Bundel van de Raadsvergadering van 20 april 2021

1 Opening en presentie

De CvdK zal tijdens de raadsvergadering om ongeveer 20:30 uur (digitaal) aansluiten. Dit gebeurt in het kader van het 2 jaarlijkse bezoek dat hij bij alle gemeenten in Limburg aflegt.

Agenda_Raadsvergadering_20_april_2021.docx

2 Vaststelling agenda

3 Spreekrecht burgers

4 Vragenuur raadsleden

5 Vaststellen besluitenlijst(en) raadsvergadering(en) d.d. 23-3-2021; Gemeenteblad 2021/37

Besluitenlijst 23-3-2021.docx

Raadsbesluit 37 Besluitenlijst raadsvergadering 23-3-2021.pdf

6 Vaststellen A(kkoord)stukken

6.1 Controleprotocol 2020; Gemeenteblad 2021/28

Weth. Houben

Raadsvoorstel 28 Controleprotocol 2020.docx

Raadsvoorstel 28 (bijlage) Controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2020.docx

Raadsvoorstel 28 (bijlage) Controleprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet gemeente Brunssum 2020.pdf

Raadsbesluit 28 Controleprotocol 2020.pdf

6.2 BsGW Ontwerpbegroting 2022 - meerjarenraming 2022-2026 - Kadernota 2022; Gemeenteblad 2021/26

Weth. Houben

Raadsvoorstel 26 BsGW Zienswijze ontwerpbegroting 2022, ontwerp meerjarenbegroting 2022 -2026, kadernota 2022.docx

Raadsvoorstel 26 (bijlage) Brief aan de raad nr. 26.pdf

Raadsvoorstel 26 (bijlage) Zienswijze begroting 2022 en meerjarenbegroting 2022 - 2026 BsGW.docx

Raadsbesluit 26 BsGW Zienswijze ontwerpbegroting 2022 en ontwerp meerjarenbegroting 2022 -2026 en aanbieden kademota 2022.pdf

6.3 Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol ZL. 2021-2024; Gemeenteblad 2021/29

Weth. L'Espoir

Raadsvoorstel 29 Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024.docx

Raadsvoorstel 29 (bijlage) Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024.docx

Raadsvoorstel 29 (bijlage) Nalevingsonderzoek 2018.pdf

Raadsvoorstel 29 (bijlage) Het Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2021-2024 gemeente Brunssum.pdf

Raadsbesluit 29 Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024.pdf

6.4 ISD BOL jaarstukken 2020 en programmabegroting 2022; Gemeenteblad 2021/32

Weth. Janssen

Raadsvoorstel 32 ISD BOL Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v..docx

Raadsvoorstel 32 (bijlage) jaarstukken 2020 ISD BOL.pdf

Raadsvoorstel 32 (bijlage) Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 ISD BOL.pdf

Raadsvoorstel 32 (bijlage) Zienswijze Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. van ISD BOL.docx

Raadsbesluit 32 ISD BOL Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v..pdf

7 Integraal Huisvestingsplan (IHP); Gemeenteblad 2021/10

Weth. L'Espoir

Raadsvoorstel 10 Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2021.docx

Raadsvoorstel 10 (bijlage) Bijlagen bij IHP.pdf

Raadsvoorstel 10 (bijlage) Integraal Huisvestingsplan.pdf

Raadsvoorstel 10 (bijlage) Verloop decentralisatie reserve onderwijs conform meerjarenraming 2021-2024 Programmabegroting 2021.xlsx

Raadsbesluit 10 Integraal Huisvestingsplan (1HP) 2021.pdf

20-4-2021 Motie Pvda-VVD-CDA-SP Vergroenen schoolpleinen (niet in stemming gebracht)

20-4-2021 Motie SP-VVD-PvdA openstellen schoolpleinen (niet in stemming gebracht)

20-4-2021 Motie VVD-SP-CDA-PvdA Gekoelde klaslokalen bij extreme temperaturen (niet in stemming gebracht)

7.a motie vreemd aan de orde van de dag mbt vrijstelling giften bijstand (niet in stemming gebracht)

20-4-2021 Motie SP vreemd aan de orde van de dag vrijstelling giften bijstand.docx

8 Inlichtingen artikel 43 brieven

Overzicht art. 43 brieven raadsvergadering 20-4-2021.pdf

9 Bekrachtiging geheimhouding

Bekrachtiging/oplegging geheimhouding opgelegd aan/door de Gemeenteraad als bedoeld in artikel 25, 1e, 2e en 3e lid Gemeentewet:
Sinds de vorige raadsvergadering hebben het college van B&W, de Burgemeester noch een raadscommissie separaat stukken aan de gemeenteraad overgelegd waarop geheimhouding is opgelegd op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.
Bekrachtiging/oplegging van geheimhouding is op dit moment niet aan de orde. Mocht tot het moment van de raadsvergadering op 20 april 2021 nog geheimhouding aan de gemeenteraad worden opgelegd, dan ontvangt u via ter inzage legging alsnog een raadsvoorstel voor de bekrachtiging van de geheimhouding.

10 Sluiting

Agenda Raadsvergadering

Datum	20-04-2021
Tijd	20:00 - 22:30
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	Burgemeester W.J.F. van der Rijt
Omschrijving	Gemeenteblad 2021/50 Hierbij nodig ik u uit voor de openbare digitale vergadering van de Raad van de Gemeente Brunssum op dinsdag 23 maart om 20:00 uur via het videoplatform Zoom. Van deze vergadering worden video-opnames gemaakt die ook live worden uitgezonden via het YouTube kanaal Gemeenteraad Brunssum kanaal 1: https://www.youtube.com/channel/UCA6bz_Cq8uv6dL93rQSGGjQ (De stukken liggen ter inzage bij de griffie)

1	**Opening en presentie** De CvdK zal tijdens de raadsvergadering om ongeveer 20:30 uur (digitaal) aansluiten. Dit gebeurt in het kader van het 2 jaarlijkse bezoek dat hij bij alle gemeenten in Limburg aflegt.
2	**Vaststelling agenda**
3	**Spreekrecht burgers**
4	**Vragenuur raadsleden**
5	**Vaststellen besluitenlijst(en) raadsvergadering(en) d.d. 23-3-2021; Gemeenteblad 2021/37**
6	**Vaststellen A(kkoord)stukken**
6.1	**Controleprotocol 2020; Gemeenteblad 2021/28** Weth. Houben
6.2	**BsGW Ontwerpbegroting 2022 - meerjarenraming 2022-2026 - Kadernota 2022; Gemeenteblad 2021/26** Weth. Houben

6.3 **Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol ZL. 2021-2024; Gemeenteblad 2021/29**

Weth. L'Espoir

6.4 **ISD BOL jaarstukken 2020 en programmabegroting 2022; Gemeenteblad 2021/32**

Weth. Janssen

7 **Integraal Huisvestingsplan (IHP); Gemeenteblad 2021/10**

Weth. L'Espoir

8 **Inlichtingen artikel 43 brieven**

9 **Bekrachtiging geheimhouding**

Bekrachtiging/oplegging geheimhouding opgelegd aan/door de Gemeenteraad als bedoeld in artikel 25, 1e, 2e en 3e lid Gemeentewet:
Sinds de vorige raadsvergadering hebben het college van B&W, de Burgemeester noch een raadscommissie separaat stukken aan de gemeenteraad overgelegd waarop geheimhouding is opgelegd op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.
Bekrachtiging/oplegging van geheimhouding is op dit moment niet aan de orde. Mocht tot het moment van de raadsvergadering op 20 april 2021 nog geheimhouding aan de gemeenteraad worden opgelegd, dan ontvangt u via ter inzage legging alsnog een raadsvoorstel voor de bekrachtiging van de geheimhouding.

10 **Sluiting**

GRIFFIE
Gemeenteblad 2021/37

BESLUITENLIJST

VAN DE OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 23 MAART 2021 OM 20:00 UUR

VIA HET VIDEOPLATFORM ZOOM

Besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 maart 2021 om 20:00 uur via het videoplatform Zoom.

Van deze vergadering zijn geluids- en/of video-opnamen beschikbaar via: https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/Brunssum/9969822d-68c6-467b-b1d6-f68866b310a3

AANWEZIG:	Voorzitter:	W.J.F. Van der Rijt
	Raadsleden:	M.E.J. Baten-Werink, R.J.A. Claessen, C.R.M. Claus, K.E. Coenen, J.L.W. van Dijk, G. Ebbinge, G.M.E. Gerards, A.G. de Haas, R. Houkes, J.H.J. Janssen, M. Janssen, F.J. Joosten, M.Y. Van Leusden-Brüning, G.G. Luit, T.R.G Lurken, S. Offermans, H. Offermans, J.C.M. Raadschelders, J.W.G. Scheffers, L.J.H. Snackers en N.N.A. van der Veer
	Wethouders:	P.M.J. Houben, H.J. Janssen, S.J.H. L'Espoir, J.M.V.L. Mertens en C.J.C.P. de Rijck
	Secretaris:	O. Eussen
	Griffier:	P. Peeters
	Plv. griffier:	M.A.H. Reuling-Zinken (notulist)
AFWEZIG:	Raadsleden:	J.C.M. Raadschelders (tot 20.05 uur)

1. Opening en presentie

De voorzitter opent deze digitaal gehouden raadsvergadering via het videoplatform Zoom om 20:00 uur.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Spreekrecht burgers

Er zijn geen insprekers voor dit agendapunt.

4. Vragenuur raadsleden

Mw. Offermans, fractie BBB Lijst Palmen, vraagt naar het standpunt van de gemeente vanwege de aanwezigheid van bevers binnen de gemeentegrens.
Dhr. Luit, fractie PAK, stelt vragen over de opvang van water op particulier terrein en de openbare ruimte op het Amstenraderveld .

Wethouder Mertens zal de vraag van mevrouw Offermans schriftelijk beantwoorden en de heer Luit uitnodigen voor een werkbezoek aan het Amstenraderveld.

5. Vaststellen besluitenlijst(en) raadsvergadering(en) d.d. d.d. 9-3-2021; Gemeenteblad 2021/31

<u>De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:</u>
De besluitenlijst van de raadsvergadering d.d. 9-3-2021; Gemeenteblad 2021/31 vast te stellen.

6. Vaststellen A(kkoord)stukken

6.1 Uitzenden raadsvergadering; Gemeenteblad 2021/27 (versie 2)

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
- In afwijking van het vigerende Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Brunssum 2020 de enkelvoudige aanbestedingsprocedure te volgen en een op een de opdracht te gunnen aan stichting ZO-NWS.
- Met de lokale omroep stichting ZO-NWS voor 2021 een contract aan te gaan voor het uitzenden van vergaderingen van de gemeenteraad van Brunssum.
- Het contract na overleg tussen de raadsgriffier en ZO-NWS jaarlijks te continueren, tenzij er sprake is van grotere afwijkingen dan wel wijzigingen.
- Alvorens de overeenkomst voor 2022 te verlengen, zal er eind 2021 een evaluatie plaatsvinden m.b.t. de kwaliteit en werkwijze van ZONWS, evenals het bijbehorende budget.

6.2 Grondverkoop gronden 3e fase Zorgplein; Gemeentebladnummer 2021/21

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Kennis te nemen van de stand van zaken van het planinitiatief Holikiday m.b.t. invulling gronden fase 3 Zorgplein Brunssum.
2. Geen wensen of bedenkingen te hebben tegen de verkoop van de gronden fase 3 Zorgplein te Brunssum.

6.3 GR WSP 1e begrotingswijziging 2021; Gemeenteblad 2021/1

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Instemmen met de 1e begrotingswijziging GR WSP 2021 en het resultaat á € 206.000 (640001/443300) aframen in de 1e bestuursrapportage 2021 van de gemeente Brunssum
2. GR WSP in kennis stellen van uw raadsbesluit met bijgevoegde antwoordbrief

6.4 GR WOZL 1e begrotingswijziging 2021; Gemeenteblad 2021/2

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Instemmen met de 1e begrotingswijziging 2021 van de GR WOZL en dit aan het algemeen bestuur van de GR WOZL communiceren voor 14 mei 2021.
2. Het resultaat ad. € 151.542 aframen op product 640001 via de 1e bestuursrapportage 2021 van de gemeente Brunssum

6.5 Benoeming leden klankbordgesprekken burgemeester; Gemeenteblad 2021/35

De raad besluit unaniem bij acclamatie:
De volgende raadsleden in de commissie klankbordgesprekken burgemeester te benoemen:
- Mr. L.J.H. Snackers (BBB Lijst Palmen)
- Dhr. F.G. Joosten (VVD)
- Dhr. G.M.E. Gerards (BCD)
- Mevr. M.Y. Van Leusden – Brüning (PvdA)

7. Besluitvorming kerntakendiscussie hernieuwde samenwerking Stadsregio Parkstad Limburg; Gemeenteblad 2021/6

Toezegging 14 (23-3-2021) Verslagen/informatie Parkstad
Burgemeester Van der Rijt zegt toe:
De verslagen/informatie aangaande Parkstad op Ibabs te laten plaatsen.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Akkoord te gaan met de hernieuwde samenwerking binnen de Stadsregio Parkstad Limburg en aan het college van burgemeester en wethouders toestemming te geven voor het vaststellen van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg alsmede het aangepaste Blauwe Schema.
2. Geen aanleiding te zien om bij het Algemeen Bestuur van Parkstad een -negatieve- zienswijze in te dienen ten aanzien van het instellen van een Bestuurscommissie Duurzaamheid en een Bestuurscommissie Sociaal Economische Structuurversterking.
3. Geen aanleiding te zien om bij het Dagelijks Bestuur van Parkstad een -negatieve- zienswijze in te dienen ten aanzien van de voorgestelde begrotingswijziging van de Stadsregio Parkstad Limburg.
4. Kennis te nemen van de Strategische Agenda Parkstad 2021-2030.

8. Principebesluit vestiging distributiecentrumoostflank; Gemeenteblad 2021/17

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:

In te stemmen met een principe besluit om de vestiging van een Europees distributiecentrum voor het woonwarenhuis JYSK aan de Waubacherweg op het terrein van de huidige groeve Mourik te faciliteren.

9. Motie vreemd aan de orde van de dag m.b.t. monument voor Veteranen van de fracties Lijst Borger en CDA

Motie "Monument voor veteranen" van de fracties Lijst Borger en CDA

Constaterende dat:
- Er tussen 1940 en 2021 ruim 675.000 Nederlandse militairen zijn ingezet in oorlogen en meer dan 100 vredesmissies;
- De Witte Anjer het symbool is van erkenning en waardering voor onze veteranen, ingezet in dienst van de vrede.
- Het Nationaal Comité Veteranendag Nederlandse gemeenten oproept om hun veteranen te eren en waarderen met een speciaal Witte Anjer perkje dat bloeit in de dagen en weken voorafgaand aan elke Nederlandse Veteranendag;
- De Stichting Veteranen Brunssum afgelopen jaar hun 5 jarig jubileum wilden vieren en er reeds gesprekken zijn geweest, met de gemeente, voor een bank ter ere van de veteranen en de gevallenen. Dit zou dan in een nader overeen te komen locatie zijn dat dan ook ideaal te combineren is met het anjerperkje;
- De Stichting Veteranen Brunssum dit initiatief mede ondersteunt;
- De kosten hiervan beperkt zijn en de Stichting bereid is om te participeren in het onderhoud en de uitvoering, eventueel met hulp van het CDA en Lijst Borger

Overwegende dat:
- Militairen en veteranen voor onze vrede en vrijheden
- Brunssum een aanzienlijke groep veteranen kent welke onze erkenning en waardering verdienen

Verzoekt het College om:
- In Brunssum een Witte Anjerperk in combinatie met een bankje (soortgelijk als afgebeelde foto) te realiseren op een geschikte locatie in samenspraak, over de concrete invulling, met Stichting Veteranen Brunssum;
- Bij dit perkje een informatiebord te plaatsen over de betekenis ervan zodat onze inwoners bewust worden van de maatschappelijke betekenis.
- De raad hierover op een zo kort als mogelijke termijn maar uiterlijk eind 3e kwartaal hierover terugkoppeling te geven

De motie wordt overgenomen door het college en omgezet in toezegging 15 (23-3-2021) Monument voor veteranen.

Toezegging 15 (23-3-2021) Monument voor veteranen
Het college neemt de motie over en zegt toe:

- In Brunssum een Witte Anjerperk in combinatie met een bankje te realiseren op een geschikte locatie in samenspraak, over de concrete invulling, met Stichting Veteranen Brunssum;
- Bij dit perkje een informatiebord te plaatsen over de betekenis ervan zodat onze inwoners bewust worden van de maatschappelijke betekenis.
- De raad hierover op een zo kort als mogelijke termijn maar uiterlijk eind 3e kwartaal hierover terugkoppeling te geven

10. Inlichtingen artikel 43 brieven

Er zijn geen vragen gesteld nav de beantwoording van artikel 43 brieven.

11. Bekrachtiging/oplegging geheimhouding

Het college van B&W, de Burgemeester noch een raadscommissie hebben stukken aan de gemeenteraad overgelegd waarop geheimhouding is opgelegd op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. Bekrachtiging van geheimhouding is op dit moment niet aan de orde.

12. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering op dinsdag 23 maart 2021 om 22:32 uur.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering d.d.

De voorzitter,	De griffier,
W.J.F. van der Rijt	P. Peeters

gemeente Brunssum

GRIFFIE
Gemeenteblad 2021/37

BESLUITENLIJST

VAN DE OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 23 MAART 2021 OM 20:00 UUR

VIA HET VIDEOPLATFORM ZOOM

Besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 maart 2021 om 20:00 uur via het videoplatform Zoom.

Van deze vergadering zijn geluids- en/of video-opnamen beschikbaar via:
https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/Brunssum/9969822d-68c6-467b-b1d6-f68866b310a3

AANWEZIG:	Voorzitter:	W.J.F. Van der Rijt
	Raadsleden:	M.E.J. Baten-Werink, R.J.A. Claessen, C.R.M. Claus, K.E. Coenen, J.L.W. van Dijk, G. Ebbinge, G.M.E. Gerards, A.G. de Haas, R. Houkes, J.H.J. Janssen, M. Janssen, F.J. Joosten, M.Y. Van Leusden-Brüning, G.G. Luit, T.R.G Lurken, S. Offermans, H. Offermans, J.C.M. Raadschelders, J.W.G. Scheffers, L.J.H. Snackers en N.N.A. van der Veer
	Wethouders:	P.M.J. Houben, H.J. Janssen, S.J.H. L'Espoir, J.M.V.L. Mertens en C.J.C.P. de Rijck
	Secretaris:	O. Eussen
	Griffier:	P. Peeters
	Plv. griffier:	M.A.H. Reuling-Zinken (notulist)
AFWEZIG:	Raadsleden:	J.C.M. Raadschelders (tot 20.05 uur)

1. Opening en presentie

De voorzitter opent deze digitaal gehouden raadsvergadering via het videoplatform Zoom om 20:00 uur.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Spreekrecht burgers

Er zijn geen insprekers voor dit agendapunt.

4. Vragenuur raadsleden

Mw. Offermans, fractie BBB Lijst Palmen, vraagt naar het standpunt van de gemeente vanwege de aanwezigheid van bevers binnen de gemeentegrens.
Dhr. Luit, fractie PAK, stelt vragen over de opvang van water op particulier terrein en de openbare ruimte op het Amstenraderveld .

Wethouder Mertens zal de vraag van mevrouw Offermans schriftelijk beantwoorden en de heer Luit uitnodigen voor een werkbezoek aan het Amstenraderveld.

5. Vaststellen besluitenlijst(en) raadsvergadering(en) d.d. d.d. 9-3-2021; Gemeenteblad 2021/31

<u>De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:</u>
De besluitenlijst van de raadsvergadering d.d. 9-3-2021; Gemeenteblad 2021/31 vast te stellen.

6. Vaststellen A(kkoord)stukken

6.1 Uitzenden raadsvergadering; Gemeenteblad 2021/27 (versie 2)

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
- In afwijking van het vigerende Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Brunssum 2020 de enkelvoudige aanbestedingsprocedure te volgen en een op een de opdracht te gunnen aan stichting ZO-NWS.
- Met de lokale omroep stichting ZO-NWS voor 2021 een contract aan te gaan voor het uitzenden van vergaderingen van de gemeenteraad van Brunssum.
- Het contract na overleg tussen de raadsgriffier en ZO-NWS jaarlijks te continueren, tenzij er sprake is van grotere afwijkingen dan wel wijzigingen.
- Alvorens de overeenkomst voor 2022 te verlengen, zal er eind 2021 een evaluatie plaatsvinden m.b.t. de kwaliteit en werkwijze van ZONWS, evenals het bijbehorende budget.

6.2 Grondverkoop gronden 3e fase Zorgplein; Gemeentebladnummer 2021/21

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Kennis te nemen van de stand van zaken van het planinitiatief Holikiday m.b.t. invulling gronden fase 3 Zorgplein Brunssum.
2. Geen wensen of bedenkingen te hebben tegen de verkoop van de gronden fase 3 Zorgplein te Brunssum.

6.3 GR WSP 1e begrotingswijziging 2021; Gemeenteblad 2021/1

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Instemmen met de 1e begrotingswijziging GR WSP 2021 en het resultaat á € 206.000 (640001/443300) aframen in de 1e bestuursrapportage 2021 van de gemeente Brunssum
2. GR WSP in kennis stellen van uw raadsbesluit met bijgevoegde antwoordbrief

6.4 GR WOZL 1e begrotingswijziging 2021; Gemeenteblad 2021/2

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Instemmen met de 1e begrotingswijziging 2021 van de GR WOZL en dit aan het algemeen bestuur van de GR WOZL communiceren voor 14 mei 2021.
2. Het resultaat ad. € 151.542 aframen op product 640001 via de 1e bestuursrapportage 2021 van de gemeente Brunssum

6.5 Benoeming leden klankbordgesprekken burgemeester; Gemeenteblad 2021/35

De raad besluit unaniem bij acclamatie:
De volgende raadsleden in de commissie klankbordgesprekken burgemeester te benoemen:
- Mr. L.J.H. Snackers (BBB Lijst Palmen)
- Dhr. F.G. Joosten (VVD)
- Dhr. G.M.E. Gerards (BCD)
- Mevr. M.Y. Van Leusden – Brüning (PvdA)

7. Besluitvorming kerntakendiscussie hernieuwde samenwerking Stadsregio Parkstad Limburg; Gemeenteblad 2021/6

Toezegging 14 (23-3-2021) Verslagen/informatie Parkstad
Burgemeester Van der Rijt zegt toe:
De verslagen/informatie aangaande Parkstad op Ibabs te laten plaatsen.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Akkoord te gaan met de hernieuwde samenwerking binnen de Stadsregio Parkstad Limburg en aan het college van burgemeester en wethouders toestemming te geven voor het vaststellen van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg alsmede het aangepaste Blauwe Schema.
2. Geen aanleiding te zien om bij het Algemeen Bestuur van Parkstad een -negatieve- zienswijze in te dienen ten aanzien van het instellen van een Bestuurscommissie Duurzaamheid en een Bestuurscommissie Sociaal Economische Structuurversterking.
3. Geen aanleiding te zien om bij het Dagelijks Bestuur van Parkstad een -negatieve- zienswijze in te dienen ten aanzien van de voorgestelde begrotingswijziging van de Stadsregio Parkstad Limburg.
4. Kennis te nemen van de Strategische Agenda Parkstad 2021-2030.

8. Principebesluit vestiging distributiecentrumoostflank; Gemeenteblad 2021/17

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:

In te stemmen met een principe besluit om de vestiging van een Europees distributiecentrum voor het woonwarenhuis JYSK aan de Waubacherweg op het terrein van de huidige groeve Mourik te faciliteren.

9. Motie vreemd aan de orde van de dag m.b.t. monument voor Veteranen van de fracties Lijst Borger en CDA

Motie "Monument voor veteranen" van de fracties Lijst Borger en CDA

Constaterende dat:
- Er tussen 1940 en 2021 ruim 675.000 Nederlandse militairen zijn ingezet in oorlogen en meer dan 100 vredesmissies;
- De Witte Anjer het symbool is van erkenning en waardering voor onze veteranen, ingezet in dienst van de vrede.
- Het Nationaal Comité Veteranendag Nederlandse gemeenten oproept om hun veteranen te eren en waarderen met een speciaal Witte Anjer perkje dat bloeit in de dagen en weken voorafgaand aan elke Nederlandse Veteranendag;
- De Stichting Veteranen Brunssum afgelopen jaar hun 5 jarig jubileum wilden vieren en er reeds gesprekken zijn geweest, met de gemeente, voor een bank ter ere van de veteranen en de gevallenen. Dit zou dan in een nader overeen te komen locatie zijn dat dan ook ideaal te combineren is met het anjerperkje;
- De Stichting Veteranen Brunssum dit initiatief mede ondersteunt;
- De kosten hiervan beperkt zijn en de Stichting bereid is om te participeren in het onderhoud en de uitvoering, eventueel met hulp van het CDA en Lijst Borger

Overwegende dat:
- Militairen en veteranen voor onze vrede en vrijheden
- Brunssum een aanzienlijke groep veteranen kent welke onze erkenning en waardering verdienen

Verzoekt het College om:
- In Brunssum een Witte Anjerperk in combinatie met een bankje (soortgelijk als afgebeelde foto) te realiseren op een geschikte locatie in samenspraak, over de concrete invulling, met Stichting Veteranen Brunssum;
- Bij dit perkje een informatiebord te plaatsen over de betekenis ervan zodat onze inwoners bewust worden van de maatschappelijke betekenis.
- De raad hierover op een zo kort als mogelijke termijn maar uiterlijk eind 3e kwartaal hierover terugkoppeling te geven

De motie wordt overgenomen door het college en omgezet in toezegging 15 (23-3-2021) Monument voor veteranen.

Toezegging 15 (23-3-2021) Monument voor veteranen
Het college neemt de motie over en zegt toe:

- In Brunssum een Witte Anjerperk in combinatie met een bankje te realiseren op een geschikte locatie in samenspraak, over de concrete invulling, met Stichting Veteranen Brunssum;
- Bij dit perkje een informatiebord te plaatsen over de betekenis ervan zodat onze inwoners bewust worden van de maatschappelijke betekenis.
- De raad hierover op een zo kort als mogelijke termijn maar uiterlijk eind 3e kwartaal hierover terugkoppeling te geven

10. Inlichtingen artikel 43 brieven

Er zijn geen vragen gesteld nav de beantwoording van artikel 43 brieven.

11. Bekrachtiging/oplegging geheimhouding

Het college van B&W, de Burgemeester noch een raadscommissie hebben stukken aan de gemeenteraad overgelegd waarop geheimhouding is opgelegd op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. Bekrachtiging van geheimhouding is op dit moment niet aan de orde.

12. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering op dinsdag 23 maart 2021 om 22:32 uur.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 20 APR. 2021

De voorzitter,

W.J.F. van der Rijt

De griffier,

P. Peeters

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	9 maart 2021
Registratiekenmerk	:	1014850
Gemeentebladnr.	:	2021/28
Afdeling	:	Financiën en control
Behandelend ambtenaar	:	R.A.M. Kavsek
Bereikbaar onder	:	045-5278421 raymond.kavsek@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1014850
Portefeuillehouder	:	P.M.J. Houben
Raadsverg. d.d.	:	20 april 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Controleprotocol 2020

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding
Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole (jaarrekening 2020) kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven over welke wet- en regelgeving in het kader van financieel beheer onderwerp van de rechtmatigheidscontrole moet zijn. De rechtmatigheidscontrole wordt over 2020 voor de laatste keer uitgevoerd door de accountant. Vanaf 2021 zal dit door het College gebeuren.
Het controleprotocol geeft de kaders waarbinnen de accountant dient te controleren. Derhalve dient het meest actuele controleprotocol jaarlijks ter vaststelling te worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Voor de betreffende zorgaanbieders is er een apart controle protocol financiële productverantwoording. Ook dit controleprotocol wordt ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad.
Beide controleprotocollen zijn landelijk opgesteld en worden door gemeente Brunssum overgenomen.

b. Huidige situatie/probleemstelling
Een controleprotocol is nodig voor de uitvoering van de accountantscontrole.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?
Een goedkeurende accountantsverklaring.

b. Kaders
Gemeentewet en de Controleverordening gemeente Brunssum

c. Argumenten en overwegingen
- De te hanteren goedkeurings- en rapportagetoleranties worden evenals voorgaande jaren voor de controle boekjaar 2020 vastgesteld op de wettelijke minimumeisen.
Het "controleprotocol financiële productieverantwoording en WMO en Jeugdwet gemeente Brunssum 2020" worden als bijlage toegevoegd aan dit BBV.
Hiermee wordt dan nadere duiding gegeven aan de rechtmatigheidseisen in de overeenkomsten tussen de gemeente Brunssum en de verschillende zorgaanbieders.
- Straks in september wordt aan uw raad voorgelegd het Controleprotocol 2021. Dat is wenselijk omdat over 2021 het college zelf de rechtmatigheidsverklaring dient af te geven.

d. Opties en keuze
De goedkeurings- en rapportagetoleranties kunnen strenger vastgesteld worden dan de wettelijke minimumeisen. In dat geval daalt de kans op een goedkeurende accountantsverklaring. Dit wordt dan ook niet aanbevolen.

4. Bijlagen
Controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2020
Controleprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet gemeente Brunssum 2020

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/28
Afdeling : Financiën en control
Registratiekenmerk : 1014850

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/28;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 maart 2021, afdeling Financiën en control

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet en de Controleverordening gemeente Brunssum;

Besluit:
Het Controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2020 en het Controleprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet gemeente Brunssum 2020 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

Controleprotocol accountantscontrole op de jaarrekening 2020 van de gemeente Brunssum

1. Inleiding

In overleg met de auditcommissie en op basis van de ervaringen, opgedaan met het controleprotocol van voorafgaande jaren, is dit controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2020 opgesteld.

Dit protocol kan beschouwd worden als een toetsingskader aangaande de rechtmatigheidscontrole die door de externe accountant op de jaarrekening 2020 zal moeten worden uitgevoerd.

Door dit controleprotocol wordt de accountantscontrole van de jaarrekening 2020 ondersteund door middel van nadere aanwijzingen van uw raad aan de externe accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2020 van de gemeente Brunssum.

Het controleprotocol 2020 is gebaseerd op de Kadernota Rechtmatigheid 2018 die is gepubliceerd door de commissie BBV (Besluit, Begroting en Verantwoording). De Commissie BBV geeft in deze kadernota zwaarwegende adviezen over de toepassing van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO).

Voorgaand jaar was het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2018 als bijlage opgenomen. Dit jaar is dit protocol geactualiseerd. Het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2020 is als bijlage opgenomen. Het normenkader en het overzicht van geldende wet- en regelgeving is geactualiseerd.

2. Wettelijk kader

De gemeentewet (GW), artikel 213, schrijft voor dat de gemeenteraad een of meer accountants aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in art. 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen. In het kader van de opdrachtverstrekking aan de externe accountant kan uw raad nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties en welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van rechtmatigheidscontrole moeten zijn. De auditcommissie heeft in samenwerking met de externe accountant hier invulling aan gegeven en verwoord in voorliggend controleprotocol.

3. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Evenals in voorgaande jaren zijn de goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor het boekjaar 2020 vastgesteld op de wettelijke minimumeisen, te weten:

	Strekking accountantsverklaring			
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaar-rekening (%lasten)	≤ 1 %	>1%<3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (%lasten)	≤ 3%	>3%<10%	≥ 10 %	-

De auditcommissie stelt aan uw raad voor als maatstaf voor de rapporteringstoleranties dat de externe accountant elke fout of onzekerheid ≥ € 50.000,- en/of de fout of onzekerheid > 3 % van de uitgaven en inkomsten van betreffend programma rapporteert.

4. De aanvullende te controleren rechtmatigheidscriteria

In het kader van de rechtmatigheidscontrole kunnen 9 rechtmatigheidscriteria worden onderkend, te weten: het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium, het misbruik en oneigenlijk gebruikscriterium, het calculatie-criterium, het valuteringscriterium, het adresseringscriterium, het volledigheidscriterium, het aanvaardbaarheidscriterium en het leveringscriterium. In het kader van getrouwheidsonderzoek door de externe accountant wordt al aandacht besteed aan de meeste van deze criteria. Voor de oordeelsvorming door de externe

accountant over de rechtmatigheid van het financieel beheer zal eveneens aandacht besteed moeten worden aan de onderstaande criteria, die in de volgende paragraaf nader zijn uitgewerkt:

- het begrotingscriterium;
- het misbruik en oneigenlijk gebruikscriterium (M&O-criterium);
- het voorwaarden criterium.

5. Nadere uitwerking rechtmatigheidscriteria

5.1. Het begrotingscriterium

Eventuele begrotingsoverschrijdingen in 2020 kunnen buiten het oordeel van de accountant gelaten worden als ze voldoen aan onderstaande criteria. Uitgangspunt hierbij is dat de begrotingsoverschrijdingen worden beoordeeld op programmaniveau.

	Begrotingsoverschrijdingen zijn onrechtmatig maar tellen niet mee voor het oordeel:
a.	Begrotingsoverschrijdingen kleiner zijn dan € 50.000,-;
b.	Begrotingsoverschrijdingen het gevolg zijn van autonome ontwikkelingen;
c.	Begrotingsoverschrijdingen het gevolg zijn van verplichte uitgaven;
d.	Begrotingsoverschrijdingen het gevolg zijn van calamiteiten;
e.	Begrotingsoverschrijdingen het gevolg zijn van volledig onvoorziene situaties.

Onderstaande tabel is overgenomen uit de Kadernota rechtmatigheid 2018 die gepubliceerd is door de commissie BBV. De tabel geeft weer welke soorten begrotingsoverschrijdingen kunnen worden onderscheiden. Ook wordt aangegeven welke consequentie de begrotingsoverschrijding heeft voor het accountantsoordeel.

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten"begrotingsafwijkingen worden onderkend	***Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel***	***Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel***
Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen		

bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar	 X	 X
Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. - jaar van investeren - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	 X	 X

De overschrijdingen uit bovenstaande tabellen worden in de jaarrekening afzonderlijk toegelicht.

5.2 Het M&O-criterium

In verschillende wetten waaraan de gemeente zich dient te houden, zijn bepalingen opgenomen die misbruik en oneigenlijk gebruik tegengaan.
Daarnaast zijn ook in verschillende door de Raad vastgestelde verordeningen en besluiten criteria opgenomen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik. Voor bestaande procedures dient te worden getoetst door de externe accountant in hoeverre deugdelijke maatregelen ter voorkoming van misbruik- en oneigenlijk gebruik zijn genomen. De interne controle zal de te controleren processen (zie bijlage 1) op M&O beleidsaspecten toetsen voor zover deze in de van toepassing zijnde wet- en regelgeving zijn opgenomen.

Verder zijn in opdracht van uw raad een aantal algemene uitgangspunten door de auditcommissie geformuleerd die in het kader van M&O beleid toegepast zullen worden. Deze algemene uitgangspunten kunnen beschouwd worden als het overkoepelend M&O beleid van de gemeente Brunssum.

De algemene uitgangspunten in het kader van M&O beleid luiden:

- Misbruik: indien sprake is van misbruik van voorzieningen dan dient te allen tijde terugvordering plaats te vinden, minimaal ter hoogte van het bedrag van de verstrekte voorziening, c.q. overgaan tot volledige invordering van de gederfde inkomsten.
- Oneigenlijk gebruik: indien sprake is van gedrag of handelen die niet stroken met de strekking en/of doelstelling van de regelgeving, dan is er sprake van oneigenlijk gebruik. De gemeente gaat dan over tot terugvordering van de verstrekking c.q. gaat over tot invordering van de gederfde inkomsten.

Door het college van B&W is een Nota integriteitbeleid gemeente Brunssum vastgesteld (nov. 2012) en de ‘Procedure voor het verrichten van een onderzoek bij een vermoeden van een misstand’.

5.3 Het voorwaarden criterium

Baten, lasten en balansmutaties door een gemeente zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door de accountant moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de eigen gemeentelijke regelgeving.

Door de Raad zijn in verschillende verordeningen en besluiten voorwaarden opgenomen (zie bijlage 1). Met het vaststellen van de reikwijdte van de rechtmatigheidstoets van de accountant in dit controleprotocol wordt het voorwaardencriterium nader uitgewerkt.

De interne controle met betrekking tot de rechtmatigheid wordt jaarlijks uitgevoerd aan de hand van het intern controleplan dat in overleg met de accountant tot stand is gekomen.

6. Reikwijdte accountantscontrole op rechtmatigheidstoetsing

De reikwijdte accountantscontrole op rechtmatigheid voor het kalenderjaar 2020 is limitatief gericht op de naleving van:

a. de wettelijke kaders zoals die in kolom “wetgeving extern” zijn opgenomen in bijlage 1. Dit uitsluitend voor zover het de financiële rechtmatigheid c.q. directe financiële beheershandelingen betreft c.q. kunnen betreffen.
b. De naleving van de volgende kaders:
- de programma begroting;
- de Financiële verordening gemeente Brunssum 2019 (ex. Art. 212 Gemeentewet)
- de Controleverordening gemeente Brunssum (ex art. 213 Gemeentewet)
- de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (ex. Art. 213a Gemeentewet)
- de naleving van de overige kaders zoals opgenomen in de kolom “wetgeving intern” in bijlage 1. Dit uitsluitend voor zover het de financiële rechtmatigheid c.q. directe financiële beheershandelingen betreft c.q. kunnen betreffen.

7. Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2020

In 2015 werden de gemeenten en zorgaanbieders geconfronteerd met ingrijpende wijzigingen in de Wmo en de Jeugdwet als gevolg van de decentralisaties in het sociale domein. Dit heeft gezorgd voor vraagstukken op het gebied van rechtmatigheid, verantwoording en controle. Zorgaanbieders kregen te maken met individuele gemeenten of gemeenteregio’s. Om afzonderlijke productieverantwoordingen en controleverklaringen per gemeente te voorkomen is er in 2015 op landelijk niveau een controleprotocol opgesteld in samenwerking tussen het programma Informatievoorziening Sociaal Domein en deskundigen uit diverse brancheorganisaties en zorgaanbieders. De Nederlandse Beroepsgroep voor Accountantsorganisaties (NBA) heeft dit controleprotocol beoordeeld en aangegeven dat het uitvoerbaar is en voldoet aan de schrijfwijzer accountantsprotocollen.
Voor 2020 is er ook een landelijk accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet opgesteld. Dit controleprotocol is gewijzigd ten opzichte van 2019. Dit landelijke protocol wordt door de raad vastgesteld als aanvulling op het controleprotocol van de gemeente Brunssum (zie bijlage 2). De zorgaanbieders zijn hiervan op de hoogte gesteld.

1. **Bijlage: Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole jaarrekening 2020.**

Nummering	Specifiek proces:	Wetgeving extern:	Regelgeving intern:
A	Algemeen	- Gemeentewet - Grondwet - Burgerlijk Wetboek - Provinciewet - Wet Markt en overheid (onderdeel van Mededing wet) - Wet BIBOB - Wet Openbaarheid Bestuur - Wet hergebruik van overheidsinformatie - Afdeling 6.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) planschade - Wet op het primaire Onderwijs, Wet op de expertisecentra, Wet op het voortgezet Onderwijs - Algemene wet Bestuursrecht - Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) - Wet Milieubeheer - Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken -Algemene verordening gegevensbescherming	Financiële verordening gemeente Brunssum 2019 (ex. Art. 212 GW) Controleverordening gem. Brunssum (ex. Art. 213 GW) Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (ex. Art. 213a GW) Controleprotocol, Intern controle plan (ACP) Procedureverordening planschadevergoeding Brunssum 2010 Verordening voorzieningen huisvesting Onderwijs Gemeente Brunssum 2015
B	Leges Wabo	Wet ruimtelijke ordening, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), Bouwbesluit 2012, Woningwet, Drank& Horecawet, Wet op de kansspelen, Leegstandswet Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen	Leges verordening 2020 en werken voor derden 2020 Nota transparante kostentoerekening 2018 Bouwverordening der gemeente Brunssum 2014 Welstandsnota Brunssum Brandbeveiligingsverordening 2013 APV 2020
C	Subsidies professionele instellingen	Algemene wet bestuursrecht	Kadernota subsidiebeleid gemeente Brunssum 2018-2020 Algemene subsidieverordening gemeente Brunssum 2018 en de subsidieregelingen 2018 Beleidsplan ISDBOL Raadsbesluit 10 sept 2013 (gem.bladnr. 2013/44):

			Aanvullende regelingen Muziekonderwijs (SMK):“en muziek en dansonderwijs, laatste instroom schooljaar 2016/2017 en lopend tot en met schooljaar 2019/2020 gefinancierd met de rijksgelden “Kinderen doen mee”
D	Subsidies niet professionele instellingen en incidentele subsidies	Algemene wet bestuursrecht	Kadernota subsidiebeleid gemeente Brunssum 2018-2020. Algemene subsidieverordening gemeente Brunssum 2018. Raadsinformatiebrief d.d. 3 november 2016, waarin is aangegeven de regeling niet te verlengen en de motie d.d. 12 juli 2016 daartoe niet uit te voeren, mede met verwijzing naar de subsidieregeling Stimulering Burgerkracht)
E	WMO/jeugdhulp	WMO, Jeugdwet, Gemeentewet	Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020. Verordening Jeugdhulp gemeente Brunssum 2018. Beleidsregels Wmo gemeente Brunssum 2020. Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Brunssum 2020. Nadere regels Jeugdhulp gemeente Brunssum 2018. Nadere regels Wmo opvang en beschermd wonen gemeente Brunssum 2017
F	Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	Ambtenarenwet, fiscale wetgeving, sociale verzekeringswetten, CAO gemeenten, Reisregeling binnenland, Wet Normering bezoldiging topfunctio-narissen publieke en semi-Publieke sector, Werkkostenregeling, Wet normalisering rechtspositie ambtenaren	Bezoldigingsverordening gemeente Brunssum Werktijdenregeling gemeente Brunssum 2005 Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Brunssum 2019 Organisatiebesluit Gemeente Brunssum 2017 Meerdere arbeidsvoorwaarden c.q. rechtspositieregelingen van de gemeente Brunssum op overheid.nl te vinden

G	Marktgelden/kermissen	Artikel 160 lid 1 onder h gemeentewet	Verordening marktgelden 2020 Afgesloten contracten Kermisvoorwaarden
H	Verbonden partijen	Besluit Begroting en Verantwoording, Wet gemeenschappelijke regelingen Burgerlijk Wetboek	Betreffende gemeenschappelijke regelingen Betere Buren BV, Rd4 NV
I	Treasury	Wet financiering decentrale overheden	Treasurystatuut gemeente Brunssum 2020
J	Leerlingenvervoer	Wet op het primaire Onderwijs, Wet op de expertisecentra, Wet op het voortgezet Onderwijs	Uitvoeringsregels leerlingenvervoer 2020 gemeente Brunssum
K	Grondexploitatie	Gemeentewet, Algemene wet bestuursrecht, Afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening (Grexwet). BBV.	Verordening op het beheer van het Grondbedrijf Evaluatie nota grondbeleid 2009
L	Crediteuren		Budgetregeling
M	Opbrengsten voorzieningen		Tarievenlijst verhuur 2020 Tarievenlijst zwembad 2020
N	Lijkbezorgingsrechten	Wet op de lijkbezorging	Verordening lijkbezorgingsrechten 2020
O	Debiteuren		Nota debiteurenbeleid 2020
P	Kassa loket Burgerzaken	Gemeentewet, Wet BRP, Wet rechten Burgerlijke Stand (Legesbesluit akten van de Burgerlijke Stand), Paspoortwet (Besluit paspoortgelden), Wegenverkeerswet (reglement Rijbewijzen), Besluit optie en naturalisatiegelden 2002, Wet op justitiële en strafvorderlijke gegevens.	Legesverordening 2020 en Werken voor derden 2020
Q	Sisa, single information, single audit	Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO); Wet gemeen-schappelijke regelingen; Circulaire Sisa; Wet op het primaire Onderwijs; BDU Verkeer en vervoer; WSW; WWB; Bbz 2004; Participatiewet	
R	Mandaatregeling	Gemeentewet Algemene wet bestuursrecht	Algemeen Mandaatbesluit gemeente Brunssum 2019
S	Aanbestedingen	Aanbestedingswet 2012 Aanbestedingsbesluit, Gids Proportionaliteit, EU-aanbestedingsregels: Europese richtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU	Nota Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Brunssum 2020
T	Jaarrekening	Gemeentewet, BBV, Besluit	Nota activabeleid

		Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO), Wet op het BTW compensatiefonds, Gemeenschappelijk Financieel toezichtkader Provincie Limburg	Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen Brunssum 2020
U	Nota reserves en voorzieningen	BBV	Nota reserves en voorzieningen 2016
V	Onderhoud gebouwen		Onderhoudsplannen
W	Inrichting Informatievoorziening	Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten AVG ENSIA BIO	Informatiebeveiligingsbeleid Privacy beleid
X	Inkomensvoorzieningen	Tijdelijke overbruggings-regeling zelfstandig onder-nemers (Besluit van 17 april 2020, houdende tijdelijke regels omtrent bijstandsverlening aan zelfstandigen die financieel getroffen zijn door de gevolgen van de crisis in verband met COVID-19)	

Copro 20050D

ALGEMEEN ACCOUNTANTSPROTOCOL FINANCIËLE PRODUCTIEVERANTWOORDING WMO EN JEUGDWET 2020

Rol, positie en toekomstperspectief van dit protocol
Dit landelijk accountantsprotocol is als tijdelijk hulpmiddel in 2015 geïntroduceerd om drie redenen:

1. *De informatievoorziening bij en tussen gemeenten en aanbieders was niet op orde.*
2. *De veelheid van vereisten rond verantwoording en controle via lokale controleprotocollen leidde tot onwerkbare situaties voor zorgaanbieders en hun accountants waardoor gemeenten controleverklaringen te laat of geheel niet zouden krijgen.*
3. *De gemeentelijke accountant vraagt om het aantonen van de prestatielevering, wat lastig is voor gemeenten omdat zij niet zelf de ontvanger zijn van de dienstverlening. Het protocol biedt hierin houvast, al zou het niet het enige controlemiddel bij gemeenten moeten zijn.*

Het gewenste toekomstperspectief is dat de accountant geen rol vervult in de contractrelatie tussen gemeenten en aanbieders. De gewenste uitfasering van het gebruik van dit protocol zal in de praktijk gedifferentieerd en gefaseerd plaatsvinden. Accountants kunnen hierbij vanuit hun expertise ondersteunen.

Versie: 23 oktober 2020
Status: Definitief

Inhoud

1. Preambule ... 3
   1.1 Inkadering protocol ... 3
   1.2 Gehanteerde uitgangspunten ... 3
   1.3 Toepassingsscenario's ... 4
   1.4 Onderhoud en versiebeheer ... 5
   1.5 Belangrijke definities ... 5
2. Verantwoordingsproces zorgaanbieder ... 6
3. Accountantsprotocol ... 7
   3.1 Inleiding ... 7
   3.2 Doelstelling controle ... 7
   3.3 Controle-object ... 7
   3.4 Reikwijdte van de controle ... 7
      3.4.1 Financiële productieverantwoording ... 7
      3.4.2 Financiële productieverantwoording per gemeente ... 8
      3.4.3 Te verstrekken andere documenten ... 8
   3.5 Normen- en toetsingskader ... 8
   3.6 Uitwerking toetsingscriteria ... 8
   3.7 Materialiteit ... 10
      3.7.1 Vereist zekerheidsniveau ... 10
      3.7.2 Spreiding van werkzaamheden over alle gemeenten ... 10
      3.7.3 Toleranties financiële productieverantwoording op totaalniveau ... 10
      3.7.4 Rapportagetolerantie rapportage per gemeente ... 11
   3.8 Controle-aanpak ... 11
      3.8.1 Algemeen ... 11
      3.8.2 Risicoanalyse ... 12
   3.9 Evaluatie van onderkende afwijkingen en onzekerheden ... 12
   3.10 Oordeelsvorming ... 12
      3.10.1 Aangepast oordeel ... 12
      3.10.2 Afwijkingen bij een gemeente: wel of geen aparte rapportage ... 12

Bijlage I Model financiële productieverantwoording ... 14
Bijlage II Model goedkeurende controleverklaring ... 15
Bijlage III Model rapport van bevindingen ... 18
Bijlage IV Definities en toelichting van gehanteerde begrippen ... 19

1. Preambule

1.1 Inkadering protocol

Het doel van dit protocol is een uniforme financiële productieverantwoording en accountantscontrole voor zorgaanbieders in het domein van de Wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet (Jw). Dit protocol is voor het eerst toegepast voor het boekjaar 2015. Op basis van de evaluatie van de toepassing, zijn jaarlijks diverse aanpassingen verwerkt.

Voor de toepassing van dit accountantsprotocol voor het boekjaar 2020 zijn eveneens enkele aanpassingen verwerkt. ***De (inhoudelijke) aanpassingen ten opzichte van het protocol 2018/2019 betreffen hoofdzakelijk:***

- ***De toepassing van dit accountantsprotocol in de context van de gevolgen van Covid-19; Zie voor een nadere uitwerking paragraaf 1.2.2;***
- ***De uitwerking van het toetsingscriterium 'juistheid' voor wat betreft het aspect 'toewijzing' (paragraaf 3.6) en de definitie daarvan (bijlage IV), mede op basis van de SDO-Notitie 'Jeugdzorg en WMO, Controle van het recht op zorg' van de NBA, dd. 3 juli 2020[1];***
- ***Het onderhoud en versiebeheer dat is overgegaan van het Programma ISD naar het Ketenbureau i-Sociaal Domein dat onderdeel uitmaakt van VNG Realisatie (paragraaf 1.4).***

Dit protocol richt zich op een uniforme financiële productieverantwoording voor de Wmo en Jeugdwet met bijbehorende accountantscontrole, via uniforme kaders voor:

- De formats voor de financiële productieverantwoording;
- De reikwijdte van de controle;
- Het algemene normen- en toetsingskader voor de controle;
- De hierbij te hanteren materialiteit en toleranties (betrouwbaarheid- en nauwkeurigheidseisen);
- De verantwoordingsdeadlines en accountantsproducten.

Hiermee kunnen zorgaanbieders op eenduidige wijze financiële verantwoording afleggen over de productie Wmo en Jeugdwet. Deze verantwoording en de controle daarvan zijn gebaseerd op de vereisten van financiële rechtmatigheid voor de gemeenten. Dit betreft vier algemene aspecten die in elke contractrelatie tussen gemeenten en zorgaanbieders relevant zijn:

- Het recht op het verstrekken van zorg;
- De bepaling van de omvang van de zorg;
- De vereisten aan de declaratie;
- Het aantonen van de levering van zorg.

Dit protocol geeft alleen een model voor een goedkeurende verklaring. De situatie kan zich voordoen dat de accountant geen goedkeurende controleverklaring bij de financiële productieverantwoording 2020 kan afgeven, dan wel via een of meer toelichtende paragrafen bepaalde aangelegenheden zal moeten benadrukken. Het is aan de accountant om zijn controleverklaring dienovereenkomstig aan te passen, met inachtneming van de voorbeeldteksten van HRA III van de NBA.

1.2 Gehanteerde uitgangspunten

1.2.1 Algemeen

Dit accountantsprotocol hanteert de volgende uitgangspunten:

a. Per zorgaanbieder een financiële productieverantwoording per domein (Wmo en Jeugdwet) op totaalniveau met een controleverklaring van de accountant per domein.
b. Per gemeente een financiële productieverantwoording per domein, waarbij de accountant echter geen oordeel of controleverklaring geeft.
c. Andere controle-informatie kan een individuele gemeente ontlenen aan:
    1) De controlemaatregelen die de gemeente zelf reeds uitvoert of heeft uitgevoerd;

[1] https://www.nba.nl/globalassets/themas/thema-publieke-sector/sdo/sdo-notitie-controle-recht-op-zorg-jeugd-en-wmo.pdf

2) De toetsing van het totale registratie- en declaratieproces Wmo en Jeugdwet bij de zorgaanbieder door de accountant in het kader van zijn controle op de totaalverantwoording, waarbij het uitgangspunt is dat zorgaanbieders een eenduidig registratie- en declaratieproces hebben voor alle gemeenten ten aanzien van de Wmo en Jeugdwet;
3) Iedere gemeente wordt – ongeacht haar relatieve belang in de financiële verantwoording op totaalniveau – betrokken in de werkzaamheden van de accountant;
4) Een rapportage van bevindingen van de accountant in de uitzonderingssituatie dat door hem geconstateerde fouten en onzekerheden niet afdoende door de zorgaanbieder zijn gecorrigeerd/ toegelicht.

De mate van zekerheid die gemeenten aan deze controle-informatie kunnen ontlenen, is afhankelijk van de lokale situatie. Gemeenten dienen zelf te evalueren in welke mate de toepassing van dit protocol en de hiervoor genoemde aspecten leiden tot de voor hen vereiste zekerheid over de financiële rechtmatigheid van de in het sociale domein bestede gelden. Deze evaluatie kan eventueel leiden tot additionele werkzaamheden.

d. Het algemene normen- en toetsingskader van dit protocol is gericht op vier algemene aspecten van financiële rechtmatigheid voor gemeenten:
1) Het recht op het verstrekken van zorg;
2) De bepaling van de omvang van de zorg;
3) De vereisten aan de declaratie;
4) Het aantonen van de levering van zorg.

Anders gezegd, het normen- en toetsingskader van dit protocol richt zich op de voor gemeenten bekende eisen van recht (volgens de afgesproken voorwaarden), hoogte (volgens het afgesproken tarief) en duur (binnen de afgesproken termijnen).

e. In uitzonderingssituaties kan een gemeente behoefte hebben aan aanvullende informatie, werkzaamheden of zekerheid. Deze eisen vanuit de gemeente (bijvoorbeeld gericht op een leveranciers-, doelmatigheids- of kwaliteitsbeoordeling) vallen buiten de reikwijdte van dit protocol.

1.2.2 Covid-19

De uitbraak van het Covid-19 virus in Nederland heeft vanaf maart 2020 belangrijke gevolgen voor de Wmo- en Jeugdwetproductie van zorgaanbieders. Deze gevolgen bestaan onder meer uit de uitval van vraag en aanbod, levering in andere vorm en/of wijzigingen in producten (bijvoorbeeld door omschakeling van groepsgerichte dagbesteding naar individuele begeleiding).

Voor de controle op productie waarvan de levering vanwege de uitbraak van het Covid-19 virus in andere (dan reguliere) vorm, doch passend binnen de toewijzing heeft plaatsgevonden, is dit protocol aangepast. Dit geldt evenzeer voor productie waarbij de andere vorm niet past binnen de toewijzing. De hiermee samenhangende aanpassing van dit protocol zijn beperkt tot de definiëring van de begrippen ‘Verantwoorde en gedeclareerde productie’ en ‘Conversie van producten’ in bijlage IV bij dit protocol.

Dit protocol is van toepassing op productie in andere vorm die past binnen de toewijzing én productie in andere vorm die niet past binnen de toewijzing (en de toestemming daarvoor schriftelijk aantoonbaar is). Dit protocol is niet van toepassing op de verantwoording van niet geleverde productie, continuïteitsbijdragen of de compensatie van meerkosten uit hoofde van Covid-19.

Voor het verantwoordingsjaar 2020 kunnen zich uit hoofde van Covid-19 risico’s (in verhoogde mate) voordoen die de accountant dient te betrekken in zijn risicoanalyse en controle-aanpak. Te denken valt aan (niet limitatief):
- Gedeclareerde en verantwoorde productie is (gedeeltelijk) niet geleverd;
- De levering in andere zorgvormen is niet gelegitimeerd middels (aanvullende of aangepaste) toewijzingen en/of afspraken.

De accountant betrekt de Covid-19 gerelateerde risico’s van afwijkingen door fraude of fouten bij de toepassing van dit accountantsprotocol, in het bijzonder paragraaf 3.8.2 Risicoanalyse, in combinatie met paragraaf 3.6 Uitwerking toetsingscriteria.

1.3 Toepassingsscenario’s

De toepassing van dit accountantsprotocol en het format voor de financiële productieverantwoording is voor gemeenten, zorgaanbieders en hun accountants niet verplicht. Het protocol wordt breed gedragen door de

betrokken brancheorganisaties, is als vaktechnisch uitvoerbaar beoordeeld door de NBA werkgroep COPRO en biedt belangrijke mogelijkheden om administratieve lasten te beperken.

Verdere vermindering van administratieve lasten is mogelijk indien gemeenten en zorgaanbieders afrekenen zonder nog gebruik te maken van een financiële productieverantwoording met controleverklaring. Dit kan alleen als de gemeente een eigen controle-aanpak heeft die de financiële productieverantwoording met controleverklaring overbodig maakt.

Voor alle andere situaties wordt toepassing van dit protocol daarom door de betrokken brancheorganisaties sterk geadviseerd. Geadviseerd wordt om dit accountantsprotocol tevens te integreren in de contracten tussen zorgaanbieders en gemeenten, indien behoefte bestaat aan een jaarlijkse financiële verantwoording voorzien van controleverklaring.

Het kan zijn dat zorgaanbieders, gemeenten en hun accountants dit accountantsprotocol niet of in gewijzigde vorm toepassen. Hierbij worden onder meer de volgende scenario's onderscheiden:

a. Voor de zorgaanbieders waarbij geen van de gemeenten een accountantscontrole voorschrijft, kan dit accountantsprotocol (inclusief het verantwoordingsformat) buiten beschouwing worden gelaten.
b. Voor de zorgaanbieders waarbij één of meerdere gemeente(n) waaraan Wmo- en/of Jeugdwet is gedeclareerd om een accountantscontrole vragen van de verantwoorde productie Wmo en/of Jeugdwet, wordt geadviseerd dat zorgaanbieders, gemeenten en hun accountants dit accountantsprotocol zullen toepassen. Het is aan individuele partijen om dit in goed overleg ook te realiseren. Geadviseerd wordt dat partijen hierover tijdig in overleg treden.
c. Voor de zorgaanbieders waarbij één of meerdere gemeenten geen accountantscontrole voorschrijven en andere gemeenten wel, handelt de zorgaanbieder als volgt. In de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein wordt alleen de productie Wmo en Jeugdwet verwerkt die betrekking heeft op de gemeenten die een accountantscontrole voorschrijven. De zorgaanbieder voegt aan de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein een overzicht toe van de gemeenten waarop de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein betrekking heeft. De accountant waarmerkt dit overzicht en verwijst ernaar in zijn controleverklaring (onderdeel 'Overige aspecten – beperking in gebruik en verspreidingskring').
d. Als één of meerdere gemeenten dit accountantsprotocol (nog) niet willen toepassen dan wel niet (geheel) toereikend achten in de context van bijvoorbeeld eerder gemaakte contractafspraken, dan wordt geadviseerd om dit accountantsprotocol en het bijbehorende verantwoordingsformat toch onverkort toe te passen en om met de betreffende gemeenten in gesprek te gaan. Dit kan eventueel leiden tot aanvullende informatie, werkzaamheden of zekerheid. Geadviseerd wordt om dergelijke aanvullingen tot een minimum te beperken door de noodzaak hiervan expliciet te evalueren tussen zorgaanbieder, gemeente(n) en de accountant. Zij vallen in ieder geval buiten de reikwijdte van dit protocol. Een andere oplossing kan zijn dat de gemeente haar verordeningen en/of contracten aanpast in de richting van het uniforme normen- en toetsingskader van dit protocol.
e. In het uitzonderlijke geval dat de gemeente en de zorgaanbieder een afwijkend verantwoordingsformat en/of accountantsprotocol wensen te hanteren, is het van belang dat het betreffende accountantsprotocol vooraf aan de NBA werkgroep COPRO wordt voorgelegd. Geadviseerd wordt om ook dergelijke afwijkingen van dit protocol tot een minimum te beperken.

1.4 Onderhoud en versiebeheer

Het onderhoud van dit accountantsprotocol en het daarbij behorende verantwoordingsformat is overgedragen vanuit het Programma ISD aan het Ketenbureau i-Sociaal Domein dat onderdeel uitmaakt van VNG Realisatie.

Jaarlijks zal vóór 1 september voorafgaand aan het volgende verslagjaar een geactualiseerde versie beschikbaar komen, waarin tot uiterlijk 1 december beperkte wijzigingen verwerkt kunnen worden op basis van bijvoorbeeld relevante actuele ontwikkelingen..

1.5 Belangrijke definities

In dit accountantsprotocol is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van begrippen die over het algemeen bekend zijn in de zorg-, gemeente- en accountantssector. Waar nodig zijn bijzondere begrippen in de tekst nader omschreven

of in een voetnoot gedefinieerd. Begrippen in dit protocol waarvan de uitleg van belang is voor een goed begrip van dit protocol als geheel, zijn nader gedefinieerd/ toegelicht in bijlage IV bij dit protocol.

Dit betreft de volgende begrippen:
- Verantwoorde en gedeclareerde productie
- Conversie van producten
- Gemeente
- Toewijzing
- (Financiële) rechtmatigheid
- Onderhanden werk
- Zorg

2. Verantwoordingsproces zorgaanbieder

De financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet van zorgaanbieders vormt het sluitstuk van het registratie- en declaratieproces van de gerealiseerde productie over het boekjaar[2], inclusief de daarin begrepen controlemaatregelen van zorgaanbieders en gemeenten. De inhoud, vorm en procedure van de financiële productieverantwoording worden binnen de wettelijke kaders afgestemd en/of overeengekomen tussen zorgaanbieders en gemeenten. Dit accountantsprotocol is ontwikkeld met het gegeven dat de inhoud, vorm en procedures voor gemeenten en zorgaanbieders niettemin inhoudelijk veel overeenkomsten hebben en op grond daarvan generiek kunnen worden weergegeven.

Wie verantwoordt:
- De zorgaanbieder die zorg levert en declareert op basis van Wmo en/of Jeugdwet

Wat wordt waar verantwoord:
- Financiële productieverantwoording (namens de zorgaanbieder rechtsgeldig ondertekend en gewaarmerkt door de accountant) op totaalniveau: Bij alle gemeenten
- Overzicht gemeenten waarop financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau betrekking heeft: Bij alle gemeenten
- Financiële productieverantwoording (namens de zorgaanbieder rechtsgeldig ondertekend en gewaarmerkt door de accountant) per gemeente: Bij desbetreffende gemeente
- Controleverklaring bij (ondertekende en gewaarmerkte) financiële productieverantwoording op totaalniveau: Bij alle gemeenten
- Uitzonderingssituatie: Rapport van bevindingen: Bij desbetreffende gemeente
- Indien van toepassing: Inhoudelijke productieverantwoording: Bij desbetreffende gemeente

Via de inhoud en verspreiding van de financiële productieverantwoording op totaalniveau en per gemeente en via de controleverklaring en een eventueel rapport van bevindingen van de accountant, mag niet ten onrechte concurrentiegevoelige en vertrouwelijke informatie worden gedeeld.

Wanneer wordt verantwoord:
De termijnen die gelden voor de indiening van de financiële productieverantwoording en de controle daarvan is gebaseerd op afspraken tussen zorgaanbieders en gemeenten. Voor zover hierover nog geen afspraken zijn gemaakt, worden de volgende termijnen als leidraad meegegeven:
- Financiële productieverantwoording: Vóór 1 maart van het jaar t + 1 (of zoveel eerder of later als met de gemeente(n) is afgestemd en/of overeengekomen).
- Controleverklaring: Vóór 1 april van het jaar t + 1 (of zoveel eerder of later als met de gemeente(n) is afgestemd en/of overeengekomen).

[2] Een boekjaar wordt gelijk gesteld aan het kalenderjaar. Wanneer sprake is van zorgtrajecten die niet per einde van het boekjaar kunnen worden afgesloten, geldt dat de financiële productieverantwoording tevens de financiële waarde van fictief afgesloten zorgtrajecten omvat die per 31 december onderhanden zijn.

3. Accountantsprotocol

3.1 Inleiding

Dit protocol is bedoeld voor de accountantscontrole van de financiële productieverantwoording van zorgaanbieders uit hoofde van de Wmo en/of Jeugdwet. Het protocol geeft zorgaanbieders, gemeenten en hun accountants duidelijkheid over de aard en reikwijdte van de controle en de daaraan te ontlenen zekerheid.

Dit accountantsprotocol is geen kader voor alle uitzonderingssituaties die zich kunnen voordoen. In voorkomend geval dienen de betrokken partijen onderling afspraken te maken waarbij de strekking van dit protocol zoveel mogelijk wordt gevolgd.

Het productieregistratie- en declaratieproces in het sociale domein wordt gekenmerkt door een diversiteit aan controlemaatregelen. Deze controlemaatregelen worden deels door de zorgaanbieder zelf uitgevoerd. De accountant van de zorgaanbieder evalueert de uitkomsten van deze controlemaatregelen voor zijn oordeelsvorming over de aard, timing en omvang van zijn eigen werkzaamheden. Daarnaast zullen gemeenten zelf de nodige controles uitvoeren, bijvoorbeeld op de kwaliteit van de productie of de juistheid van de ingediende declaraties. Deze vallen buiten de reikwijdte van dit protocol, maar zijn uiteraard voor de gemeente van belang in het kader van de controle van de financiële rechtmatigheid in het sociale domein.

3.2 Doelstelling controle

De doelstelling van de accountantscontrole is gericht op het verschaffen van zekerheid over de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein aan de zorgaanbieder en de gemeente.

Het accountantsprotocol richt zich uitsluitend op de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein, waarbij wel rekening wordt gehouden met een spreiding van de controlewerkzaamheden over alle betrokken gemeenten. Het oordeel van de accountant richt zich echter op de productieverantwoording op totaalniveau. Hij geeft geen oordeel af over de afzonderlijke financiële productieverantwoordingen die de zorgaanbieder per gemeente indient. Wel brengt hij in uitzonderingsgevallen een rapport van bevindingen uit aan de individuele gemeenten.

3.3 Controle-object

Het controle-object bestaat uit de totaalbedragen Wmo respectievelijk Jeugdwet in de financiële productieverantwoordingen op totaalniveau per domein over het boekjaar 2020. Hierover geeft de accountant in zijn controleverklaringen een oordeel. De accountant waarmerkt de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein en neemt in dit waarmerk een verwijzing op naar de afgegeven controleverklaring (behorend bij de verklaring met datum/kenmerk ……).

De financiële productieverantwoording(en) per domein per gemeente vormt/vormen geen object van controle. De accountant geeft hierover geen oordeel, maar behandelt deze overeenkomstig Standaard 720 (zie paragraaf 3.4.2). De accountant waarmerkt de financiële productieverantwoording(en) per gemeente uitsluitend ter identificatie. Op deze wijze kan de betreffende gemeente ervan op aan, dat de betreffende productieverantwoording onderdeel uitmaakt van de financiële productieverantwoording op totaalniveau.

3.4 Reikwijdte van de controle

3.4.1 Financiële productieverantwoording

Onder meer de volgende financieringsvormen worden onderkend binnen het domein van de Wmo en Jeugdwet:

- Inputfinanciering op basis van P x Q
- Outputfinanciering op basis van P x Q
- Subsidiabele kosten
- Lumpsumbekostiging
- Specifieke financieringsvormen en/of correctieregels op de financiële waarde(n) van bovenstaande financieringsvormen[3]

[3] Voor correctieregels kan gedacht worden aan niet voor financiering in aanmerking komende overproductie, substitutie van productieafspraken, doelmatigheidscorrecties, etc.

3.4.2 Financiële productieverantwoording per gemeente

Het accountantsprotocol richt zich op de financiële productieverantwoordingen op totaalniveau per domein. De financiële productieverantwoording(en) per gemeente vormt/vormen geen object van controle. De accountant behandelt de financiële productieverantwoording(en) per gemeente als andere informatie overeenkomstig Standaard 720.

3.4.3 Te verstrekken andere documenten

Aan de gemeente te verstrekken andere documenten bij de financiële productieverantwoording per domein (bijvoorbeeld een inhoudelijk verslag) vallen buiten de reikwijdte van dit protocol en vormen geen controle-object van de accountant. De accountant geeft hier geen oordeel over.

3.5 Normen- en toetsingskader

De Wmo en de Jeugdwet vormen het wettelijk kader voor de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet door gemeenten, naast de verordeningen die de gemeenten zelf uitbrengen. Voor dit protocol gelden als basis de vier algemene aspecten (eisen) voor de financiële rechtmatigheid van gemeenten:

- Het recht op het verstrekken van zorg;
- De bepaling van de omvang van de zorg;
- De vereisten aan de declaratie;
- Het aantonen van de levering van zorg.

Hierbij volgt het protocol de volgende redenering. De financiële rechtmatigheid van de bestedingen in het gemeentelijke sociale domein wordt bepaald door bovengenoemde wet- en regelgeving en de relevante bepalingen uit de overeenkomsten die gemeenten en zorgaanbieders met elkaar hebben afgesloten. In dit protocol zijn vier generieke toetsingscriteria ontwikkeld, die in paragraaf 3.6 zijn uitgewerkt. Zij vallen binnen de categorieën juistheid, rechtmatigheid en levering en dekken de voor gemeenten bekende eisen van recht, hoogte en duur af.

Een en ander betekent dat de in deze paragraaf genoemde wet- en regelgeving voor dit protocol en de daarop gebaseerde controle uitsluitend relevant zijn voor zover de daarin opgenomen bepalingen de grondslag vormen voor de in de volgende paragraaf vermelde toetsingscriteria. Van de accountant wordt niet verwacht dat hij de financiële productieverantwoording toetst aan alle bepalingen die zijn opgenomen in de hiervoor genoemde wet- en regelgeving. Dat doet hij uitsluitend indien en voor zover deze bepalingen zijn uitgewerkt in de toetsingscriteria van paragraaf 3.6. Indien in de wet- en regelgeving of de individuele overeenkomsten tussen gemeenten en zorgaanbieders bepalingen zijn opgenomen die verder gaan dan of afwijken van de toetsingscriteria van paragraaf 3.6, dan vallen deze uitdrukkelijk buiten de reikwijdte van het onderzoek en de verklaring van de accountant.

3.6 Uitwerking toetsingscriteria

Binnen de hierboven genoemde vier aspecten van het normenkader gelden voor de accountant de volgende toetsingscriteria. Zij betreffen de juistheid, financiële rechtmatigheid en levering:

1. Rekenkundige juistheid;
2. Juistheid productie;
3. Juistheid tarief;
4. Levering productie[4].

Deze toetsingscriteria zijn hieronder verder uitgewerkt. De uitwerking moet in samenhang gezien worden met paragraaf 3.8.2 die ingaat op de risicoanalyse van mogelijke afwijkingen inzake deze toetsingscriteria. Uit deze risicoanalyse kan ook blijken dat niet alle hieronder genoemde toetsingscriteria voor de financiële productieverantwoording van de betreffende zorgaanbieder relevant zijn. In dat geval hoeft de accountant deze niet in zijn controle op te nemen. Een voorbeeld hiervan is onderhanden werk, dat hoeft niet in elke contractsituatie voor te komen.

<u>1. Rekenkundige juistheid</u>

[4] De term 'levering' impliceert dat de verantwoorde productie tijdens de gecontroleerde periode heeft plaatsgevonden en betrekking heeft op de zorgaanbieder.

- Rekenkundige juistheid van de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein
- Rekenkundige aansluiting financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein op de som van de totalen van de financiële productieverantwoordingen per gemeente per domein
- Rekenkundige aansluiting financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein op het onderliggende registratiesystemen voor Wmo en Jeugdwet bij de zorgaanbieder, onderverdeeld naar gemeenten en producten

2. Juistheid productie
- Aanwezigheid geldige toewijzing en indien nodig[5] verwijzing van huisarts, medisch specialist of jeugdarts
- De verantwoorde productie is op cliëntniveau niet hoger dan het maximum aan toegewezen zorg
- Het verantwoorde product komt overeen met het toegewezen product dan wel is volgens overeengekomen conversieregels afgeleid van het toegewezen product
- De productie is verantwoord aan de juiste gemeente[6]
- Het onderhanden werk is juist berekend
- Geen verantwoording van productie die bij derden is gedeclareerd (onderaanneming)
- Onderbouwing van eventueel verantwoorde subsidiabele kosten[7]
- Juistheid en volledigheid van verantwoorde correctie(s)

3. Juistheid tarief
- Het gehanteerde tarief is gelijk aan het tarief dat met de gemeente is overeengekomen blijkens het afgesloten contract of andere documentatie waaruit impliciet blijkt dat de gemeente met het gehanteerde tarief akkoord is.

4. Levering productie
- Algemene uitwerking: In het zorgproces zijn beheersmaatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat de verantwoorde zorg is geleverd. De accountant toetst of de zorgaanbieder in het zorgproces (in opzet en bestaan) beheersmaatregelen heeft getroffen die moeten borgen dat de met de cliënt overeengekomen zorg wordt geleverd. De zorgaanbieder kan hier bijvoorbeeld invulling aan geven door bij een nieuw/ gewijzigd zorgaanbod de cliëntgegevens en het overeengekomen zorgaanbod op te nemen in de planning van zorgmedewerkers en toe te zien op de uitvoering van de planning. Verder wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van dit protocol.
- Specifieke uitwerking naar het soort zorgaanbod:
    - *Intramuraal gefinancierd zorgaanbod*: Hier wordt de basis gevormd door de registratie van de aanwezigheid of toegestane afwezigheid cliënt.
    - *Extramuraal gefinancierd zorgaanbod*: Hier wordt de basis gevormd door AO/IC rondom zorgplanning, -registratie en –declaratie bij de zorgaanbieder. De registratie kan de vorm hebben van één of meerdere van de volgende varianten:
        - directe tijdregistratie op basis van een tijdregistratieproces
        - registratie van de planning op basis van een planningsregistratieproces
        - registratie van zorgarrangementen op basis van een registratieproces van zorgarrangementen
    - *Output gefinancierd zorgaanbod*: Hier wordt de basis gevormd door de registratie van de productie/ prestaties op basis van een productieregistratie proces.

[5] Gemeenten kunnen in geval van toegang tot de Jeugdhulp door verwijzing van een huisarts, medisch specialist of jeugdarts vereisen dat ook de aanwezigheid van een geldige verwijzing van huisarts, medisch specialist of jeugdarts onderdeel vormt van de accountantscontrole omdat gemeenten in die gevallen niet over die verwijzing kunnen beschikken. Indien in de steekproef of deelwaarneming van de accountant (zie paragraaf 3.7.2) een productieregel wordt geselecteerd die onder de Jeugdwet valt, dan vormt de aanwezigheid in deze gevallen van een verwijzing van een huisarts, medisch specialist of jeugdarts een extra toetsingscriterium voor de accountant.

[6] Primair is de toewijzing leidend voor de gemeente waaraan de zorg wordt gedeclareerd. Als de zorgaanbieder hiervan afwijkt, onderbouwt de zorgaanbieder dit aan de hand van een schriftelijk bewijs van toestemming van de gemeente waaraan de zorg wordt gedeclareerd óf aan de hand van (de uitkomsten van) het door de zorgaanbieder uitgevoerde onderzoek naar de woonplaats van de cliënt.

[7] De toetsingscriteria voor subsidiabele kosten dienen door gemeenten te worden gedefinieerd in een subsidiebeschikking of vergelijkbaar document. Als de toetsingscriteria niet expliciet zijn gemaakt door gemeenten gelden de volgende toetsingscriteria: kosten zijn juist en passend binnen de gesubsidieerde activiteiten en de daarbij behorende begroting; gerealiseerde opbrengsten op begrote opbrengstencategorieën zijn juist en (voor zover door de accountant vast te stellen) volledig verwerkt in de verantwoorde subsidiabele kosten.

In de situatie dat een zorgaanbieder op onderdelen (nog) niet expliciet voldoet aan de relevante toetsingscriteria, kan de zorgaanbieder in de financiële productieverantwoording gemotiveerd aangeven of hij op andere wijze voldoet aan het normenkader. De accountant evalueert of hij op basis daarvan alsnog tot een goedkeurend oordeel kan komen.

3.7 Materialiteit

3.7.1 Vereist zekerheidsniveau

Het onderzoek moet zodanig worden ingepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de totaalbedragen Wmo respectievelijk Jeugdwet in de financiële productieverantwoordingen op totaalniveau per domein geen afwijkingen (fouten) en onzekerheden van materieel belang bevatten. Indien dit begrip voor het gebruik van statistische technieken gekwantificeerd moet worden, betekent dit een betrouwbaarheid van 95%.

Een verklaring met een goedkeurende strekking impliceert dat, gegeven de bovengenoemde betrouwbaarheid, in de totaalbedragen Wmo respectievelijk Jeugdwet in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein geen afwijkingen (fouten) en onzekerheden voorkomen die groter zijn dan de percentages in de in paragraaf 3.7.3 opgenomen materialiteitstabel. Als omvangbasis gelden hierbij de respectievelijke totaalbedragen Wmo en Jeugdwet in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein.

Een verklaring met een goedkeurende strekking bij de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein geeft geen zekerheid over de financiële productieverantwoording per afzonderlijke gemeente.

3.7.2 Spreiding van werkzaamheden over alle gemeenten

De accountant dient alle gemeenten die in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein zijn opgenomen in zijn controlewerkzaamheden te betrekken. Indien de accountant hierbij een steekproef uitvoert dan wel deelwaarnemingen verricht, zal hij deze spreiden over de verantwoorde productie van alle betrokken gemeenten.

Voorafgaand aan de selecties voor de uit te voeren steekproeven en/of deelwaarnemingen bepaalt de accountant de homogeniteit dan wel diversiteit van het registratie- en declaratieproces van de zorgaanbieder en de uitkomsten van de in paragraaf 3.8.2. genoemde risicoanalyse. Naarmate de homogeniteit afneemt en de diversiteit toeneemt, neemt over het algemeen het aantal uit te voeren steekproeven en/of deelwaarnemingen toe.

De spreiding van steekproeven en/of deelwaarnemingen over alle gemeenten impliceert dat alle productieregels binnen een te controleren (homogene) deelmassa een gelijke selectiekans hebben die ook niet bewust beïnvloed wordt door het relatieve belang van een gemeente in de financiële verantwoording op totaalniveau. Tegelijkertijd is de selectiekans van productieregels van een gemeente met een groot relatief belang in de financiële productieverantwoording op totaalniveau groter dan van een gemeente met een klein relatief belang. Dat alle productieregels een gelijke selectiekans hebben betekent niet automatisch dat elke gemeente ook in de steekproeven en/of deelwaarnemingen terechtkomt.

De spreiding van deelwaarnemingen en/of steekproeven over alle gemeenten is van belang voor de representativiteit van de werkzaamheden van de accountant, maar niet bedoeld om tot een oordeel te komen of zekerheid te verstrekken over de financiële productieverantwoording per afzonderlijke gemeente. De accountant geeft immers alleen een oordeel over de financiële productieverantwoording op totaalniveau, waarin de verantwoorde productie van alle betrokken gemeenten is opgenomen. De accountant stelt van alle geselecteerde posten ook vast dat deze aan de juiste gemeenten zijn toegerekend.

3.7.3 Toleranties financiële productieverantwoording op totaalniveau

De accountant hanteert voor de bepaling van de materialiteit en zijn oordeelsvorming de volgende uitgangspunten voor de Wmo en Jeugdwet afzonderlijk.

Oordeel				
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Afwijkingen (fouten) in de verantwoording	≤ 1%	> 1% en ≤ 3%	n.v.t.	> 3%
Onzekerheden in de controle	≤ 3%	> 3% en ≤ 10%	> 10%	n.v.t.
Omvangbasis	Het totaalbedrag Wmo en het totaalbedrag Jeugdwet in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein			

3.7.4 Rapportagetolerantie rapportage per gemeente

Indien de accountant tijdens zijn controle afwijkingen (fouten) of onzekerheden constateert die geen effect hebben op zijn oordeel over de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein, maar wel relevant zijn voor de financiële productieverantwoording per gemeente, kan het nodig zijn om een rapport van bevindingen uit te brengen. Verwezen wordt naar paragraaf 3.10.2 voor de hierbij te onderscheiden situaties en de te volgen procedure. Omdat de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein hierbij geen passende maatstaf biedt, geldt de financiële productieverantwoording per gemeente als basis. Als de accountant op grond van paragraaf 3.10.2 een rapport van bevindingen moet uitbrengen, gelden de volgende percentages voor het rapporteren van afwijkingen:

	Rapportage
Fouten	> 1%
Onzekerheden	> 3%
Omvangbasis	Het totaalbedrag Wmo en het totaalbedrag Jeugdwet in de financiële productieverantwoording per gemeente per domein

De rapportagetolerantie geeft aan vanaf welke omvang de niet-gecorrigeerde afwijkingen of niet toegelichte onzekerheden door de accountant gemeld moeten worden in het rapport van bevindingen. De rapportage van de accountant heeft het karakter van een uitzonderingsrapportage.

3.8 Controle-aanpak

3.8.1 Algemeen

De risico-inschattingswerkzaamheden en overige controlewerkzaamheden van de accountant richten zich op de juistheid van de totaalbedragen Wmo en Jeugdwet in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein.

De accountant voert zijn controlewerkzaamheden uit in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA), de Nederlandse controlestandaarden (in het bijzonder Standaard 800) en dit accountantsprotocol.

De accountant is zelfstandig verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van voldoende controlewerkzaamheden ter verkrijging van voldoende en geschikte controle-informatie ter onderbouwing van zijn oordeel over de totaalbedragen Wmo en Jeugdwet in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein.

Hiervoor zal hij zich primair richten op opzet en bestaan van de administratieve organisatie en de interne controle (AO/IC) rondom de productieverantwoording en de daaraan ten grondslag liggende registratie- en declaratieprocessen. De accountant zal hierbij alleen de inzet van de geleverde productie kunnen toetsen, omdat hij niet beschikt over voldoende deskundigheid om de inhoud daarvan te controleren, dan wel dit niet kan controleren vanwege privacyaspecten. Van de accountant wordt daarom geen expliciet oordeel over de kwaliteit van de AO/IC verwacht, noch een detailcontrole op dossier- of cliëntniveau.

Het wordt aan de accountant overgelaten op welke wijze hij zijn verdere controleaanpak inricht, hoe hij zijn controlewerkzaamheden uitvoert en hoe hij op grond daarvan voldoende controle-informatie verkrijgt. Het gaat

er in essentie om, dat de accountant voldoende controle-informatie verzamelt om met een redelijke mate van zekerheid vast te kunnen stellen dat de financiële productieverantwoording op totaalniveau de hierin opgenomen bedragen in alle van materieel belang zijnde aspecten juist weergeeft in overeenstemming met de toetsingscriteria zoals uitgewerkt in paragraaf 3.6 van dit protocol.

3.8.2 Risicoanalyse

De accountant baseert zijn controle-aanpak op een analyse van het risico van afwijkingen door fraude of fouten van materieel belang in de afzonderlijke totaalbedragen Wmo en Jeugdwet in de financiële productie-verantwoording op totaalniveau per domein, overeenkomstig de bepalingen van Standaard 315.

De accountant baseert zijn risicoanalyse primair op een beoordeling van de door de zorgaanbieder opgestelde risicoanalyse ten aanzien van de in paragraaf 3.6 genoemde toetsingscriteria.

3.9 Evaluatie van onderkende afwijkingen en onzekerheden

De accountant evalueert de door hem onderkende afwijkingen (fouten) en onzekerheden bij de controle van de financiële productieverantwoording op totaalniveau overeenkomstig de relevante bepalingen van Standaard 450.

Van een afwijking is sprake als de financiële productieverantwoording niet voldoet aan de toetsingscriteria zoals uitgewerkt in paragraaf 3.6. Van een onzekerheid is sprake als onvoldoende (controle-)informatie beschikbaar is om te controleren of sprake is van fouten in (een gedeelte van) de financiële productieverantwoording. Fouten onderscheiden zich in incidentele en structurele fouten. Een incidentele (geïsoleerde) fout is een toevallige fout. Een structurele fout is gelegen in (onderdelen van) het systeem van uitvoering, waardoor fouten met een herhalingskarakter (kunnen) optreden. De accountant neemt hierbij de bepalingen uit Standaard 530.13 in acht.

De accountant evalueert geconstateerde afwijkingen en onzekerheden en formuleert op basis daarvan zijn oordeel en indien van toepassing zijn rapport van bevindingen.

3.10 Oordeelsvorming

Een goedkeurend oordeel over de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein strekt zich uit tot de afzonderlijke totaalbedragen voor de financieringsstromen Wmo en Jeugdwet. Concreet betekent dit dat de accountant twee afzonderlijke verklaringen afgeeft. Zie bijlage II voor het model van een goedkeurende controleverklaring.

3.10.1 Aangepast oordeel

Als sprake is van afwijkingen (fouten) of onzekerheden die een materieel effect (kunnen) hebben op de totaalbedragen Wmo respectievelijk Jeugdwet in de financiële verantwoording op totaalniveau per domein, dan geeft de accountant een ander dan goedkeurend oordeel. Afhankelijk van de materiële omvang kan dit leiden tot een verklaring met beperking, een verklaring van oordeelonthouding of een afkeurende verklaring.

In dat geval wordt het aangepaste oordeel per totaalbedrag én (indien toewijsbaar aan één of meerdere gemeenten) per gemeente afzonderlijk gemotiveerd en gekwantificeerd (tenzij praktisch niet uitvoerbaar, zie Standaard 705) in een paragraaf ter onderbouwing van het aangepaste oordeel.

3.10.2 Afwijkingen bij een gemeente: wel of geen aparte rapportage

Over de financiële productieverantwoording per gemeente geeft de accountant geen afzonderlijk oordeel. Wel kan in uitzonderlijke situaties sprake zijn van een rapport van bevindingen voor een specifieke gemeente. Zie hiervoor de paragrafen 3.7.4 (rapportagetolerantie financiële productieverantwoording per gemeente). Hierbij gelden de volgende uitgangspunten en varianten:

- *Situatie A*. Als de accountant in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein afwijkingen heeft geconstateerd die geen materieel effect (kunnen) hebben op de totaalbedragen Wmo respectievelijk Jeugdwet maar wel groter zijn dan de rapporteringstolerantie voor de desbetreffende

financiële productieverantwoording per gemeente, dan corrigeert de zorgaanbieder de afwijkingen dan wel licht zij de onzekerheden toe[8]. In dit geval brengt de accountant geen rapport van bevindingen uit.

- *Situatie B*. Indien de zorgaanbieder deze fouten niet corrigeert dan wel onzekerheden niet toelicht, brengt de accountant een rapport van bevindingen uit bij de desbetreffende financiële productieverantwoording aan de desbetreffende gemeente. Een model voor het rapport van bevindingen is opgenomen in bijlage III. Hierbij geldt de volgende procedure:
    - de zorgaanbieder geeft dit aan in de desbetreffende financiële productieverantwoording per gemeente.
    - de accountant maakt hiervan melding in een toelichtende paragraaf in zijn controleverklaring bij de financiële productieverantwoording op totaalniveau.

[8] In deze toelichting geeft de zorgaanbieder gemotiveerd aan wat de verwachte totale omvang van fouten en van onzekerheden is op de financiële productieverantwoording per gemeente. Geconstateerde fouten en onzekerheden dienen door de zorgaanbieder derhalve geëxtrapoleerd te worden voor de financiële productieverantwoording per gemeente. De basis voor deze extrapolatie licht de zorgaanbieder toe.

Bijlage I Model financiële productieverantwoording

- Zie separaat Excel-model.

Bijlage II Model goedkeurende controleverklaring[9]

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: [naam zorgaanbieder]

Ons oordeel
Wij hebben de bijgevoegde door ons gewaarmerkte financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet[10] op totaalniveau 2020 van ***[naam zorgaanbieder]*** te ***[vestigingsplaats]*** gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de financiële productieverantwoording op totaalniveau 2020 het totaalbedrag Wmo/Jeugdwet[11] ten bedrag van € …… in alle van materieel belang zijnde aspecten juist weer in overeenstemming met het normenkader zoals opgenomen in paragraaf 3.5 van het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2020.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële productieverantwoording'.

Wij zijn onafhankelijk van ***[naam zorgaanbieder]*** zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Andere informatie
Naast de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet[12] 2020 op totaalniveau en onze controleverklaring daarbij, omvat de financiële productieverantwoording andere informatie die bestaat uit financiële productieverantwoordingen Wmo/Jeugdwet[13] 2020 per gemeente die door ons voor identificatiedoeleinden zijn gewaarmerkt. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de financiële productieverantwoordingen per gemeente – voor zover die door ons voor identificatiedoeleinden zijn gewaarmerkt – met de financiële productieverantwoording op totaalniveau verenigbaar zijn en geen materiële afwijkingen bevatten.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de financiële productieverantwoording op totaalniveau 2020 en de in paragraaf 3.6 van het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2020 onder 1. vermelde werkzaamheden, overwogen of de financiële productieverantwoordingen per gemeente materiële afwijkingen bevatten.

Met deze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720 en het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2020. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de financiële productie-verantwoording op totaalniveau.

De raad van bestuur van de zorgaanbieder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

[9] Mochten de NBA voorbeeldteksten waarop dit model is gebaseerd tussentijds wijzigen, dan zal dit via een aangepaste versie van dit protocol of een addendum kenbaar worden gemaakt.
[10] Kiezen wat van toepassing is.
[11] Kiezen wat van toepassing is.
[12] Kiezen wat van toepassing is.
[13] Kiezen wat van toepassing is.

Rapport over geconstateerde en niet toegelichte afwijkingen en onzekerheden[14]
Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel merken wij op dat wij naast deze controleverklaring voor de gemeenten een aparte rapportage hebben uitgebracht over geconstateerde en niet toegelichte afwijkingen en onzekerheden boven de rapportagetolerantie volgens paragraaf 3.7.4 van het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2020.

Beperking in gebruik en verspreidingskring
De financiële productieverantwoording op totaalniveau is opgesteld door ***[naam zorgaanbieder]*** voor de gemeenten die zijn opgenomen in het door ons voor identificatiedoeleinden gewaarmerkte 'Overzicht gemeenten waarop financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet[15] op totaalniveau betrekking heeft' met als doel de raad van bestuur van ***[naam zorgaanbieder]*** in staat te stellen zich aan deze gemeenten te verantwoorden over de productie Wmo/Jeugdwet[16]. Hierdoor is de financiële productieverantwoording op totaalniveau mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de raad van bestuur van ***[naam zorgaanbieder]*** en deze gemeenten en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden raad van bestuur voor de productieverantwoording
De raad van bestuur van de zorgaanbieder is verantwoordelijk voor het opstellen van de financiële productieverantwoording op totaalniveau in overeenstemming met het normenkader zoals opgenomen in paragraaf 3.5 van het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2020. De raad van bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van de financiële productieverantwoording op totaalniveau mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële productieverantwoording
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze financiële productieverantwoording nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van het totaalbedrag Wmo/Jeugdwet[17] volgens de financiële productieverantwoording op totaalniveau.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de financiële productieverantwoording afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

[14] De alinea is alleen aan de orde als de zorgaanbieder de geconstateerde afwijkingen (fouten) en onzekerheden niet toelicht.
[15] Kiezen wat van toepassing is.
[16] Kiezen wat van toepassing is.
[17] Kiezen wat van toepassing is.

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de financiële productieverantwoording en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de financiële productieverantwoording staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de financiële productieverantwoording en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de financiële productieverantwoording de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

[Plaats en datum]
[naam accountantspraktijk]
[naam accountant]

Bijlage III Model rapport van bevindingen

RAPPORT VAN BEVINDINGEN INZAKE FINANCIË PRODUCTIEVERANTWOORDING 2020 *[gemeente]*

Afgegeven ten behoeve van **[gemeente]**

Aan: [naam zorgaanbieder]

Opdracht
Wij hebben op ***[datum]*** een controleverklaring ***[vermeld type controleverklaring]*** afgegeven bij de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet[18] op totaalniveau 2020 van ***[naam zorgaanbieder]*** te ***[statutaire vestigingsplaats]***. Overeenkomstig het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2020, dienen wij naast de controleverklaring een afzonderlijke rapportage uit te brengen over tijdens onze controle vastgestelde, niet-gecorrigeerde of niet-toegelichte afwijkingen die de rapportagetolerantie voor de financiële productieverantwoording(en) per gemeente overschrijden. Met dit rapport wordt uitvoering gegeven aan deze verplichting.

Aard en reikwijdte verrichte werkzaamheden
Voor de aard en reikwijdte van onze werkzaamheden verwijzen wij u naar bovengenoemde controleverklaring. Deze rapportage betreft uitsluitend de niet-gecorrigeerde of niet-toegelichte afwijkingen in de financiële productieverantwoording voor gemeente ***[gemeente]*** die wij tijdens onze controle hebben vastgesteld. Wij hebben hiervoor geen aparte werkzaamheden verricht. Dit betekent dat deze rapportage geen volledig beeld hoeft te geven van alle afwijkingen. Ook geven wij geen zekerheid over de genoemde productieverantwoording voor gemeente ***[gemeente].***

Geconstateerde afwijkingen
Tijdens de controle zijn de volgende afwijkingen geconstateerd die niet zijn gecorrigeerd of niet zijn toegelicht:

1. Inzake …….

2. Inzake ……

Overige aspecten – beperking in verspreidingskring en gebruik
Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor ***[naam zorgaanbieder]*** en de ***[gemeente]*** aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van onze controleopdracht de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve deze rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf.

[Plaats en datum]
[Naam accountantspraktijk]
[Naam accountant]

[18] Kiezen wat van toepassing is

Bijlage IV Definities en toelichting van gehanteerde begrippen

Verantwoorde en gedeclareerde productie
De verantwoorde productie is de productie die in het boekjaar (tussen 1 januari en 31 december) is geleverd en financieel rechtmatig is. Dit betreft productie die conform toewijzing is geleverd in reguliere vorm alsook geleverd in alternatieve vorm, mits schriftelijk met de gemeente overeengekomen. De verantwoorde productie valt uiteen in de volgende componenten:

- de gedeclareerde productie uit het boekjaar;
- de geleverde, maar nog niet gedeclareerde productie uit het boekjaar en;
- de correctie voor ten onrechte gedeclareerde productie uit het boekjaar die nog gecrediteerd moet worden.

Conversie van producten
Er kan sprake zijn van situaties waarin de zorglevering afwijkt van de toewijzing. Een veel voorkomend voorbeeld is dat in plaats van toegewezen groepsgewijze zorg, individuele zorg wordt geleverd of andersom. Er zijn ook andere voorbeelden. Gemeenten en zorgaanbieders kunnen hierover afspraken maken, waarbij de zorgaanbieder een ander zorgproduct mag leveren en declareren dan het toegewezen zorgproduct. Er is dan sprake van een zogenaamde conversie van zorgproducten volgens daarover gemaakte afspraken. Het op juiste wijze toepassen van deze conversieafspraken tast de juistheid van het gedeclareerde zorgproduct niet aan. Wanneer gemeenten een nieuwe toewijzing verstrekken, passend bij de gewijzigde zorglevering, dan is evenwel sprake van een reguliere situatie die valt onder de definitie ‘verantwoorde en gedeclareerde productie’.

Gemeenten
In dit protocol wordt steeds de gemeente als enkelvoudig begrip gehanteerd. Dit begrip kan ook een andere betekenis hebben, met name als sprake is van verantwoording op het niveau van een samenwerkingsverband of centraal uitvoeringsorgaan van gemeenten. Zolang de overeenkomst met de zorgaanbieder geen uitsluitsel geeft over het verantwoordingsniveau, wordt geadviseerd om verantwoording af te leggen per gemeente. De minimale werkzaamheden per gemeente als beschreven in paragraaf 3.7.2 van dit protocol dienen parallel te lopen met het laagste verantwoordingsniveau.

Toewijzing
Het recht op zorg op grond van de Wmo of Jeugdwet ligt voor cliënten over het algemeen besloten in een formele beschikking[19] van de gemeente op aanvraag van de cliënt. Daarnaast verstrekt de gemeente een opdracht (of verzoek) aan een zorgaanbieder om zorg te verlenen. Dit is de toewijzing. Aangezien dit protocol ziet op de interactie tussen de gemeente en de zorgaanbieder, wordt steeds het begrip toewijzing gehanteerd.

Naast deze termen kunnen gemeenten ook andere begrippen hanteren, zoals indicatie, legitimatie of besluit, meestal met de betekenis van beschikking. Ten slotte kan het vanuit de gemeente een contractuele vereiste zijn dat er een verwijzing is van een huisarts, medisch specialist of jeugdarts. Deze komt in plaats van de gemeentelijke beschikking en vergt meestal nog wel een gemeentelijke toewijzing aan de zorgaanbieder.

De geldige toewijzing (301-bericht) door de gemeente is de gebruikelijke vorm voor de werkopdracht van de gemeente aan de zorgaanbieder in het toewijzingsproces. Bij uitzondering kan een opdrachtverstrekking (of erkenning) in een andere vorm hiermee voor de controle gelijkgesteld worden. Omdat de aanwezigheid van een toewijzing met name in de Jeugdzorg problemen oplevert, wordt accountants geadviseerd om hieraan al tijdens de interim-controles aandacht te besteden.

Het ontbreken van een toewijzing en/of de vereiste verwijzing van een huisarts, medisch specialist of jeugdarts vormt een afwijking (fout) of onzekerheid. De accountant evalueert – op basis van schattingen/verwachtingen van de raad van bestuur, de veronderstellingen waarop deze schattingen/ verwachtingen zijn gebaseerd en zijn eigen controlebevindingen – of hij de ontbrekende toewijzing(en) en/of de vereiste verwijzing(en) van een huisarts, medisch specialist of jeugdarts als fout of onzekerheid aanmerkt. De uitkomst hiervan betrekt hij bij zijn algehele evaluatie van onderkende afwijkingen (paragraaf 3.9) en oordeelsvorming (paragraaf 3.10).

[19] De persoonsgerichte beschikking is een beschikking die is gericht op een rechtsgevolg voor een of meer aanwijsbare personen en die niet geldt voor anderen dan die personen. Deze beschikking wordt aan de geadresseerde(n) van de beschikking toegezonden of uitgereikt en, indien van toepassing, aan de aanvrager van de beschikking.

(Financiële) rechtmatigheid
Het begrip (financiële) rechtmatigheid is een belangrijk aspect in de (financiële) verantwoording van gemeenten. Zorgaanbieders hebben over het algemeen niet of nauwelijks te maken met dit begrip. Onder het begrip (financiële) rechtmatigheid dient in de context van dit protocol het volgende te worden verstaan: Het voldoen aan de in hoofdstuk 3.6 van dit protocol uitgewerkte toetsingscriteria voor zover deze een financieel effect hebben op het totaalbedrag Wmo, respectievelijk Jeugdwet in de financiële productieverantwoording. De verantwoorde bedragen moeten derhalve voldoen aan de overeengekomen eisen ten aanzien van recht, omvang, declaratie en levering. Door hieraan te voldoen zijn ze financieel rechtmatig.

Onderhanden werk
Als sprake is van producten die een langere doorlooptijd kennen dan één dag, ontstaat op peildata een werkvoorraad van geleverde zorg die nog niet gedeclareerd is. De geleverde zorg dient tegen een reële waarde verwerkt te worden in de financiële productieverantwoording.

Zorg
In dit protocol zijn alle producten en diensten die geleverd worden op grond van de Wmo en Jeugdwet aangeduid als zorg. Onder dit begrip vallen derhalve ook allerhande vormen van begeleiding, ondersteuning en hulp.

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	9 maart 2021
Registratiekenmerk	:	1014850
Gemeentebladnr.	:	2021/28
Afdeling	:	Financiën en control
Behandelend ambtenaar	:	R.A.M. Kavsek
Bereikbaar onder	:	045-5278421 raymond.kavsek@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1014850
Portefeuillehouder	:	P.M.J. Houben
Raadsverg. d.d.	:	20 april 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Controleprotocol 2020

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding
Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole (jaarrekening 2020) kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven over welke wet- en regelgeving in het kader van financieel beheer onderwerp van de rechtmatigheidscontrole moet zijn. De rechtmatigheidscontrole wordt over 2020 voor de laatste keer uitgevoerd door de accountant. Vanaf 2021 zal dit door het College gebeuren.
Het controleprotocol geeft de kaders waarbinnen de accountant dient te controleren. Derhalve dient het meest actuele controleprotocol jaarlijks ter vaststelling te worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Voor de betreffende zorgaanbieders is er een apart controle protocol financiële productverantwoording. Ook dit controleprotocol wordt ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad.
Beide controleprotocollen zijn landelijk opgesteld en worden door gemeente Brunssum overgenomen.

b. Huidige situatie/probleemstelling
Een controleprotocol is nodig voor de uitvoering van de accountantscontrole.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?
Een goedkeurende accountantsverklaring.

b. Kaders
Gemeentewet en de Controleverordening gemeente Brunssum

c. Argumenten en overwegingen
- De te hanteren goedkeurings- en rapportagetoleranties worden evenals voorgaande jaren voor de controle boekjaar 2020 vastgesteld op de wettelijke minimumeisen.
Het "controleprotocol financiële productieverantwoording en WMO en Jeugdwet gemeente Brunssum 2020" worden als bijlage toegevoegd aan dit BBV.
Hiermee wordt dan nadere duiding gegeven aan de rechtmatigheidseisen in de overeenkomsten tussen de gemeente Brunssum en de verschillende zorgaanbieders.
- Straks in september wordt aan uw raad voorgelegd het Controleprotocol 2021. Dat is wenselijk omdat over 2021 het college zelf de rechtmatigheidsverklaring dient af te geven.

d. Opties en keuze
De goedkeurings- en rapportagetoleranties kunnen strenger vastgesteld worden dan de wettelijke minimumeisen. In dat geval daalt de kans op een goedkeurende accountantsverklaring. Dit wordt dan ook niet aanbevolen.

4. Bijlagen
Controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2020
Controleprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet gemeente Brunssum 2020

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/28
Afdeling : Financiën en control
Registratiekenmerk : 1014850

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/28;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 maart 2021, afdeling Financiën en control

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet en de Controleverordening gemeente Brunssum;

Besluit:
Het Controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2020 en het Controleprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet gemeente Brunssum 2020 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 APR. 2021

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	23 maart 2021
Registratiekenmerk	**:**	1060237
Gemeentebladnr.	**:**	2021/26
Afdeling	**:**	Financiën en control
Behandelend ambtenaar	**:**	J. Joosten
Bereikbaar onder	**:**	045-5278480 jacqueline.joosten@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	**:**	1060237
Portefeuillehouder	**:**	P.M.J. Houben
Raadsverg. d.d.	**:**	25 mei 2021
Uiterlijke datum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Zienswijze ontwerpbegroting 2022 en ontwerp meerjarenbegroting 2022 -2026 en aanbieden kadernota 2022 van de BsGW

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding
In de brief van 11 februari 2021 (brief aan de raad nr. 6) biedt de BsGW de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenbegroting 2022-2026 aan de raad aan. Het dagelijks bestuur van de BsGW heeft deze stukken in ontwerp vastgesteld.
De BsGW verzoekt aan de raad om uiterlijk 31 mei 2021 een zienswijze aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken. Gelijktijdig ontvangt de raad ook de kadernota 2022 van de BsGW ter kennisname (brief aan de raad nr.6).

b. Huidige situatie/probleemstelling

Kadernota 2022
De kadernota is 18 dec. 2020 door het bestuur van de BsGW vastgesteld en geeft de financiële en beleidsmatige kaders aan voor de begroting 2022.

Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpmeerjarenbegroting 2022-2026
Basis voor de begroting 2022 is de jaarschijf 2022 uit de begroting 2021.
De bijdrage 2022 gaat voor Brunssum € 466.889 bedragen (blz. 40 begr. BsGW). Dit betekent een stijging van € 53.079 ten opzichte van 2021.

Op de volgende onderdelen stijgen de kosten van de BsGW:

Indexering salariskosten 2,2 %	€ 298.000
Indexering goederen en diensten 2 %	€ 130.000
Proceskostenvergoeding	€ 960.000
Regieportaal	€ 333.000
	€ 1.721.000 toename ten opzichte van 2021

Indexering
De BsGW baseert de indexering loonkosten op de ontwikkeling van de loonvoet sector overheid van het Centraal Planbureau.
Voor de indexering van goederen en diensten gaat de BsGW uit van de Consumenten Prijsindex van het Centraal Planbureau.

Proceskosten
In de begroting 2022 wordt rekening gehouden met een verdere stijging van de proceskosten naar € 3.000.000.
Dit is gebaseerd op de stijging van de proceskosten in 2020 naar € 2.700.000 (voorlopige jaarcijfers 2020). In 2020 is sprake van een toename van het aantal bezwaarschriften met 50%. Oorzaken hiervan zijn de stijgingen van de WOZ-waardes ten opzichte van 2019 en de geïntensiveerde wervingscampagnes van No Cure No Pay -bureaus. Deze trend is ook landelijk zichtbaar.
Ook voor 2021 en volgende jaren wordt verwacht dat deze toename van de bezwaarschriften zich voort zal zetten.

Regieportaal
In de afgelopen jaren is gestart met het omzetten van inhoud in m3 naar oppervlakte in m2 van WOZ-objecten.
In de loop van 2021 zal van alle woningen de gebruiksoppervlakte in m2 zijn vastgelegd. Dan start de beheerfase: het bijhouden en actueel houden van de gegevens. Om dit te kunnen doen wordt een regieportaal aangeschaft voor het op uniforme wijze aanleveren en uitwisselen van gegevens. De BsGW voert namens de gemeenten de regie van de beheerfase.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen stijgt met 140.000 naar 1.330.000. Deze stijging wordt doorberekend in de jaarlijkse bijdrage aan de BsGW. Voor Brunssum is dit in 2022 € 3.057.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?
Doel van het raadsvoorstel is de raad de gelegenheid bieden om een gemotiveerde zienswijze te geven op de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2022-2026 van de BsGW.

Doel van de samenwerking met de BsGW is het opleggen en innen van de gemeentelijke belastingen.

b. Kaders
Het betreft uitvoering van werkzaamheden voor de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen.
Kaders worden aangegeven door de Wet Gemeenschappelijke regelingen en de GR BsGW

c. Argumenten en overwegingen
Overeenkomstig artikel 23 van de Gemeenschappelijke regeling van de BsGW ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van het deelnemende waterschap jaarlijks de ontwerpbegroting en -meerjarenraming en worden in de gelegenheid gesteld om hun eventuele zienswijze hierover naar voren te brengen.
Overeenkomstig artikel 67a van de Wet gemeenschappelijke regelingen ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van het deelnemende waterschap vóór 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders.
De raad ontvangt de kadernota van de BsGW ter informatie.

d. Opties en keuze
De raad heeft de mogelijkheid om een zienswijze af te geven over de begroting van de BsGW.
De raad wordt voorgesteld om een positieve zienswijze af te geven maar niet akkoord te gaan met de post onvoorzien en het aanhouden van een bedrag voor proceskosten als onderdeel van het weerstandsvermogen.
De stijging van de begroting 2022 wordt voor een groot deel veroorzaakt door een verdere toename van de proceskosten. De BsGW heeft hier echter weinig invloed op.
De BsGW heeft in het afgelopen jaar inspanningen verricht om een stijging van de proceskosten te voorkomen te weten: Haagse lobby gestart, invoeren flitsbezwaarprocedure, is het eenvoudiger gemaakt bezwaar in te dienen via mijnBsGW, vindt er jaarlijks een mediacampagne plaats voor het versturen van de WOZ-aanslag, is de kwaliteit van databestanden verbeterd, is het combibiljet verbeterd in 2021 en wordt ingezet op een betere communicatie met burgers en bedrijven.
Aangezien de proceskosten in de begroting 2022 worden verhoogd naar 3.000.000 is het niet noodzakelijk om daarnaast een post onvoorzien te ramen en bij de berekening van het weerstandsvermogen ook rekening te houden met een bedrag van € 250.000 voor proceskosten (pag. 63 ontwerpbegroting 2022).
De zienswijze is afgestemd met de gemeenten in Parkstad. Ook zij zijn van mening dat het onnodig is om een post onvoorzien aan te houden en in de berekening van het weerstandsvermogen rekening te houden met proceskosten.
De BsGW wordt op de hoogte gebracht met bijgevoegde antwoordbrief.

4. Bijlagen
Zaaknummer 1056008 brief aan de raad nr. 6 ontwerpbegroting 2022, meerjarenbegroting 2022 - 2026 BsGW en

kadernota 2022 (incl. oplegnotitie AB)
Brief met zienswijze aan BsGW nr. 1061774.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/26
Afdeling : Financiën en control
Registratiekenmerk : 1060237

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/26;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 maart 2021, afdeling Financiën en control

gelet op het bepaalde in Wet gemeenschappelijke regelingen;

Besluit:
een positieve zienswijze af te geven op de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp meerjarenbegroting 2022 -2026 van de BsGW maar niet akkoord te gaan met de post onvoorzien en het weerstandsvermogen
en het algemeen bestuur van de BsGW te informeren met bijgevoegde antwoordbrief (verseonnr. 1061774).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen Limburg

BsGW **Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen**
Kerkeveldlaan 2
6042 JX Roermond
Postbus 1275
6040 KG Roermond
T: 088 8420 444
W: www.bsgw.nl
KvK-nr.: 52426297

Aan het algemeen bestuur van
het Waterschap Limburg en de raden
van de in de GR BsGW deelnemende gemeenten

Uw kenmerk:		Afdeling:	Bedrijfsvoering/P&C
Uw brief van:		Behandeld door:	V. Heijmans-van Birgelen
Ons kenmerk:	BS21.0286	Telefoonnummer:	06-22993395
Bijlage(n):	1	E-mail:	v.heijmans@bsgw.nl@bsgw.nl
Onderwerp:	Kadernota 2022	Datum:	23-02-2021

Geachte Raad, geacht bestuur,

Hierbij bieden wij u de kadernota 2022 van de Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) aan.

Overeenkomstig artikel 67a van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en de algemeen bestuur van het deelnemend waterschap vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders.

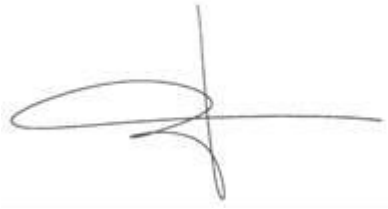
In haar besluit d.d. 24-09-2015 heeft het bestuur van BsGW besloten de vastgestelde kadernota 2021 gelijktijdig met de ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 te verzenden aan de deelnemers.

Het Dagelijks Bestuur BsGW

N.M.J.G. Lebens, directeur

Roermond, 23-02-2021

M.H.E. Pelzer, voorzitter

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen is een zelfstandig samenwerkingsverband van 29 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg. BsGW voert namens deze deelnemers de heffing en inning van lokale belastingen uit. Ook stelt BsGW in de deelnemende gemeenten de WOZ-waarden vast.

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen Limburg

BsGW **Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen**
Kerkeveldlaan 2
6042 JX Roermond
Postbus 1275
6040 KG Roermond
T: 088 8420 444
E: info@bsgw.nl
W: www.bsgw.nl
KvK-nr.: 52426297

Aan het algemeen bestuur van
het Waterschap Limburg en de raden
van de in de GR BsGW deelnemende gemeenten

Uw kenmerk:		Afdeling:	Bedrijfsvoering/P&C
Uw brief van:		Behandeld door:	V. Heijmans-van Birgelen
Ons kenmerk:	BS21.0285	Telefoonnummer:	06-22993395
Bijlage(n):	2	E-mail:	v.heijmans@bsgw.nl
Onderwerp:	Ontwerpbegroting 2022 en ontwerp-meerjarenraming 2022-2026	Datum:	11 februari 2021

Geacht Bestuur, geachte Raad,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenraming 2022-2026 van de Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) aan.

In haar vergadering van 11 februari 2021 heeft het dagelijks bestuur van BsGW de begroting 2022 + de meerjarenraming 2022-2026 in ontwerp vastgesteld. Overeenkomstig artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling van BsGW ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en de algemene besturen van de deelnemende waterschappen deze ontwerpbegroting en -meerjarenraming en worden in de gelegenheid gesteld om hun eventuele zienswijze hierover naar voren te brengen.

Wij verzoeken u hierbij uw zienswijze uiterlijk 31 mei aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken.

Na kennis te hebben genomen van uw zienswijze zal het dagelijks bestuur van BsGW de begroting en meerjarenraming aanbieden ter vaststelling aan het algemeen bestuur in haar vergadering van 24 juni 2021. Nadat de begroting is vastgesteld zendt het algemeen bestuur de begroting en meerjarenraming aan de raden van de gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Mook en Middelaar, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal, Weert en het algemeen bestuur van het Waterschap Limburg.

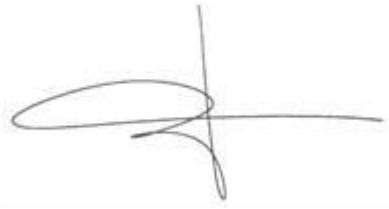
Het dagelijks bestuur zendt de definitief vastgestelde begroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 vóór 15 juli 2021 aan Gedeputeerde Staten.

Het Dagelijks Bestuur BsGW

N.M.J.G. Lebens, directeur

Roermond, 11-02-2021

M.H.E. Pelzer, voorzitter

BsGW
Belastingsamenwerking
Gemeenten en Waterschappen
Limburg

Kadernota
Begroting BsGW 2022
Meerjarenraming 2022-2026

Versie 0.5
November 2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
1. Inleiding 4
1. Samenvatting 5
2. Uitgangspunten en (nog in te nemen) standpunten Bestuur 8
2.1 Uitgangspunten 8
2.2 Rekenuitgangspunten 9
2.3 Formatieplan 10
3. Kostenverdeelmethode 12
4. Weerstandsvermogen en risico-analyse 13
5. Ontwikkelingen 14
5.1 Zekere ontwikkelingen 14
Loonontwikkeling 14
Indexering goederen en diensten 14
Proceskosten 15
Stimuleringsregeling 16
Waarderen op gebruiksoppervlakte: project 16
Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase 16
Visie op dienstverlening 18
Informatievoorziening en ICT 18
Standaardisatie 19
5.2 Mogelijke ontwikkelingen 21
Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 21
Voortgang implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister 22
Lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente 23
Verruiming gemeentelijk belastinggebied 24
Omgevingswet 24
Samenwerking / nieuwe deelnemers in BsGW 24
Uniforme samenhangende objectenregistratie (SOR) 25
Unie van Waterschappen: onderzoek houdbaarheid belastingstelsel 25
Waardering zonnepanelen voor de WOZ-waarde 26
Vergroening belastingen 26
Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB 27
Archiefwet 27
6. Investeringen 29
7. Financieel meerjarenperspectief 30
7.1 Ontwikkeling netto kosten BsGW en bijdragen deelnemers 30
7.2 (Financiële) effecten kadernota 2022 32
Bijlage 1: producten-aantallen kostenverdeelmethode 33

1. Inleiding

Deze kadernota is opgesteld ter voorbereiding op de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2022-2026 van BsGW. Hierin worden de uitgangspunten, standpunten van het bestuur, de financiële en niet-financiële ontwikkelingen geschetst, welke mogelijk van invloed zijn op de bedrijfsvoering van BsGW voor de jaren 2022 en verder. Op basis van deze nota stelt het bestuur de kaders vast voor de bedrijfsvoering en daarmee voor de begrote netto kosten.

Leeswijzer:
Hoofdstuk 1 bevat de samenvatting van deze kadernota.
In de erop volgende hoofdstukken 3 tot en met 9 wordt nader ingegaan op de details.

Hoofdstuk 2 tot en met 4 bevatten de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022–2026, inclusief de standpunten die zijn ingenomen door het bestuur.
Daarnaast wordt hierin de kostenverdeelsystematiek toegelicht, naast het proces om te komen tot een afdoende weerstandsvermogen.

In hoofdstuk 5 wordt vervolgens ingegaan op de zekere en mogelijke ontwikkelingen die effect kunnen hebben op de begroting.

Hoofdstuk 6 bevat het meerjaren investeringsprogramma.

Tot slot worden in hoofdstuk 7 de (voorlopige) financiële effecten waar mogelijk voor het jaar 2022 zichtbaar gemaakt.

1. Samenvatting

Door wijzigingen in de wetgeving betreffende de tegemoetkoming in de proceskosten is het sinds 2014 rendabel geworden voor zogenaamde WOZ-bureaus om namens de burger bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde, waarbij deze bureaus de tegemoetkoming van de proceskosten krijgen. De ontwikkelingen met betrekking tot de hausse aan proceskosten, waarmee BsGW sinds 2014 wordt geconfronteerd, blijft nog steeds een belangrijk aandachtspunt. Het aantal ingediende bezwaren neemt nog steeds toe. Deze ontwikkeling is ook landelijk zichtbaar, zowel qua toename van het totaal aantal ingediende bezwaren als ook het feit dat steeds meer burgers en bedrijven gebruik maken van een WOZ-bureau of andere gemachtigden.
Gezien deze ontwikkelingen en het feit dat de tarieven voor de proceskostenvergoeding elk jaar worden verhoogd, wordt deze post voor 2022 (en verdere jaren) opgehoogd naar € 3 miljoen.

Ten tijde van het schrijven van deze kadernota zitten we nog middenin de pandemie van COVID-19. Afhankelijk van het te nemen beleid van de deelnemers in 2020 en 2021 zal dit al dan niet financieel effect hebben op de meerjarenbegroting 2022-2026.

Ten aanzien van ICT maakt BsGW deel uit van een sterk veranderende omgeving, waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een belangrijke ontwikkeling is en impact heeft op de bedrijfsvoering van BsGW. De interne processen en informatievoorziening van BsGW dienen op deze ontwikkelingen afgestemd te worden. De Generieke Digitale Infrastructuur (GDI), de Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) en Common Ground zijn dergelijke ontwikkelingen, die door BsGW nadrukkelijk zullen worden gevolgd en heeft waar mogelijk en zinvol een plaats in de ontwikkelde I-visie. Deze I-visie vormt de basis voor de vormgeving van de informatievoorziening naar de toekomst. Enkele belangrijke pijlers hiervan zijn het vervangen van zowel de ICT-infrastructuur (afloop huidige contract 31-05-2022) als het huidige belastingpakket (afloop huidige contract 31-12-2021) via een Europese aanbesteding.

Standaardisatie is strategisch voor BsGW van groot belang. Hoewel er geen directe relatie is met het Ondernemings- en ontwikkelingsplan 2018-2020, kan standaardisatie wel een succesfactor zijn, maar is niet de enige en zeker geen kritieke succesfactor. Daarnaast wordt er ook ingezet op interne standaardisatie.
Op dit moment zijn er veel varianten die als heffingsgrondslag voor de verschillende belastingsoorten gelden. Dit maakt het inrichten van de processen, inclusief automatisering hieromheen, ingewikkeld. Maatwerk, work-arounds en meer zijn hiervoor nodig. Zeker gezien de fase van ontwikkeling waarin de organisatie zich nu bevindt zoals de I-visie, maar ook zaken als een samenhangende objectenregistratie, landelijke voorzieningen, gegevensuitwisseling en meer vragen om standaardisatie. Bovendien gaat BsGW een aanbesteding van haar belastingpakket tegemoet. Hiervoor dient een gedegen pakket van eisen te worden opgesteld en is standaardisatie gewenst.
Ten tijde van het opstellen van deze kadernota loopt de discussie op bestuurlijk niveau om te bezien welke mogelijkheden er zijn om te komen tot standaardisatie, uiteraard met behoud van de eigen beleidsvrijheid van de deelnemers.

Daarnaast kent BsGW het project Ondernemings- en ontwikkelplan BsGW 2018-2020. De taakstellende formatiereductie die BsGW zich heeft gesteld in het OOP zal vanaf 2028 tot uiting komen in lagere bijdragen voor de deelnemers. Dit project raakt de begroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 van BsGW niet en vormen daarmee geen onderdeel van deze kadernota.

Vanaf 1 januari 2022 is er een verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Daarvoor gebruikte BsGW de bruto inhoud om woningen te waarderen. Namens en op verzoek van de deelnemers heeft BsGW de regie van dit transitieproject (2019-2021) op zich genomen, in nauwe samenwerking met de gemeenten en het Gegevenshuis. Eind 2020 en in de loop van 2021 zal voor steeds meer gemeenten de transitie gereed zijn.
Dan start de beheerfase: het bijhouden en actueel houden van de gegevens. Hiervoor zullen de deelnemers jaarlijks een WOZ-mutatiedetectie (laten) uitvoeren. Daarnaast willen deelnemers, gegevenshuizen en BsGW gaan werken met een zogenaamd regieportaal. Dit is een applicatie die in staat is om relevante gegevens voor zowel de BAG (gemeente) als de WOZ (BsGW) op een efficiënte manier uit te wisselen en te tonen, zowel administratief als geografisch. Namens de keten heeft BsGW de regie op zich genomen voor het aanschaffen van dit portaal. In de begroting 2022 is hiervoor € 333 duizend per jaar opgenomen, vooralsnog tot en met 2024, aangezien de verwachte landelijke ingangsdatum van de samenhangende objectenregistratie SOR is gesteld op 1-1-2025.
Vooralsnog is het niet bekend waar en hoe de SOR belegd zal worden in de keten. Deze ontwikkeling heeft mogelijk financiële gevolgen voor de meerjarenbegroting van BsGW. Afhankelijk van het besluit hierover heeft dit gevolgen voor de meerjarenbegroting van BsGW. BsGW heeft inmiddels voorbereidingen gestart, naast bovenstaande beheerfase, ter voorbereiding van deze voorgenomen wettelijke verplichting.

<u>Financieel effect kadernota 2022</u>
Eén van de doelstellingen die voortvloeien uit de missie van BsGW is kostenreductie. Uitgangspunt voor de begroting van BsGW is dan ook altijd geweest: sober en doelmatig. BsGW heeft zich gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van 12% in de eerste 6 jaar na de verzelfstandiging en heeft in de jaren 2012-2017 daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorberekend aan de deelnemers. De totale gerealiseerde kostenreductie loopt hiermee op tot € 1,565 miljoen per jaar.

Echter om een verantwoorde bedrijfsvoering te kunnen borgen, zijn de grenzen van bezuinigingen (vooralsnog) bereikt. In voorliggende kadernota 2022 zijn derhalve de loonindexering en indexering goederen en diensten opgenomen. Uiteraard geldt dat BsGW een sobere en doelmatige begroting en meerjarenraming opstelt met als aanvullend uitgangspunt dat tussentijdse begrotingswijzigingen zoveel als mogelijk worden voorkomen. Gezien de toename van het aantal WOZ-bezwaren (ook landelijk) en met name het feit dat burgers en bedrijven in toenemende mate bezwaar maken via een WOZ-bureau, is rekening gehouden met hogere proceskosten voor 2022 (en latere jaren).
Tot slot is BsGW gevraagd de regie te nemen namens de deelnemers voor de beheerfase waarderen op gebruikersoppervlakte. De vaste, structurele lasten hiervan, bestaande uit de aanschaf van een regieportaal voor en namens de gehele keten, worden niet separaat afgerekend met de deelnemers maar opgenomen in de begroting 2022 (en verdere jaren).

De basis voor de begroting 2022 is de jaarschijf 2022 uit de vastgestelde meerjarenbegroting 2021-2025, rekening houdend met de nieuwe wijze van kostenverdeling (AB 25 juni 2020).

Per saldo stijgen de netto-kosten 2022, en daarmee ook de bijdragen van de deelnemers, met minimaal € 1,846 miljoen ten opzichte van de begroting 2021 als gevolg van de volgende posten:

- Loonindexering € 403 duizend;
- Indexering goederen en diensten € 150 duizend;
- Proceskostenvergoeding € 960 duizend;
- Regieportaal € 333 duizend.

Afhankelijk van de bestuurlijk vast te stellen kaders voor bedrijfsvoering, kunnen de netto kosten voor de begroting 2022 wijzigen.

Het benodigde weerstandsvermogen is conform besluitvorming gebaseerd op een jaarlijks bij het opstellen van de begroting uitgevoerde risicoanalyse. Zo kan bepaald worden of het berekende weerstandsvermogen toereikend is. Voor de begroting 2022 zal BsGW begin 2021 opnieuw een risicoanalyse uitvoeren. De uitkomst hiervan is onderdeel van de begroting 2022.

2. Uitgangspunten en (nog in te nemen) standpunten Bestuur

2.1 Uitgangspunten

1. Een minimale, maar wel realistisch onderbouwde begroting waarmee BsGW invulling geeft aan de doelstelling om de bijdragen van de deelnemers zo laag mogelijk te houden.

2. Financiële consequenties van zekere ontwikkelingen en bestuursbesluiten worden in de begroting meegenomen. Zekere ontwikkelingen, waarvan de (financiële) effecten nog een mate van onzekerheid hebben, worden eveneens zo veel mogelijk gekwantificeerd.
   Mogelijke ontwikkelingen worden alleen voor zover dat is in te schatten in de begroting meegenomen.
   Voor zover deze mogelijke ontwikkelingen niet zijn in te schatten, worden deze pas in de (gewijzigde) begroting opgenomen zodra de desbetreffende ontwikkeling is geformaliseerd en de financiële consequenties kunnen worden vastgesteld.

3. De kaders voor de begroting van BsGW worden meer dan een jaar voor het eigenlijke begrotingsjaar opgesteld en aangeboden aan het bestuur. In deze periode kunnen zich afwijkingen voordoen van de in de kadernota en begroting opgenomen rekenuitgangspunten, dan wel onvoorziene ontwikkelingen die onafwendbaar dan wel onuitstelbaar zijn. Om eventuele, niet voorziene ontwikkelingen op te kunnen vangen, en zo tussentijdse begrotingswijzigingen zoveel als mogelijk te voorkomen, is de post onvoorzien opgevoerd in de begroting van BsGW.

4. Als basis voor de begroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 van BsGW dient de jaarschijf 2022 uit de vastgestelde begroting 2021 en meerjarenbegroting 2021-2025.

5. De indexering voor loonontwikkeling en de indexering goederen en diensten is gebaseerd op de meest actuele, (meerjaren)gegevens van het Centraal Plan Bureau (CPB), respectievelijk de loonvoet sector overheid en de Consumenten Prijsindex (CPI). De in de kadernota opgenomen indexering benadert daarmee zo veel als mogelijk de realiteit.

6. Een jaarlijkse risicoanalyse maakt onderdeel uit van de begroting, waarbij wordt getoetst of het weerstandsvermogen toereikend is om de geïdentificeerde risico's te kunnen afdekken.

7. Het ondernemingsplan BsGW 2018-2020 en de wijze van financiering hiervan, is vastgesteld door het algemeen bestuur van BsGW in de AB-vergadering van 14-12-2017. De uitvoering van dit ondernemingsplan en ontwikkelingsplan (OOP) is een separaat traject en behoort niet tot de reguliere bedrijfsvoering van BsGW. Het ondernemingsplan raakt de begroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 van BsGW daarom niet en vormt daarmee geen onderdeel van deze kadernota. De taakstellende formatiereductie die BsGW zich heeft gesteld in het OOP zal vanaf 2028 tot uiting komen in lagere bijdragen voor de deelnemers.

8. BsGW is namens de gemeenten gevraagd om de regie van de beheerfase waarderen op gebruiksoppervlakte te voeren. De kosten voor de aanschaf van het regieportaal zijn in de begroting opgenomen en zullen op de gebruikelijke wijze via de kostenverdeelmethode worden doorbelast naar de deelnemers op basis van het aandeel in het totale aantal WOZ-objecten.

9. De gewijzigde kostenverdeelmethodiek wordt gehanteerd zoals die is vastgesteld in het AB van 25 juni 2020, waarbij de WOZ-proceskosten voor 100% aan het product Waarderen worden toebedeeld en de beheerkosten GDI worden verdeeld conform de verdeelsleutel 40% gemeenten en 60% Waterschap.

2.2 Rekenuitgangspunten

In de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2026 wordt gerekend met de volgende rekenuitgangspunten:

	Rekenuitgangspunten	2022	2023	2024	2025	2026
A	indexering salariskosten	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%
B	indexering goederen en diensten	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
C	indexering opbrengsten	0%	0%	0%	0%	0%
D	rente kredieten / leningen lang	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
E	reserves en voorzieningen	jaarlijkse actualisering				
F	afschrijvingstermijn					
	automatisering	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar
	inventaris	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar
	immateriele activa	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar
G	onvoorzien	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%

a) Indexering salariskosten
Het gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector van de afgelopen 5 jaar (2016-2020) als ook van de afgelopen 3 jaar bedraagt 2,8% (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 september 2020). Vanaf 2021 voorspelt het CPB een trendbreuk van gemiddeld 1,9%. Derhalve is gekozen om de index te houden op 2,2% conform begroting 2021, hetgeen overeenkomt met het 10-jaarsgemiddelde 2016-2026.

b) Indexering goederen en diensten
In de begroting 2022-2026 wordt, net als in de begroting 2021, gerekend met een indexering van 2%, gebaseerd op de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex van het CPB van de afgelopen jaren (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 d.d. september 2020). Hierbij is tevens rekening gehouden met de hogere indexering die ICT-leveranciers hanteren.

c) Indexering opbrengsten
De opbrengsten van BsGW worden niet geïndexeerd. De bankrente, opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente worden realistisch geraamd.

d) Rente kredieten/leningen lang

Investeringen worden, indien nodig, afgedekt via financiering gelijk aan de afschrijvingstermijn, meestal 5 jaar. Voor de jaren 2022-2026 wordt een interne rekenrente van 0,5% gehanteerd.

e) Reserves en voorzieningen
Jaarlijks wordt op basis van de risicoanalyse het benodigde weerstandsvermogen berekend. Op basis hiervan wordt het al gevormde vermogen aangevuld of afgeroomd.
Voor voorzieningen geldt een jaarlijkse actualisering van doel en benodigde omvang.

f) Afschrijvingstermijn
Voor activa die gedurende het lopende jaar in gebruik worden genomen, start de afschrijvingsperiode 1 januari van het jaar erop.

g) Onvoorzien
Het budget onvoorzien wordt gesteld op 1,4% van het bruto-begrotingstotaal.

2.3 Formatieplan

Onderstaande tabel toont het formatieplan van BsGW 2011 – 2026:

Formatie in historisch perspectief	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018-2020	2021-2024	2025	2026	2025	2026
Startformatie BsGW	**77,0**	**77,0**											
Integratie WOZ-waardebepaling Venlo		5,1											
Toetreders 2012		3,5											
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**85,6**										
Toetreders 2013			19,1										
Parkeerbelasting			2,5										
Inbesteding taken			16,0										
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**123,3**									
Toetreders 2014, 1 biljet				23,0									
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**146,3**								
Toetreders 2015					13,8								
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**160,1**	**160,1**	**160,1**						
Parkeerbelasting							0,2						
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**160,1**	**160,1**	**160,3**	**160,3**	**160,3**				
Uitbreiding dienstverlening									0,5				
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**160,1**	**160,1**	**160,3**	**160,3**	**160,8**	**160,8**			
Ondernemings- en ontwikkelingsplan (OOP)										-20,0			
Totaal										**140,8**	**140,8**	**140,8**	**140,8**

In deze kadernota wordt geen rekening gehouden met eventuele toekomstige nieuwe toetreders dan wel nieuwe belastingen of (belasting gerelateerde) producten. Het formatieplan blijft op het niveau van 2020 met 160,8 fte. Verder committeert BsGW zich conform het Ondernemingsplan aan een taakstellende kostenreductie van € 1,3 miljoen, vooralsnog weergegeven in bovenstaande tabel als een formatiereductie van 20 fte. Deze taakstelling wordt uiterlijk 7 jaar na start van de beschreven doorontwikkeling gerealiseerd (AB 14-12-2017). Het formatieplan zal hiermee uiterlijk 31-12-2024 uitkomen op 140,8 fte.
De formatieve gevolgen, minder menskracht en maatwerk, zijn onderdeel van het eindresultaat dat middels het Ondernemingsplan is gesteld.

Toekomstige kostenbesparingen Ondernemings- en ontwikkelplan 2018-2020
BsGW heeft, naast de reguliere bedrijfsvoering, een separaat traject uitgevoerd, zijnde het ondernemings- en ontwikkelingsplan BsGW 2018-2020 (AB 14-12-2017). Na een fase van groei is het aantal deelnemers in het samenwerkingsverband BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen gestabiliseerd. Na de verzelfstandiging in 2011 groeide BsGW in slechts vier jaar tijd uit naar het huidige samenwerkingsverband waarin 29 van de 31 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg deelnemen. De consolidatie van het aantal deelnemers heeft om een herijking van de organisatie gevraagd.

Herijking binnen BsGW heeft fundamenteel ingegrepen in de huidige structuur en werkwijze. Tegelijkertijd was actie vereist om de verbetering en continuïteit van de werkprocessen te borgen. Voor dit ontwikkeltraject is in een investerings- en ontwikkelbudget vrijgegeven van € 4 miljoen. De dekking voor deze investering wordt gevonden in de op termijn te realiseren structurele formatiereductie en daarmee lagere netto-kosten. Dit leidt uiteindelijk tot een verlaging van de bijdrage voor de deelnemers van € 1,3 miljoen op jaarbasis.

Eind 2024 zal de formatiereductie 100% geeffectueerd zijn. In de jaren 2025-2027 wordt deze formatiereductie ingezet als dekking voor de projectkosten OOP.
Vanaf 2028 zal deze structurele personele kostenreductie leiden tot lagere bijdragen van de deelnemers.

Investerings/ontwikkelbudget niet geindexeerd (* € 1.000,-)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Na 7 jaar 100% geeffectueerd	2.000	1.000	1.000	0	0	0	0	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300
Cumulatief voordeel	2.000	3.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	2.700	1.400	100	-1.200	-2.500

Uitgegaan wordt van het meest voorzichtige scenario (AB 14-12-2017).
Een deel van de ontwikkelingen op het gebied van automatisering, digitalisering en efficiencyverbetering heeft voor het jaar 2020 vertraging opgelopen als gevolg van extra werkzaamheden en het aanpassen van werkwijzen in verband met het coronavirus.
Het in stand houden van een adequate bedrijfsvoering binnen BsGW speelt hierbij ook een belangrijke rol.

3. Kostenverdeelmethode

De processen voor waterschappen en gemeenten overlappen elkaar in grote mate en de benodigde basisgegevens worden gelijktijdig voor alle deelnemers opgebouwd. Omdat BsGW de processen voor alle belastingsoorten integraal uitvoert, zijn de daarmee samenhangende kosten zodanig met elkaar verweven dat kosten niet per belastingsoort gedifferentieerd kunnen worden. De uitvoeringskosten van de productieprocessen worden om die reden toegerekend aan eenduidige, herkenbare hoofdprocessen, in overeenstemming met de organisatieopzet van BsGW.

BsGW heeft haar processen uitgedrukt in 4 primaire producten van dienstverlening: Heffen, Waarderen, Innen, Klantzaken. De verdeling van deze kosten over de deelnemers gebeurt hierna met behulp van eenheidstarieven per product van dienstverlening.

De kosten van de activiteiten en processen op BsGW-niveau die dienen ter ondersteuning van de organisatie als geheel (zoals ICT, de ondersteuning van het personeel en de ontwikkeling van BsGW) worden eveneens als apart product inzichtelijk gemaakt. Deze kosten zijn, zonder arbitraire verdeelsleutels, niet te splitsen naar de primaire processen en worden daarom verdeeld naar rato van het aandeel dat de deelnemers hebben in de kosten van de (sub)producten.

Wanneer belastingsoorten die afwijken van de standaardbelastingsoorten van BsGW (de zogenaamde exoten) worden ingebracht in de samenwerking, wordt via een (financiële) analyse bepaald of de gangbare methode van kostenverdeling van toepassing kan zijn, of dat de kosten apart doorberekend kunnen worden. Sinds 2014 kent BsGW 1 sub-product (exoot): Parkeerbelasting.
Daarnaast kent BsGW vanaf 2020 het sub-product GDI, waarbij de kosten volgens de verdeelsleutel 40% gemeenten en 60% Waterschap worden omgeslagen (AB, 25 juni 2020).

Fixeren productieaantallen ten behoeve van vaststellen verdeelsleutels
De verdeelsleutels voor de kosten van de primaire processen zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers: aanslagbiljetten, aanslagregels, gemeentelijke WOZ-objecten en klantcontacten. De niet-reguliere belastingsoort Parkeerheffing wordt apart met de deelnemers afgerekend. Als verdeelsleutel geldt hierbij het aantal aanslagregels.
De kosten uit hoofde van GDI worden op basis van het aandeel in de kosten Ondersteuning & Ontwikkeling verdeeld, waarbij de totale verdeling zich verhoudt tot 40% gemeenten en 60% Waterschap Limburg (AB 25 juni 2020).

De bijdrage per deelnemer dient een bestendige lijn te laten zien. Een jaarlijks schommelende bijdrage is voor de deelnemers niet gewenst en zou ook een verkeerde verwachting scheppen bij de toetredingsvoorstellen over de te betalen bijdrage en per saldo te behalen voordeel in de toekomst. Afgesproken is de aantallen die als verdeelsleutels gehanteerd worden bij de bijdragebepaling, als ook de opzet van de kostenverdeelmethode te fixeren. Alleen een wezenlijke, substantiële wijziging van belastingsoorten, kan invloed hebben op de opzet van de kostenverdeelmethode.
In de tabel in de bijlage 1 worden de productenaantallen per deelnemer weergegeven, zoals deze als verdeelsleutel zijn opgenomen in de kostenverdeelmethode, conform de onafhankelijk uitgevoerde nulmeting voorafgaand aan de toetreding.

4. Weerstandsvermogen en risico-analyse

Bestuurlijk is de voorkeur uitgesproken het weerstandsvermogen van BsGW zo bescheiden mogelijk, doch wel realistisch, te laten zijn. Operationele risico's moeten door BsGW zelf kunnen worden opgevangen, zonder te hoeven terugvallen op de deelnemers.
Het benodigde weerstandsvermogen is conform besluitvorming bij de verzelfstandiging van BsGW, gebaseerd op een risicoanalyse volgens de beproefde systematiek van de gemeente Venlo. De founding fathers Waterschap Limburg en de gemeente Venlo hebben het weerstandsvermogen in 2011 opgebouwd door een bodemstorting van € 385.000, -. Een en ander is vastgelegd in het bestuursdocument bij oprichting en als zodanig vastgesteld door de founding fathers[1].

De risicoanalyse wordt jaarlijks uitgevoerd zodat bepaald kan worden of het berekende weerstandsvermogen toereikend is. Voor de begroting 2022 voert BsGW eind 2020/begin 2021 opnieuw een risicoanalyse uit. De uitkomst hiervan is onderdeel van de begroting 2022.

De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de niet afgedekte risico's en het aanwezige weerstandsvermogen en wordt berekend door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen op basis van het risicoprofiel. Deze ratio is een stuurmiddel. Een ratio lager dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie, omdat de capaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken.

[1] *zie paragraaf 7.4.1 Opbouw weerstandsreserve BsGW uit bestuursdocument 'Oprichting Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen' van ConQuaestor, versie 1.0 d.d. 25-01-2011*

5. Ontwikkelingen

Er doen zich de komende jaren ontwikkelingen voor die invloed hebben op de bedrijfsvoering van BsGW. Voor het opstellen van de begroting is het van belang om onderscheid te maken in de volgende twee categorieën toekomstige ontwikkelingen:

- Zekere ontwikkelingen
  Deze ontwikkelingen zijn zeker en/of geformaliseerd via een bestuursbesluit.
  De financiële consequenties worden verwerkt in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2026. In tegenstelling tot vorige jaren worden ook de financiële effecten die nog een mate van onzekerheid hebben, zoveel mogelijk gekwantificeerd en opgenomen in de (meerjaren)begroting. Dit om tussentijdse begrotingswijzigingen te voorkomen (Proces tussentijdse begrotingswijzigingen; DB BsGW 28-02-2019, agendapunt 5b).

- Mogelijke ontwikkelingen
  Op het moment van opstellen van deze kadernota zijn deze ontwikkelingen nog niet geformaliseerd door een bestuursbesluit of de uitkomsten nog onzeker. Deze ontwikkelingen zullen alleen daar waar dit op redelijkheid kan worden ingeschat, worden meegenomen in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2026. Daar waar deze niet op redelijkheid zijn in te schatten zullen deze pas, wanneer deze zijn geformaliseerd en de (financiële) consequenties zijn vastgesteld, worden opgenomen in de begroting (middels een begrotingswijziging).

5.1 Zekere ontwikkelingen

De financiële consequenties, ook waarvan die nog een mate van onzekerheid hebben, van de volgende ontwikkelingen worden verwerkt in de begroting 2022:

Loonontwikkeling

Indexering salariskosten
Het gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector van de afgelopen 5 jaar (2016-2020) als ook van de afgelopen 3 jaar bedraagt 2,8% (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 september 2020). Vanaf 2021 voorspelt het CPB een trendbreuk van gemiddeld 1,9%. Derhalve is gekozen om de index te houden op 2,2% conform begroting 2021, hetgeen overeenkomt met het 10-jaarsgemiddelde 2016-2026.

Indexering goederen en diensten

In de begroting 2022-2026 wordt, net als in de begroting 2021, gerekend met een indexering van 2%, gebaseerd op de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex van het CPB van de afgelopen jaren (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 d.d. september 2020). Hierbij is tevens rekening gehouden met de hogere indexering van ICT-leveranciers.

Proceskosten

Door ontwikkelingen in de wetgeving betreffende de tegemoetkoming in de proceskosten – door het afschaffen van een zogenaamde Fierensdrempel die stelde dat bij minimale waardeverschillen de waarde gehandhaafd diende te blijven – is het sinds 2014 rendabel geworden voor zogenaamde WOZ-bureaus om namens burgers bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde, waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken. Dit heeft landelijk geresulteerd in een forse stijging van de proceskosten, waarbij er een discrepantie is tussen hoogte van de kostenvergoeding en restitutie van belastingbedragen. Bovendien leggen genoemde bedrijven een onevenredig beslag op tijd van de samenwerkingen, zo ook voor BsGW. Vanaf 2014 ziet ook BsGW zich geconfronteerd met een toename van de WOZ-proceskostenvergoeding. Zie onderstaande tabel:

Ontwikkeling proceskosten BsGW (begroting)
Bedragen * € 1.000,-

	2020	***2021***	***2022***
Proceskosten BsGW	*2.000*	*2.040*	*2.081*

Ontwikkeling proceskosten BsGW (realisatie/prognose)
Bedragen * € 1.000,-

	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	***2020***	***2021***	***2022***
Proceskosten BsGW	595	621	1.167	1.332	1.700	1.500	*2.700-3.000*		

Hoewel in 2019 een lichte daling te zien was in zowel de ingediende bezwaren als de uitbetaalde proceskostenvergoeding, zien we juist in 2020 een forse stijging. Het aantal ingediende bezwaren steeg met bijna 50% en de bezwaren via een gemachtigde stegen met ruim 75%, terwijl de stijging bij bedrijven en particulieren is toegenomen met ruim 20% ten opzichte van 2019. De forse stijging in 2020 kan mogelijk verband houden met COVID-19: door de intelligente lockdown hebben meer belastingplichtigen de tijd gehad en genomen om een WOZ-bezwaar in te dienen, al dan niet via een gemachtigdenbureau. Maar ook buiten deze (mogelijk incidentele) piek in 2020, neemt het aantal ingediende bezwaren elk jaar toe.
Deze ontwikkeling is ook landelijk zichtbaar, zowel qua toename van het totaal aantal ingediende bezwaren als ook het feit dat steeds meer burgers en bedrijven gebruik maken van een WOZ-bureau of andere gemachtigden.

De proceskostenvergoeding in de jaarschijf 2022 uit de vastgestelde begroting 2021 en meerjarenbegroting 2021-2025 is ingeschat op € 2,08 miljoen. Gezien bovenstaande ontwikkelingen en het feit dat de tarieven voor de proceskostenvergoeding elk jaar worden verhoogd, wordt in de begroting 2022 rekening gehouden met € 3 miljoen aan proceskostenvergoeding.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft op basis van voornoemde ontwikkelingen een onderzoek ingesteld naar de ontwikkeling van het aantal bezwaren en de in verband hiermee toegekende kostenvergoedingen met als doel scherp te krijgen in hoeverre de no cure, no pay bureaus juridische procedures bij WOZ-beschikkingen en BPM-aangiftes hoofdzakelijk inzetten als verdienmodel voor de verkrijging van proceskostenvergoedingen. Het onderzoek wordt uitgevoerd door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum en is in 2019 van start gegaan.

Daarnaast ligt er ten tijde van dit schrijven een ontwerpbesluit ten aanzien van een wijziging in het Besluit proceskosten bestuursrecht.

Dit ontwerpbesluit verhoogt de proceskostenvergoeding die de burger krijgt als hij met succes een overheidsbesluit aanvecht bij de bestuursrechter. Deze verhoging geldt echter niet bij bezwaren en administratieve beroepen (kwijtschelding). Het gaat om een verhoging van de standaardbedragen met 40%. Ook krijgt de bestuursrechter een explicietere bevoegdheid om een hogere vergoeding toe te kennen dan het standaardbedrag als hij vindt dat de overheid in een concrete zaak evident onredelijk is geweest voor de burger. De wijzigingen leiden (verhoging van de forfaitaire vergoeding) of kúnnen leiden (expliciete bevoegdheid van de bestuursrechter tot toekenning van een boven forfaitaire vergoeding bij kennelijk onredelijk handelen van het bestuursorgaan) tot hogere proceskostenvergoedingen. Vooralsnog worden geen extra kosten voorzien en wordt derhalve hiermee geen rekening gehouden in de begroting.

Op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving en recente jurisprudentie vindt steeds een kritische beschouwing plaats van het huidige beleidskader en interne werkinstructies, en worden indien noodzakelijk of wenselijk processen aangepast.
Elk kwartaal wordt de actuele stand van zaken weergegeven via een mededeling aan het bestuur, bij de bestuursrapportage.

Stimuleringsregeling

Vanaf 1-1-2017 is het voor medewerkers vanaf 10 jaar voor hun AOW-leeftijd mogelijk om minder te gaan werken met het oog op strategisch formatiebeheer nu en in de toekomst. De maatregel behelst compensatie salaris en pensioenopbouw tot het moment dat de deelnemende medewerker de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt en uitstroomt. Medewerkers kunnen gebruik maken van de regeling vanaf 2017 tot en met 2020, waarbij vanuit deze regeling de financiële effecten merkbaar zijn tot de definitieve (pensioen) uitstroom uiterlijk 2029.
De stimuleringsregeling wordt budgetneutraal uitgevoerd; deze kosten worden binnen de begroting van BsGW opgevangen.
In het AB van 8 oktober 2020 is besloten deze regeling niet meer te verlengen. De belangrijkste redenen zijn een versnippering van fte's, toename van het aantal parttimers naast het feit dat het een kostbare regeling is.

Waarderen op gebruiksoppervlakte: project

Vanaf 1 januari 2020 is er een verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Voor de transitie van inhoud naar gebruiksoppervlakte hebben de gemeentelijke deelnemers BsGW verzocht de regie van dit project op zich te nemen, in nauwe samenwerking met de gemeenten en het Gegevenshuis. Dit traject is eind 2021 afgerond.
Voor de erop volgende beheerfase, zie hierna.

Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase

Vanaf 1 januari 2022 is er een verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Daarvoor gebruikte BsGW de bruto inhoud om woningen te waarderen. De gebruiksoppervlakte is een authentiek gegeven en wordt door de inliggende gemeenten (of gegevenshuizen) beheerd in de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG). Namens en op verzoek van de deelnemers heeft BsGW de regie van dit transitieproject (2019-2021) op zich genomen, in nauwe samenwerking met de gemeenten en het Gegevenshuis.

Eind 2020 en in de loop van 2021 zal voor steeds meer gemeenten de transitie gereed zijn. Dan start de beheerfase: het bijhouden en actueel houden van de gegevens. In 2020 zijn gemeenten en BsGW in overleg gegaan hoe de beheerfase (feitelijk de voorloper op de samenhangende objectenregistratie SOR, paragraaf 5.2 pagina 27) ingericht dient te worden en hoe het beheer op termijn wordt belegd.

Regieportaal

Een werkgroep, bestaande uit BAG- en/of contractmanagers van de gemeenten Beek, Beesel, Bergen, Gulpen-Wittem, Roermond, Stein en Valkenburg, Het Gegevenshuis (Landgraaf) en BsGW, heeft onder begeleiding van een externe marktpartij een onderzoek uitgevoerd en unaniem als oplossingsrichting gekozen om te willen gaan werken met een zogenaamd regieportaal. Dit is een applicatie die in staat is om relevante gegevens voor zowel de BAG (gemeente) als de WOZ (BsGW) op een efficiënte manier uit te wisselen en te tonen, zowel administratief als geografisch. De samenhang tussen beide administraties blijft zo kwalitatief op peil, gegevens blijven 1 op 1 lopen en er is realtime inzicht in de verschillende databronnen. Het portaal is dus zowel voor de gemeenten, de op GEO-gebied aan de gemeente gerelateerde samenwerkingsverbanden, als ook voor BsGW van belang en voor alle partijen te benaderen en te gebruiken.

Nut en noodzaak om over dit portaal te beschikken is voor de werkgroepleden evident en staat los van welke positie BsGW, de deelnemende gemeente(n) en de gegevenshuizen in zullen gaan nemen in relatie tot de samenhangende objectenregistratie (SOR). Met betrekking tot de samenhangende objectenregistratie dienen nog bestuurlijke keuzes gemaakt te worden. Totdat de samenhangende objectenregistratie een feit is, dienen de omzettingen naar gebruikersoppervlakte en andere relevante gegevens actueel te worden gehouden en te kunnen worden uitgewisseld tussen de verschillende partijen: de beheerfase.

Net als bij het project 'Waarderen op gebruiksoppervlakte' voert BsGW de regie van beheerfase uit namens de deelnemers. Dit betreft de periode 2021-2024, de wettelijke ingangsdatum van de SOR is vooralsnog gepland voor 1-1-2025. De totale kosten voor de aanschaf van het regieportaal zijn begroot op € 1 miljoen en zullen (vooralsnog tot en met 2024) worden opgenomen in de (meerjaren)begroting 2022 en via de kostenverdeelmethode worden doorbelast naar de gemeentelijke deelnemers op basis van het aandeel in het totale aantal WOZ-objecten.

Mutatiedetectie

Voor het in beheer krijgen en houden van de WOZ-administratie is enkel de stroom van bouw- en sloopvergunningen vanuit de gemeenten of gegevenshuizen inmiddels onvoldoende. Onder andere door vergunningsvrije (en illegale) bouw en sloop en in de toekomst de werking van het omgevingsplan in het kader van de Omgevingswet, zijn andere inwinningstechnieken noodzakelijk geworden. In het project Waarderen op gebruiksoppervlakte is voor elke gemeente eenmalig een WOZ-mutatiedetectie uitgevoerd. WOZ-mutatiedetectie betreft het op basis van luchtfoto's, obliekfoto's, de BAG- en de WOZ-administratie inzichtelijk maken welke WOZ-onderdelen opgevoerd en afgevoerd moeten worden in de WOZ-administratie. Deze wijzigingen worden gestructureerd aangeleverd zodat deze automatisch verwerkt kunnen worden in de WOZ-administratie. Het beter

inzichtelijk hebben van de mutaties door het uitvoeren van de WOZ-mutatiedetectie draagt dan ook bij aan het verbeteren van de WOZ-waardering.

Om de gegevens vanuit het project Waarderen op gebruikersoppervlakte actueel te houden dient de WOZ-mutatiedetectie jaarlijks te worden uitgevoerd. De gemeente maakt daarbij de keuze om de WOZ-mutatiedetectie zelf uit (te laten) voeren of door BsGW uit te laten voeren. De WOZ-mutatiedetectie kan immers het beste uitgevoerd worden samen met de BAG/BGT-mutatiedetectie die enkele gemeenten al jaarlijks laten uitvoeren. Het samenvoegen van de WOZ-mutatiedetectie met de BAG/BGT mutatiedetectie is efficiënt en economisch het voordeligst.

Visie op dienstverlening

In het Organisatie Ontwikkelplan van BSGW (OOP) is aangegeven dat voor BSGW visie op dienstverlening en een bijbehorend dienstverleningsconcept wordt opgesteld. In de visie geven we aan hoe we via verschillende kanalen onze klanten willen bedienen. Aandachtspunten uit de klantenmonitor worden hierin meegenomen.
In 2020 is de Visie op dienstverlening voor belastingplichtigen, inclusief dienstverleningsnormen, vastgesteld. In 2021 wordt, via een afzonderlijk traject, ook een visiedocument opgesteld met betrekking tot de dienstverlening aan deelnemers inclusief dienstverleningsnormen. De eventuele kosten zullen binnen de begroting van BsGW worden opgevangen.

Informatievoorziening en ICT

BsGW maakt deel uit van een sterk veranderende omgeving waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een belangrijke ontwikkeling is en impact zal krijgen op de bedrijfsvoering van BsGW. De interne processen en informatievoorziening van BsGW dienen op deze ontwikkelingen afgestemd te worden. Onderstaand volgt een toelichting op deze ontwikkelingen:

- ***Collectieve Infrastructuur***

  Aansluiten bij deze ontwikkeling is alleen maar mogelijk wanneer de organisatie beschikt over een betrouwbare, veilige en robuuste IT-infrastructuur. Ontwikkelingen die hiervoor zorgen zijn:
  - De Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)
  - de Gemeentelijke Gemeenschappelijke infrastructuur (GGI)
  - Common Ground

  De GDI bestaat uit digitale basisvoorzieningen waarmee overheidsorganisaties hun primaire processen kunnen inrichten. Denk onder meer aan Mijn Overheid Berichtenbox en eHerkenning. Door vanuit de gebruiker te redeneren, wordt in kaart gebracht en onderzocht welke doorontwikkeling van de GDI wenselijk is, hoe regie wordt georganiseerd en hoe met GDI voorzieningen de processen verbeterd worden.

  De Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) is een veilige digitale infrastructuur, aangesloten op andere beveiligde overheidsnetwerken, waardoor samenwerken tussen gemeenten en andere overheden beter, veiliger en makkelijker wordt. De GGI wordt fasegewijs en projectmatig ontwikkeld, zodat kan worden ingespeeld op landelijke veranderingen zoals de

Omgevingswet. De GGI vormt de technische basis waarin toegewerkt wordt naar een gemeentelijke cloud, die uiteraard is aangesloten op de landelijke GDI.

De Common Ground is een informatiekundige visie die de modernisering van de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering mogelijk maakt. Betrokkenen krijgen directe toegang tot gedeelde informatiebronnen. Ze versnelt de ontwikkeling van dienstverlening en bedrijfsvoering door het omarmen van nieuwe technologie. Common Ground is geïnitieerd en wordt uitgevoerd door gemeenten en gemeentelijke organisaties zelf. De VNG faciliteert deze ontwikkeling.

Deze ontwikkelingen zullen door BsGW nadrukkelijk worden gevolgd en hebben een plaats in de I-visie (zie hierna).

- ***I-visie***
  In 2020 is een I-visie ontwikkeld. De I-visie vormt de basis voor de vormgeving van de informatievoorziening naar de toekomst. Naast een visie is er ook een visie en strategiedocument voor de afdeling IPA zelf opgesteld. Deze twee documenten gecombineerd geven een duidelijk beeld over de I-strategie van BsGW en de wijze waarop de afdeling IPA wordt geherstructureerd. Dit is verwoord in het document "oplegnotitie I-visie en I-strategie BsGW". Tevens wordt een stappenplan opgesteld met activiteiten en projecten om de opgestelde visie in de komende jaren vorm te geven.

Enkele belangrijke pijlers van dit plan zijn het vervangen van zowel de ICT-infrastructuur (afloop huidige contract 31-05-2022) als het huidige belastingpakket (afloop huidige contract 31-12-2021) via een Europese aanbesteding. Daarnaast is er aandacht voor externe ontwikkelingen die op de organisatie afkomen, zoals de samenhangende objectenregistratie (SOR), landelijke voorzieningen, gegevensuitwisseling via de common ground gedachten. Ook enkele interne ontwikkelingen zijn opgenomen zoals het digitaal werken. Het doorvoeren van verbeteringen in het kader van informatie- en archiefbeheer zijn noodzakelijk om dit mogelijk te maken. De aanschaf van een Document Management Systeem c.q Record Management systeem is daarvoor nodig.
Eind 2020 is gestart met de (voorbereiding van) de Europese aanbesteding.

Standaardisatie

Op dit moment zijn er veel varianten die als heffingsgrondslag voor de verschillende belastingsoorten gelden. Dit maakt het inrichten van de processen, inclusief automatisering hieromheen, ingewikkeld. Maatwerk, work-arounds en meer zijn hiervoor nodig. Op 6 juli 2020 heeft een strategisch overleg tussen het DB en MT van BsGW plaatsgevonden. Standaardisatie was een van de onderwerpen waarover gesproken is. Het DB heeft gevraagd om de uitgangspunten hiervoor op te schrijven en van daaruit de te zetten stappen in kaart te brengen.

De hoofdopgaven van standaardisering gaat om de vraag 'Hoe kan BsGW tegen lagere kosten een gelijkblijvende of hogere service bieden aan de deelnemers'. Maar zeker ook de bestuurlijk veel gestelde vraag 'Hoe krijgen deelnemers meer grip en sturing op kosten' wordt hiermee beantwoord: door vooraf te gaan bepalen welke producten in welke vorm/variant tegen welke prijs door een deelnemer worden afgenomen. Omdat deze opgave meerdere aspecten kent, zullen deze worden

benoemd en beschreven. Beleidsvrijheid, maakbaarheid, juridische juistheid maar ook toekomstige ontwikkelingen spelen hierbij een rol; naast de verdeling van deze kosten.

De inzichten die bij de eerste stappen van dit gehele proces verkregen worden, zullen een belangrijke rol spelen in de aanbesteding van de belastingapplicatie die BsGW in 2022 moet aanbesteden. Omdat het hierbij steeds meer gaat over SaaS-oplossingen (software als een service, waarbij workarounds en aanpassingen niet mogelijk of niet wenselijk zijn), is tijdig inzicht van belang.
Gezien het gegeven dat BsGW haar belastingpakket moet gaan aanbesteden, zal de planning van de standaardisatie terug moeten rekenen vanaf de (Europees) aanbesteding voor de belastingapplicatie per 2022. Logisch gevolg hiervan is dat tenminste de contouren van de uitgangspunten eind 2020 al in beeld komen.

Gezien het feit dat er liefst 13 scenario's zijn uitgewerkt als mogelijke kostenverdeelmethode bij de start van BsGW, zal het nog een opgave worden om te komen tot herijking van de huidige kostenverdeelsystematiek. Het advies vanuit BsGW is om een eventuele nieuwe kostenverdeelmethode door een externe partij op te laten stellen. Qua moment van herijking adviseert BsGW om dit pas te doen op het moment dat alles rondom standaardisatie zijn beslag heeft gekregen en het basispakket een feit is. Daarmee ontstaat namelijk de kans om de nieuwe verdeelmethodiek toe te passen op een (in de toekomst) lagere bijdrage en is het eenvoudiger de heroverweging te maken als er meer voordeel te verdelen is.

Besluitvorming staat gepland eind 2021/medio 2022. Dat de kosten voor de baten uitgaan is evident, echter thans is nog niet duidelijk wat de financiële impact op de begroting 2022 zal zijn.

5.2 Mogelijke ontwikkelingen

De volgende mogelijke ontwikkelingen hebben invloed op de bedrijfsvoering en de kosten van BsGW, maar zijn niet opgenomen in de begroting 2022:

Fiscale Vereenvoudigingswet 2017

In het kader van belastingvereenvoudiging is op 21-12-2016 de Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 aangenomen, die op 1 januari 2017 in werking is getreden. Dit is een rijksregeling die zijn weerslag kan hebben op diverse andere regelingen, zoals de Invorderingswet 1990.

Tot 2017 was er een aparte rechtsgang met betrekking tot eventuele geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding, namelijk administratief beroep bij het bestuursorgaan. Dit betekent dat dit de enige (en laatste) mogelijkheid was ten aanzien van deze twee procedures.

In de Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 wordt aangesloten op de reguliere rechtsbescherming. Dit betekent dat er in eerste instantie bezwaar ingediend kan worden en vervolgens beroep kan worden ingesteld bij de bestuursrechter (bij de rechtbank (in eerste aanleg), het gerechtshof (in hoger beroep) en de Hoge Raad (in cassatie)).

De Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 is een rijksregeling. Indien deze wijzigingen ook voor decentrale overheden worden geformaliseerd, leidt dit tot extra werkzaamheden bij BsGW. Er worden immers extra rechtsbeschermingsstappen in de procedure ingebouwd: bezwaar, hoger beroep en cassatie. Daarnaast zal dit naar verwachting leiden tot een (forse) toename van de proceskostenvergoedingen. In de huidige situatie kan geen aanspraak worden gemaakt op de proceskostenvergoeding. Dit is wel het geval indien de procedures onder de reguliere rechtsbescherming van bezwaar en beroep (rechtbank) gaan vallen. Daarnaast leidt deze nieuwe wetgeving wellicht tot een nieuwe markt voor de zogenaamde beroepsmatige gemachtigden (eventueel op ‘no cure, no pay’ basis) om namens burgers bezwaar/beroep te maken waarbij deze gemachtigden de tegemoetkoming proceskosten als mogelijke inkomsten zien.

Vanwege eenvoud en eenduidigheid voor de belastingbetaler hebben de decentrale overheden sinds jaar en dag als uitgangspunt bij formele invorderings- en kwijtscheldingswetgeving dat zij het beleid van het Rijk volgen, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om daarvan af te wijken.

De reactie van de commissie Invordering van de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen (LVLB) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) op de wet is dat deze weliswaar voorziet in een verbetering van de rechtsbescherming voor de verzoeker en een eenduidige werkwijze van afdoening ten opzichte van andere werkprocessen, maar dat de voorgestelde wijziging een forse (werk)druk met zich mee zal brengen bij zowel de kwijtschelding verlenende organisaties als de rechterlijke macht.

De beoogde inwerkingtreding voor de lokale overheden betreffende het onderdeel wijziging rechtsbescherming bij verzoeken uitstel van betaling en kwijtschelding was 1 januari 2019 maar is inmiddels opgeschort naar op zijn vroegst 1 januari 2022.

In de huidige begroting van BsGW zijn dan ook geen proceskostenvergoedingen als gevolg van eventuele geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding opgenomen.

Voortgang implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister

Het invorderingsproces gaat wijzigen

Grip op de invorderingspraktijk van overheden is politiek actueel nu de Ombudsman vaststelt dat veel mensen met betalingsproblemen er verder door in het nauw worden gebracht. Om mensen met schulden beter te helpen, gaat op 1 januari 2021 de nieuwe Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbvv) in werking. De beslagvrije voet – het bedrag waar schuldeisers niet aan mogen komen – blijkt in de praktijk vaak te laag te worden vastgesteld. Veel mensen met schulden komen daardoor onder het absolute bestaansminimum terecht, ook omdat schuldeisers niet van elkaar weten dat ze beslag leggen op hetzelfde inkomen. De nieuwe wet moet hier verandering in brengen. VNG Realisatie heeft in een Impactanalyse onderzocht wat de Wvbvv gaat betekenen voor gemeenten en welke acties zij moeten ondernemen om volgens deze wet te gaan werken.

BsGW zal dus op dit vlak meer moeten samenwerken met onder andere sociale diensten en schuldhulpinstanties om mensen wegwijs te maken in de wetgeving en de mogelijkheden van kwijtschelding.

Het berekenen van de beslagvrije voet wordt na invoering van de wet eenvoudiger en uniform door middel van een digitale rekentool. Omdat zowel softwareontwikkelaars als een groot aantal organisaties hebben aangegeven voor onderdelen van hun proces een volledige inwerkingtreding per 1 januari 2021 niet te gaan halen komt er mogelijk een overgangstermijn in de wet. De nieuwe beslagvrije voet heeft als gevolg dat het invorderingsproces aangepast moet worden.

Er wordt daarnaast bij samenloop van meerdere beslagen één coördinerend deurwaarder aangewezen die de beslagvrije voet berekent, de betalingen regelt en communiceert met de schuldenaren en andere schuldeisers. VNG Realisatie start een implementatietraject om te ondersteunen bij de invoering van de Wvbvv.

Een achterliggende ambitie is ook meer en eerder contact, wat er uiteindelijk aan gaat bijdragen dat bijvoorbeeld stapeling van schulden wordt voorkomen. Hier gaan de kosten zoals de te investeren tijd in maatwerk voor de baten uit. Bovendien zal een deel van de (financiële) voordelen niet bij BsGW belanden maar bij de gemeenten, omdat hier bijvoorbeeld schuldhulpverlening trajecten worden voorkomen.

In de verschillende rapporten wordt aangegeven dat de kosten die hierbij komen, zoals een tarief per berekening, uitwisseling van gegevens en realiseren van real-time koppelingen niet zondermeer op de schuldenaar doorberekend mogen worden.

Verbreding beslagregister

Gekoppeld aan het programma 'Verbreding beslagregister' werkt de staatssecretaris aan het wetsvoorstel 'Stroomlijning keten voor derdenbeslag'. Inmiddels is de internetconsultatie gesloten en worden de reacties verwerkt.

Het is de bedoeling dat overheidsorganisaties en deurwaarders informatie uitwisselen over beslagen en verrekeningen van mensen met schulden. Op basis van deze informatie kunnen zij bij de vaststelling

van de beslagvrije voet en bij het leggen van beslag beter rekening houden met reeds lopende beslagen en verrekeningen. Dit zorgt in het verlengde van de nieuwe beslagvrije voet voor een betere borging van het bestaansminimum van de schuldenaar. De met het wetsvoorstel te realiseren gegevensuitwisseling maakt het daarnaast ook mogelijk om in bepaalde gevallen een afweging te maken met betrekking tot de proportionaliteit van een beslaglegging. Hierdoor wordt voorkomen dat een schuldenaar te maken krijgt met onnodige kosten. De organisaties die gaan deelnemen aan de gegevensuitwisseling zijn uitgenodigd de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel te toetsen. De inhoud van de consultatiereacties en uitvoeringstoetsen bepalen mede de datum van de inwerkingtreding. Het wetsvoorstel wordt rond het einde van 2020 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Herziening beslag- en executierecht
De "Wet van 3 juni 2020 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Faillissementswet in verband met de herziening van het beslag- en executierecht (Stb. 2020, 177)" beoogt het bestaansminimum van schuldenaren te beschermen, beslag en executie efficiënter te maken en te voorkomen dat beslag en executie uitsluitend als pressiemiddel worden ingezet.
De wet is als een prioritair voorstel behandeld en nu is besloten voor een snelle stapsgewijze inwerkingtreding. De nieuwe wet betekent dat nogal wat wijzigingen in het invorderingsbeleid en uitvoeringsproces moeten worden doorgevoerd.

Naast deze wetswijzigingen en landelijke ontwikkelingen staan ook nog op het programma de uitbreiding van de toepassing van de overheidsvordering en de recentelijk geïntroduceerde 'betalingsvordering': een (vereenvoudigd) derdenbeslag door de ambtenaar belast met de invordering waarbij inzet van de belastingdeurwaarder niet altijd meer noodzakelijk lijkt.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben naar verwachting (financiële) gevolgen voor de begroting 2022 van BsGW. Meer inzicht op de (financiële) effecten hiervan wordt in de loop van 2021 verwacht, mede ingegeven door het feit dat er mogelijk een overgangstermijn in de wet wordt opgenomen.
Op basis van de huidige contouren is echter al evident dat, wil BsGW tegemoetkomen aan deze wettelijke eisen, er investeringen gedaan moeten worden in specifieke software en gegevensuitwisseling (€ 250.000, -), naast uitbreiding van capaciteit met minimaal 1 fte.
Overigens kan dit niet los gezien worden van de waarschijnlijk positieve impact op de (gemeentelijke) schuldhulpverlening.

Gezien het maatschappelijke belang is BsGW voornemens om in overleg te gaan met de individuele deelnemers.

Lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente

Als gevolg van COVID-19 zijn in 2020 op verzoek van de deelnemers van BsGW verschillende maatregelen genomen om met name de ondernemers, die zijn getroffen door deze pandemie, te ontzien, zoals:

- kosteloze betalingsherinnering,
- coulance met betrekking tot aanvraag betalingsregeling,
- lage invorderingsrente (0,01% in plaats van 4%).

Dit heeft geresulteerd in lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente in 2020 ad. € 800 duizend. De gevolgen van COVID-19 op de langere termijn zijn op dit moment moeilijk in te schatten en daarom ook niet meegenomen in de begroting.
Mocht bestuurlijk worden gekozen (een deel van) de COVID-maatregelen te continueren, dan heeft dit uiteraard gevolgen voor de begroting van BsGW, tot uitdrukking komend in lagere opbrengsten vervolgingskosten en invorderingsrente, en zal dit leiden tot een eventuele (tussentijdse) begrotingswijziging.

Verruiming gemeentelijk belastinggebied

Door de recente decentralisaties vanuit het Rijk, is het aantal taken waar de gemeenten voor staan toegenomen, terwijl bij die verschuiving de financiële ruimte die gemeenten krijgen niet mee is ontwikkeld. Tijdens het debat over de inning door de Belastingdienst op 21 juni 2018 heeft de staatssecretaris van Financiën aangegeven verbeteringen in het belastingstelsel in kaart te brengen voor de volgende kabinetsperiode. Doel is om begin 2020 concrete bouwstenen en voorstellen voor verbeteringen en vereenvoudigingen van het stelsel op te leveren. Naast schuiven tussen grondslagen en tarieven op rijksniveau behoort een verschuiving naar een ruimer gemeentelijk belastinggebied tot de mogelijkheden.
Hoewel een wezenlijke wijziging dan wel toevoeging van belastingsoorten vergaande gevolgen kan hebben voor de bestaande processen binnen BsGW en zelfs voor de kostenverdeelmethode, is een dergelijke wijziging op korte termijn niet te verwachten.

Omgevingswet

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. De vereenvoudiging heeft ook tot gevolg dat er meer vergunningsvrij gebouwd of verbouwd kan worden. BsGW zal hierdoor minder informatie over wijzigingen in de leefomgeving kunnen halen uit vergunningen en meldingen.

Teneinde deze veranderingen te kunnen faciliteren, wordt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) opgezet en stapsgewijs ontwikkeld. Het DSO dient per 2024 volledig operationeel te zijn. BsGW raadpleegt momenteel andere bronnen zoals bijvoorbeeld luchtfotovergelijking. BsGW voorziet dan ook dat de verwerking van de vergunningsvrije bouwmutaties arbeidsintensiever is dan de huidige werkwijze, zeker in de overgangsperiode. In het kader van het project waarderen op gebruiksoppervlakte heeft er een nul-meting/mutatiedetectie plaatsgevonden waardoor deze mutaties in beeld worden gebracht. Voor de toekomst zullen hierover afspraken gemaakt dienen te worden. Een en ander ligt in lijn met de beheerfase van het project waarderen op gebruiksoppervlakte én in het verlengde van de uniforme objectenregistratie.

Samenwerking / nieuwe deelnemers in BsGW

Schaalvergroting op het gebied van belastingheffing en invordering heeft zowel financieel als qua kwaliteit van de dienstverlening een heel direct effect. Waterschap Limburg en 29 Limburgse gemeenten zijn onderdeel van de samenwerking. Slechts twee gemeenten in het werkgebied van BsGW zijn geen deelnemer. Eventuele groei heeft dan ook geen groot toekomstig (financieel) effect voor de zittende deelnemers.

Uniforme samenhangende objectenregistratie (SOR)

Een samenhangende objectenregistratie is een uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid die zich voor gebruikers als één registratie gedraagt. Daaronder verstaan we objecten die in het terrein zichtbaar zijn, zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en bomen, terreindelen, aangevuld met enkele (administratieve) objecten als woonplaatsen, gemeentegrenzen en openbare ruimten. In de objectenregistratie gaan in ieder geval de objecten van de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) en de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) op. Daarnaast is het de bedoeling dat ook het gedeelte van de WOZ-administratie waarin objectgegevens zijn opgenomen en een aantal basisgegevens uit aanpalende registraties in de objectenregistratie worden opgenomen.

Ook het project waarderen op gebruiksoppervlakte toont aan dat de WOZ-data alleen in samenhang met de BGT en de BAG kan plaatsvinden. Naast de ketenprocessen met betrekking tot bouw- en sloopvergunningen, is jaarlijkse mutatiedetectie op basis van luchtfoto's en puntenwolken noodzakelijk om de administratieve en geometrische data actueel en in lijn te houden. Kortom, de trigger van de beheerprocessen van WOZ, BAG en BGT zijn vaak hetzelfde. Het is dan ook het onderzoeken waard of dit niet centraal belegd zou moeten worden.

Gevolgen samenhangende objectregistratie voor gemeenten, gemeentehuizen en BsGW

De ontwikkeling naar een samenhangende objectregistratie heeft gevolgen voor zowel BsGW als voor haar deelnemers en aan de deelnemers gelieerde partijen zoals gegevenshuizen. Het is inefficiënt en onwenselijk om op meerdere plaatsen dezelfde of nagenoeg dezelfde gegevens te verzamelen en te verwerken. Dit staat immers haaks op de doelstelling van juist één unieke registratie.

Door de samenhangende objectregistratie centraal te organiseren zal – naast de te behalen schaalvoordelen - de kwaliteit en de continuïteit beter gewaarborgd worden.

In juni 2020 heeft het dagelijks bestuur aangegeven een businesscase op te laten stellen door een onafhankelijk adviesbureau met betrekking tot de vraag waar en hoe de samenhangende objectenregistratie voor de deelnemers het beste belegd kan worden.
De kosten voor het uitvoeren van de businesscase zullen binnen de begroting van BsGW opgevangen worden danwel (afhankelijk van de vervolgstappen voortvloeiend uit deze businesscase) worden opgenomen in een projectbegroting.

Unie van Waterschappen: onderzoek houdbaarheid belastingstelsel

De Commissie Aanpassing Belastingstelsel (CAB) van de Unie van Waterschappen onderzoekt of het huidige belastingstelsel van de waterschappen op de middellange termijn houdbaar is. Tevens wordt de toekomst van kwijtschelding daarbij onderzocht. Landelijk is de trend zichtbaar dat het aantal huishoudens dat kwijtschelding aanvraagt en krijgt toegekend toeneemt. Dit leidt tot een steeds grotere last bij een beperkt aantal belastingplichtigen.
In mei 2018 is het definitieve rapport van de commissie opgeleverd, met voorstellen tot wijziging van de waterschapsbelastingen. Een nieuw belastingstelsel voor de waterschappen gebaseerd op het principe 'de vervuiler betaalt en de gebruiker betaalt'. Op basis van de bevindingen van de commissie heeft het Uniebestuur in juni 2018 een voorstel voor een nieuw belastingstelsel voorgelegd aan de

waterschappen. Dit voorstel is op basis van de inbreng van de waterschappen in oktober 2018 nog een keer aangepast, echter in december 2018 bleken de waterschappen niet gelijk te denken over de urgentie van de aanpassingen en de manier waarop het belastingstelsel zou moeten worden aangepast.
In de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen van 13 december 2019 is besloten dat het traject om tot een aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen te komen een vervolg krijgt. Het vervolgtraject vindt plaats onder aansturing van een bestuurlijke stuurgroep van de 21 waterschappen. Op 6 oktober 2020 heeft de stuurgroep zijn definitieve voorstellen vastgesteld. De voorstellen zijn nu in beraad bij de waterschapsbesturen en in de Ledenvergadering van de Unie van 11 december a.s. zullen de waterschappen erover besluiten. Daarna zal de Unie de minister van Infrastructuur en Waterstaat vragen om het wetgevingstraject te starten. Het zal naar verwachting nog enkele jaren duren voordat er een nieuw stelsel is op basis waarvan de waterschappen en hun belastingorganisaties belasting kunnen heffen.

Waardering zonnepanelen voor de WOZ-waarde

De aanleiding voor een nader onderzoek vormde de vraag welke invloed de waarde van zonnepanelen en andere maatregelen die duurzaamheid bevorderen heeft op de waardebepaling van een object in het kader van de wet WOZ.
Volgens de Waarderingskamer is het niet mogelijk om zonnepanelen buiten de WOZ-waarde te laten, echter kunnen gemeenten wel zonnepanelen vrijstellen van de onroerendezaakbelasting.

BsGW heeft de deelnemers in het najaar 2018 laten weten dat we de zonnepanelen niet in beeld hebben. Zonnepanelen of andere maatregelen die duurzaamheid bevorderen worden niet apart als onderdeel geregistreerd.

Op 4 april 2019 antwoordde de Staatssecretaris van Financiën dat de Gemeentewet op het beleidsterrein ligt van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het daarom niet aan hem is om een dergelijk voorstel te ontwikkelen. Daarom heeft hij het verzoek van de Tweede Kamer om een voorstel te ontwikkelen waarmee zonnepanelen standaard buiten de grondslag van de OZB gehouden worden, overgedragen aan het Ministerie van Binnenslandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het Ministerie van BZK gaat samen met de VNG in kaart brengen wat de gevolgen van het buiten de OZB laten van zonnepanelen zijn voor de WOZ-administratie van gemeenten en voor de inwoners. (AB 27-6-2019)

Met het oog op een eventuele toekomstige landelijke regeling, in combinatie met de ingewikkelde uitvoering van een vrijstelling voor zonnepanelen, adviseert de VNG om niet op korte termijn tot de vrijstelling over te gaan.

Vergroening belastingen

Er is momenteel veel aandacht voor het *vergroenen* van belastingen. Te denken valt hierbij aan begunstigend beleid voor het vaststellen van belastingtarieven indien belanghebbenden maatregelen treffen om bij te dragen aan een beter milieu.
Concrete ideeën hierin zijn minder rioolbelasting indien tuinen worden vergroend door bestrating achter wege te laten en het afkoppelen van regenwaterafvoer op het riool.

Indien deelnemers verordeningen hierop willen aanpassen, is het raadzaam om al in een vroeg stadium aandacht te hebben voor het – in samenwerking met BsGW - in kaart brengen van de (financiële) haalbaarheid en uitvoerbaarheid van deze maatregelen. Het hiervoor genoemde standaardisatietraject mag hierbij niet uit het oog worden verloren.

Voor dit moment is het aan te bevelen om in de betreffende verordeningen nog niets vast te leggen met betrekking tot maatregelen die de duurzaamheid bevorderen. Er heerst nog te veel onduidelijkheid.
BsGW adviseert gemeenten om burgers en bedrijven op een andere manier tegemoet te komen indien deze energiebesparende maatregelen nemen. Wanneer nu nog niets in de verordeningen opgenomen wordt kunnen extra bezwaren/beroepen en de mogelijk daarmee samenhangende proceskosten voorkomen worden. Wordt er wel iets vastgelegd in de verordeningen, dan kan er voor beroepsmatig gemachtigden, die zich gespecialiseerd hebben in het voeren van procedures tegen WOZ-waarden, een vruchtbaar klimaat ontstaan.

Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB

Door een aangenomen amendement (14-11-2018) van Omtzigt op het Belastingplan 2019 hebben gemeenten de vrijheid gekregen om voor sportaccommodaties, dorpshuizen en andere 'instellingen van sociaal belang' het woningtarief voor de OZB te rekenen in plaats van het vaak hogere tarief voor niet-woningen.

Deze voorgestelde wetswijzing roept veel vragen op die niet eenvoudig te beantwoorden zijn.
Het is namelijk de vraag of de toepassing van het lagere ozb-tarief wel het juiste middel is ter ondersteuning, gelet op de uitvoerbaarheid en mogelijke rechtsongelijkheid die door de maatregel ontstaat. Te meer er ook andere mogelijkheden beschikbaar zijn zoals het verstrekken van een subsidie.

Naar aanleiding van de vragen die hierover zijn gesteld en de reactie van de Minister geeft de VNG aan dat de mogelijkheid bestaat dat er een wetswijziging nodig is om een einde te maken aan de onduidelijkheid. Dit traject heeft een doorlooptijd van ongeveer 2 jaar.
Het toepassen van tariefdifferentiatie brengt namelijk financiële risico's met zich mee en kan leiden tot juridische procedures. Omdat de risico's thans niet goed te overzien zijn, adviseert de VNG te wachten met het toepassen van tariefdifferentiatie tot de gewenste duidelijkheid er is. Minister Ollongren (BZK) heeft de vragen beantwoord en zij gaat met de VNG op zoek naar mogelijke en wenselijke oplossingen. Dit gebeurt op basis van een inventarisatie van de VNG van de door gemeenten ervaren knelpunten.
Feit blijft dat zolang de betreffende wetgeving aan de voorzijde niet wordt afgedicht het risico op een substantieel aantal gerechtelijke procedures en proceskostenvergoedingen hoog is.

Archiefwet

Archiveren van overheidsinformatie is niet vrijblijvend. De Archiefwet verplicht elke overheidsorganisatie om haar informatie duurzaam toegankelijk te maken en te houden, en te vernietigen wanneer de bewaartermijn is verlopen. Waarom? Omdat de informatie van belang is bij:

de uitvoering van onze taken, het afleggen van verantwoording, bewijsvoering/rechtszekerheid t.a.v. burgers en bedrijven, behoud van historisch erfgoed.

Een goede, geordende en toegankelijke staat van de archiefbescheiden stelt de organisatie in staat altijd open en transparant te zijn over haar besluitvorming.
De Archiefwet 1995, het Archiefbesluit 1995 en de Archiefregeling bevatten kaders waarin deze verplichting nader is uitgewerkt.
In 2020 heeft provincie Limburg vanuit haar rol als toezichthouder een onafhankelijke archiefinspectie uitgevoerd. In het advies van het provinciaal toezicht zijn vijf verbeterpunten benoemd, te weten:

- Een werkend kwaliteitssysteem voor het beheer van archiefbescheiden;
- Een geordende en toegankelijke staat van archiefbescheiden;
- Een tijdige vernietiging en overbrenging;
- Een adequate beheer- en bewaaromgeving;
- Een adequate horizontale verantwoording.

Op dit moment heeft BsGW een aantal actiepunten gericht op optimaal invulling geven aan de Archiefwet. Daarnaast neemt de digitalisering een toevlucht en stellen ook andere (externe) wetten eisen aan ons informatiebeheer. De Wet openbaarheid van bestuur (Wob), de Wet open overheid (Woo) en de Wet hergebruik van overheidsinformatie (Who) verplicht overheidsorganisaties om de informatiehuishouding op orde te brengen.

De bevindingen uit deze inspectie worden opgepakt en waar mogelijk hieruit voortvloeiende kosten zullen worden meegenomen in de ICT-aanbesteding.

6. Investeringen

MIP 2020 (2021-2025) BsGW (bedragen x 1.000)	**Jaar 2022**	**Jaar 2023**	**Jaar 2024**	**Jaar 2025**	**Jaar 2026**	**Totaal 2022-2026**
Innovatie en Procesoptimalisatie	300	300	300	300	300	1.500
Totaal BsGW	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**1.500**

Voor het jaar 2022 is in het MeerjarenInvesteringsProgramma (MIP) 2022-2026 een krediet voor innovatie en procesoptimalisatie opgenomen. In het laatste kwartaal van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar, benoemt BsGW de deelprojecten voor het investeringskrediet 2022.

7. Financieel meerjarenperspectief

7.1 Ontwikkeling netto kosten BsGW en bijdragen deelnemers

Eén van de doelstellingen die voortvloeien uit de missie van BsGW is kostenreductie. Wat is de toegevoegde waarde van BsGW en wat het heeft opgebracht?
In deze paragraaf wordt dit toegelicht vanuit twee invalshoeken: de ontwikkeling van zowel de netto-kosten van de organisatie BsGW als de bijdragen aan BsGW van de deelnemers.

Ontwikkeling netto kosten BsGW
Uitgangspunt voor de begroting van BsGW is altijd geweest: sober en doelmatig.
BsGW heeft zich in de eerste 6 jaar na de verzelfstandiging gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van 12% en heeft in de jaren 2012-2017 daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorberekend aan de deelnemers. De totale gerealiseerde kostenreductie loopt hiermee op tot € 1,565 miljoen per jaar. Daarnaast zijn nog enkele kostenreductieprogramma's doorgevoerd, waardoor de netto kosten nog eens met € 1,284 zijn gedaald. BsGW heeft dit bewerkstelligd via efficiencyverbeteringen van de werkprocessen en aanbestedingstrajecten.
Tevens heeft BsGW kostenverlagingen behaald uit het schaaleffect door het toetreden van nieuwe deelnemers in BsGW voor in totaal 5,675 miljoen.

Kostenreductie (bedragen x 1000)	**Begroting**											**Totaal reductie**
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	
Taakstellende kostenreductie		179	204	282	300	300	300					1.565
Extra kostenreductie	1.171	66				10	9	28				1.284
Schaalvoordeel toetreders 2012		229										229
Schaalvoordeel toetreders 2013			888	597								1.485
Schaalvoordeel toetreders 2014				2.665	75							2.739
Schaalvoordeel toetreders 2015					1.182							1.182
Schaalvoordeel toetreders 2021											40	40
Totale kostenreductie	**1.171**	**474**	**1.092**	**3.543**	**1.557**	**310**	**309**	**28**	**0**	**0**	**40**	**8.523**

De totale, cumulatieve verlaging van de netto-kosten in de begroting van BsGW vanaf 2011 loopt op hiermee op tot € 8,523 miljoen in 2021.

Bijdragen van de deelnemers
Een andere manier om de toegevoegde waarde van BsGW te presenteren, is om ook de uitvoeringskosten van de deelnemende partijen te bekijken, voor de toetreding tot BsGW.
Dit voordeel is berekend door de uitvoeringskosten van de toetredende partij volgens de nulmeting te vergelijken met de bijdrage aan BsGW volgens de jaarlijkse bestuursbegroting.
Met nulmeting wordt het onafhankelijke onderzoek naar uitvoeringskosten, fte en productieaantallen bedoeld dat bij elke afzonderlijke deelnemer voorafgaand aan de samenwerking is uitgevoerd.

In de volgende tabel samengevat:

Financieel voordeel BsGW

Bedragen * € 1.000,-	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totale bijdrage deelnemers	7.246	8.302	11.553	15.840	18.467	18.457	20.067	17.487	17.466
Nulmeting geindexeerd met 1,5% inflatiecorrectie	9.642	10.451	17.527	27.831	33.816	34.323	34.838	35.361	35.891
Besparing nettokosten a.g.v. sa	2.396	2.149	5.974	11.991	15.349	15.866	14.771	17.874	18.425
Cumulatief financieel voordeel	2.396	4.545	10.519	22.510	37.859	53.725	68.496	86.370	104.795

In de tabel worden de bijdragen van de deelnemers weergegeven voor wat betreft:

- bijdrage in de netto kosten volgens de vastgestelde begroting(swijzigingen)
- bijdrage in de implementatiekosten bij toetreding, incl. het Libel-traject
- aanvulling weerstandsvermogen

Er is in dit overzicht geen rekening gehouden met de eenmalige en/of tijdelijke kosten die noodzakelijk waren om de samenwerking te realiseren (frictiekosten deelnemer).
Deze totale bijdragen worden afgezet tegen de uitvoeringskosten van de deelnemers vóór de toetreding tot BsGW, geïndexeerd met 1,5% inflatiecorrectie per jaar.

Structureel wordt vanaf 2015 een jaarlijkse reductie van de uitvoeringskosten gerealiseerd rond € 16 miljoen voor alle deelnemers ten opzichte van hun oorspronkelijke uitvoeringskosten. Het totale, cumulatieve voordeel loopt tot en met 2019 op tot ruim € 104 miljoen.

Toekomstige kostenbesparingen Ondernemings- en ontwikkelplan 2018-2020

BsGW voert, naast de reguliere bedrijfsvoering, momenteel een separaat traject uit, zijnde het ondernemings- en ontwikkelingsplan BsGW 2018-2020 (AB 14-12-2017). Na een fase van groei is het aantal deelnemers in het samenwerkingsverband BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen in het laatste jaar geconsolideerd. Na de verzelfstandiging in 2011 groeide BsGW in slechts vier jaar tijd uit naar het huidige samenwerkingsverband waarin 29 van de 31 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg deelnemen. De consolidatie van het aantal deelnemers vraagt om een herijking van de organisatie.

Herijking binnen BsGW zal fundamenteel ingrijpen in de huidige structuur en werkwijze. Tegelijkertijd is actie vereist om de verbetering en continuïteit van de werkprocessen te borgen. Voor dit ontwikkeltraject is in eerste instantie een investerings- en ontwikkelbudget benodigd van € 4 miljoen. De dekking voor deze investering kan worden gevonden in de op termijn te realiseren structurele reductie van de netto-kosten. Zoals uit het ondernemingsplan blijkt, committeert BsGW zich aan een taakstellende formatiereductie van 20 fte. Dit leidt uiteindelijk tot een verlaging van de bijdrage voor de deelnemers van € 1,3 miljoen op jaarbasis. Eind 2024 zal de formatiereductie 100% geeffectueerd zijn. In de jaren 2025-2027 wordt deze formatiereductie ingezet als dekking voor de projectkosten OOP. Vanaf 2028 zal deze structurele personele kostenreductie leiden tot lagere bijdragen van de deelnemers.

Het ondernemingsplan raakt de meerjarenbegroting 2022-2026 van BsGW daarom niet en vormt daarmee geen onderdeel van deze kadernota 2022.

7.2 (Financiële) effecten kadernota 2022

De basis voor de begroting 2022 is de jaarschijf 2022 uit de vastgestelde meerjarenbegroting 2021-2025, rekening houdend met de nieuwe wijze van kostenverdeling (AB 25 juni 2020).

Per saldo stijgen de netto-kosten 2022, en daarmee ook de bijdragen van de deelnemers, met minimaal € 1,846 miljoen ten opzichte van de begroting 2021 als gevolg van de volgende posten:

- Loonindexering € 403 duizend;
- Indexering goederen en diensten € 150 duizend;
- Proceskostenvergoeding € 960 duizend;
- Regieportaal € 333 duizend.

In de volgende tabel worden de ontwikkelingen en kostenreducties voor 2022 weergegeven, waar mogelijk zijn de financiële effecten hiervan gekwantificeerd.

Ontwikkelingen begroting 2022	**Effect op netto kosten 2022 t.o.v. begroting 2021**
Zekere ontwikkelingen	
- Indexering salarissen en inflatie	+ € 553.000,-
- Proceskosten	+ € 960.000,-
- Stimuleringsregeling	kostenneutraal
- Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase regieportaal	+ € 333.000,-
- Visie op Dienstverlening	geen
- Informatievoorziening en ICT	onbekend
- Standaardisatie	onbekend
Mogelijke ontwikkelingen	
- Beleid COVID-19: opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente	- € 800.000,-
- Fiscale vereenvoudingswet	vooralsnog niet
- Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister	+ € 250.000,- + 1 fte min.
- Verruiming gemeentelijk belastinggebied	vooralsnog niet
- Omgevingswet	onbekend
- Samenwerking nieuwe deelnemers	vooralsnog niet
- Uniforme (samenhangende) objectenregistratie (SOR	onbekend
- Unie van Waterschappen: onderzoek belastingstelsel	onbekend
- Waardering zonnepanelen voor de WOZ waarde	vooralsnog niet
- Vergroening belastingen	vooralsnog niet
- Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB	vooralsnog niet
- Archiefwet	onbekend

Bijlage 1: producten-aantallen kostenverdeelmethode

Verdeelsleutels per deelnemer	aantal aanslagregels	aantal WOZ-objecten	aantal biljetten	aantal klantcontacten	aantal aanslagregels parkeerbelasting	aandeel in de productkosten	aandeel in de productkosten (GDI)
Gemeente Beek	31.000	8.250	15.000	3.442	0	1,09%	0,55%
Gemeente Beekdaelen	70.717	17.887	36.552	7.617	0	2,38%	1,21%
Gemeente Beesel	26.851	7.628	8.311	2.833	0	0,98%	0,50%
Gemeente Bergen	24.650	6.500	9.100	2.800	0	0,87%	0,44%
Gemeente Brunssum	65.100	16.350	18.800	6.073	0	2,15%	1,09%
Gemeente Echt-Susteren	66.115	17.500	14.000	6.698	0	2,30%	1,17%
Gemeente Eijsden-Margraten	108.165	13.247	50.278	5.217	0	2,08%	1,06%
Gemeente Gennep	45.426	8.507	14.826	3.595	0	1,21%	0,62%
Gemeente Gulpen-Wittem	25.204	7.741	7.475	3.012	0	0,99%	0,50%
Gemeente Heerlen	209.000	54.700	59.500	18.515	6.100	7,51%	3,81%
Gemeente Kerkrade	147.101	28.106	50.707	8.481	716	3,86%	1,96%
Gemeente Landgraaf	80.300	19.750	23.700	7.918	0	2,64%	1,34%
Gemeente Leudal	50.500	18.000	17.000	7.634	0	2,28%	1,16%
Gemeente Maasgouw	50.000	12.500	14.900	5.054	0	1,67%	0,85%
Gemeente Maastricht	276.000	69.600	69.750	25.316	0	9,15%	4,64%
Gemeente Meerssen	76.686	9.572	10.477	4.190	900	1,61%	0,82%
Gemeente Mook en Middelaar	16.184	4.221	11.319	1.633	0	0,55%	0,28%
Gemeente Nederweert	31.350	8.200	14.100	3.400	0	1,08%	0,55%
Gemeente Peel en Maas	59.200	22.100	21.900	8.983	0	2,77%	1,40%
Gemeente Roerdalen	38.500	11.000	13.000	4.493	0	1,43%	0,73%
Gemeente Roermond	100.500	30.000	36.500	11.575	4.000	4,14%	2,10%
Gemeente Simpelveld	22.550	5.700	6.600	2.270	0	0,76%	0,38%
Gemeente Sittard-Geleen	212.000	51.900	70.500	19.554	4.325	7,19%	3,65%
Gemeente Stein	71.500	12.900	12.500	5.330	0	1,86%	0,95%
Gemeente Vaals	33.100	6.300	15.600	2.050	0	0,86%	0,43%
Gemeente Valkenburg	26.735	9.846	8.665	3.465	0	1,21%	0,61%
Gemeente Venlo	165.000	56.000	53.000	51.500	17.000	9,83%	4,99%
Gemeente Voerendaal	25.300	6.250	7.300	2.634	0	0,84%	0,43%
Gemeente Weert	74.181	25.079	25.902	10.106	4.235	3,49%	1,77%
Waterschap Limburg	1.800.000	0	594.000	198.500	0	21,23%	60,00%
Totaal verdeelsleutels BsGW	**4.028.915**	**565.334**	**1.311.262**	**443.887**	**37.276**	**100%**	**100%**

BsGW
Belastingsamenwerking
Gemeenten en Waterschappen
Limburg

Ontwerpbegroting BsGW 2022
en
ontwerp-meerjarenbegroting 2022-2026

Versie 1.7

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 5
2. Inleiding 7
2.1 Algemeen 7
2.2 Indeling van de begroting 7
2.3 Leeswijzer 7
3. Beleidsbegroting 8
3.1 Uitgangspunten 8
3.2 Rekenuitgangspunten 9
3.3 Formatieplan 10
3.4 Ontwikkelingen 12
3.4.1 Zekere ontwikkelingen 12
Loonontwikkeling 12
Indexering goederen en diensten 12
Proceskosten 12
Stimuleringsregeling 14
Waarderen op gebruiksoppervlakte: project 14
Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase 14
Visie op dienstverlening 15
Informatievoorziening en ICT 15
Harmonisatie 17
3.4.2 Mogelijke ontwikkelingen 18
Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 18
Voortgang implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister 19
Lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente 20
Verruiming gemeentelijk belastinggebied 20
Omgevingswet 21
Samenwerking / nieuwe deelnemers in BsGW 21
Uniforme samenhangende objectenregistratie (SOR) 21
Unie van Waterschappen: onderzoek houdbaarheid belastingstelsel 22
Waardering zonnepanelen voor de WOZ-waarde 22
Vergroening belastingen 23
Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB 23
Archiefwet 24
3.5 Producten 25
3.5.1 Product Heffen 25
3.5.2 Product Waarderen 26
3.5.3 Product Innen 26
3.5.4 Product Klantzaken 27
3.5.5 Product Ondersteuning & Ontwikkeling 27
3.5.6 Sub-product Parkeerbelasting (‘exoot’) 28
3.5.7 Sub-product Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) 28
3.6 Paragrafen 30
3.6.1 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 30
3.6.2 Onderhoud kapitaalgoederen 33
3.6.3 Financiering 33
3.6.4 Bedrijfsvoering 35
3.6.5 Verbonden partijen 36

4. Financiële begroting 37
4.1 Overzicht baten en lasten 37
4.2 Toelichting op de baten en lasten 38
4.3 Uiteenzetting van de financiële positie 41
4.3.1 Investeringen 41
4.3.2 Financiering 41
4.3.3 Stand en verloop reserves en voorziening 41
4.4 Meerjarenraming 2022-2026 42
Bijlagen 46
Bijlage 1: MeerjarenInvesteringsProgramma : MIP 2022-2026 47
Bijlage 2: Rekenuitgangspunten Begroting 2022 en MJR 2022-2026 48
Bijlage 3: Staat van immateriële, materiële, financiële vaste activa en onderhanden werk 49
Bijlage 4: Staat van vaste schulden 50
Bijlage 5: Staat van reserves en voorzieningen 51
Bijlage 6: Berekening van het rente-omslagpercentage 53
Bijlage 7: Staat van personeelslasten 54
Bijlage 8: Toelichting op de kostenverdeelmethodiek 55
Bijlage 9: Risicoanalyse 59
Bijlage 10: Bijdrage Waterschap Limburg volgens BBP-opzet 64
Bijlage 11: Berekend EMU-saldo 65
Bijlage 12: Geprognosticeerde balans 2021-2025 66

1. Samenvatting

Voor u ligt de twaalfde meerjarenbegroting van Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). Hierin zijn de financiële consequenties van zekere ontwikkelingen en bestuursbesluiten in de begroting meegenomen. Zekere ontwikkelingen, waarvan de (financiële) effecten nog een mate van onzekerheid hebben, worden eveneens zo veel mogelijk gekwantificeerd.
Mogelijke ontwikkelingen worden alleen voor zover dat is in te schatten in de begroting meegenomen.

De door het Algemeen Bestuur van BsGW op 18 december 2020 vastgestelde kadernota 2022 dient als basis voor de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2026. Het belangrijkste bestuurlijke uitgangspunt hierbij is een sluitende begroting en meerjarenraming.

Naast een sluitende begroting is één van de doelstellingen die voortvloeien uit de missie van BsGW een sobere en doelmatige begroting en meerjarenraming. BsGW heeft zich gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van ruim 12% in de eerste 6 jaar na de verzelfstandiging en heeft in de jaren 2012-2017 daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorberekend aan de deelnemers. De totale gerealiseerde kostenreductie loopt hiermee op tot € 1,565 miljoen per jaar.
Echter om een verantwoorde bedrijfsvoering te kunnen borgen, zijn de grenzen van bezuinigingen (vooralsnog) bereikt.
In voorliggende begroting 2022 zijn derhalve de loonindexering en indexering goederen en diensten opgenomen.
Gezien de toename van het aantal WOZ-bezwaren (ook landelijk) en met name het feit dat burgers en bedrijven in toenemende mate bezwaar maken via een WOZ-bureau, is rekening gehouden met een hogere proceskostenvergoeding voor 2022 (en latere jaren).
Ten aanzien van ICT maakt BsGW deel uit van een sterk veranderende omgeving, waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een belangrijke ontwikkeling is en impact heeft op de bedrijfsvoering en kostenontwikkeling van BsGW. Bovendien gaat BsGW een aanbesteding van haar belastingpakket tegemoet, waarbij het vervangen van zowel de ICT-infrastructuur als het huidige belastingpakket noodzakelijk is.

Tot slot is BsGW gevraagd de regie te nemen namens de deelnemers voor de beheerfase waarderen op gebruikersoppervlakte. De vaste, structurele lasten hiervan, bestaande uit de aanschaf van een regieportaal voor en namens de gehele keten, worden niet separaat afgerekend met de deelnemers maar zijn opgenomen in de begroting 2022 (en verdere jaren).

Per saldo stijgen de netto-kosten 2022, en daarmee ook de bijdragen van de deelnemers, met minimaal € 1,721 miljoen ten opzichte van de begroting 2021 als gevolg van de volgende posten:

- Loonindexering € 298 duizend;
- Indexering goederen en diensten € 130 duizend;
- Proceskostenvergoeding € 960 duizend;
- Regieportaal € 333 duizend.

Op de gebruikelijke wijze zijn de netto-kosten vervolgens via de kostenverdeelmethode toegerekend aan de bijdragen van de deelnemers aan BsGW.
Het benodigde weerstandsvermogen is conform besluitvorming gebaseerd op een jaarlijks bij het opstellen van de begroting uitgevoerde risicoanalyse. Het berekende weerstandsvermogen komt hiermee op € 1,33 miljoen en behoeft daarmee aanvulling van € 140 duizend.

Bedragen x € 1.000	Prognose 2020	Begroting 2021 initeel	Begroting 2021 incl. M&M	Begroting 2022	Meerjarenperspectief 2023	2024	2025	2026
Lasten								
Personeelskosten	**12.129**	**13.078**	**13.138**	**13.427**	**13.723**	**14.024**	**14.333**	**14.648**
Huisvestingkosten	**734**	**773**	**778**	**793**	**809**	**825**	**842**	**858**
Afschrijvingkosten	**336**	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**
ICT-kosten	**3.308**	**2.820**	**2.837**	**3.227**	**3.291**	**3.357**	**3.424**	**3.493**
Overige operationele kosten	**5.048**	**3.644**	**3.649**	**4.641**	**4.734**	**4.829**	**4.926**	**5.024**
algemene kosten	540	433	435	444	453	462	471	480
onvoorzien	0	302	302	323	328	332	337	342
Algemene kosten	**540**	**735**	**737**	**768**	**781**	**795**	**809**	**823**
Bank- en rentekosten	**202**	**294**	**295**	**300**	**306**	**312**	**317**	**323**
Toevoegingen aan voorzieningen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale lasten	**22.297**	**21.605**	**21.695**	**23.417**	**23.904**	**24.402**	**24.910**	**25.430**
taakstellende kostenreductie	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**22.297**	**21.605**	**21.695**	**23.417**	**23.904**	**24.402**	**24.910**	**25.430**
Baten								
Renteopbrengsten	**0**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**
Diensten aan derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdragen van derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Opbrengst vervolgingskosten	**1.337**	**2.137**	**2.162**	**2.162**	**2.162**	**2.162**	**2.162**	**2.162**
Totale baten	**1.337**	**2.149**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**
			0					
Netto kosten	**20.961**	**19.455**	**19.520**	**21.242**	**21.729**	**22.227**	**22.736**	**23.255**
Waarvan incidentele baten/lasten (saldo)	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*

Bijdragen	**Prognose 2020**	**Begroting 2021 initeel**	**Begroting 2021 incl. M&M**	**Begroting 2022**	**Aanvulling weerstands-vermogen**	**Totale bijdrage 2022 incl. aanvulling weerstands-vermogen**
Gemeente Beek	197	202	209	234	2	236
Gemeente Beekdaelen	432	444	457	513	3	516
Gemeente Beesel	176	181	189	212	1	213
Gemeente Bergen	157	161	166	186	1	188
Gemeente Brunssum	387	398	414	464	3	467
Gemeente Echt-Susteren	397	425	442	495	3	498
Gemeente Eijsden-Margraten	378	390	399	441	3	444
Gemeente Gennep	220	227	233	259	2	261
Gemeente Gulpen-Wittem	178	183	191	214	1	216
Gemeente Heerlen	1.345	1.380	1.442	1.609	11	1.620
Gemeente Kerkrade	689	709	742	829	5	834
Gemeente Landgraaf	477	490	507	568	4	572
Gemeente Leudal	413	424	439	494	3	497
Gemeente Maasgouw	302	310	321	359	2	361
Gemeente Maastricht	1.642	1.686	1.758	1.970	13	1.983
Gemeente Meerssen	296	303	310	339	2	341
Gemeente Mook en Middelaar	0		105	118	1	119
Gemeente Nederweert	196	202	208	233	2	235
Gemeente Peel en Maas	498	512	531	599	4	603
Gemeente Roerdalen	259	266	276	309	2	311
Gemeente Roermond	747	766	795	887	6	893
Gemeente Simpelveld	137	140	146	163	1	164
Gemeente Sittard-Geleen	1.296	1.331	1.381	1.540	10	1.550
Gemeente Stein	325	347	358	397	3	400
Gemeente Vaals	153	158	165	184	1	185
Gemeente Valkenburg a/d Geul	216	221	232	262	2	264
Gemeente Venlo	1.892	1.939	1.889	2.054	14	2.068
Gemeente Voerendaal	153	157	162	181	1	182
Gemeente Weert	631	647	671	747	5	752
Waterschap Limburg	4.702	4.856	4.383	4.381	29	4.410
Totaal bijdragen	**18.889**	**19.455**	**19.520**	**21.242**	**140**	**21.382**

Exploitatieresultaat (+ is winst/ - is verlies)	**-2.073**	**0**	**0**	**0**

In bovenstaande tabel zijn de prognosecijfers 2020 opgenomen en nog niet de gerealiseerde en gecontroleerde cijfers. In de definitieve meerjarenbegroting 2022-2026 worden uiteraard de gecontroleerde cijfers opgenomen.

Voor een nadere toelichting en ontwikkelingen verwijzen we u naar hoofdstuk 3 en 4.

2. Inleiding

2.1 Algemeen

Voor u ligt de (ontwerp-)meerjarenbegroting 2022-2026 van Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). Deze is volledig opgesteld binnen de kaders van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde kadernota 2022.

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) is 1 april 2011 opgericht als samenwerkingsverband op belastinggebied voor gemeenten en waterschappen in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.
BsGW is een openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Per 1 januari 2021 zijn Waterschap Limburg en de gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook & Middelaar, Nederweert, Peel & Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal, Weert deelnemers in BsGW. De begroting 2022 is gebaseerd op bovenstaande 29 deelnemers.

BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van het waterschap en de deelnemende gemeenten de zorg voor optimaal beheer en verwerking van (basis)gegevens en informatie, het heffen, innen en afdragen van de opbrengsten van lokale belastingen en het waarderen van belastingobjecten in het kader van de wet WOZ, dit alles op basis van bedrijfseconomische principes.

2.2 Indeling van de begroting

Aangezien BsGW een samenwerking is voor zowel gemeenten als een waterschap, volgt uit de wetgeving dat verslaggeving dient plaats te vinden conform Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De begroting is dan ook ingedeeld volgens het BBV en bestaat uit een beleidsbegroting en een financiele begroting. In de beleidsbegroting worden het productplan en de paragrafen weergegeven. De financiële begroting omvat het overzicht van baten en lasten plus een uiteenzetting van de financiële positie per programma. In het geval van BsGW betreft dit het programma lasten heffing en invordering belastingen.
(Bron: Hoofdlijnen vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording blz. 19)

2.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bevat de samenvatting.
Hoofdstuk 3 bevat de beleidsbegroting met de (reken)uitgangspunten en de ontwikkelingen, waarmee daar waar mogelijk rekening is gehouden in de (financiële) begroting. Deze paragraaf bevat daarnaast de vaste rubrieken waarin de (kostprijs van de) producten van BsGW worden beschreven, naast een toelichting op het (benodigde) weerstandsvermogen en de financiering.
De financiële begroting wordt tot slot in hoofdstuk 4 nader toegelicht.

Het Dagelijks Bestuur BsGW

Roermond, 11-02-2021.

dhr. N.M.J.G. Lebens, directeur

mevr. M.H.E. Pelzer, voorzitter

3. Beleidsbegroting

3.1 Uitgangspunten

De begroting 2022 en meerjarenbegroting 2022-2026 van BsGW is opgesteld binnen de kaders van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde kadernota 2022. Onderstaand zijn de nadere uitgangspunten benoemd:

1. Een minimale, maar wel realistisch onderbouwde begroting waarmee BsGW invulling geeft aan de doelstelling om de bijdragen van de deelnemers zo laag mogelijk te houden.

2. Financiële consequenties van zekere ontwikkelingen en bestuursbesluiten worden in de begroting meegenomen. Zekere ontwikkelingen, waarvan de (financiële) effecten nog een mate van onzekerheid hebben, worden eveneens zo veel mogelijk gekwantificeerd.
   Mogelijke ontwikkelingen worden alleen voor zover dat is in te schatten in de begroting meegenomen.
   Voor zover deze mogelijke ontwikkelingen niet zijn in te schatten, worden deze pas in de (gewijzigde) begroting opgenomen zodra de desbetreffende ontwikkeling is geformaliseerd en de financiële consequenties kunnen worden vastgesteld.

3. De kaders voor de begroting van BsGW worden meer dan een jaar voor het eigenlijke begrotingsjaar opgesteld en aangeboden aan het bestuur. In deze periode kunnen zich afwijkingen voordoen van de in de kadernota en begroting opgenomen rekenuitgangspunten, dan wel onvoorziene ontwikkelingen die onafwendbaar dan wel onuitstelbaar zijn. Om eventuele, niet voorziene ontwikkelingen op te kunnen vangen, en zo tussentijdse begrotingswijzigingen zoveel als mogelijk te voorkomen, is de post onvoorzien opgevoerd in de begroting van BsGW.

4. Als basis voor de begroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 van BsGW dient de jaarschijf 2022 uit de vastgestelde begroting 2021 en meerjarenbegroting 2021-2025.

5. De indexering voor loonontwikkeling en de indexering goederen en diensten is gebaseerd op de meest actuele, (meerjaren)gegevens van het Centraal Plan Bureau (CPB), respectievelijk de loonvoet sector overheid en de Consumenten Prijsindex (CPI). De in de kadernota opgenomen indexering benadert daarmee zo veel als mogelijk de realiteit.

6. Een jaarlijkse risicoanalyse maakt onderdeel uit van de begroting, waarbij wordt getoetst of het weerstandsvermogen toereikend is om de geïdentificeerde risico’s te kunnen afdekken.

7. Het Ondernemings- en ontwikkelplan (OOP) BsGW 2018-2020 en de wijze van financiering hiervan, is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van BsGW in de AB-vergadering van 14-12-2017. De uitvoering van het OOP is een separaat traject en behoort niet tot de reguliere bedrijfsvoering van BsGW. Het OOP raakt de begroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 van BsGW daarom niet en vormt daarmee geen onderdeel van deze begroting. De taakstellende formatiereductie die BsGW zich heeft gesteld in het OOP zal vanaf 2028 tot uiting komen in lagere bijdragen voor de deelnemers.

8. BsGW is namens de gemeenten gevraagd om de regie van de beheerfase waarderen op gebruiksoppervlakte te voeren. De kosten voor de aanschaf van het regieportaal zijn in de begroting opgenomen en zullen op de gebruikelijke wijze via de kostenverdeelmethode worden doorbelast aan de deelnemers op basis van het aandeel in het totale aantal WOZ-objecten.

9. De gewijzigde kostenverdeelmethodiek wordt gehanteerd zoals die is vastgesteld in het AB van 25 juni 2020, waarbij de WOZ-proceskosten voor 100% aan het product Waarderen worden toebedeeld en de beheerkosten GDI worden verdeeld conform de verdeelsleutel 40% gemeenten en 60% Waterschap.
10. Vooruitlopend op de besluitvorming op de toetreding van de gemeente Mook & Middelaar zijn de financiële effecten hiervan doorvertaald in de begroting.

3.2 Rekenuitgangspunten

In de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2026 wordt gerekend met de volgende rekenuitgangspunten:

	Rekenuitgangspunten	2022	2023	2024	2025	2026
A	indexering salariskosten	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%
B	indexering goederen en diensten	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
C	indexering opbrengsten	0%	0%	0%	0%	0%
D	rente kredieten / leningen lang	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
E	reserves en voorzieningen	jaarlijkse actualisering				
F	afschrijvingstermijn					
	automatisering	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar
	inventaris	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar
	immateriele activa	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar
G	onvoorzien	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%

a) Indexering salariskosten
Het gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector van de afgelopen 5 jaar (2016-2020) als ook van de afgelopen 3 jaar bedraagt 2,8% (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 september 2020). Vanaf 2021 voorspelt het CPB een trendbreuk van gemiddeld 1,9%. Derhalve is gekozen om de index te houden op 2,2% conform begroting 2021, hetgeen overeenkomt met het 10-jaarsgemiddelde 2016-2026.

b) Indexering goederen en diensten
In de begroting 2022-2026 wordt, net als in de begroting 2021, gerekend met een indexering van 2%, gebaseerd op de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex van het CPB van de afgelopen jaren (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 d.d. september 2020). Hierbij is tevens rekening gehouden met de hogere indexering die ICT-leveranciers hanteren.

c) Indexering opbrengsten
De opbrengsten van BsGW worden niet geïndexeerd. De bankrente, opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente worden realistisch geraamd.

d) Rente kredieten/leningen lang
Investeringen worden, indien nodig, afgedekt via financiering gelijk aan de afschrijvingstermijn, meestal 5 jaar. Voor de jaren 2022-2026 wordt een interne rekenrente van 0,5% gehanteerd.

e) Reserves en voorzieningen
Jaarlijks wordt op basis van de risicoanalyse het benodigde weerstandsvermogen berekend. Op basis hiervan wordt het al gevormde vermogen aangevuld of afgeroomd.

Voor voorzieningen geldt een jaarlijkse actualisering van doel en benodigde omvang.

f) Afschrijvingstermijn
Voor activa die gedurende het lopende jaar in gebruik worden genomen, start de afschrijvingsperiode 1 januari van het jaar erop.

g) Onvoorzien
Het budget onvoorzien wordt gesteld op 1,4% van het bruto-begrotingstotaal.

3.3 Formatieplan

Onderstaande tabel toont het formatieplan van BsGW 2011 – 2026:

Formatie in historisch perspectief	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018-2020	2021-2026
Startformatie BsGW	**77,0**	**77,0**							
Integratie WOZ-waardebepaling Venlo		5,1							
Toetreders 2012		3,5							
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**85,6**						
Toetreders 2013			19,1						
Parkeerbelasting			2,5						
Inbesteding taken			16,0						
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**123,3**					
Toetreders 2014, 1 biljet				23,0					
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**146,3**				
Toetreders 2015					13,8				
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**160,1**	**160,1**	**160,1**		
Parkeerbelasting							0,2		
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**160,1**	**160,1**	**160,3**	**160,3**	**160,3**
Uitbreiding dienstverlening									0,5
Toetreding Mook & Middelaar									1,0
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**160,1**	**160,1**	**160,3**	**160,3**	**161,8**
Ondernemings- en ontwikkelingsplan (OOP)									-20,0
Totaal									**141,8**

In deze begroting wordt geen rekening gehouden met eventuele toekomstige nieuwe toetreders dan wel nieuwe belastingen of (belasting gerelateerde) producten.
Het formatieplan bedraagt 161,8 fte vanaf 2021. Dit is een toename van 1,5 fte ten opzichte van de begroting 2021 als gevolg van de extra dienstverlening 0,5 fte (initiële begroting 2021) en 1 fte als gevolg van de toetreding van de gemeente Mook en Middelaar.
Verder committeert BsGW zich conform het OOP aan een taakstellende kostenreductie van € 1,3 miljoen, vooralsnog weergegeven in bovenstaande tabel als een formatiereductie van 20 fte. Deze taakstelling wordt uiterlijk 7 jaar na start van de beschreven doorontwikkeling gerealiseerd (AB 14-12-2017). Het formatieplan zal hiermee uiterlijk 31-12-2024 uitkomen op 141,8 fte.
De formatieve gevolgen, minder menskracht en maatwerk, zijn onderdeel van het eindresultaat dat middels het Ondernemingsplan is gesteld.

Toekomstige kostenbesparingen Ondernemings- en ontwikkelplan 2018-2020

BsGW heeft, naast de reguliere bedrijfsvoering, een separaat traject uitgevoerd, zijnde het Ondernemings- en ontwikkelingsplan (OOP) BsGW 2018-2020 (AB 14-12-2017). Na een fase van groei is het aantal deelnemers in BsGW gestabiliseerd. Na de verzelfstandiging in 2011 groeide BsGW in slechts vier jaar tijd uit naar het huidige samenwerkingsverband waarin 29 van de 31 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg deelnemen. De consolidatie van het aantal deelnemers heeft om een herijking van de organisatie gevraagd.

Herijking binnen BsGW heeft fundamenteel ingegrepen in de huidige structuur en werkwijze. Tegelijkertijd was actie vereist om de verbetering en continuïteit van de werkprocessen te borgen. Voor dit ontwikkeltraject is een investerings- en ontwikkelbudget vrijgegeven van € 4 miljoen. De dekking voor deze investering wordt gevonden in de op termijn te realiseren structurele formatiereductie en daar-

mee lagere netto-kosten. Dit leidt uiteindelijk tot een verlaging van de bijdrage voor de deelnemers van € 1,3 miljoen op jaarbasis.

Naar de huidige inzichten zal eind 2024 de formatiereductie 100% geëffectueerd zijn. In de jaren 2025-2027 wordt deze formatiereductie ingezet als dekking voor de projectkosten OOP.
Hierbij wordt uitgegaan van het meest voorzichtige scenario (AB 14-12-2017). Een deel van de ontwikkelingen op het gebied van automatisering, digitalisering en efficiencyverbetering heeft voor het jaar 2020 vertraging opgelopen als gevolg van extra werkzaamheden en het aanpassen van werkwijzen in verband met het coronavirus. Het in stand houden van een adequate bedrijfsvoering binnen BsGW speelt hierbij ook een belangrijke rol.

Vanaf 2028 zal deze structurele personele kostenreductie leiden tot lagere bijdragen van de deelnemers.

Bovenstaande toelichting is in onderstaande tabel in financiële zin weergegeven:

Investerings/ontwikkelbudget niet geindexeerd (* € 1.000,-)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Na 7 jaar 100% geeffectueerd	2.000	1.000	1.000	0	0	0	0	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300
Cumulatief voordeel	2.000	3.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	2.700	1.400	100	-1.200	-2.500

3.4 Ontwikkelingen

Er doen zich de komende jaren ontwikkelingen voor die invloed hebben op de bedrijfsvoering van BsGW. Voor het opstellen van de begroting is het van belang om onderscheid te maken tussen de volgende twee categorieën toekomstige ontwikkelingen:

- Zekere ontwikkelingen
  Deze ontwikkelingen zijn zeker en/of geformaliseerd via een bestuursbesluit.
  De financiële consequenties worden verwerkt in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2026. In tegenstelling tot vorige jaren worden ook de financiële effecten die nog een mate van onzekerheid hebben, zoveel mogelijk gekwantificeerd en opgenomen in de (meerjaren)begroting. Dit om tussentijdse begrotingswijzigingen te voorkomen (Proces tussentijdse begrotingswijzigingen; DB BsGW 28-02-2019, agendapunt 5b).

- Mogelijke ontwikkelingen
  Op het moment van opstellen van deze begroting zijn deze ontwikkelingen nog niet geformaliseerd door een bestuursbesluit of de uitkomsten nog onzeker. Deze ontwikkelingen zullen alleen daar waar dit op redelijkheid kan worden ingeschat, worden meegenomen in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2026. Daar waar deze niet op redelijkheid zijn in te schatten zullen deze pas, wanneer deze zijn geformaliseerd en de (financiële) consequenties zijn vastgesteld, worden opgenomen in de begroting (middels een begrotingswijziging).

3.4.1 Zekere ontwikkelingen

De financiële consequenties, ook waarvan die nog een mate van onzekerheid hebben, van de volgende ontwikkelingen worden verwerkt in de begroting 2022:

Loonontwikkeling

Het gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector van de afgelopen 5 jaar (2016-2020) als ook van de afgelopen 3 jaar bedraagt 2,8% (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 september 2020). Vanaf 2021 voorspelt het CPB een trendbreuk van gemiddeld 1,9%. Derhalve is gekozen om de index te houden op 2,2% conform begroting 2021, hetgeen overeenkomt met het 10-jaarsgemiddelde 2016-2026.

Indexering goederen en diensten

In de begroting 2022-2026 wordt, net als in de begroting 2021, gerekend met een indexering van 2%, gebaseerd op de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex van het CPB van de afgelopen jaren (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 d.d. september 2020). Hierbij is tevens rekening gehouden met de hogere indexering van ICT-leveranciers.

Proceskosten

Door ontwikkelingen in de wetgeving betreffende de tegemoetkoming in de proceskosten – door het afschaffen van een zogenaamde Fierensdrempel die stelde dat bij minimale waardeverschillen de waarde gehandhaafd diende te blijven – is het sinds 2014 rendabel geworden voor zogenaamde WOZ-bureaus om namens burgers bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde, waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken. Dit heeft landelijk geresulteerd in een forse stijging van de proceskosten, waarbij er een discrepantie is tussen hoogte van de kostenvergoeding en restitutie van belastingbedragen. Bovendien leggen genoemde bedrijven een onevenredig beslag op tijd van de samenwerkingen, zo ook voor BsGW. Vanaf 2014 ziet ook BsGW zich geconfronteerd met een toename van de WOZ-proceskostenvergoeding. Zie onderstaande tabel:

Ontwikkeling proceskosten BsGW (begroting)
Bedragen * € 1.000,-

	2020	2021	2022
Proceskosten BsGW	2.000	2.040	2.081

Ontwikkeling proceskosten BsGW (realisatie/prognose)
Bedragen * € 1.000,-

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Proceskosten BsGW	595	621	1.167	1.332	1.700	1.500	2.700-3.000		

Hoewel in 2019 een lichte daling te zien was in zowel de ingediende bezwaren als de uitbetaalde proceskostenvergoeding, zien we juist in 2020 een forse stijging. Het aantal ingediende bezwaren steeg met bijna 50% en de bezwaren via een gemachtigde stegen met ruim 75%, terwijl de stijging bij bedrijven en particulieren is toegenomen met ruim 20% ten opzichte van 2019. Deze ontwikkeling is ook landelijk zichtbaar, zowel qua toename van het totaal aantal ingediende bezwaren als het feit dat steeds meer burgers en bedrijven gebruik maken van een NCNP-bureau of andere gemachtigden.

De proceskostenvergoeding in de jaarschijf 2022 uit de vastgestelde begroting 2021 en meerjarenbegroting 2021-2025 is ingeschat op € 2,08 miljoen. Gezien bovenstaande ontwikkelingen en het feit dat de tarieven voor de proceskostenvergoeding elk jaar worden verhoogd, wordt in de begroting 2022 rekening gehouden met € 3 miljoen aan proceskostenvergoeding.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft op basis van voornoemde ontwikkelingen een onderzoek ingesteld naar de ontwikkeling van het aantal bezwaren en de in verband hiermee toegekende kostenvergoedingen met als doel scherp te krijgen in hoeverre de no cure, no pay bureaus juridische procedures bij WOZ-beschikkingen en BPM-aangiftes hoofdzakelijk inzetten als verdienmodel voor de verkrijging van proceskostenvergoedingen. Het onderzoek, uitgevoerd in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd. De waardebepaling als zodanig wordt als kern van het probleem bestempeld. De onderzoekers zijn van mening dat de no cure, no pay bureaus met hun handelwijze willen 'profiteren' van de vigerende wet- en regelgeving. Hierover is het laatste woord nog niet gezegd.

Daarnaast ligt er ten tijde van dit schrijven een ontwerpbesluit ten aanzien van een wijziging in het Besluit proceskosten bestuursrecht.
Dit ontwerpbesluit verhoogt de proceskostenvergoeding die de burger krijgt als hij met succes een overheidsbesluit aanvecht bij de bestuursrechter. Deze verhoging geldt echter niet bij bezwaren en administratieve beroepen (kwijtschelding). Het gaat om een verhoging van de standaardbedragen met 40%. Ook krijgt de bestuursrechter een explicietere bevoegdheid om een hogere vergoeding toe te kennen dan het standaardbedrag als hij vindt dat de overheid in een concrete zaak evident onredelijk is geweest voor de burger. De wijzigingen leiden (verhoging van de forfaitaire vergoeding) of kúnnen leiden (expliciete bevoegdheid van de bestuursrechter tot toekenning van een boven forfaitaire vergoeding bij kennelijk onredelijk handelen van het bestuursorgaan) tot hogere proceskostenvergoedingen. Vooralsnog worden geen extra kosten voorzien en wordt derhalve hiermee geen rekening gehouden in de begroting.

Op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving en recente jurisprudentie vindt steeds een kritische beschouwing plaats van het huidige beleidskader en interne werkinstructies, en worden indien noodzakelijk of wenselijk processen aangepast.
Elk kwartaal, bij de bestuursrapportage, wordt de actuele stand van zaken weergegeven via een mededeling aan het bestuur.

Stimuleringsregeling
Vanaf 1-1-2017 is het voor medewerkers vanaf 10 jaar voor hun AOW-leeftijd mogelijk om minder te gaan werken met het oog op strategisch formatiebeheer nu en in de toekomst. De maatregel behelst compensatie salaris en pensioenopbouw tot het moment dat de deelnemende medewerker de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt en uitstroomt. Medewerkers kunnen gebruik maken van de regeling vanaf 2017 tot en met 2020, waarbij vanuit deze regeling de financiële effecten merkbaar zijn tot de definitieve (pensioen) uitstroom uiterlijk 2029.
De stimuleringsregeling wordt budgetneutraal uitgevoerd; deze kosten worden binnen de begroting van BsGW opgevangen.
In het AB van 8 oktober 2020 is besloten deze regeling niet meer te verlengen. De belangrijkste redenen zijn een versnippering van fte's, toename van het aantal parttimers naast het feit dat het een kostbare regeling is.

Waarderen op gebruiksoppervlakte: project
Vanaf 1 januari 2022 is er een verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Voor de transitie van inhoud naar gebruiksoppervlakte hebben de gemeentelijke deelnemers BsGW verzocht de regie van dit project op zich te nemen, in nauwe samenwerking met de gemeenten en het Gegevenshuis. Dit traject is eind 2021 afgerond.
Voor de erop volgende beheerfase, zie hierna.

Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase
Zoals hiervoor aangegeven is er vanaf 1 januari 2022 een verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Daarvoor gebruikte BsGW de bruto inhoud om woningen te waarderen. De gebruiksoppervlakte is een authentiek gegeven en wordt door de inliggende gemeenten (of gegevenshuizen) beheerd in de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG). Namens en op verzoek van de deelnemers heeft BsGW de regie van dit transitieproject (2019-2021) op zich genomen, in nauwe samenwerking met de gemeenten en het Gegevenshuis.

Eind 2020 en in de loop van 2021 zal voor steeds meer gemeenten de transitie gereed zijn. Dan start de beheerfase: het bijhouden en actueel houden van de gegevens. In 2020 zijn gemeenten en BsGW in overleg gegaan hoe de beheerfase (feitelijk de voorloper op de samenhangende objectenregistratie SOR, paragraaf 5.2 pagina 27) ingericht dient te worden en hoe het beheer op termijn wordt belegd.

Regieportaal
Een werkgroep, bestaande uit BAG- en/of contractmanagers van de gemeenten Beek, Beesel, Bergen, Gulpen-Wittem, Roermond, Stein en Valkenburg, Het Gegevenshuis (Landgraaf) en BsGW, heeft onder begeleiding van een externe marktpartij een onderzoek uitgevoerd en unaniem als oplossingsrichting gekozen om te willen gaan werken met een zogenaamd regieportaal. Dit is een applicatie die in staat is om relevante gegevens voor zowel de BAG (gemeente) als de WOZ (BsGW) op een efficiënte manier uit te wisselen en te tonen, zowel administratief als geografisch. De samenhang tussen beide administraties blijft zo kwalitatief op peil, gegevens blijven 1 op 1 lopen en er is realtime inzicht in de verschillende databronnen. Het portaal is dus zowel voor de gemeenten, de op GEO-gebied aan de gemeente gerelateerde samenwerkingsverbanden, als ook voor BsGW van belang en voor alle partijen te benaderen en te gebruiken.

Nut en noodzaak om over dit portaal te beschikken is voor de werkgroepleden evident en staat los van welke positie BsGW, de deelnemende gemeente(n) en de gegevenshuizen in zullen gaan nemen in relatie tot de samenhangende objectenregistratie (SOR). Met betrekking tot de samenhangende objec-

tenregistratie dienen nog bestuurlijke keuzes gemaakt te worden. Totdat de samenhangende objectenregistratie een feit is, dienen de omzettingen naar gebruikersoppervlakte en andere relevante gegevens actueel te worden gehouden en te kunnen worden uitgewisseld tussen de verschillende partijen: de beheerfase.

Net als bij het project 'Waarderen op gebruiksoppervlakte' voert BsGW de regie van beheerfase uit namens de deelnemers. Dit betreft de periode 2021-2024, de wettelijke ingangsdatum van de SOR is vooralsnog gepland voor 1-1-2025. De totale kosten voor de aanschaf van het regieportaal zijn begroot op € 1 miljoen en zullen (vooralsnog tot en met 2024) worden opgenomen in de (meerjaren)begroting 2022 en via de kostenverdeelmethode worden doorbelast naar de gemeentelijke deelnemers op basis van het aandeel in het totale aantal WOZ-objecten.

Mutatiedetectie
Voor het in beheer krijgen en houden van de WOZ-administratie is enkel de stroom van bouw- en sloopvergunningen vanuit de gemeenten of gegevenshuizen inmiddels onvoldoende. Onder andere door vergunningsvrije (en illegale) bouw en sloop en in de toekomst de werking van het omgevingsplan in het kader van de Omgevingswet, zijn andere inwinningstechnieken noodzakelijk geworden. In het project Waarderen op gebruiksoppervlakte is voor elke gemeente eenmalig een WOZ-mutatiedetectie uitgevoerd. WOZ-mutatiedetectie betreft het op basis van luchtfoto's, obliekfoto's, de BAG- en de WOZ-administratie inzichtelijk maken welke WOZ-onderdelen opgevoerd en afgevoerd moeten worden in de WOZ-administratie. Deze wijzigingen worden gestructureerd aangeleverd zodat deze automatisch verwerkt kunnen worden in de WOZ-administratie. Het beter inzichtelijk hebben van de mutaties door het uitvoeren van de WOZ-mutatiedetectie draagt dan ook bij aan het verbeteren van de WOZ-waardering.

Om de gegevens vanuit het project Waarderen op gebruikersoppervlakte actueel te houden dient de WOZ-mutatiedetectie jaarlijks te worden uitgevoerd. De gemeente maakt daarbij de keuze om de WOZ-mutatiedetectie zelf uit (te laten) voeren of door BsGW uit te laten voeren. De WOZ-mutatiedetectie kan immers het beste uitgevoerd worden samen met de BAG/BGT-mutatiedetectie die enkele gemeenten al jaarlijks laten uitvoeren. Het samenvoegen van de WOZ-mutatiedetectie met de BAG/BGT mutatiedetectie is efficiënt en economisch het voordeligst.

Visie op dienstverlening
In het OOP is aangegeven dat voor BSGW visie op dienstverlening en een bijbehorend dienstverleningsconcept wordt opgesteld. In de visie geven we aan hoe we via verschillende kanalen onze klanten willen bedienen. Aandachtspunten uit de klantenmonitor worden hierin meegenomen.
In 2020 is de Visie op dienstverlening voor belastingplichtigen, inclusief dienstverleningsnormen, vastgesteld. In 2021 wordt, via een afzonderlijk traject, ook een visiedocument opgesteld met betrekking tot de dienstverlening aan deelnemers inclusief dienstverleningsnormen. De eventuele kosten zullen binnen de begroting van BsGW worden opgevangen.

Informatievoorziening en ICT
BsGW maakt deel uit van een sterk veranderende omgeving waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een belangrijke ontwikkeling is en impact zal krijgen op de bedrijfsvoering van BsGW. De interne processen en informatievoorziening van BsGW dienen op deze ontwikkelingen afgestemd te worden. Onderstaand volgt een toelichting op deze ontwikkelingen:

- ***Collectieve Infrastructuur***

  Aansluiten bij deze ontwikkeling is alleen maar mogelijk wanneer de organisatie beschikt over een betrouwbare, veilige en robuuste IT-infrastructuur. Ontwikkelingen die hiervoor zorgen zijn:
  - De Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)
  - de Gemeentelijke Gemeenschappelijke infrastructuur (GGI)
  - Common Ground

  De GDI bestaat uit digitale basisvoorzieningen waarmee overheidsorganisaties hun primaire processen kunnen inrichten. Denk onder meer aan Mijn Overheid Berichtenbox en eHerkenning. Door vanuit de gebruiker te redeneren, wordt in kaart gebracht en onderzocht welke doorontwikkeling van de GDI wenselijk is, hoe regie wordt georganiseerd en hoe met GDI voorzieningen de processen verbeterd worden.

  De Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) is een veilige digitale infrastructuur, aangesloten op andere beveiligde overheidsnetwerken, waardoor samenwerken tussen gemeenten en andere overheden beter, veiliger en makkelijker wordt. De GGI wordt fasegewijs en projectmatig ontwikkeld, zodat kan worden ingespeeld op landelijke veranderingen zoals de Omgevingswet. De GGI vormt de technische basis waarin toegewerkt wordt naar een gemeentelijke cloud, die uiteraard is aangesloten op de landelijke GDI.

  De Common Ground is een informatiekundige visie die de modernisering van de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering mogelijk maakt. Betrokkenen krijgen directe toegang tot gedeelde informatiebronnen. Ze versnelt de ontwikkeling van dienstverlening en bedrijfsvoering door het omarmen van nieuwe technologie. Common Ground is geïnitieerd en wordt uitgevoerd door gemeenten en gemeentelijke organisaties zelf. De VNG faciliteert deze ontwikkeling.

  Deze ontwikkelingen zullen door BsGW nadrukkelijk worden gevolgd en hebben een plaats in de I-visie (zie hierna).

- ***I-visie***

  In 2020 is een I-visie ontwikkeld. De I-visie vormt de basis voor de vormgeving van de informatievoorziening naar de toekomst. Naast een visie is er ook een visie en strategiedocument voor de afdeling IPA zelf opgesteld. Deze twee documenten gecombineerd geven een duidelijk beeld over de I-strategie van BsGW en de wijze waarop de afdeling IPA wordt geherstructureerd. Dit is verwoord in het document "oplegnotitie I-visie en I-strategie BsGW". Tevens wordt een stappenplan opgesteld met activiteiten en projecten om de opgestelde visie in de komende jaren vorm te geven.

Enkele belangrijke pijlers van dit plan zijn het vervangen van zowel de ICT-infrastructuur (afloop huidige contract 31-05-2022) als het huidige belastingpakket (afloop huidige contract 31-12-2021) via een Europese aanbesteding. Daarnaast is er aandacht voor externe ontwikkelingen die op de organisatie afkomen, zoals de samenhangende objectenregistratie (SOR), landelijke voorzieningen, gegevensuitwisseling via de common ground gedachten. Ook enkele interne ontwikkelingen zijn opgenomen zoals het digitaal werken. Het doorvoeren van verbeteringen in het kader van informatie- en archiefbeheer zijn noodzakelijk om dit mogelijk te maken. De aanschaf van een Document Management Systeem c.q Record Management systeem is daarvoor nodig.
Eind 2020 is gestart met de (voorbereiding van) de Europese aanbesteding.

Harmonisatie

Op dit moment zijn er veel varianten die als heffingsgrondslag voor de verschillende belastingsoorten gelden. Dit maakt het inrichten van de processen, inclusief automatisering hieromheen, ingewikkeld. Maatwerk, work-arounds en meer zijn hiervoor nodig. Op 6 juli 2020 heeft een strategisch overleg tussen het DB en MT van BsGW plaatsgevonden. Harmonisatie was een van de onderwerpen waarover gesproken is. Het DB heeft gevraagd om de uitgangspunten hiervoor op te schrijven en van daaruit de te zetten stappen in kaart te brengen.

De hoofdopgaven van standaardisering gaat om de vraag 'Hoe kan BsGW tegen lagere kosten een gelijkblijvende of hogere service bieden aan de deelnemers'. Maar zeker ook de bestuurlijk veel gestelde vraag 'Hoe krijgen deelnemers meer grip en sturing op kosten' wordt hiermee beantwoord: door vooraf te gaan bepalen welke producten in welke vorm/variant tegen welke prijs door een deelnemer worden afgenomen. Omdat deze opgave meerdere aspecten kent, zullen deze worden benoemd en beschreven. Beleidsvrijheid, maakbaarheid, juridische juistheid maar ook toekomstige ontwikkelingen spelen hierbij een rol; naast de verdeling van deze kosten.

De inzichten die bij de eerste stappen van dit gehele proces verkregen worden, zullen een belangrijke rol spelen in de aanbesteding van de belastingapplicatie die BsGW in 2022 moet aanbesteden. Omdat het hierbij steeds meer gaat over SaaS-oplossingen (software als een service, waarbij workarounds en aanpassingen niet mogelijk of niet wenselijk zijn), is tijdig inzicht van belang.
Gezien het gegeven dat BsGW haar belastingpakket moet gaan aanbesteden, zal hier bij de planning van de harmonisatie-exercitie rekening mee moeten worden gehouden.

Gezien het feit dat er liefst 13 scenario's zijn uitgewerkt als mogelijke kostenverdeelmethode bij de start van BsGW, zal het nog een opgave worden om te komen tot herijking van de huidige kostenverdeelsystematiek. Het advies vanuit BsGW is om een eventuele nieuwe kostenverdeelmethode door een externe partij op te laten stellen. Qua moment van herijking adviseert BsGW om dit pas te doen op het moment dat alles rondom harmonisatie zijn beslag heeft gekregen en het basispakket een feit is. Daarmee ontstaat namelijk de kans om de nieuwe verdeelmethodiek toe te passen op een (in de toekomst) lagere bijdrage en is het eenvoudiger de heroverweging te maken als er meer voordeel te verdelen is.

Besluitvorming staat gepland eind 2021/medio 2022. Dat de kosten voor de baten uitgaan is evident, echter thans is nog niet duidelijk wat de financiële impact op de begroting 2022 zal zijn.

3.4.2 Mogelijke ontwikkelingen

De volgende mogelijke ontwikkelingen hebben invloed op de bedrijfsvoering en de kosten van BsGW, maar zijn niet opgenomen in de begroting 2022:

Fiscale Vereenvoudigingswet 2017
In het kader van belastingvereenvoudiging is op 21-12-2016 de Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 aangenomen, die op 1 januari 2017 in werking is getreden. Dit is een rijksregeling die zijn weerslag kan hebben op diverse andere regelingen, zoals de Invorderingswet 1990.

Tot 2017 was er een aparte rechtsgang met betrekking tot eventuele geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding, namelijk administratief beroep bij het bestuursorgaan. Dit betekent dat dit de enige (en laatste) mogelijkheid was ten aanzien van deze twee procedures.

In de Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 wordt aangesloten op de reguliere rechtsbescherming. Dit betekent dat er in eerste instantie bezwaar ingediend kan worden en vervolgens beroep kan worden ingesteld bij de bestuursrechter (bij de rechtbank (in eerste aanleg), het gerechtshof (in hoger beroep) en de Hoge Raad (in cassatie)).

De Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 is een rijksregeling. Indien deze wijzigingen ook voor decentrale overheden worden geformaliseerd, leidt dit tot extra werkzaamheden bij BsGW. Er worden immers extra rechtsbeschermingsstappen in de procedure ingebouwd: bezwaar, hoger beroep en cassatie. Daarnaast zal dit naar verwachting leiden tot een (forse) toename van de proceskostenvergoedingen. In de huidige situatie kan geen aanspraak worden gemaakt op de proceskostenvergoeding. Dit is wel het geval indien de procedures onder de reguliere rechtsbescherming van bezwaar en beroep (rechtbank) gaan vallen. Daarnaast leidt deze nieuwe wetgeving wellicht tot een nieuwe markt voor de zogenaamde beroepsmatige gemachtigden (eventueel op ‘no cure, no pay’ basis) om namens burgers bezwaar/beroep te maken waarbij deze gemachtigden de tegemoetkoming proceskosten als mogelijke inkomsten zien.

Vanwege eenvoud en eenduidigheid voor de belastingbetaler hebben de decentrale overheden sinds jaar en dag als uitgangspunt bij formele invorderings- en kwijtscheldingswetgeving dat zij het beleid van het Rijk volgen, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om daarvan af te wijken.

De reactie van de commissie Invordering van de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen (LVLB) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) op de wet is dat deze weliswaar voorziet in een verbetering van de rechtsbescherming voor de verzoeker en een eenduidige werkwijze van afdoening ten opzichte van andere werkprocessen, maar dat de voorgestelde wijziging een forse (werk)druk met zich mee zal brengen bij zowel de kwijtschelding verlenende organisaties als de rechterlijke macht.

De beoogde inwerkingtreding voor de lokale overheden betreffende het onderdeel wijziging rechtsbescherming bij verzoeken uitstel van betaling en kwijtschelding was 1 januari 2019 maar is inmiddels opgeschort naar op zijn vroegst 1 januari 2022.
In de huidige begroting van BsGW zijn dan ook geen proceskostenvergoedingen als gevolg van eventuele geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding opgenomen.

Voortgang implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister

Het invorderingsproces gaat wijzigen

Grip op de invorderingspraktijk van overheden is politiek actueel nu de Ombudsman vaststelt dat veel mensen met betalingsproblemen er verder door in het nauw worden gebracht. Om mensen met schulden beter te helpen, is op 1 januari 2021 de nieuwe Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbvv) in werking getreden. De beslagvrije voet – het bedrag waar schuldeisers niet aan mogen komen – blijkt in de praktijk vaak te laag te worden vastgesteld. Veel mensen met schulden komen daardoor onder het absolute bestaansminimum terecht, ook omdat schuldeisers niet van elkaar weten dat ze beslag leggen op hetzelfde inkomen. De nieuwe wet moet hier verandering in brengen. VNG Realisatie heeft in een Impactanalyse onderzocht wat de Wvbvv gaat betekenen voor gemeenten en welke acties zij moeten ondernemen om volgens deze wet te gaan werken.

BsGW zal dus op dit vlak meer moeten samenwerken met onder andere sociale diensten en schuldhulpinstanties om mensen wegwijs te maken in de wetgeving en de mogelijkheden van kwijtschelding.
Het berekenen van de beslagvrije voet wordt na invoering van de wet eenvoudiger en uniform door middel van een digitale rekentool. Omdat zowel softwareontwikkelaars als een groot aantal organisaties hebben aangegeven voor onderdelen van hun proces een volledige inwerkingtreding per 1 januari 2021 niet te gaan halen is in de wet hiervoor een overgangstermijn tot 1 juli 2021 ingevoerd. De nieuwe beslagvrije voet heeft als gevolg dat het invorderingsproces aangepast moet worden.
Er wordt daarnaast bij samenloop van meerdere beslagen één coördinerend deurwaarder aangewezen die de beslagvrije voet berekent, de betalingen regelt en communiceert met de schuldenaren en andere schuldeisers. VNG Realisatie start een implementatietraject om te ondersteunen bij de invoering van de Wvbvv.

Een achterliggende ambitie is ook meer en eerder contact, wat er uiteindelijk aan gaat bijdragen dat bijvoorbeeld stapeling van schulden wordt voorkomen. Hier gaan de kosten zoals de te investeren tijd in maatwerk voor de baten uit. Bovendien zal een deel van de (financiële) voordelen niet bij BsGW belanden maar bij de gemeenten, omdat hier bijvoorbeeld schuldhulpverlening trajecten worden voorkomen.

In de verschillende rapporten wordt aangegeven dat de kosten die hierbij komen, zoals een tarief per berekening, uitwisseling van gegevens en realiseren van real-time koppelingen niet zondermeer op de schuldenaar doorberekend mogen worden.

Verbreding beslagregister

Gekoppeld aan het programma 'Verbreding beslagregister' werkt de staatssecretaris aan het wetsvoorstel 'Stroomlijning keten voor derdenbeslag'. Inmiddels is de internetconsultatie gesloten en worden de reacties verwerkt.
Het is de bedoeling dat overheidsorganisaties en deurwaarders informatie uitwisselen over beslagen en verrekeningen van mensen met schulden. Op basis van deze informatie kunnen zij bij de vaststelling van de beslagvrije voet en bij het leggen van beslag beter rekening houden met reeds lopende beslagen en verrekeningen. Dit zorgt in het verlengde van de nieuwe beslagvrije voet voor een betere borging van het bestaansminimum van de schuldenaar. De met het wetsvoorstel te realiseren gegevensuitwisseling maakt het daarnaast ook mogelijk om in bepaalde gevallen een afweging te maken met betrekking tot de proportionaliteit van een beslaglegging. Hierdoor wordt voorkomen dat een schuldenaar te maken krijgt met onnodige kosten. De organisaties die gaan deelnemen aan de gegevensuitwisseling zijn uitgenodigd de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel te toetsen. De inhoud van

de consultatiereacties en uitvoeringstoetsen bepalen mede de datum van de inwerkingtreding. Het wetsvoorstel is eind 2020 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Herziening beslag- en executierecht
De "Wet van 3 juni 2020 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Faillissementswet in verband met de herziening van het beslag- en executierecht (Stb. 2020, 177)" beoogt het bestaansminimum van schuldenaren te beschermen, beslag en executie efficiënter te maken en te voorkomen dat beslag en executie uitsluitend als pressiemiddel worden ingezet.
De wet is op 1 oktober 2020 in werking getreden. De nieuwe wet betekent dat nogal wat wijzigingen in het invorderingsbeleid en uitvoeringsproces moeten worden doorgevoerd.

Naast deze wetswijzigingen en landelijke ontwikkelingen staan ook nog op het programma de uitbreiding van de toepassing van de overheidsvordering en de recentelijk geïntroduceerde 'betalingsvordering': een (vereenvoudigd) derdenbeslag door de ambtenaar belast met de invordering waarbij inzet van de belastingdeurwaarder niet altijd meer noodzakelijk lijkt.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben naar verwachting (financiële) gevolgen voor de begroting 2022 van BsGW. Meer inzicht op de (financiële) effecten hiervan wordt in de loop van 2021 verwacht, mede ingegeven door het feit dat er mogelijk een overgangstermijn in de wet wordt opgenomen.
Op basis van de huidige contouren is echter al evident dat, wil BsGW tegemoetkomen aan deze wettelijke eisen, er investeringen gedaan moeten worden in specifieke software en gegevensuitwisseling (€ 250.000,-), naast uitbreiding van capaciteit met minimaal 1 fte.
Overigens kan dit niet los gezien worden van de waarschijnlijk positieve impact op de (gemeentelijke) schuldhulpverlening.

Gezien het maatschappelijke belang is BsGW momenteel met de VNG, de kredietbank Limburg en de SVB in gesprek om de kaders te verkennen. Naar verwachting zal BsGW na de zomer van 2021 in overleg gaan met de deelnemers.

Lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente
Als gevolg van COVID-19 zijn in 2020 op verzoek van de deelnemers van BsGW verschillende maatregelen genomen om met name de ondernemers, die zijn getroffen door deze pandemie, te ontzien, zoals:

- kosteloze betalingsherinnering,
- coulance met betrekking tot aanvraag betalingsregeling,
- lage invorderingsrente (0,01% in plaats van 4%).

Dit heeft geresulteerd in een lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente in 2020 van minimaal € 800 duizend. De gevolgen van COVID-19 op de langere termijn zijn op dit moment moeilijk in te schatten en daarom ook niet meegenomen in de begroting.
Mocht er bestuurlijk worden gekozen om (een deel van) de COVID-maatregelen te continueren, dan heeft dit uiteraard gevolgen voor de begroting van BsGW, tot uitdrukking komend in lagere opbrengsten vervolgingskosten en invorderingsrente, en zal dit leiden tot een eventuele (tussentijdse) begrotingswijziging.

Verruiming gemeentelijk belastinggebied
Door de recente decentralisaties vanuit het Rijk, is het aantal taken waar de gemeenten voor staan toegenomen, terwijl bij die verschuiving de financiële ruimte die gemeenten krijgen niet mee is ontwikkeld. Tijdens het debat op 21 juni 2018 over de inning door de Belastingdienst heeft de staatssecretaris van Financiën aangegeven verbeteringen in het belastingstelsel in kaart te brengen voor de

volgende kabinetsperiode. Op 18 mei 2020 is het rapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' opgesteld waarin concrete bouwstenen en voorstellen voor verbeteringen en vereenvoudigingen van het stelsel zijn benoemd. Naast schuiven tussen grondslagen en tarieven op rijksniveau behoort een verschuiving naar een ruimer gemeentelijk belastinggebied tot de mogelijkheden.
Hoewel een wezenlijke wijziging dan wel toevoeging van belastingsoorten vergaande gevolgen kan hebben voor de bestaande processen binnen BsGW en zelfs voor de kostenverdeelmethode, is een dergelijke wijziging op korte termijn niet te verwachten.

Omgevingswet
Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. De vereenvoudiging heeft ook tot gevolg dat er meer vergunningsvrij gebouwd of verbouwd kan worden. BsGW zal hierdoor minder informatie over wijzigingen in de leefomgeving kunnen halen uit vergunningen en meldingen.

Teneinde deze veranderingen te kunnen faciliteren, wordt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) opgezet en stapsgewijs ontwikkeld. Het DSO dient per 2024 volledig operationeel te zijn. BsGW raadpleegt momenteel andere bronnen zoals bijvoorbeeld luchtfotovergelijking. BsGW voorziet dan ook dat de verwerking van de vergunningsvrije bouwmutaties arbeidsintensiever is dan de huidige werkwijze, zeker in de overgangsperiode. In het kader van het project waarderen op gebruiksoppervlakte heeft er een nul-meting/mutatiedetectie plaatsgevonden waardoor deze mutaties in beeld worden gebracht. Voor de toekomst zullen hierover afspraken gemaakt dienen te worden. Een en ander ligt in lijn met de beheerfase van het project waarderen op gebruiksoppervlakte én in het verlengde van de uniforme objectenregistratie.

Samenwerking / nieuwe deelnemers in BsGW
Schaalvergroting op het gebied van belastingheffing en invordering heeft zowel financieel als qua kwaliteit van de dienstverlening een heel direct effect. Waterschap Limburg en 29 Limburgse gemeenten zijn onderdeel van de samenwerking. Slechts twee gemeenten in het werkgebied van BsGW zijn geen deelnemer. Eventuele groei heeft dan ook geen groot toekomstig (financieel) effect voor de zittende deelnemers.

Uniforme samenhangende objectenregistratie (SOR)
Een samenhangende objectenregistratie is een uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid die zich voor gebruikers als één registratie gedraagt. Daaronder verstaan we objecten die in het terrein zichtbaar zijn, zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en bomen, terreindelen, aangevuld met enkele (administratieve) objecten als woonplaatsen, gemeentegrenzen en openbare ruimten. In de objectenregistratie gaan in ieder geval de objecten van de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) en de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) op. Daarnaast is het de bedoeling dat ook het gedeelte van de WOZ-administratie waarin objectgegevens zijn opgenomen en een aantal basisgegevens uit aanpalende registraties in de objectenregistratie worden opgenomen.

Ook het project waarderen op gebruiksoppervlakte toont aan dat de WOZ-data alleen in samenhang met de BGT en de BAG kan plaatsvinden. Naast de ketenprocessen met betrekking tot bouw- en sloopvergunningen, is jaarlijkse mutatiedetectie op basis van luchtfoto's en puntenwolken noodzakelijk om de administratieve en geometrische data actueel en in lijn te houden. Kortom, de trigger van de beheerprocessen van WOZ, BAG en BGT zijn vaak hetzelfde. Het is dan ook het onderzoeken waard of dit niet centraal belegd zou moeten worden. Hiertoe wordt een businesscase geformuleerd.

Gevolgen samenhangende objectregistratie voor gemeenten, gegevenshuizen en BsGW

De ontwikkeling naar een samenhangende objectregistratie heeft gevolgen voor zowel BsGW als voor haar deelnemers en aan de deelnemers gelieerde partijen zoals gegevenshuizen. Het is inefficiënt en onwenselijk om op meerdere plaatsen dezelfde of nagenoeg dezelfde gegevens te verzamelen en te verwerken. Dit staat immers haaks op de doelstelling van juist één unieke registratie.

Door de samenhangende objectregistratie centraal te organiseren zal – naast de te behalen schaalvoordelen - de kwaliteit en de continuïteit beter gewaarborgd worden.

In juni 2020 heeft het Dagelijks Bestuur aangegeven een businesscase op te laten stellen door een onafhankelijk adviesbureau met betrekking tot de vraag waar en hoe de samenhangende objectenregistratie voor de deelnemers het beste belegd kan worden.
De kosten voor het uitvoeren van de businesscase zullen binnen de begroting van BsGW opgevangen worden dan wel (afhankelijk van de vervolgstappen voortvloeiend uit deze businesscase) worden opgenomen in een projectbegroting.

Unie van Waterschappen: onderzoek houdbaarheid belastingstelsel

De Commissie Aanpassing Belastingstelsel (CAB) van de Unie van Waterschappen onderzoekt of het huidige belastingstelsel van de waterschappen op de middellange termijn houdbaar is. Tevens wordt de toekomst van kwijtschelding daarbij onderzocht. Landelijk is de trend zichtbaar dat het aantal huishoudens dat kwijtschelding aanvraagt en krijgt toegekend toeneemt. Dit leidt tot een steeds grotere last bij een beperkt aantal belastingplichtigen.
In mei 2018 is het definitieve rapport van de commissie opgeleverd, met voorstellen tot wijziging van de waterschapsbelastingen. Een nieuw belastingstelsel voor de waterschappen gebaseerd op het principe ‘de vervuiler betaalt en de gebruiker betaalt’. Op basis van de bevindingen van de commissie heeft het Uniebestuur in juni 2018 een voorstel voor een nieuw belastingstelsel voorgelegd aan de waterschappen. Dit voorstel is op basis van de inbreng van de waterschappen in oktober 2018 nog een keer aangepast, echter in december 2018 bleken de waterschappen niet gelijk te denken over de urgentie van de aanpassingen en de manier waarop het belastingstelsel zou moeten worden aangepast.
In de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen van 13 december 2019 is besloten dat het traject om tot een aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen te komen een vervolg krijgt. Het vervolgtraject vond plaats onder aansturing van een bestuurlijke stuurgroep van de 21 waterschappen. Op 6 oktober 2020 heeft de stuurgroep zijn definitieve voorstellen vastgesteld.
Op 11 december 2020 vond de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen plaats. De waterschappen stelden het definitieve voorstel voor de aanpassing van hun belastingstelsel unaniem vast.
Een stuurgroep, bestaande uit bestuurders van alle 21 waterschappen, heeft het voortouw genomen om tot de voorstellen te komen. De voorstellen zijn aangeboden aan minister Cora van Nieuwenhuizen van Infrastructuur en Waterstaat. De waterschappen hebben haar gevraagd om een voortvarend wetgevingstraject en om vervolg-stappen om de bekostiging van het waterbeheer nog toekomstbestendiger te maken.
Het zal naar verwachting nog enkele jaren duren voordat er een nieuw stelsel is op basis waarvan de waterschappen en hun belastingorganisaties belasting kunnen heffen.

Waardering zonnepanelen voor de WOZ-waarde

De aanleiding voor een nader onderzoek vormde de vraag welke invloed de waarde van zonnepanelen en andere maatregelen die duurzaamheid bevorderen heeft op de waardebepaling van een object in het kader van de wet WOZ.

Volgens de Waarderingskamer is het niet mogelijk om zonnepanelen buiten de WOZ-waarde te laten, echter kunnen gemeenten wel zonnepanelen vrijstellen van de onroerendezaakbelasting.

BsGW heeft de deelnemers in het najaar 2018 laten weten dat we de zonnepanelen niet in beeld hebben. Zonnepanelen of andere maatregelen die duurzaamheid bevorderen worden niet apart als onderdeel geregistreerd.

Op 4 april 2019 antwoordde de Staatssecretaris van Financiën dat de Gemeentewet op het beleidsterrein ligt van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het daarom niet aan hem is om een dergelijk voorstel te ontwikkelen. Daarom heeft hij het verzoek van de Tweede Kamer om een voorstel te ontwikkelen waarmee zonnepanelen standaard buiten de grondslag van de OZB gehouden worden, overgedragen aan het Ministerie van Binnenslandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het Ministerie van BZK gaat samen met de VNG in kaart brengen wat de gevolgen van het buiten de OZB laten van zonnepanelen zijn voor de WOZ-administratie van gemeenten en voor de inwoners. (AB 27-6-2019)

Met het oog op een eventuele toekomstige landelijke regeling, in combinatie met de ingewikkelde uitvoering van een vrijstelling voor zonnepanelen, adviseert de VNG om niet op korte termijn tot de vrijstelling over te gaan.

Vergroening belastingen
Er is momenteel veel aandacht voor het vergroenen van belastingen. Te denken valt hierbij aan begunstigend beleid voor het vaststellen van belastingtarieven indien belanghebbenden maatregelen treffen om bij te dragen aan een beter milieu.
Concrete ideeën hierin zijn minder rioolbelasting indien tuinen worden vergroend door bestrating achter wege te laten en het afkoppelen van regenwaterafvoer op het riool.

Indien deelnemers verordeningen hierop willen aanpassen, is het raadzaam om al in een vroeg stadium aandacht te hebben voor het – in samenwerking met BsGW - in kaart brengen van de (financiële) haalbaarheid en uitvoerbaarheid van deze maatregelen. Het hiervoor genoemde harmonisatietraject mag hierbij niet uit het oog worden verloren.

Voor dit moment is het aan te bevelen om in de betreffende verordeningen nog niets vast te leggen met betrekking tot maatregelen die de duurzaamheid bevorderen. Er heerst nog te veel onduidelijkheid.
BsGW adviseert gemeenten om burgers en bedrijven op een andere manier tegemoet te komen indien deze energiebesparende maatregelen nemen. Wanneer nu nog niets in de verordeningen opgenomen wordt kunnen extra bezwaren/beroepen en de mogelijk daarmee samenhangende proceskosten voorkomen worden. Wordt er wel iets vastgelegd in de verordeningen, dan kan er voor beroepsmatig gemachtigden, die zich gespecialiseerd hebben in het voeren van procedures tegen WOZ-waarden, een vruchtbaar klimaat ontstaan.

Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB
Door een aangenomen amendement (14-11-2018) van Omtzigt op het Belastingplan 2019 hebben gemeenten de vrijheid gekregen om voor sportaccommodaties, dorpshuizen en andere 'instellingen van sociaal belang' het woningtarief voor de OZB te rekenen in plaats van het vaak hogere tarief voor niet-woningen.

Deze voorgestelde wetswijzing roept veel vragen op die niet eenvoudig te beantwoorden zijn.

Het is namelijk de vraag of de toepassing van het lagere ozb-tarief wel het juiste middel is ter ondersteuning, gelet op de uitvoerbaarheid en mogelijke rechtsongelijkheid die door de maatregel ontstaat. Te meer er ook andere mogelijkheden beschikbaar zijn zoals het verstrekken van een subsidie.

Naar aanleiding van de vragen die hierover zijn gesteld en de reactie van de Minister geeft de VNG aan dat de mogelijkheid bestaat dat er een wetswijziging nodig is om een einde te maken aan de onduidelijkheid. Dit traject heeft een doorlooptijd van ongeveer 2 jaar.
Het toepassen van tariefdifferentiatie brengt namelijk financiële risico's met zich mee en kan leiden tot juridische procedures. Omdat de risico's thans niet goed te overzien zijn, adviseert de VNG te wachten met het toepassen van tariefdifferentiatie tot de gewenste duidelijkheid er is. Minister Ollongren (BZK) heeft de vragen beantwoord en zij gaat met de VNG op zoek naar mogelijke en wenselijke oplossingen.
Dit gebeurt op basis van een inventarisatie van de VNG van de door gemeenten ervaren knelpunten.
Feit blijft dat zolang de betreffende wetgeving aan de voorzijde niet wordt afgedicht het risico op een substantieel aantal gerechtelijke procedures en proceskostenvergoedingen hoog is.

Archiefwet
Archiveren van overheidsinformatie is niet vrijblijvend. De Archiefwet verplicht elke overheidsorganisatie om haar informatie duurzaam toegankelijk te maken en te houden, en te vernietigen wanneer de bewaartermijn is verlopen. Waarom? Omdat de informatie van belang is bij: de uitvoering van onze taken, het afleggen van verantwoording, bewijsvoering/rechtszekerheid t.a.v. burgers en bedrijven, behoud van historisch erfgoed.

Een goede, geordende en toegankelijke staat van de archiefbescheiden stelt de organisatie in staat altijd open en transparant te zijn over haar besluitvorming.
De Archiefwet 1995, het Archiefbesluit 1995 en de Archiefregeling bevatten kaders waarin deze verplichting nader is uitgewerkt.
In 2020 heeft provincie Limburg vanuit haar rol als toezichthouder een onafhankelijke archiefinspectie uitgevoerd. In het advies van het provinciaal toezicht zijn vijf verbeterpunten benoemd, te weten:

- Een werkend kwaliteitssysteem voor het beheer van archiefbescheiden;
- Een geordende en toegankelijke staat van archiefbescheiden;
- Een tijdige vernietiging en overbrenging;
- Een adequate beheer- en bewaaromgeving;
- Een adequate horizontale verantwoording.

Op dit moment heeft BsGW een aantal actiepunten gericht op optimaal invulling geven aan de Archiefwet. Daarnaast neemt de digitalisering een toevlucht en stellen ook andere (externe) wetten eisen aan ons informatiebeheer. De Wet openbaarheid van bestuur (Wob), de Wet open overheid (Woo) en de Wet hergebruik van overheidsinformatie (Who) verplicht overheidsorganisaties om de informatiehuishouding op orde te brengen.

De bevindingen uit deze inspectie worden opgepakt en waar mogelijk hieruit voortvloeiende kosten zullen worden meegenomen in de ICT-aanbesteding.

3.5 Producten

BsGW heeft haar processen uitgedrukt in vijf producten van dienstverlening:

1. Heffen
2. Waarderen
3. Innen
4. Klantzaken
5. Ondersteuning & Ontwikkeling

Wanneer belastingsoorten die afwijken van de standaardbelastingsoorten van BsGW (de zogenaamde exoten) worden ingebracht in de samenwerking, wordt via een (financiële) analyse bepaald of de gangbare methode van kostenverdeling van toepassing kan zijn, of dat de kosten apart doorberekend kan worden.

Sinds 2014 kent BsGW daarom 1 sub-product (exoot), de parkeerbelasting. Vanaf 2022 komt daar het subproduct Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) bij.

3.5.1 Product Heffen

Kern van het product Heffen is het beheer en onderhoud van de basisgegevens belastingen en vastgoed van alle deelnemers. Aangezien de kwaliteit van de basisgegevens bepalend is voor de kwaliteit van de andere primaire processen, worden de basisgegevens continu actueel gehouden. Dit gebeurt hoofdzakelijk via geautomatiseerde verwerkingen. Er is permanente aandacht voor bestandsbeheer en reguliere, structurele controles op de juistheid en volledigheid van de basisgegevens. Binnen de randvoorwaarden van betrouwbare en actuele basisgegevens worden aanslagen met een zo vroeg mogelijke dagtekening opgelegd. Er worden per belastingplichtige zoveel mogelijk aanslagregels belastingen van gemeente(n) en heffingen van waterschap(pen) gecombineerd op één biljet.

Doelstellingen

- Tijdige, juiste en volledige verwerking van brongegevens landelijke authentieke basisadministraties (WOZ, BRK, NHR, BAG en BRP) en andere bronnen (waterleidingmaatschappij, postcodetabellen, afvalverzamelaars enzovoorts). BsGW is zelf bronhouder van de LV WOZ en afnemer voor de overige basisregistraties;
- Een gecombineerde aanslagbiljet als eindproduct;
- Aanslagen en WOZ-beschikkingen worden conform de hiervoor geldende regelgeving opgelegd;
- Aansluiten bij de ontwikkelingen op het gebied van digitaal berichtenverkeer.

Speerpunten

- Aanpassing en optimalisering werkprocessen door aansluiting op de Landelijke Voorziening (LV);
- Aanpassing en optimalisering werkprocessen door aanslagoplegging en overige berichten digitaal aan te bieden op MijnOverheid, Persoonlijke Pagina van BsGW;
- Project Waarderen op oppervlakte (2019-2022);
- Realiseren Portaal voor uitwisseling van gegevens

Het verwachte aantal op te leggen aanslagregels voor 2022 is 4.028.915. De totale kosten in 2022 van dit product bedragen € 3.388.380,-.

3.5.2 Product Waarderen

Het product Waarderen heeft tot doel het waarderen van alle onroerende zaken van de gemeentelijke opdrachtgever, conform de Wet Waardering Onroerende Zaken. Onder waarderen wordt de jaarlijkse (modelmatige) waardebepaling, de herwaardering als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedures en de marktanalyse woningen en niet-woningen verstaan. Het resultaat van de waardering dient te voldoen aan de kwaliteitseisen die de Waarderingskamer hieraan stelt.

De lasten van het product Waarderen zullen geheel worden gedragen door de gemeentelijke deelnemers.

Doelstellingen

- Het waarderen van alle onroerende zaken van de gemeentelijke opdrachtgevers conform de wet WOZ;
- Het jaarlijks verkrijgen van de goedkeuring van de inspecties van Waarderingskamer, waarbij wordt gestreefd om de kwaliteit verder te verbeteren.
- Aansluiten bij de ontwikkelingen op het gebied van digitaal berichtenverkeer.

Speerpunten

- Voor de jaren 2022 en verder is verdere procesoptimalisatie en innovatie hét speerpunt. Het proces afhandeling bezwaar en beroep via het inboekportaal en afhandelportaal heeft hierbij speciale aandacht;
- Bevordering digitaal contact met de burger, zoals interactief contact met de klant;
- Overgang van waardering op basis van inhoud naar waardering op basis van gebruiksoppervlakte (woningen).
- Verbeteracties inzetten om de proceskostenvergoedingen zo laag mogelijk te houden
- Onderzoeken mogelijkheden binnen BsGW rondom positionering van de samenhangende objectenregistratie (SOR).

Het verwachte aantal WOZ-objecten (exclusief de ongebouwd vrijgestelde objecten) van de gemeenten bedraagt voor 2022: 565.334. De totale kosten in 2022 van dit product bedragen
€ 7.596.809,-.

3.5.3 Product Innen

Het product Innen omvat het tijdig en volledig invorderen van opgelegde aanslagen gericht op een goed betalingsgedrag, een actueel en strak openstaande postenbeheer en een zo vroeg mogelijke ontvangstdatum, als ook de afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken. Daarnaast behelst dit product het tijdig afdragen van de ontvangen heffing, conform de met opdrachtgevers overeengekomen afdrachtenprognoses.

Doelstellingen

- Actueel en strak openstaande postenbeheer middels het dagelijks, juist en volledig verwerken van betalingen, klantenreacties en informatie van derden;
- Beperken financiële risico als gevolg van oninbaarheid van de vordering;
- Realisatie afdracht conform de met opdrachtgevers overeengekomen afdrachtenprognoses;
- Definitieve eindafrekening belastingjaar na 5 kalenderjaren na betreffende belastingjaar.

Speerpunten

- Afronding invordering heffingsjaar 2018;

- Verder optimaliseren huidige processen en het zoeken naar nieuwe effectieve invorderingsmogelijkheden binnen de wettelijke kaders.

De dekking voor het product Innen wordt (voorheen grotendeels en vanaf 2014 volledig) gedekt door de opbrengst vervolgingskosten (geraamd voor 2022 op € 2,155 miljoen) die BsGW, naar aanleiding van dwanginvorderingsacties, volgens de kostenwet in rekening brengt bij belastingschuldigen.

De netto kosten 2022 van dit product bedragen -/- € 179.553. Het verwachte aantal bruto aanslagbiljetten voor 2022 is 1.311.262.

3.5.4 Product Klantzaken

Klantzaken is verantwoordelijk voor registratie van alle contacten die via de verschillende contactkanalen binnenkomen. Daarnaast beantwoordt Klantzaken alle verzoeken om informatie, reacties tegen de kosten van aanmaningen en dwangbevelen, treft Klantzaken betalingsregelingen en boekt bezwaarschriften in. Ook het accountmanagement met onze opdrachtgevers is bij Klantzaken ondergebracht.

Doelstellingen:

- We beantwoorden digitale en schriftelijke verzoeken om informatie binnen 5 werkdagen.
- We beantwoorden 80% van de inkomende telefoongesprekken binnen 120 seconden.
- We monitoren de klanttevredenheid en gebruiken de resultaten hiervan om onze klanttevredenheid waar nodig te verbeteren.
- We monitoren de doorlooptijd van alle BsGW-producten.

Speerpunten:

- We geven de klant tijdig een concreet en persoonlijk antwoord.
- We informeren de klant actief over de afhandeling en status van zijn bezwaar of verzoek.
- We beantwoorden vragen en verzoeken zoveel mogelijk volledig bij het eerste contact (one-stop-shop).
- We werken zoveel mogelijk digitaal maar bieden klanten die niet digitaal kunnen of willen reageren een alternatief.

Het verwachte aantal klantcontacten voor 2022 is 443.887. De totale kosten in 2022 van dit product bedragen € 2.902.726,-.

3.5.5 Product Ondersteuning & Ontwikkeling

Het product Ondersteuning & Ontwikkeling heeft betrekking op de algemene activiteiten die een indirect verband hebben met de operationele uitvoering van de primaire hoofdprocessen heffen, innen, waarderen en klantzaken. Het gaat hierbij vooral om activiteiten op het gebied van Informatievoorziening, Processturing en Automatisering (IPA), HRM, bestuursondersteuning, algemene (fiscaal)-juridische aangelegenheden, Planning & Control, algemeen management en directievoering.

Deze activiteiten worden veelal uitgevoerd ter ondersteuning van de activiteiten die verricht moeten worden om de primaire taken van de dienstverlening uit te voeren. Hiermee vallen ook de huisvesting en overige facilitaire zaken onder de kosten van dit product.

Doelstellingen:

- Innovatie in werkprocessen en ICT-middelen gericht op kwaliteit- en efficiencyverbetering.

Speerpunten:

- Herinrichten, borgen van het continu verbeteren van de organisatie en de processen;

- Optimaliseren (ICT-)processen door harmonisatie van afspraken, kaders deelnemers en mogelijkheden samenwerking;
- Inrichten adequate informatievoorziening;
- Aansluiten op de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) zoals MijnOverheid, en stelsel van basisregistraties.

De kosten in 2022 van dit product bedragen € 6.556.224,-.

3.5.6 Sub-product Parkeerbelasting ('exoot')

Belastingen die niet passen in de integrale uitvoeringswijze van BsGW worden aangemerkt als 'exoot'. In de uitvoeringsregeling van BsGW worden de standaard belastingsoorten en de afwijkende belastingsoorten die hiervoor in aanmerking komen apart genoemd. Indien een 'exoot' in de samenwerking ingebracht wordt, dient een financiële analyse aan te tonen of de gangbare kostenverdelingssystematiek van toepassing kan zijn, of dat de kosten apart doorberekend moeten worden.

Vanaf 2012 voert BsGW de parkeerbelasting uit voor enkele gemeenten. Omdat parkeerbelasting in eerste instantie was aangemerkt als exoot, werd dit uitgevoerd via een pilot. De uitkomst hiervan was dat de directe activiteiten die BsGW moet uitvoeren voor de parkeerbelasting voor het overgrote deel specifiek van aard zijn en uitsluitend gericht zijn op een adequate uitvoering van deze taak voor de betreffende gemeente. De activiteiten kunnen deels niet geïntegreerd worden in de reguliere uitvoering van de processen. Vanaf 2014 is daarom het product Parkeerbelasting toegevoegd als subproduct van de dienstverlening van BsGW.

Voor het waterschap en voor de andere gemeentelijke deelnemers hoeven deze processen niet uitgevoerd te worden. De structurele, directe uitvoeringskosten van de parkeerbelasting worden daarom rechtstreeks toegerekend aan dit product. Vermeerderd met de indirecte algemene kosten worden de kosten voor het product Parkeerbelasting separaat in rekening gebracht bij de desbetreffende gemeentelijke deelnemers.

Het verwachte aantal op te leggen aanslagregels voor 2022 is 37.276. De kosten in 2022 voor het sub-product parkeerbelasting zijn geraamd op € 349.161,-.

3.5.7 Sub-product Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)

Het product Generieke Digitale Infrastructuur regelt het veilig en betrouwbaar inloggen voor Nederlandse burgers en bedrijven bij de (semi-)overheid en regelt de beschikbaarheid van een aantal basisgegevens voor het gebruik in overheidsprocessen.
BsGW wordt door de overheid doorbelast ten aanzien van het gebruik van Mijn Overheid en DigiD.
Met DigiD identificeren burgers zich veilig en betrouwbaar voor digitale dienstverlening van overheden en publieke dienstverleners.
Op MijnOverheid kan de burger persoonlijke zaken met de overheid regelen. Zo kan zij digitale post van de overheid ontvangen in de Berichtenbox. Bijvoorbeeld een aanslag van de Belastingdienst, of een brief van de gemeente dat het tijd is om uw paspoort te verlengen. Ook kan zij bepaalde gegevens inzien die de overheid over haar heeft. Bijvoorbeeld de WOZ-waarde van haar woning of de datum van haar laatste apk.

Vanaf 2020 is dit product (beheerkosten GDI) apart in de begroting en doorbelasting opgenomen (AB van 8 oktober 2020), omdat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de beheerkosten verdeelt via de door haar vastgestelde verdeelsleutel 40% gemeenten/60% waterschap. Voorheen was dit product in de begroting van BsGW geïntegreerd en werden de GDI-kosten verdeeld

volgens de verdeelsleutel 75% gemeenten/25% waterschap, met als gevolg dat de gemeenten te zwaar werden belast voor dit product.

De kosten in 2022 van dit product bedragen € 628.132,-.

3.6 Paragrafen

3.6.1 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de middelen waarover BsGW kan beschikken om niet begrote kosten te dekken plus de financiële gevolgen op te kunnen vangen van bedrijfsvoeringsrisico's waarvoor geen maatregelen zijn of kunnen worden getroffen. Bestuurlijk is de voorkeur uitgesproken het weerstandsvermogen van BsGW zo bescheiden mogelijk, doch wel realistisch, te laten zijn. Operationele risico's moeten door BsGW zelf kunnen worden opgevangen, zonder te hoeven terugvallen op de deelnemers. Het benodigde weerstandsvermogen is conform besluitvorming gebaseerd op een risicoanalyse, volgens de beproefde systematiek van de gemeente Venlo. De founding fathers - Waterschap Limburg en de gemeente Venlo - hebben het weerstandsvermogen in 2011 opgebouwd door een bodemstorting van € 385.000,-. Een en ander is vastgelegd in het bestuursdocument van Conquaestor en als zodanig vastgesteld door de founding fathers. Eventuele verhoging van het weerstandsvermogen zal door alle deelnemers in BsGW gedragen dienen te worden.

Het aanhouden van weerstandsvermogen voorkomt dat elke financiële tegenvaller dwingt tot directe begrotingsmaatregelen zoals bezuinigingen en het aanpassen van het vastgestelde beleidskader en de daaruit voortvloeiende productdoelstellingen. Fluctuaties in de jaarlijkse bijdragen van de deelnemers aan BsGW kunnen hiermee worden voorkomen.

De risicoanalyse wordt elk jaar uitgevoerd zodat bepaald kan worden of het gestorte weerstandsvermogen toereikend is. Voor de begroting 2022 heeft BsGW begin 2021 opnieuw een risicoanalyse uitgevoerd. De risicoanalyse is opgenomen in bijlage 9.

Ratio weerstandsvermogen

De verhouding tussen de niet afgedekte risico's en het aanwezige weerstandsvermogen wordt weergegeven in de ratio weerstandsvermogen. De ratio weerstandsvermogen wordt berekend door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen op basis van het risicoprofiel. Deze ratio is een stuurmiddel.

Het berekend weerstandsvermogen is voor de voorliggende begroting berekend op € 1,33 miljoen. Voor de (meerjaren)begroting 2021-2025 was dit berekend op € 1,19 miljoen. Een ratio lager dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie, omdat de capaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken.

Wanneer het weerstandsvermogen wordt aangevuld tot het bedrag van € 1,33 miljoen, gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen, blijft de ratio weerstandsvermogen 1,0.

Financiële kengetallen

Op grond van het wijzigingsbesluit BBV is een aantal financiële kengetallen verplicht voorgeschreven. Hiervan zijn drie financiële kengetallen relevant voor BsGW, zoals in onderstaande tabel weergegeven:

Kengetallen	JR2018	R2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024	B2025
Netto schuldquote	3,5%	0,3%	0,4%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	3,5%	0,3%	0,4%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%
Solvabiliteitsrisico	4,4%	8,2%	17,7%	17,4%	17,5%	17,5%	17,5%	17,5%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

De cijfers in bovenstaande tabel betreft de stand ultimo 2019 (jaarrekening) en wordt aangevuld met de realisatiecijfers 2020 zodra de cijfers door de accountant zijn gecontroleerd.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximumnorm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Als gemeenschappelijke regeling, die middels bijdragen van de deelnemers haar exploitatie financiert, behaalt BsGW al jaren een zeer laag netto schuldquote. Fluctuaties in de vlottende schulden en dan wel vlottende activa zijn slechts tijdelijk (bijdragen worden eerder ontvangen dan uitgaven visa versa).
Hiervoor, en voor eventuele niet-reguliere activiteiten ~~zoals het OOP~~, wordt indien nodig zoveel mogelijk gebruik gemaakt van kasgeldleningen. BsGW heeft geen vaste schulden en verstrekt ook geen leningen, blijft hierdoor ruim onder de norm en de verwachting is dat dit ook zo blijft.

Risicobeheersing
De bedrijfsvoeringsrisico's van de Gemeenschappelijke Regeling BsGW worden ingeschat door BsGW. Risico's met betrekking tot de belastingopbrengsten behoren niet tot de bedrijfsrisico's van BsGW.

Overeenkomstig een bij de oprichting van BsGW bepaalde methode, voert BsGW jaarlijks een risicoanalyse uit op haar bedrijfsvoeringsrisico's. In de risicoanalyse is voor elk van de risico's de kans dat het zich voordoet realistisch ingeschat en worden de gevolgen benoemd met daarbij de omvang van de financiële impact. Door het treffen van effectieve beheersmaatregelen, kan BsGW de financiële gevolgen hiervan terugbrengen. Het geïdentificeerde risico na het nemen van de beheersmaatregelen (het restrisico) leidt tot een berekend weerstandsvermogen. Zie ook paragraaf 3.5.1. Weerstandsvermogen.

Voor de begroting 2022 heeft BsGW begin 2021 opnieuw een risicoanalyse uitgevoerd, welke is geactualiseerd op basis van de meest actuele gerealiseerde cijfers 2020. De benodigde weerstandcapaciteit is berekend op € 1,33 miljoen. Het weerstandsvermogen behoeft daarmee een aanvulling van € 140 duizend ten opzichte van de risicoanalyse die begin 2020 is uitgevoerd ten behoeve van de begroting 2021.

De onderkende risico's zijn nog steeds relevant. De impact van deze risico's is geëvalueerd en de bruto-risico's zijn afgezet tegen de meest actuele begrotingscijfers.

De bedrijfsvoeringrisico's voor BsGW, oplopend qua impact (kans x gevolg), zijn:

1. *Datalek, hackers- en ransomwareaanvallen en overige ICT-storingen.*
   BsGW wil de continuïteit van de informatie en de informatievoorziening waarborgen. De eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten zoals aanvallen van hackers, die pogen de ICT-infrastructuur van BsGW te verstoren danwel aanvallen van ransomware, maar ook verlies of diefstal van informatiedragers als laptop en USB-stick of de verstrekking van privacygevoelige gegevens naar onbevoegden dienen tot een acceptabel niveau te worden beperkt.

BsGW hanteert daarom diverse beheersmaatregelen. Zij hanteert de procedure meldplicht datalekken en de door het bestuur vastgesteld informatiebeveiligingsbeleid en besluit gegevensverstrekking en privacy-protocol, inclusief bijbehorende procedures.
Medewerkers krijgen regelmatig training in aspecten van de AVG. De FG en CISO toetsen/monitoren op naleving.
Daarnaast zet BsGW ICT-beveiligingstoepassingen in zoals beveiligde FTP-server voor uitwisselingen met de deelnemers of andere partijen, adequate anti-virusbeveiligingen en data-encryptie, naast een uitwijkmogelijkheid.
Middels een Third Party Memorandum en ISAE3402-verklaring (assurance rapport van de onafhankelijke accountant) krijgt BsGW inzicht of haar leverancier de beveiligingseisen voldoende heeft ingericht en of deze voldoen aan de landelijke standaarden.
Indien BsGW eventuele financiële (gevolg)schade lijdt doordat haar leverancier haar zaken niet op orde heeft (denk aan slechte software, apparatuur, verloop van personeel et cetera) is dit financiele risico afgedekt middels een contract. Het eventuele restrisico betreft de mogelijke juridische kosten indien eventuele geschillen gaan optreden dan wel extra inhuur nodig is bij vertraging in een goede afloop hiervan. Dit restrisico is ten opzichte van vorig jaar verlaagd vanwege de aanvullende beheersmaatregelen op het gebied van de AVG.

2. *Uitbesteding van niet-kernactiviteiten.*
   Niet-kernactiviteiten worden waar mogelijk uitbesteed. Als risico's worden hierbij onderkend: het niet nakomen van de afspraken en het leveren van onvoldoende kwaliteit van de dienstverlening. Door middel van contracten, Service Level Agreements, stuurinformatie en controlemogelijkheden zal BsGW grip houden op de dienstverlening die intern of extern is uitbesteed.
3. *Fraude.*
   Fraude staat en valt met de integriteit van medewerkers. De burgers moeten kunnen vertrouwen op een integere overheid. De Gedragscode Integriteit Ambtenaren levert een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van het integriteitbewustzijn van de BsGW-medewerkers. De gedragscodes en gerichte communicatie over fraudebeleid dragen bij aan een integere organisatiecultuur, waardoor fraude ontmoedigd kan worden. Naast het streven naar een ingebedde, integere organisatiecultuur zet BsGW een stelsel van interne controlemaatregelen en toetsingsmaatregelen (audits) in om fraude te voorkomen. Aanvullend heeft BsGW een frauderisico-verzekering afgesloten.
4. *Vervuiling van en/of incomplete gegevensbestanden.*
   Correctiewerkzaamheden als gevolg van foutieve aanslagen hebben extra kosten tot gevolg. BsGW zal daarom goede afspraken maken over beheer, verantwoordelijkheid en gebruik van de gegevens. Door middel van een stelsel van verbandscontroles zullen de juistheid en volledigheid van de administraties worden geborgd. Foutieve gegevens worden terug gemeld aan de bronhouders.
5. *Overschrijding van de exploitatiebegroting van BsGW.*
   BsGW heeft tot taakstelling de processen binnen de begroting uit te voeren. Door een adequate opzet van de planning- en control cyclus, waarbinnen onder meer taakstellende budgettering gekoppeld wordt aan strakke control, wordt het risico op overschrijding van de exploitatiebegroting van BsGW beperkt. Echter, door onvoorziene tegenvallers of ten tijde van het opstellen van de begroting (nog) niet te kwantificeren kosten, kunnen de kosten van de begroting worden overschreden of kunnen geraamde opbrengsten achterblijven op de begroting. Te denken valt aan juridische aangelegenheden en extern opgelegde aanpassingen (bijvoorbeeld overheidsbesluiten als centrale basisregistraties en wijzigingen in wet-regelgeving, CAO-stijgingen en inflatie bovenop de indexering conform de rekenregels, verhoging AOW-leeftijd, verlenging Persoonsgebonden Basis Budget, stimuleringsregeling, kabinetsaanpassingen), maar ook de eventuele na-ijl-effecten van Covid-19 of het optreden van eventuele nieuwe pandemieën in de toekomst.

Tot slot is ten tijde van het opstellen van deze rapportage de aanbesteding rondom ICT nog lopend; de kosten hiervan zijn nog niet volledig in beeld. In de loop van 2021 zal hierover meer zekerheid worden verkregen.

6. *Proceskostenvergoedingen WOZ-bezwaren.*
   BsGW ziet zich de afgelopen jaren steeds meer geconfronteerd worden met oplopende proceskostenvergoedingen, waarvan de ontwikkelingen ten tijde van het opstellen van deze rapportage nog onzeker zijn. Derhalve is deze post als p.m. opgenomen, waarbij een restrisicobedrag is ingeschat op basis van ervaringen uit het verleden indien het aantal bezwaren meer dan evenredig stijgt.
7. *Ambitieuze raming opbrengst vervolgingskosten.*
   Door de strakke invorderingscycli die BsGW hanteert, kan de betaalmoraal verbeteren waardoor de opbrengst vervolgingskosten achterblijven op de begroting.
   Daarbij zal naast een hogere beslagvrije voet ook het proces inzake invordering anders gaan lopen, met als mogelijk gevolg lagere opbrengsten. In hoeverre de na-ijl-effecten van Covid zijn weerslag vinden in de begroting 2022 is nog onzeker. Echter gezien de huidige lopende ontwikkelingen schat BsGW de kans dat dit risico zich voordoet hoger in, namelijk op 55%.
8. *Kosten functie-ongeschiktheid en ziekteverzuimkosten.*
   BsGW dient het personeelsbestand zowel kwantitatief als kwalitatief te laten aansluiten op de (gewijzigde) eisen die BsGW aan haar medewerkers stelt. In de exploitatie van BsGW wordt geen rekening gehouden met functie-ongeschiktheid en langdurig ziekteverzuim. Hiervoor is ook geen voorziening gevormd.
   Bij afscheid bij functie-ongeschiktheid is BsGW eigen risicodrager WW en overige verplichtingen buitenwettelijke uitkering. Deze onvrijwillige uitstroom is niet gebudgetteerd. Dit geldt ook voor langdurig ziekteverzuim (wet Poortwachter). Voor de reguliere bedrijfsvoering ziet BsGW zich dan genoodzaakt extra inhuur te plegen.
   Daarnaast ziet BsGW zich geconfronteerd met een vergrijzende opbouw van haar personeelsbestand. Dit kan zich vertalen in het tijdig inwerken van nieuwkomers, welke een mogelijk tijdelijke overlap van salariskosten tot gevolg heeft.

3.6.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van BsGW bestaan uit ICT-(innovatie)projecten, grote aanschaf ICT(licenties) en grote aanschaf en vervanging inventaris. Op deze activa wordt afgeschreven. Kleine aanschaf van inventaris en hard- en software wordt via de (begrotings)exploitatie afgehandeld. De kaders zoals deze zijn opgesteld in de nota financieel beleid zijn hierop van toepassing.

3.6.3 Financiering

De netto-exploitatiekosten van BsGW worden geheel voorgefinancierd via vaste maandelijkse bijdragen van de deelnemers.

Voor de financiering van (ICT-)investeringen, kunnen eventueel (langlopende) leningen worden aangetrokken. BsGW kan zelf leningen aangaan sinds de verzelfstandiging is geformaliseerd. Dit geldt ook voor de deelname aan het overige geldverkeer.

Wet FiDO

Met als doel het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden, is per 1 januari 2001 de Wet FiDO (Financiering Decentrale Overheden) in werking getreden. Uit hoofde van deze wet is een treasurystatuut van toepassing, waarin onder andere de taken, bevoegd- en verantwoordelijkheden, beleid, doelstellingen en uitgangspunten omtrent de treasury functie zijn uitgewerkt.

Verplicht dient in de begroting en de jaarrekening in de treasuryparagraaf verslag te worden gedaan van de uitvoering van het treasurybeleid, bedoeld voor het sturen en beheersen van, verantwoorden over en toezicht houden op de treasury.

Treasurybeheer
Het risicoprofiel van BsGW kan als laag worden gekwalificeerd. Onderkende risico's in dit verband zijn: renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, en, voor zover dit voorkomt, koers- en valutarisico's.

Renterisicobeheer

1. Kasgeldlimiet

Tijdelijke (exploitatie-)tekorten worden gefinancierd middels kasgeldleningen. Het renterisico op deze vlottende schuld wordt ingeperkt door het hanteren van de kasgeldlimiet: de maximaal toegestane netto korte schuld. De hoogte van de kasgeldlimiet is wettelijk bepaald op 8,2% van de totale brutolasten (€ 23,4 miljoen) en komt daarmee voor het begrotingsjaar 2022 uit op een bedrag van € 1,9 miljoen.
(Bron: art. 3 Wet Financiering decentrale overheden en art. 2 lid 1d Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale overheden)

Ratio netto vlottende schuld / kasgeldlimiet
Op basis van bovenstaande mag BsGW € 1,9 miljoen lenen via kortlopende leningen (korter dan 1 jaar). Als de kasgeldlimiet in drie achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden, moet BsGW maatregelen nemen (zoals het aantrekken van langlopende leningen).

	Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
Gem. netto vlottende schuld (1)	4.529	4.529	4.529	4.529
Kasgeldlimiet (2)	1.900	1.900	1.900	1.900
Ratio (1)/(2)	238%	238%	238%	238%

De cijfers in bovenstaande tabel betreft de stand ultimo 2019 (jaarrekening) en wordt aangevuld met de realisatiecijfers 2020 zodra de cijfers door de accountant zijn gecontroleerd.

2. Renterisiconorm

Naast de kasgeldlimiet geeft de renterisiconorm inzicht in de feitelijke risico's op de vaste schuld. Het financieren en (op korte termijn) uitzetten van gelden houdt in dat er renterisico wordt gelopen. De renterisiconorm geeft het maximale leningsbedrag aan dat binnen 1 jaar onderhevig mag zijn aan rentewijziging. Dit per jaar te berekenen normbedrag is wettelijk bepaald op 20% van de netto vaste schuld. Toepassing van deze norm heeft tot gevolg dat jaarlijks geen al te grote verschillen in rentelasten (en -baten) kunnen voorkomen.
(Bron: art. 5 Wet Financiering decentrale overheden en art. 2 lid 2d Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale overheden)

Door de renterisiconorm kan BsGW tot een dusdanige opbouw van de langlopende leningenportefeuille komen, dat tegenvallers als gevolg van renteaanpassing en herfinanciering in voldoende mate worden beperkt. Het totaal aan aflossing en herfinanciering mag jaarlijks maximaal 20% zijn van het begrotingstotaal.

Op 4 december 2020 heeft BsgW een langlopende lening van € 2 miljoen aangetrokken om de vooruit gefinancierde kosten van het OOP te dekken. De lening is voor zeven jaar aangetrokken en zal in zeven termijnen lineair worden afgelost, te beginnen op 4 december 2021.

Kredietrisicobeheer
Het kredietrisicobeheer (of debiteurenrisicobeheer) is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van verplichtingen door de tegenpartij.
Aangezien BsGW geen geldleningen heeft verstrekt aan derden geldt het kredietrisico uitsluitend voor de vorderingen op debiteuren. Dit risico is laag gezien het feit dat de bijdrage of vergoeding van de deelnemers/klanten van BsGW vooraf in vaste maandelijkse termijnen wordt ontvangen.

Liquiditeitenbeheer
Het te volgen financieringsbeleid ligt vast in het Financieringsstatuut en houdt in dat beleidsmatig wordt gestreefd naar een gemiddelde nulstand van het rekening-courantsaldo. Gezien het tijdens het jaar niet synchroon lopen van ontvangsten en uitgaven zijn fluctuaties rond het nulpunt onvermijdelijk.

Kasbeheer
Via verplicht schatkistbankieren worden alle decentrale overheden verplicht om overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Dit betekent dat overtollige liquide middelen automatisch naar de schatkist zullen worden afgeroomd met als gevolg dat BsGW geen kasbeheer meer voert.
In verband met de noodzakelijk geachte scheiding tussen de heffingengeldstromen en de BsGW-exploitatiegeldstromen, lopen deze geldstromen via twee aparte rekening-courantverhoudingen met de staat. Bij eventuele kastekorten zal BsGW kasgeldleningen aangaan.

3.6.4 Bedrijfsvoering

Verdeelsleutels
De processen voor het waterschap en gemeenten overlappen elkaar in grote mate en de benodigde basisgegevens worden gelijktijdig voor alle deelnemers opgebouwd. Omdat BsGW de processen voor alle belastingsoorten integraal uitvoert, zijn de daarmee samenhangende kosten zodanig met elkaar verweven dat kosten niet per belastingsoort gedifferentieerd kunnen worden. De uitvoeringskosten van de productieprocessen worden om die reden toegerekend aan eenduidige, herkenbare hoofdprocessen, overeenkomstig de organisatieopzet van BsGW. Dit resulteert in vijf primaire producten van dienstverlening: Heffen, Waarderen, Innen, Klantzaken, Ondersteuning en Ontwikkeling en één subproduct Parkeerbelasting. De verdeling van deze kosten over de deelnemers gebeurt hierna met behulp van eenheidstarieven per product van dienstverlening.

De kosten van de activiteiten en processen op BsGW-niveau die dienen ter ondersteuning van de organisatie als geheel (zoals ICT, de ondersteuning van het personeel en de ontwikkeling van BsGW) worden eveneens als apart product inzichtelijk gemaakt. Deze kosten zijn, zonder arbitraire verdeelsleutels, niet te splitsen naar de primaire processen en worden daarom verdeeld naar rato van het aandeel dat de deelnemers hebben in de kosten van de vijf producten van de primaire processen.

Fixeren productieaantallen ten behoeve van vaststellen verdeelsleutels
De verdeelsleutels voor de kosten van de primaire processen zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers: bruto-aanslagbiljetten, aanslagregels, gemeentelijke WOZ-objecten en klantcontacten. De niet-reguliere belastingsoort Parkeerheffing – een zogenaamde exoot - wordt apart met de deelnemers afgerekend. Als verdeelsleutel geldt hierbij het aantal aanslagregels (gebaseerd op jaarschijf 2012 en gefixeerd voor de jaren erna).

De bijdrage per deelnemer dient een bestendige lijn te laten zien. Een jaarlijks schommelende bijdrage is voor de deelnemers niet gewenst en levert ook bij de voorstellen voor nieuwe toetreders een verkeerde verwachting over de te betalen bijdrage en per saldo te behalen voordeel in de toekomst. Afgesproken is de aantallen die als verdeelsleutels gehanteerd worden bij de bijdragebepaling, als ook de opzet van de kostenverdeelmethode, te fixeren. Alleen een wezenlijke, substantiële wijziging van belastingsoorten, kan invloed hebben op de opzet van de kostenverdeelmethode.

In de tabel in de bijlage (8) worden de (bruto)productenaantallen per deelnemer weergegeven, zoals deze als verdeelsleutel zijn opgenomen in de kostenverdeelmethode.

Huisvesting
BsGW huurt momenteel haar kantoorpand, inclusief parkeerplaatsen, tegen een marktconforme huurprijs. Daarnaast bestaan de huisvestingskosten uit energiekosten en facilitaire kosten zoals onderhoud, schoonmaak, beveiliging.

3.6.5 Verbonden partijen
Partijen worden als verbonden beschouwd indien de ene partij de zeggenschap over de andere partij bezit of belangrijke invloed kan uitoefenen op de financiële en operationele beslissingen van de andere partij (bron: Richtlijnen voor de Accountantscontrole, RAC 583). BsGW heeft geen verbonden partijen.

4. Financiële begroting

4.1 Overzicht baten en lasten

Bedragen x € 1.000	Prognose 2020	Begroting 2021 incl. M&M	Begroting 2022	Meerjarenperspectief 2023	2024	2025	2026
Lasten							
bruto lonen	8.949	10.157	10.380	10.608	10.842	11.080	11.324
sociale lasten	2.579	2.321	2.373	2.425	2.478	2.533	2.588
overige personeelskosten	601	660	675	690	705	720	736
personeel derden	0	0	0	0	0	0	0
Personeelskosten	**12.129**	**13.138**	**13.427**	**13.723**	**14.024**	**14.333**	**14.648**
Huisvestingkosten	**734**	**778**	**793**	**809**	**825**	**842**	**858**
Afschrijvingkosten	**336**	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**
ICT-kosten	**3.308**	**2.837**	**3.227**	**3.291**	**3.357**	**3.424**	**3.493**
drukwerk	2	11	11	12	12	12	12
print/kopieerwerk	172	172	175	179	182	186	190
porti	330	499	509	519	529	540	550
telefonie/datacommunicatie	99	25	25	25	26	27	27
incassokosten	2	0	0	0	0	0	0
kosten brongegevens	283	368	376	383	391	399	407
diensten door derden	1.385	428	436	445	454	463	472
tegemoetkoming proceskosten	2.700	2.040	3.000	3.060	3.121	3.184	3.247
overige operationele kosten	75	107	109	112	114	116	118
Overige operationele kosten	**5.048**	**3.649**	**4.641**	**4.734**	**4.829**	**4.926**	**5.024**
algemene kosten	540	435	444	453	462	471	480
onvoorzien	0	302	323	328	332	337	342
Algemene kosten	**540**	**737**	**768**	**781**	**795**	**809**	**823**
bankkosten	199	263	268	274	279	285	290
rentekosten	4	32	32	32	33	33	33
Bank- en rentekosten	**202**	**295**	**300**	**306**	**312**	**317**	**323**
Toevoegingen aan voorzieningen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale lasten	**22.297**	**21.695**	**23.417**	**23.904**	**24.402**	**24.910**	**25.430**
taakstellende kostenreductie	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**22.297**	**21.695**	**23.417**	**23.904**	**24.402**	**24.910**	**25.430**
Baten							
Renteopbrengsten	**0**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**
BsGW diensten aan derden	0		0	0	0	0	0
overige opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0
Diensten aan derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdragen van derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Opbrengst vervolgingskosten	**1.337**	**2.162**	**2.162**	**2.162**	**2.162**	**2.162**	**2.162**
Totale baten	**1.337**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**
		0					
Netto kosten	**20.961**	**19.520**	**21.242**	**21.729**	**22.227**	**22.736**	**23.255**
Waarvan incidentele baten/lasten (saldo)	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Totaal bijdragen	**18.889**	**19.520**	**21.242**	**21.729**	**22.227**	**22.736**	**23.254**
Exploitatieresultaat (+ is winst/ - is verlies)	**-2.073**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Aangezien ten tijde van het opstellen van deze ontwerpbegroting de cijfers 2020 nog niet definitief zijn, is gekozen om de prognosecijfers 2020 te vermelden. De gecontroleerde cijfers worden vermeld in de definitieve begroting 2022-2026.

4.2 Toelichting op de baten en lasten

Lasten

Personeelskosten

Uitgangspunt voor de berekening van de personeelskosten is het formatieplan. Voor 2021 zijn de personeelskosten geïndexeerd met 2,2%. De formatie bestaat uit 161,8 fte. De staat van personeelslasten is als aparte bijlage (7) opgenomen.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten bestaan uit huur, energiekosten en facilitaire kosten zoals onderhoud, schoonmaak, beveiliging.

Daarnaast is er nog een post begroot voor kleine aanschaf en onderhoud van inventaris.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten van BsGW hebben voornamelijk betrekking op de geactiveerde ICT- en organisatieontwikkelingsprojecten. BsGW voert het integrale proces van de belastingheffing en invordering in grote mate geautomatiseerd uit en zal daarom investeren in ICT-projecten om kwaliteit, continuïteit en efficiency te kunnen garanderen.
In het meerjareninvesteringsplan (MIP) zijn investeringskredieten opgenomen van € 300 duizend per jaar. Daarnaast worden kosten voor grote aanschaf en vervanging van inventaris geactiveerd en jaarlijks afgeschreven.

De staat van vaste activa en onderhanden werken is als bijlage 3 opgenomen.

Indexering inkoop goederen en diensten

Voor 2022 is uitgegaan van een kosteninflatie van 2% ten opzichte van 2021.

ICT-kosten

Wegens de grote mate van automatisering van de primaire processen, worden de ICT-kosten - naast de (ICT) afschrijvingskosten - als aparte post weergegeven. De ICT-kosten bestaan voornamelijk uit jaarlijkse onderhoudskosten ICT plus de kosten van het uitbesteden van de ICT-infrastructuur en -beheer. Daarnaast zijn de gebruikerskosten van de overige overheidsbrede voorzieningen (naast DigiD en MijnOverheid) hierin opgenomen.
Tot slot is een bedrag opgenomen voor kleine aanschaf soft- en hardware.

Operationele kosten

Operationele kosten omvatten de overige met de operationele primaire processen samenhangende kosten, naast de afschrijvings- en ICT-kosten. Gezien de omvang van deze kostenpost, wordt deze verder gespecificeerd naar voor het primaire proces belangrijke kosten, waaronder de post 'tegemoetkoming proceskosten'.

Algemene kosten

Kosten zonder oorzakelijk verband met de primaire processen zijn algemene kosten. Naast huisvestingskosten, die apart worden vermeld, worden de algemene kosten hier weergegeven. Hierin zijn de advertentie- en reclamekosten, accountantskosten, advieskosten, abonnementen en lidmaatschappen, verzekeringen, facilitaire kosten als kantoorbenodigdheden en vergader- en representatiekosten, uitbesteding van de salarisverwerking en eventuele overige algemene kosten opgenomen.
De post onvoorzien 2022 is begroot op 1,4% van het bruto-begrotingstotaal.

Bank- en rentekosten
De rentekosten betreft de rente over de investeringskredieten en de wettelijk door BsGW te vergoeden invorderingsrente. In de begroting 2022 is het reken-rentepercentage gesteld op 0,5%.
Gezien de geringe geraamde kasgeldlening, is het effect op de totale netto-kosten gering.

Baten
Renteopbrengsten
BsGW ontvangt vanaf eind 2013 geen rentevergoeding meer voor de dagelijkse positieve saldi op de heffingenbankrekeningen door de invoering van schatkistbankieren aangezien de positieve saldi dagelijks worden afgeroomd naar de schatkist. De staat vergoedt geen rente voor wat betreft de bij haar gestalde financiële middelen.

Opbrengst vervolgingskosten
De werkelijk geïnde vervolgingskosten lopen direct via de exploitatie van BsGW. De verwachte netto opbrengst vervolgingskosten in de begroting en meerjarenraming wordt gebaseerd op een reëel ingeschat bedrag gerelateerd aan de aantallen te versturen aanmaningen, dwangbevelen en overige aanvullende dwanginvorderingsacties op grond van de kostenwet.

Bijdragen deelnemers
De bijdragen per deelnemer voor de door de desbetreffende deelnemer in de samenwerking ondergebrachte taken voor het begrotingsjaar 2022, worden in navolgende tabel weergegeven.

Daarnaast wordt hierin ook de bijstorting in het weerstandsvermogen weergegeven.

Bijdrage per deelnemer	2022 regulier	Aanvulling weerstands-vermogen	Totale bijdrage incl. aanvulling weerstands-vermogen
Gemeente Beek	234.281	1.544	235.825
Gemeente Beekdaelen	513.016	3.381	516.397
Gemeente Beesel	212.081	1.398	213.479
Gemeente Bergen	186.278	1.228	187.506
Gemeente Brunssum	463.832	3.057	466.889
Gemeente Echt-Susteren	495.164	3.264	498.428
Gemeente Eijsden-Margraten	440.927	2.906	443.833
Gemeente Gennep	259.007	1.707	260.714
Gemeente Gulpen-Wittem	214.192	1.412	215.604
Gemeente Heerlen	1.608.967	10.604	1.619.571
Gemeente Kerkrade	828.564	5.461	834.025
Gemeente Landgraaf	567.832	3.742	571.574
Gemeente Leudal	494.117	3.257	497.374
Gemeente Maasgouw	358.796	2.365	361.161
Gemeente Maastricht	1.969.948	12.983	1.982.932
Gemeente Meerssen	338.672	2.232	340.904
Gemeente Mook en Middelaar	118.278	780	119.058
Gemeente Nederweert	233.494	1.539	235.033
Gemeente Peel en Maas	599.158	3.949	603.107
Gemeente Roerdalen	309.315	2.039	311.354
Gemeente Roermond	886.915	5.845	892.761
Gemeente Simpelveld	162.999	1.074	164.073
Gemeente Sittard-Geleen	1.539.837	10.149	1.549.986
Gemeente Stein	396.885	2.616	399.501
Gemeente Vaals	184.232	1.214	185.447
Gemeente Valkenburg	262.382	1.729	264.111
Gemeente Venlo	2.054.278	13.539	2.067.817
Gemeente Voerendaal	180.844	1.192	182.036
Gemeente Weert	746.667	4.921	751.588
Waterschap Limburg	4.380.917	28.874	4.409.791
Totaal bijdragen	**21.241.879**	**140.000**	**21.381.879**

De netto reguliere bijdrage voor de exploitatie 2022 is € 21,2 miljoen, gelijk aan de netto-kosten begroting 2022.

Producten

De volgende tabel geeft weer hoe de netto-uitvoeringskosten uit de begroting 2022 zijn toegewezen aan de vijf producten en 1 sub-product (exoten) van dienstverlening. Per (sub-)product wordt de verdeelsleutel genoemd waarmee de netto kosten worden omgeslagen naar een tarief per product.

De verdeelsleutels voor de kosten van de vier primaire processen plus de niet-reguliere belastingsoort Parkeerbelasting, zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers. De kosten van het product Ondersteuning & Ontwikkeling worden omgeslagen naar de deelnemers op basis van het aandeel in de kosten van de vier producten van de primaire processen plus het sub-product Parkeerbelasting.
De kosten van het product GDI worden omgeslagen op basis van 40% voor de gemeenten en 60% voor Waterschap Limburg, waarbij de onderlinge verdeling over de gemeenten is gebaseerd op de procentuele verdeling van het product O&O.

Producten	2022	Verdeelsleutels	Aantal	Tarief 2022	Tarief 2021	Tarief 2020	Tarief 2019	Tarief 2018	Tarief 2015 - 2017	Tarief 2014	Tarief 2013
Heffen	€ 3.388.380	Aantal (bruto) aanslagregels	4.028.915	€ 0,84	€ 0,82	€ 0,82	€ 0,78	€ 0,76	€ 0,75	€ 0,74	€ 0,77
Waarderen	€ 7.596.809	Aantal WOZ-objecten	565.334	€ 13,44	€ 11,04	€ 9,25	€ 8,31	€ 7,09	€ 6,97	€ 7,66	€ 12,43
Innen	€ 179.553-	Aantal biljetten	1.311.262	€ 0,14-	€ 0,16-	€ 0,17-	€ 0,24-	€ 0,27-	€ 0,30-	€ 0,14-	€ 0,16
Klantzaken	€ 2.902.726	Aantal klantcontacten	443.887	€ 6,54	€ 6,40	€ 8,61	€ 7,56	€ 6,04	€ 5,94	€ 6,50	€ 9,82
Parkeerbelasting	€ 349.161	Aantal aanslagregels	37.276	€ 9,37	€ 9,14	€ 8,94	€ 8,58	€ 8,39	€ 9,25	€ 9,50	€ 16,29
Ondersteuning & ontwikkeling	€ 6.556.224	Aandeel uitvoeringskosten	100%	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
GDI	€ 628.132	Aandeel uitvoeringskosten	100%	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal producten	**€ 21.241.879**										

De tarieven 2013-2021 betreffen de tarieven zoals eerder vermeld in de desbetreffende initiële begrotingen van die jaren. De stijging van de tarieven in 2022 wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte indexering van de salariskosten, goederen en diensten, verwachte toename in de proceskostenvergoeding en de kosten uit hoofde van het regieportaal. Daarnaast drukken de proceskostenvergoedingen vanaf 2021 voortaan 100% op het product Waarderen in plaats van 50% op het product Waarderen en 50% op het product Klantzaken (AB 25 juni 2020).

4.3 Uiteenzetting van de financiële positie

4.3.1 Investeringen

Voor het jaar 2022 is in het MeerjarenInvesteringsProgramma (MIP) 2022-2026 een krediet voor innovatie en procesoptimalisatie opgenomen. In het laatste kwartaal van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar, benoemt BsGW de deelprojecten voor het investeringskrediet 2022.

Het MeerjarenInvesteringsProgramma is als bijlage 1 opgenomen.

4.3.2 Financiering

Voor een nadere toelichting op de financiering wordt verwezen naar paragraaf 3.5.3.

4.3.3 Stand en verloop reserves en voorziening

Op basis van de risicoanalyse en de reeds opgebouwde reserves, behoeft het weerstandsvermogen een aanvullende storting van € 140 duizend.

4.4 Meerjarenraming 2022-2026

Bedragen x € 1.000	Prognose 2020	Begroting 2021 incl. M&M	Begroting 2022	Meerjarenperspectief 2023	2024	2025	2026
Lasten							
Personeelskosten	12.129	13.138	13.427	13.723	14.024	14.333	14.648
Huisvestingkosten	734	778	793	809	825	842	858
Afschrijvingkosten	336	261	261	261	261	261	261
ICT-kosten	3.308	2.837	3.227	3.291	3.357	3.424	3.493
Overige operationele kosten	5.048	3.649	4.641	4.734	4.829	4.926	5.024
Algemene kosten	540	737	767	780	794	808	822
Bank- en rentekosten	203	295	300	306	312	317	323
Toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**22.298**	**21.695**	**23.417**	**23.904**	**24.402**	**24.910**	**25.430**
Taakstellende kostenreductie	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**22.298**	**21.695**	**23.417**	**23.904**	**24.402**	**24.910**	**25.430**
Baten							
Renteopbrengten	0	13	13	13	13	13	13
Diensten aan derden	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0	0	0	0	0
Opbrengst vervolgingskosten	1.337	2.162	2.162	2.162	2.162	2.162	2.162
Totaal baten	**1.337**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**	**2.175**
Netto kosten	**20.961**	**19.520**	**21.242**	**21.729**	**22.227**	**22.736**	**23.255**
Waarvan incidentele baten/lasten (saldo)	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Bijdragen initieel							
Gemeente Beek	197	209	234	240	245	251	256
Gemeente Beekdaelen	432	457	513	525	537	549	562
Gemeente Beesel	176	189	212	217	222	227	232
Gemeente Bergen	157	166	186	191	195	199	204
Gemeente Brunssum	387	414	464	474	485	496	508
Gemeente Echt-Susteren	397	442	495	507	518	530	542
Gemeente Eijsden-Margraten	378	399	441	451	461	472	483
Gemeente Gennep	220	233	259	265	271	277	284
Gemeente Gulpen-Wittem	178	191	214	219	224	229	234
Gemeente Heerlen	1.345	1.442	1.609	1.646	1.684	1.722	1.761
Gemeente Kerkrade	689	742	829	848	867	887	907
Gemeente Landgraaf	477	507	568	581	594	608	622
Gemeente Leudal	413	439	494	505	517	529	541
Gemeente Maasgouw	302	321	359	367	375	384	393
Gemeente Maastricht	1.642	1.758	1.970	2.015	2.061	2.108	2.157
Gemeente Meerssen	296	310	339	346	354	362	371
Gemeente Mook en Middelaar		105	118	121	124	127	129
Gemeente Nederweert	196	208	233	239	244	250	256
Gemeente Peel en Maas	498	531	599	613	627	641	656
Gemeente Roerdalen	259	276	309	316	324	331	339
Gemeente Roermond	747	795	887	907	928	949	971
Gemeente Simpelveld	137	146	163	167	171	174	178
Gemeente Sittard-Geleen	1.296	1.381	1.540	1.575	1.611	1.648	1.686
Gemeente Stein	325	358	397	406	415	425	434
Gemeente Vaals	153	165	184	188	193	197	202
Gemeente Valkenburg a/d Geul	216	232	262	268	275	281	287
Gemeente Venlo	1.892	1.889	2.054	2.101	2.150	2.199	2.249
Gemeente Voerendaal	153	162	181	185	189	194	198
Gemeente Weert	631	671	747	764	781	799	817
Waterschap Limburg	4.702	4.383	4.381	4.481	4.584	4.689	4.796
Totaal bijdragen	**18.889**	**19.520**	**21.242**	**21.729**	**22.227**	**22.736**	**23.255**
Exploitatieresultaat	**-2.073**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de meerjarenbegroting

In de meerjarenraming 2022-2026 is voor het doorrekenen van de kostenontwikkeling rekening gehouden met een indexering van 2,2% op de personele lasten en 2% over de materiële kosten en ingekochte diensten. Afschrijvingskosten en rentekosten zijn niet onderhevig aan inflatie. Bij de berekeningen van de rente op investeringen is voor de komende jaren uitgegaan van een renteniveau van 0,5%.

Op de baten vindt geen indexering plaats.

Terugblik: Ontwikkeling netto kosten BsGW en bijdragen deelnemers

Eén van de doelstellingen die voortvloeien uit de missie van BsGW is kostenreductie. Wat is de toegevoegde waarde van BsGW en wat het heeft opgebracht?

In deze paragraaf wordt dit toegelicht vanuit twee invalshoeken: de ontwikkeling van zowel de nettokosten van de organisatie BsGW als de bijdragen aan BsGW van de deelnemers.

Ontwikkeling netto kosten BsGW

Uitgangspunt voor de begroting van BsGW is altijd geweest: sober en doelmatig.

BsGW heeft zich in de eerste 6 jaar na de verzelfstandiging gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van 12% en heeft in de jaren 2012-2017 daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorberekend aan de deelnemers. De totale gerealiseerde kostenreductie loopt hiermee op tot € 1,565 miljoen per jaar. Daarnaast zijn nog enkele kostenreductieprogramma's doorgevoerd, waardoor de netto kosten nog eens met € 1,284 miljoen zijn gedaald. BsGW heeft dit bewerkstelligd via efficiencyverbeteringen van de werkprocessen en aanbestedingstrajecten.

Tevens heeft BsGW kostenverlagingen behaald uit het schaaleffect door het toetreden van nieuwe deelnemers in BsGW voor in totaal 5,675 miljoen.

Kostenreductie (bedragen x 1000)	**Begroting**											**Totaal**
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**reductie**
Taakstellende kostenreductie		179	204	282	300	300	300					1.565
Extra kostenreductie	1.171	66				10	9	28				1.284
Schaalvoordeel toetreders 2012		229										229
Schaalvoordeel toetreders 2013			888	597								1.485
Schaalvoordeel toetreders 2014				2.665	75							2.739
Schaalvoordeel toetreders 2015					1.182							1.182
Schaalvoordeel toetreders 2021											40	40
Totale kostenreductie	**1.171**	**474**	**1.092**	**3.543**	**1.557**	**310**	**309**	**28**	**0**	**0**	**40**	**8.523**

De totale, cumulatieve verlaging van de netto-kosten in de begroting van BsGW vanaf 2011 loopt hiermee op tot € 8,523 miljoen in 2021.

Bijdragen van de deelnemers

Een andere manier om de toegevoegde waarde van BsGW te presenteren, is om ook de uitvoeringskosten van de deelnemende partijen te bekijken, voor de toetreding tot BsGW.

Dit voordeel is berekend door de uitvoeringskosten van de toetredende partij volgens de nulmeting te vergelijken met de bijdrage aan BsGW volgens de jaarlijkse bestuursbegroting.

Met nulmeting wordt het onafhankelijke onderzoek naar uitvoeringskosten, fte en productieaantallen bedoeld dat bij elke afzonderlijke deelnemer voorafgaand aan de samenwerking is uitgevoerd.

In de volgende tabel samengevat:

Financieel voordeel BsGW

Bedragen * € 1.000,-	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totale bijdrage deelnemers	7.246	8.302	11.553	15.840	18.467	18.457	20.067	17.487	17.466
Nulmeting geindexeerd met 1,5% inflatiecorrectie	9.642	10.451	17.527	27.831	33.816	34.323	34.838	35.361	35.891
Besparing nettokosten a.g.v. sa	2.396	2.149	5.974	11.991	15.349	15.866	14.771	17.874	18.425
Cumulatief financieel voordeel	2.396	4.545	10.519	22.510	37.859	53.725	68.496	86.370	104.795

In de tabel worden de bijdragen van de deelnemers weergegeven voor wat betreft:

- bijdrage in de netto kosten volgens de vastgestelde begroting(swijzigingen)
- bijdrage in de implementatiekosten bij toetreding, incl. het Libel-traject
- aanvulling weerstandsvermogen

Er is in dit overzicht geen rekening gehouden met de eenmalige en/of tijdelijke kosten die noodzakelijk waren om de samenwerking te realiseren (frictiekosten deelnemer).
Deze totale bijdragen worden afgezet tegen de uitvoeringskosten van de deelnemers vóór de toetreding tot BsGW, geïndexeerd met 1,5% inflatiecorrectie per jaar.

Structureel wordt vanaf 2015 een jaarlijkse reductie van de uitvoeringskosten gerealiseerd rond € 16 miljoen voor alle deelnemers ten opzichte van hun oorspronkelijke uitvoeringskosten. Het totale, cumulatieve voordeel loopt tot en met 2019 op tot ruim € 104 miljoen.

(Financiële) effecten begroting 2022

De basis voor de begroting 2022 is de jaarschijf 2022 uit de vastgestelde meerjarenbegroting 2021-2025, rekening houdend met de nieuwe wijze van kostenverdeling (AB 25 juni 2020).

Per saldo stijgen de netto-kosten 2022, en daarmee ook de bijdragen van de deelnemers, met minimaal € 1,721 miljoen ten opzichte van de begroting 2021 als gevolg van de volgende posten:

- Loonindexering € 298 duizend;
- Indexering goederen en diensten € 130 duizend;
- Proceskostenvergoeding € 960 duizend;
- Regieportaal € 333 duizend.

In de volgende tabel worden de ontwikkelingen en kostenreducties voor 2022 weergegeven, waar mogelijk zijn de financiële effecten hiervan gekwantificeerd.

Ontwikkelingen begroting 2022	Effect op netto kosten 2022 t.o.v. begroting 2021
Zekere ontwikkelingen	Opgenomen in de begroting:
- Indexering salarissen en inflatie	+ € 428.000,-
- Proceskosten	+ € 960.000,-
- Stimuleringsregeling	kostenneutraal
- Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase regieportaal	+ € 333.000,-
- Visie op Dienstverlening	geen
- Informatievoorziening en ICT	onbekend
- Harmonisatie	onbekend
Mogelijke ontwikkelingen	Niet opgenomen in de begroting:
- Beleid COVID-19: opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente	- € 800.000,-
- Fiscale vereenvoudingswet	vooralsnog niet
- Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister	+ € 250.000,- + 1 fte min.
- Verruiming gemeentelijk belastinggebied	vooralsnog niet
- Omgevingswet	onbekend
- Samenwerking nieuwe deelnemers	vooralsnog niet
- Uniforme (samenhangende) objectenregistratie (SOR	onbekend
- Unie van Waterschappen: onderzoek belastingstelsel	onbekend
- Waardering zonnepanelen voor de WOZ waarde	vooralsnog niet
- Vergroening belastingen	vooralsnog niet
- Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB	vooralsnog niet
- Archiefwet	onbekend

Bijlagen

Bijlage 1: MeerjarenInvesteringsProgramma: MIP 2022-2026

Bijlage 2: Rekenuitgangspunten Begroting 2022 en MJR 2022-2026

Bijlage 3: Staat van immateriële, materiële, financiële vaste activa en onderhandenwerk

Bijlage 4: Staat van vaste schulden

Bijlage 5: Staat van reserves en voorzieningen

Bijlage 6: Berekening van het rente-omslagpercentage

Bijlage 7: Staat van personeelslasten

Bijlage 8: Toelichting op de kostenverdeelmethodiek

Bijlage 9: Risicoanalyse

Bijlage 10: Bijdrage waterschap volgens BBP-opzet

Bijlage 11: Berekend EMU-saldo

Bijlage 12: Geprognosticeerde balans 2022

Bijlage 1: MeerjarenInvesteringsProgramma : MIP 2022-2026

MIP 2020 (2021-2025) BsGW (bedragen x 1.000)	**Jaar 2022**	**Jaar 2023**	**Jaar 2024**	**Jaar 2025**	**Jaar 2026**	**Totaal 2022-2026**
Innovatie en Procesoptimalisatie	300	300	300	300	300	1.500
Totaal BsGW	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**1.500**

Bijlage 2: Rekenuitgangspunten Begroting 2022 en MJR 2022-2026

In de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2022-2026 wordt gerekend met de volgende uitgangspunten:

	Rekenuitgangspunten	2022	2023	2024	2025	2026
A	indexering salariskosten	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%
B	indexering goederen en diensten	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
C	indexering opbrengsten	0%	0%	0%	0%	0%
D	rente kredieten / leningen lang	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
E	reserves en voorzieningen	jaarlijkse actualisering				
F	afschrijvingstermijn					
	automatisering	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar
	inventaris	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar
	immateriele activa	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar
G	onvoorzien	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%

a) Indexering salariskosten
Het gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector van de afgelopen 5 jaar (2016-2020) als ook van de afgelopen 3 jaar bedraagt 2,8% (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 september 2020). Vanaf 2021 voorspelt het CPB een trendbreuk van gemiddeld 1,9%. Derhalve is gekozen om de index te houden op 2,2% conform begroting 2021, hetgeen overeenkomt met het 10-jaarsgemiddelde 2016-2026.

b) Indexering goederen en diensten
In de begroting 2022-2026 wordt, net als in de begroting 2021, gerekend met een indexering van 2%, gebaseerd op de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex van het CPB van de afgelopen jaren (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 d.d. september 2020). Hierbij is tevens rekening gehouden met de hogere indexering die ICT-leveranciers hanteren.

c) Indexering opbrengsten
De opbrengsten van BsGW worden niet geïndexeerd. De bankrente, opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente worden realistisch geraamd.

d) Rente kredieten/leningen lang
Investeringen worden, indien nodig, afgedekt via financiering gelijk aan de afschrijvingstermijn, meestal 5 jaar. Voor de jaren 2022-2026 wordt een interne rekenrente van 0,5% gehanteerd.

e) Reserves en voorzieningen
Jaarlijks wordt op basis van de risicoanalyse het benodigde weerstandsvermogen berekend. Op basis hiervan wordt het al gevormde vermogen aangevuld of afgeroomd.
Voor voorzieningen geldt een jaarlijkse actualisering van doel en benodigde omvang.

f) Afschrijvingstermijn
Voor activa die gedurende het lopende jaar in gebruik worden genomen, start de afschrijvingsperiode 1 januari van het jaar erop.

g) Onvoorzien
Het budget onvoorzien wordt gesteld op 1,4% van het bruto-begrotingstotaal.

Bijlage 3: Staat van immateriële, materiële, financiële vaste activa en onderhanden werk

	Cumulatieven per 31-12-2019		Boekwaarde	Mutaties 2021			Boekwaarde
	Aanschafwaarde	Afschrijving	31-12-2020	OHW naar SVA	Investeringen	Afschrijving	31-12-2021
Financiële vaste activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Immateriële vaste activa	€ 3.582.252	-€ 2.840.154	€ 742.098	€ 300.000	€ 0	-€ 251.000	€ 791.098
Materiële vaste activa	€ 340.212	-€ 87.520	€ 252.692	€ 0	€ 10.000	-€ 10.000	€ 252.692
Immateriële vaste activa (OHW)	€ 300.000	€ 0	€ 300.000	-€ 300.000	€ 300.000	€ 0	€ 300.000
Materiële vaste activa (OHW)			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal activa en ohw	**€ 4.222.465**	**-€ 2.927.674**	**€ 1.294.790**	**€ 0**	**€ 310.000**	**-€ 261.000**	**€ 1.343.790**

Deze staat wordt nog aangepast zodra de definitieve gecontroleerde cijfers 2020 bekend zijn.

Bijlage 4: Staat van vaste schulden

Op 4 december 2020 heeft BsgW een langlopende lening van € 2 miljoen aangetrokken om de vooruit gefinancierde kosten van het OOP te dekken. De lening is voor zeven jaar aangetrokken en zal in zeven termijnen lineair worden afgelost, te beginnen op 4 december 2021.

Bijlage 5: Staat van reserves en voorzieningen

Reserves BsGW	x € 1.000,-
Initieel gestort weerstandsvermogen	385
Resultaat 2011	509
Resultaat 2012	-102
Resultaat 2013	-174
Resultaat 2014	-570
Resultaat 2015	-332
Resultaat 2016	-714
Resultaat 2017	-433
Aanvulling weerstandsvermogen (2017)	1.591
Aanvulling weerstandsvermogen (2018)	433
Resultaat 2018	-325
Aanvulling weerstandsvermogen (2018)	325
Aanvulling weerstandsvermogen (2019)	550
Aanvulling weerstandsvermogen (2020)	597
Resultaat 2019	13
Verrekening GDI en extra incidentele storting 2020	-548
Resultaat 2020 (begroting)	-
Reserves 31-12-2020	**1.205**
Resultaat 2021 (begroting)	-
Reserves 31-12-2021	**1.205**

Bestuurlijk is afgesproken dat BsGW beperkte reserves aanhoudt, in de vorm van een weerstandsreserve, zodat BsGW operationele risico's zelf kan opvangen zonder te hoeven terugvallen op de deelnemers. De benodigde omvang wordt gemaximeerd op het bedrag dat voortvloeit uit de risicoanalyse. Het meerdere wordt afgedragen aan de deelnemers naar rato van het aandeel op basis van de kostenverdeelmethodiek. Bij de oprichting is het weerstandsvermogen op basis van de risicoanalyse vastgesteld op € 385.000,- (ca. 5% van het begrotingstotaal) en gerealiseerd middels een bodemstorting van de drie founding fathers van BsGW.

Het positief resultaat 2011 is door het bestuur van BsGW toegevoegd aan de reserves van BsGW om slagvaardig de realisatie van de met het bestuur afgesproken groeistrategie van BsGW te kunnen nastreven.

Het negatief resultaat van 2014 -2017, voor het leeuwendeel veroorzaakt door extra proceskosten, is door het bestuur aan de reserves onttrokken. Eind 2017 en eind 2018 is besloten om de in deze jaren opgebouwde negatieve reserves aan te vullen tot het bedrag gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen van 593 duizend conform de begin 2018 uitgevoerde risico-analyse ten behoeve van de begroting 2019-2023).

In 2019 is besloten om het weerstandsvermogen aan te vullen gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen (AB 27-6-2019: Vaststellen bijdragen 2020).

In 2020 is de onderschrijding op de beheerkosten GDI (€ 193 duizend) en het te veel gestorte vermogen uit hoofde van de lagere proceskostenvergoeding van 2019 (€ 356 duizend) ten laste van het weerstandsvermogen gebracht (totaal € 548 duizend) en aangewend voor de oplossingsrichting met

Waterschap Limburg inzake de (her)verdeling van de proceskostenvergoeding 2020 en GDI (AB 25 juni 2020, Weerstandsvermogen 2020).
Hierin is vastgesteld dat het Waterschap Limburg (WL) ten onrechte meebetaalde aan de kosten van de WOZ-waardering.
Tevens is vastgesteld dat het Waterschap Limburg te weinig betaalde aan GDI-kosten: via de bestaande kostenverdeelmethode betaalde WL 25% van deze kosten, volgens de vaste verdeelsleutel van het ministerie van BZK zou dit 60% moeten zijn.

De bestemming van het resultaat 2020 is nog niet vastgesteld door het Algemeen Bestuur en daarom nog niet opgenomen in bovenstaande tabel. Derhalve is de begroting als uitgangspunt genomen, omdat de jaarcijfers nog niet zijn vastgesteld door de accountant.

Bijlage 6: Berekening van het rente-omslagpercentage

Sinds de verzelfstandiging van BsGW is geformaliseerd, kan BsGW deelnemen aan het geldverkeer, is een eigen bankrekening geopend en kunnen kort en/of langlopende leningen aangegaan worden.

Bijlage 7: Staat van personeelslasten

Begroting 2022	Heffen	Waarderen	Innen	Klantenzaken	Ondersteuning & Ontwikkeling	Parkeer belasting	Totaal BsGW
400000 bruto lonen	2.126.399	2.552.434	1.410.205	1.688.160	2.324.949	174.685	10.276.832
400010 overwerkvergoeding	0	0	0	0	0	0	-
400011 HRM cafetaria model	0	0	0	0	0	2.012	2.012
400200 gratificatie jubilea/afscheid	17.279	20.741	11.460	13.718	18.893	1.420	83.511
400201 gratificatie prestatie	3.647	4.378	2.419	2.895	3.988	300	17.626
400100 bruto lonen	**2.147.325**	**2.577.553**	**1.424.083**	**1.704.774**	**2.347.830**	**178.417**	**10.379.981**
401000 sociale premies	364.998	436.255	196.877	235.522	459.040	33.330	1.726.022
401002 werkgeversaandeel ziektekosten	136.713	163.404	73.742	88.217	171.938	12.484	646.498
401100 sociale lasten	**501.712**	**599.659**	**270.619**	**323.739**	**630.977**	**45.814**	**2.372.520**
402000 wervingskosten	0	0	0	0	14.573	0	14.573
402100 reiskosten woon-werk	41.539	54.593	21.247	30.359	28.824	5.632	182.194
402200 opleidingskosten	46.091	73.775	29.434	42.471	67.267	6.249	265.286
402201 seminars symposia	0	0	0	0	40.157	0	40.157
402300 geschenkenregeling	16.664	14.644	7.172	10.563	20.374	2.260	71.677
402302 personeelsvereniging	0	0	0	0	19.966	0	19.966
402303 vergoeding kosten BHV	0	0	0	0	0	0	0
402304 bedrijfarts/arbodienst	0	0	0	0	42.118	0	42.118
403004 kosten ondernemingsraad	0	0	0	0	24.774	0	24.774
403099 overige personeelskosten	0	0	7.379	0	6.561	0	13.939
408100 overige personeelskosten	**104.294**	**143.012**	**65.231**	**83.394**	**264.615**	**14.141**	**674.686**
409000 uitzendkrachten	0	0	0	0	0	0	0
409001 personeel andere overheid	0	0	0	0	0	0	0
409100 personeel derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
409999 personeelskosten	**2.753.332**	**3.320.224**	**1.759.934**	**2.111.907**	**3.243.423**	**238.373**	**13.427.187**

aantal formatieplaatsen 2022	**37,1**	**35,1**	**24,7**	**33,8**	**27,8**	**3,2**	**161,8**
aantal formatieplaatsen 2021	**36,8**	**34,8**	**24,5**	**33,5**	**27,5**	**3,2**	**160,3**

Bijlage 8: Toelichting op de kostenverdeelmethodiek

Bedragen x € 1.000	Begroting 2022	Kosten per produkt						GDI 40% Gem 60% WL
		Heffen	Waarderen	Innen	Klantzaken	Parkeer-belasting	O&O	
Lasten								
bruto lonen	10.379.981	2.147.742	2.578.053	1.424.359	1.705.104	176.439	2.348.285	0
sociale lasten	2.372.520	501.712	599.659	270.619	323.739	45.814	630.977	0
overige personeelskosten	674.686	104.294	143.012	65.231	83.394	14.141	264.615	0
personeel derden	0	0	0	0	0	0	0	0
Personeelskosten	**13.427.187**	**2.753.747**	**3.320.723**	**1.760.209**	**2.112.237**	**236.394**	**3.243.877**	**0**
Huisvestingkosten	**793.066**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3.715**	**789.350**	**0**
Afschrijvingkosten	**260.511**	**0**	**5.108**	**0**	**0**	**7.099**	**248.304**	**0**
ICT-kosten	**3.226.910**	**278.339**	**914.377**	**145.867**	**205.414**	**5.690**	**1.049.092**	**628.132**
drukwerk	11.368	456	15	170	0	65	10.662	0
print/kopieerwerk	175.268	16.045	113	1.166	139.149	6.555	12.242	0
porti	508.536	0	947	3.481	480.033	24.075	0	0
telefonie/datacommunicatie	25.000	0	0	0	1.385	34	23.581	0
incassokosten	0	0	0	0	0	0	0	0
kosten brongegevens	375.664	315.421	0	0	0	60.242	0	0
diensten door derden	436.205	18.142	359.531	0	0	2.007	56.525	0
tegemoetkoming proceskosten	3.000.000	0	3.000.000	0	0	0	0	0
overige operationele kosten	109.422	2.406	-2.712	53.332	-37.897	427	93.866	0
Overige operationele kosten	**4.641.463**	**352.471**	**3.357.893**	**58.150**	**582.669**	**93.404**	**196.876**	**0**
algemene kosten	443.717	2.531	0	0	2.407	1.787	436.992	0
onvoorzien	323.306	0	0	0	0	1.507	321.799	0
Algemene kosten	**767.023**	**2.531**	**0**	**0**	**2.407**	**3.294**	**758.791**	**0**
Bankkosten	268.235	0	0	0	0	5.634	262.601	0
Rentekosten	32.228	1.293	-1.293	24.895	0	0	7.333	0
Bank- en rentekosten	**300.463**	**1.293**	**-1.293**	**24.895**	**0**	**5.634**	**269.934**	**0**
Toevoegingen aan voorzieningen	**0**	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**23.416.622**	**3.388.380**	**7.596.809**	**1.989.121**	**2.902.726**	**355.231**	**6.556.224**	**628.132**
Baten								
Renteopbrengsten	**12.776**	**0**	**0**	**12.676**	**0**	**100**	**0**	**0**
BsGW diensten aan derden	0	0	0	0	0	0	0	0
overige opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0	0
Diensten aan derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdragen van derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Opbrengst vervolgingskosten	**2.161.968**	**0**	**0**	**2.155.998**	**0**	**5.970**	**0**	**0**
Totale baten	**2.174.744**	**0**	**0**	**2.168.674**	**0**	**6.070**	**0**	**0**
Netto kosten	**21.241.879**	**3.388.380**	**7.596.809**	**-179.553**	**2.902.726**	**349.161**	**6.556.224**	**628.132**

Verdeelsleutels per deelnemer na toetreding Mook en Middelaar	aantal aanslagregels	aantal WOZ-objecten	aantal biljetten	aantal klantcontacten	aantal aanslagregels	aandeel in de productkosten	aandeel in de productkosten (GDI)
Gemeente Beek	31.000	8.250	15.000	3.442	0	1,12%	0,56%
Gemeente Beekdaelen	70.717	17.887	36.552	7.617	0	2,45%	1,22%
Gemeente Beesel	26.851	7.628	8.311	2.833	0	1,01%	0,50%
Gemeente Bergen	24.650	6.500	9.100	2.800	0	0,89%	0,44%
Gemeente Brunssum	65.100	16.350	18.800	6.073	0	2,22%	1,10%
Gemeente Echt-Susteren	66.115	17.500	14.000	6.698	0	2,37%	1,17%
Gemeente Eijsden-Margraten	108.165	13.247	50.278	5.217	0	2,11%	1,05%
Gemeente Gennep	45.426	8.507	14.826	3.595	0	1,24%	0,61%
Gemeente Gulpen-Wittem	25.204	7.741	7.475	3.012	0	1,02%	0,51%
Gemeente Heerlen	209.000	54.700	59.500	18.515	6.100	7,69%	3,82%
Gemeente Kerkrade	147.101	28.106	50.707	8.481	716	3,96%	1,97%
Gemeente Landgraaf	80.300	19.750	23.700	7.918	0	2,71%	1,35%
Gemeente Leudal	50.500	18.000	17.000	7.634	0	2,36%	1,17%
Gemeente Maasgouw	50.000	12.500	14.900	5.054	0	1,71%	0,85%
Gemeente Maastricht	276.000	69.600	69.750	25.316	0	9,41%	4,67%
Gemeente Meerssen	76.686	9.572	10.477	4.190	900	1,62%	0,80%
Gemeente Mook en Middelaar	16.184	4.221	11.319	1.633	0	0,57%	0,28%
Gemeente Nederweert	31.350	8.200	14.100	3.400	0	1,12%	0,55%
Gemeente Peel en Maas	59.200	22.100	21.900	8.983	0	2,86%	1,42%
Gemeente Roerdalen	38.500	11.000	13.000	4.493	0	1,48%	0,73%
Gemeente Roermond	100.500	30.000	36.500	11.575	4.000	4,24%	2,10%
Gemeente Simpelveld	22.550	5.700	6.600	2.270	0	0,78%	0,39%
Gemeente Sittard-Geleen	212.000	51.900	70.500	19.554	4.325	7,36%	3,65%
Gemeente Stein	71.500	12.900	12.500	5.330	0	1,90%	0,94%
Gemeente Vaals	33.100	6.300	15.600	2.050	0	0,88%	0,44%
Gemeente Valkenburg	26.735	9.846	8.665	3.465	0	1,25%	0,62%
Gemeente Venlo	165.000	56.000	53.000	51.500	17.000	9,82%	4,87%
Gemeente Voerendaal	25.300	6.250	7.300	2.634	0	0,86%	0,43%
Gemeente Weert	74.181	25.079	25.902	10.106	4.235	3,57%	1,77%
Waterschap Limburg	1.800.000	0	594.000	198.500	0	19,42%	60,00%
Totaal verdeelsleutels BsGW	**4.028.915**	**565.334**	**1.311.262**	**443.887**	**37.276**	**100%**	**100%**

Tarief per produkt van dienstverlening	**€ 0,84**	**€ 13,44**	**€ -0,14**	**€ 6,54**	**€ 9,37**		

1. Algemeen
De netto exploitatiekosten van BsGW worden gedragen door de deelnemers in BsGW. Om deze kosten over de deelnemers te verdelen, maakt BsGW gebruik van een methodiek waarbij de kosten toegerekend worden aan producten van dienstverlening, aansluitend op de procesmatige organisatieopzet van BsGW.

BsGW functioneert als een kostenbesparende uitvoeringsorganisatie voor haar deelnemers. Daarom is een efficiënte procesinrichting en een geoptimaliseerde applicatiearchitectuur essentieel. De gegevensverwerkende processen worden hiertoe voor alle deelnemers integraal uitgevoerd en hebben een hoge automatiseringsgraad. Kosten worden niet product specifiek gemaakt en kosteninformatie is als gevolg hiervan niet per belastingsoort beschikbaar.

De kosten van activiteiten op BsGW-niveau die dienen ter ondersteuning van de organisatie als geheel (zoals de ondersteuning van het personeel) worden als apart product inzichtelijk gemaakt, omwille van een betere sturing, controle en beheersing van deze kosten. Het doorbelasten van deze kosten, via allerlei verdeelsleutels, aan de primaire producten zou alleen maar leiden tot een vertroebeling van het inzicht in de kosten van de primaire producten. De aard van deze kosten maakt namelijk dat ze niet te splitsen zijn naar de primaire processen.

2. De methodiek van kostenverdeling
De basis van de kostenverdeling wordt gevormd door een reële en transparante begrotingsopzet. Het noodzakelijke inzicht om te komen tot een pragmatische en voor de deelnemers eerlijke toerekening van kosten wordt verkregen door gebruik te maken van een kostenplaatsenstructuur die aansluit op de procesmatige organisatieopzet van BsGW.

De kosten worden gebaseerd op de begroting en met behulp van kostenplaatsen toegerekend aan de hoofdprocessen van BsGW. Deze hoofdprocessen zijn uitgedrukt in vijf producten van dienstverlening: Heffen, Waarderen, Innen, Klantzaken en Organisatieondersteuning & Ontwikkeling (O&O). Vervolgens worden de kosten met behulp van aparte verdeelsleutels omgeslagen naar een eenheidstarief per product van dienstverlening.

De processen voor waterschap en gemeenten overlappen elkaar in grote mate en de benodigde basisgegevens worden gelijktijdig voor alle deelnemers opgebouwd. Omdat BsGW de processen voor alle belastingsoorten integraal uitvoert, zijn de daarmee samenhangende kosten zodanig met elkaar verweven dat kosten niet per belastingsoort gedifferentieerd kunnen worden. Het hanteren van eenheidstarieven is, gezien de overlap van de processen en integrale wijze van uitvoering van de processen gerechtvaardigd. Belastingen die niet passen in de integrale uitvoeringswijze van BsGW worden aangemerkt als exoot. In de uitvoeringsregeling van BsGW worden de standaard belastingsoorten en de afwijkende belastingsoorten (de zogenaamde exoten) die hiervoor in aanmerking komen apart genoemd. Indien een exoot in de samenwerking ingebracht wordt dan dient via een (financiele) analyse bepaald te worden of de gangbare methodiek van kostenverdeling van toepassing kan zijn, of dat de kosten apart doorberekend moeten worden.

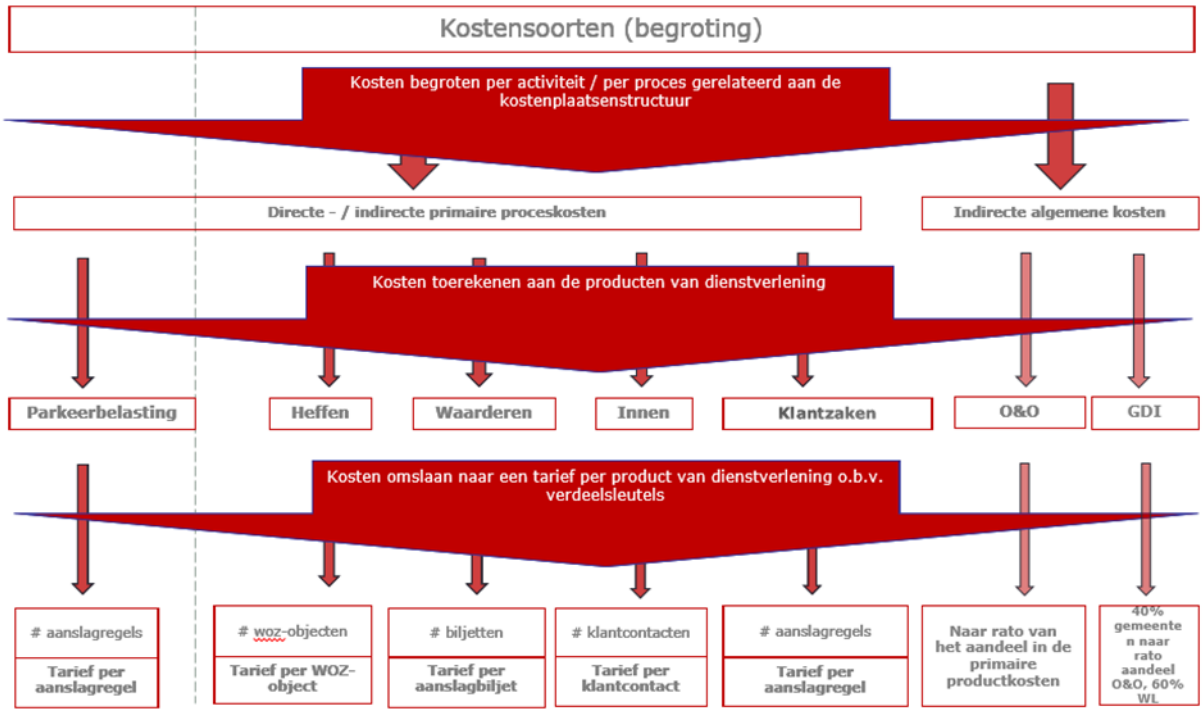
Vanaf 2012 voert BsGW de parkeerbelasting uit voor enkele gemeenten. Omdat parkeerbelasting in eerste instantie was aangemerkt als exoot, werd dit uitgevoerd via een pilot. De uitkomst hiervan was dat de directe activiteiten die BsGW moet uitvoeren voor de parkeerbelasting voor het overgrote deel specifiek van aard zijn en uitsluitend gericht zijn op een adequate uitvoering van deze taak voor de betreffende gemeente. De directe activiteiten kunnen niet geïntegreerd worden in de regu-

liere uitvoering van de processen. Vanaf 2014 is daarom het product Parkeerbelasting toegevoegd als sub-product van de dienstverlening van BsGW.

De verdeelsleutels voor de kosten van de vier primaire processen, plus het sub-product Parkeerbelasting zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers. Voor het toewijzen van indirecte kosten aan primaire processen bestaat vanuit cost-accounting oogpunt geen algemeen geldende oplossing. Elke verdeelsleutel is een arbitraire keuze. De kosten van het product van dienstverlening O&O worden omgeslagen naar de deelnemers op basis van het aandeel in de kosten van de vier producten van de primaire processen plus het subproduct parkeerbelasting.

In het AB van 8 oktober 2020 is besloten de kosten uit hoofde van GDI apart in de begroting en doorbelasting op te nemen, omdat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) de beheerkosten verdeelt via de door haar vastgestelde verdeelsleutel 40% gemeenten/60% waterschap. De kosten voor het gemeentelijke deel worden vervolgens omgeslagen op basis van het aandeel in O&O.

In onderstaand figuur is de methodiek van kostenverdeling schematisch weergegeven.

3. De methode van kostenverdeling toegepast

BsGW begroot haar uitvoeringskosten per activiteit en direct gerelateerd aan de kostenplaatsenstructuur. De kostenplaatsenstructuur is gebaseerd op de organisatieopzet en opgezet vanuit het principe dat de kosten per kostenplaats direct gerelateerd moeten kunnen worden aan het subproduct van dienstverlening.

Per kostensoort zijn de kosten direct (zonder verdeelsleutels) toegewezen aan de juiste kostenplaatsen. Door het samenvoegen van de kostenplaatsen per product van dienstverlening ontstaat inzicht in de kosten per product van dienstverlening.

Hierna worden de kosten omgeslagen naar een tarief per (sub-)product van dienstverlening op basis van aparte verdeelsleutels. De verdeelsleutels die hierbij gehanteerd worden, zijn gebaseerd op de verwachte productieaantallen:

- Voor het product Heffen, het aantal (bruto) aanslagregels.
- Voor het product Waarderen, het aantal WOZ-objecten.
- Voor het product Innen, het aantal aanslagbiljetten.
- Voor het product Klantzaken, het aantal klantcontacten.
- Voor het sub-product Parkeerbelasting, het aantal aanslagregels.

De kosten van het product O&O worden omgeslagen naar rato van het aandeel van de deelnemer in de kosten van de vier primaire producten plus het sub-product Parkeerbelasting. De kosten van het product GDI worden v.w.b. het gemeentelijke deel omgeslagen op basis van het aandeel in O&O.

Bijlage 9: Risicoanalyse

Om de financiële gevolgen van de genoemde risico's op te kunnen vangen is het van belang dat de BsGW een weerstandsvermogen aanhoudt dat overeenkomt met de benodigde weerstandscapaciteit. Op basis van de risicoanalyse is het benodigde weerstandsvermogen bepaald. Het totale benodigde weerstandsvermogen voor de genoemde risico's is € 1,33 miljoen. De uitsplitsing en opbouw van dit bedrag staat in de tabel 'Berekening weerstandsvermogen BsGW'.

Voor elk van de risico's is het bruto risicobedrag geïdentificeerd. Dit is het maximale bedrag dat nodig is indien het risico zich daadwerkelijk voordoet, in een situatie waar geen beheersmaatregelen worden genomen. Daarna is voor elk van de risico's het netto risicobedrag gekwantificeerd. Dit is het risico dat kan optreden indien de geformuleerde beheersmaatregelen effectief zijn uitgevoerd. Vanuit het netto risico is het restrisico berekend. Het restrisico is het netto risicobedrag vermenigvuldigd met de kans die er bestaat dat het geïdentificeerde risico optreedt, ná het nemen van de geformuleerde beheersmaatregelen. Hierbij is de maximale kans genomen zoals die in de risico analyse staat aangegeven. Dit leidt tot een conservatief weerstandsvermogen, dat wil zeggen: met het berekende weerstandsvermogen worden de risico's afgedekt.

<u>Weerstandsvermogen begroting 2022</u>
Bij de (meerjaren)-begroting 2021-2025 is het weerstandsvermogen berekend op € 1,19 miljoen, circa 6,3% van de netto-kosten BsGW 2021.

Begin 2021 is de risico-analyse opnieuw uitgevoerd, waarbij de nog steeds relevante risico's zijn geactualiseerd danwel aangepast naar de cijfers van de begroting 2021 en actuele wet- en regelgeving. De benodigde weerstandcapaciteit, exclusief risico frictiekosten, komt uit op € 1,33 miljoen, circa 6,3% van de netto-kosten 2022. Een toename van € 140 duizend.
Deze toename heeft te maken met een aantal veranderingen in de (kans op) risico's.

In de vorige risico-analyse werd het restrisico van een datalek ingeschat op € 200 duizend. BsGW heeft echter een aantal aanvullende beheersmaatregelen getroffen, met name op het gebied van training medewerkers, waardoor zij dit restrisico lager inschat. Daarentegen schat zij het risico van het betalen van meer losgeld hoger in, mede ook als gevolg van de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan in de afgelopen jaren.
De grootste toename van het benodigde weerstandsvermogen wordt echter gevormd door de lagere opbrengsten vervolgingskosten als gevolg van mogelijke na-ijl-effecten van Covid-19 of nieuwe pandemieën. BsGW schat de kans dat dit risico zich voordoet hoger in, namelijk op 55%.

Hiermee rekening houdend zou het weerstandsvermogen bij de (meerjaren-)begroting 2022-2026 uitkomen op € 1,33 miljoen, circa 6,3% van de netto-kosten 2022.

Tabel: Risico's en beheersmaatregelen m.b.t. de BsGW

	Risico's	**Kans***	**Mogelijk(e) effect(en)**	**Im-pact****	**Mogelijk(e) oor-za(a)k(en)**	**Beheersmaatregel(en) (delen, verzekeren, terugdringen, beperken)**
1.	Datalek met als gevolg dat vertrouwelijke gegevens openbaar worden gemaakt	1	Boete Autoriteit Persoonsgegevens	G	Hackersaanvallen, nalatigheid medewerkers/ deelnemers	1. Procedure meldplicht datalekken BsGW 2. Informatiebeveiligingsbeleid en besluit gegevensverstrekking en privacy-protocol. 3. Bewustwording medewerkers/opleiding/e-learning/mistery guest. 4. De FG en CISO toetsen/monitoren op naleving. 5. BsGW zet ICT-beveiligingstoepassingen in zoals beveiligde FTP-server voor uitwisselingen met de deelnemers of andere partijen, mail, adequate anti-virusbeveiligingen en data-encryptie, Third Party Memorandum, ISAE 403-verkaring. 6. Verstrekking aan deelnemers alleen na een privacy toets/doelbinding.
	Hackersaanvallen en overige ICT-storingen	2	Aanvullende kosten door productieverlies	G	Bouwwerkzaamheden, hackaanvallen, onjuiste temperatuur serverruimten	Extra inzet externe capaciteit, uitwijk/back-ups.
	Ransomware/gijzelsoftware	4	Aanvullende kosten door gijzeling/losgeld betalen	G	Hackersaanvallen	1. Verzekeren 2. Leveranciersaansprakelijkheid contractueel vastleggen
2.	Uitbesteding van niet kernactiviteiten	1	Mindere kwaliteit van de dienstverlening (door derde aan BsGW, maar ook van BsGW aan haar klan-	M	Geen goed opdrachtgeverschap/contractmanagement van BsGW aan derde(n)	1. Contractkwaliteit 2. SLA's 3. Stuurinformatie 4. Controlemogelijkheden

			ten)			5. Contract/SLA manager
3.	Fraude	1	Verlies ten gevolge van (incasso/afdracht)fraude zal BsGW dienen te compenseren Imagoschade BsGW	M	Geen sluitende interne controles	1. Stelsel van sluitende interne controles 2. Adequate functiescheidingen 3. Integriteit onder de aandacht blijven houden
4.	Vervuiling van en/of incomplete gegevens bestanden	2	Foutieve aanslagen met als gevolg veel correctiewerkzaamheden en daardoor hogere kosten	K	a. Geen goede afspraken over beheer, verantwoordelijkheid en gebruik van gegevens b. Onzuivere gegevens worden aangeleverd door (externe) bronhouder	1. Goede afspraken worden vastgelegd in de UVO 2. Stelsel van verbandscontroles ter vaststelling van juistheid en volledigheid administraties 3. Terugmelding foute gegevens aan bronhouder
5.	Overschrijding van begroting BsGW	2	• Reserves moeten worden aangesproken • Zwaardere lasten voor deelnemers	M	a. Geen goede bedrijfsvoering / P&C cyclus: 'verrassingen' in de financiele huishouding van BsGW b. Externe oorzaken: gewijzigde wet-/regelgeving, eisen Waarderingskamer/accountant, caostijging en/of inflatie hoger dan de rekenuitgangspunten e.d. c. Tegenvallende kostenbesparingen uit aanbestedingstrajecten, procesoptimalisatie, efficiencymaatregelen, kanaalsturing.	1. Begroting baseren op adequate kostenramingen (jaarrekening t-1 incl. nacalculatie i.g.v. relevante / substantiële afwijkingen): er is reëel en transparant begroot, maar er bestaat altijd een kans op overschrijding. Om dit op te kunnen vangen is weerstandsvermogen nodig 2. Taakstellende budgetten gekoppeld aan een strakke control 3. Aanhouden van voldoende (maar niet te veel) weerstandsvermogen

6.	Landelijke stijging WOZ-bezwaren		Hogere proceskostenvergoedingen		Landelijke regelgeving, verdienmodel NCNP's	Actieplan proceskostenvergoeding
7.	Ambitieuze raming opbrengst vervolgingskosten	3	• Reserves moeten worden aangesproken • Zwaardere lasten voor deelnemers	G	a. Achterblijvende opbrengst vervolgingskosten b. Hogere kosten voor invorderingsacties	1. Begroting baseren op adequate kostenramingen (jaarrekening t-1 incl. nacalculatie i.g.v. relevante / substantiële afwijkingen) 2. Taakstellende budgetten gekoppeld aan een strakke control 3. Aanhouden van voldoende (maar niet te veel) weerstandsvermogen
8.	Kosten functie-ongeschiktheid en ziekteverzuimkosten	3	Hogere ziekteverzuimkosten Outplacement-kosten	G	a. BsGW is eigen risicodrager WW en verplichte bovenwettelijke uitkering bij alle ontslagen anders dan dwingende reden b. Personeelsbestand sluit kwantitatief en/of kwalitatief niet aan op de (gewijzigde) eisen c. Personeelsbestand is scheef qua leeftijdsopbouw (hoe leeftijdsopbouw) met als gevolg hoog (langdurig, veelal niet-werk-gerelateerd) ziekteverzuim maar ook extra (tijdelijke) kosten om nieuwe medewerkers in te werken	1. Adequaat HRM beleid gericht op preventie en – zo nodig – herplaatsing binnen of buiten BsGW 2. Mobiliteitsplan en budget - Vrijwillige mobiliteit (geen kosten) - Verplichte mobiliteit (coaching/detachering etc. dekking via OOP) - Afscheid bij functie-ongeschiktheid 3. Strategisch HRM-beleid

* Kans van optreden: 1 = 0%-10%, 2 = 11%-25%, 3 = 26%-50%, 4 = 51%-100% ** Impact: G(root) / M(iddel) / K(lein)

BsGW	Bruto-risico	Bruto-risico (toelichting)	Netto risico	Netto-risico (toelichting)	Kans optreden risico	Restrisico
1.	€ 20.000.000	Datalek	€ 10.000.000	Boete datalek.	1%	€ 100.000
	€ 500.000	Hackersaanvallen en overige ICT-storingen	€ 200.000	Aanvullende kosten door productieverlies wegens verstoring ICT-infrastructuur.	10%	€ 20.000
		Ransomware-aanvallen/gijzeling		Betalen van losgeld.		€ 200.000
2.	€ 3.200.000	Uitbesteding niet-kernactiviteiten; volledige wanprestatie zonder verhaal-mogelijkheid	€ 800.000	25% meerwerk door slechte kwaliteit van uitbestede diensten.	10%	€ 80.000
3.	€ 5.000.000	Fraude, verduistering incasso-opbrengst /afdracht	€ 100.000	Afdekking via fraude- en oplichtingpolis, minus eigen risicobedrag.	10%	€ 10.000
4.	€ 500.000	Vervuiling van en/of incomplete gegevensbestanden	€ 50.000	Foutieve aanslagen met als gevolg veel correctiewerkzaamheden en daardoor hogere kosten.	20%	€ 10.000
5.	€ 2.500.000	Overschrijding begroting BsGW Te denken valt hierbij aan:	€ 1.000.000	Er is reëel en transparant begroot, maar er bestaat altijd een kans op overschrijding (denk aan hogere CAO-afspraken dan begroot, gebruikmaken van het persoonsgebonden basis budget, stimuleringsregeling, na-ijl-effecten Covid-19, aanbesteding ICT). Om dit op te kunnen vangen is weerstandsvermogen nodig.	20%	€ 200.000
		Wijzigingen in wet-/regelgeving		Niet te voorkomen en enkel door vroegtijdig op inspelen en extra middelen te compenseren.		
		Juridische aangelegenheden		Incidenten zullen zich altijd blijven voordoen, met als gevolg dat juridische expertise ingeschakeld moet worden, schikking, aansprakelijkheidskosten.		
6.	p.m.	Landelijke stijging WOZ-bezwaren	p.m.	Het aantal bezwaren (landelijk) stijgt meer dan evenredig met als gevolg een toename in de proceskostenvergoeding.		€ 250.000
7.	€ 2.136.700	Ambitieuze raming opbrengsten vervolgingskosten	€ 427.500	Door de strakke invordering kan de betaalmoraal verbeteren en de opbrengst vervolgingskosten achterblijven. Daarbij zal naast een hogere beslagvrije voet ook het proces inzake invordering anders gaan lopen, met als mogelijk gevolg lagere opbrengsten. Eventuele na-ijl-effecten uit hoofde van Covid-19 zijn hierin ook opgenomen.	55%	€ 235.000
8.	€ 750.000	Kosten functie-ongeschiktheid en ziekteverzuimkosten	€ 225.000	Extra inhuur als gevolg van langdurige uitval van medewerkers wegens ziekteverzuim en opvang bij functie-ongeschiktheid. Daarnaast overlap van salariskosten bij tijdig inwerken nieuwe medewerkers.	100%	€ 225.000
				Benodigde weerstandsvermogen		**€ 1.330.000**
				% weerstandsvermogen /(netto) begroting		**ca. 6,3%**

Bijlage 10: Bijdrage Waterschap Limburg volgens BBP-opzet

Bijdrage 2022 Waterschap Limburg conform BBP-indeling		Netto	Totaal bijdrage		
			Zuiverings-beheer	Watersys-teembeheer	Totaal
		2022	1.587.250 ve		
Heffing en invordering		**1.031.713**	**1.574.606**	**2.806.311**	**4.380.917**
31	**Belastingheffing**	**3.168.197**	**973.271**	**2.194.926**	**3.168.197**
31.1	kostentoedeling en belastingverordeningen	43.208	-	43.208	43.208
31.2	aanslagen huishoudens en forfaitaire bedrijfsruimten	334.249	165.740	168.509	334.249
31.3	aanslagen zuiveringsheffing overige bedrijven	524.925	524.925	-	524.925
31.4	aanslagen watersysteemheff. gebouwd, ongebouwd en natuur	1.656.992	-	1.656.992	1.656.992
31.5	aanslagen verontreinigingsheffing	-	-	-	-
31.6	verzoek-/ bezwaar-/ beroepschrift huishoud./ forfait.bedrijfsruimten	244.258	121.117	123.141	244.258
31.7	bezwaar-/ beroepschriften zuiveringsheff. ov. bedrijven	161.490	161.490	-	161.490
31.8	bezwaar-/beroepschriften watersysteemheff. gebouwd, ongebouwd en natuur	203.075	-	203.075	203.075
31.9	bezwaar-/beroepschriften verontreinigingsheffing	-	-	-	-
32	**Invordering**	**1.212.721**	**601.335**	**611.385**	**1.212.721**
32.1	betalingsverwerking aanslagen	291.396	144.490	146.905	291.396
32.2	kwijtschelding	167.124	82.869	84.254	167.124
32.3	invorderingsmaatregelen aanslagen	754.201	373.975	380.226	754.201

Bijlage 11: Berekend EMU-saldo

	Bedragen x € 1.000	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	0	0	0	0	0	0	0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	261	261	261	261	261	261	261
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0	0
4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-300	-300	-300	-300	-300	-300	-300
5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het Rijk, de Provincies, De Europse Unie en overigen	0	0	0	0	0	0	0
6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
7	Uitgaven aan aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp	0	0	0	0	0	0	0
8a	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0	0
8b	Boekwinst op grondverkopen	0	0	0	0	0	0	0
9	Betalingen ten laste van de voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten	0	0	0	0	0	0	0
11	Boekwinst bij verkoop van effecten	0	0	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	**-39**	**-39**	**-39**	**-39**	**-39**	**-39**	**-39**

Bijlage 12: Geprognosticeerde balans 2021-2025

Activa (x € 1.000,-)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vaste Activa								
Immateriële vaste activa (1)								
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	803	742	742	791	791	791	791	791
Totaal immateriële vaste activa	**803**	**742**	**742**	**791**	**791**	**791**	**791**	**791**
Immateriële vaste activa in uitvoering (2)	290	324	300	300	300	300	300	300
Totaal immateriële vaste activa in uitvoering	**290**	**324**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**
Materiële vaste activa (3)								
Kantoorinventaris	105	253	253	253	253	253	253	253
Totaal materiële vaste activa	**105**	**253**	**253**	**253**	**253**	**253**	**253**	**253**
TOTAAL VASTE ACTIVA	**1.200**	**1.320**	**1.296**	**1.345**	**1.345**	**1.345**	**1.345**	**1.345**
Vlottende activa								
Vorderingen (4)								
Vorderingen op openbare lichamen	926	738	146	146	146	146	146	146
Overige vorderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vorderingen	**926**	**738**	**146**	**146**	**146**	**146**	**146**	**146**
Liquide middelen (5)	1.822	1.528	1.528	1.558	1.556	1.554	1.552	1.550
Totaal liquide middelen	**1.822**	**1.528**	**1.528**	**1.558**	**1.556**	**1.554**	**1.552**	**1.550**
Overlopende activa (6)	2.181	3.772	3.772	3.772	3.772	3.772	3.772	3.772
Totaal overlopende activa	**2.181**	**3.772**	**3.772**	**3.772**	**3.772**	**3.772**	**3.772**	**3.772**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**4.929**	**6.038**	**5.446**	**5.476**	**5.474**	**5.472**	**5.470**	**5.468**
TOTAAL ACTIVA	**6.128**	**7.358**	**6.741**	**6.820**	**6.818**	**6.816**	**6.814**	**6.812**
			-617					

Passiva (x € 1.000,-)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vaste passiva								
Algemene reserve	593	592	1.190	1.190	1.190	1.190	1.190	1.190
Resultaat boekjaar	-324	13	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	**268**	**605**	**1.190**	**1.190**	**1.190**	**1.190**	**1.190**	**1.190**
Voorzieningen (8)								
Voorziening proceskosten 2017	0	11	0	0	0	0	0	0
Voorziening proceskosten 2018	226	92	0	0	0	0	0	0
Voorziening proceskosten 2019		521	0	0	0	0	0	0
Voorziening vervroegd pensioen	33	30	28	26	24	22	20	18
Totaal voorzieningen	**259**	**654**	**28**	**26**	**24**	**22**	**20**	**18**
TOTAAL VASTE PASSIVA	**527**	**1.259**	**1.218**	**1.216**	**1.214**	**1.212**	**1.210**	**1.208**
Vlottende passiva								
Kortlopende schulden (9)								
Lening kort	0	550	0	0	0	0	0	0
Crediteuren	1.372	1.243	1.243	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250
Belastingen en sociale lasten	788	703	703	750	750	750	750	750
Overige schulden	3.214	1.749	1.722	1.749	1.749	1.749	1.749	1.749
Totaal kortlopende schulden	**5.375**	**4.245**	**3.668**	**3.749**	**3.749**	**3.749**	**3.749**	**3.749**
Overlopende passiva (10)	227	1.855	1.855	1.855	1.855	1.855	1.855	1.855
Totaal overlopende passiva	**227**	**1.855**	**1.855**	**1.855**	**1.855**	**1.855**	**1.855**	**1.855**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**5.602**	**6.100**	**5.523**	**5.604**	**5.604**	**5.604**	**5.604**	**5.604**
TOTAAL PASSIVA	**6.129**	**7.358**	**6.741**	**6.820**	**6.818**	**6.816**	**6.814**	**6.812**

Deze tabel wordt nog aangepast zodra de definitieve gecontroleerde cijfers 2020 bekend zijn.

BsGW Belastingsamenwerking
Gemeenten en Waterschappen
Kerkeveldlaan 2
6042 JX Roermond
Postbus 1275
6040 KG Roermond
T: 088 8420 444
W: www.bsgw.nl
KvK-nr. 52426297

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen Limburg

Mededeling aan het Algemeen Bestuur

VAN : Dagelijks Bestuur
ONDERWERP : Oplegnotitie bij Kadernota 2022

Aanleiding

Tijdens de AB-vergadering van 18 december 2020 zijn opmerkingen gemaakt ten aanzien van de Kadernota 2022. Deze opmerkingen hadden betrekking op de zorgen rondom de kostenontwikkeling bij BsGW, waarbij enkele zaken nadere toelichting verdienen. Daarnaast is gevraagd te zoeken naar oplossingen rondom de stijgende kosten, door bijvoorbeeld niet te indexeren en/of een taakstellende begrotingspost voor proceskostenvergoeding op te nemen. Deze oplegnotitie (incl. bijlage) gaat nader in op genoemde opmerkingen.

Samenvatting

Eén van de doelstellingen, die voortvloeien uit de missie van BsGW, is kostenreductie. De afgelopen jaren heeft BsGW verschillende kostenbesparingen gerealiseerd en heeft zich hier ook voor de komende jaren aan gecommitteerd. Het betreft in concreto:

1. Het niet doorbelasten van de loon- en prijsindexeringen aan de deelnemers gedurende de periode 2012 - 2017: € 1,5 miljoen structureel per jaar;
2. Het opvangen van de stimuleringsregeling binnen de eigen begroting: totaal € 5 miljoen;
3. Het opvangen van het Ondernemings- en ontwikkelplan (€ 4 miljoen) binnen de eigen begroting middels formatiereductie[1].

BsGW zit tot en met 2029 nog middenin het uitvoeringstraject van kostenbesparingen. Verdere bezuinigingen tasten de continuïteit van de bedrijfsvoering aan, blokkeren de gewenste kwaliteitsverbetering en dragen bij aan een hoger risicoprofiel (rechtmatigheid, foutenmarge, fraudegevoeligheid etc.) en zijn dan ook niet verantwoord.

Daarnaast zijn er vragen gesteld over de hoogte van de in de begroting opgenomen proceskostenvergoeding van € 3 miljoen. In de afgelopen jaren zijn de kosten van de proceskostenvergoeding fors toegenomen. De laatste inschatting laat zien dat de te verwachten proceskosten in 2020 zullen liggen rond de € 2,7 miljoen. Uitgangspunt bij het opstellen van een reële begroting is dat er dan ook een zo realistisch mogelijk bedrag wordt ingeschat. Gezien de te verwachten kosten over het begrotingsjaar 2020 betekent dit dat voor de begroting 2022 een bedrag van € 3 miljoen realistisch wordt geacht. Zeker gezien het feit dat de ontwikkeling van het aantal bezwaren en de daaruit voortvloeiende proceskostenvergoedingen niet of nauwelijks beïnvloedbaar zijn door BsGW. Het echte probleem en daarmee ook de oplossing zit in de (landelijke) regelgeving zelf.

Concluderend

We begrijpen dat verschillende AB-leden hun zorgen hebben uitgesproken over de kostenontwikkeling in de kadernota 2022. Echter gezien bovenstaande is het niet verantwoord de organisatie BsGW nog nadere kostenreducties op te leggen naast de reeds lopende kostenbesparingstrajecten.

[1] Het OOP is gefinancierd met vreemd vermogen dat, middels een structurele kostenbesparing van € 1,3 miljoen per jaar, moet worden afgelost. Pas daarna is er sprake van een structureel lagere bijdrage voor deelnemers.

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen Limburg

Bijlage 1: Achtergrondinformatie tot en met 2020

Kostenbesparingen

De kadernota 2022 dient als basis voor de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2026. Het belangrijkste bestuurlijke uitgangspunt is een sluitende begroting en meerjarenraming. Daarnaast is één van de doelstellingen die voortvloeien uit de missie van BsGW kostenreductie.
Onderstaand wordt inzicht gegeven in welke kostenbesparingen BsGW voor haar deelnemers heeft bereikt, maar ook waar zij in de afgelopen jaren tegenaan is gelopen, waardoor zij haar grenzen van bezuinigingen heeft bereikt. Verdere bezuinigingen tasten de continuïteit van de bedrijfsvoering aan, blokkeren de gewenste kwaliteitsverbetering en dragen bij aan een hoger risicoprofiel (rechtmatigheid, foutenmarge, fraudegevoeligheid etc.) en zijn dan ook niet verantwoord.

Ten aanzien van de kostenbesparingen heeft BsGW op verzoek van het AB de afgelopen jaren een aantal zaken binnen haar eigen begroting moeten opvangen. Deels is dat al gelukt; deels is dit in uitvoering; deels wordt hier aan gewerkt. Onderstaand een korte toelichting:

- ***Geen doorbelaste loon- en prijsindexeringen: € 1,5 miljoen per jaar***

In de periode 2012-2017 heeft BsGW een kostenreductie gerealiseerd van ruim 12% middels het niet doorberekenen van een loon- en kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar aan de deelnemers. De hiermee gemoeide kostenreductie bedraagt € 1,5 miljoen structureel per jaar.

- ***Stimuleringsregeling opvangen binnen de eigen begroting: totaal € 5 miljoen***

In de periode 2017-2020 konden medewerkers aangeven mee te willen doen met de stimuleringsregeling. Kostentechnisch gezien loopt de huidige regeling echter door tot en met 2029, wanneer de laatste deelnemers aan deze regeling met pensioen gaan. Immers de AOW-leeftijd is verhoogd tot 67 jaar en 3 maanden.
De doelstelling van de stimuleringsregeling is tweeledig:

- Een snellere oplossing te realiseren met betrekking tot het eerder in dienst genomen boventallig personeel van de Libel-partijen;
- Het stimuleren van gezonde mobiliteit en bovendien tijdig kunnen inspelen op de groeiende behoefte aan personeel met andere kenniscompetenties.

Deze regeling is niet budgetneutraal: immers voor elke deelnemer is BsGW 25% extra aan loonkosten kwijt, waartegenover geen werkzame arbeidsuren staan. Er zijn in totaal 45 medewerkers (41,4 fte) die gebruik maken van deze regeling. De totale kosten voor de stimuleringsregeling bedragen zo'n € 5 miljoen. Deze kosten worden binnen de begroting van BsGW opgevangen. Dit betekent dus feitelijk dat er 10,35 fte extra bespaard moet worden.

- ***Ondernemings- en ontwikkelplan: structurele lastenverlichting van € 1,3 miljoen per jaar***

Eind 2017 is het Ondernemings- en ontwikkelingsplan (OOP) 2018-2020 vastgesteld (AB 14-12-2017), waarin ook een doorvertaling is gemaakt van de financiële gevolgen hiervan. Het investerings- en ontwikkelbudget voor het uitvoeren van dit ondernemingsplan bedraagt € 4 miljoen. Zoals uit het ondernemingsplan blijkt, wil BsGW zich committeren aan een taakstellende formatiereductie van 20 fte. Eind 2024 zal de formatiereductie 100% geëffectueerd zijn. In de jaren 2025-2027 wordt deze formatiereductie ingezet als dekking voor de projectkosten OOP. De formatiereductie van 20 fte betekent uiteindelijk een structurele lastenverlaging van € 1,3 miljoen en vormt de dekking voor deze investering. Vanaf 2028,

uitgaande van een zeker scenario, leidt de formatiereductie van 20 fte uiteindelijk tot een structurele verlaging van de bijdragen van de deelnemers van € 1,3 miljoen per jaar.

Investerings/ontwikkelbudget niet geindexeerd (* € 1.000,-)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Na 7 jaar 100% geeffectueerd	2.000	1.000	1.000	0	0	0	0	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300
Cumulatief voordeel	2.000	3.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	2.700	1.400	100	-1.200	-2.500

Overig: Persoonsgebonden basisbudget (PBB)

Naast bovengenoemde kostenbesparingen zijn er ook andere zaken binnen de begroting opgevangen, zoals het persoonsgebonden basisbudget (PBB). Met ingang van 2016 is het persoonsgebonden basisbudget (PBB) ingevoerd. Dit hield in dat iedere medewerker de beschikking kreeg over een budget van € 5 duizend. Dit geld kon over een periode van 5 jaar ingezet worden voor interne of externe loopbaanontwikkeling, persoonlijke ontwikkeling of vitaliteit.

Gemeentelijke deelnemers kunnen voor dergelijke CAO-effecten een beroep doen op het gemeentefonds. BsGW kan geen beroep doen op een dergelijk fonds en heeft ook dit binnen haar eigen begroting opgevangen.

Bijlage 2. Aandachtspunten/discussiepunten vanaf 2021

Naast bovenstaande kostenontwikkelingen, die BsGW in haar eigen begroting opvangt, ziet BsGW zich de afgelopen jaren ook nog geconfronteerd met (nieuwe) kostenontwikkelingen, die zij niet (volledig) kan beheersen.

ICT-kosten

Zo zijn de ICT-kosten toegenomen, niet alleen voor behoud van slagkracht/efficiency, maar met name vorm gegeven door ontwikkelingen in wet-/regelgeving, die (extra) investeringen noodzakelijk maken. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de recente ontwikkelingen en de gevolgen van Covid-19.
Daarnaast zijn eind 2020 de eerste voorbereidingen voor de aanbesteding gestart voor zowel de ICT-infrastructuur als het huidige belastingpakket. In de loop van 2021 zal meer inzicht worden verkregen in de hiermee gepaard gaande kosten. Denk hierbij aan extra benodigde inzet voor zowel het aanbestedingstraject zelf als bij de implementatiefase en extra kosten als gevolg van het naar verwachting schaduwdraaien.

Proceskostenvergoeding

In de afgelopen jaren zijn de kosten van de proceskostenvergoeding fors toegenomen. Hetzelfde geldt voor het aantal ingediende bezwaren. Alleen al in 2020 was dit aantal bijna 50% hoger dan in 2019. Oorzaken hiervan zijn met name de waardestijgingen ten opzichte van 2019 en de geïntensiveerde wervings- en reclamecampagnes door de NCNP-bureaus. Dit blijkt ook wel uit het feit dat het aantal ingediende bezwaren via een NCNP-bureau meer dan verdubbeld is. Dit is ook een landelijke tendens. De bezwaren via een gemachtigde zijn in totaal toegenomen met 76%, terwijl de stijging bij bedrijven en particulieren is toegenomen met 21% ten opzichte van 2019. De stijging bij bedrijven en particulieren kan mede te wijten zijn aan het feit dat begin 2020 veel mensen in de eerste lockdown thuis zaten en hierdoor meer tijd hadden zich te bedenken om bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde.

Aantallen bezwaren per indiener d.d. 30-09-2020

	2020	2019	verschil	in %
NCNP	12.395	5.490	6.905	126%
Overige indieners	2.056	2.717	-661	-24%
Totaal indieners	14.451	8.207	6.244	76%
Bedrijven & Particulierer	10.822	8.910	1.912	21%
Totaal	25.273	17.117	8.156	48%

Vanwege het verdienmodel van de NCNP-bureaus verwacht BsGW dat het aantal ingediende bezwaren de komende jaren nog verder zal toenemen.

De ontwikkeling van het aantal toegekende bezwaren en de daaruit voortvloeiende proceskostenvergoedingen is niet of nauwelijks beïnvloedbaar door BsGW. Het echte probleem en daarmee ook de oplossing zit in de (landelijke) regelgeving zelf. Dit wordt ook door de Waarderingskamer onderkend.

De laatste inschatting laat zien dat de proceskostenvergoeding in 2020 zullen liggen rond de € 2,7 miljoen. Rekening houdend met een stijging van het aantal bezwaren via een gemachtigde (NCNP) van 5% à 6%

voor zowel 2021 als 2022, betekent dit dat voor de begroting 2022 een bedrag van € 3 miljoen realistisch wordt geacht.

Aan deze opwaartse bijstelling liggen een aantal oorzaken ten grondslag, waaronder de verwachting dat de huizenprijzen voorlopig nog blijven stijgen. De hypotheekrente is historisch laag, waardoor het kopen van een huis aantrekkelijk is vanwege de lage maandlasten.
Daarnaast is de vraag naar koophuizen groter dan het huizenaanbod. Dit heeft volgens de Waarderingskamer in 2020 tot een gemiddelde waardestijging van 7,3% in Nederland en voor de provincie Limburg tussen de 5%-10% (gemiddeld 8,3%) geleid, hetgeen resulteert in gemiddeld hogere huizenprijzen op de aanslag van 2021. Immers: Op de aanslag 2021 wordt de onroerend zaakbelasting over de waarde per peildatum 1-1-2020 geheven.

Alhoewel de coronacrisis een dempend effect op voornoemde waardeontwikkeling zou kunnen hebben, tonen de verkoopcijfers aan dat deze crisis geen negatief effect heeft op de huizenmarkt. Ook de Waarderingskamer verwacht dat dit geen neerwaartse materiële invloed heeft op de huizenprijzen.

Door de blijvend lage hypotheekrente en de beperkte nieuwbouw, blijft de vraag naar koophuizen groot. Daarnaast geven de ruimere hypotheeknormen in 2021 financiële ruimte om extra te bieden. Ook het steuntje in de rug voor jonge huizenkopers, die in 2021 geen overdrachtsbelasting betalen, zorgt voor een opwaartse prijsdruk van naar schatting 5% (Rabobank, ABN AMRO). De Nederlandse vereniging van makelaars verwacht op basis van de verkopen in 2020 zelfs een waardestijging van 11% per 1-1-2021. Deze waardestijging heeft effect op het aanslagbiljet 2022 (waardepeildatum 1-1-2021).

Persoonsgebonden basisbudget (PBB)

Inmiddels is duidelijk dat op grond van de nieuwe CAO wederom een PBB beschikbaar is van € 5 duizend en ook nu weer met een looptijd van 5 jaar (2021-2025). De uitgangspunten van het PBB zijn niet gewijzigd. De hieruit voortvloeiende daadwerkelijke kosten heeft BsGW steeds binnen haar eigen begroting opgevangen. Zij heeft hiervoor namelijk geen voorziening opgevoerd.

Oplossingsrichtingen

Om bovenstaande kostenontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden, heeft BsGW een aantal instrumenten, die zij inzet c.q. zou kunnen inzetten:

Generiek:

- Harmonisatie met als hoofdopgave hoe kan BsGW tegen lagere kosten een gelijkblijvende of hogere service bieden aan de deelnemers. Maar zeker ook de bestuurlijk veel gestelde vraag 'Hoe krijgen deelnemers meer grip en sturing op kosten' wordt hiermee beantwoord: door vooraf te gaan bepalen welke producten in welke vorm/variant tegen welke prijs door een deelnemer worden afgenomen.
- Het doorbelasten van andere en/of extra dienstverlening richting haar deelnemers.

Specifiek:

- Geen verlenging van de stimuleringsregeling.
- Persoonsgebonden basisbudget (PBB): het vormen van een voorziening waarmee de kosten gelijkmatiger in de exploitatie landen.
- Proceskostenvergoeding: Een actieplan is hiervoor uitgewerkt. Zie hierna.

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen Limburg

Reductie proceskosten BsGW

REEDS ONDERNOMEN ACTIES (t/m 2020)

Bestuurlijk

-1- Haagse lobby

a. Brief van de gemeenten Maastricht, Heerlen, Sittard-Geleen en Venlo aan de VNG (2018)
b. Participatie in onderzoeken vanuit de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen (LVLB) en de grote samenwerkingsverbanden naar oneigenlijke toepassing proceskostenregeling door no-cure-no-pay bedrijven

Procesmatig

-2- Ontwikkeling intake en afhandel portal voor bezwaren (versnellen intake en verbetering afhandeling van bezwaren)

-3- Verbeteren datakwaliteit bestanden van zowel de WOZ als BAG gegevens door mutatiedetectie en kwaliteitsverbetering

-4- Herijking van het waarderingsmodel, controle van de herwaardering volgens het 4-ogen principe en aanstelling kwaliteitsmedewerkers voor controles en verbeterprocessen[2]

-5- Vereenvoudiging indienen bezwaar via Mijn BsGW

-6- Voormelding WOZ; vooroverleg met grote belanghebbenden waaronder de woningcorporaties.

-7- Flitsbezwaar procedure; telefonisch rechtstreeks contact met de taxateur voorkomt WOZ-bezwaren die anders via een NCNP bureau worden ingediend

-8- Afspraken met NCNP-bureaus om de proceskostenvergoeding te reduceren/beperken

-9- Interventiefase; extra toetsen van een bezwaar voordat een NCNP beroep instelt dringt het aantal beroepsschriften terug en reduceert de daarbij behorende proceskostenvergoeding

Communicatie

-10- Inzet gedragsdeskundige om potentiële bezwaarmakers eerst met BsGW te laten contacten

-11- Verbetering leesbaarheid en layout aanslagbiljet

-12- Verbetering website BsGW (meer vraaggericht)

-13- Jaarlijks vindt voor het versturen van de WOZ-aanslagen een mediacampagne plaats

-14- Samenwerking in VNG-Onderzoek naar effectiviteit communicatie eerdere aanslagcampagnes

[2] In 2020 kregen we te maken met Covid-19. Dit betekende dat taxateurs geen inpandige opnames konden verrichten in kader van bezwaarafhandeling. Om de benodigde informatie te ontvangen die nodig is bij de afhandeling is met de softwareleverancier een zogenaamde 'opname-app' ontwikkeld. De klant kan zowel tekstuele aanvullingen als documenten en foto's van het object naar BsGW sturen zodat dit kan worden meegenomen in de afhandeling van bezwaarschriften.

LOPENDE ACTIES 2021

Bestuurlijk

-15- a. Onderzoek minister Dekker naar mogelijke oneigenlijke toepassing verdienmodel voor de verkrijging van proceskostenvergoedingen. Het rapport hierover is medio februari 2021 gepubliceerd door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

b. Initiatief van de heer Smits (Roerdalen), als lid van de VNG commissie, voor een Limburg brede motie voor de algemene ledenvergadering van de VNG

c. De heer Aarts (Maastricht) brengt de schrikbarende stijging van de proceskosten nog eens onder de aandacht bij de Tweede Kamercommissie en doet navraag naar de resultaten van het onderzoek en de daaruit voorvloeiende voorstellen en besluiten

Procesmatig

De ondernomen acties worden ook in 2021 voortgezet.

Communicatie

De ondernomen acties worden ook in 2021 voortgezet.

-16- Vernieuwd / vereenvoudigd aanslagbiljet

-17- Nudging op aanslagbiljet: door het plaatsen van een opvallende memo (zgn 'Post-It') bij de WOZ-waarde op het aanslagbiljet worden potentiele bezwaarmakers gestimuleerd eerst contact op te nemen met BsGW. Via de flitsbezwaarmethode kan hiermee bezwaar – al dan niet via een ncnp-bureau - worden voorkomen

-18- Prominente aandacht op website (extra kader en extra landingspagina met toegevoegde informatie over WOZ-waarde en waardebepaling)

- 1 - Animatiefilmpje voor raadsleden voor beter begrip over oorzaak en achtergrond proceskosten en hen ambassadeurs te laten zijn voor BsGW
- 2 - Presentatie aan DB-, AB leden en Accountmanagers over de proceskosten

-19- Toelichting op aanslag bij die gemeenten die deelnemen aan de Lokale Lastenmeter

TOEKOMSTGERICHTE ACTIES 2022 E.V.

Bestuurlijk

-20- Intensiveren Haagse lobby (gericht lobbytraject; gesprekken met bestuurders, politici en ambtenaren

Procesmatig

-21- Uitbreiding voormelding WOZ-waarde (pilot 'voorlopige aanslag' in afstemming met Waarderingskamer)

-22- Optimalisatie datakwaliteit via state of the art methodieken

-23- Uitbreiden BsGW-website met beslisboom ter afweging of bezwaar indienen zin heeft

Communicatie

-24- Evaluatie communicatiecampagne (i.s.m. Zuyd Hogeschool)

-25- Nadere analyse gedragsbeïnvloeding en imago BsGW (i.s.m. Zuyd Hogeschool)

J. Joosten
Financiën en control

BsGW
t.a.v. het Algemeen Bestuur
Postbus 1271
6040 KG Roermond

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Bestuurscentrum
Lindeplein 1
Telefoon
(045) 5278555
Fax
(045) 5259879
E-mail
Gemeente@brunssum.nl
Internet
http://www.brunssum.nl
Bank
NL68BNGH0285001523
t.n.v. Gemeente Brunssum
BIC-code: BNGHNL-2G

Datum
Uw brief van
Uw kenmerk
Ons kenmerk 1060237/1061774
Bijlage(n)
Onderwerp Zienswijze begroting 2022 en meerjarenbegroting 2022 - 2026 BsGW

Geachte heer/mevrouw,

U heeft ons uw Ontwerpbegroting 2022 en MJR 2022-2026 gezonden. Op grond van de WGR worden gemeenten in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken.

De raad van de gemeente Brunssum geeft een positieve zienswijze af op de ontwerpbegroting 2022 maar gaat niet akkoord met de post onvoorzien en het weerstandsvermogen.

De stijging van de begroting 2022 wordt voor een groot deel veroorzaakt door een verdere toename van de proceskosten.
Aangaande de stijgende proceskosten erkennen wij dat dit een probleem is, waar de oplossing primair is gelegen in de (landelijke) regelgeving. De BSGW heeft hier weinig invloed op.
Positief vinden wij de stappen die BsGW reeds hierin genomen heeft. Zo is een Haagse lobby gestart, is de flitsbezwaarprocedure ingevoerd, is het eenvoudiger gemaakt bezwaar in te dienen via mijnBsGW, vindt er jaarlijks een mediacampagne plaats voor het versturen van de WOZ-aanslag, is de kwaliteit van databestanden verbeterd, is het combibiljet verbeterd in 2021 en wordt ingezet op een betere communicatie met burgers en bedrijven. De recente uitgebreide toelichting van de WOZ-waarde problematiek aan ambtenaren en bestuurders was helder.
Dat neemt niet weg dat BsGW zich maximaal en proactief moet blijven inzetten om de stijgende lijn te doorbreken. Aangezien de proceskosten in de begroting van 2022 met € 3.000.000 realistisch worden begroot is er geen noodzaak voor opname van een post onvoorzien en het verhogen van het weerstandsvermogen met een bedrag van € 250.000 voor proceskosten.
De raad van Brunssum gaat daarom niet akkoord met het aanhouden van een post onvoorzien van 1,4% van het begrotingstotaal en een weerstandvermogen van 6,3% van de netto-kosten. Dit leidt tot het op meerdere plaatsen afdekken van risico's in de begroting.

U heeft eerder aangegeven dat harmonisatie kan leiden tot lagere kosten en een gelijkblijvende of hogere service aan de deelnemers. Wij constateren minder voortgang dan wij verwacht hadden. Ons verzoek aan u is om dit nader uit te werken.

Naast de proceskosten laten ook andere uitgaven een stijgende lijn zien. Per saldo is sprake van een kostenstijging voor de deelnemers ten opzichte van vorig jaar. BsGW wordt daarom gevraagd kritisch te blijven op de uitgaven.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

burgemeester

secretaris

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	23 maart 2021
Registratiekenmerk	:	1060237
Gemeentebladnr.	:	2021/26
Afdeling	:	Financiën en control
Behandelend ambtenaar	:	J. Joosten
Bereikbaar onder	:	045-5278480 jacqueline.joosten@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1060237
Portefeuillehouder	:	P.M.J. Houben
Raadsverg. d.d.	:	25 mei 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Zienswijze ontwerpbegroting 2022 en ontwerp meerjarenbegroting 2022 -2026 en aanbieden kadernota 2022 van de BsGW

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding
In de brief van 11 februari 2021 (brief aan de raad nr. 6) biedt de BsGW de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp-meerjarenbegroting 2022-2026 aan de raad aan. Het dagelijks bestuur van de BsGW heeft deze stukken in ontwerp vastgesteld.
De BsGW verzoekt aan de raad om uiterlijk 31 mei 2021 een zienswijze aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken. Gelijktijdig ontvangt de raad ook de kadernota 2022 van de BsGW ter kennisname (brief aan de raad nr.6).

b. Huidige situatie/probleemstelling

Kadernota 2022
De kadernota is 18 dec. 2020 door het bestuur van de BsGW vastgesteld en geeft de financiële en beleidsmatige kaders aan voor de begroting 2022.

Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpmeerjarenbegroting 2022-2026
Basis voor de begroting 2022 is de jaarschijf 2022 uit de begroting 2021.
De bijdrage 2022 gaat voor Brunssum € 466.889 bedragen (blz. 40 begr. BsGW). Dit betekent een stijging van € 53.079 ten opzichte van 2021.

Op de volgende onderdelen stijgen de kosten van de BsGW:

Indexering salariskosten 2,2 %	€ 298.000
Indexering goederen en diensten 2 %	€ 130.000
Proceskostenvergoeding	€ 960.000
Regieportaal	€ 333.000
	€ 1.721.000 toename ten opzichte van 2021

Indexering
De BsGW baseert de indexering loonkosten op de ontwikkeling van de loonvoet sector overheid van het Centraal Planbureau.
Voor de indexering van goederen en diensten gaat de BsGW uit van de Consumenten Prijsindex van het Centraal Planbureau.

Proceskosten
In de begroting 2022 wordt rekening gehouden met een verdere stijging van de proceskosten naar € 3.000.000.
Dit is gebaseerd op de stijging van de proceskosten in 2020 naar € 2.700.000 (voorlopige jaarcijfers 2020). In 2020 is sprake van een toename van het aantal bezwaarschriften met 50%. Oorzaken hiervan zijn de stijgingen van de WOZ-waardes ten opzichte van 2019 en de geïntensiveerde wervingscampagnes van No Cure No Pay -bureaus. Deze trend is ook landelijk zichtbaar.
Ook voor 2021 en volgende jaren wordt verwacht dat deze toename van de bezwaarschriften zich voort zal zetten.

Regieportaal
In de afgelopen jaren is gestart met het omzetten van inhoud in m3 naar oppervlakte in m2 van WOZ-objecten.
In de loop van 2021 zal van alle woningen de gebruiksoppervlakte in m2 zijn vastgelegd. Dan start de beheerfase: het bijhouden en actueel houden van de gegevens. Om dit te kunnen doen wordt een regieportaal aangeschaft voor het op uniforme wijze aanleveren en uitwisselen van gegevens. De BsGW voert namens de gemeenten de regie van de beheerfase.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen stijgt met 140.000 naar 1.330.000. Deze stijging wordt doorberekend in de jaarlijkse bijdrage aan de BsGW. Voor Brunssum is dit in 2022 € 3.057.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?
Doel van het raadsvoorstel is de raad de gelegenheid bieden om een gemotiveerde zienswijze te geven op de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2022-2026 van de BsGW.

Doel van de samenwerking met de BsGW is het opleggen en innen van de gemeentelijke belastingen.

b. Kaders
Het betreft uitvoering van werkzaamheden voor de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen.
Kaders worden aangegeven door de Wet Gemeenschappelijke regelingen en de GR BsGW

c. Argumenten en overwegingen
Overeenkomstig artikel 23 van de Gemeenschappelijke regeling van de BsGW ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van het deelnemende waterschap jaarlijks de ontwerpbegroting en -meerjarenraming en worden in de gelegenheid gesteld om hun eventuele zienswijze hierover naar voren te brengen.
Overeenkomstig artikel 67a van de Wet gemeenschappelijke regelingen ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van het deelnemende waterschap vóór 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders.
De raad ontvangt de kadernota van de BsGW ter informatie.

d. Opties en keuze
De raad heeft de mogelijkheid om een zienswijze af te geven over de begroting van de BsGW.
De raad wordt voorgesteld om een positieve zienswijze af te geven maar niet akkoord te gaan met de post onvoorzien en het aanhouden van een bedrag voor proceskosten als onderdeel van het weerstandsvermogen.
De stijging van de begroting 2022 wordt voor een groot deel veroorzaakt door een verdere toename van de proceskosten. De BsGW heeft hier echter weinig invloed op.
De BsGW heeft in het afgelopen jaar inspanningen verricht om een stijging van de proceskosten te voorkomen te weten: Haagse lobby gestart, invoeren flitsbezwaarprocedure, is het eenvoudiger gemaakt bezwaar in te dienen via mijnBsGW, vindt er jaarlijks een mediacampagne plaats voor het versturen van de WOZ-aanslag, is de kwaliteit van databestanden verbeterd, is het combibiljet verbeterd in 2021 en wordt ingezet op een betere communicatie met burgers en bedrijven.
Aangezien de proceskosten in de begroting 2022 worden verhoogd naar 3.000.000 is het niet noodzakelijk om daarnaast een post onvoorzien te ramen en bij de berekening van het weerstandsvermogen ook rekening te houden met een bedrag van € 250.000 voor proceskosten (pag. 63 ontwerpbegroting 2022).
De zienswijze is afgestemd met de gemeenten in Parkstad. Ook zij zijn van mening dat het onnodig is om een post onvoorzien aan te houden en in de berekening van het weerstandsvermogen rekening te houden met proceskosten.
De BsGW wordt op de hoogte gebracht met bijgevoegde antwoordbrief.

4. Bijlagen
Zaaknummer 1056008 brief aan de raad nr. 6 ontwerpbegroting 2022, meerjarenbegroting 2022 - 2026 BsGW en

kadernota 2022 (incl. oplegnotitie AB)
Brief met zienswijze aan BsGW nr. 1061774.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/26
Afdeling : Financiën en control
Registratiekenmerk : 1060237

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/26;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 maart 2021, afdeling Financiën en control

gelet op het bepaalde in Wet gemeenschappelijke regelingen;

Besluit:
een positieve zienswijze af te geven op de ontwerpbegroting 2022 en de ontwerp meerjarenbegroting 2022 -2026 van de BsGW maar niet akkoord te gaan met de post onvoorzien en het weerstandsvermogen
en het algemeen bestuur van de BsGW te informeren met bijgevoegde antwoordbrief (verseonnr. 1061774).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 APR. 2021

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	6 april 2021
Registratiekenmerk	:	1063414
Gemeentebladnr.	:	2021/29
Afdeling	:	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar	:	I.M.H. Tuin-Olijve
Bereikbaar onder	:	045-5278448 inge.tuin@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1063414
Portefeuillehouder	:	W.J.F. van der Rijt S.J.H. L'Espoir
Raadsverg. d.d.	:	25 mei 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024

2. Uitgangssituatie

a. Aanleiding
De Zuid-Limburgse gemeenten vinden het belangrijk om de gezondheid van hun inwoners te verbeteren door 'gezond leven' te stimuleren en te faciliteren. Dit hebben de Zuid-Limburgse gemeenten vastgelegd in hun Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 "Zuid springt eruit! Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid". Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol draagt bij aan het realiseren van deze ambitie.
Daarnaast is het plan een wettelijke verplichting. De gemeenteraad dient iedere 4 jaar een preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol vast te stellen. Dit plan geeft aan welke maatregelen de gemeente gaat nemen om het alcoholgebruik, met name onder jongeren, te beperken. Dit is bepaald in de Drank- en Horecawet (artikel 43a).
Onderliggend plan is een vervolg op het eerder vastgestelde Preventie- en Handhavingsplan Jeugd, Alcohol en Omgeving 2015-2019. De beleidsplannen werden destijds op regionaal niveau (Zuid-Limburg) opgesteld maar op sub-regionaal (Maastricht-Heuvelland, Parkstad en Westelijke Mijnstreek) door de afzonderlijke raden gelijktijdig vastgesteld. Er is nu ten behoeve van het nieuwe plan voor gekozen om dit op Zuid-Limburgs niveau op te stellen en in iedere gemeenteraad te laten vaststellen.

b. Huidige situatie/probleemstelling Er is nog steeds een grote groep jongeren, die start met drinken vóór hun 18e. Jongeren zijn in de groei en alcoholgebruik beïnvloedt de fysieke en mentale ontwikkeling negatief. Alcohol vermindert schoolprestaties en maakt jongeren kwetsbaar voor ongewenste ervaringen. Dit is ook een belangrijke reden waarom NIX18 is ontstaan. Daarnaast is NIX18 ook ontstaan voor het terugdringen van alcoholintoxicaties op jonge leeftijd. Jongeren, met name in de categorie tot 18 jaar, bewegen zich in het uitgangsleven op Zuid-Limburgse schaal en daarom betreft het regionaal beleid.

3. Gewenste situatie
a. Wat willen we bereiken?
Met het preventie- en handhavingsplan willen we de afname van het alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van het alcoholgebruik bij jongeren onder de 18 jaar beperken.
Net als de overige Zuid-Limburgse gemeenten vindt gemeente Brunssum, zoals vastgesteld in de kadernota Sociaal Domein, het belangrijk om de gezondheid van haar inwoners te verbeteren door 'gezond leven' te stimuleren en te faciliteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Preventie
In het plan worden de diverse acties nader omschreven en tevens welke partners deze uitvoeren.
-Voor de gemeente Brunssum wordt de komende periode meer gebruik gemaakt van de preventiemogelijkheden die door genoemde partners mogelijk zijn.
Hierbij valt te denken aan het organiseren van voorlichting bijeenkomsten voor jongeren maar ook voor ouders en familie. Daarbij wordt de verbinding gelegd naar de huizen van de wijk en het voorliggend veld, om activiteiten te organiseren waar de jongeren zelf behoefte aan hebben.
-We gaan meer het gesprek aan met de jongeren. We bieden meer evenementen aan waarbij de initiatienemers geen alcohol schenken. Omdat de meeste van de jongeren, in de leeftijd tot 18 jaar, het voortgezet onderwijs in andere gemeenten volgen, is het belangrijk een goed aanbod van activiteiten buiten de schooltijden aan te bieden. Bijvoorbeeld beweeg- en sportactiviteiten, waarin "gezond leven" besproken wordt.
Handhaving:
Alcoholverstrekkers worden gecontroleerd op het naleven van de vergunningvoorschriften en op het schenken van alcohol aan 18-minners.
In het meerjarige Uitvoeringsprogramma Handhaving Drank- en Horecawet, is inzichtelijk gemaakt welke handhavingstaak de gemeente heeft ten aanzien van de Drank- en Horecawet en de wijze waarop het bevoegd gezag van de bevoegdheden gebruik maakt. Er wordt gewerkt met een stappenplan en een sanctiestrategie.
Het Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2021-2024 gemeente Brunssum is onlangs door het college vastgesteld.
- Evenementen
Gemeenten streven naar evenementen die veilig en gezond verlopen zonder incidenten met alcohol, drugs, geweld of overlast. Risico's door alcohol- en drugsgebruik beperken de gemeenten zoveel mogelijk door de inzet van maatregelen en interventies vooraf (in de vergunning), tijdens (bij controles) of na het evenement (in geval van een terug kerend evenement eventueel vergunning weigeren).

b. Kaders
1. eerdere besluitvorming
Preventie- en Handhavingsplan Jeugd, Alcohol en Omgeving Parkstad 2015- 2019 (Verseon 533244)
2. traject tot dusverre:
- het aanbieden van het Preventie- en Handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid Limburg 2021- 2024 namens alle Zuid Limburgse gemeenten;
- college vergadering dd. 30 maart 2021;
- raadscommissie dd. 13 april 2021;
- raadsvergadering dd. 20 april 2021 (indien de commissie een Akkoordstuk adviseert)

3. Rol/ bevoegdheden college van B en W
Het college van B en W wordt gevraagd het Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 ter vaststelling aan de raad aan te bieden.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
- Drank en Horeca wet: Artikel 43a DHW:
- Wet publieke gezondheid (Wpg), Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015);
- de Jeugdwet;
- Regionaal Gezondheidsbeleid Zuid-Limburg 2020-2023; Zuid springt eruit, Zuid-Limburg zet een nieuwe trend in de gezondheid;
- Nationaal preventieakkoord:
- Kadernota/ Masterplan Sociaal Domein Brunssum "Wij zijn Brunssum"

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen
Vaststelling van het beleid heeft geen financiële gevolgen. De activiteiten die in het kader van de preventie worden ondernomen, maken onderdeel uit van (subsidie-, maatwerk-) afspraken met Mondriaan, GGD en Halt. Hierbij wordt in het kader van efficiency ook ingezet op gecombineerde preventieprogramma's.
Ook de handhaving gebeurt binnen bestaande budgetten.
c. Argumenten en overwegingen
Dit plan geeft aan welke maatregelen de Zuid-Limburgse gemeenten gaan nemen om het alcoholgebruik, met name onder jongeren, te beperken. De gezondheid van de jongeren en hun schoolprestaties zullen daardoor verbeteren. Uiteindelijk is een gezonde en goed opgeleide burger in de toekomst zelfredzamer en zal minder vaak een beroep doen op ondersteuning en (collectieve) voorzieningen.

d. Opties en keuze
Geen vanwege de wettelijke verplichting.

4. Bijlagen
-Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 (Verseon 1037688)
met de bijlagen:
2. Gezondheidsmonitor Jeugd 2019
3. Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019
4. Locaties waar alcohol elke maand of vaker wordt gebruikt, 12 t/m 16-jarigen
- Nalevingsonderzoek 2018 (Verseon 1037689)
- Het Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2021-2024 gemeente Brunssum (Verseon 1053221)

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
Ja: in de kadernota Sociaal Domein "Wij zijn Brunssum"
Programma 4 Volksgezondheid, in relatie het Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 "Zuid springt eruit! Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid"
Programma 2 Veiligheid, in relatie met het Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2021-2024 gemeente Brunssum

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/29
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 1063414

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/29;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 april 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling / Handhaving en Toezicht, Openbare orde en Veiligheid.

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
Het Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 vast te stellen.
Met het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 wilt de gemeente Brunssum de afname van het alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van het alcoholgebruik bij jongeren onder de 18 jaar beperken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024

Inhoud

Inleiding 3

1. Uitgangspunten van het plan 5
1.1 Integrale aanpak 5
1.2 Regelgeving 6
1.3 Overige uitgangspunten 7
1.4 Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 8

2. Ambities 2021-2024 10

3. Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019 12
3.1 Resultaten 12
3.2 Nalevingsonderzoeken 2015 en 2018 12
3.3 Uitgevoerde activiteiten 13

4. Preventie: wat gaan we doen? 14
4.1 Algemeen 14
4.2 De rol van alcoholverstrekkers, ouders en onderwijs 15
4.2.1 De rol van alcoholverstrekkers 15
4.2.2 De rol van ouders 16
4.2.3 De rol van het onderwijs 17
4.3 Vroegsignalering 18
4.4 Financiën 19

5. Handhaving: wat gaan we doen? 20

6. Doelstellingen, monitoring en evaluatie 22
6.1 Inleiding 22
6.2 Doelstellingen 2024 22
6.3 Monitoring 23
6.4 Evaluatie 23

Bijlagen 24

1. Nalevingsonderzoek 2018
2. Gezondheidsmonitor Jeugd 2019
3. Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019
4. Locaties waar alcohol elke maand of vaker wordt gebruikt 12 t/m 16 jarigen

Inleiding

Waarom een preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol?

De Zuid-Limburgse gemeenten vinden het belangrijk om de gezondheid van hun inwoners te verbeteren door ‘gezond leven’ te stimuleren en te faciliteren. Dit hebben de Zuid-Limburgse gemeenten vastgelegd in hun Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 “Zuid springt eruit! Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid”. Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol draagt bij aan het realiseren van deze ambitie.

Daarnaast is het plan een wettelijke verplichting. De gemeenteraad dient iedere 4 jaar een preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol vast te stellen. Dit plan geeft aan welke maatregelen de gemeente gaat nemen om het alcoholgebruik, met name onder jongeren, te beperken. Dit is bepaald in de Drank- en Horecawet (artikel 43a).

Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol moet in beginsel gelijktijdig met de lokale nota gezondheidsbeleid worden vastgesteld. Hiermee wil de wetgever stimuleren dat gemeenten bij alcoholpreventie de verbinding maken tussen de beleidsterreinen Volksgezondheid (voorlichting en bewustwording) en Openbare Orde en Veiligheid (beleid en handhaving).
Eind 2019 is de gezondheidsmonitor jeugd afgenomen. De cijfers van deze gezondheidsmonitor zijn eind juni officieel bekend gemaakt. Daarom is met het opstellen van het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 gewacht totdat de resultaten van deze gezondheidsmonitor bekend waren.

Onderliggend plan is een vervolg op het eerder vastgestelde Preventie- en Handhavingsplan Jeugd, Alcohol en Omgeving 2015-2019. De geldigheidsduur hiervan is inmiddels verlopen. De beleidsplannen werden destijds op regionaal niveau (Zuid-Limburg) opgesteld maar op subregionaal (Maastricht-Heuvelland, Parkstad en Westelijke Mijnstreek) door de afzonderlijke raden gelijktijdig vastgesteld. Er is nu ten behoeve van het nieuwe plan voor gekozen om dit op Zuid-Limburgs niveau op te stellen en in iedere gemeenteraad te laten vaststellen.

Waarom een preventie en handhavingsplan jeugd en alcohol op Zuid-Limburgse schaal?

Er is nog steeds een grote groep jongeren, die start met drinken vóór hun 18e. Jongeren zijn in de groei en alcoholgebruik beïnvloedt de fysieke en mentale ontwikkeling negatief. Alcohol vermindert schoolprestaties en maakt jongeren kwetsbaar voor ongewenste ervaringen zoals bijvoorbeeld (seksueel) geweld.

Hoe vroeger jongeren beginnen met drinken, hoe meer risico zij op latere leeftijd lopen om zelf problematisch te gaan drinken of verslaafd te raken. Dit is ook een belangrijke reden waarom NIX18 is ontstaan. Daarnaast is NIX18 ook ontstaan voor het terugdringen van alcoholintoxicaties op jonge leeftijd.

Het blijft belangrijk dat we ons ervoor inspannen dat jongeren alcoholgebruik uitstellen tot hun 18e jaar. Het wijzigen van een norm kost tijd. We zijn op de goede weg, maar zullen ons moeten blijven inzetten.

Jongeren, met name in de categorie tot 18 jaar, bewegen zich in het uitgangsleven op Zuid-Limburgse schaal. Dan is het van belang om op dit niveau een gezamenlijke en gelijke aanpak te hebben. Tevens heeft deze regionale aanpak het voordeel van krachtenbundeling.

Hoe is dit preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol tot stand gekomen?

Dit plan is tot stand gekomen in samenwerking met onze partners, zoals GGD Zuid Limburg, Mondriaan GGZ en Halt. Zij hebben de ervaring en kennis van de dagelijkse praktijk.

Ambtenaren met uiteenlopende werkgebieden van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten hebben dit plan samen opgesteld. Om de verbinding te leggen tussen preventie taken vanuit het gezondheids- en jeugdbeleid en taken vanuit het toezicht en handhavingsbeleid hebben diverse ambtenaren een bijdrage geleverd aan dit plan. Denk hierbij aan werkgebieden zoals het gezondheidsbeleid, het jeugdbeleid maar ook aan toezicht en handhaving.

Afgesproken is om gedurende de beleidsperiode periodiek bij elkaar te komen om ervaringen uit te wisselen en zo nodig bij te sturen.

1. Uitgangspunten van het plan

1.1 Integrale aanpak

Alcoholgebruik en problemen door alcoholgebruik zijn altijd het resultaat van een combinatie van factoren. De persoon, zijn sociale omgeving, de beschikbaarheid van alcohol en het overheidsbeleid vormen samen een systeem, dat uiteindelijk het gedrag van de gebruiker bepaalt. Alcoholpreventie moet niet alleen op de jongere gericht zijn, maar ook op de sociale omgeving. Onder andere ouders, scholen, (sport-) verenigingen en alcoholverstrekkers moeten in de aanpak worden betrokken.

Als uitgangspunt hanteren we, net als de afgelopen jaren, het preventiemodel van Reynolds (2003). De kern van effectief alcoholbeleid ligt in de samenhang tussen een drietal beleidspijlers: regelgeving, educatie en handhaving. Onderstaande figuur maakt het preventiemodel inzichtelijk. In de overlap van de drie pijlers zien we het integrale preventiebeleid terug.

Figuur: Preventiemodel Reynolds (integraal beleidsmodel voor effectief lokaal alcoholbeleid, Reynolds, 2003)

Naast het inzetten op de drie pijlers is het belangrijk om alcoholproblemen zo vroeg mogelijk te herkennen (vroegsignalering). Aanvullend daarop moet de juiste ondersteuning en advisering worden geboden. Met Halt en Mondriaan is overleg over inhoud vroegsignalering en opvolging daarvan. Mondriaan heeft een Preventieprogramma Vroegsignalering Alcohol en andere drugs (PVA). Het PVA is ontwikkeld om problematisch gebruik van alcohol en andere drugs eerder te signaleren. PVA ondersteunt iedereen die zorg verleent binnen de eerste- en tweede lijn.

1.2 Regelgeving

De Drank- en Horecawet (DHW) is het belangrijkste wettelijke kader voor preventief lokaal alcoholbeleid. Hierin is bepaald dat de gemeente iedere 4 jaar een preventie- en handhavingsplan alcohol moet vaststellen (artikel 43a).

In diverse Nederlandse wetten zijn taken vastgelegd, die raakvlakken hebben met alcoholbeleid. Gemeenten zijn bijvoorbeeld vanuit de Wet publieke gezondheid (Wpg) onder meer verantwoordelijk voor het lokale gezondheidsbeleid. Ook in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet zijn taken vastgelegd, die raakvlakken hebben met alcoholbeleid: voorkomen van problemen, tijdig signaleren van problemen en vroegtijdige inzet van zorg en hulp om zwaardere vormen van maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp te voorkomen. Dit legitimeert preventief alcoholbeleid.

Het preventie- en handhavingsplan bevat de hoofdzaken van het alcoholpreventiebeleid en van de handhaving van de wet. Het preventiebeleid is met name gericht op jongeren en hun ouders. In het plan wordt in ieder geval aangegeven:

a. de doelstellingen van het preventie- en handhavingsbeleid alcohol;

b. de te ondernemen acties om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen;

c. de wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties in de periode 2021-2024 worden ondernomen en

d. de resultaten die in de periode 2021-2024 minimaal dienen te worden behaald.

Evaluatie Drank- en Horecawet (DHW)

De DHW is in 2013 en 2014 ingrijpend gewijzigd. Een belangrijke wijziging was de verhoging van de leeftijdsgrens voor alcoholhoudende drank van 16 naar 18 jaar.
In 2016 is de DHW geëvalueerd (Kamerbrief 16 december 2016). Hierbij is gebruik gemaakt van diverse onderzoeken en zijn gesprekken gevoerd met betrokken partijen in het veld (onder andere burgemeesters en GGD'en). Enkele belangrijke conclusies daaruit zijn:

1. Steeds meer Nederlanders vinden het normaal dat jongeren niet roken en drinken voor hun 18e. Meer ouders en kinderen maken de NIX18 afspraak.

2. Jongeren beginnen ten opzichte van 2006 op latere leeftijd met drinken, er zijn minder jongeren die alcohol drinken en ze zijn minder vaak dronken.

3. Het grootste deel van de totale alcoholconsumptie door drinkende jongeren (13-23 jaar) vindt plaats in de thuissituatie. Wanneer jongeren drinken, krijgen ze deze alcohol vaak van ouders en vrienden.
   Zo krijgt een kwart van de scholieren die alcohol drinkt dit in de thuissituatie.

4. Er is nog steeds een grote groep jongeren, die start met drinken voor hun 18e. Van alle leerlingen van 12 tot en met 16 jaar in het voortgezet onderwijs (VO) heeft 45% ooit alcohol gedronken.

5. De landelijke naleving van de leeftijdsgrens alcohol door verstrekkers is in 2016 verbeterd ten opzichte van 2015 van 21,5% naar 35,8%. Op Zuid-Limburgs niveau is de naleving in 2018 verbeterd ten opzichte van 2015 van 21,6% naar 31,0%, echter lager dan de landelijke cijfers.

Trimbos heeft het Peilstationsonderzoek in 2019 gedaan. Hieruit bleek dat:

> 47% van alle scholieren van 12 t/m 16 jaar ooit alcohol heeft gedronken, ruim een kwart (26%) deed dit in de afgelopen maand en een vijfde (19%) heeft de afgelopen maand vijf glazen of meer bij één gelegenheid gedronken. Daarbij zijn er nauwelijks verschillen tussen jongens en meisjes;

> Alcoholgebruik vindt voornamelijk plaats bij anderen thuis, in een discotheek/club of thuis;

> Bij jongens is bier het meest populair (32%), bij meisjes zowel bier als wijn (beide 15%);

> De geleidelijke daling van het alcoholgebruik tussen 2003 en 2015 lijkt tot stilstand te zijn gekomen. Het percentage alcoholgebruik ooit in het leven, in de afgelopen maand en binge drinken blijven tussen 2015 en 2019 vrijwel onveranderd.

Het voorgaande laat zien dat we in Nederland op de goede weg zijn, maar we zijn er nog niet. Er is nog steeds een grote groep jongeren die start met drinken voor hun 18e. Daarom is het belangrijk te blijven inzetten op de sociale norm ‘geen alcohol onder de 18’. Vanuit de landelijke overheid zal binnen de NIX18-campagne nog meer worden ingezet op de rol van ouders en bewustwording en feitelijke kennis over de schadelijke effecten van alcoholgebruik. Dit vooral gezien het feit dat met name in de thuissituatie het grootste deel van de alcoholconsumptie plaatsvindt.

1.3 Overige uitgangspunten

Nationaal preventieakkoord

In het Regeerakkoord ‘Vertrouwen in de toekomst; regeerakkoord 2017-2021’ is aangekondigd, dat het kabinet een nationaal preventieakkoord wil sluiten met onder andere gemeenten, (sport)verenigingen en maatschappelijke organisaties. Dit preventieakkoord, dat inzet op het terugdringen van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik, is in november 2018 afgesloten.

Regionale nota gezondheidsbeleid ‘Zuid springt eruit’

Het regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 legt de focus op de jeugd en de trendbreuk om de jarenlange intergenerationele achterstanden te breken. De 16 Zuid-Limburgse gemeenten plus hun ketenpartners werken hieraan intensief samen.
Alle Zuid-Limburgse gemeenteraden hebben deze nota eind 2019 vastgesteld. Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 vormt onderdeel van dit regionale gezondheidsbeleid. Dit tweeluik kan niet los

van elkaar worden gezien en beïnvloedt elkaar. In hoofdstuk 4 wordt dit toegelicht.

Inclusief beleid

Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol sluit aan bij de richtlijnen voor inclusief beleid. Inclusief beleid is een manier van denken en werken, waarin op alle beleidsterreinen zowel maatregelen worden getroffen die algemeen van aard zijn als maatregelen die specifiek de zelfredzaamheid van bepaalde doelgroepen stimuleren. In het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol ligt de focus op alle Zuid-Limburgse jongeren en hun opvoeders, omdat daarbij de meeste gezondheidswinst valt te behalen. Echter, daarnaast is er ook aandacht voor de volwassenen en zal, indien daar behoefte aan is, ook hierop preventief worden ingezet binnen de financiële mogelijkheden.

1.4 Gezondheidsmonitor Jeugd 2019

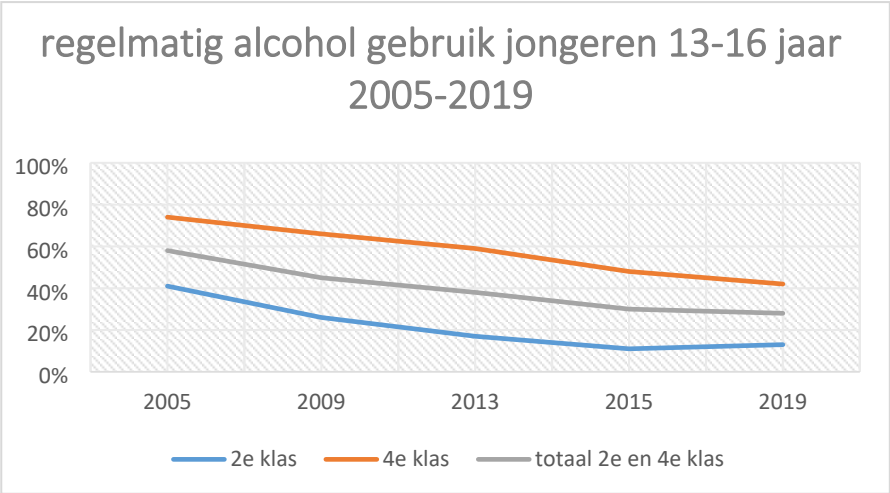
In de periode van 16 september tot 20 december 2019 heeft de GGD Zuid-Limburg de Gezondheidsmonitor Jeugd uitgevoerd. Een groot onderzoek onder leerlingen van de klassen 2 en 4 van het VO in de regio Zuid-Limburg. De leerlingen werden uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen over gezondheid, leefstijl, vrije tijd en school.
Het doel van dit onderzoek is inzicht krijgen in de gezondheidssituatie van jongeren in Zuid-Limburg. De Gezondheidsmonitor Jeugd wordt eens in de vier jaar uitgevoerd door alle GGD-en in Nederland. De onderzoeksresultaten worden gebruikt om scholen, gemeenten en de overheid te adviseren over (lokaal) jeugdgezondheidsbeleid. De resultaten zijn per gemeente zichtbaar via www.gezondheidsatlaszl.nl. Daarnaast ontvangen de deelnemende scholen een rapportage met de onderzoeksgegevens van de eigen leerlingen.
Dit onderzoek is dus zeer up to date en geeft met name cijfers over onze eigen regio.

Resultaten uit het onderzoek laten onderstaand beeld zien:

Alcoholgebruik bij jongeren neemt af

De laatste cijfers laten een dalende trend zien in het recente alcoholgebruik van jongeren tussen 13 en 16 jaar. In de periode tussen 2005 en 2019 is het percentage gedaald van 58% naar 28%. Bij de groep dertienjarigen die recent gedronken heeft, is er een daling van 40% naar 13%. Bij zestienjarigen is recent drinken gedaald van 76% naar 42%.
Bij binge-drinken is deze daling ook zichtbaar. Tussen 2005 en 2019 is een daling te zien van 18% naar iets minder dan 8% onder dertienjarigen en van 57% naar 31% onder zestienjarigen. Binge drinken wil zeggen het drinken van minstens 4 (vrouwen) of 5 (mannen) glazen alcohol tijdens 1 enkele gelegenheid.
Oudere leerlingen zijn vaker dronken of aangeschoten geweest dan jongere leerlingen (23% vs. 3%). Tussen jongens en meisjes is weinig verschil in alcoholgebruik.

De invoering in 2014 van NIX18 (Drank- en Horecawet), waarbij het doel was te zorgen dat minder jongeren zouden gaan drinken en het aantal jonge binge-drinkers en comadrinkers zou afnemen, lijkt zijn effect te hebben.

Risicogedrag bij jongeren start op iets latere leeftijd

In de tienerjaren neemt risicogedrag, waaronder alcohol drinken, bij jongeren toe. Jongeren krijgen in deze levensfase steeds meer autonomie en keuzemogelijkheden. Maar ze kunnen de gevolgen van hun gedragingen niet altijd goed inschatten. Sinds 2005 is de gemiddelde leeftijd waarop jongeren zich risicovol beginnen te gedragen qua alcoholgebruik licht gestegen. Anno 2019 zijn ze gemiddeld 1 jaar ouder als ze starten met alcohol drinken (gemiddeld op 12,9 jarige leeftijd). In vergelijking met meisjes vertonen jongens op iets jongere leeftijd risicogedrag. Qua onderwijsniveau is er vrijwel geen verschil in leeftijd waarop jongeren risicogedrag beginnen te vertonen.

Alcoholverstrekking vaak via sociale omgeving

Waarom drinken jongeren? Een vraag die niet te beantwoorden is door één factor aan te wijzen die alcoholgebruik volledig verklaart. Het drinken van alcohol is niet alleen een persoonlijke keuze maar het is ook een kwestie van gewoontegedrag in een sociaal- culturele context. Daarbij wordt alcoholgebruik sterk beïnvloed door aanbod en beschikbaarheid en andere economische factoren. De meeste jongeren (45%) komen aan alcohol via familie en/of vrienden (sociale beschikbaarheid). Een beperkte groep jongeren (14%) koopt zelf alcohol (commerciële beschikbaarheid). Tussen 2013-2015 was er een toename in de commerciële beschikbaarheid en de sociale beschikbaarheid, deze is nu weer licht afgenomen. Mogelijk dat de coronamaatregelen een positief effect hebben op de commerciële beschikbaarheid van alcohol in de toekomst.

Jongeren maken afspraken met ouders over NIX18

Het is bekend dat de omgeving, waaronder de ouders, een belangrijke rol speelt in het alcoholgebruik van jongeren. Daarom wordt de rol van ouders in het gunstig beïnvloeden van het alcoholgebruik steeds meer benadrukt in diverse campagnes en preventieactiviteiten, zoals NIX18. Zowel de opvoedstijl als het stellen van regels aan het alcoholgebruik zijn hierbij van belang.

Ouders stellen vaker regels op voor het drinken van alcohol en zijn minder tolerant geworden over het drinken van alcohol door hun kinderen. 1 op de 3 jongeren heeft met de ouders een afspraak over de startleeftijd. 1 op de 5 jongeren heeft met ouders afspraken over NIX18.
Voor alle percentages zie bijlage 2.

2. Ambities 2021-2024

In de DHW wordt met name de preventie van alcoholgebruik onder jongeren benoemd. De schade voor de gezondheid is voor deze groep het grootst. Het preventie- en handhavingsplan alcohol 2015-2019 omvatte verschillende ambities. Deze waren gericht op het stimuleren van het laten opgroeien van jongeren op een gezonde en zo veilig mogelijke wijze dat hun talenten zo optimaal mogelijk tot ontwikkeling kunnen komen. Daarbij was het doel en de uitgangspunten om deze doelstelling te halen, het volgende:

Doel: Afname alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik onder de 18 jaar.

De uitgangspunten bij het nastreven van de doelstelling zijn destijds als volgt geformuleerd:

1. In de eerste plaats wordt gestreefd naar bewustwording bij jongeren, hun opvoeders en verkoopkanalen van alcohol.
2. Wanneer de beschikbaarheid van alcohol voor jeugd onder de 18 afneemt, neemt ook hun alcoholgebruik af.
3. Handhavingsmaatregelen zijn aanvullend op preventiemaatregelen.
4. De gemeenten en haar bestuur dragen in haar communicatie naar buiten dezelfde boodschap uit, namelijk:
    - Beslist geen alcohol voor jeugd onder de 18
    - Er zijn alternatieven voor alcohol (b.v. fris of alcoholvrije drankjes)
    - Te veel alcohol heeft een negatieve invloed op de ontwikkeling van jeugdigen.

De focus lag in het vorige plan op het eerste uitgangspunt. Door hier stevig op in te zetten, zal dit op termijn zijn vruchten afwerpen op het terugdringen van het overmatig alcoholgebruik door jongeren vanaf 18 jaar, was en is de heersende opvatting.

Bij deze ambitie en uitgangspunten gaat het om het stimuleren van een verandering van houding en gedrag ten aanzien van alcohol bij jongeren zelf, bij ouders/opvoeders en bij hun omgeving, zodat zij gezonde en veilige keuzes over alcohol kunnen maken. Willen we hierbij echt impact maken, dan moeten we een lange termijn gedragsverandering nastreven. Dit vraagt om een lange adem en dus om een lange termijn ambitie. Daarom worden de doelstelling en de uitgangspunten uit het preventie- en handhavingsplan 2015-2019 zoals hierboven benoemd doorgetrokken naar 2024. Dit sluit aan bij het regionale gezondheidsbeleid.

Hoewel de focus ligt op jongeren, sluiten we onze ogen niet voor overmatig alcoholgebruik door volwassenen. Daar waar zich kansen voordoen om preventief volwassenen (en hun eventuele omgeving) te informeren over de schadelijkheid van alcohol zullen gemeenten die uiteraard benutten binnen hun gezondheids- en preventiebeleid. Een voorbeeld hiervan zijn de ‘vroeg signalering’-trainingen, die door Mondriaan aangeboden worden aan instellingen, die zorg bieden aan ouderen. Maar denk ook aan Moti55+ een geïndiceerd preventief aanbod voor 55+-ers die door de POH-GGZ of huisarts verwezen worden bij vermoedens van problematisch alcoholgebruik.

Maar ook bij IKPAS wordt de oudere doelgroep mee aangesproken. 1 maand geen alcohol drinken en diverse nieuwsbrieven over alcohol en gezondheid worden verspreid. Zeer effectieve interventies als het gaat om bewustwording, norm besef en eventueel gedragsverandering. Voor ouders zijn er informatiebijeenkomsten zoals bijvoorbeeld: “Help, mijn kind gaat uit.”

3. Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019

3.1 Resultaten

Het preventie- en handhavingsplan 2015-2019 bevatte concrete – te behalen – resultaten voor wat betreft alcoholgebruik door jongeren. De doelstellingen waren gebaseerd op de resultaten van de jongerenmonitor 2013 die via de GGD Zuid-Limburg is afgenomen. In 2019 is de Gezondheidsmonitor Jeugd in Zuid-Limburg door de GGD Zuid-Limburg opnieuw afgenomen.
De informatie uit eerdere monitors kunnen we vergelijken met de informatie uit de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 (zie bijlage 2).
Uit de vergelijking van de monitors valt te concluderen dat een flinke daling zichtbaar is zowel wat betreft het ooit drinken van alcohol, het Binge drinken, als ook de houding van ouders die toestaan dat hun kinderen thuis alcohol drinken.
Met betrekking tot de startleeftijd om het eerste glas alcohol te nuttigen laten de resultaten uit de monitor van 2019 zien dat deze gestegen is van 11,2 in 2013 naar 12,8 in 2019 . Dit is een stap in de goede richting. De genoemde doelstelling van 14 jaar is echter nog niet gehaald.

Voor de beschrijving van de doelstellingen en de percentages zie bijlage 3.

3.2 Nalevingsonderzoeken 2015 – 2018

Mysteryshoppers

Om te kunnen beoordelen of en in hoeverre de alcoholverstrekkers de wettelijke eisen voor alcoholverstrekking naleven, zijn in 2015 en 2018 nalevingsonderzoeken uitgevoerd. De Universiteit van Twente heeft deze onderzoeken uitgevoerd met 20 minderjarige mysteryshoppers. Zij hebben bij bijna 500 verkooppunten in Zuid-Limburg een alcoholaankooppoging gedaan. Hierbij werd gewerkt volgens een vooraf geoefend onderzoeksprotocol.

De resultaten van het onderzoek wijzen uit dat op regionaal niveau de naleving in 2018 is verbeterd ten opzichte van 2015. Zo werd in 2018 in 50,4% van de gevallen gevraagd om een ID-bewijs. In 2015 was dat nog maar in 31,3% van de gevallen. Ook de naleving bleek verbeterd. In 2015 was de naleving van de wet 21,6%. In 2018 was dit gestegen tot 31,0%. Met het nalevingspercentage wordt bedoeld hoeveel procent van het aantal verkooppunten zich tijdens het onderzoek hield aan de wetgeving en dus geen alcohol verkocht aan de minderjarige mysteryshoppers.
Uit de lokale gegevens blijkt echter dat er grote verschillen zijn in naleving tussen de kleine en de grote(re) gemeenten. Over het algemeen liggen de nalevingspercentages in de kleine gemeenten lager.

In onderstaande tabellen staan de cijfers per branche (**onderzoek 2015**).

	Aankopen	ID-vraag (%)	Naleving (%)
Supermarkten	119	93 (78%)	66 (56%)
Slijterijen	38	15 (40%)	10 (26%)
Cafetaria's	98	16 (16%)	7 (7%)
Horeca	140	11 (8%)	8 (6%)
Sportkantines	72	11 (15%)	10 (14%)
Totaal	**467**	**146 (31,3%)**	**101 (21,6)**

In onderstaande tabellen staan de cijfers per branche (**onderzoek 2018**).

	Aankopen	ID-vraag (%)	Naleving (%)
Supermarkten	118	83 (70%)	59 (50%)
Slijterijen	41	34 (83%)	23 (56%)
Cafetaria's	96	44 (46%)	15 (16%)
Horeca	147	55 (37%)	36 (25%)
Sportkantines	76	25 (33%)	15 (20%)
Totaal	**478**	**241 (50,4%)**	**148 (31,0)**

3.3 Uitgevoerde activiteiten

Om bij te dragen aan de doelstellingen uit het preventie- en handhavingsplan 2015-2019 zijn de afgelopen jaren diverse activiteiten uitgevoerd. Deze activiteiten zijn veelal in samenwerking met partners, zoals Mondriaan GGZ, GGD ZL, Halt en de politie, uitgevoerd. Zo worden er blaastesten gehouden en is Halt bij grote evenementen (Carnaval e.d.) zichtbaar aanwezig.

Conclusie evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019

Alcoholgebruik:
Het gebruik van alcohol is de afgelopen 10 jaar flink gedaald. In 2009 dronk nog 26,7% van het aantal jongeren in de 2de klas van het voortgezet onderwijs de afgelopen 4 weken alcohol. In 2019 is dat 12,6%. Bij de jongeren in de 4de klas van het voortgezet onderwijs is dit gedaald van 66,9% in 2009 naar 42,0% in 2019.

Naleving door verstrekkers:
De naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar (zoals wordt voorgeschreven in artikel 20 DHW) is verbeterd. Het gemiddelde nalevingspercentage voor Zuid-Limburg bedroeg in 2015 namelijk 21,6% en in 2018 31%. Er valt echter nog voldoende resultaat te boeken, zeker omdat het nalevingspercentage in de kleine gemeenten achterblijft bij het nalevingpercentage in de grote(re) gemeenten. Alcohol is nog te gemakkelijk verkrijgbaar voor jongeren onder de 18 jaar, met name in de cafetaria's en in de sportkantines.

4. Preventie: wat gaan we doen?

4.1 Algemeen

In overleg met partners wordt gekeken welke activiteiten voor alcoholpreventie ondernomen kunnen worden. Een integrale aanpak is hierbij het uitgangspunt. Daarnaast wordt aangesloten bij de behoeften van de jongeren en hun omgeving en is oog voor regionale en landelijke initiatieven. Samen met onze partners kunnen we een groter draagvlak en bereik creëren.

Er moet breder gedacht worden dan alleen de interventies specifiek gericht op alcoholpreventie. Ook andere preventieprogramma's kunnen hieraan namelijk bijdragen, zoals preventieprogramma's gericht op gezond gewicht en mentale weerbaarheid. Daarbij zijn er nu al veel gecombineerde programma's voor alcohol, drugs en game verslaving. Dit laatste mede uit efficiencyoogpunt.

Preventieprogramma's

Zoals eerder al aangegeven is eind 2019 het Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 "Zuid springt Eruit!" door de gemeenteraden in Zuid-Limburg vastgesteld. De nadruk in het gezondheidsbeleid ligt op jongeren. Het ligt daarbij voor de hand dat een van de onderdelen en speerpunten van beleid het gezond en weerbaar maken van jongeren is. Jongeren, die mentaal weerbaar zijn, geven in het dagelijkse leven hun grenzen aan, maken hun wensen duidelijk kenbaar en respecteren daarbij de grenzen van anderen. Mentaal weerbare jongeren zijn in staat om gezonde keuzes te maken wat betreft hun leefstijl. Zij beschikken over de vaardigheden om verleidingen uit het dagelijkse leven (zoals het nuttigen van alcohol, het gebruik van drugs, gamen en onveilige seks) te weerstaan.
Uit onderzoek is gebleken dat de effectiviteit van alcoholpreventie afhankelijk is van de leeftijdsfase waarin de jeugd zich bevindt (Onrust, Otten, Lammers & Smit, 2016, p. 54). Hierin worden 3 groepen onderscheiden:
- de vroege adolescentie (11-13 jaar),
- midden adolescentie (14-15 jaar) en
- late adolescentie (16-17 jaar).

Studenten (18-24 jaar) vormen een aparte doelgroep (Harreveld et al., 2018).

Er is gebleken dat bij de vroege adolescentie universele preventie het meest geschikt is en bij de late adolescentie is selectieve preventie het meest effectief. De midden adolescentie is een moeilijke fase met betrekking tot alcoholpreventie, al zijn er wel positieve effecten ontdekt bij omgevingspreventiestrategieën, die gericht zijn op zowel de ouders als de kinderen. Absoluut niet effectief bij zowel de vroege als midden adolescentie zijn interventies waarbij jeugd weerbaar wordt gemaakt tegen groepsdruk. Dit komt doordat dit niet strookt met de ontwikkelingen die de jongeren in de vroege adolescentie doormaken. In deze fase beginnen ze zich meer te conformeren naar hun leeftijdsgenoten. Het heeft dan geen zin om hen te adviseren om zich niet aan te passen aan hun leeftijdsgenoten. Het is voor deze leeftijdsgroep effectiever om een sociale norm te stellen die beschrijft dat het gros van hun leeftijdsgenoten niet drinkt en dat alcoholgebruik op die leeftijd niet normaal is (Onrust er al., 2016, p. 54).

Een ander speerpunt is een actieve gezonde leefstijl. Hierbij wordt onder andere gestimuleerd dat er meer Zuid-Limburgse jongeren een gezond gewicht hebben (JOGG: Jongeren op Gezond Gewicht). De JOGG-aanpak richt zich op het

bevorderen van bewegen, sporten en gezonde voeding. Ook dit is preventie en draagt bij aan bewustwording met betrekking tot het gebruik van alcohol. Doordat de feiten over alcohol en gezondheid hierin worden besproken. Jongeren maken zelf niet direct die link.

Regiogemeenten

Alcoholpreventie in een gemeente is maatwerk. De omstandigheden in iedere gemeente zijn anders, waarbij bepaalde interventies in de ene gemeente een succes zijn en in een andere gemeente niet aanslaan. De grootte van de gemeente en het wel of niet hebben van een centrumfunctie, spelen hier een rol. Gemeenten kunnen echter van elkaar leren en staan voor dezelfde uitdagingen. Daarom zal op het gebied van preventie regelmatig contact zijn met de regiogemeenten om ervaringen uit te wisselen, daarvan te leren en nieuwe ideeën op te doen. Met name zal gekeken worden welke programma's de afgelopen jaren succesvol zijn gebleken en of deze ook in andere gemeenten van waarde zouden kunnen zijn. Mogelijk kunnen ook ervaringen elders in het land gebruikt worden om nieuwe programma's in te zetten of om programma's te vernieuwen.

Communicatie en NIX18

Via de (sociale) media wordt voorlichting gegeven op enkele kwetsbare momenten in het jaar. Een voorbeeld hiervan is carnaval. Dat is een geschikt moment om het verantwoord alcoholgebruik van jongeren onder de aandacht te brengen. Hierbij wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij landelijke initiatieven, zoals de NIX18-campagnes. De NIX18-campagne is een initiatief van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en een aantal partners. Verder is er ook de campagne "Ik Pas": 30/40 dagen geen alcohol waar steeds meer burgers aan meedoen.

Nationaal preventieakkoord

Op 23 november 2019 heeft de minister het Nationaal preventieakkoord aan de kamer aangeboden. Alcoholgebruik is een thema in het Nationaal preventieakkoord. Het voorliggend preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol sluit daar op lokaal niveau op aan.

4.2 De rol van alcoholverstrekkers, ouders en onderwijs

Eerder werd al uitgelegd dat preventieve activiteiten niet alleen op het individu gericht moeten zijn, maar ook op de sociale omgeving van de jongeren. Met name alcoholverstrekkers, ouders en onderwijs hebben invloed op het alcoholgedrag van jongeren. De preventieve activiteiten worden afgestemd op de behoeften van de jongeren en hun omgeving. Hierbij is dus sprake van maatwerk.

4.2.1 De rol van alcoholverstrekkers

Onderdeel van het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol is dat er op regionaal niveau afspraken worden gemaakt met supermarkten, horeca en sportverenigingen ten aanzien van verantwoord alcohol gebruik. Zij zullen allen op lokaal niveau worden benaderd met het verzoek mee te werken aan het tot stand komen van deze afspraken en de uitvoering daarvan. De afspraken gaan bijvoorbeeld over:

- Er vinden geen prijsacties bij sportverenigingen en horeca plaats (zoals b.v. happy hours);
- Barvrijwilligers zijn verplicht om een IVA-cursus (Instructie Verantwoord Alcohol schenken) te volgen en,
- Supermarkten houden toezicht en controle op de juiste wijze van verkoop van alcoholhoudende drank.

Ook in de nog op stellen preventieakkoorden kunnen hierover afspraken worden opgenomen. Er zijn in Zuid-Limburg al een paar gemeenten die preventiecoalities met CZ hebben afgesloten. Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol kan hierin worden opgenomen.

Indien daaraan behoefte is, worden de alcoholverstrekkers ondersteund bij de uitvoering van de afspraken. Met name sportverenigingen, waarbij meestal sprake is van vrijwilligers die achter de bar staan, hebben hierbij de aandacht. We overleggen met de sportverenigingen om te achterhalen waar hun behoefte zit en of de bestaande programma's zoals IVA hierin voldoende voorzien.

4.2.2 De rol van ouders

Om een cultuuromslag te bereiken is het belangrijk de jongeren, maar vooral ook hun ouders te bereiken. Ouders hebben veel invloed op het drinkgedrag van jongeren. Het blijkt dat jongeren met name in de thuisomgeving het vaakst alcohol nuttigen. Dit blijkt onder andere uit de evaluatie van de Drank- en Horecawet.

Jongeren gaan eerder buiten de deur drinken als er thuis gedronken mag worden. Vooral het uitstellen van de leeftijd waarop wordt begonnen met alcohol drinken, heeft een groot positief effect op het latere drinkgedrag.

Bij ouders is het niet alleen belangrijk om kennis over de schadelijke effecten van alcohol over te dragen en te benadrukken hoe effectief hun eigen rol kan zijn. Het is ook belangrijk handvatten te bieden om grenzen te stellen en zaken bespreekbaar te maken met hun kind. Door op verschillende momenten en in verschillende settings ouders voorlichting te geven en te communiceren over verantwoord alcoholgebruik willen we de kennis en vaardigheden van ouders vergroten. Daarnaast is er online ook voldoende aan informatie hierover te vinden. Ook hierop kunnen ouders worden geattendeerd.

Inzet hierop kan plaatsvinden binnen de bestaande programma's als verslavingspreventie van Mondriaan en GIDS (Gezond in de Stad).
Hier zou ook bekeken kunnen worden of er een aanvullende behoefte ligt. Ouders blijken het lastig te vinden om hun kinderen hierin te "sturen". Daarbij zijn er ouders waarvan het eigen alcoholgebruik contra productief werkt. Het nuttigen van alcohol om te ontspannen of voor de gezelligheid zit immers sterk verweven in onze samenleving. Mogelijk dat een programma waarbij combinatie wordt gelegd tussen eigen gebruik en gebruik kinderen extra effectief voor ouders en kind kunnen zijn.

Voorlichting

Mondriaan besteedt via de inzet op verslavingspreventie onder andere ook aandacht voor alcoholproblematiek. Dat gebeurt op scholen en andere locaties waar jongeren bij elkaar komen en daar worden, waar mogelijk, ook ouders bij betrokken.
Halt geeft eveneens voorlichting en ook in de repressieve aanpak van Halt zitten duidelijke elementen gericht op preventie en informatie. In alle gevallen worden ouders betrokken.
Ook Team Fit (een onderdeel van JOGG) zet zich in voor een gezondere sport, onder andere door het voedingsaanbod in sportkantines en horeca-accommodaties gezonder te maken. Ook is er aandacht voor beleid op het gebied van roken en alcohol.
Daarnaast vindt voorlichting aan ouders plaats via het onderwijs. Zie ‘De rol van het onderwijs’. Mogelijk kunnen ook wegen gezocht worden om ouders attent te maken op online informatiemateriaal.

Handhaving

Regelmatig vinden er controlerondes bij de horecagelegenheden plaats. Dit zijn basiscontroles horeca. De horecagelegenheden worden dan gecontroleerd op het nakomen van de voorschriften uit de vergunningen en natuurlijk de wet- en regelgeving. Hieronder valt onder andere de controle op handhaving op doorschenken bij dronkenschap. Daarnaast zijn er controles op het verstrekken van alcohol aan 18-minners. De horecagelegenheden die gecontroleerd worden zijn winkels, supermarkten, cafés, restaurants, paracommerciële instellingen (zoals sportkantines en gemeenschapshuizen).

4.2.3 De rol van het onderwijs

GGD, Mondriaan en Halt kunnen scholen adviseren en ondersteunen bij een integrale aanpak van alcoholpreventie. De pijlers van een integrale aanpak zijn voorlichting (educatie), regelgeving en handhaving. Dit geldt eveneens voor het lokale welzijnswerk (jongerenwerk en opbouwwerk).

Educatie en voorlichting

Scholen zijn een geschikte omgeving om tijdens reguliere lessen met kinderen in gesprek te gaan over alcohol (en drugs-) gebruik. Door middel van voorlichting op de middelbare scholen worden jongeren bewust gemaakt van de schadelijkheid van alcohol (en eventueel andere verslavende middelen, social media en gamen) en de rol van groepsdruk. Door kennis en weerbaarheid van jongeren te vergroten worden zij in staat gesteld om gezonde keuzes te maken, ook met betrekking tot alcohol.

De Richtlijnen verslavingspreventie binnen het onderwijs geven een helder overzicht van welke activiteiten en preventieprogramma’s ingezet kunnen worden op scholen, per type onderwijs en per leeftijdsfase.

Scholen bieden ook een ingang om ouders te bereiken. Bijvoorbeeld, door daar waar mogelijk aan te sluiten op bestaande ouderavonden, oriëntatieavonden of door ouders te informeren over en betrekken bij voorlichting, die hun kinderen op school krijgen.

Regelgeving en handhaving

Onderwerpen, die hierbij aan de orde komen, zijn onder andere regels over alcoholgebruik en de handhaving daarvan bij schoolfeesten en excursies. In het

kader van de gezonde en veilige schoolaanpak zijn GGD, Mondriaan en Halt hierover met de scholen in gesprek.

4.3 Vroegsignalering

Het tijdig signaleren van (problematisch) alcoholgebruik is belangrijk om jongeren en ouders de juiste ondersteuning en advies te kunnen geven. Mensen in de omgeving van een jongere spelen een rol bij de signalering, te denken valt aan ouders en leerkrachten. Maar ook andere partijen vervullen hierin een rol.

GGD Zuid-Limburg

Vroegsignalering vindt onder andere plaats via de periodieke gezondheidsonderzoeken van de GGD. Alle jongeren van 13 jaar worden uitgenodigd voor een gesprek met de jeugdverpleegkundige. Alcoholgebruik is daarin een onderwerp van gesprek.

De jeugdarts van de GGD Zuid-Limburg is aanwezig bij de zorgknooppunten gesprekken op de VO-scholen. Als leraren/mentoren zorgen hebben over (het alcoholgebruik van) leerlingen, kan dit in deze overleggen worden besproken.

Politie, BOA's en Halt

Vroegsignalering gebeurt ook door de politie en de buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's), in samenwerking met Halt, op straat. Jongeren die op straat met alcohol of beschonken worden aangetroffen en nog geen 18 jaar zijn, worden door de politie naar Halt verwezen. Er kan sprake zijn van een delict onder invloed of simpelweg dat jongeren in het bezit zijn van alcohol.
In parken en op hangplekken is de politie extra alert. Ook op uitgaansavonden rondom populaire jongerencafés en in samenspraak met de portiers kunnen beschonken jongeren die overlast veroorzaken via de politie naar Halt worden verwezen. Halt geeft de jongeren opdrachten, die samen met het Trimbos zijn ontwikkeld. Daarnaast gaat Mondriaan in gesprek met de horecahouder om te bekijken welke stappen de ondernemer kan doen. Eventueel een barsmart of IVA naast deurbeleid.
Halt is een pedagogische interventie waarbij zij de jongeren laten reflecteren op hun eigen gedrag, praten over groepsdruk en de jongeren handelingsalternatieven aanbieden. Halt heeft dan gesprekken met deze jongeren.
Verder heeft Halt ook een signalerende functie. Wanneer zij merken dat de interventie niet voldoende is, kan een doorverwijzing naar Mondriaan worden gegeven.
Ook als blijkt dat er volgens Halt zorgen zijn over het gebruik van alcohol (of drugs) worden de jongeren en de ouders naar Mondriaan verwezen voor een gesprek. Dat zijn gesprekken waarbij nadrukkelijk wordt gesproken over de klachten die bij de jongere speelden en in hoeverre groepsdruk aanwezig was. Vervolgens wordt de jongere handvatten geboden om 'nee' te zeggen. Met ouders wordt gekeken naar de opvoedsituatie en wordt er samen met hen gezocht naar opvoedhandvatten die werken om in het vervolg vooral overmatig gebruik te kunnen voorkomen.

Mondriaan / ziekenhuizen

Een van de geïmplementeerde interventies van de Think Before You Drink campagne is dat er een protocol is ingevoerd in ziekenhuizen. Kinderartsen verwijzen jongeren onder de 18, die binnenkomen met een alcoholintoxicatie, door voor een nazorg gesprek met een preventiewerker. Daarbij vraagt de kinderarts aan de ouders of hij/zij de gegevens van de ouders mag versturen naar Mondriaan.

Mondriaan roept ouders dan automatisch op om samen met het betreffende kind een face-to-face gesprek te hebben met een preventiewerker. Tijdens dat gesprek wordt onderzocht of er zorgen zijn en biedt Mondriaan opvoedondersteuning voor de ouders. Dit gebeurt bij het MUMC+. Zuyderland heeft een eigen alcoholpoli met nazorg.

Op kwetsbare momenten voorziet Mondriaan gemeenten van communicatie materialen om in hun nieuwsbrieven op te nemen. Te denken valt bijvoorbeeld aan Carnaval, zomervakantie en Oud- en Nieuw.

Vroegsignalering binnen het onderwijs kan door Mondriaan worden ondersteund. Mondriaan biedt ondersteuning voor mentoren, zorgcoördinatoren en schoolmaatschappelijkwerkers en vraaggerichte oplossingen voor beleid en regelgeving op scholen.

Sociale buurtteams/jeugdhulpteams
Vanuit de WMO en Jeugdwet liggen er taken bij de gemeenten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning van volwassenen en hulp aan jeugdigen. Ook bij meldingen die bij deze teams binnenkomen, kan overmatig alcoholgebruik een rol spelen.
Signalering van deze kant en doorverwijzing naar Mondriaan vindt plaats. Moti-4 kan hierbij als programma worden ingezet. Moti-4 richt zich op jongeren van 14-24 jaar die beginnend problematisch bezig zijn met middelengebruik, gokken of gamen of al verslaafd zijn. In vier individuele gesprekken van één uur met een medewerker van de verslavingspreventie wordt getracht het problematische gedrag terug te dringen.

4.4 Financiën

De activiteiten die in het kader van de preventie worden ondernomen, maken onderdeel uit van (subsidie-, maatwerk-) afspraken met Mondriaan, GGD en Halt. Hierbij wordt in het kader van efficiency ook ingezet op gecombineerde preventieprogramma's.
Activiteiten binnen dit kader kunnen worden uitgevoerd binnen de reguliere afspraken of er kunnen extra budgetten hiervoor worden afgesproken.

5. Handhaving: wat gaan we doen?

Alcoholverstrekkers worden gecontroleerd op het naleven van de vergunningvoorschriften (waaronder controles op de aanwezigheid van de leidinggevende, schijnbeheer en sluitingstijden) en op het schenken van alcohol aan 18-minners. Tevens zien zij toe op het doorschenken bij dronkenschap en weder verstrekking.

Handhavingsbeleid Drank- en Horecawet
In het handhavingsbeleid van gemeenten, met de jaarlijks op te stellen uitvoeringsprogramma's, wordt inzichtelijk gemaakt welke handhavingstaak de gemeente heeft ten aanzien van de Drank- en Horecawet en de wijze waarop het bevoegd gezag van deze bevoegdheid gebruik maakt. Hieruit volgt op welke wijze bij overtredingen van de Drank- en Horecawet wordt opgetreden. Er wordt gewerkt met een stappenplan en een sanctiestrategie.

Bij een eerste overtreding maakt de toezichthouder een rapport op en wordt de exploitant hierop direct aangesproken door de toezichthouder. Er volgt een constateringsbrief van de gemeente. Bij een tweede overtreding spreekt de toezichthouder de exploitant direct aan en zegt tevens een rapport aan. Aan de hand van dit rapport wordt tegen de exploitant of overtreder een bestuursrechtelijk handhavingstraject opgestart. Een bestuursrechtelijk handhavingstraject is bijvoorbeeld het opleggen van een last onder dwangsom of het toepassen van een last onder bestuursdwang. In plaats van een boete kan ook een preventiemaatregel worden genomen. Een voorbeeld van een preventiemaatregel is dat de horecagelegenheid in plaats van een boete binnen een termijn van twee maanden een voorlichtingsavond voor eigen personeel moet geven (met een vooraf bepaalde minimale opkomst). Als deze avond niet door gaat, dan zal alsnog het handhavingstraject worden gestart en / of een boete worden opgelegd.

Op basis van de Drank- en Horecawet is de burgemeester bevoegd om voor de daarin genoemde overtredingen een bestuurlijke boete op te leggen. Het opmaken van een bestuurlijke boete wordt gedaan door een door de burgemeester aangewezen toezichthouder. De hoogte van de bestuurlijke boete is vastgelegd in het Besluit Bestuurlijke boete Drank- en Horecawet.

Op basis van de Drank- en Horecawet kunnen BOA's ook strafrechtelijk optreden. In een aantal gevallen is een strafrechtelijk optreden namelijk een efficiënter instrument.

Een constatering van het nuttigen of in bezit hebben van alcohol onder de 18 jaar kan leiden tot een Halt-verwijzing. Door de BOA's van gemeenten en politie vinden Halt verwijzingen plaats.

Evenementen

Gemeenten streven naar evenementen die veilig en gezond verlopen zonder incidenten met alcohol, drugs, geweld of overlast. Risico's door alcohol- en drugsgebruik moeten zoveel mogelijk worden beperkt door de inzet van maatregelen en interventies die vooraf, tijdens of na het evenement kunnen worden ingezet.
Het toezicht op het evenemententerrein ligt primair bij de organisator. Bij B- en C-evenementen[1] kan hij zich laten bijstaan door gecertificeerde beveiligingsbedrijven

die over een zogenaamde ND-vergunning beschikken en voldoen aan het keurmerk “Evenementenbeveiliging”.
De BOA’s van gemeenten (en in mindere mate de politie) zien erop toe dat de organisator de vergunningsvoorwaarden en de Drank- en Horecawet naleeft.
Het constateren door een BOA van het nuttigen van alcohol onder de 18 jaar kan leiden tot een Halt-verwijzing.

Bij evenementen geldt een veiligheidsplan. In het veiligheidsplan is de leidraad “Alcohol en drugs bij evenementen” van het Trimbos Instituut opgenomen. In deze leidraad staan maatregelen die ingezet kunnen worden om ervoor te zorgen dat:

a. De Drank- en Horecawet en de Opiumwet nageleefd en gehandhaafd worden;
b. De gezondheid- en veiligheidsrisico’s door of als gevolg van (overmatig) alcohol- en drugsgebruik op evenementen voorkomen kan worden.

[1] B-evenement is een evenement met een gemiddeld risico, grote impact op de directe omgeving en/of grote gevolgen voor het verkeer;
C-evenement is een evenement met een hoog risico, grote impact op de stad en/of grote regionale gevolgen voor het verkeer.

6. Doelstellingen, monitoring en evaluatie

6.1 Inleiding

Het preventie- en handhavingsplan 2015-2019 bevatte concrete – te behalen – doelstellingen voor wat betreft alcoholgebruik door jongeren. Deze doelstellingen waren gebaseerd op de resultaten van de jongerenmonitor 2013 die via de GGD Zuid-Limburg is afgenomen. Het ligt voor de hand om de concrete doelstellingen voor de komende periode te baseren op de resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd in Zuid-Limburg die in 2019 is afgenomen.

6.2 Doelstellingen 2024

Alhoewel er een dalende trend is te zien in het alcoholgebruik onder jongeren (in de leeftijd tot 18 jaar) is hun alcoholgebruik nog steeds (te) hoog zo blijkt uit de resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd in Zuid-Limburg 2019 (bijlage 2). Ook ligt het alcoholgebruik van de Zuid-Limburgse jongeren hoger dan dat van hun landelijke leeftijdsgenoten.
Wat extra zorgen baart, is het feit dat de sociale beschikbaarheid van alcohol blijkt te zijn toegenomen in de afgelopen 4 jaar.
De concrete doelstellingen die we in 2013 hebben geformuleerd, zijn in 2019 helaas niet gehaald.

De ambities uit het preventie- en handhavingsplan 2015-2019 trekken we daarom door naar 2024. Dat betekent dat er – nog steeds – wordt gestreefd naar:

- Bewustwording bij jongeren, hun opvoeders en verkoopkanalen van alcohol;
- Afname van de beschikbaarheid van alcohol voor jeugd onder de 18 jaar;
- Handhavingsmaatregelen aanvullend zijn op preventiemaatregelen;
- Het uitdragen van dezelfde boodschap naar buiten bij communicatie door gemeenten en haar bestuur, namelijk:
    - Beslist geen alcohol voor jeugd onder de 18 jaar;
    - Er zijn alternatieven voor alcohol (b.v. fris of alcoholvrije drankjes);
    - Te veel alcohol heeft een negatieve invloed op de ontwikkeling van jeugdigen.

Dit streven is, net als 4 jaar geleden, vertaald in de volgende doelstellingen:

1. Jongeren en hun opvoeders zijn zich meer bewust van de gezondheidsrisico's van het gebruik van alcohol op jonge leeftijd.
2. De gemiddelde leeftijd waarop jongeren beginnen met het drinken van hun eerste glas alcohol is gestegen.
3. Het risicovol drankgebruik (binge drinken en coma zuipen) onder jongeren is afgenomen.
4. De tolerantie bij ouders/verzorgers ten opzichte van alcoholgebruik door hun kinderen is afgenomen.
5. Schenkers houden zich aan de leeftijdsgrens van 18 jaar.

Omdat de streefdoelstellingen in 2019 niet (helemaal) zijn gehaald, hanteren we voor de komende periode dezelfde concrete doelstellingen (met gelijkblijvende

percentages) als in het voorgaande preventie- en handhavingsplan. Dat betekent:

- In 2024 is de begin leeftijd van jongeren en hun eerste glas alcohol in Zuid-Limburg verhoogd naar 14 jaar (in 2013 lag deze leeftijd op 11,2 jaar en in 2019 op 12,8 jaar)
- In 2024 is het aantal jongeren dat de afgelopen 4 weken alcohol heeft gedronken gedaald onder:
  - 13/14 jarigen van 12,6% (2019) naar 5% (in 2013 was dit 17,7%)
  - 15/16 jarigen van 42% (2019) naar 20% (in 2013 was dit 59,7%)
- In 2024 is het “Binge drinken” onder jongeren gedaald onder resp.:
  - 13/14 jarigen van 7,9% naar 5% (in 2013 was dit 13,1%)
  - 15/16 jarigen van 31% naar 20% (in 2013 was dit 41,5%)
- In 2024 is de sociale beschikbaarheid van alcohol (het verstrekken van alcohol door ouders, vrienden en familie) gehalveerd ten opzichte van 2019. In 2013 was dit 34,8% en in 2019 is dit gestegen tot maar liefst 44,1%.
- In 2024 is het aantal ouders dat jongeren toestaat om thuis 1 glas alcohol te drinken gedaald onder:
  - 13/14 jarigen van 17,6% naar 10% (in 2013 was dit 21,2%)
  - 15/16 jarigen van 55,2% naar 25% (in 2013 was dit 65,1%)

6.3 Monitoring

Via de vierjaarlijkse Gezondheidsmonitor Jeugd van de GGD Zuid-Limburg wordt inzichtelijk hoe het alcoholgebruik onder jongeren in Zuid-Limburg zich ontwikkelt. Door deze trends te volgen, wordt de vinger aan de pols gehouden. Omdat de effecten van gedragsveranderingen pas na meerdere jaren zichtbaar zijn, geven deze cijfers niet noodzakelijkerwijs aan of de preventie- en handhavingsactiviteiten effectief zijn geweest. Daarom zal ook door alle Zuid-Limburgse gemeenten worden bijgehouden welke activiteiten zijn uitgevoerd en wordt geëvalueerd of het doel van de activiteit is behaald. Op deze manier wordt er continu naar gestreefd de activiteiten zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren.

In 2015 en 2018 zijn twee nalevingsonderzoeken door de Universiteit van Twente uitgevoerd. Hierbij werd de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar bij de verkoop van alcohol door verstrekkers (supermarkten, slijterijen, cafetaria’s, horeca en sportkantines) onderzocht. De resultaten van deze nalevingsonderzoeken staan in paragraaf 3.2. Om de naleving te blijven monitoren zal in de komende beleidsperiode opnieuw een nalevingsonderzoek worden uitgevoerd.

6.4 Evaluatie

De looptijd van dit plan eindigt eind 2024, maar de ambitie om het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen, reikt tot 2030. Over 4 jaar zal samen met partners het voorliggende plan worden geëvalueerd en aan de hand van trends en landelijke ontwikkelingen worden gekeken welke accentverschuivingen moeten plaatsvinden voor de periode 2025-2028.

Bijlagen

1. Nalevingsonderzoek 2018
2. Gezondheidsmonitor Jeugd 2019
3. Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019
4. Locaties waar alcohol elke maand of vaker wordt gebruikt, 12 t/m 16 jarigen

Bijlage 1: Nalevingsonderzoek 2018

(aparte losse bijlage in pdf)

Bijlage 2: Gezondheidsmonitor Jeugd 2019

Gezondheidsmonitor Jeugd 2019	*Totaal Zuid-Limburg 2019*	*2e klas (13-14 jarigen) ZL 2019*	*4e klas (15-16 jarigen) ZL 2019*
Ooit alcohol gedronken (alleen slokjes of heel glas of meer)	56,8%	44,2%	68,1%
Ooit dronken of aangeschoten geweest	28,7%	12,7%	42,7%
Laatste 4 weken alcohol gedronken	28,3%	13,0%	41,6%
Laatste 4 weken binge drinken (5 of meer drankjes bij 1 gelegenheid)	20,3%	8,3%	30,7%
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	13,6%	3,4%	22,8%

Gezondheidsmonitor Jeugd 2019	*Totaal Nederland 2019*	*2e klas (13-14 jarigen) NL 2019*	*4e klas (15-16 jarigen) NL 2019*
Ooit alcohol gedronken (alleen slokjes of heel glas of meer)	51,7%	37,4%	64,5%
Ooit dronken of aangeschoten geweest	24,0%	8,3%	38,2%
Laatste 4 weken alcohol gedronken	26,4%	10,7%	40,5%
Laatste 4 weken binge drinken (5 of meer drankjes bij 1 gelegenheid)	18,4%	6,2%	29,4%
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	13,0%	2,7%	22,4%

Gezondheidsmonitor Jeugd 2019	*Totaal Zuid-Limburg 2019*	*2e klas (13-14 jarigen) ZL 2019*	*4e klas (15-16 jarigen) ZL 2019*
Startleeftijd alcohol	12,9	11,5	13,6
Startleeftijd wekelijks alcohol	14,2	12,2	14,8
Afspraak met ouders over startleeftijd	36,3%	44,7%	29,1%
Afspraak NIX18	21,3%	26,7%	16,6%
Sociale beschikbaarheid alcohol	45,4%	32,9%	56,3%
Commerciële beschikbaarheid	13,8%	3,7%	22,5%
Mag thuis 1 glas drinken van ouders	38,1%	18,8%	55,2%
Mag thuis meerdere glazen drinken van ouders	18,7%	5,5%	30,5%
Mag in het weekend drinken van ouders	30,0%	12,7%	45,3%

Trends Gezondheidsmonitor Jeugd Zuid-Limburg	*Totaal*				
	2019	*2015*	*2013*	*2009*	*2005*
Laatste 4 weken alcohol gedronken	28,3%	30,3%	38,1%	45,6%	58,3%
Laatste 4 weken binge drinken	20,3%	24,8%	26,9%	31,1%	35,9%
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	13,6%	15,3%	14,6%	16,1%	20,1%
Startleeftijd alcohol	12,9	12,7	12,7	12,2	11,7
Afspraak met ouders over startleeftijd	36,3%	38,9%	31,0%	31,4%	.
Sociale beschikbaarheid alcohol	45,4%	45,8%	34,8%	.	.
Commerciële beschikbaarheid	13,8%	16,9%	15,5%	.	.
Mag thuis 1 glas drinken van ouders	38,1%	39,6%	42,5%	49,4%	.
Mag thuis meerdere glazen drinken van ouders	18,7%	18,4%	20,4%	24,1%	.
Mag in het weekend drinken	30,0%	39,0%	45,9%	54,6%	.

Trends Gezondheidsmonitor Jeugd Zuid-Limburg	*2e klas (13-14 jarigen)*				
	2019	*2015*	*2013*	*2009*	*2005*
Laatste 4 weken alcohol gedronken	13,0%	11,8%	17,7%	26,7%	41,3%
Laatste 4 weken binge drinken	8,3%	11,0%	13,1%	17,6%	20,5%
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	3,4%	26,0%	3,8%	6,3%	7,3%
Startleeftijd alcohol	11,5	11,3	11,1	11,1	10,9
Afspraak met ouders over startleeftijd	44,7%	50,4%	37,9%	37,9%	.
Sociale beschikbaarheid alcohol	32,9%	31,8%	24,3%	.	.
Commerciële beschikbaarheid	3,7%	5,6%	6,9%	.	.
Mag thuis 1 glas drinken van ouders	18,8%	18,9%	21,2%	29,6%	.
Mag thuis meerdere glazen drinken van ouders	5,5%	5,2%	5,8%	7,9%	.
Mag in het weekend drinken	12,7%	17,6%	22,1%	32,7%	.

Trends Gezondheidsmonitor Jeugd Zuid-Limburg	*4e klas (15-16 jarigen)*				
	2019	*2015*	*2013*	*2009*	*2005*
Laatste 4 weken alcohol gedronken	41,6%	48,3%	59,7%	66,9%	74,7%
Laatste 4 weken binge drinken	30,7%	38,3%	41,5%	46,4%	50,7%
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	22,7%	4,3%	26,0%	27,1%	32,4%
Startleeftijd alcohol	13,6	13,5	13,4	12,9	12,2
Afspraak met ouders over startleeftijd	29,1%	27,7%	23,6%	24,1%	.
Sociale beschikbaarheid alcohol	56,3%	59,4%	52,8%	.	.
Commerciële beschikbaarheid	22,5%	27,9%	30,4%	.	.
Mag thuis 1 glas drinken van ouders	55,2%	59,7%	65,1%	71,8%	.
Mag thuis meerdere glazen drinken van ouders	30,5%	31,2%	35,9%	42,3%	.
Mag in het weekend drinken	45,3%	59,8%	71,2%	79,2%	.

Bijlage 3: Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019:

- In 2019 is de begin leeftijd van jongeren en hun eerste glas alcohol in Zuid-Limburg verhoogd naar 14 jaar (in 2013 lag dit op 11,2 jaar).
- In 2019 is het aantal jongeren dat de afgelopen 4 weken alcohol heeft gedronken met x percentage gedaald onder resp.:
  - 13 jarigen van 15,6% naar 5%;
  - 14 jarigen van 24,7% naar 10%;
  - 15 jarigen van 51,8% naar 20%;
  - 16 jarigen van 71,7% naar 40%;
  - 17 jarigen van 84,6% naar 70%.
- In 2019 is het 'Binge drinken' onder jongeren, met x percentage gedaald onder resp.:
  - 13 jarigen van 10,8% naar 5%;
  - 14 jarigen van 19,0% naar 10%;
  - 15 jarigen van 32,5% naar 20%;
  - 16 jarigen van 55,4% naar 40%;
- In 2019 is de sociale beschikbaarheid van alcohol (het verstrekken van alcohol door ouders, vrienden en familie) gehalveerd ten opzichte van 2013.
- In 2019 is het aantal ouders dat jongeren toestaat om thuis te drinken met een x percentage gedaaldJ:
  - 13-14 jarigen 24% naar 10%;
  - 15-16 jarigen 53% naar 25%.
- In 2019 is het aantal jonge mensen onder de 18 jaar dat het afgelopen jaar is opgenomen met een alcoholintoxicatie gedaald. Van de opgenomen jongeren was in 2013 30% onder de 16 jaar (13 kinderen). Het streven is een daling van 30% jonger dan 16 jaar in 2013 naar 15% jonger dan 16 jaar in 2019.

Bijlage 4:

Locaties waar alcohol elke maand of vaker wordt gebruikt, 12 t/m 16 jarigen

(voor Nederland, naar leeftijd, %)

	Leeftijd			
	12-13	14	15	16
Thuis	25	26	33	43
Bij anderen thuis	22	32	45	60
Hok, schuur of keet	14	23	27	26
Op straat, hangplek	15	22	16	15
Discotheek of club	10	21	36	48
Buurthuis of jeugdhonk	5	9	7	7
Sportkantine	3	4	6	9
School(plein)	5	3	2	1

Bron: Jeugd en riskant gedrag 2015. Kerngegevens uit het Peilstationsonderzoek Scholieren. Trimbos instituut

MYSTERYSHOP ONDERZOEK NALEVING LEEFTIJDSGRENS VERKOOP ALCOHOL ZUID-LIMBURG 2018

UNIVERSITEIT TWENTE.

UNIVERSITEIT TWENTE

MYSTERYSHOP ONDERZOEK NALEVING LEEFTIJDSGRENS VERKOOP ALCOHOL ZUID LIMBURG 2015

DR. JORIS VAN HOOF

IR. WIM VAN DALEN

MAX NAB, BSC

UNIVERSITEIT TWENTE

Faculteit Behavioural, Management and Social Sciences
Postbus 217
7500 AE Enschede

Contactpersoon: Dr. J.J. van Hoof
Telefoon: 053 489 6131
E-mail: j.j.vanhoof@utwente.nl

IN OPDRACHT VAN GEMEENTE MAASTRICHT NAMENS DE 18 GEMEENTEN IN ZUID-LIMBURG

Contactpersoon: Marjolein Wassenberg MPH
Telefoon: 043 306 8554
E-mail: m.wassenberg@vaals.nl

Maart 2019

SAMENVATTING

Om te toetsen in hoeverre alcoholverstrekkers zich aan de wettelijke leeftijdsgrens voor de verkoop van alcohol (18 jaar) houden, heeft de Universiteit Twente in het derde kwartaal van 2018 een nalevingsonderzoek uitgevoerd.

In twee weekenden hebben 20 minderjarige mysteryshoppers (10 jongens en 10 meisjes) met een gemiddeld uiterlijk in totaal 490 verkooppunten bezocht, waar ze 478 keer een poging konden doen om alcohol te kopen. Hierbij hebben de jongeren gewerkt volgens een vooraf geoefend protocol.

In totaal hebben de verkopers in 50,4% van de gevallen aan de jongeren om hun ID-kaart gevraagd en de uiteindelijke naleving bedroeg vervolgens 31,0%. De naleving was het best in slijterijen (56%), gevolgd door supermarkten (50%), horeca (25%), sportkantines (20%) en cafetaria's (16%).

Tabel 1: *aantal aankooppogingen, ID-vraag en naleving (met percentage ten opzichte van het aantal aankooppogingen)*

	Aankopen	**ID-vraag (%)**	**Naleving (%)**
Supermarkten	118	83 (70%)	59 (50%)
Slijterijen	41	34 (83%)	23 (56%)
Cafetaria's	96	44 (46%)	15 (16%)
Horeca	147	55 (37%)	36 (25%)
Sportkantines	76	25 (33%)	15 (20%)
Totaal	**478**	**241 (50,4%)**	**148 (31,0%)**

Ten opzichte van het nalevingsonderzoek in 2015 scoren op één na alle typen verkooppunten aanmerkelijk beter voor wat betreft ID-vraag en naleving. Alleen de supermarkten zijn hierop een uitzondering. In supermarkten is de ID-vraag en naleving verslechterd ten opzichte van 2015.

Concluderend kunnen we stellen dat de naleving van dit deel van de Drank- en Horecawet in Zuid-Limburg op de meeste verkoopplaatsen de laatste drie jaar is verbeterd en dat de doelstelling van 50% naleving is gerealiseerd in supermarkten en slijterijen, maar (nog) niet in de horeca, cafetaria's en sportkantines.

1. INLEIDING

Om de verkrijgbaarheid van alcohol in Zuid-Limburg vast te stellen, heeft de regio door Universiteit Twente in samenwerking met het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP een nalevingsonderzoek laten uitvoeren in het najaar van 2018. Tijdens de studie is de naleving van de huidige leeftijdsgrens van 18 jaar voor de verkoop van alcohol onderzocht met 17-jarige mysteryshoppers, die vergezeld werden door 18-jarige mysteryshoppers.

In dit inleidende hoofdstuk wordt ingegaan op de achterliggende wetgeving: de Drank- en Horecawet en het alcoholbeleid in Zuid-Limburg. In hoofdstuk 2 worden de onderzoeksvragen beschreven en in hoofdstuk 3 staat de methode van het mysteryshoppen vermeld. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de resultaten. Het rapport sluit af met conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 5.

Eind 2014 is door de afzonderlijke gemeenteraden in Zuid-Limburg het Preventie en Handhavingsplan “Jeugd, Alcohol & Omgeving” vastgesteld, in het kader van de Drank- en Horecawet. De doelstelling voor 2019 van dit plan is 50% naleving bij de schenkers als minimumgrens.

Om te kunnen beoordelen in hoeverre de alcoholverstrekkers aan de wettelijke eisen voor verstrekking voldoen en het preventie- en handhavingsbeleid hierop in te richten, is de wens uitgesproken dat er bij alcoholverstrekkers in Zuid-Limburg wederom een nalevingsonderzoek wordt verricht. Gezien het regionaal belang is ervoor gekozen dit op Zuid-Limburgse schaal uit te voeren (te weten: Maastricht Heuvelland, Parkstad en Westelijke Mijnstreek).

In 2015 heeft een dergelijk onderzoek ook plaatsgevonden, het rapport is via de diverse gemeenten beschikbaar.

In het vierde kwartaal van 2018 heeft de Universiteit Twente bij 478 verkooppunten in Zuid-Limburg minderjarige mysteryshoppers een alcohol-aankooppoging laten doen.

2. ONDERZOEKSVRAGEN

Hoofdvraag

Welke alcoholverkooppunten in Zuid-Limburg houden zich aan de wettelijke leeftijdsgrens van 18 jaar voor de verkoop van alcoholhoudende drank aan jongeren?

Subvragen

1) In hoeverre wordt de leeftijdsgrens van 18 jaar bij de verkoop van alcoholhoudende dranken in Zuid-Limburg nageleefd in de supermarkten, slijterijen, cafetaria's, horeca en sportkantines.

2) In hoeverre verschilt de naleving per gemeente en per sub-regio?

3) In hoeverre is de naleving in Zuid-Limburg per type verkooppunt, in 2018 gestegen ten opzichte van de naleving per type verkooppunt in 2015?

4) In hoeverre verschilt de naleving, per type verkooppunt, in 2018 ten opzichte van de meest recente landelijke nalevingscijfers?

5) Welke interventies en ondersteunende systemen gebruiken verkopers in de sector om correcte naleving te stimuleren?

6) In hoeverre resulteren de gebruikte interventies en systemen in correcte naleving?

3. METHODE

In lijn met het eerder uitgevoerde onderzoek in 2015 is gebruik gemaakt van een mysteryshop onderzoek. Mysteryshopping is een objectief, op feitelijk gedrag gericht onderzoek. Bij de methode mysteryshopping wordt een bedrijf of instelling bezocht door één of meer personen die zich voordoen als klant, zonder dat het personeel van het bedrijf of de instelling op de hoogte is van het onderzoek en de onderzoeksdoelstelling. In dit onderzoek handelen de mysteryshoppers volgens een vast protocol (dat van tevoren is geoefend) en proberen zij alcohol te kopen bij verstrekkingspunten. Deze methode is betrouwbaar (daadwerkelijk gedrag wordt in kaart gebracht) en valide (leeftijdsverificatie en naleving worden gemeten).

Het onderzoeksprotocol om de naleving leeftijdsgrens te toetsen is wetenschappelijk gevalideerd en in Nederland reeds toegepast in duizenden aankooppogingen. Tevens zijn vele wetenschappelijke publicaties gerealiseerd[1][2][3][4] en heeft de Universiteit Twente het eerste landelijke onderzoek (voor het ministerie van VWS in 2011) ontwikkeld en uitgevoerd[5].

Om de naleving van de leeftijdsgrens bij de verkoop van alcoholhoudende dranken vast te kunnen stellen zijn speciaal daartoe opgeleide mysteryshoppers ingezet, een team bestaande uit een 17- en een 18-jarige mysteryshopper. De mysteryshoppers volgen een vooraf geoefend aankoopprotocol en proberen alcoholhoudende drank aan te schaffen. Verkopers weten niet dat ze te maken hebben met een mysteryshopper en zij handelen dus zoals zij bij andere klanten ook zouden doen.

---

[1] Van Hoof, J. J., Gosselt, J. F. (2013). Underage alcohol sales—It only takes a minute: A new approach to underage alcohol availability. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs, 74,* 423–427.

[2] Gosselt, J. F., Van Hoof, J. J., & De Jong, M. D. T. (2012). Why should I comply? Sellers' accounts for (non-)compliance with legal age limits for alcohol sales. *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy, 7*, 1-12.

[3] Van Hoof, J. J., Gosselt, J. F., Baas, N., & De Jong, M. D. T. (2012). Improving shop floor compliance with age restrictions for alcohol sales: Effectiveness of a feedback letter intervention. *European Journal of Public Health, 22,* 737-742.

[4] Gosselt, J. F., Van Hoof, J. J., De Jong, M. D. T., & Prinsen, S. (2007). Mystery shopping and alcohol sales: do supermarkets and liquor stores sell alcohol to underage customers? Journal of Adolescent Health, 41(3), 302-308.

[5] Joris van Hoof & Jim Krokké (2011). Alcoholverkoop aan jongeren. Een landelijk nalevingsonderzoek. Enschede, afdeling Communicatiewetenschap: Universiteit Twente.

3.1 MYSTERYSHOPPERS

De mysteryshoppers zijn geworven via een school in Zuid-Limburg en daarna volgde een selectie door het onderzoeksteam. Alle mysteryshoppers waren 'typische' 17- en 18-jarigen (qua uiterlijk, bouw en persoonlijkheid). Alle mysteryshoppers, hadden schriftelijke toestemming van de ouder(s)/verzorger(s) en ontvingen een onkostenvergoeding voor hun deelname.

3.2 STEEKPROEF

De regio heeft verzocht om een onderzoek met 465 bezoeken aan vijf verschillende typen verkooppunten (deze opzet is identiek aan het onderzoek uit 2015 om een betrouwbare vergelijking mogelijk te maken). In dit onderzoek zijn in totaal 490 verkooppunten bezocht, waarbij in 12 gevallen geen aankoop kon worden gedaan (meestal omdat bleek dat er geen alcohol in het assortiment was of omdat het verkooppunt gesloten was).

In totaal zijn 478 alcohol aankooppogingen verricht (118 keer bij een supermarkt, 147 keer in de horeca, 96 keer in een cafetaria, 76 keer in een bar van een sportkantine en 41 keer in een slijterij). Voor de verkooppunten is de gemeenten gevraagd om een selectie te maken van winkels en gelegenheden die populair zouden kunnen zijn bij jongeren (dus relevant om te meten en bovendien geschikt om minderjarigen naartoe te sturen). Uit de selecties van de gemeenten heeft het onderzoeksteam vervolgens een definitieve steekproef getrokken (op basis van ligging, openingstijden en ook in verhouding tot het aantal inwoners per gemeente).

3.3 DATAVERZAMELING

Alle verkooppunten zijn bezocht onder begeleiding van ervaren onderzoekers van de Universiteit Twente. In het verkooppunt is geprobeerd alcohol aan te schaffen volgens het vooraf getrainde protocol. Alle typen verkooppunten zijn bezocht door een team van mysteryshoppers, bestaande uit één 17-jarige en één 18-jarige jongere. In de supermarkten, slijterijen en cafetaria's heeft de 17-jarige bier gepakt

en heeft geprobeerd af te rekenen, het bier werd overgedragen aan de 18-jarige na een eventuele aankoop. In de horeca heeft de 17-jarige twee biertjes besteld en geprobeerd af te rekenen. In alle typen verkooppunten pleegde de 17-jarige mysteryshopper dus de volledige aankoophandeling.

In de (mogelijke) interactie met de verkoper hebben de jongeren hun echte identiteitskaart laten zien indien daar om gevraagd werd. Ze hebben beiden aangegeven dat ze 18 jaar waren indien daar om gevraagd werd. Ook hebben ze aangegeven dat ze de drank zelf zouden opdrinken indien daar om gevraagd werd.

Na elk bezoek zijn de bevindingen genoteerd op een digitale checklist. Omstandigheden die in kaart werden gebracht zijn o.m. het type verkooppunt, de aanwezigheid van systemen en hulpmiddelen, de drukte in het verkooppunt, het geslacht van de verkoper, de ingeschatte leeftijd van de verkoper, het vaststellen van de leeftijd aan de hand van een identiteitsbewijs, de kenmerken van de mysteryshopper (geslacht, opleiding, lengte) en de feiten rondom de aankooppoging zelf (dag, tijdstip, naleving en soort product).

Na het onderzoek kregen de mysteryshoppers een uitgebreide debriefing waarin de onderzoekservaringen zijn uitgewisseld en waarbij o.m. de gezondheidsrisico’s van alcoholgebruik zijn besproken.

4. RESULTATEN

In het huidige onderzoek zijn 478 aankooppogingen voor alcohol gedaan. In totaal hebben de verkopers in 31,0% van de aankooppogingen de wet correct nageleefd en geen alcohol verkocht aan de minderjarige mysteryshoppers. De naleving was het best in slijterijen (56%), gevolgd door supermarkten (50%), horeca (25%), sportkantines (20%) en cafetaria's (16%) (zie Tabel 1).

Tabel 1: *aantal aankooppogingen, ID-vraag en naleving (met percentage ten opzichte van het aantal aankooppogingen)*

	Aankopen	**ID-vraag (%)**	**Naleving (%)**
Supermarkten	118	83 (70%)	59 (50%)
Slijterijen	41	34 (83%)	23 (56%)
Cafetaria's	96	44 (46%)	15 (16%)
Horeca	147	55 (37%)	36 (25%)
Sportkantines	76	25 (33%)	15 (20%)
Totaal	**478**	**241 (50,4%)**	**148 (31,0%)**

Zoals ook in Tabel 1 valt af te lezen vroeg bij gemiddeld 50,4% van de aankooppogingen de verkoper naar de identiteitskaart van de minderjarige mysteryshopper. De ID-vraag was het hoogst in slijterijen (83%), gevolgd door supermarkten (70%), cafetaria's (46%), horeca (37%) en sportkantines (33%).

Tabel 2: *ID-vraag en naleving in Zuid-Limburg 2018 ten opzichte van Zuid-Limburg 2015*

	Zuid-Limburg 2015		**Zuid-Limburg 2018**	
	ID %	**Naleving %**	**ID %**	**Naleving %**
Supermarkten	78	56	70	50
Slijterijen	40	26	83	56
Cafetaria's	16	7	46	16
Horeca	8	6	37	25
Sportkantines	15	14	33	20
Totaal	**31,3**	**21,6**	**50,4**	**31,0**

Zoals te zien is in Tabel 2 zijn de naleving en ID-vraag in Zuid-Limburg verbeterd ten opzichte van 2015, met name in slijterijen, cafetaria's, horeca en sportkantines. In supermarkten zijn de ID-vraag en de naleving echter verslechterd ten opzichte van 2015.

Tabel 3: *ID-vraag en naleving in Zuid-Limburg 2018 ten opzichte van landelijk 2018*

	Landelijk 2018[6]		**Zuid-Limburg 2018**	
	ID %	**Naleving %**	**ID %**	**Naleving %**
Supermarkten	84	69	70	50
Slijterijen	48-92*	36-88	83	56
Cafetaria's	31	21	46	16
Horeca	26	18	37	25
Sportkantines	25	20	33	20
Totaal	**NB***	**37,7**	**50,4**	**31,0**

* In het landelijk onderzoek is onderscheid gemaakt tussen zelfstandige slijterijen (48% ID vraag; 36% naleving, borrelshops (89%; 83%) en ketenslijterijen (92%; 88%).

Met betrekking tot de naleving doen de verkopers in de horeca het beter dan landelijk is onderzocht in 2018 (20% in Zuid-Limburg t.o.v. 18% landelijk). In sportkantines scoren de verkopers gelijk aan landelijk en in supermarkten, slijterijen, en cafetaria's scoren verkopers in Zuid-Limburg lager dan de landelijke gemiddelden (zie Tabel 3).

In Tabel 4 zijn de ID-vraag en naleving per sub-regio en gemeente weergegeven. In het onderzoek in 2018 zijn nagenoeg evenveel bezoeken per gemeente en per sub-regio gedaan als in 2015 om een goede vergelijking mogelijk te waarborgen.

[6] Wolters, et al., (2019). Landelijk onderzoek naar de naleving van de leeftijdsgrens bij alcoholverkoop aan minderjarigen in 2018. Nijmegen: Objectief.

Tabel 4: *aantal aankooppogingen in 2018 (#), aantal keer (en percentage) dat verkopers om ID vroegen en aantal keer (en percentage) dat er geen alcohol is verkocht en de wet werd nageleefd per gemeente en sub-regio*

		Zuid-Limburg 2015		**Zuid-Limburg 2018**	
	#	**ID**	**Naleving**	**ID**	**Naleving**
Gulpen-Wittem	15	5 (33%)	2 (13%)	5 (33%)	2 (13%)
Eijsden-Margraten	20	4 (22%)	1 (6%)	9 (45%)	6 (30%)
Maastricht	91	24 (27%)	19 (21%)	50 (55%)	38 (42%)
Meerssen	14	4 (27%)	3 (20%)	7 (50%)	4 (29%)
Vaals	11	3 (27%)	2 (18%)	3 (27%)	3 (27%)
Valkenburg	22	6 (25%)	7 (29%)	5 (23%)	2 (9%)
Totaal Mstr Hvld	**173**	**46 (27%)**	**34 (20%)**	**79 (46%)**	**55 (32%)**
Brunssum	22	6 (27%)	5 (23%)	17 (77%)	11 (50%)
Heerlen	65	23 (37%)	14 (22%)	32 (49%)	23 (35%)
Kerkrade	48	19 (42%)	10 (22%)	20 (42%)	10 (21%)
Landgraaf	26	5 (24%)	4 (19%)	10 (39%)	4 (15%)
Nuth	11	3 (27%)	3 (27%)	5 (46%)	2 (18%)
Onderbanken (SV)	5	2 (40%)	2 (40%)	2 (40%)	1 (20%)
Simpelveld	7	3 (43%)	1 (14%)	3 (43%)	3 (43%)
Voerendaal	6	3 (27%)	2 (18%)	6 (100%)	2 (33%)
Totaal Parkstad	**190**	**64 (35%)**	**41 (22%)**	**95 (50%)**	**56 (30%)**
Beek	13	5 (46%)	5 (45%)	7 (54%)	5 (39%)
Schinnen	10	5 (63%)	3 (38%)	3 (30%)	2 (20%)
Sittard-Geleen	70	20 (28%)	13 (18%)	46 (66%)	24 (34%)
Stein	22	6 (32%)	5 (26%)	11 (50%)	6 (27%)
Totaal West Mn.	**115**	**36 (33%)**	**26 (24%)**	**67 (58%)**	**37 (32%)**
Totaal Zuid-Lim	**478**	**146 (31%)**	**101 (22%)**	**241 (50%)**	**148 (31%)**

De naleving is per sub-regio nagenoeg gelijk (30% - 32%) en in alle sub-regio's is de naleving aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2015. De ID-vraag verschilt per sub-regio (46% - 58%) en ook de ID-vraag is substantieel verbeterd ten opzichte van 2015. De ID-vraag varieert van 23% tot en met 100% en de naleving zit in de range van 9% tot en met 50%. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat bij een totaal aantal aankopen van minder dan 20 in een gemeente bijzonder voorzichtig omgegaan moet worden met het trekken van conclusies uit percentages (verdere uitsplitsingen, bijvoorbeeld typen verkooppunt per gemeente, zijn om die reden ook niet verantwoord). Het aantal aankopen is daarvoor te laag.

4.1 HULPMIDDELEN, INTERVENTIES EN EFFECTEN

Het vragen naar de ID-kaart leidt niet altijd tot correcte naleving. In het onderzoek hebben de minderjarige mysteryshoppers hun eigen (geldige) ID-kaart laten zien indien daar om gevraagd werd. Hieruit is af te leiden dat de kopers minderjarig zijn, en om die reden zou er dus geen alcohol verkocht mogen worden.

In totaal is 241 keer om ID gevraagd (zie Tabel 1). Van die 241 is vervolgens 146 keer de wet correct nageleefd (61%), terwijl 95 keer de wet niet correct is nageleefd. Ook is er twee keer geen alcohol verkocht zonder dat er om ID gevraagd was. Het is opvallend dat in 4 van de 10 gevallen alcohol is verkocht nadat er een ID getoond is.

De mysteryshoppers hebben aangegeven dat er in 50 gevallen een hulpmiddel is gebruikt om de leeftijd vast te stellen, dit betroffen ID-scanners of het intoetsen van de geboortedatum in de kassa. Bij het gebruik van een hulpmiddel is de naleving opmerkelijk hoger (rond de 90%) dan zonder het gebruik van een hulpmiddel (rond de 53%). Nagenoeg alle hulpmiddelen werden gebruikt in supermarkten. Het is mogelijk dat er vaker een hulpmiddel gebruikt is, bijvoorbeeld het intoetsen van een geboortedatum in de kassa is niet altijd goed waarneembaar.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk worden de onderzoeksvragen beantwoord en zullen richtingen voor beleidsadvies worden opgenomen.

5.1 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Naar aanleiding van de resultaten kunnen de volgende antwoorden op de onderzoeksvragen geformuleerd worden.

1) In hoeverre wordt de leeftijdsgrens van 18 jaar bij de verkoop van alcoholhoudende dranken in Zuid-Limburg nageleefd in de supermarkten, slijterijen, cafetaria's, horeca (cafés en discotheken) en sportkantines?

In totaal hebben de verkopers in het onderzoek in 2018 in 31,0% van de aankooppogingen de wet correct nageleefd en geen alcohol verkocht aan de minderjarige mysteryshoppers. De naleving was het best in slijterijen (56%), gevolgd door supermarkten (50%), horeca (25%), sportkantines (20%) en cafetaria's (16%).

Gemiddeld vroeg bij50,4% van de aankooppogingen de verkoper naar de identiteitskaart van de minderjarige mysteryshopper. De ID-vraag was het hoogst in slijterijen (83%), gevolgd door supermarkten (70%), cafetaria's (46%), horeca (37%) en sportkantines (33%).

Indien de ID-kaart werd gevraagd en getoond werd vervolgens in ruim 60% van de gevallen geen alcohol verkocht, terwijl in de andere gevallen wel alcohol is verkocht. Het is denkbaar dat verkopers denken dat wanneer een jongere zijn (echte) ID-kaart laat zien dat het dan wel goed zal zijn (anders durft de jongere het vast niet te laten zien zou een verkoper kunnen denken). Het is ook denkbaar dat het omrekenen van een geboortedatum naar de leeftijd lastig is, of dat verkopers geen confrontatie aan willen gaan met een minderjarige koper.

2) In hoeverre verschilt de naleving per gemeente en per sub-regio?

De naleving per sub-regio is nagenoeg gelijk (30% - 32%). De naleving per gemeente wisselt sterk en loopt uiteen van 9% tot 50%.

3) In hoeverre is de naleving in Zuid-Limburg per sector, in 2018 gestegen ten opzichte van de naleving per sector in 2015?

De naleving en ID-vraag in Zuid-Limburg is verbeterd ten opzichte van 2015, met name in slijterijen, cafetaria's, horeca en sportkantines. In slijterijen is de naleving gestegen van 26% naar 56%, in cafetaria's van 7% naar 16%, in de horeca van 6% naar 25% en in sportkantines van 14% naar 20%. In supermarkten zijn de naleving en ID-vraag echter verslechterd ten opzichte van 2015. De naleving is gezakt van 56% naar 50%.

4) In hoeverre verschilt de naleving, per sector, in 2018 ten opzichte van de meest recente landelijke nalevingscijfers?

Met betrekking tot de naleving doen de verkopers in de horeca het beter dan landelijk is onderzocht in 2018 (20% in Zuid-Limburg t.o.v. 18% landelijk). In sportkantines scoren de verkopers gelijk aan landelijk en in supermarkten, slijterijen, en cafetaria's scoren verkopers in Zuid-Limburg lager dan de landelijke gemiddelden.

5) Welke interventies en ondersteunende systemen gebruiken verkopers in de sector om correcte naleving te stimuleren?

Verkopers vragen naar ID-kaart, toetsen soms de geboortedatum van de minderjarige mysteryshoppers in of gebruiken een ID-scanner.

6) In hoeverre resulteren de gebruikte interventies en systemen in correcte naleving?

Het gebruiken van hulpmiddelen leidt tot een opvallend betere naleving. Toch is het gebruik van een hulpmiddel geen absolute garantie voor correcte naleving van de wet. Indien hulpmiddelen worden gebruikt bedraagt de naleving ongeveer 90%, zonder hulpmiddelen is dat ongeveer 53%. De cruciale factor voor de naleving is de

verkoper, ondersteuning is goed, maar ook dit onderzoek toont aan dat -in lijn met eerdere publicaties [7]- soms verkopers ook 'willens en wetens' de hulpmiddelen negeren en toch alcohol verkopen aan minderjarigen.

5.2 BELEIDSADVIES

Inleiding

Dit onderzoek laat opnieuw zien dat de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar nadrukkelijk verbetering behoeft. Enerzijds mag van de afzonderlijke typen alcoholverstrekkers zelf verwacht worden dat zij de wijze waarop zij de leeftijdsgrens naleven verbeteren. Anderzijds kan een verbetering van de naleving worden bereikt door de effectiviteit van het toezicht en de handhaving te verhogen. Onderstaand volgt een aantal concrete adviezen die als doel hebben om de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar bij de verstrekking van alcohol te verbeteren.

1. **Communiceer de resultaten van het onderzoek**

Het is van belang de uitkomsten van het onderzoek bekend te maken bij de verschillende sectoren alcoholverstrekkers maar ook bij het algemene publiek. Publieke bekendmaking onderstreept het feit dat de gemeenten in Zuid-Limburg het terugdringen van het alcoholgebruik onder jongeren serieus nemen. Daarmee wordt het draagvlak onder de bevolking om de leeftijdgrens van 18 jaar voor het schenken van alcohol ook in de privésfeer in acht te nemen versterkt.
Het verdient aanbeveling om voorafgaande aan het publiekelijk bekend maken van de resultaten deze te bespreken met de alcoholverstrekkers. Ervaring leert dat het effectief is om dat met de afzonderlijke sectoren te doen, omdat de setting per sector sterk uiteenloopt. Er is er een groot verschil tussen de setting waarin alcohol wordt verkocht voor thuisgebruik (off-premise: slijter, supermarkt) enerzijds en anderzijds de alcoholverkoop voor consumptie ter plekke (on-premise: horeca, sportkantine).

[7] Van Hoof, J. J. (2017). The effectiveness of ID readers and remote age verification in enhancing compliance with the legal age limit for alcohol. *European Journal of Public Health, 27,* 357-359.

2. Wat de alcoholverstrekkers kunnen doen

2.1. Vraag altijd naar het ID

Ook uit dit onderzoek blijkt dat een groot aantal alcoholverstrekkers in Zuid-Limburg (ruim 50%) niet naar het identiteitsbewijs van hun jonge klanten vraagt. Echter ook als verstrekkers wel naar het ID vragen garandeert dat niet altijd dat vervolgens correct gehandeld wordt. Het eerste concrete advies aan verstrekkers luidt dan ook: vraag bij de verkoop van alcohol aan jongeren die ogenschijnlijk de leeftijd van 25 jaar niet hebben bereikt altijd direct naar het identiteitsbewijs. Controleer dat ID op echtheid en ga na of het hoort bij degene die het ID aanbiedt. Daarna moet op basis van de geboortedatum vastgesteld worden of de koper jonger of ouder is dan 18 jaar en de aankoop vervolgens afgekeurd of goedgekeurd worden.

De Drank- en Horecawet (artikel 20, derde lid) schrijft voor dat de leeftijd van de jonge koper moet worden vastgesteld aan de hand van een ID, tenzij het iemand betreft die onmiskenbaar 18 jaar of ouder is. Alleen het vragen naar de leeftijd ("Hou oud ben je?" of "Je bent toch wel 18?") of het inschatten van de leeftijd leidt vaak tot een niet correcte naleving.

Gemeenten kunnen hun verstrekkers adviseren posters op te hangen waarop zij klanten die er jonger uitzien dan 25 jaar vragen om bij de aankoop van alcohol het identiteitsbewijs reeds bij de hand te hebben.

2.2. Maak gebruik van hulpmiddelen om leeftijd vast te stellen

Voor het snel en goed kunnen vaststellen van de leeftijd zijn hulpmiddelen beschikbaar. Zo kan met behulp van bepaalde software leeftijdsvaststelling plaatsvinden na het intikken van de geboortedatum in de kassa; ook kan de verkoper elke dag een briefje ophangen met de minimale geboortedatum van de klant die alcohol verstrekt kan krijgen (jongeren die na die datum geboren zijn kunnen geen alcohol kopen).

Deze hulpmiddelen worden reeds door veel alcoholverstrekkers gebruikt. Bij de bespreking van de resultaten van het onderzoek kunnen de ervaringen hiermee worden uitgewisseld.

2.3. Laat verstrekkers onderling ervaringskennis delen

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat veel slijterijen en in mindere mate supermarkten het naar verhouding 'goed doen'. Dat betekent dat in de regio de praktische knowhow met betrekking tot correct naleven voorhanden is. Voor de verschillende type verstrekkingspunten (supermarkt, slijter, horeca, cafetaria, sportkantine) zijn verschillende ervaringen en adviezen van toepassing.

3. Wat de gemeenten verder kunnen doen

Gemeenten zijn sinds 1 januari 2013 verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de leeftijdsgrens van 18 jaar. De afgelopen jaren is er veel ervaring ontwikkeld bij Nederlandse gemeenten om deze taak goed te uitvoeren. In het beleidsadvies dat is opgesteld naar aanleiding van het mysteryshop onderzoek dat in 2015 in Zuid-Limburg is uitgevoerd zijn de belangrijkste elementen van een goed toezicht- en handhavingsbeleid opgesomd. Hierbij worden ze herhaald: voldoende menskracht, goed opgeleide en deskundige toezichthouders, goede interne aansturing van de toezichthouders, samenwerking tussen toezichthouders op regionaal niveau, landelijke en regionale uitwisseling van ervaringen tussen toezichthouders, afstemming met de politie, goede en actuele kennis van de hotspots en het voeren van een eerlijk en consequent bonus-malus beleid tegenover verstrekkers (verstrekkers met een goede naleving belonen met minder / ander toezicht en extra toezien op verstrekkers met een slechte naleving).
Belangrijk hierbij is dat alle betrokken partijen (handhavers, verstrekkers, maar ook jongeren en ouders) weten waarom het verbeteren van de naleving van de leeftijdsgrens en daarmee het verminderen van de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren zo belangrijk is.
Aan deze opsomming kunnen nog enkele extra adviezen worden toegevoegd:

3.1 Analyseer beleid

Uit dit onderzoek blijkt dat de naleving per gemeente sterk wisselt sterk en uiteenloopt van 9% tot 50%. Het is aanbevelenswaardig om te analyseren welk beleid en welke handhaving per gemeente actief is om zo verklaringen voor goede en voor slechte naleving te achterhalen. De 'best practices' kunnen dan ook in andere gemeenten ingezet worden.

3.2. Praktijktraining DHW-toezichthouders

De Nederlandse Vereniging van Drank- en Horecawet Inspecteurs (NVDI) organiseert sinds enige tijd praktijktrainingen voor gemeentelijke DHW-toezichthouders. De reden daarvan is o.a. dat gebleken is dat de opleiding van nieuwe DHW-toezichthouders dikwijls onvoldoende is afgestemd op de praktijk van het toezicht. Het advies aan de gemeenten in Zuid-Limburg is om gebruik te maken van het aanbod van de NVDI.

3.3. Inzet testkopers

Het derde advies betreft de inzet van testkopers bij de handhaving. Testkopers zijn jongeren van 17 en of 18 jaar die onder begeleiding van de toezichthouders alcohol aankopen doen. Bij de inzet van 17 jarige testkopers kan worden nagegaan of de leeftijd van de testkoper goed wordt vastgesteld en of er al of niet alcohol wordt verkocht. Bij de inzet van 18 jarige testkoper kan alleen worden vastgesteld of de leeftijd op basis van het identiteitsbewijs correct wordt vastgesteld. Het inzetten van testkopers is effectief in termen van tijdsinvestering en verbeteren van de naleving. Positief is dat het maatschappelijke en juridische draagvlak voor het inzetten van deze testkopers de afgelopen tijd is toegenomen. Recent heeft de Raad van State geoordeeld dat de inzet van testkopers, gelet op het belang om alcoholgebruik onder minderjarigen tegen te gaan, niet in strijd is met het proportionaliteitsbeginsel (http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2019:195). Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft zich in het nieuwe zogenaamde Nationale Preventieakkoord (december 2018) uitgesproken voor het,

in samenwerking met de VNG, ontwikkelen van een landelijk handhavingsprotocol voor de inzet van testkopers.

3.4. Aanscherpen schenktijden sportkantines

Het recente mysteryshop-onderzoek in Zuid-Limburg leert dat bij de sportkantines de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar in 2018 ten opzichte van 2015 weliswaar is verbeterd (van 14% naar 20%), maar nog steeds erg laag is. Om de verkrijgbaarheid van alcohol voor minderjarigen te bemoeilijken is het advies aan gemeenten om, naast het verbeteren van de leeftijdscontrole, in de gemeentelijke paracommerciële verordeningen de schenktijden van alcohol (verder) te beperken. Daarmee kan worden bewerkstelligd dat het verkopen van alcohol een nevenactiviteit van de vereniging blijft naast de primaire activiteiten van sportieve aard. De schenktijden kunnen op verschillende manieren worden gereguleerd. Zo kan een gemeente kiezen voor exacte tijdstippen, maar men kan ook variabele schenktijden vaststellen die gekoppeld zijn aan "activiteiten die passen binnen de statutaire doelomschrijving van de betreffende rechtspersoon". Dat is tot nu toe een veel voorkomende bepaling. Dit geeft echter aanleiding tot allerlei creatieve constructies om de schenktijden op te rekken.

Gemeenten wordt geadviseerd voor sportverenigingen in de paracommerciële verordening exacte schenktijden op te nemen die voorkómen dat er alcohol wordt geschonken op tijdstippen dat er relatief veel minderjarigen aanwezig zijn. Ook wordt geadviseerd schenken niet toe te staan op tijdstippen dat er jeugdwedstrijden worden gespeeld.

UITVOERINGSPROGRAMMA HANDHAVING

DRANK- EN HORECAWET

GEMEENTE BRUNSSUM

2021-2024

Op basis van het Preventie- en Handhavingsplan

Jeugd, Alcohol & Omgeving

Team Veiligheid, Toezicht & Handhaving

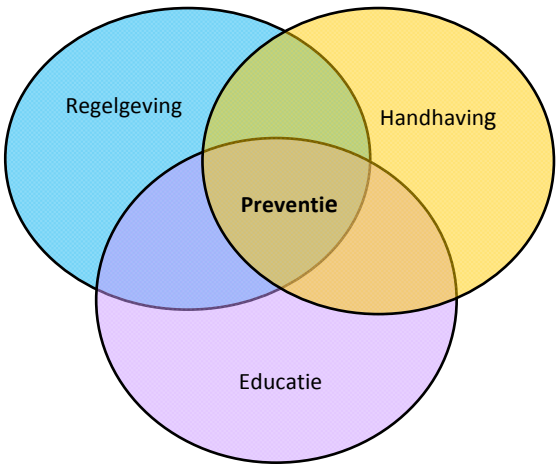
1. Inleiding

1.1 Algemeen
Op 1 januari 2013 is de Drank- en Horecawet in werking getreden. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor preventie en handhaving op het gebied van alcoholgebruik. De burgemeester is het bevoegd gezag voor toezicht op de naleving van de Drank- en Horecawet (hierna te noemen: DHW) in de gemeente. Deze taak komt naast de bevoegdheid voor het verlenen van DHW-vergunningen.

Per 1 januari 2014 is de leeftijdsgrens voor het kopen en in bezit hebben op een openbare plek van zwak alcoholische of sterke drank verhoogd van 16 naar 18 jaar. Het verstrekken van alcohol aan jongeren is ook strafbaar. Met de komst van het toezicht op de DHW naar gemeenten, zijn we in staat om aan de voorkant (preventie) en achterkant (repressie) werk te maken van het terugdringen van alcoholgebruik met name onder jongeren. De wetgever erkent dit belang. Het doel van de wet is gezondheidsschade door alcohol bij jongeren voorkomen en verstoring van de openbare orde door alcoholmisbruik onder jongeren en anderen terug te dringen.
Toezicht en handhaving zijn belangrijke instrumenten om de naleving te bevorderen. De Drank- en Horecawet maakt de burgemeester verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving hierop. De burgemeester wijst toezichthouders aan. De beperkte toezichtcapaciteit zal leiden dat het toezicht en de handhaving gericht en aan de hand van een risicoanalyse zal worden ingezet. De ondernemer of paracommerciële rechtspersoon die de regels goed naleeft, wordt minder gecontroleerd.

Dit uitvoeringsprogramma is gebaseerd op een integrale beleidsvisie en is opgesteld op basis van het Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024. Er wordt inzichtelijk gemaakt welke handhavingstaak de gemeente heeft ten aanzien van de Drank- en Horecawet en de wijze waarop het bevoegd gezag van deze bevoegdheid gebruik maakt. Hieruit volgt op welke wijze bij overtredingen van de Drank- en Horecawet wordt opgetreden. Er wordt gewerkt met een stappenplan en een sanctiestrategie. Het uitvoeringsprogramma handhaving is van toepassing op verschillende domeinen: horeca, supermarkten, evenementen, slijterijen en paracommercie.

1.2 Integrale aanpak
Als uitgangspunt voor integraal alcoholbeleid wordt het preventiemodel van Reynolds (2003) gehanteerd, dat ook de basis vormt voor de handreiking “gezonde gemeenten” van het RIVM. Het model kent 3 beleidspijlers: regelgeving, handhaving en educatie. De pijlers staan deels op zichzelf maar overlappen elkaar ook (figuur 6). Het model is gebaseerd op de systeemtheorie van Holder (1998) die duidelijk maakt dat alcoholgebruik altijd een resultaat is van een combinatie van factoren. Zowel de persoon, zijn sociale omgeving, het aanbod van drank als het overheidsbeleid beïnvloeden het alcoholgebruik. Voor een succesvolle alcoholmatiging is het belangrijk vooral de omgeving van de jonge drinker te beïnvloeden, zoals het uitgaansleven (horeca, verenigingen, evenementen), de school en de ouders.

Figuur 6: Preventiemodel Reynolds

1.3 Doelstellingen
Onderstaande doelstellingen zijn afkomstig van het Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024.

Doel: Afname alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik onder de 18 jaar.

De uitgangspunten bij het nastreven van de doelstelling zijn als volgt geformuleerd:

1. In de eerste plaats wordt gestreefd naar bewustwording bij jongeren, hun opvoeders en verkoopkanalen van alcohol.
2. Wanneer de beschikbaarheid van alcohol voor jeugd onder de 18 afneemt, neemt ook hun alcoholgebruik af.
3. Handhavingsmaatregelen zijn aanvullend op preventiemaatregelen.
4. De gemeenten en haar bestuur dragen in haar communicatie naar buiten dezelfde boodschap uit, namelijk:
   o Beslist geen alcohol voor jeugd onder de 18
   o Er zijn alternatieven voor alcohol
   o Te veel alcohol heeft een negatieve invloed op de ontwikkeling van jeugdigen.

Dit streven is, net als 4 jaar geleden, vertaald in de volgende doelstellingen. De doelstellingen worden gemonitord door regionale onderzoeken (GGD, Mondriaan etc):

1. Jongeren en hun opvoeders zijn zich meer bewust van de gezondheidsrisico's van het gebruik van alcohol op jonge leeftijd.
2. De gemiddelde leeftijd waarop jongeren beginnen met het drinken van hun eerste glas alcohol is gestegen.
3. Het risicovol drankgebruik (binge drinken en coma zuipen) onder jongeren is afgenomen.
4. De tolerantie bij ouders/verzorgers ten opzichte van alcoholgebruik door hun kinderen is afgenomen.
5. Schenkers houden zich aan de leeftijdsgrens van 18 jaar.

2. Handhavingsmodel

Wanneer een overtreding van de Drank- en Horecawet wordt geconstateerd, zal in beginsel worden overgegaan tot handhaving. De gemeente heeft diverse handhavingsmiddelen die kunnen worden toegepast als de bepalingen van de Drank- en Horecawet worden overtreden. Het handhavingstraject dat de burgemeester start is afhankelijk van de aard en de ernst van de overtreding. Daarom stelt de burgemeester een handhavingsmodel op. Dit model is hieronder weergegeven. Waar mogelijk wordt eerst gewaarschuwd. Sancties zoals boetes, dwangsommen, tijdelijk verbod op het schenken van alcohol, en in het uiterste geval het afnemen van vergunningen, zijn mogelijke gevolgen van (herhaalde) overtredingen. Eén van de mogelijke sancties is het toepassen van een last onder dwangsom. Per overtreding is vastgesteld wat de hoogte van de boete is (zie bijlage).

2.1 Indeling in categorieën
In dit uitvoeringsprogramma handhaving zijn de overtredingen die betrekking hebben op de vergunningplichtige domeinen (horeca, paracommercie en slijterijen) in vier categorieën verdeeld:

- CATEGORIE 1 (met name het verstrekken van alcoholhoudende dranken zonder vergunning)
- CATEGORIE 2 (met name het verstrekken van alcoholhoudende dranken aan jongeren onder de 18 jaar)
- CATEGOGIE 3 (met name overtredingen die van directe invloed zijn op de gezondheid van jongeren en/of openbare orde)
- CATEGORIE 4 (overige overtredingen)

Voor iedere categorie is een stappenplan opgesteld. Daarnaast worden in het arrangement de overtredingen die betrekking hebben op niet Drank- en Horecawet vergunningplichtige bedrijven (bijvoorbeeld supermarkten) en evenementen apart vermeld. De categorieën zijn uitgewerkt in hoofdstuk 4.

2.2 Periode waarin een overtreding blijft meetellen
Voor het uitvoeringsprogramma handhaving geldt in algemene zin dat een volgende stap wordt gezet in het stappenplan wanneer binnen een jaar na een vorige constatering opnieuw een overtreding plaatsvindt. Een overtreding blijft drie jaar meetellen. Vindt een overtreding plaats binnen drie jaar na de vorige overtreding, maar is die vorige overtreding langer dan een jaar geleden, dan wordt de handhavingsstap die voor de betreffende ondernemer of paracommerciële rechtspersoon geldt, herhaald.

2.3 Niet-limitatieve opsomming
Dit uitvoeringsprogramma handhaving kent een niet-limitatieve opsomming van verschillende overtredingen en het daarbij horende stappenplan van waarschuwingen en maatregelen. Dit houdt in dat niet alle overtredingen van de Drank- en Horecawet zijn opgenomen in het handhavingskader. Hierdoor kan de toezicht- en handhavingscapaciteit gericht worden ingezet. Dit laat onverlet dat de bepalingen uit de Drank- en horecawet die niet zijn opgenomen in het handhavingsmodel de burgemeester te allen tijde de mogelijkheid bieden om handhavend op te treden. In dat geval wordt aansluiting gezocht bij de opgenomen categorisering.

2.4 Primair handhavingsproces
Een verzoek aan de burgemeester tot het nemen van een boete maatregel kan worden ingediend door de toezichthoudende partij. Vervolgens worden, indien daar aanleiding toe is, belanghebbenden uitgenodigd voor een zienswijzengesprek of bestaat de mogelijkheid om schriftelijk een zienswijze in te dienen.
Tijdens het zienswijzengesprek wordt de ondernemer of paracommerciële rechtspersoon (en/of raadsman) in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze te geven over het voorliggende dossier. Na dit zienswijzengesprek worden alle feiten en omstandigheden afgewogen ten opzichte van wet- en regelgeving en het handhavingsmodel. Vervolgens neemt de burgemeester een beslissing. Het besluit wordt bekend gemaakt aan de ondernemer of paracommerciële rechtspersoon, eventuele andere belanghebbenden en de handhavingspartners.
Indien de ondernemer of paracommerciële rechtspersoon van een inrichting of een andere belanghebbende zich niet kan verenigen met het besluit van de burgemeester kan hiertegen bezwaar worden gemaakt.

3. Uitgangspunten

3.1 Handhaving is onderdeel van de aanpak
Toezicht en handhaving zijn een integraal onderdeel van de aanpak om het schadelijk alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen en alcoholgerelateerde verstoringen van de openbare orde tegen te gaan. Een betere naleving van de wet en regelgeving kan op meerdere manieren worden bereikt dan met alleen toezicht en handhaving, zoals preventie.

3.2 Proportionaliteit en subsidiariteit
Een bestuursrechtelijke handhavingsmaatregel moet aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit voldoen. Dit houdt in dat de maatregel niet verder mag strekken dan noodzakelijk en dat bij de keuze uit verschillende bevoegdheden geen zwaardere bevoegdheid wordt gebruikt dan de concrete situatie vereist. De feiten en omstandigheden van de situatie spelen dan ook een rol bij de beoordeling of een maatregel nodig is, en zo ja, welke maatregel. De proportionaliteit en subsidiariteit zijn in het handhavingsmodel geïmplementeerd. De burgemeester toetst elke zaak op zijn merites, met als uitgangspunt dit handhavingsmodel.
De burgemeester weegt in zijn besluitvorming over een bestuurlijke maatregel het belang van de ondernemer en paracommerciële rechtspersoon af tegen dat van de gezondheid van jongeren en de openbare orde. De gezondheid van jongeren en de openbare orde wegen daarbij zwaar.

3.3 Afwijkingsbevoegdheid
De burgemeester heeft bij zijn besluitvorming over de te treffen maatregelen een inherente afwijkingsbevoegdheid. De stappen in het handhavingskader gelden daarbij als uitgangspunt. Als de feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven, kan de burgemeester afwijken van deze uitgangspunten. Zo kan worden besloten om een stap over te slaan en niet eerst te waarschuwen maar direct tot een maatregel over te gaan, bijvoorbeeld als sprake is van ernstige gezondheidsschade als gevolg van de verstrekking van alcoholhoudende drank. Bij een dergelijk besluit wordt dit expliciet gemotiveerd.

3.4 Schorsing van de vergunning
Onderdeel van het handhavingsmodel is de schorsing van de vergunning. In de sanctiestrategie wordt aangegeven wat de (maximale) schorsingsperiode is. De burgemeester hanteert deze periode als uitgangspunt. De burgemeester kan op basis van de omstandigheden van het geval, of op basis van de ernst van de overtreding, de schorsingsperiode verkorten.

3.5 Bestuursrecht en strafrecht
Het kan zijn dat een incident of overtreding maakt dat zowel op basis van bestuursrecht als op basis van strafrecht een maatregel of sanctie wordt getroffen. Bestuursrecht en strafrecht kunnen naast elkaar worden toegepast. Het OM kan besluiten om degene die de overtreding heeft begaan te vervolgen. De burgemeester kan daarnaast een bestuursrechtelijke maatregel nemen.

3.6 Erfelijke belasting
Handhaving vindt plaats per ondernemer/paracommerciële rechtspersoon, per instelling en per locatie. Wanneer een nieuwe ondernemer/paracommerciële rechtspersoon het bedrijf overneemt, worden in beginsel de stappen in het handhavingsmodel ‘gereset’, dus teruggebracht naar de startsituatie.
“Erfelijke belasting” geldt in ieder geval indien een ondernemer/paracommerciële rechtspersoon zijn ondernemingsvorm wijzigt, bijvoorbeeld wanneer er een vennoot in de zaak bij komt. De intredende ondernemer krijgt dan ook te maken met het verleden van zijn compagnon. Het stappenplan blijft in dit geval gewoon gelden, dus bij een volgende overtreding, ook al is er een nieuwe vennoot, volgt gewoon de volgende stap. Het stappenplan wordt niet ‘gereset’. Dit geldt ook als een ondernemer of paracommerciële rechtspersoon in de tussentijd zijn Drank- en Horecawetvergunning wijzigt of vernieuwt.

4. Categorieën en sanctiestrategie

4.1 Categorieën

Categorie 1 (met name het verstrekken van alcoholhoudende dranken zonder vergunning)

Toezichthouder	Gemeente (burgemeester)
1e constatering: waarschuwing (alcoholverstrekking dient onmiddellijk te worden gestaakt)	-----
2e constatering en verdere constateringen (binnen jaar na vorige constatering): (alcoholverstrekking dient onmiddellijk te worden gestaakt)	Sluiten (on)bepaalde tijd

Categorie 2 (met name het verstrekken van alcoholhoudende dranken aan jongeren onder de 18 jaar)

Toezichthouder	Gemeente (burgemeester)
1e constatering: waarschuwing	-----
2e constatering last onder dwangsom (binnen een jaar na vorige constatering)	-----
3e constatering (binnen jaar na vorige constatering)	Schorsen Drank- en horecavergunning voor (maximaal) 12 weken
4e constatering (binnen jaar na vorige constatering)	Intrekken Drank- en horecavergunning

Categorie 3 (met name overtredingen die van direct invloed zijn op de gezondheid van jongeren en/of openbare orde)

Toezichthouder	Gemeente (burgemeester)
1e constatering: waarschuwing	-----
2e constatering: last onder dwangsom (binnen een jaar na vorige constatering)	-----
3e constatering (binnen een jaar na eerste constatering): last onder dwangsom verhoogd met 50%	-----
4e constatering (binnen jaar na vorige constatering)	Schorsen Drank- en horecavergunning voor (maximaal) 12 weken
5e constatering (binnen jaar na vorige constatering)	Intrekken Drank- en horecavergunning

Categorie 4 (overige overtredingen)
Deze overtredingen zijn in ernst geringer van aard. Daarbij valt te denken aan het niet ter plaatse kunnen tonen van een verstrekte vergunning, of een terras dat buiten de vergunde afmetingen is uitgestald.

Toezichthouder	Gemeente (burgemeester)
1e constatering: waarschuwing	-----
2e constatering: last onder dwangsom	-----
3e constatering (binnen een jaar na eerste constatering): last onder dwangsom verhoogd met 50%	-----
4e constatering (binnen jaar na vorige constatering	Schorsen Drank- en horecavergunning voor (maximaal) 12 weken
5e constatering (binnen jaar na vorige constatering	Schorsen Drank- en horecavergunning voor (maximaal) 12 weken
6e constatering (binnen jaar na vorige constatering)	Intrekken Drank- en horecavergunning

4.2 Sanctiemogelijkheden
De Drank- en horecawet kent de volgende sanctie-instrumenten.

Bestuurlijke sancties

Onderwerp	Artikel
Intrekken DHW-Vergunning	31 DHW
Schorsen DHW-Vergunning	32 DHW
Dwangsom/Bestuursdwang	125 Gemeentewet
Sluiting van een horeca-inrichting	174 Gemeentewet
Verwijderen van bezoekers	36 DHW
Bestuurlijke boete	44 DHW e.v.
Three strikes out	19a DHW

Algemene Plaatselijke Verordening Brunssum

Onderwerp	Artikel
Sluitingstijd	2:29 APV
Regulering paracommerciële rechtspersonen	2:34b APV

Strafrechtelijke sancties

Onderwerp	Artikel
Wet Economische Delicten jo diverse art. DHW	1 WED
Strafbaarstelling jongeren < 18 jaar	45 DHW

Sanctiestrategie bij evenementen
Bij evenementen worden bovenstaande termijnen niet gehanteerd, vanwege de grote mogelijkheid dat hetzelfde evenement pas buiten de genoemde termijn van 1 jaar pas weer wordt georganiseerd. De overtredingen dienen binnen een termijn van 2 à 3 uren te worden geconstateerd. Tussen de 1e constatering en de nacontrole wordt de gelegenheid geboden om bijsturing en aanpassingen te doen in de leeftijdsgrenzencontrole, binnen een redelijke termijn. Indien er overtredingen worden geconstateerd bij een terugkerend evenement dan zullen extra voorwaarden worden gesteld in de evenementenvergunning. Bij herhaling van overtredingen door één en dezelfde vergunninghouder zullen wij bekijken of de mogelijkheid bestaat om dit evenement niet meer te vergunnen c.q. te laten plaatsvinden.

Sanctiestrategie jongeren
Bij iedere controleronde door de BOA wordt bepaald of, naast het handhaven op naleving de leeftijdsgrens door schenkers, er ook gehandhaafd wordt op artikel 45, lid 1 van de DHW. → Het is degenen, die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt, met uitzondering van personen van 16 tot 17 jaar die dienst doen in een inrichting waarin het horecabedrijf wordt uitgeoefend, waaronder begrepen het zijn van een barvrijwilliger in een inrichting in beheer bij een paracommerciële rechtspersoon, verboden op voor het publiek toegankelijke plaatsen alcoholhoudende drank aanwezig te hebben of voor consumptie gereed te hebben, met uitzondering van plaatsen waar bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank voor gebruik elders dan ter plaatse wordt verstrekt.

Inzet instrumenten
Hierbij is het van belang om de doelgroep goed te kennen en in kaart te brengen. Waarom leeft de één de regels wel na en de ander niet? Wat zijn de motieven? Door dit duidelijk in kaart te brengen, kan ook beter worden gekozen welke instrumenten in te zetten.

5. Toezicht

5.1 Toezicht
Bij het toezicht op de DHW worden twee vormen onderscheiden:

1. Basiscontroles
Onder basiscontroles vallen de inrichtings- en evenementencontroles. Deze vorm van toezicht richt zich op DHW-regels voor de drankverstrekkende inrichtingen (horeca, paracommerciële horeca, slijterijen, supermarkten, evenementen) en verkooppunten die geen alcohol mogen verstrekken. Het gaat hierbij over de aanwezigheid en actualiteit van de vergunning of ontheffing, het voldoen aan de voorschriften bij de vergunning/ontheffing en andere bepalingen uit de DHW. Deze controles vinden vaak overdag plaats en er is direct contact met de drankverstrekker, waardoor ook voorlichtings- en bewustwordingsinstrumenten zijn in te zetten. Er zijn mogelijkheden om de controle te integreren met andere toezichttaken zoals die op het terrein van brandveiligheid en milieu.

2. Leeftijdsgrenzeninspecties bij drankverstrekkers en jongeren
Leeftijdsgrenzeninspecties bij drankverstrekkers richten zich op het controleren van verstrekking van zwak alcoholhoudende drank aan een jongere onder de 18 jaar, of van sterk alcoholhoudende drank aan een jongere onder de 18 jaar. Het toezicht bestaat uit observaties op de plaatsen waar en tijdstippen waarop (’s avonds en in de weekenden) jongeren alcoholhoudende dranken kopen en gebruiken: supermarkten, evenementen e.d. Tijdens de leeftijdsgrenzeninspectie kan ook de controle op het doorschenken aan dronken personen (artikel 20, lid 6) worden meegenomen.
Leeftijdsgrenzeninspecties bij jongeren richten zich op het aanwezig hebben van alcoholhoudende drank door jongeren die jonger zijn dan 18 jaar en zich in de publieke ruimte bevinden. Het toezicht bestaat uit observaties op hotspots, plaatsen waar en tijdstippen waarop (’s avonds en in de weekenden) jongeren zich met alcoholhoudende dranken in de publiek toegankelijke ruimte begeven (art. 45 DHW).

5.2 Uitvoering van het toezicht
Uitvoering van het toezicht op de DHW gebeurt door afdeling bestuurszaken, team VTH. Een van de belangrijke uitgangspunten bij toezicht en handhaving is het handhaven volgens de beleidscyclus en in het bijzonder het programmatisch handhaven. Dat houdt in dat toezicht en handhaving gebeuren op basis van prioriteitenstelling, die is gebaseerd op een risico-analyse: hoe groot is de kans op niet-naleving van de regel en hoe groot zijn de effecten daarvan, i.c. voor met name de gezondheid van jeugdigen en voor verstoring van de openbare orde. Aan de hand van de uitkomsten van deze analyse wordt de toezichtstrategie bepaald.
De toezichtstrategie legt de vormen van toezicht vast, de wijze waarop het toezicht wordt uitgevoerd en bij welke doelgroepen het toezicht wordt ingezet.

De burgemeester is het bevoegd gezag om de gemeentelijke DHW-toezichthouder aan te wijzen.
Om de toezichthouders goed uit te rusten voor hun taak moeten een aantal specifieke aspecten van het DHW-toezicht voor hun aanwijzing geregeld zijn. In een ministeriële regeling worden enkele eisen vastgelegd die worden gesteld aan de DHW-toezichthouder. De toezichthouder moet tevens Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) zijn en moet een examen over de DHW met goed gevolg hebben afgelegd. Binnen afdeling bestuurszaken, team VTH beschikken we op dit moment niet over BOA’s met de vereiste documenten ten behoeve van het toezicht en de handhaving. De afgelopen jaren hebben we gebruik gemaakt van een opgeleide BOA op dit gebied vanuit gemeente Voerendaal. Op dit moment werven we vanuit team VTH een nieuwe BOA die zich met de Drank- en Horecawetcontroles zal bezighouden, waardoor externe inhuur niet meer hoeft plaats te vinden.

6. Sluitingstijden

6.1 Stappenplan bestuurlijke handhaving sluitingstijden horecabedrijven gemeente Brunssum

Inleiding

De burgemeester is bevoegd om beleid op te stellen voor de bestuursrechtelijke handhaving van sluitingstijden binnen de horeca. Door een stappenplan bestuurlijke handhaving sluitingstijden horecabedrijven op te stellen, komt er meer duidelijkheid over het traject van handhaving hierop.

Aanleiding handhavingsbeleid sluitingstijden horeca

Handhaving van de sluitingstijden vindt op dit moment plaats door de politie. De politie merkt op dat de opgelegde boetes vrij gering zijn en dat zij vaak niet serieus worden genomen bij de uitoefening van hun taak. De boete weegt vaak niet op tegen de opbrengst die gemaakt kan worden door de horecaondernemer als de horeca-inrichting langer geopend is en vaak wordt de boete dan gewoon op de koop toegenomen door de horeca-exploitant. De wijkagenten van de politie verzoeken dan ook om het bestuurlijk instrumentarium toe te passen door gemeentelijke aanschrijvingen.

Erfelijke belasting

Handhaving vindt plaats per ondernemer/paracommerciële rechtspersoon, per instelling en per locatie. Wanneer een nieuwe ondernemer/paracommerciële rechtspersoon het bedrijf overneemt, worden in beginsel de stappen in het handhavingsmodel 'gereset', dus teruggebracht naar de startsituatie.
"Erfelijke belasting" geldt in ieder geval indien een ondernemer/paracommerciële rechtspersoon zijn ondernemingsvorm wijzigt, bijvoorbeeld wanneer er een vennoot in de zaak bij komt. De intredende ondernemer krijgt dan ook te maken met het verleden van zijn compagnon. Het stappenplan blijft in dit geval gewoon gelden, dus bij een volgende overtreding, ook al is er een nieuwe vennoot, volgt gewoon de volgende stap. Het stappenplan wordt niet 'gereset'. Dit geldt ook als een ondernemer of paracommerciële rechtspersoon in de tussentijd zijn Drank- en Horecawetvergunning wijzigt of vernieuwt.

Overgangsregeling

Voor horeca-inrichtingen die onder het oude beleid reeds overtredingen hebben begaan en waarop het stappenplan van het oude beleid is toegepast, geldt het overgangsrecht. Voor deze horeca-inrichtingen zal het nieuwe stappenplan van toepassing zijn, indien en voor zover er tussen de overtredingen niet meer dan 1 jaar is verstreken.

Handhavingsschema

Handhavingsschema met betrekking tot overtredingen van sluitingstijden voor horecabedrijven, alsmede ten aanzien van de naleving van aan ontheffingen sluitingsuur verbonden voorschriften en verbonden voorschriften sluitingstijden terrassen.

Overtreding	**Sanctie**
1ste keer	Constatering en rapportering door politie en/of boa's, gevolgd door schriftelijk bestuurlijke waarschuwing, waarin aankondiging van nadere maatregelen (in de vorm van het opstarten van een dwangsomprocedure) bij de eerstvolgende overtreding na deze overtreding.
2de keer binnen één jaar	Indien hierna wederom een overtreding binnen 1 jaar wordt geconstateerd door politie en/of boa's, wordt een dwangsom opgelegd van ad € 1000,-.
3de keer binnen één jaar na 2de keer	Indien hierna binnen 1 jaar na 2de keer wederom een overtreding sluitingstijd wordt geconstateerd dan wordt de inrichting gesloten voor de duur van 2

	weken.
4de keer binnen één jaar na 3de keer	Indien hierna binnen 1 jaar na 3de keer wederom een overtreding sluitingstijd wordt geconstateerd dan wordt de inrichting gesloten voor de duur van 4 weken.
5de keer binnen één jaar na 4de keer	Indien hierna binnen 1 jaar na 4de keer wederom een overtreding sluitingstijd wordt geconstateerd dan wordt de inrichting gesloten voor de duur van 8 weken.
6de keer binnen één jaar na 5de keer	Intrekken exploitatievergunning

Voor de volledige tekst kan het vastgestelde 'stappenplan bestuurlijke handhaving sluitingstijden horecabedrijven gemeente Brunssum' worden geraadpleegd.

6.2 Regeling uitlooptijden

In de gemeente Brunssum gelden op grond van artikel 2:29 APV Brunssum de navolgende algemene sluitingsuren:

1. Openbare inrichtingen zijn gesloten op maandagavond (maandag op dinsdag), dinsdagavond (dinsdag op woensdag) woensdagavond (woensdag op donderdag) en donderdagavond (donderdag op vrijdag) tussen 02.00 uur en 07.00 uur, en vrijdagavond (vrijdag op zaterdag) zaterdagavond (zaterdag op zondag) en zondagavond (zondag op maandag) tussen 03.00 uur en 07.00 uur (sluitingstijd).
2. In afwijking van het eerste lid zijn openbare inrichtingen gesloten tussen 03.00 uur en 07.00 uur:
   a. in de nacht volgend op 31 december
   b. tijdens het traditionele Oud Wijvenbal
   c. in de nacht volgend op de maandag van carnaval
   d. in de nacht volgend op de dag waarop de verjaardag van de koning wordt gevierd
   e. in de nacht volgend op de dag waarop de bevrijding wordt gevierd
   f. in de nachten direct volgend op de Paradedagen
   g. in de nachten direct volgend op de dagen dat het oktoberfeest plaats vindt, indien deze nachten vallen op een maandagavond, dinsdagavond, woensdagavond of donderdagavond.
3. Het is verboden een openbare inrichting voor bezoekers geopend te hebben of bezoekers in de inrichting te laten verblijven tijdens sluitingstijd.
4. De burgemeester kan ontheffing verlenen van de sluitingstijd.
5. Voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28a lid 7 onder a, gelden dezelfde sluitingstijden als voor de winkel.
6. Het eerste, tweede en vierde lid zijn niet van toepassing in die situaties waarin bij of krachtens de Wet milieubeheer is voorzien.
7. Op de ontheffing is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Uitlooptijd

In de gehele gemeente Brunssum wordt een uitlooptijd van een half uur gehanteerd voor de 'natte'-horeca op vrijdag, zaterdag en de genoemde dagen in artikel 2:29 lid 2 APV Brunssum. Brunssum wil een veilige gemeente zijn, waar het goed wonen, werken en recreëren is. De geleidelijke uitloop van bezoekers heeft een positief gevolg voor de woon- en leefsituatie, de ondernemer kan het gastheerschap beter uitvoeren en de uitlooptijd is goed handhaafbaar. Hiervoor zijn de reguliere sluitingstijden op vrijdag en zaterdag niet verruimd, maar wordt wel onder voorwaarden een uitlooptijd gehanteerd tot 3.30 uur.

Op de dagen dat voor de 'natte'-horeca de sluitingstijd op vrijdag, zaterdag en de genoemde dagen in artikel 2:29 lid 2 APV Brunssum aanvangt, geldt als voorwaarde dat in de inrichting vanaf 3.00 uur:

- het groot licht aan dient te zijn;
- er geen alcoholhoudende drank en ook niet-alcoholhoudende drank wordt geschonken;
- geen nieuwe bezoekers worden toegelaten;

- de muziek uitgaat.

7. Risicogerichte inzet

In gemeente Brunssum zijn alle lokaliteiten betrokken in de risicoanalyse. Dit zijn horeca, café's, sportkantines, fritures, jeugdhonken, restaurants, slijterijen, supermarkten, gemeenschapshuizen, hotels, Bed&Breakfast en pensions. In de risicoanalyse zijn ook alle lokaliteiten betrokken die een DHW-vergunning hebben.

De ondernemer, vereniging of stichting geniet in beginsel het vertrouwen dat wordt voldaan aan de regels en voorwaarden. Wie de regels goed naleeft, wordt minder gecontroleerd. Daar staat tegenover dat degenen die het niet nauw nemen met de regels meer toezicht krijgen. Dit is het uitgangspunt voor de wijze waarop het toezicht wordt vormgegeven. Daarnaast is er – zoals altijd in het handhavingsdomein – beperkte toezichtscapaciteit, reden temeer om de capaciteit slim en efficiënt in te zetten.

De intensiteit van het toezicht wordt aan de hand van de volgende criteria bepaald:

1. Aard van de inrichting/verstrekker
Bepaalde horecazaken/lokaliteiten/verstrekker vormen een hoger risico. Dit kan onder meer te maken hebben met de openbare orde en veiligheid, volksgezondheid of het woon-en leefklimaat. Zo is er bij een lunchroom een minder groot risico op een ordeverstoring dan bij een discotheek. Op het moment dat de aard van de inrichting/verstrekker een hoger risico vormt, zal frequenter worden gecontroleerd.

2. Gebied
De omgeving waarin de horecazaak/lokaliteit/verstrekker is gelegen is medebepalend voor de intensiteit van het toezicht. Het ene gebied heeft steviger toezicht nodig dan het andere. Onder andere speelt mee of sprake is van een horecaconcentratiegebied, een woongebied, een industrieterrein of een buitengebied. Ook klachten, meldingen en ervaringen uit het verleden zijn van belang. Daarnaast kan het controlegebied bijvoorbeeld worden afgestemd op hotspots waar jongeren zich veelal ophouden. Zo kan nadrukkelijk toezicht worden gehouden op het aanwezig (of in het bezit) hebben van alcoholhoudende drank door jongeren op een voor het publiek toegankelijke plaats.

3. Gedrag
Horecazaken/verstrekkers die regelmatig de regels overtreden of waar zich regelmatig incidenten voordoen worden vaker gecontroleerd. Goede nalevers worden minder vaak gecontroleerd.

Wanneer een overtreding van de Drank- en Horecawet wordt geconstateerd, zal in beginsel worden overgegaan tot handhaving. Het handhavingstraject dat de burgemeester start, is afhankelijk van de aard en de ernst van de overtreding. Daarom heeft de burgemeester het handhavingsmodel opgesteld.

8. Handhavingsacties

Handhavingsactie DHW	Beschrijving	Verantwoordelijk
Horeca-inrichtingen preventief bezoeken	Tijdens dit bezoek zal informatie worden verstrekt over de geldende regelgeving en mogelijke sancties m.b.t. het schenken van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar.	IV*, BOA, politie taakveld horeca
Toezicht op (hinderlijk) drankgebruik in de openbare ruimte	Toezicht houden op en zo nodig handhaven bij overtredingen van het aanwezig hebben van alcoholhoudende drank door jongeren onder de 18 jaar in de openbare ruimte.	BOA
Leeftijdscontroles	Leeftijdsgrenscontrole gericht op artikel 45 (handelen van jongeren) en leeftijdsgrenscontrole gericht op artikel 20 (handelen van schenkers).	BOA
Integrale controle horeca	Tijdens een integrale controle worden zoveel mogelijk aspecten gecontroleerd. Daarbij kan gedacht worden aan bouw-, brand- en milieuvoorschriften alsmede bepalingen volgens de DHW, APV, Wet op de Kansspelen en andere bijzondere wetgeving. Een dergelijke controle vergt een goede voorbereiding en kosten relatief meer tijd en zal op beperkte schaal worden gehouden.	IV
Naleefgedrag bevorderen	Om het naleefgedrag te verhogen, moet meer ervaring worden opgedaan. Bijvoorbeeld door inzet van mystery guests bij een aantal horecazaken, verenigingen en winkels om meer inzicht te krijgen in het naleefgedrag.	IV
Toezicht bij evenementen	Tijdens evenementen zal door de BOA toezicht worden gehouden op het direct en indirect verstrekken van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar.	BOA
Voorbereidingscontrole	Er wordt gecontroleerd of de vergunning nog op orde is.	BOA, IV
Basiscontrole	Er wordt gecontroleerd of de algemene regels en voorwaarden van de afgegeven vergunning worden opgevolgd zoals aanwezigheid van een leidinggevende, eventueel toegangsbeleid, leeftijdsgrenzen aanduiding, aanwezigheid algemeen bestuursreglement (bij verenigingen) en inrichtingseisen.	BOA, IV

IV staat voor integrale veiligheid

Bijlage 1

HANDHAVINGSACTIES BIJ OVERTREDINGEN IN HET VERGUNNINGPLICHTIGE DOMEIN

In het navolgende worden de handhavingsacties gekoppeld aan overtredingen voor wat betreft de inrichtingen die vergunningplichtig zijn, te weten horeca, paracommerciële rechtspersonen en slijterijen.

Domein horeca

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 3 Verstrekken alcoholhoudende drank	Zonder (rechtsgeldige) vergunning	Categorie 1
Artikel 8	Leidinggevende voldoet niet langer aan de aan hem gestelde vereisten	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 10	Inrichting voldoet niet langer aan gestelde eisen	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 20 lid 1	Verstrekken alcoholhoudende drank aan jongeren onder de 18 jaar zonder daarbij de leeftijd vast te stellen. Onder verstrekken wordt eveneens begrepen het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, welke drank echter kennelijk bestemd is voor een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.	Categorie 2
Artikel 20 lid 4	Leeftijdsgrens niet duidelijk aangegeven bij toegang horeca-/slijtlokaliteit (sticker)	Categorie 4
Artikel 20 lid 5	5 Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 20 lid 6	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 2
Artikel 24 lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 24 lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar	Categorie 3
Artikel 29 lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting	Categorie 4

Domein paracommercie

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 3 Verstrekken alcoholhoudende drank	Zonder (rechtsgeldige) vergunning	Categorie 1
Artikel 8	Leidinggevende voldoet niet langer aan de aan hem gestelde vereisten	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 9 lid 1 en lid 2	Geen reglement vastgesteld, dan wel voldoet niet aan eisen lid 2	Categorie 4
Artikel 9 lid 3	Geen registratie van barvrijwilligers die voorlichtingsinstructie hebben gehad	Categorie 4
Artikel 9 lid 3 en lid 4	Reglement/registratie niet in de inrichting aanwezig	Categorie 4
Artikel 10	Inrichting voldoet niet langer aan gestelde eisen	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 20 lid 1	Verstrekken alcoholhoudende drank aan jongeren onder de 18 jaar zonder daarbij de leeftijd vast te stellen. Onder verstrekken wordt eveneens begrepen het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, welke drank echter kennelijk bestemd is voor een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.	Categorie 2
Artikel 20 lid 4	Leeftijdsgrens niet duidelijk aangegeven bij toegang horeca-/slijtlokaliteit (sticker)	Categorie 4
Artikel 20 lid 5	5 Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 20 lid 6	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 2
Artikel 24 lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 24 lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar	Categorie 3
Artikel 29 lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting	Categorie 4

Domein slijterijen

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 3 Verstrekken alcoholhoudende drank	Zonder (rechtsgeldige) vergunning	Categorie 1
Artikel 8	Leidinggevende voldoet niet langer aan de aan hem gestelde vereisten	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 10	Inrichting voldoet niet langer aan gestelde eisen	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 20 lid 1	Verstrekken alcoholhoudende drank aan jongeren onder de 18 jaar zonder daarbij de leeftijd vast te stellen. Onder verstrekken wordt eveneens begrepen het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, welke drank echter kennelijk bestemd is voor een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.	Categorie 2
Artikel 20 lid 2	Het is verboden in een slijtlokaliteit de aanwezigheid toe te laten van een bezoeker van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, anders dan onder toezicht van een persoon van 21 jaar of ouder.	Categorie 2
Artikel 20 lid 4	Leeftijdsgrens niet duidelijk aangegeven bij toegang horeca-/slijtlokaliteit (sticker)	Categorie 4
Artikel 20 lid 5	5 Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 20 lid 6	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 24 lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 24 lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar	Categorie 3
Artikel 29 lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting	Categorie 4

Handhavingsacties bij niet drank- en horecawet vergunningplichtige bedrijven

Het gaat hier om bijvoorbeeld supermarkten en snackbars. De handhavingsacties zijn met name gericht op de verkoop van alcoholhoudende dranken.

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 20 lid 1	Verkoop alcohol aan persoon < 18 jaar / leeftijd niet vastgesteld	1e constatering: Last onder dwangsom 2e constatering (binnen een jaar na eerste constatering): last onder dwangsom verhoogd met 50%
Artikel 19a lid 1	Three Strikes out	Burgemeester: 3e constatering (binnen een jaar na eerste constatering): Ontzeggen bevoegdheid verkoop zwak-alcoholhoudende drank voor 12 weken

Handhavingsacties bij overtredingen van artikel 2:34:1 en 2:34:2 van de APV; regulering paracommerciële rechtspersonen

Overtreding	Omschrijving	Categorie
4 DHW 2:34:1 APV	Paracommercieël horecabedrijf houdt zich niet aan de schenktijden voor alcoholhoudende drank	1ste constatering: Waarschuwing 2de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): waarschuwing 3de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): last onder dwangsom 4de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): schorsen DHW vergunning voor 12 weken 5de constatering (binnen een jaar na vorige constatering: intrekken DHW vergunning
4 DHW 2:34:2 APV	Paracommerciële rechtspersonen verstrekken geen alcoholhoudende drank tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard en tijdens bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet of niet rechtstreeks bij activiteiten van de rechtspersoon betrokken zijn.	1ste constatering: Waarschuwing 2de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): waarschuwing 3de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): last onder dwangsom 4de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): Half jaar na constatering het aantal afgesproken bijeenkomsten halveren. 5de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): Eén jaar geen bijeenkomsten toestaan.

Handhavingsacties bij evenementen
In de Drank – en Horecawet zijn vereisten opgesteld. Voor evenementen is het mogelijk om o.b.v. art. 35 een tijdelijke ontheffing te verkrijgen voor het verstrekken van zwak alcoholische dranken.

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 35, lid 1	Verstrekken alcoholhoudende drank zonder ontheffing of het verstrekken van sterke drank	1ste constatering: Waarschuwing 2de en verdere constateringen (binnen een jaar na vorige constatering): sluiting alcoholverkoop
Artikel 35, lid 2	Verstrekken alcoholhoudende drank zonder dat wordt voldaan aan de ontheffing verbonden voorschriften	1ste constatering: Waarschuwing 2de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): last onder dwangsom 3de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): last onder dwangsom verhoogd met 50% 4de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): De houder van de ontheffing komt komende 16 maanden niet in aanmerking voor een ontheffing

Bijlage 2

Dwangsomtabel DHW

Overtreding	Dwangsombedrag minimaal €	Dwangsombedrag maximaal €
Categorie A	**€ 500,-**	**€ 5000,-**
Artikel 3		
Artikel 4, vijfde lid		
Artikel 9, derde lid		
Artikel 9, vierde lid		
Artikel 20, vierde lid		
Artikel 29, derde lid		
Artikel 35, vierde lid		
Categorie B	**€ 1000,-**	**€ 7500,-**
Artikel 4, eerste lid		
Artikel 12, eerste lid		
Artikel 12, tweede lid		
Artikel 14, eerste lid		
Artikel 14, tweede lid		
Artikel 15, eerste lid		
Artikel 15, tweede lid		
Artikel 16		
Artikel 17		
Artikel 18, derde lid		
Artikel 19, eerste lid		
Artikel 19, tweede lid		
Artikel 20, zesde lid		
Artikel 24, eerste lid		
Artikel 24, tweede lid		
Artikel 24, derde lid		
Artikel 25a, eerste lid		
Artikel 25b, eerste lid		
Artikel 25c, eerste lid		
Artikel 25d, eerste lid, onder a		
Artikel 25d, eerste lid, onder b		
Artikel 35, tweede lid		

Categorie C	**€ 1500,-**	**€ 10000,-**
Artikel 2, tweede lid		
Artikel 3		
Artikel 13, eerste lid		
Artikel 13, tweede lid		
Artikel 18, eerste lid		
Artikel 20, eerste lid		
Artikel 20, tweede lid		
Artikel 20, derde lid		
Artikel 22, eerste lid, onder a		
Artikel 22, eerste lid, onder b		
Artikel 22, eerste lid, onder c		
Artikel 22, tweede lid, onder a		
Artikel 22, tweede lid, onder b		
Artikel 25, eerste lid, onder a		
Artikel 25, eerste lid, onder b		
Artikel 25, tweede lid		
Artikel 25, derde lid		
Artikel 38		

Toelichting dwangsomtabel DHW

Afwijken dwangsomtabel
Afhankelijk van de specifieke feiten en omstandigheden van het individuele geval kan gemotiveerd worden afgeweken van de in de tabel genoemde waarden.

Dwangsom en modaliteit
De dwangsom dient voldoende prikkelend te werken om de overtreding tegen te gaan of te (laten) beëindigen. De dwangsombedragen dienen in redelijke verhouding te staan tot de zwaarte van het geschonden belangen tot de beoogde werking van de dwangsom.
Het opleggen van een last onder dwangsom geschiedt in verschillende wettelijk voorgeschreven vormen(modaliteiten). Deze modaliteiten zijn vastgelegd in artikel 5:32b, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht: een bedrag ineens; een bedrag per tijdseenheid dat de last niet is uitgevoerd dan wel per overtreding van de last. Het bestuursorgaan komt beleidsvrijheid toe bij de keuze voor een van deze modaliteiten.

Begunstigingstermijn
Een last onder dwangsom omvat naast de te nemen herstelmaatregelen ook een termijn, waarbinnen de overtreder de door het bestuursorgaan opgelegde lastgeving kan uitvoeren zonder dat deze het dwangsombedrag verbeurt. Deze begunstigingstermijn mag niet wezenlijk langer worden gesteld dan noodzakelijk om de overtreding te kunnen opheffen.
Hoe urgenter de situatie hoe korter de termijn. Daarbij rekening houden met de technische en organisatorische realiseerbaarheid.

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	6 april 2021
Registratiekenmerk	:	1063414
Gemeentebladnr.	:	2021/29
Afdeling	:	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar	:	I.M.H. Tuin-Olijve
Bereikbaar onder	:	045-5278448 inge.tuin@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1063414
Portefeuillehouder	:	W.J.F. van der Rijt S.J.H. L'Espoir
Raadsverg. d.d.	:	25 mei 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024

2. Uitgangssituatie

a. Aanleiding
De Zuid-Limburgse gemeenten vinden het belangrijk om de gezondheid van hun inwoners te verbeteren door 'gezond leven' te stimuleren en te faciliteren. Dit hebben de Zuid-Limburgse gemeenten vastgelegd in hun Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 "Zuid springt eruit! Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid". Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol draagt bij aan het realiseren van deze ambitie.
Daarnaast is het plan een wettelijke verplichting. De gemeenteraad dient iedere 4 jaar een preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol vast te stellen. Dit plan geeft aan welke maatregelen de gemeente gaat nemen om het alcoholgebruik, met name onder jongeren, te beperken. Dit is bepaald in de Drank- en Horecawet (artikel 43a).
Onderliggend plan is een vervolg op het eerder vastgestelde Preventie- en Handhavingsplan Jeugd, Alcohol en Omgeving 2015-2019. De beleidsplannen werden destijds op regionaal niveau (Zuid-Limburg) opgesteld maar op sub-regionaal (Maastricht-Heuvelland, Parkstad en Westelijke Mijnstreek) door de afzonderlijke raden gelijktijdig vastgesteld. Er is nu ten behoeve van het nieuwe plan voor gekozen om dit op Zuid-Limburgs niveau op te stellen en in iedere gemeenteraad te laten vaststellen.

b. Huidige situatie/probleemstelling Er is nog steeds een grote groep jongeren, die start met drinken vóór hun 18e. Jongeren zijn in de groei en alcoholgebruik beïnvloedt de fysieke en mentale ontwikkeling negatief. Alcohol vermindert schoolprestaties en maakt jongeren kwetsbaar voor ongewenste ervaringen. Dit is ook een belangrijke reden waarom NIX18 is ontstaan. Daarnaast is NIX18 ook ontstaan voor het terugdringen van alcoholintoxicaties op jonge leeftijd. Jongeren, met name in de categorie tot 18 jaar, bewegen zich in het uitgangsleven op Zuid-Limburgse schaal en daarom betreft het regionaal beleid.

3. Gewenste situatie
a. Wat willen we bereiken?
Met het preventie- en handhavingsplan willen we de afname van het alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van het alcoholgebruik bij jongeren onder de 18 jaar beperken.
Net als de overige Zuid-Limburgse gemeenten vindt gemeente Brunssum, zoals vastgesteld in de kadernota Sociaal Domein, het belangrijk om de gezondheid van haar inwoners te verbeteren door 'gezond leven' te stimuleren en te faciliteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Preventie
In het plan worden de diverse acties nader omschreven en tevens welke partners deze uitvoeren.
-Voor de gemeente Brunssum wordt de komende periode meer gebruik gemaakt van de preventiemogelijkheden die door genoemde partners mogelijk zijn.
Hierbij valt te denken aan het organiseren van voorlichting bijeenkomsten voor jongeren maar ook voor ouders en familie. Daarbij wordt de verbinding gelegd naar de huizen van de wijk en het voorliggend veld, om activiteiten te organiseren waar de jongeren zelf behoefte aan hebben.
-We gaan meer het gesprek aan met de jongeren. We bieden meer evenementen aan waarbij de initiatienemers geen alcohol schenken. Omdat de meeste van de jongeren, in de leeftijd tot 18 jaar, het voortgezet onderwijs in andere gemeenten volgen, is het belangrijk een goed aanbod van activiteiten buiten de schooltijden aan te bieden. Bijvoorbeeld beweeg- en sportactiviteiten, waarin "gezond leven" besproken wordt.
Handhaving:
Alcoholverstrekkers worden gecontroleerd op het naleven van de vergunningvoorschriften en op het schenken van alcohol aan 18-minners.
In het meerjarige Uitvoeringsprogramma Handhaving Drank- en Horecawet, is inzichtelijk gemaakt welke handhavingstaak de gemeente heeft ten aanzien van de Drank- en Horecawet en de wijze waarop het bevoegd gezag van de bevoegdheden gebruik maakt. Er wordt gewerkt met een stappenplan en een sanctiestrategie.
Het Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2021-2024 gemeente Brunssum is onlangs door het college vastgesteld.
- Evenementen
Gemeenten streven naar evenementen die veilig en gezond verlopen zonder incidenten met alcohol, drugs, geweld of overlast. Risico's door alcohol- en drugsgebruik beperken de gemeenten zoveel mogelijk door de inzet van maatregelen en interventies vooraf (in de vergunning), tijdens (bij controles) of na het evenement (in geval van een terug kerend evenement eventueel vergunning weigeren).

b. Kaders
1. eerdere besluitvorming
Preventie- en Handhavingsplan Jeugd, Alcohol en Omgeving Parkstad 2015- 2019 (Verseon 533244)
2. traject tot dusverre:
- het aanbieden van het Preventie- en Handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid Limburg 2021- 2024 namens alle Zuid Limburgse gemeenten;
- college vergadering dd. 30 maart 2021;
- raadscommissie dd. 13 april 2021;
- raadsvergadering dd. 20 april 2021 (indien de commissie een Akkoordstuk adviseert)

3. Rol/ bevoegdheden college van B en W
Het college van B en W wordt gevraagd het Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 ter vaststelling aan de raad aan te bieden.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
- Drank en Horeca wet: Artikel 43a DHW:
- Wet publieke gezondheid (Wpg), Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015);
- de Jeugdwet;
- Regionaal Gezondheidsbeleid Zuid-Limburg 2020-2023; Zuid springt eruit, Zuid-Limburg zet een nieuwe trend in de gezondheid;
- Nationaal preventieakkoord:
- Kadernota/ Masterplan Sociaal Domein Brunssum "Wij zijn Brunssum"

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen
Vaststelling van het beleid heeft geen financiële gevolgen. De activiteiten die in het kader van de preventie worden ondernomen, maken onderdeel uit van (subsidie-, maatwerk-) afspraken met Mondriaan, GGD en Halt. Hierbij wordt in het kader van efficiency ook ingezet op gecombineerde preventieprogramma's.
Ook de handhaving gebeurt binnen bestaande budgetten.
c. Argumenten en overwegingen
Dit plan geeft aan welke maatregelen de Zuid-Limburgse gemeenten gaan nemen om het alcoholgebruik, met name onder jongeren, te beperken. De gezondheid van de jongeren en hun schoolprestaties zullen daardoor verbeteren. Uiteindelijk is een gezonde en goed opgeleide burger in de toekomst zelfredzamer en zal minder vaak een beroep doen op ondersteuning en (collectieve) voorzieningen.

d. Opties en keuze
Geen vanwege de wettelijke verplichting.

4. Bijlagen
-Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 (Verseon 1037688)
met de bijlagen:

2. Gezondheidsmonitor Jeugd 2019
3. Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019
4. Locaties waar alcohol elke maand of vaker wordt gebruikt, 12 t/m 16-jarigen

- Nalevingsonderzoek 2018 (Verseon 1037689)
- Het Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2021-2024 gemeente Brunssum (Verseon 1053221)

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
Ja: in de kadernota Sociaal Domein "Wij zijn Brunssum"
Programma 4 Volksgezondheid, in relatie het Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 "Zuid springt eruit! Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid"
Programma 2 Veiligheid, in relatie met het Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2021-2024 gemeente Brunssum

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/29
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 1063414

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/29;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 april 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling / Handhaving en Toezicht, Openbare orde en Veiligheid.

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
Het Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 vast te stellen.
Met het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 wilt de gemeente Brunssum de afname van het alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van het alcoholgebruik bij jongeren onder de 18 jaar beperken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 APR. 2021

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	6 april 2021
Registratiekenmerk	**:**	1065098
Gemeentebladnr.	**:**	2021/32
Afdeling	**:**	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar	**:**	T.F.M.H. Peters
Bereikbaar onder	**:**	045-5278665 theo.peters@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	**:**	1065098
Portefeuillehouder	**:**	H. Janssen
Raadsverg. d.d.	**:**	25 mei 2021
Uiterlijke datum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. van ISD BOL

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding
De uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetten is door de gemeenten Brunssum, Beekdaelen (Onderbanken) en Landgraaf, opgedragen aan de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Onderbanken Landgraaf (ISD BOL). Conform de Gemeenschappelijke Regeling (GR) ISD BOL heeft Gemeente Brunssum de Jaarstukken ISD BOL 2020 en de Programmabegroting ISD BOL 2022 e.v. ontvangen op 19 maart 2021.

b. Huidige situatie/probleemstelling
<u>ISD BOL Jaarstukken 2020</u>
De jaarrekening en het jaarverslag zijn conform artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL (GR) tot stand gekomen. Door de accountant is een verslag afgegeven zoals omschreven in artikel 24, lid 1 van de GR. De accountantsverklaring maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening. Conform artikel 24, lid 4 van de GR kan de gemeenteraad binnen 2 maanden, nadat de jaarrekening is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL. De definitieve vaststelling van de jaarstukken zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de AB-vergadering op 23 juni 2021.

<u>Programmabegroting ISD BOL 2022 e.v.</u>
Op grond van artikel 21, lid 1 van de Gemeenschappelijke regeling van ISD BOL dient het Dagelijks Bestuur u de opgestelde ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar vóór 1 april toe te zenden. Op grond van lid 4 van genoemd artikel kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen twee maanden na toezending van de ontwerpbegroting hun gevoelen daarover doen blijken. De zienswijzen van de deelnemende gemeenten zullen worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur van ISD BOL in haar vergadering van 23 juni 2021 ter definitieve vaststelling van de Begroting 2022 e.v..

In de jaarstukken 2020 ISD BOL wordt beleidsmatig en financieel verslag gedaan van het boekjaar 2020. De jaarstukken betreffen: het jaarverslag 2020 en de jaarrekening 2020.
In de begroting 2022 e.v. wordt met name op financieel terrein vooruit gekeken naar 2022 en verder.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?
Kennis te nemen van de ISD BOL Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. en de gemeenteraad te adviseren ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven (Version 1065108).

b. Kaders
1. eerdere besluitvorming (Bbv nr.)
Niet aan de orde.
2. traject tot dusverre
- De Jaarstukken 2020 en de Begroting 2022 zijn op 10 maart door het DB van ISD BOL besproken en doorgeleid naar het AB;
- Op 24 maart zijn de jaarrekening en begroting door het AB van ISD BOL voorlopig vastgesteld en doorgeleid naar de gemeenten voor hun zienswijze.
3. Rol/ bevoegdheden college van B en W
Het college van B en W adviseert de gemeenteraad bij het afgeven van een zienswijze of het indienen van bezwaar bij het AB van ISD BOL.
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
- Participatiewet;
- Gemeentewet;
- Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL.
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met programmabegroting en uitvoeringsagenda?
Het betreft hier geen beleid, maar (financiële) verantwoording.

c. Argumenten en overwegingen
In deze paragraaf zal voor de jaarstukken 2020 en de Begroting 2022 e.v. worden ingegaan op de algemene ontwikkelingen, klantaantallen, maatschappelijke participatie en budgetten.
De vertaling naar de financiële consequenties voor Gemeente Brunssum wordt gemaakt in onderdeel 5b.

3.c.1. ISD BOL Jaarstukken 2020
De eerste landelijke Lock down en andere maatregelen, zoals het tijdelijk sluiten van de horeca, hebben bij veel bedrijven en werknemers gezorgd voor inkomstenverlies. Dit leidde in het tweede kwartaal van 2020 tot een snel oplopende werkloosheid. De Nederlandse overheid heeft met het snel inzetten van steunmaatregelen een verder oplopende werkloosheid nog (tijdelijk) kunnen voorkomen.

Uiteraard heeft de coronacrisis ook invloed op de ontwikkeling van de cliëntaantallen van ISD BOL. Daarbij zijn er factoren die een effect hebben op een hogere instroom maar ook op de lagere uitstroom.

We zien een verhoogde instroom doordat:
- In de beroepen die het hardst werden getroffen door de corona-maatregelen (detailhandel zoals winkelpersoneel, dienstverlenende beroepen zoals bediening (horeca) en schoonmaak) veel wordt gewerkt met flex-contracten. En het zijn vooral de flexwerkers die als eerste hun werk verliezen in crisistijden en
- Veel van de werkzaamheden in de detailhandel en dienstverlenende beroepen worden uitgevoerd door jongeren. Zij hebben bij ontslag veelal geen of nauwelijks WW-rechten opgebouwd en stromen dan (vrijwel) direct in de bijstand. Wij zien dan ook een verhoogde instroom van jongeren in de bijstand.

Wij zien een lagere uitstroom doordat:
- Re-integratietrajecten en ontwikkeltrajecten zijn stilgelegd, vooral in de periode van de eerste Lock down. Hierdoor kwam de in gang gezette ontwikkeling c.q. bemiddeling van cliënten richting arbeidsmarkt tot stilstand. In de loop van 2020 zijn deze trajecten mondjesmaat weer opgepakt, door de contact-beperkende maatregelen die corona met zich meebrengt worden deze voortgezet in afgeslankte vorm. Wat inhoudt dat er enerzijds minder cliënten kunnen deelnemen aan deze trajecten en anderzijds de trajecten langduriger lopen omdat de activiteiten over een langere periode moeten worden verspreid en
- Potentiele werkgevers vooral bij de eerste Lock down 'hun deur op slot gooiden' en daarna 'de deur slechts op een kier zetten'. Onzekerheid over de toekomst maakt dat zij terughoudend zijn met het bezetten van functies.

De beoogde daling van 2% van de cliëntaantallen bleek niet haalbaar. Het jaar 2020 is voor geheel ISD BOL afgesloten met een toename van de cliëntaantallen van 3,1%.

Het resultaat voor de gemeente Brunssum was - 0,9%, hetgeen een stuk beter was dan voor Beekdaelen (+ 9,3%) en Landgraaf (+ 5,6%).

3.c.2. Programmabegroting 2022 e.v.

Omvang van het budget BUIG
De laatste jaren daalde het BUIG-budget voor de gemeente Brunssum. Door de Coronacrisis is daar in 2020 verandering in gekomen en is het BUIG-budget voor Brunssum voor 2020 én 2021 naar boven bijgesteld.
Het budget voor 2021 (e.v.) is het voorlopig vastgestelde budget. In hoeverre het macrobudget vanaf 2021 zal worden bijgesteld is op dit moment nog niet in te schatten.
Voor de omvang van het BUIG-budget (gebundelde uitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004) geeft het ministerie aan de gemeenten geen meerjarenbeschikkingen af. Voor 2022 en de jaren daarna is de begroting daarom gebaseerd op het voorlopig vastgestelde BUIGbudget 2021.

Klantaantallen
In het meerjarenbeleidsplan 2018-2022 van ISD BOL werd er van uit gegaan dat het cliëntenbestand in deze 5 jaar met 10% zou gaan afnemen, dus met zo'n 2% per jaar.
Deze doelstelling is voor de gemeente Brunssum al in het eerste jaar bereikt. De doelstelling van een afname van jaarlijks 2% blijft voor de gemeente Brunssum echter staan!
Ondanks de coronatijd waar wij nu in zitten en de effecten die dit mogelijk heeft op de arbeidsmarkt blijven wij in 2022 inzetten op een afname van de cliëntaantallen met 2%.

Indien nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, zullen de prognoses op de ontwikkeling van de cliëntaantallen via de normale Planning & Control-cyclus van ISD BOL aangepast worden.

Brunssum	Realisatie 2020	2021	2022	2023	2024	2025
PW	-0,9%	-2,00%	-2,00%	-	-	-
Absoluut	736	721	708	708	708	708

Maatschappelijke participatie
De monitoring op de uitgaven voor het minimabeleid blijft ook voor 2022-2025 belangrijk. Bij deze regelingen is immers sprake van openeindregelingen.

Bedrijfsvoering
ISD BOL blijft zoeken naar efficiëntere manieren van werken en samenwerken, intern en extern en verdere professionalisering van de organisatie. Voor de toekomstige bedrijfsvoering is men op zoek gegaan naar innovatieve werkwijzen, waaronder digitale dienstverlening en analyse gestuurd werken. Daarnaast zal de overheveling van re-integratietaken naar Betere Buren leiden tot lagere salariskosten bij ISD BOL.

d. Opties en keuze
In feite zijn er 3 opties:
1. Bezwaar maken bij het AB van ISD BOL;
2. Geen bezwaar maken en een zienswijze afgeven;
3. Geen bezwaar maken en geen zienswijze afgeven.

Het college adviseert de raad om geen bezwaar te maken en bijgaande zienswijze af te geven (optie 2).
Ambtelijk is aan ISD BOL kenbaar gemaakt dat het voor uw gemeenteraad niet mogelijk is om binnen 2 maanden na verzending van de stukken uw zienswijze te geven. Er is afgesproken dat ISD BOL uw zienswijze per omgaande na de raadsvergadering van 25 mei 2021 ontvangt, waarmee uw zienswijze alsnog wordt meegenomen bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en programmabegroting in het AB van 23 juni 2021.

4. Bijlagen
- 979817: ISD BOL Jaarverslag en Jaarrekening 2019
- 979812: ISD BOL Programmabegroting 2021 e.v.
- 1065108: Zienswijze ISD BOL Jaarstukken 2019 en Programmabegroting 2021 e.v.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/32
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 1065098

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/32;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 april 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL;

Besluit:

1. Kennis te hebben genomen van de Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. ISD BOL;
2. Bijgaande zienswijze af te geven.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

Jaarstukken 2020

versie 2.1
17 maart 2021

isdbol
| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

Inhoudsopgave

SAMENVATTING 6

INLEIDING EN LEESWIJZER 9

ALGEMEEN 11

Ontwikkeling cliëntaantallen 11

Monitoring 21
Monitoring 1: De instroomreden per doelgroep 21
Monitoring 2: De inzet van de preventiemedewerker aan de poort 22
Monitoring 3: Het beperken van de instroom aan de poort 23
Monitoring 4: De uitgaven op de bijzondere bijstand en minimabeleid 24
Monitoring 5: De uitgaven op het Participatiebudget (W-deel) 26
Monitoring 6: De uitgaven op de LKS, additionele kosten en kosten persoonlijke ondersteuning 29
Monitoring 7: Het aantal uitkeringen met inkomstenkorting en de hoogte van het gekorte bedrag 30
Monitoring 8: De inzet van trajecten voor laaggeletterdheid 31
Monitoring 9: De bevordering van de financiële kracht 32
Monitoring 10: De uitstroomreden uit de uitkering 33
Monitoring 11: De ziekteverzuimcijfers 35

JAARVERSLAG 36

1.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING 37

1.1.1 Bevorderen uitstroom 38
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan 38
Activiteit 1: Uitstroom van de doelgroep 80 - 100 werkfit 38
Activiteit 2: Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL 40
Wat heeft het gekost 41

1.1.2 Beperken instroom 42
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan 42
Activiteit 3: Fraudebestrijding 42
Activiteit 4: Kwetsbare jongeren - VSO PRO 44
Wat heeft het gekost 45

1.1.3 Maatschappelijke participatie 46
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan 46
Wat heeft het gekost 46

1.1.4 Bedrijfsvoering 47
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan 47
Activiteit 5: Debiteurenontvangsten 47
Wat heeft het gekost 48
Overzicht van de kosten van overhead 49
Vennootschapsbelasting 49
Onvoorzien 49

1.1.5 Projecten 50
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan 50
Wat heeft het gekost 60

1.2 DE PARAGRAFEN 60

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 61

1.2.2 Financiering 67

1.2.3 Bedrijfsvoering 70

1.2.4 Covid-19 72

JAARREKENING 78

2.1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 79

2.1.1 Cumulatief overzicht 79

2.1.2 Analyse op hoofdlijnen 81

2.1.3 Toerekening salarissen naar de kerntaken 82

2.1.4 Kerntaak: bevorderen uitstroom 86

2.1.5 Kerntaak: beperken instroom 89

2.1.6 Kerntaak: maatschappelijke participatie 96

2.1.7 Financiële verantwoording bedrijfsvoeringskosten 100

2.1.8 Financiële verantwoording projecten 104

2.2 BALANS EN TOELICHTING 107

2.2.1 Balans en grondslagen 107

2.2.2 Toelichting op de balans 111

2.2.3 Informatie Wet normering topinkomens (WNT) 115

2.2.4 SiSa 117

2.2.5 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld 118

2.2.6 Overzicht incidentele baten en lasten 118

BIJLAGEN 119

A. Verdeling kosten 120

B. Gerealiseerde baten en lasten per gemeente 121

C. Beleidsindicatoren 125

D. Overzicht compensabele BTW 128

E. Specificaties per gemeente 129

F. Lijst van afkortingen 130

G. Vaststellingsbesluit 131

Samenvatting

Voor u liggen de 'Jaarstukken 2020' van ISD BOL. Met het vaststellen van deze jaarstukken legt het Dagelijks Bestuur van de ISD BOL verantwoording af over het gevoerde beleid in 2020. Vorig jaar is de indeling van de jaarstukken flink op de schop genomen. Dit boekwerk sluit hierop aan. Met deze nieuwe indeling voldoen de jaarstukken, na afstemming met de accountant, geheel aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Om de leesbaarheid te vergroten is een uitgebreide inleiding en leeswijzer opgenomen en deze samenvatting.

Begin 2020 is een nieuw rekeningschema vastgesteld. Hierdoor heeft er een herbudgettering van de producten plaatsgevonden. De jaarrekening 2019 alsook de begroting 2020 waren nog in het oude rekeningschema opgemaakt. Deze cijfers zijn opgenomen in de tabellen. Echter, om een goed vergelijk te kunnen maken met de cijfers uit de jaarrekening 2019 en de begroting 2020 zijn deze ook cijfers omgezet naar het nieuwe rekeningschema in de kolom 'geconverteerd'. Deze laatste cijfers waren overigens ook al opgenomen in de 1e en 2e BERAP.

De jaarstukken zijn opgebouwd uit 2 delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

- Het jaarverslag gaat in op de realisatie van de beleidsvoornemens zoals deze in het Bedrijfsplan 2020 zijn opgenomen. Het jaarverslag valt uiteen in de programmaverantwoording en de paragrafen. De programmaverantwoording bevat een beschrijving van de realisatie van de doelstellingen. In de paragrafen is de realisatie weergegeven over een aantal specifieke onderwerpen. Deze onderwerpen zijn gelijk aan de onderwerpen zoals die ook in de begroting 2020 waren opgenomen.
- Met de jaarrekening 2020 leggen wij verantwoording af over de financiële resultaten over het jaar 2020. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bevat naast een analyse op hoofdlijnen een toelichting per kerntaak over de realisatie van baten en lasten. In deze toelichting worden de cijfers uit de bijgestelde begroting (2e BERAP ISD BOL 2020) vergeleken met de daadwerkelijk gerealiseerde cijfers in 2020.

Jaarverslag

Het jaarverslag besteedt uitgebreid aandacht aan de ontwikkeling van de cliëntaantallen.
Het jaar 2020 is afgesloten met een toename van de cliëntaantallen van 3,1%.
We zien wel grote verschillen tussen de gemeenten:

- Gemeente Brunssum: – 0,9%
- Gemeente Beekdaelen: + 9,3%
- Gemeente Landgraaf: + 5,6%

De doelstelling van ISD BOL was om een daling van 2% van de cliëntaantallen te realiseren in 2020. Meteen aan het begin van het jaar werd ook een dalende lijn ingezet, de corona-maatregelen die in maart 2020 van kracht werden maakten hier vrijwel direct een einde aan. Ook zien we dat sinds half maart de cijfers voortdurend fluctueren met daarbij ook nog grote verschillen tussen de gemeenten.

Voor de gemeente Brunssum ligt het zwaartepunt van de afname in 2020 van de cliëntaantallen in de toename van de niet beïnvloedbare uitstroom. Te denken valt hierbij aan verhuizingen, bereiken pensioengerechtigde leeftijd enz..

Voor de gemeente Beekdaelen ligt het zwaartepunt van de toename in 2020 van de cliëntaantallen met name in de sterke toename van de instroom. Meest opvallende toegenomen instroomredenen zien we bij beëindiging studie, einde inkomsten uit arbeid/dienstbetrekking en verhuizing vanuit het buitenland.

Voor de gemeente Landgraaf ligt het zwaartepunt van de toename in 2020 van de cliëntaantallen eveneens in de toename van de instroom. Meest opvallende toegenomen instroomredenen zien we bij beëindiging huwelijk/relatie, einde inkomsten uit arbeid/dienstbetrekking en verhuizing vanuit het buitenland.

Jaarrekening

In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de grootste afwijkingen per gemeente over het jaar 2020. De realisatie wordt hierbij vergeleken met de begrotingscijfers uit de 2e BERAP. In het hoofdstuk 2.1 bij de verschillende kerntaken zijn de afwijkingen uitgebreid toegelicht.

bedragen in Euro	ISD BOL			Per gemeente		
	bijgestelde begroting	**werkelijk**	**saldo**	**Brunssum**	**Beekdaelen**	**Landgraaf**
Lasten						
w-deel trajecten incl. inzet betere buren	708.620	651.126	57.494	36.314	35.988	-14.809
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	44.000	13.722	30.278	10.000	0	20.278
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedragend	68.000	37.000	31.000	26.000	24.000	-19.000
Bbz starters uitk. levensond. om niet	66.000	36.022	29.978	5.870	0	24.108
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	-8.000	11.126	-19.126	-3.012	2.000	-18.115
Periodieke uitkeringen PW	27.473.368	26.629.537	843.831	807.460	2.678	33.692
Periodieke uitkeringen IOAW	1.240.000	1.187.936	52.064	24.099	12.593	15.372
Periodieke uitkeringen IOAZ	180.000	155.694	24.306	-2.552	15.636	11.222
Loonkostensubsidie	745.000	724.081	20.919	-1.855	17.097	5.676
Salariskosten beperken instroom	2.765.472	2.451.032	314.440	129.006	22.095	163.338
Inrichtingskosten statushouders (c)	15.000	26.923	-11.923	-3.421	155	-8.657
Overige voorzieningen voor wonen (c)	46.000	60.544	-14.544	-4.650	-1.552	-8.343
Individuele inkomenstoeslag (k)	452.000	477.302	-25.302	-1.537	60	-23.825
Maatschappelijke participatie (j)	358.000	338.250	19.750	8.300	6.950	4.500
Bewindvoering (e)	1.555.000	1.561.435	-6.435	25.055	-1.676	-29.814
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	82.500	6.550	75.950	32.904	500	42.546
Salariskosten maatschappelijke participatie	274.942	248.236	26.706	10.957	1.877	13.872
Minderkosten bedrijfsvoering	4.056.281	3.699.217	357.064	154.497	10.771	191.796
diverse kleine afwijkingen	0	0	22.513	2.477	3.501	16.535
Saldo generaal*			**1.828.961**	**1.255.913**	**152.674**	**420.374**

** een positief saldo betekent een teruggave voor de gemeente*

Enkele opvallende zaken in de tabel zijn:

- Er is in totaal € 1.013.250 bespaard op de BUIG. Met name bij het PW I-deel is er voor Brunssum een hoge onderuitputting (zie hoofdstuk 2.1.5).
- De toegerekende salariskosten op het beleidsterrein beperken instroom waren € 314.440 lager dan begroot (zie hoofdstuk 2.1.3).
- De kosten van bedrijfsvoering waren € 357.064 lager. Dit zijn met name de lagere toegerekende salarislasten, lagere uitgaven op het budget automatisering en Overige personeelskosten (zie hoofdstuk 2.1.7).
- Enkel de afwijkingen groter dan € 10.000 zijn opgenomen in deze tabel. Daardoor is er nog een regel toegevoegd 'diverse kleine afwijkingen' zodat het bedrag per gemeente exact aansluit bij de tabellen in bijlage B "Gerealiseerde baten en lasten per gemeente".

Door een maximale inspanning zijn wij erin geslaagd het jaar 2020 met een positief resultaat af te sluiten. In totaal zijn de werkelijke lasten € 1,8 miljoen lager dan geraamd in de 2e BERAP. Deze middelen vloeien terug naar de deelnemende gemeenten. Wij zijn dan ook tevreden over de behaalde resultaten.

Het Dagelijks Bestuur

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u liggen de 'Jaarstukken 2020' van ISD BOL. Met het vaststellen van deze jaarstukken legt het Dagelijks Bestuur van de ISD BOL verantwoording af over het gevoerde beleid in 2020.

De jaarrekening van ISD BOL is tot stand gekomen zoals bedoeld in artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL en voorziet tevens in de informatie van het beleidsplan zoals bedoeld in artikel 19 lid 5 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL en maakt onderdeel uit van de jaarstukken.

De 'Jaarstukken 2020' zijn samengesteld volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De opzet van de jaarstukken sluit aan bij de opzet van de programmabegroting 2020 en de daarop gebaseerde 1e en 2e BERAP 2020.
In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over heel 2020. Zowel de beleidsmatige als de financiële realisatie worden afgezet tegen de voornemens van de (bijgestelde) begroting en het onderliggende bedrijfsplan. Daarbij vindt de beleidsmatige verantwoording plaats in het jaarverslag en de financiële verantwoording in de jaarrekening.

Het jaarverslag en de jaarrekening maken onderdeel uit van de Planning & Control-cyclus. Planning en control staan centraal ten aanzien van het beheersen van de bedrijfsvoering. De planning wordt afgestemd op de missie, visie, maatschappelijke effecten en de hieruit afgeleide doelen. De beheersing vindt plaats door verantwoording af te leggen over de realisatie van de doelen en indien nodig actief bij te sturen. De verantwoording wordt toegepast op zogenaamde afwijkingen en/of relevante onderwerpen die van groot belang zijn voor de organisatie. Deze onderwerpen kunnen van politiek belang zijn of vormen een kans of bedreiging voor de bedrijfsvoering van ISD BOL.

De P&C-cyclus bestaat uit meerdere documenten (begroting, beleidsplan, bedrijfsplan, bestuursrapportages en jaarstukken). De volgtijdelijkheid van de verschillende documenten is belangrijk. Aangezien ISD BOL een gemeenschappelijke regeling is, ligt de productie van de jaarstukken, de 1e bestuursrapportage (BERAP) en begroting dicht op elkaar. Gevolg hiervan is dat de ontwerpbegroting 2020 al in maart 2019 is opgesteld. In de 2e BERAP ISD BOL 2020 is de begroting 2020 bijgesteld naar de op dat moment meest actuele situatie.

Leeswijzer

De jaarstukken bestaan uit 2 onderdelen: het jaarverslag en de jaarrekening. Beide onderdelen kunnen afzonderlijk geraadpleegd worden. Het jaarverslag gaat in op de beleidsinhoudelijke realisatie en de jaarrekening op de financiële realisatie over 2020.
Wie vooral geïnteresseerd is in de realisatie van beleid kan rechtstreeks naar het jaarverslag naar de betreffende programmaverantwoording gaan.
Wie vooral geïnteresseerd is in cijfers en analyses kan rechtstreeks naar de jaarrekening gaan.

Het jaarverslag sluit zo nauw mogelijk aan bij de maandelijkse managementrapportages en de 1e en 2e bestuursrapportage ISD BOL en zijn gebaseerd op het vastgestelde Bedrijfsplan 2020, waarbij het stramien van de programmabegroting wordt gevolgd. Conform dit stramien wordt gerapporteerd over de drie kerntaken te weten: kerntaak bevorderen uitstroom, kerntaak beperken instroom en kerntaak maatschappelijke participatie.

Het Bedrijfsplan 2020 is de uitwerking van het Beleidsplan 2019-2022: "Iedereen doet mee naar vermogen". In het Bedrijfsplan 2020 ISD BOL zijn 11 monitoringen en 5 beleidsinhoudelijke activiteiten opgenomen waarover we in dit jaarverslag rapporteren. Door op deze wijze te rapporteren wordt de verbinding gelegd tussen alle P&C-documenten van de ISD BOL.
Hiermee wordt invulling gegeven aan de PDCA-cyclus voor de P(lanning) & C(ontrol)-documenten en wordt over het hele verslagjaar gelijkluidend gerapporteerd.

De structuur van de jaarstukken is als volgt weer te geven:

Jaarstukken
1 Het jaarverslag
    1.1 Programmaverantwoording
    1.2 Paragrafen
2 De jaarrekening
    2.1 Overzicht van baten en lasten
    2.2 Balans en toelichting
3 Bijlagen

Het jaarverslag valt uiteen in de programmaverantwoording en de paragrafen. De programmaverantwoording bevat per kerntaak een realisatie van de doelstellingen zoals deze in het bedrijfsplan 2020 waren opgenomen. In de paragrafen is de realisatie weergegeven over een aantal specifieke onderwerpen.
De jaarrekening valt uiteen in het overzicht van baten en lasten en de balans met toelichting. In het overzicht van baten en lasten krijgt u inzicht in de totstandkoming van het resultaat. Het bevat naast een analyse op hoofdlijnen van het resultaat een toelichting per kerntaak over de gerealiseerde baten en lasten. In de balans en toelichting wordt de vermogenspositie van de gemeenschappelijke regeling per 31 december 2020 geschetst.
Ten slotte zijn in de bijlagen een aantal overzichten op detailniveau opgenomen die als achtergrondinformatie kunnen dienen.

Vanaf paragraaf 1.1.4 zult u naast de reeds vertrouwde tabellen, ook tabellen aantreffen die blauw gemarkeerd zijn. Naar het oordeel van de accountant zijn dit additionele tabellen die in het kader van een correcte toepassing van de BBV eveneens opgenomen dienen te worden.

Ter informatie: daar waar Beekdaelen wordt vermeld wordt het deelgebied van het voormalig postcodegebied Onderbanken bedoeld binnen de gemeente Beekdaelen.

Algemeen

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de cliëntaantallen. Het resultaat van de ontwikkeling cliëntaantallen wordt per deelnemende gemeente van ISD BOL weergegeven. Tevens wordt inzicht gegeven in de cliëntontwikkeling binnen de regio. Tot slot is in dit hoofdstuk de verantwoording opgenomen van de 11 monitoringen die opgenomen waren in het Bedrijfsplan 2020.

Ontwikkeling cliëntaantallen

Het jaar 2020 eindigde totaal anders dan dat het begon. In februari 2020 werd de eerste COVID-19-besmetting in Nederland geconstateerd en vanaf maart 2020 werd en wordt het leven in Nederland maar door één ding gedomineerd: COVID-19. Het toeslaan van het COVID-19 virus en de daarop volgende pandemie heeft mondiaal gezien vele mensenlevens op de kop gezet, veroorzaakt acute economische neergang en leidt mondiaal tot massale werkloosheid en verlies van werkgelegenheid.

Ook Nederland heeft te kampen met de gevolgen van de pandemie. Bij het opstellen van deze jaarstukken bevindt Nederland zich dus nog steeds in een gedeeltelijke Lock down en zijn de vooruitzichten nog altijd onduidelijk.
Ook economisch gezien heeft deze pandemie grote gevolgen. Weliswaar heeft de overheid met een snelle inzet van steunmaatregelen in het tweede kwartaal van 2020 een verder oplopende werkloosheid nog (tijdelijk) kunnen voorkomen, maar deze maatregelen zijn eindig. Deze crisis is anders dan alle eerdere crises, het verdere verloop ervan valt nauwelijks te voorspellen. Wat vaststaat is dat de coronacrisis de arbeidsmarkt in ieder geval tijdelijk, maar mogelijk ook permanent verandert.

Uiteraard heeft de coronacrisis ook invloed op de ontwikkeling van de cliëntaantallen van ISD BOL. Daarbij zijn er factoren die een effect hebben op een hogere instroom maar ook op de lagere uitstroom.
We zien een verhoogde instroom doordat:

- In de beroepen die het hardst werden getroffen door de corona-maatregelen (detailhandel zoals winkelpersoneel, dienstverlenende beroepen zoals bediening (horeca) en schoonmaak) veel wordt gewerkt met flex-contracten. En het zijn vooral de flexwerkers die als eerste hun werk verliezen in crisistijden en
- Veel van de werkzaamheden in de detailhandel en dienstverlenende beroepen worden uitgevoerd door jongeren. Zij hebben bij ontslag veelal geen of nauwelijks WW-rechten opgebouwd en stromen dan (vrijwel) direct in de bijstand. Wij zien dan ook een verhoogde instroom van jongeren in de bijstand.

Wij zien een lagere uitstroom doordat:

- Re-integratietrajecten en ontwikkeltrajecten zijn stilgelegd, vooral in de periode van de eerste Lock down. Hierdoor kwam de in gang gezette ontwikkeling c.q. bemiddeling van cliënten richting arbeidsmarkt tot stilstand. In de loop van 2020 zijn deze trajecten mondjesmaat weer opgepakt, door de contact-beperkende maatregelen die corona met zich meebrengt worden deze voortgezet in afgeslankte vorm. Wat inhoudt dat er enerzijds minder cliënten kunnen deelnemen aan deze trajecten en anderzijds de

trajecten langduriger lopen omdat de activiteiten over een langere periode moeten worden verspreid en

- Potentiele werkgevers vooral bij de eerste Lock down 'hun deur op slot gooiden' en daarna 'de deur slechts op een kier zetten'. Onzekerheid over de toekomst maakt dat zij terughoudend zijn met het bezetten van functies.

De beoogde daling van 2% van de cliëntaantallen bleek niet haalbaar. Het jaar 2020 is afgesloten met een toename van de cliëntaantallen van 3,1%.

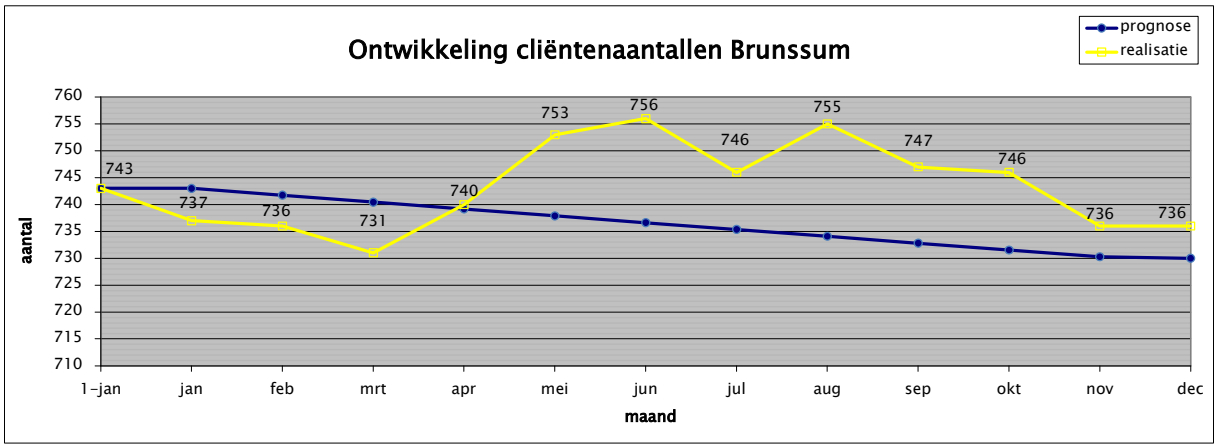
- Gemeente Brunssum: - 0,9%
- Gemeente Beekdaelen: + 9,3%
- Gemeente Landgraaf: + 5,6%

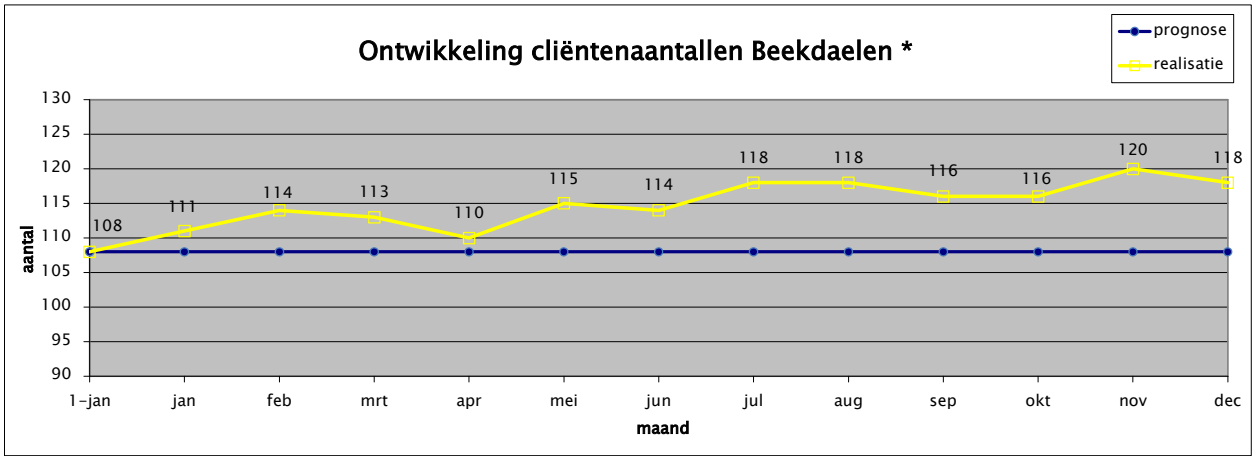
De coronacrisis is anders dan alle eerdere crises en het verdere verloop ervan valt nauwelijks te voorspellen. Ook zitten we op dit moment nog midden in een periode van Lock down. Nog nooit is het zo moeilijk geweest om een prognose te geven over de ontwikkeling van de cliëntaantallen.

In 2018 is voor de ontwikkeling van de aantallen bijstandspartijen, na afstemming met de gemeenten Brunssum en Landgraaf, gekozen voor een middellange termijn prognose. Het streven werd uitgesproken om over de jaren 2018 t/m 2022 een daling van het aantal bijstandspartijen te realiseren van 10%. Dat betekende per jaar een daling van 2% van de cliëntaantallen. Voor de gemeente Beekdaelen wordt de nullijn gehanteerd. Voor de jaren 2021 en 2022 blijven wij vasthouden aan deze prognose wat betekent dat wij uitgaan van een daling van de cliëntaantallen met 2% per jaar.
Naast alle onzekerheden is één ding zeker: het jaar 2020 gaat de geschiedenisboeken in!

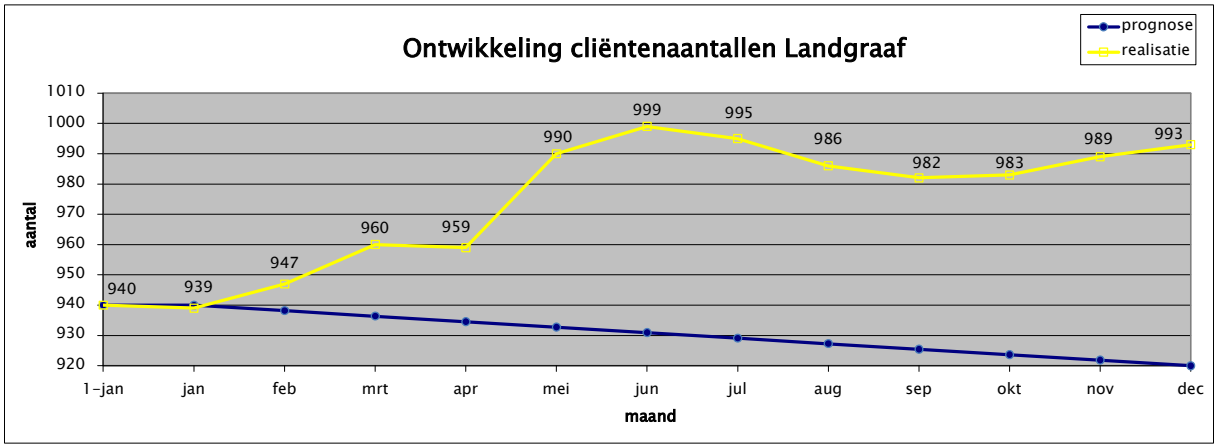
In hoofdstuk 1.2.4 vindt u een uitgebreidere toelichting over de gevolgen van de Covid-19 pandemie voor ISD BOL.

Ontwikkeling cliëntenaantallen PW per ultimo maand

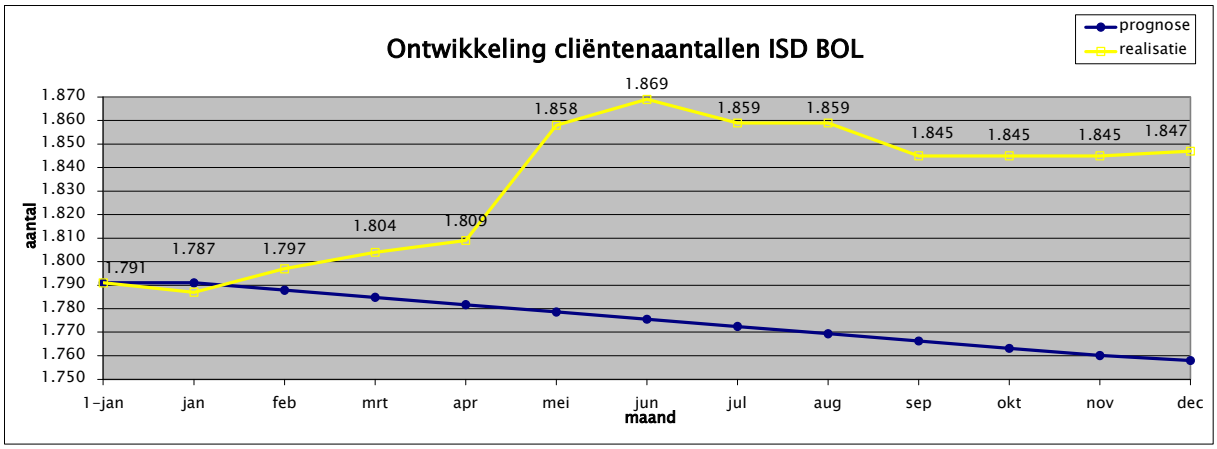

* Beekdaelen (postcodegebied Onderbanken)

Bovenstaande grafieken monitoren de cliëntaantallen waarbij rekening is gehouden met de procentuele afname van 2% (10% over 5 jaar) voor de gemeenten Brunssum en Landgraaf. De gemeente Beekdaelen (postcodegebied Onderbanken) gaat uit van de nullijn.

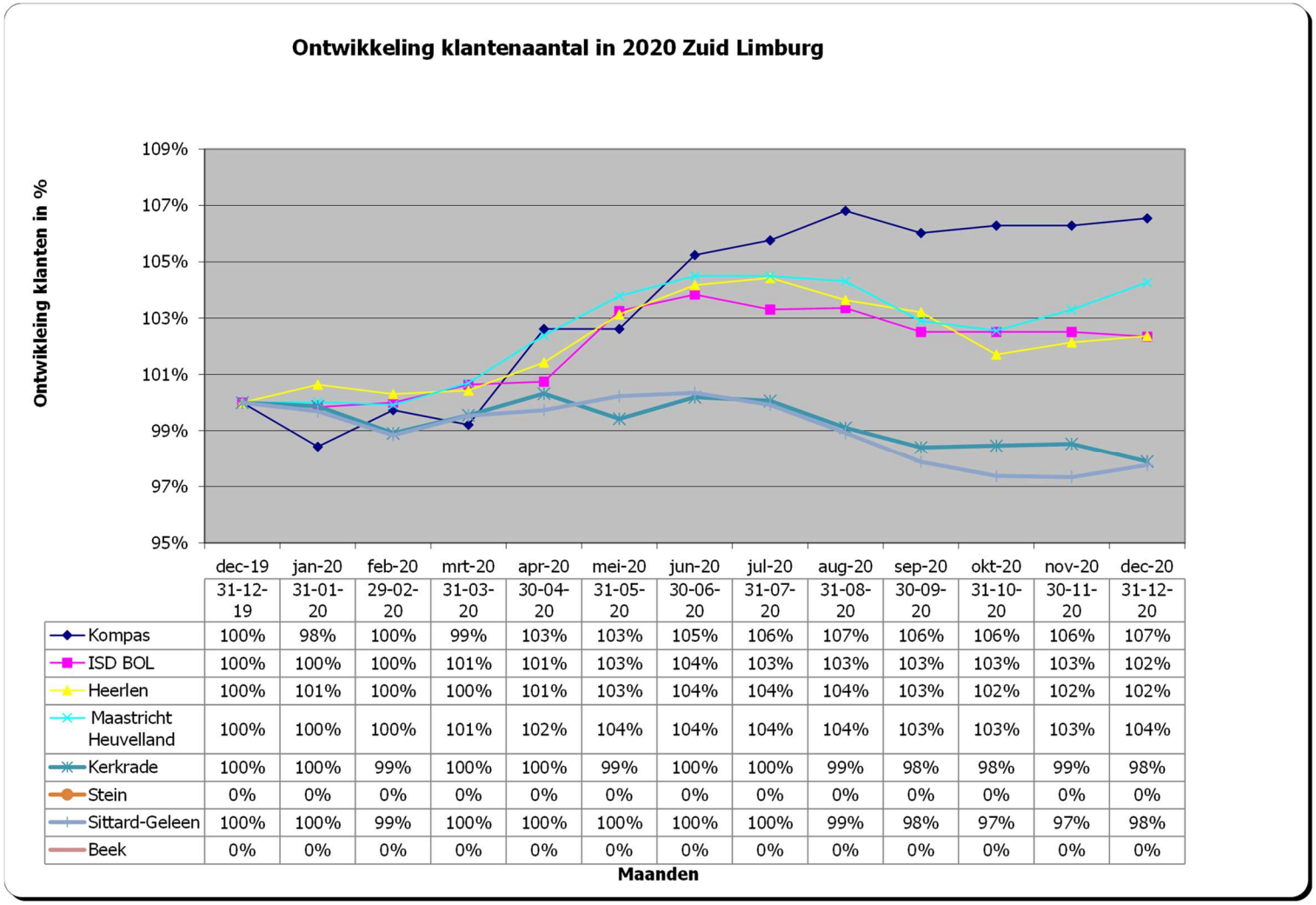
Bovenstaande cijfers betreffen de PW aantallen. Cijfers IOAW: Brunssum 21; Beekdaelen (postcodegebied Onderbanken) 6; Landgraaf 45.

De beginstand van de prognoselijn van het lopend jaar is de eindstand van de realisatielijn van voorgaand jaar. Dus het aantal cliënten per 1 januari van het lopend jaar is gelijk aan het aantal cliënten per 31 december van het voorgaand jaar.

De corona-crisis en de daarmee gepaard gaande maatregelen hebben gevolgen voor de Nederlandse economie. Deze crisis en de gevolgen daarvan krijgen hun weerslag op zowel de ontwikkeling van de cliëntaantallen alsook de resultaten van de activiteiten zoals benoemd in dit hoofdstuk.

Onderstaand overzicht laat de cliëntenontwikkeling (PW en IOAW) zien binnen de regio. Deze gegevens worden door iedere gemeente of samenwerkingsverband overhandigd aan de informatiemanager van Heerlen. Vervolgens worden de verzamelde gegevens als totaaloverzicht geretourneerd. Onderstaande cijfers zijn gerealiseerd per 31-12-2020.

	dec-19	jan-20	feb-20	mrt-20	apr-20	mei-20	jun-20	jul-20	aug-20	sep-20	okt-20	nov-20	dec-20
	31-12-19	31-01-20	29-02-20	31-03-20	30-04-20	31-05-20	30-06-20	31-07-20	31-08-20	30-09-20	31-10-20	30-11-20	31-12-20
Kompas	100%	98%	100%	99%	103%	103%	105%	106%	107%	106%	106%	106%	107%
ISD BOL	100%	100%	100%	101%	101%	103%	104%	103%	103%	103%	103%	103%	102%
Heerlen	100%	101%	100%	100%	101%	103%	104%	104%	104%	103%	102%	102%	102%
Maastricht Heuvelland	100%	100%	100%	101%	102%	104%	104%	104%	104%	103%	103%	103%	104%
Kerkrade	100%	100%	99%	100%	100%	99%	100%	100%	99%	98%	98%	99%	98%
Stein	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Sittard-Geleen	100%	100%	99%	100%	100%	100%	100%	100%	99%	98%	97%	97%	98%
Beek	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Dashboard

isdbol
| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

DASHBOARD
DOOR- EN UITSTROOM
PARTICIPATIEWET

Periode: DEC 2020

• *Aantal bijstandspartijen* (Participatiewet, in Jan 2021)

Start	Instroom	Uitstroom	Eind
1845	53	51	1847

• *Instroom* (aantal personen cumulatief t/m Jan 2021)

Instroom	647
Instroom - excl. binnenverh. en wijziging norm	542

• *Uitstroom* (aantal personen cumulatief t/m Jan 2021)

Uitstroom	588
Uitstroom - niet beïnvloedbaar	387
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: werk	169
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: handhaving	18
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: studie	14

• *Aantal bijstandspartijen, eindstand per gemeente*

	Brunssum	Beekdaelen	Landgraaf
Pw	736	118	993
IOAW	21	6	45
LKS	49	11	38

• *Financiële gegevens*

Uitgaven I-deel (excl. LKS)	28.165.124	Uitgaven minimabeleid en bijz. bijstand	2.897.748
Uitgaven I-deel (LKS)	724.082	Uitgaven bedrijfsvoeringskosten	6.849.988

Uitgaven W-deel Brunssum

€36.314 resterend

Uitgaven W-deel Beekdaelen

€35.988 resterend

Uitgaven W-deel Landgraaf

€32.726 resterend

Feb 2021

KPI dashboard 2019 | V1.0

Verklarende woordenlijst Dashboard:

Aantal bijstandspartijen

Betreft het aantal bijstandspartijen (alleenstaanden, alleenstaande ouders, echtparen) die op de eerste dag van de verslagmaand én op het meetmoment (laatste dag van de maand) een uitkering in het kader van de Participatiewet ontvingen naar de voor hen geldende norm.

Instroom

Betreft de cumulatieve instroom Participatiewet van cliënt en eventuele partner tot en met de laatste dag van de verslagperiode.

Uitstroom

Betreft de cumulatieve uitstroom Participatiewet van cliënt en eventuele partner tot en met de laatste dag van de verslagperiode.

Aantal bijstandspartijen, eindstand per gemeente

Stand van het aantal bijstandspartijen Participatiewet (alleenstaanden, alleenstaande ouders, echtparen) per gemeente op de laatste dag van de maand. Aangevuld met de aantallen IOAW en LKS.

Financiële gegevens

Weergave van de uitgaven ten opzichte van de vastgestelde budgetten.

Uitgaven W-deel per gemeente

Het percentage uitgaven inclusief verplichtingen van het budget W-deel per gemeente tot en met de laatste dag van de verslagperiode met vermelding van de resterende budgetruimte.

Factsheet

isdbol
| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

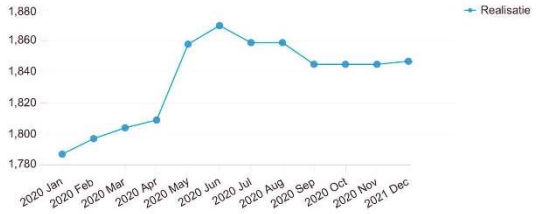
FACTSHEET
DOOR- EN UITSTROOM
PARTICIPATIEWET

Periode: Dec 2020
Organisatie: ISDBOL

VOLUME T/M Dec 2020

647	DOSSIERS INSTROOM
588	DOSSIERS UITSTROOM
Jan 2020	Dec 2020
1791	1847

BIJSTANDSVOLUME AFGELOPEN 12 MAANDEN

Jan 2020	LEEFTIJD	Dec 2020
8%	< 27 JAAR	9%
48%	27-50 JAAR	48%
44%	> 50 JAAR	43%

GEDIAGNOSTICEERD

Jan 2020	Dec 2020
97%	99%

ACTUEEL BESCHIKBAAR VOOR (REGULIERE) ARBEID

Jan 2020	Dec 2020
210	197

Jan 2020	Arbeidsfitheid	Dec 2020
66	0. Onbekend	30
106	A. Re-integratie. Direct naar werk 80-100	138
7	A. Re-integratie. Direct naar werk, doelgroepregister/LKS 80-100	11
57	A. Re-integratie. Parttime werk max haalbaar 80-100	53
97	A. Re-integratie. Parttime werk niet max haalbaar 80-100	48
222	B. Participatie. Ontwikkeltraject 12-24 maanden met minder arbeidspotentieel 30-50	239
207	B. Participatie. Ontwikkeltraject 3-12 maanden met hoog arbeidspotentieel 50-80	197
819	B. Participatie. Sociale activering 0-30	825
151	DAO Duurzaam arbeids- en trajectongeschiktheid	227
26	DAU Duurzaam arbeidsongeschikt UWV	29
210	TAO Tijdelijke arbeids- en trajectongeschiktheid	264
0	Zonder waarde	0

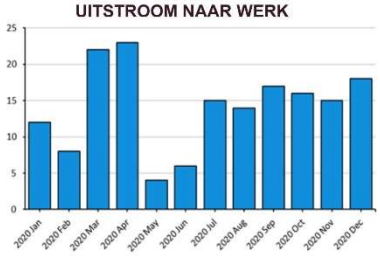
UITSTROOM

< 27 jaar	21%
27-50 jaar	47%
> 50 jaar	32%

UITGESTROOMD UIT UITKERING TOTAAL

588

UITSTROOM NAAR WERK

KPI factsheet 2019 | V1.0

Verklarende woordenlijst Factsheet:

Volume t/m

- ***Instroom:***

Aantal dossiers (bijstandspartijen) instroom Participatiewet (cumulatief) vanaf 01-01-2020.

- ***Uitstroom:***

Aantal dossiers (bijstandspartijen) uitstroom Participatiewet (cumulatief) vanaf 01-01-2020.

- ***Bijstandspartijen:***

Beginstand van het aantal dossiers Participatiewet per 01-01-2020 versus rapportageperiode.

Bijstandsvolume afgelopen 12 maanden

Verloop van het aantal dossiers (bijstandspartijen) Participatiewet afgelopen 12 maanden.

Leeftijd

Aantal cliënten Participatiewet vanaf 01-01-2020 versus rapportageperiode onderverdeeld naar leeftijdscategorieën.

Gediagnosticeerd

Aantal cliënten Participatiewet met de bijbehorende categorie arbeidsfitheid welke ook te diagnosticeren zijn. Cliënten waarbij er geen diagnose kan worden afgenomen zijn niet meegenomen in deze percentages (denk aan cliënten die in een instelling verblijven).

Actueel beschikbaar voor reguliere arbeid

Aantal cliënten Participatiewet welke binnen 6 maanden bemiddeld kunnen worden naar regulier werk (al dan niet met ondersteuning van loonkostensubsidie).

Arbeidsfitheid

Indeling cliënten Participatiewet naar arbeidsfitheid begin van het jaar versus rapportage periode.

Categorie 0. Onbekend = Diagnose is nog niet volledig afgerond, arbeidsfitheid nog niet vastgesteld.
Categorie A. Re-integratie. Direct naar werk 80-100 = Zonder LKS bemiddelbaar naar regulier werk.
Categorie A. Re-integratie. Direct naar werk, doelgroepregister/LKS 80-100 = Met LKS bemiddelbaar naar werk.
Categorie A. Re-integratie. Parttime werk max haalbaar 80-100 = Parttime werk maximaal haalbaar.
Categorie A. Re-integratie. Parttime werk niet max haalbaar 80-100 = Naast parttime werk, bemiddeling naar werk mogelijk
Categorie B. Participatie. Ontwikkeltraject 12-24 maanden met minder arbeidspotentieel 30-50 = Binnen 1 jaar in staat tot 12 uur vrijwilligerswerk/ontwikkelplek per week.
Categorie B. Participatie. Ontwikkeltraject 3-12 maanden met hoog arbeidspotentieel 50-80 = Binnen 1 jaar in staat tot 25 uur per week vrijwilligerswerk/ontwikkelplek.
Categorie B. Participatie. Sociale activering 0-30 = bemiddelbaar naar een maatschappelijke participatieplaats

DAO Duurzaam arbeids- en trajectongeschiktheid = duurzaam niet in staat tot werken of participatie
DAU Duurzaam arbeidsongeschiktheid UWV = op grond van uitkering UWV duurzaam arbeidsongeschikt
TAO Tijdelijke arbeids- en trajectongeschiktheid = 3 tot 12 maanden niet in staat tot werken of participatie
0 Zonder waarde = Diagnose niet afgenomen, arbeidsfitheid onbekend.

Uitstroom
Indeling cliënten Participatiewet dat in totaal is uitgestroomd onderverdeeld naar leeftijdscategorieën.

Uitstroom naar werk
Aantal cliënten Participatiewet dat maandelijks is uitgestroomd naar werk en daarmee onafhankelijk is geraakt van een bijstandsuitkering in het kader van de Participatiewet.

Uitgestroomd uit uitkering totaal
Aantal cliënten Participatiewet (cumulatief) welke zijn uitgestroomd met elke voorkomende reden.

Monitoring

Monitoring 1: De instroomreden per doelgroep

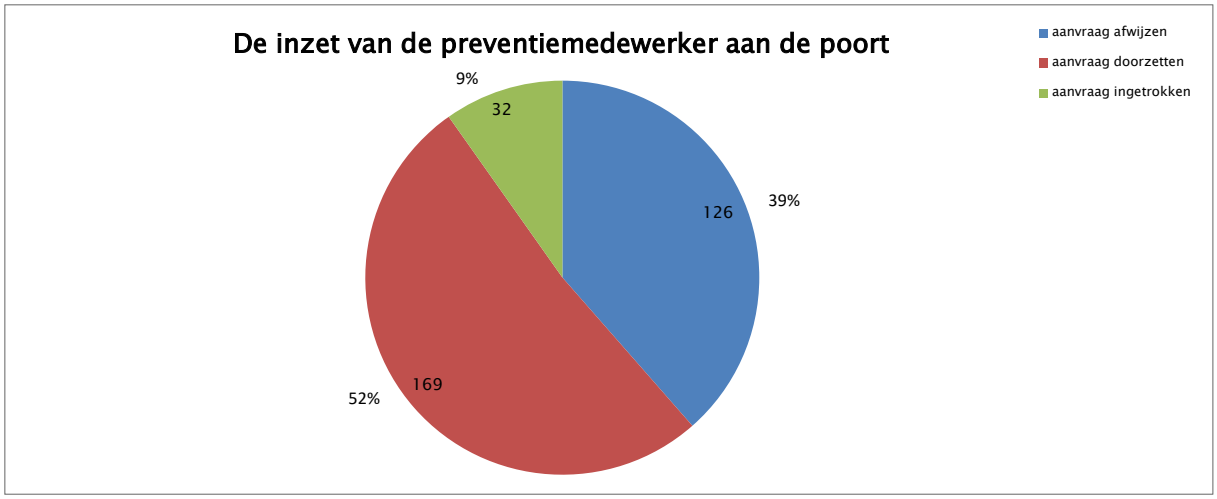
Onderstaande cijfers zijn cumulatief.

Instroomreden	*jan*	*feb*	*mrt*	*apr*	*mei*	*jun*
beëindiging studie	1	3	6	9	12	14
beëindiging huwelijk / relatie	3	4	14	19	27	33
einde inkomsten zelfstandig beroep of start bedrijf	1	1	1	4	5	8
einde inkomsten uitkering WW	1	5	12	16	27	38
einde inkomsten uitkering WAO / WIA		2	4	4	4	4
einde inkomsten ander inkomen	11	18	29	29	32	35
einde inkomsten arbeid dienstbetrekking	4	9	13	35	55	66
einde inkomsten uitkering ziekte	1	3	4	4	11	11
verhuizing vanuit buitenland	1	4	9	9	13	16
andere oorzaak		2	2	3	3	3
verhuizing binnen ISD BOL-gemeente		2	3	6	7	11
verhuizing binnen Parkstad (niet ISD BOL)	5	13	20	27	34	37
verhuizing van buiten Parkstad	2	5	11	8	12	14
detentie		3	4	8	9	9
wijzigen norm		13	16	24	30	43
eerder beëindigd niet voldoen aan inlichtingenplicht	2	3	7	8	8	9
Totaal	32	90	155	213	289	351

Instroomreden	*jul*	*aug*	*sep*	*okt*	*nov*	*dec*
beëindiging studie	17	20	23	26	27	30
beëindiging huwelijk / relatie	33	39	46	49	57	61
einde inkomsten zelfstandig beroep of start bedrijf	9	9	10	12	12	12
einde inkomsten uitkering WW	47	49	51	64	69	71
einde inkomsten uitkering WAO / WIA	6	8	9	10	10	10
einde inkomsten ander inkomen	36	40	44	44	50	57
einde inkomsten arbeid dienstbetrekking	73	77	80	88	100	109
einde inkomsten uitkering ziekte	11	13	15	16	16	19
verhuizing vanuit buitenland	21	24	26	36	39	52
andere oorzaak	3	3	3	3	3	3
verhuizing binnen ISD BOL-gemeente	12	14	16	18	20	22
verhuizing binnen Parkstad (niet ISD BOL)	40	44	47	53	62	66
verhuizing van buiten Parkstad	14	17	23	23	23	23
detentie	10	11	11	11	12	14
wijzigen norm	46	52	66	68	73	83
eerder beëindigd niet voldoen aan inlichtingenplicht	10	13	13	14	14	15
Totaal	388	433	483	535	587	647

- *De instroomreden geeft aan waarom een cliënt een uitkering heeft aangevraagd. Uitzondering zijn de instroomredenen 'verhuizing binnen ISD BOL-gemeente' en 'wijzigen norm'.*
    - *Verhuizing binnen ISD BOL : een cliënt verhuist van de ene BOL-gemeente naar een andere BOL-gemeente. De cliënt vraagt geen nieuwe uitkering aan, de verhuizing wordt doorgegeven als een wijziging in de leefomstandigheden waarna de uitkering wordt voortgezet.*
    - *Wijzigen norm: De leefvorm van een cliënt wijzigt (bv. van alleenstaande naar echtpaar). Ook hier geldt dat de cliënt geen nieuwe uitkering aanvraagt, hij geeft een wijziging in zijn leefomstandigheden door waarna de uitkering wordt voortgezet naar de nieuwe gewijzigde norm.*

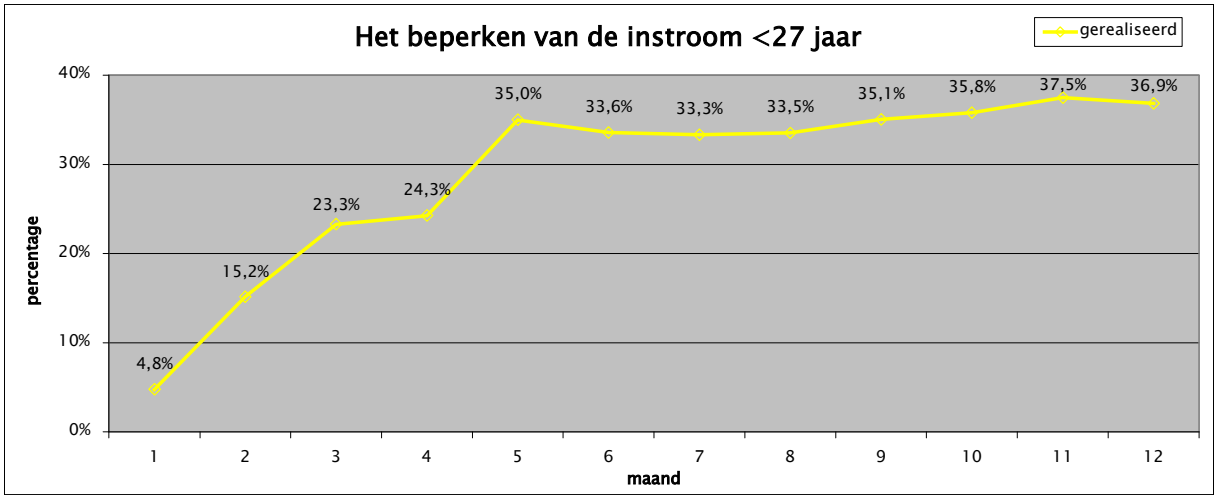
Monitoring 2: De inzet van de preventiemedewerker aan de poort

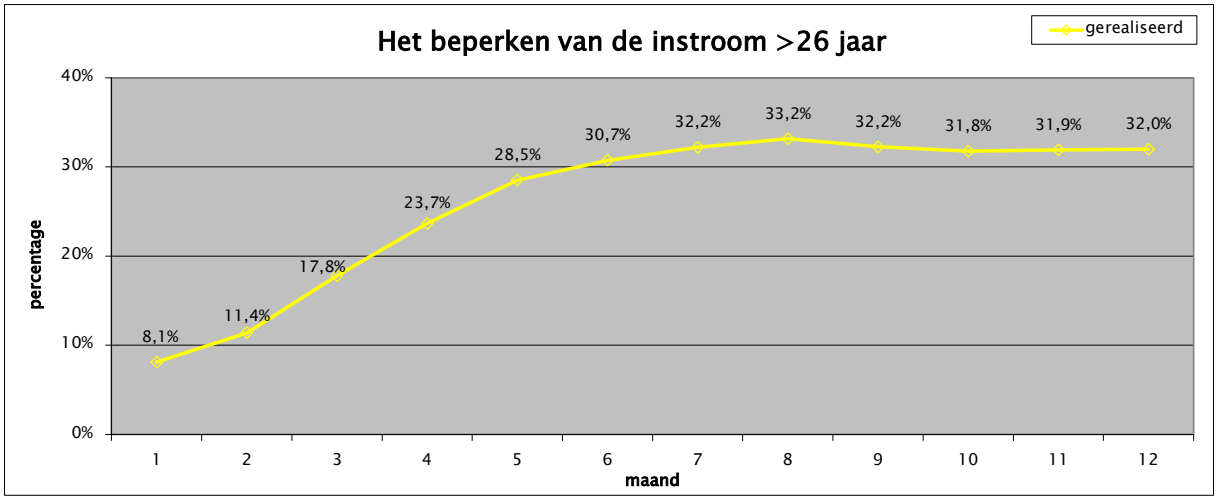
De preventiemedewerker screent alle inkomende aanvragen voor levensonderhoud op mogelijke onregelmatigheden. Is er sprake van onregelmatigheden start de preventiemedewerker een onderzoek. Deze grafiek geeft inzage in de resultaten van deze onderzoeken tot en met het meetmoment.

Aanvraag afwijzen: onderzoek heeft geleid tot afwijzing van de aanvraag levensonderhoud.
Aanvraag doorzetten: geen onregelmatigheden geconstateerd (na onderzoek) bij aanvraag levensonderhoud.
Aanvraag ingetrokken: cliënt trekt aanvraag levensonderhoud alsnog in.

Monitoring 3: Het beperken van de instroom aan de poort

Van alle jongeren die een uitkering aanvragen is 36,9% (101 aanvragen) tegengehouden aan de poort. De cliënten die in de 4 weken zoekperiode zitten worden buiten beschouwing gelaten. De vier weken wachttermijn voor jongeren wordt overigens onder coronatijd meestal niet toegepast. Bij het meten van het resultaat worden ook meegenomen: aanvraag buiten behandeling gesteld (cliënt verschijnt niet op afspraak), aanvraag afgewezen en aanvraag ingetrokken (op verzoek cliënt).

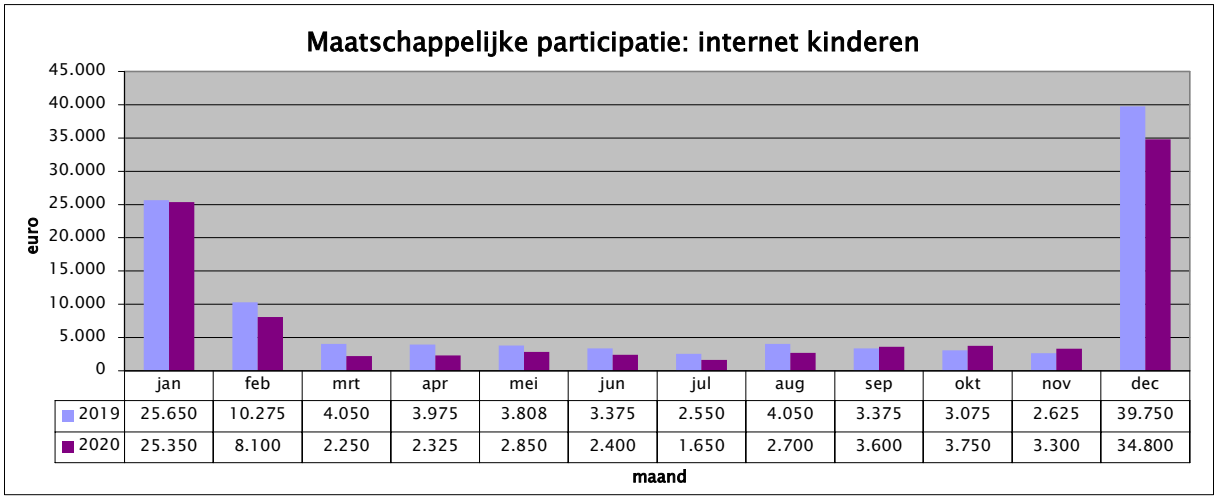
Van alle cliënten (vanaf 27 jaar) die een uitkering aanvragen is 32,0% (182 aanvragen) tegengehouden aan de poort. Bij het meten van het resultaat worden ook meegenomen: aanvraag buiten behandeling gesteld (cliënt verschijnt niet op afspraak), aanvraag afgewezen en aanvraag ingetrokken (op verzoek cliënt).

Monitoring 4: De uitgaven op de bijzondere bijstand en minimabeleid

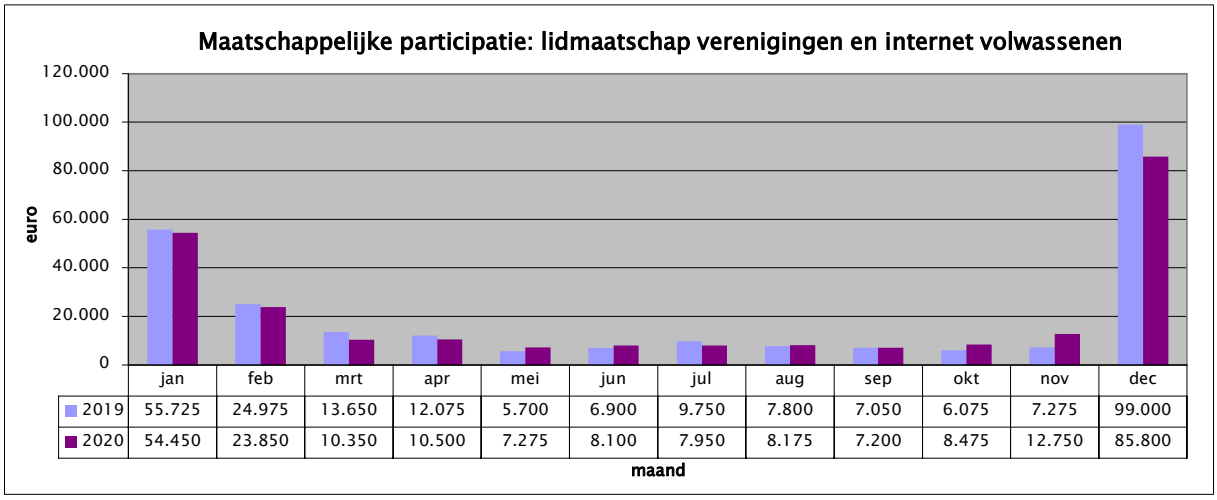
De gegevens van deze monitor zijn tot en met december.

omschrijving	*primitieve begr. 2020*	*berap 2 2020*	*realisatie t/m verslagmnd*
maatschappelijke participatie:			
- internet kinderen	120.000	108.000	93.075
- lidmaatschap vereniging en internet volwassenen	275.000	250.000	244.875
collectieve ziektekostenverzekering	139.000	127.000	123.716
studietoeslag *	0	20.000	3.740
individuele inkomenstoeslag	457.000	452.000	419.442
overige bijzondere bijstand	550.000	428.500	444.975
budgetbeheer	6.500	10.000	6.490
bewindvoering	1.495.000	1.555.000	1.561.435
totaal	**3.042.500**	**2.950.500**	**2.897.748**

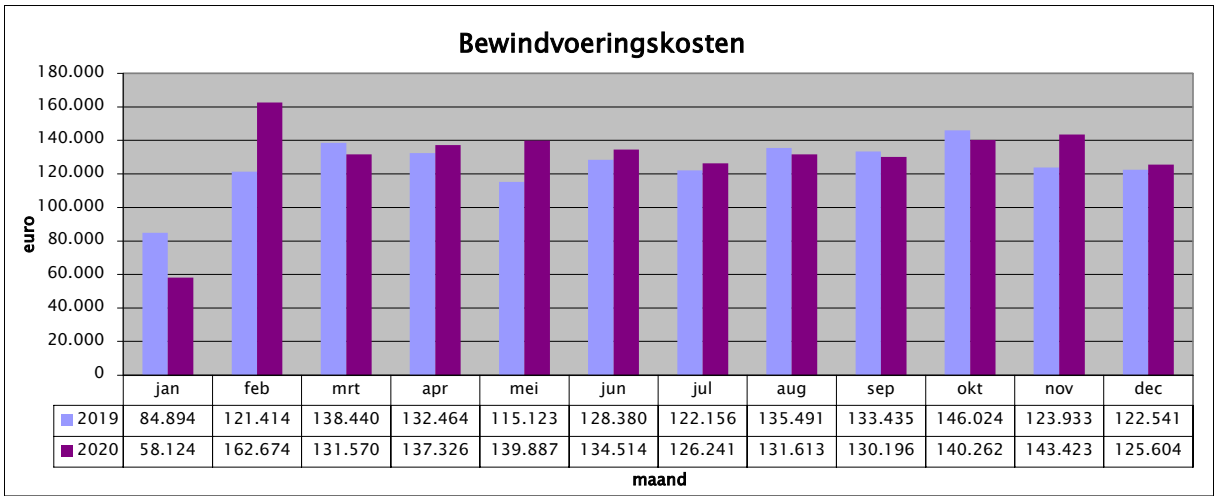
* voor de gemeente Landgraaf is € 20.000,- bijgeraamd voor de studietoeslag ivm gewijzigd beleid.

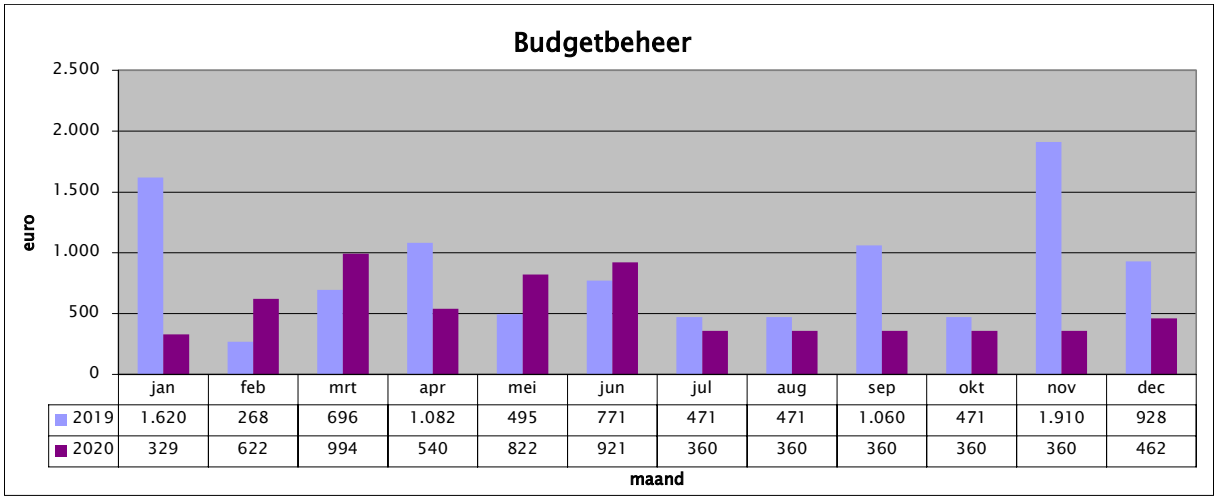
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	25.650	10.275	4.050	3.975	3.808	3.375	2.550	4.050	3.375	3.075	2.625	39.750
2020	25.350	8.100	2.250	2.325	2.850	2.400	1.650	2.700	3.600	3.750	3.300	34.800

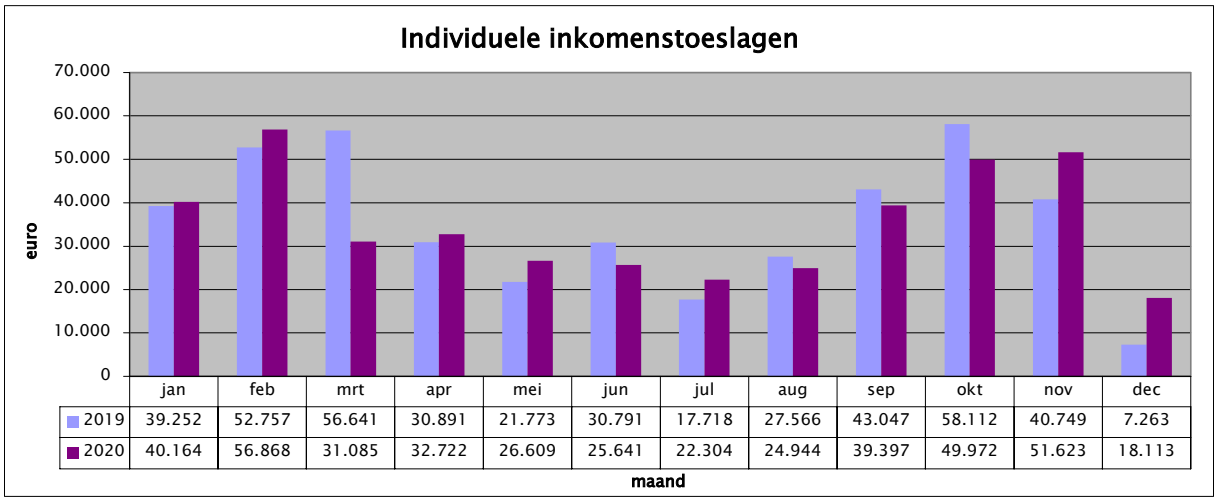
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	55.725	24.975	13.650	12.075	5.700	6.900	9.750	7.800	7.050	6.075	7.275	99.000
2020	54.450	23.850	10.350	10.500	7.275	8.100	7.950	8.175	7.200	8.475	12.750	85.800

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	84.894	121.414	138.440	132.464	115.123	128.380	122.156	135.491	133.435	146.024	123.933	122.541
2020	58.124	162.674	131.570	137.326	139.887	134.514	126.241	131.613	130.196	140.262	143.423	125.604

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	1.620	268	696	1.082	495	771	471	471	1.060	471	1.910	928
2020	329	622	994	540	822	921	360	360	360	360	360	462

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	39.252	52.757	56.641	30.891	21.773	30.791	17.718	27.566	43.047	58.112	40.749	7.263
2020	40.164	56.868	31.085	32.722	26.609	25.641	22.304	24.944	39.397	49.972	51.623	18.113

Monitoring 5: De uitgaven op het Participatiebudget (W-deel)

gemeente	*kostenpost*	*budget*	*betaald in 2020*	*restant verplichting*	*nog te besteden*
Brunssum	Arbo controles	35.000	20.780		14.220
	Diagnose	5.000	20.997		-15.997
	Maatwerk en overig	6.811	70.808		-63.997
	Préstarttrajecten	3.000	4.063		-1.063
	Reiskosten ivm traject	10.000	30.063		-20.063
	Premies	60.000	24.000		36.000
	Urenverantwoording	392.667	392.667		0
	Nog in te zetten middelen	37.543			37.543
	Voorzieningen PW	150.000	75.757		74.243
	Compensatie inzet Betere Buren	191.833	216.404		-24.571
Brunssum		**891.854**	**855.540**	**0**	**36.314**
Beekdaelen (vo	Arbo controles	1.000	284		716
	Diagnose	3.000	2.809		191
	Maatwerk en overig	8.078	14.394		-6.316
	Préstarttrajecten	1.000			1.000
	Reiskosten ivm traject	1.000	205		795
	Premies	15.000	7.541		7.459
	Urenverantwoording	67.255	67.255		0
	gemeentelijk werkbedrijf	7.766			7.766
	Voorzieningen PW	27.000	10.623		16.377
	Begeleidingstraj. naar werk	8.000			8.000
Beekdaelen (postcodegebied Onderbanken)		**139.099**	**103.111**	**0**	**35.988**
Landgraaf	Arbo controles	15.000	9.969		5.031
	Diagnose	5.000	28.051		-23.051
	Maatwerk en overig	15.000	13.533		1.467
	Préstarttrajecten	3.000	720		2.280
	Reiskosten ivm traject	5.000	11.442		-6.442
	Premies	50.000	21.000		29.000
	Urenverantwoording	497.171	497.171		0
	Voorzieningen PW	42.089	67.682		-25.593
	Begeleidingstraj. naar werk	2.500			2.500
Landgraaf		**634.760**	**649.569**	**0**	**-14.809**
totaal ISD BOL		**1.665.713**	**1.608.219**	**0**	**57.494**

Toelichting jaarresultaat besteding werkdeel 2020

De gemeenten Brunssum, Beekdaelen en Landgraaf hebben respectievelijk € 891.854, €139.099 en € 682.295 beschikbaar gesteld om mensen uit de bijstandsregelingen te begeleiden naar werk. Zowel ISD BOL alsook de mensontwikkelbedrijven van de gemeenten en de zelfredzaamheidscoach maken gebruik van dit budget. Voor alle de gemeente Brunssum en Beekdaelen is er sprake van onderuitputting van respectievelijk € 36.314 en € 35.988.

Voor de gemeente Landgraaf is er een tekort van € 14.809. In november 2020 is er echter een besluit genomen door de gemeenteraad van Landgraaf om het afgeraamde bedrag in de 2e BERAP van ISD BOL op de urenverantwoording ad € 47.535 in te zetten op het W-deel. Dit bedrag kon door de datum van besluitvorming door de gemeenteraad niet meer worden opgenomen in een gewijzigde begroting van ISD BOL, maar is dus wel beschikbaar gesteld door Landgraaf en ook ontvangen door ISD BOL. Dit resulteert derhalve in een teruggave van € 32.726. Op de volgende bladzijde nog ter verduidelijking de opsomming van de bedragen.

Tekort op basis van het begrote budget	€ -14.809
Beschikbaar gesteld door Landgraaf op 20-11-20	€ 47.535
Teruggaaf aan Landgraaf	€ 32.726

Om aan het budget over 2020 invulling te kunnen geven is met de gemeenten afstemming gezocht over de bestedingsdoeleinden. De keuzes die hierbij zijn gemaakt worden per gemeente getoond op het overzicht zoals op de vorige pagina getoond.

Per uitgavenpost wordt vermeld wat het beschikbare budget is en wat er daadwerkelijk is betaald. Dit overzicht werd door het MT van ISD BOL gebruikt om sturing aan de organisatie te geven bij de inspanningen die moeten leiden tot werk, re-integratie en participatie.
Onderstaand wordt ingegaan op de afwijkingen tussen prognose en realisatie.

Arbo controles
Het budget was voor alle gemeenten toereikend.

Diagnose
De reguliere kosten voor de CompetenSYS diagnose zijn voor Brunssum en Landgraaf hoger uitgevallen.

Maatwerk trajecten en overig
Het budget was voor de gemeente Brunssum en Beekdaelen niet toereikend, de gemeente Landgraaf is wel met het budget uitgekomen.

Préstarttrajecten
Dit budget was voor de gemeente Brunssum niet toereikend. Uit dit budget worden de kosten verbonden aan begeleiding vanuit het zelfstandigenloket gefinancierd.

Reiskosten ivm traject
In Brunssum en Landgraaf zijn meer reiskosten voor een traject vergoed. In Beekdaelen daarentegen minder.

Premies
Op dit budget drukken de uitstroompremies. Voor alle drie de gemeenten is er sprake van lagere kosten.

Voorzieningen Participatiewet
In Landgraaf is sprake van een overschrijding terwijl in Brunssum en Beekdaelen sprake is van een onderuitputting. Onder deze noemer worden de loonwaardemetingen en de jobcoaching van LKS PW trajecten verantwoord. Gebleken is dat het plaatsen van cliënten met een arbeidsbeperking op een betaalde baan met loonkostensubsidie (LKS) steeds beter lukt.

Compensatie Betere Buren en gemeentelijk werkbedrijf
Drie medewerkers van ISD BOL waren tot 1 januari 2021 op detacheringsbasis werkzaam als ontwikkelcoaches bij het mensontwikkelbedrijf Betere Buren. Om de werkzaamheden bij ISD BOL uit te kunnen blijven voeren stelt de gemeente Brunssum een bedrag ter beschikking waarmee ISD BOL capaciteit inhuurt voor de uitvoering van taken op doelmatigheidsgebied.

Om gebruik te kunnen maken van de systemen bij ISD BOL hebben de medewerkers die werken bij de mensontwikkelbedrijven van de gemeenten alsook de zelfredzaamheidscoach van de gemeente Beekdaelen een eigen inlog-account. De kosten voor deze accounts van medewerkers die werken voor Betere Buren en de zelfredzaamheidscoach zijn ten laste gebracht van het Werk-deel. Dit op verzoek van de gemeenten Brunssum en Beekdaelen.

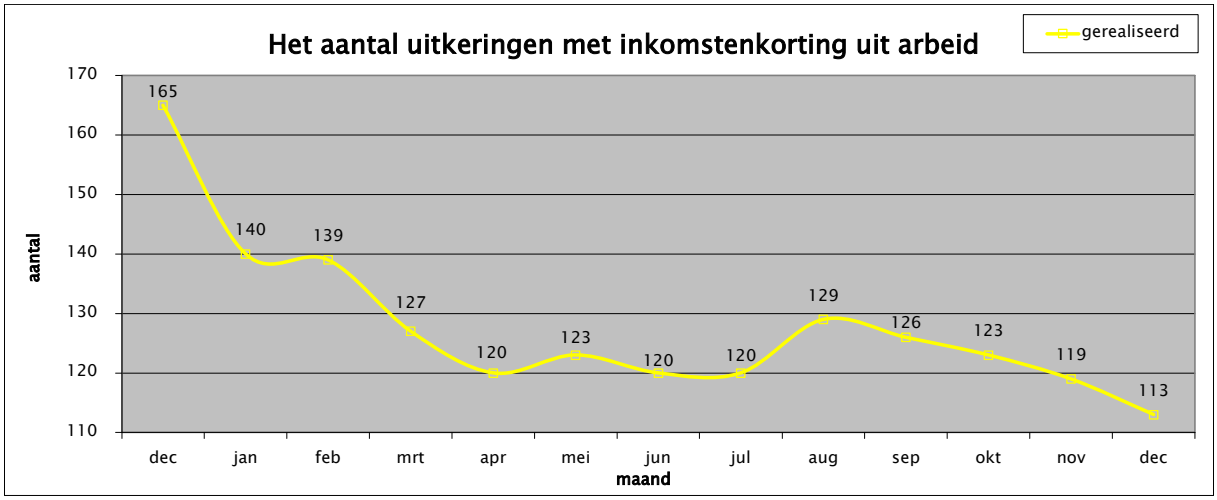
Monitoring 6: De uitgaven op de LKS, additionele kosten en kosten persoonlijke ondersteuning

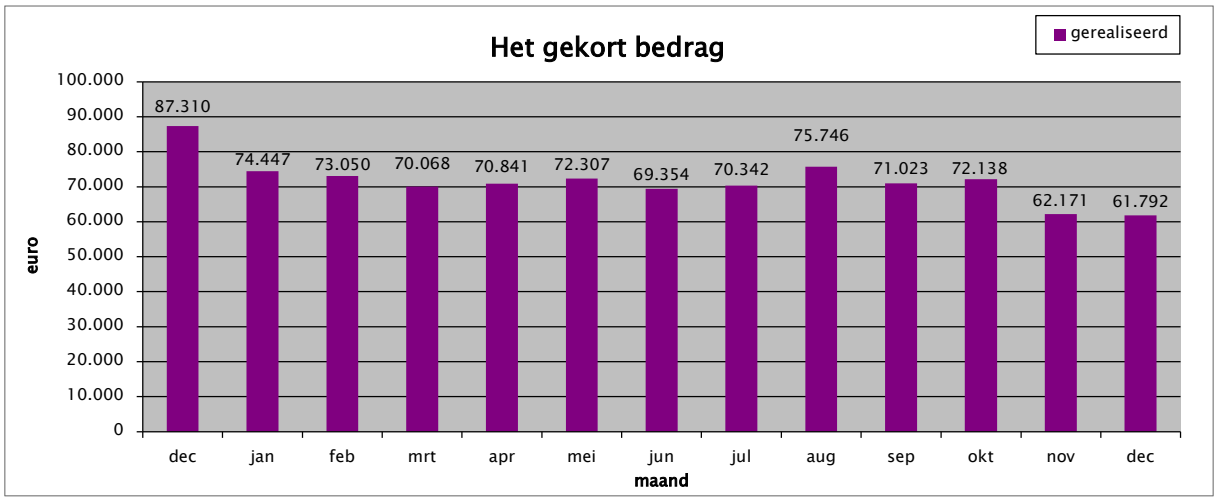
De gegevens van deze monitor zijn tot en met december.

	kostenpost	*betaald in 2020*
Brunssum		
	Loonkostensubsidies	351.855
	Additionele kosten	13.741
	Persoonlijke ondersteuning	5.717
	Loonwaardemeting	14.065
Brunssum		**385.377**
Beekdaelen (postcodebied Onderbanken)		
	Loonkostensubsidies	87.903
	Additionele kosten	5.525
	Persoonlijke ondersteuning	48
	Loonwaardemeting	1.563
Beekdaelen (postcodebied Onderbanken)		**95.038**
Landgraaf		
	Loonkostensubsidies	284.324
	Additionele kosten	24.101
	Persoonlijke ondersteuning	2.694
	Loonwaardemeting	13.023
Landgraaf		**324.142**
totaal ISD BOL		**804.558**

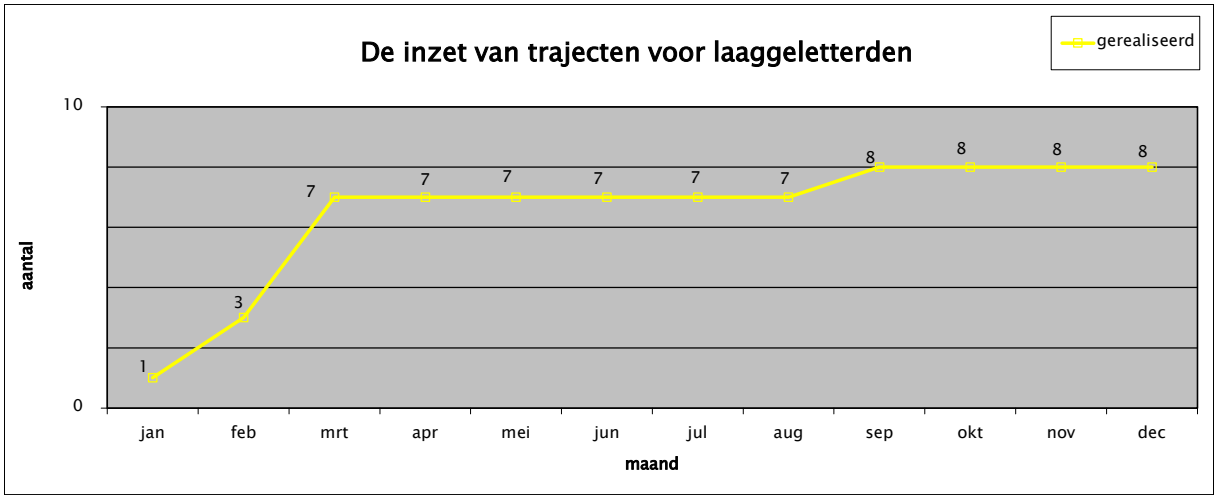
Monitoring 7: Het aantal uitkeringen met inkomstenkorting en de hoogte van het gekorte bedrag

De gegevens van deze monitor zijn tot en met december.

Monitoring 8: De inzet van trajecten voor laaggeletterdheid

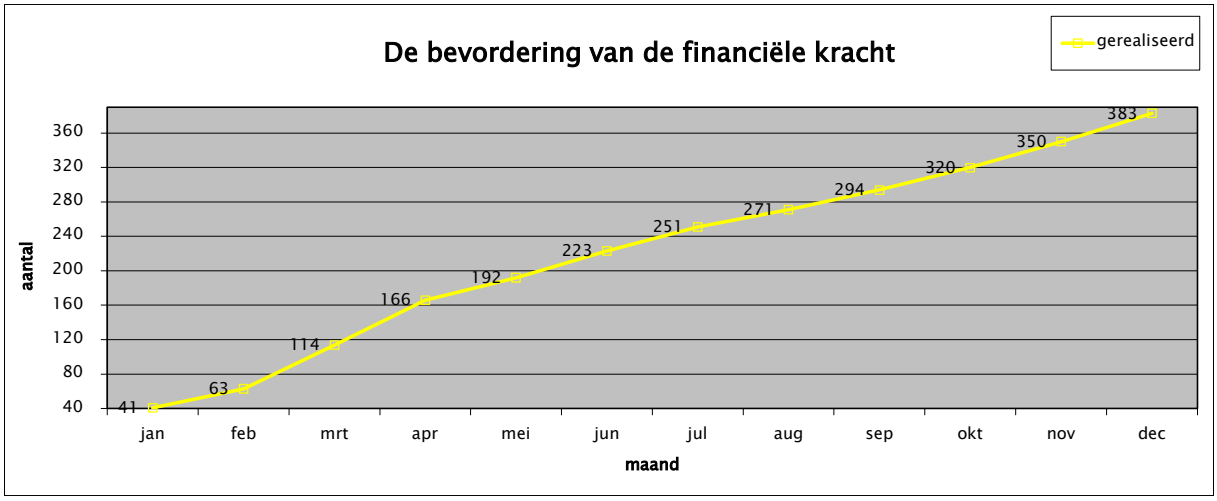

Indien het vermoeden bestaat bij de consulent dat er mogelijk sprake is van laaggeletterdheid wordt de Taalmeter ingezet. Door het inzetten van de Taalmeter kan eventuele laaggeletterdheid worden opgespoord. De Taalmeter is een instrument waarmee wij, d.m.v. online screening, op een snelle en eenvoudige manier mensen die laaggeletterd zijn en moeite hebben met lezen op het spoor kunnen komen. Aan mensen die de Taalmeter minder goed maken wordt een passende taalvoorziening aangeboden. Deze voorziening wordt afgestemd op de situatie en taalbehoeften van de klant. Er kan doorverwijzing plaatsvinden naar het ROC, de bibliotheek, een maatschappelijke organisatie, een (non)formele taalaanbieder of een vrijwilligersorganisatie.

Bovenstaande cijfers tonen bij hoeveel cliënten er laaggeletterdheid geconstateerd is en dat er tevens een passend traject is ingezet.

Om te kunnen bepalen of er mogelijk sprake is van laaggeletterdheid vult de cliënt een taaltest in. Het invullen van deze test vindt plaats in het bijzijn van de consulent zodat daarna direct, indien nodig, de Taalmeter kan worden ingezet. Door de corona maatregelen is een fysiek één-op-één gesprek tussen consulent en cliënt niet mogelijk. Hierdoor is er een achterstand ontstaan in de afname van de Taalmeters. Deze achterstand zal (zodra de coronamaatregelen dit toestaan) projectmatig worden aangepakt en ingehaald.

Monitoring 9: De bevordering van de financiële kracht

Bovenstaande cijfers tonen het aantal signalen waarbij geconstateerd is dat er mogelijk een risico is op het ontstaan van problematische schulden. Alle signalen (ongeacht of de uitkeringsaanvraag leidt tot een toekenning) worden doorgegeven aan het maatschappelijk werk. Bij het maatschappelijk werk wordt bepaald of er ondersteuning nodig is.

Monitoring 10: De uitstroomreden uit de uitkering

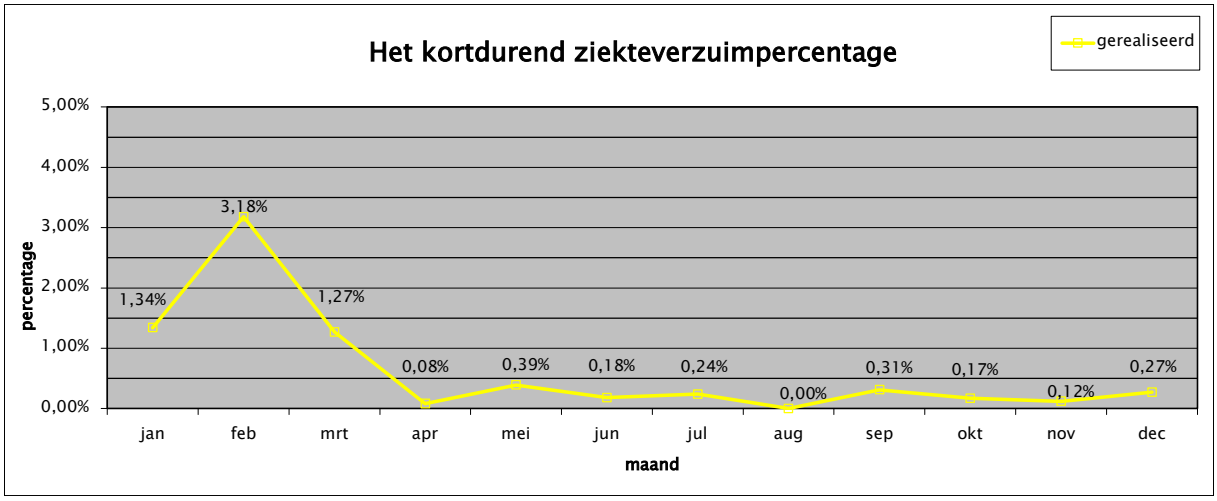
Onderstaande cijfers zijn cumulatief.

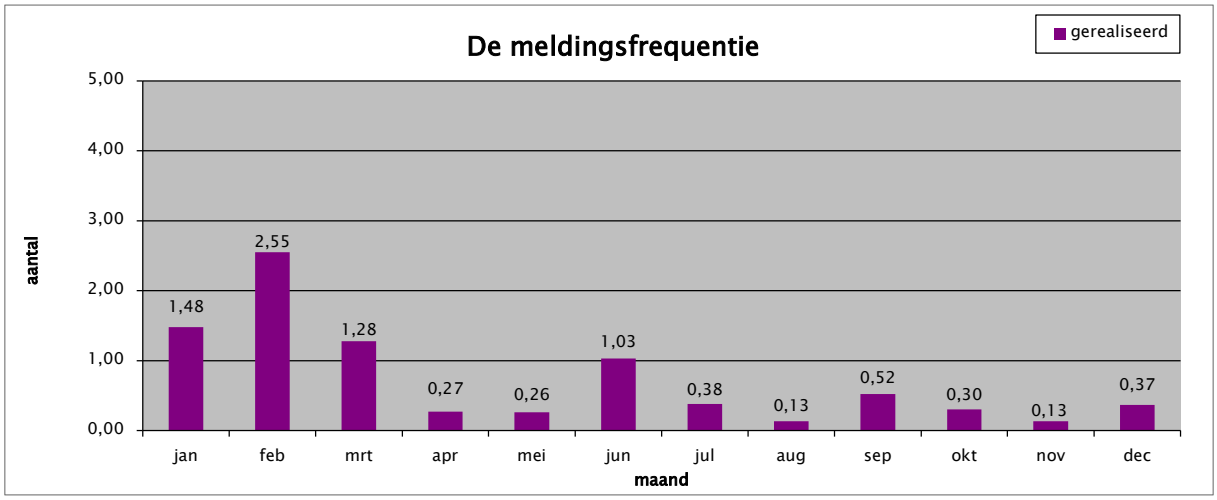
Uitstroomreden	*jan*	*feb*	*mrt*	*apr*	*mei*	*jun*
beïnvloedbaar						
aanvang studie	3	5	5	5	5	6
zelfstandig beroep/bedrijf	1	1	1	1	1	1
werk	11	18	40	61	61	74
andere oorzaak: handhaving (TBO)	4	5	8	8	9	11
Subtotaal	*19*	*29*	*54*	*75*	*76*	*92*
niet-beïnvloedbaar						
aangaan relatie	2	2	5	6	6	7
bereiken AOW-gerechtigde leeftijd	5	8	10	13	17	22
overlijden	1	1	3	5	8	9
detentie		2	4	5	5	5
uitkering: werkloosheid			1		2	2
uitkering: arbeidsongeschiktheid					1	1
allimentatie					1	1
ander inkomen (inclusief vermogen)	1	6	11	14	12	15
geen inlichtingen	3	5	10	10	10	14
verhuizing: binnen ISD BOL-gemeenten		1	1	2	3	7
verhuizing: binnen Parkstad niet zijnde ISD BOL	9	12	19	27	28	39
verhuizing: buiten Parkstad			2	4	8	9
andere oorzaak: wijzigen norm		8	11	18	22	31
andere oorzaak: op eigen verzoek		2	2	3	3	3
oorzaak bij partner	3	4	8	16	17	19
overig	1	1	1	1	1	1
Subtotaal	*25*	*52*	*89*	*124*	*144*	*185*
Totaal	44	81	143	199	220	277

Uitstroomreden	*jul*	*aug*	*sep*	*okt*	*nov*	*dec*
beïnvloedbaar						
aanvang studie	6	6	11	13	14	14
zelfstandig beroep/bedrijf	3	3	3	6	6	6
werk	85	98	118	129	146	163
andere oorzaak: handhaving (TBO)	11	13	15	16	19	18
Subtotaal	*105*	*120*	*147*	*164*	*185*	*201*
niet-beïnvloedbaar						
aangaan relatie	8	11	10	12	12	15
bereiken AOW-gerechtigde leeftijd	26	29	33	37	42	47
overlijden	12	14	18	19	21	23
detentie	6	6	7	7	8	9
overschrijden maximale verblijfsduur buitenland		1	1	1	1	1
uitkering: werkloosheid	2	2	2	2	3	3
uitkering: arbeidsongeschiktheid	1	1	2	2	3	3
allimentatie	1	1	1	1	2	2
ander inkomen (inclusief vermogen)	19	22	23	27	25	28
werk: uitkering ziekte				1	1	1
geen inlichtingen	16	19	20	22	23	32
verhuizing: buitenland				1	1	1
verhuizing: binnen ISD BOL-gemeenten	7	10	12	13	15	16
verhuizing: binnen Parkstad niet zijnde ISD BOL	47	55	58	68	74	78
verhuizing: buiten Parkstad	13	13	16	16	23	25
andere oorzaak: wijzigen norm	31	32	42	46	50	56
andere oorzaak: op eigen verzoek	6	7	8	8	9	9
oorzaak bij partner	21	25	28	31	36	38
overig	1	1	0	0	0	0
Subtotaal	*217*	*249*	*281*	*314*	*349*	*387*
Totaal	322	369	428	478	534	588

- *De uitstroomreden geeft aan waarom de uitkering is beëindigd. Uitzondering zijn de uitstroomredenen 'verhuizing binnen ISD BOL-gemeente' en 'andere oorzaak: wijzigen norm'.*
    - *Verhuizing binnen ISD BOL : een cliënt verhuist van de ene BOL-gemeente naar een andere BOL-gemeente. De uitkering wordt niet beëindigd, deze wordt voortgezet.*
    - *Wijzigen norm: De leefvorm van een cliënt wijzigt (bv. van alleenstaande naar echtpaar). Ook hier geldt dat de uitkering niet wordt beëindigd, deze wordt voortgezet in gewijzigde vorm.*

Monitoring 11: De ziekteverzuimcijfers

Deel 1
Jaarverslag

1.1 Programmaverantwoording

De programmaverantwoording gaat in op de programma's. Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten. De verschillende programma's zijn:
1. Bevorderen uitstroom
2. Beperken instroom
3. Maatschappelijke participatie
4. Bedrijfsvoering
5. Projecten

De programmaverantwoording bevat per programma een beschrijving van de realisatie van de doelstellingen. In het programmaplan van de begroting 2020 staan de voornemens die betrekking hebben op de programma's. Nu in de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van deze voornemens.

Tevens wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van de voornemens opgenomen in het Bedrijfsplan 2020 ISD BOL. In het Bedrijfsplan zijn 5 beleidsinhoudelijke activiteiten opgenomen die betrekking hebben op 4 kerntaken. Deze 4 kerntaken staan gelijk aan de eerste 4 programma's in de jaarstukken. Daarnaast zijn in het Beleidsplan 9 projecten opgenomen, hierover wordt binnen het programma Projecten verantwoording afgelegd.

Naast de verantwoording van de activiteiten wordt ook verantwoording afgelegd over de baten en lasten per programma. Ten slotte zijn in een aparte bijlage de verplichte beleidsindicatoren opgenomen.

1.1.1 Bevorderen uitstroom

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Activiteit 1: Uitstroom van de doelgroep 80 - 100 werkfit

Doel:
Nieuwe cliënten van de doelgroep 80-100% werkfit zo snel mogelijk laten uitstromen naar werk.

Bron:
MJBP 2019-2022 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunten 5 en 9.

Maatregel:
Cliënten die een beroep doen op de Participatiewet door een versterkte ketensamenwerking aan de poort laten uitstromen naar werk waarbij in 2020 verschillende werkwijzen voor de gemeenten worden gehanteerd.

Resultaat:
Van de nieuwe instroom Beekdaelen en Landgraaf doelgroep 80-100% werkfit, stroomt in 2020 75% binnen 6 maanden uit naar betaalde arbeid.

Van de nieuwe instroom Brunssum doelgroep 80-100% werkfit wordt:

- rekening houdend met de corona-crisis en
- rekening houdend met een ingroeimodel tot 1 september 2020,

in samenspraak met de gemeente Brunssum vastgesteld welke percentage binnen 3 maanden uitstroomt naar betaalde arbeid. De target hierbij dient minimaal vergelijkbaar te zijn met de target van 6 maanden in een genormaliseerde arbeidsmarkt.

Toelichting:
In 2020 blijft de samenwerking met het WSP aan de poort onverminderd van toepassing.
De werkwijze per gemeente is vervolgens als volgt:

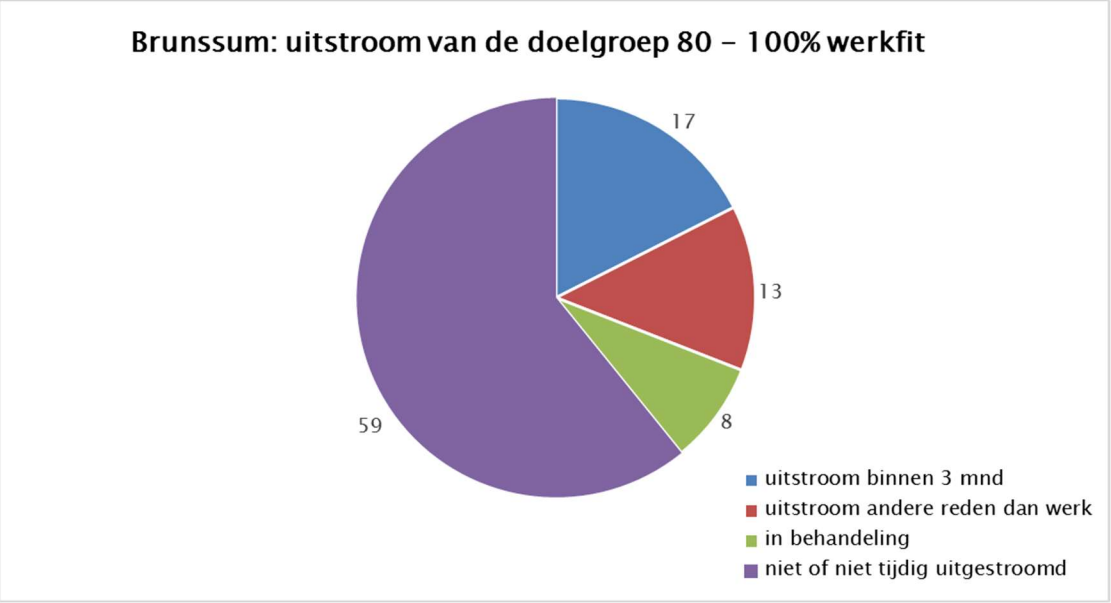
Brunssum
De werkcoaches van ISD BOL gaan in nauwe samenwerking met de ontwikkelcoaches van Betere Buren zoeken naar mogelijkheden om elkaar verder te ondersteunen om de gezamenlijke uitstroomresultaten te versterken. Daarnaast beoordelen de werkcoaches of directe activering binnen het mensontwikkelbedrijf Betere Buren van meerwaarde is voor de cliënt.

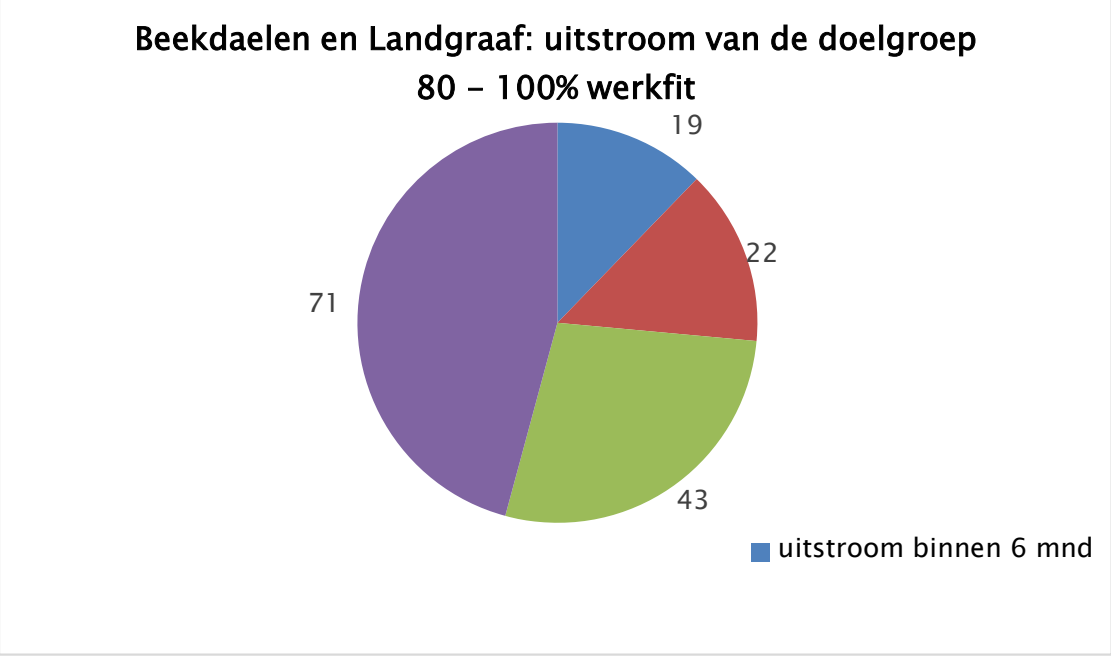
Beekdaelen
De samenwerking tussen de werkcoaches van ISD BOL en de zelfredzaamheidscoach (werkcoach) van de gemeente Beekdaelen is aan de poort reeds geruime tijd geïmplementeerd en blijft onverminderd in stand.

Landgraaf

De werkcoaches van ISD BOL zullen samen met de ontwikkelcoaches van het mensontwikkelbedrijf Landgraaf (MOB) zoeken naar mogelijkheden om elkaar verder te ondersteunen om de gezamenlijke uitstroomresultaten te versterken.

Rapportage:

Bij de start van de coronamaatregelen in maart 2020 ging de arbeidsmarkt 'op slot'. Potentiele werkgevers schrapten de werving van nieuwe mensen en hielden letterlijk de deur dicht omdat fysiek contact zoveel als mogelijk moest worden vermeden. Daarmee kwam de uitstroom naar arbeid behoorlijk onder druk te staan. Met de versoepeling van de maatregelen in juni kwam de bereidheid bij werkgevers weer langzaam op gang om in gesprek te gaan over eventuele plaatsing van cliënten. Door het stijgend aantal corona-infecties in het najaar zagen we aan het einde van 2020 dat werkgevers weer voorzichtiger werden en de deur weer op slot ging. Door de aanhoudende corona-pandemie is het gestelde resultaat niet behaald.

Activiteit 2: Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL

Doel:
Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL en de invulling van de doelstelling in het kader van de Wet Banenafspraak.

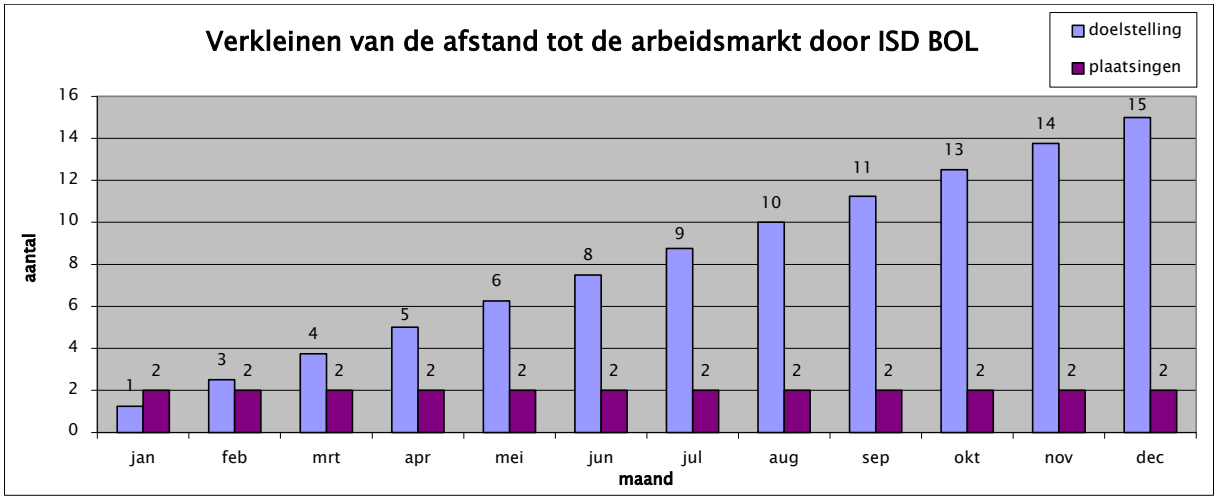
Bron:
MJBP 2019-2022 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunt 6.

Maatregel:
Voor cliënten een WBU-plek (werken met behoud van uitkering) inzetten, zodat de kans om toe te treden tot de arbeidsmarkt vergroot wordt. Met de verwachting dat cliënt sneller zal uitstromen naar regulier werk (eventueel met loonkostensubsidie). Naast WBU-plekken kunnen er ook ontwikkelplekken voor de klanten met een werkfitheid van 50-80 worden aangeboden.

Resultaat:
ISD BOL realiseert voor 15 cliënten WBU-plekken (duur 3 maanden) bij ISD BOL of bij de aangesloten gemeenten.

Toelichting:
Vanaf 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020 wordt gemeten hoeveel WBU-plekken bij ISD BOL of bij de aangesloten gemeenten zijn gerealiseerd.

Rapportage:

Een persoon werkzaam op een WBU-plek heeft recht op adequate begeleiding op de werkplek. De corona-maatregelen hebben ertoe geleid dat vrijwel alle medewerkers van ISD BOL van thuis uit werken. Daardoor is goede begeleiding van iemand werkzaam op een WBU-plek niet meer gewaarborgd. Om die reden zijn in 2020 geen nieuwe WBU-plekken gerealiseerd.

Wat heeft het gekost

bevorderen van de uitstroom bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	2020 saldo**
lasten							
w-deel trajecten	593.851	593.851		577.429	516.787	434.722	82.065
w-deel urenverantwoording	1.269.082	1.092.105		979.660	957.093	957.093	0
w-deel inzet betere buren		176.977		344.392	191.833	216.404	-24.571
toegekend re-integratiebudget			1.879.893				
kosten bedrijfsvoering re-integratiebudget			21.588				
kinderopvang	118.768	118.768	37.900	37.900	214.500	208.536	5.964
salarissen en sociale lasten kinderopvang	9.984	9.984	39.165	39.165	19.802	17.662	2.140
totaal lasten	**1.991.684**	**1.991.684**	**1.978.546**	**1.978.546**	**1.900.015**	**1.834.417**	**65.598**
baten							
toegekend budget aan ISD BOL	2.120.981	2.120.981	1.879.893	921.821	516.787	434.722	-82.065
bijdrage gemeente bedrijfsvoering re-integratiebudget			21.588				
bijdrage gemeente re-integratie	-258.048	-258.048		979.660	1.148.926	1.173.497	24.571
bijdrage gemeente kinderopvang	118.768	118.768	37.900	37.900	214.500	208.536	-5.964
bijdrage toerekening salarissen en sociale lasten kinderopva	9.984	9.984	39.165	39.165	19.802	17.662	-2.140
totaal baten	**1.991.684**	**1.991.684**	**1.978.546**	**1.978.546**	**1.900.015**	**1.834.417**	**-65.598**
saldo programma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema
** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

1.1.2 Beperken instroom

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Activiteit 3: Fraudebestrijding

Doel:
Het bestrijden van fraude.

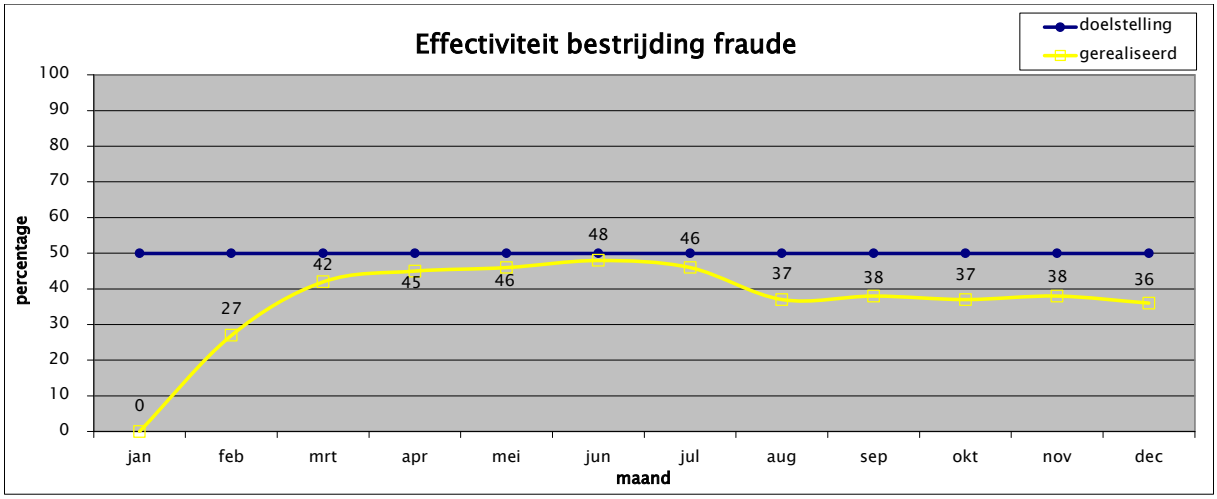
Bron:
MJBP 2019-2022 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunten 8 en 17.

Maatregel:
Effectieve bestrijding van frauduleus handelen van cliënten.

Resultaat:
50% van de onderzochte fraudezaken leidt tot een beëindiging van de uitkering of in voorkomend geval aangifte bij het Openbaar Ministerie.

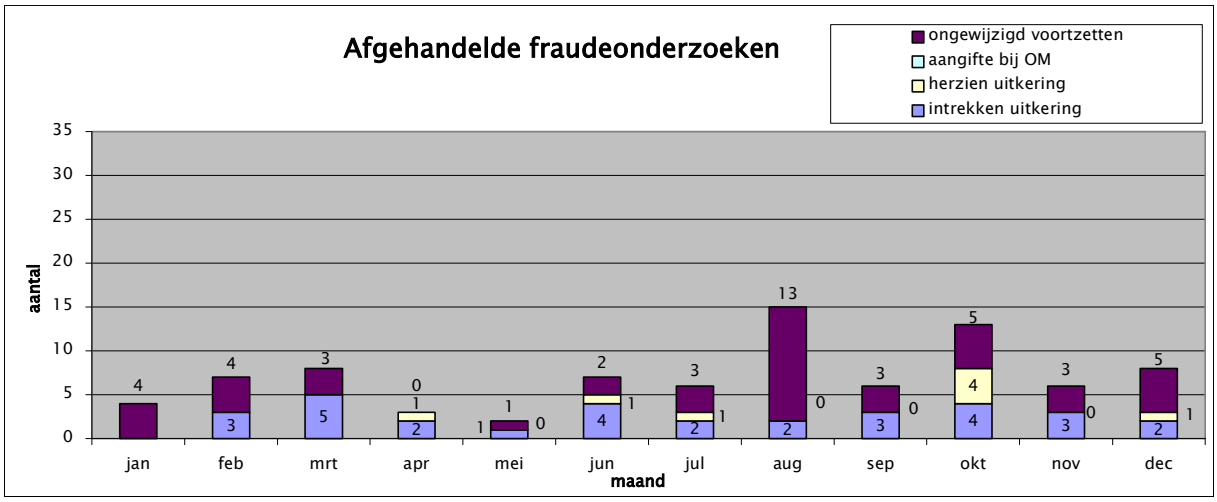
Toelichting:
De doelstelling is gelijk gebleven aan die van 2019. Het aantal afhandelcodes is aangepast en bij deze activiteit worden alleen de zaken meegeteld die feitelijk onderzocht zijn. Zaken die op voorhand niet onderzoekswaardig zijn, worden niet meegenomen bij deze activiteit.

Rapportage:

De sociale recherche van ISD BOL heeft in samenwerking met enkele andere sociale diensten in de regio een protocol opgesteld voor het afleggen van huisbezoeken. Er is dan ook in juni weer een voorzichtige start gemaakt met de huisbezoeken. In de coronatijd zijn de aanvragen levensonderhoud waarbij twijfels waren toch toegekend en in augustus heeft een inhaalslag plaatsgevonden door middel van huisbezoeken. Een groot deel van deze extra onderzoeken (inhaalslag) heeft niets opgeleverd. Door deze inhaalslag daalt het percentage "effectiviteit

bestrijding fraude" over de maand augustus. Ook hier is corona de oorzaak dat de doelstelling niet is behaald.

Activiteit 4: Kwetsbare jongeren – VSO PRO

Doel:
Beperken instroom cliënten < 27 jaar (kwetsbare jongeren).

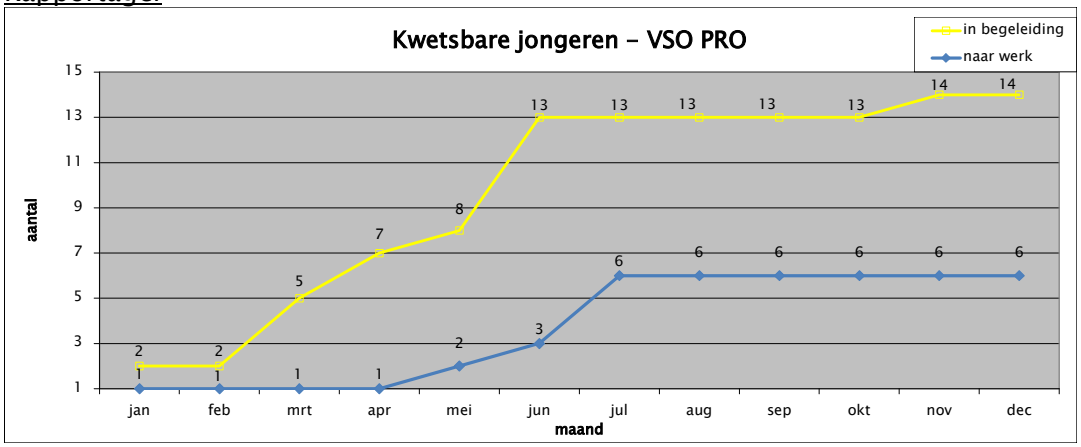
Bron:
MJBP 2019-2022 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunten 1 en 2.

Maatregel:
De VSO- en PRO-scholen worden proactief – en preventief bezocht om te voorkomen dat kwetsbare jongeren instromen in de uitkering.

Resultaat:
De jongeren van de VSO- en PRO-scholen komen voor de aanvraag van de bijstandsuitkering in beeld en in een vroegtijdig stadium wordt afstemming gezocht met het sociaal domein binnen de gemeenten.

Toelichting:
ISD BOL voert een proactief en bovenal preventief beleid richting het bijzonder- en speciaal onderwijs. Deze kwetsbare jongeren zijn het best geholpen met deze aanpak vanuit ISD BOL. Gezien het belang van ondersteuning voor deze doelgroep werken we samen met allerlei niveaus en zoeken we bewust de afstemming met het sociaal domein binnen de gemeenten. Onze medewerkers hebben bijvoorbeeld regelmatig overleg met team Jeugd. Verzoeken van de school of de werkgever voor ondersteuning en loonkostensubsidie worden door ISD BOL voortvarend opgepakt. Er vinden individuele gesprekken plaats met de leerling of er vinden groepsvoorlichtingen plaats.

Rapportage:

In bovenstaande grafiek zien we hoeveel VSO-PRO jongeren in 2020 in begeleiding zijn genomen (gele lijn). Daarnaast wordt in beeld gebracht hoeveel van deze jongeren bemiddeld zijn naar een betaalde baan met LKS (blauwe lijn). Momenteel zijn ook nog 13 VSO-PRO jongeren in begeleiding van voorgaande jaren.
Door de coronamaatregelen bleek het lastig om in contact te komen en te blijven met deze jongeren. Het contact wat er was, was vooral telefonisch. Vanaf juni was er een stabilisering zichtbaar waarna deze aan het einde van 2020 nog licht is gestegen.

Wat heeft het gekost

beperken van de instroom bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	2020 saldo**
lasten							
Bbz declarabel	121.845		168.000				
Kosten bedrijfsvoering Bbz			94.846				
Bbz i-deel	26.131		87.000				
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet		55.070		34.000	44.000	13.722	30.278
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos		-13.676		10.000	-1.000	6.641	-7.641
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedragend		45.000		75.000	68.000	37.000	31.000
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten		35.451		49.000	39.000	32.660	6.340
Bbz uitbestede apparaatskosten	58.030	58.030		94.846	60.000	54.786	5.214
Bbz starters uitk. levensond. om niet		17.162		99.000	66.000	36.022	29.978
Bbz starters uitk. levensond. renteloos		8.970		-12.000	-8.000	11.126	-19.126
Periodieke uitkeringen PW	26.226.062	26.226.062	26.494.952	26.494.952	27.473.368	26.629.537	843.831
Periodieke uitkeringen IOAW	1.413.788	1.413.788	1.485.000	1.485.000	1.240.000	1.187.936	52.064
Periodieke uitkeringen IOAZ	185.706	185.705	175.000	175.000	180.000	155.694	24.306
Loonkostensubsidie	653.552	653.553	278.000	278.000	745.000	724.081	20.919
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	57.048	57.048		0	50.000	49.410	590
Salarissen en sociale lasten	2.416.234	2.416.234		2.353.429	2.765.472	2.451.032	314.440
Kosten bedrijfsvoering			2.353.429				
totaal lasten	**31.158.396**	**31.158.396**	**31.136.227**	**31.136.227**	**32.721.840**	**31.389.648**	**1.332.192**
baten							
BBZ declarabel			262.846				
Debiteurenontvangsten Bbz		59.420		0	0	63.414	63.414
Bijdrage gemeente rijksvergoeding advieskosten		71.061		9.940	39.000	0	-39.000
Bijdr gem rijksverg programmakst declarabel budget		0		133.350	0	0	0
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		-8.634		24.710	0	6.247	6.247
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten		58.030		94.846	60.000	54.786	-5.214
Debiteurenontvangsten Pw		562.492		0	0	468.445	468.445
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten	27.382.194	27.311.133		28.000.037	27.678.125	28.685.428	1.007.303
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	1.359.968	631.614		519.915	2.129.243	-389.112	-2.518.355
Bijdrage gemeente overige kosten		57.048		0	50.000	49.410	-590
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	2.416.234	2.416.234		2.353.429	2.765.472	2.451.032	-314.440
Inkomsten van het Rijk			28.000.037				
Bijdrage gemeente			519.915				
Bijdrage gemeente bedrijfsvoering			2.353.429				
totaal baten	**31.158.396**	**31.158.396**	**31.136.227**	**31.136.227**	**32.721.840**	**31.389.648**	**-1.332.192**
saldo programma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema
** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

1.1.3 Maatschappelijke participatie

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Voor dit programma waren geen activiteiten opgenomen in het Bedrijfsplan 2020.

Wat heeft het gekost

maatschappelijke participatie bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	2020 saldo**
lasten							
Medische keuringen	1.684	1.684		0	0	2.566	-2.566
Directe levensbehoeften (a)				220.800	126.000	125.367	633
Voorzieningen voor het huishouden (b)				3.900	4.500	2.936	1.564
Kosten inrichting/huisraad (c)				29.000	20.000	22.964	-2.964
Inrichtingskosten statushouders (c)				38.000	15.000	26.923	-11.923
Overige voorzieningen voor wonen (c)				84.500	46.000	60.544	-14.544
Peuteropvang (d)	8.804	8.804		17.500	14.000	11.285	2.715
Overige voorzieningen voor opvang (d)				1.800	0	847	-847
Vervoerskst en overige kosten maatschappelijke zorg (e)				19.000	19.000	18.620	380
Rechtsbijstand (f)				97.000	108.000	99.609	8.391
Overige kosten financiële transacties (f)				16.500	8.000	7.003	997
Medische dienstverlening (h)		273		9.000	5.500	5.342	158
Individuele inkomenstoeslag (k)	463.858	463.858	457.000	457.000	452.000	477.302	-25.302
Maatschappelijke participatie (j)	362.533	362.533	395.000	395.000	358.000	338.250	19.750
Bewindvoering (e)	1.504.295	1.504.295	1.495.000	1.495.000	1.555.000	1.561.435	-6.435
Budgetbeheer (e)	10.244	10.244	6.500	6.500	10.000	6.490	3.510
VGZ-tientje (m)	131.821	131.821	139.000	139.000	127.000	123.716	3.284
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	413.746	413.473	550.000	13.000	82.500	6.550	75.950
Minima-effectrapportage	0	0	21.750	21.750	27.750	33.100	-5.350
Salarissen en sociale lasten	244.305	244.305	254.332	254.332	274.942	248.236	26.706
totaal lasten	**3.141.291**	**3.141.291**	**3.318.582**	**3.318.582**	**3.253.192**	**3.179.085**	**74.107**
baten							
Bijdrage gemeente programmakosten	2.896.986	2.896.986	3.042.500	3.042.500	2.950.500	2.826.211	-124.289
Debiteurenontvangsten		0		0	0	71.538	71.538
Bijdrage minima-effectrapportage		0	21.750	21.750	27.750	33.100	5.350
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	244.305	244.305	254.332	254.332	274.942	248.236	-26.706
totaal baten	**3.141.291**	**3.141.291**	**3.318.582**	**3.318.582**	**3.253.192**	**3.179.085**	**-74.107**
saldo programma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema
** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

1.1.4 Bedrijfsvoering

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Activiteit 5: Debiteurenontvangsten

Doel:
De lastendruk van de deelnemende gemeenten verminderen.

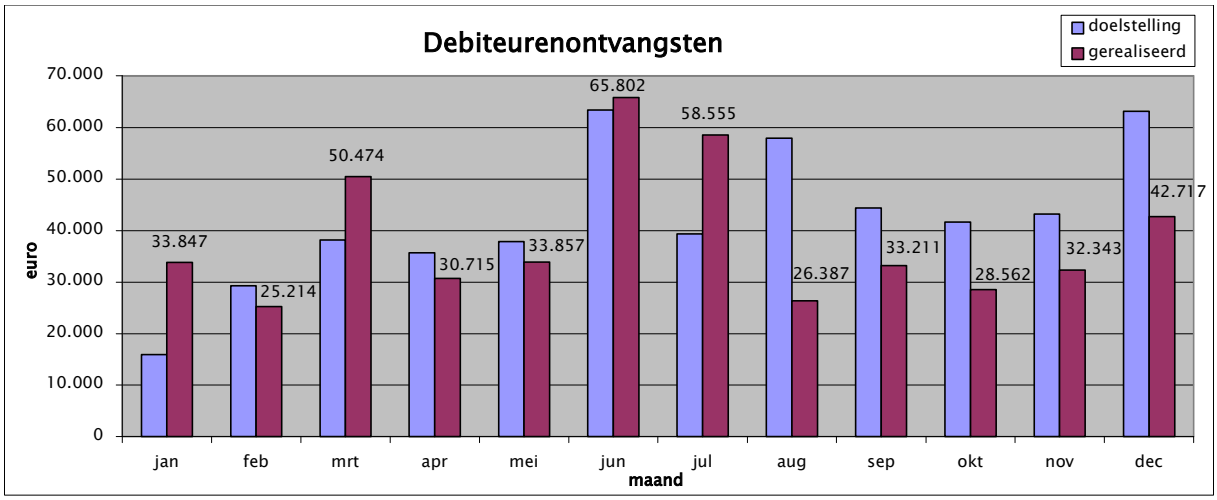
Bron:
MJBP 2019-2022 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunt 3.

Maatregel:
Een effectief invorderingsbeleid hanteren.

Resultaat:
Ultimo 2020 totaal € 515.000 aan debiteurenontvangsten innen.

Toelichting:
Ten onrechte genoten uitkering dient teruggevorderd te worden. Onder debiteurenontvangsten worden tevens de ontvangsten begrepen die de onderhoudsplichtige bijdraagt in de kosten van levensonderhoud van de cliënt (verhaal). Ook is hier de invordering van boetes bij inbegrepen. De invoeringsregels omtrent boetes zijn aangescherpt. De ontvangsten op boetes is daardoor verminderd. De invordering ten aanzien van de componenten krediethypotheken en verrekeningen is moeilijk te voorspellen. Deze componenten zijn dan ook niet opgenomen in de doelstelling van deze activiteit.

Rapportage:

Totaal debiteurenontvangsten tot en met december: € 461.684 (90,00% van € 515.000).

Het achterblijven van de debiteurenontvangsten in 2020 t.o.v. de prognose is gelegen in het feit dat:

1. in verband met het uitbreken van het Covid-19 virus, begin april 2020, is besloten tijdelijk geen beslagen te leggen. Deze beslagopdrachten zijn een half jaar vooruitgeschoven en tegen het einde van 2020 voorzichtig opgepakt en
2. in 2020 is er geen geval geweest van een hoge verrekening of teruggave ineens. In de jaren hiervoor was dat steeds wel het geval.

Wat heeft het gekost

bedrijfsvoering bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	2020 saldo**
lasten							
Salariskosten	1.690.172	1.690.172	2.781.624	1.902.574	1.855.186	1.687.156	168.030
Overige personeelskosten		188.170		194.263	214.263	163.806	50.457
Inhuur en uitzendkrachten		346.792		115.283	115.283	77.711	37.572
Huisvestings- en kantoorkosten	976.103	976.103	1.009.969	1.009.969	1.009.969	1.009.507	462
Automatisering	883.990	883.990	979.402	944.202	917.555	875.227	42.328
Representatie	5.104	5.104	7.774	7.774	14.547	16.952	-2.405
Communicatie en promotiekosten	10.810	10.810	15.547	15.547	10.374	9.025	1.349
Vakliteratuur		34.847		53.120	53.120	55.039	-1.919
Accountantskosten		23.656		24.702	55.250	55.588	-338
Advieskosten		24.219		26.713	63.360	57.678	5.682
Algemene kosten		24.812		35.688	56.975	57.731	-756
Treasury		64.980		70.556	70.556	67.639	2.917
Overige baten en lasten		0		24.876	24.876	0	24.876
Opleidingsbudget	42.017		53.774				
Personele knelpunten	346.792		115.283				
Kosten arbodienst	56.759		26.386				
Uitbestede werkzaamheden - accountant	23.656		24.702				
Uitbestede werkzaamheden - adviesbureau	24.219		32.513				
Inhuur salarisadministratie	57.946		40.000				
Overige personele kosten	31.448		20.330				
Abonnementen en contributies	34.847		20.730				
Onvoorzien	0		24.876				
Overige organisatielasten	24.812		37.630				
Kapitaallasten	64.980		161.225				
totaal lasten	**4.273.655**	**4.273.655**	**5.351.765**	**4.425.267**	**4.461.314**	**4.133.058**	**328.256**
baten							
Salarisbaten	123.704	123.704	850.777	6.500	173.500	199.721	26.221
Huisvestings- en kantoorkosten	157.054	157.054	151.529	178.372	151.529	151.529	0
Algemene kosten		13.599		20.000	20.000	22.586	2.586
Treasury		66.077		52.161	60.004	60.004	0
Overige baten en lasten		3.913.221		4.168.234	4.056.281	3.699.217	-357.064
Overige organisatielasten	13.599		20.000				
Kapitaallasten	66.077		161.225				
Bijdrage gemeenten	3.913.221		4.168.234				
totaal baten	**4.273.655**	**4.273.655**	**5.351.765**	**4.425.267**	**4.461.314**	**4.133.058**	**-328.256**
saldo programma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema
** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

Overzicht van de kosten van overhead

Conform het BBV dient inzicht gegeven te worden in de totale kosten van overhead. Van bovenstaande tabel zijn dit alle kosten van bedrijfsvoering met uitzondering van de kosten van de accountant, onvoorzien, kapitaallasten en het renteresultaat.

Overzicht overhead bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
Lasten				
Salariskosten	1.690.172	1.902.574	1.855.186	1.687.156
Overige personeelskosten	188.170	194.263	214.263	163.806
Inhuur en uitzendkrachten	346.792	115.283	115.283	77.711
Huisvestings- en kantoorkosten	976.103	1.009.969	1.009.969	1.009.507
Automatisering	883.990	944.202	917.555	875.227
Representatie	5.104	7.774	14.547	16.952
Communicatie en promotiekosten	10.810	15.547	10.374	9.025
Vakliteratuur	34.847	53.120	53.120	55.039
Advieskosten	24.219	26.713	63.360	57.678
Algemene kosten	24.812	35.688	56.975	57.731
Totale lasten	**4.185.019**	**4.305.133**	**4.310.632**	**4.009.831**
Baten				
Salarisbaten	123.704	6.500	173.500	199.721
Huisvestings- en kantoorkosten	157.054	178.372	151.529	151.529
Algemene kosten	13.599	20.000	20.000	22.586
Bijdrage gemeenten	3.913.221	4.168.234	4.056.281	3.699.217
Totale baten	**4.207.578**	**4.373.106**	**4.401.310**	**4.073.054**
saldo overhead	**22.560**	**67.973**	**90.678**	**63.223**

Vennootschapsbelasting

De activiteiten van de GR ISD BOL zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Derhalve is er geen bedrag opgenomen voor de heffing van de vennootschapsbelasting.

Vennootschapsbelasting bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
Lasten vennootschapsbelasting	0	0	0	0

Onvoorzien

De post ‘onvoorzien’ is bedoeld als dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting. Het bedrag hiervoor wordt voor de begroting in zijn geheel geraamd. Het is wettelijk voorgeschreven dat er een post ‘onvoorzien’ wordt opgenomen in de begroting. Er wordt echter niet verplicht gesteld wat de hoogte van deze post is.
ISD BOL heeft geen gebruik gemaakt van de post onvoorzien.

Onvoorzien bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
Onvoorzien	0	24.876	24.876	0

1.1.5 Projecten

In dit hoofdstuk wordt verantwoording afgelegd over de uitgevoerde projecten in 2020. Deze waren opgenomen in het Bedrijfsplan 2020. Het gaat om de volgende projecten:
Project 1 Themacontroles
Project 2 P&C 2.0
Project 3 Administratieve leerfabriek
Project 4 Diagnose-consulenten en Werkcoaches
Project 5 Dienstverlening op maat door actieve benadering
Project 6 E-nnovatie
Project 7 Rechtmatigheidsverantwoording 2021
Project 8 Poortwachtersfunctie LKS
Project 9 Onderzoek arbeidsontheffing

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Project 1 Themacontroles

Doel:
Bestrijden bijstandsfraude met vermogen in buitenland.

Beleidsveld:
Bevorderen uitstroom

Resultaat:
Opsporen van vermogen in het buitenland met ondersteuning van een externe partij.

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
In samenwerking met een externe partij wordt er door de team TBO vermogen in het buitenland opgespoord met als doel om bijstandsfraude te bestrijden.

Rapportage:
Er zijn gesprekken gevoerd met verschillende partijen die ieder gespecialiseerd zijn in een bepaald land dan wel regio. De voorzichtige conclusie was dat we in zee wilden gaan met verschillende partijen (minimaal 2 en mogelijk 3). Uit de gevoerde gesprekken is gebleken dat een vermogensonderzoek in het buitenland gevoelige materie is en dat koste wat het kost voorkomen moet worden dat we tegen een discriminatieklacht aan gaan lopen. Bij andere gemeenten is gebleken dat de rechterlijke macht hier zeer stringent aan toetst. Dit betekent dat we meerdere trajecten naast elkaar willen laten lopen. Door de beperkende corona maatregelen in Nederland maar ook daarbuiten was een start van de themacontroles in 2020 niet opportuun. De hoop wordt uitgesproken dat de themacontroles vanaf de tweede helft van 2021 wel opgepakt kunnen worden. Dit vergt echter een normalisatie naar de periode van vóór februari 2020.

Project 2 P&C 2.0

Doel:
Modernisering afdeling Planning & Control (P&C)

Beleidsveld:
Bedrijfsvoering

Resultaat:
De inrichting van de afdeling P&C sluit aan bij een moderne bedrijfsvoering en is daarbij klaar voor de rechtmatigheidsverantwoording 2021

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
Het project 'modernisering afdeling Planning en Control' werd gestart in 2019. De aankomende nieuwe wetgeving (rechtmatigheidsverantwoording 2021) leidt ertoe dat bij de afdeling P&C hierop gedurende het jaar 2020 de processen moeten worden ingericht.

De modernisering van de afdeling P&C betekent:

- Inrichting van een modern digitaal geautomatiseerd systeem waarbij: verwerking van verplichtingen en facturaties en het opstellen van de P&C-documenten (semi-) automatisch plaatsvindt.

Over het jaar 2021 moet het Dagelijks Bestuur voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording afgeven. Daarbij zal de scope van deze verantwoording zich richten op (financiële) beheershandelingen (zoals dat nu het geval is in het accountantsoordeel).
De rechtmatigheidsverantwoording 2021betekent dat:

- De focus van P&C moet worden verschoven van achteraf verantwoorden naar proactief sturen in een continu proces van risicomanagement, procesmanagement, audits, verbeterinitiatieven en monitoring.

<u>Rapportage:</u>
Het project 'modernisering van de afdeling P&C' heeft tot de volgende resultaten geleid:

- een doorgevoerde modernisering van het financiële systeem;
- een nieuw rekenschema;
- (semi-) automatische opstelling van P&C-documenten.

Het project 'modernisering van de afdeling P&C' wordt in 2021 voortgezet waarbij wordt ingezet op:

- (semi-)automatische verwerking van verplichtingen en facturaties;
- verschuiving binnen de P&C-cyclus van achteraf verantwoorden naar proactief sturen in een continu proces van risicomanagement, procesmanagement, audits, verbeterinitiatieven en monitoring.

Project 3 Administratieve leerfabriek

Doel:
Binnen ISD BOL aanbieden van WBU-plekken.

Beleidsveld:
Door- en Uitstroom

Resultaat:
We bieden per jaar 15 WBU-plekken aan. Binnen deze plekken kunnen mensen ervaring opdoen op een administratieve werkplek. Zo verbreden we de mogelijkheden op uitstroom.

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
ISD BOL heeft een lange historie met het verstrekken van werkervaringsplekken op de afdeling archief. In 2019 zijn de RVE's Archief en SWAT samengevoegd tot de RVE backoffice. Een plek waar zowel de post- als archiefwerkzaamheden worden gecombineerd met administratieve ondersteuning, oftewel een administratieve hotspot. De medewerkers van deze afdeling zijn uitgegroeid tot ervaren werkbegeleiders en kunnen zo de nodige inhoudelijke kennis bieden en overdragen. Een werk- participatieconsulent is fysiek op de afdeling aanwezig om professionele begeleiding te bieden. Voor cliënten betekent dit naast een goed ingevulde WBU-plek en de nodige werkervaring ook een boost in zelfvertrouwen. Daarnaast vergroten we de mogelijkheden op de arbeidsmarkt.
Het project "administratieve leerfabriek" verbreedt de inhoud en de output van het traject. De reeds bestaande praktijk wordt op deze manier geprofessionaliseerd en geoptimaliseerd.

Rapportage:
ISD BOL heeft in het begin van 2020 aan 2 cliënten een WBU-plek kunnen bieden.
Als gevolg van de corona maatregelen heeft ISD BOL daarna geen nieuwe WBU-plekken meer aangeboden.

Project 4 Diagnose-consulenten en Werkcoaches

Doel:

1. De 'Diagnose'-consulent is aan de poort verantwoordelijk voor een rechtmatige toekenning van de uitkering én voor de eerste CompetenSYS-diagnose (triage) aan de poort.
2. Vergroten en versnellen uitstroom van de meest werkfitte cliënten. De werkcoaches (combinatie W/P-poortconsulenten en banenmakelaars) focussen zich volledig op uitstroom naar betaalde arbeid na melding aan de poort.
   (zie in dit verband tevens de toelichting onder Activiteit 1 Uitstroom doelgroep 80-100 werkfit onder paragraaf 3.2)

Beleidsveld:
In- en Uitstroom

Resultaat:
Het instroomproces is zo geoptimaliseerd dat de meest werkfitte cliënten zo snel mogelijk uitstromen.

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
Een wezenlijk deel van het instroomproces bestaat uit een diagnose. Door het samenvoegen van de toekenning van de uitkering en de diagnose binnen één functie wordt het instroomproces geoptimaliseerd. Door daarnaast de administratieve processen van de W/P-poortconsulent zoveel mogelijk te bundelen binnen de afdeling die verantwoordelijk is voor de inkomensverstrekking wordt capaciteit en dus tijd vrijgespeeld die rechtstreeks aan de 80-100% arbeidsfitte cliënten besteed kan worden.

Om de uitstroom van de volledig arbeidsfitte cliënten efficiënt en zo optimaal mogelijk te laten verlopen moeten 3 voorwaarden worden ingevuld:

1. ken je cliënt / klant (werkgever). We werken in de basis vanuit de cliënt;
2. ken je omgeving (wijk/dorp) en
3. wees snel in je dienstverlening.

De manier om dit te realiseren is het samenvoegen van de functies W/P-poortconsulent en banenmakelaars tot de functie van werkcoach. Omdat deze werkcoach geen poortgesprekken meer voert en het grootste deel van zijn administratieve taken elders zijn ondergebracht, kan hij zich volledig richten op de 80-100% arbeidsfitte cliënten.
Door samen te werken met het WSP en een vertegenwoordiger uit de uitzendbranche (via een publiek- privaatrechtelijke samenwerking met Tempo Team) vergroten we de mogelijkheid op uitstroom aanzienlijk.

Deze werkwijze moet erin voorzien dat bij het vroegste signaal dat een cliënt in de categorie 80-100 werkfit valt direct wordt opgepakt door de betreffende werkcoach.

Rapportage:

Dit project is gerealiseerd per 1 september 2020 (herinrichtingsnotitie 'De nieuwe koers van ISD BOL').

Project 5 Dienstverlening op maat door actieve benadering

Doel:
De actuele situatie van de 0-30 cliënt wordt tweejaarlijks uitgevraagd door middel van een digitaal serviceformulier, met als doel die dienstverlening aan te bieden die past bij de persoonlijke behoefte van de cliënt.

Beleidsveld:
MJBP 2019-2022 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunt 14.

Resultaat:
- Cliënt is actueel in beeld en dienstverlening op maat is ingezet;
- Bevorderen doorstroom;
- Gezamenlijke (keten)dienstverlening wordt geoptimaliseerd.

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
In 2020 starten we met de pilot 'dienstverlening op maat door actieve benadering'.
De 0-30 cliënten worden voor hun verdere ontwikkelbaarheid beoordeeld door de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven. De cliënten die een werkfitheid van 0-30 behouden of waarvan de ontwikkelbaarheid nog niet beoordeeld is, willen niet uit het oog verliezen en actief blijven volgen. Life-events kunnen er immers toe leiden dat een cliënt wel verder ontwikkelbaar is/wordt.
In 2020 worden op pilot-basis de 0-30 cliënten actief benaderd. In eerste instantie door middel van een digitaal serviceformulier. In voorkomende gevallen zullen wij de 0-30 cliënten middels een service-bezoek ondersteuning bieden.
In het serviceformulier worden een aantal vragen gesteld om de huidige situatie in beeld te krijgen. Hierbij komen o.a. de volgende thema's aanbod: participatiemogelijkheden, inkomensvoorzieningen, financiële situatie, terugdringing van armoede enz.
Op basis hiervan wordt onderzocht in hoeverre inzet van één van onze ketenpartners gewenst is en/of de 0-30 cliënt wel gebruik maakt van de ter beschikking staande voorzieningen.
Hiermee houden we ons 0-30 cliëntenbestand in beeld, ondersteunen we in de behoefte van de cliënt (armoedebestrijding) en blijft de ontwikkeling van de cliënt een continu proces.

Rapportage:
In deze pilot hebben 20 klanten het digitale serviceformulier ontvangen. Inmiddels is de pilot afgerond en is het serviceformulier opgenomen binnen onze reguliere dienstverlening.

Project 6 E-nnovatie

Doel:
Optimaliseren van onze dienstverlening.

Beleidsveld:
Bedrijfsvoering

Resultaat:
De aanvraag levensonderhoud is gedigitaliseerd en geautomatiseerd.

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
ISD BOL is op gebied van digitalisering van de dienstverlening koploper in de regio en zelfs landelijk toonaangevend. Op dit moment zijn onze voornaamste producten al digitaal beschikbaar. Klanten kunnen via onze website zaken regelen en maken hier ook grif gebruik van. Door het voortschrijden van de techniek en het verder door ontwikkelen van onze organisatie zijn er legio kansen om onze digitale dienstverlening te verbeteren. Hierbij ligt onze eerste focus op de aanvraag levensonderhoud.
Dit zal een impuls zijn voor zowel de kwaliteit als voor de efficiency. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Sneller antwoord voor onze klanten;
- Borgen van processtappen;
- Meer grip op data voor toekomstige analyses.

Rapportage:
In 2020 zijn er vergaande stappen gezet om de afhandeling van de digitale aanvraag voor levensonderhoud te automatiseren. ISD BOL staat nu aan de vooravond om de automatische afhandeling van de aanvraag levensonderhoud te implementeren. Dit zal in de eerste helft van 2021 plaatsvinden.

Project 7 Rechtmatigheidsverantwoording 2021

Doel:
Implementatie rechtmatigheidsverantwoording 2021

Beleidsveld:
Bedrijfsvoering:
Vanaf het boekjaar 2021 is het Dagelijks Bestuur zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording. Deze verantwoording vervangt de huidige rechtmatigheidsverklaring van de accountant en heeft betrekking op:

- Rechtmatigheid (naleving regelgeving): werken we rechtmatig?
- Bedrijfsvoering (doelmatigheid): doen we de dingen goed?
- Beleid (doeltreffendheid): doen we de goede dingen?

Dit heeft gevolgen voor de (interne) verantwoording binnen gemeentelijke organisaties.

Resultaat:
ISD BOL is ultimo 2020 klaar voor de rechtmatigheidsverantwoording 2021

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
Tot en met het boekjaar 2020 geven externe accountants een rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening af. Door een wetswijziging (Gemeentewet) wordt het Dagelijks Bestuur vanaf het boekjaar 2021 zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording.
De rechtmatigheidsverantwoording 2021 betekent een cultuuromslag:
van achteraf controleren naar een gedurende het gehele jaar continue proces van risicomanagement, procesmanagement, audits, verbeterinitiatieven en monitoring.
Implementatie vraagt om een gedegen en zorgvuldige gefaseerde aanpak bestaande uit:

1. Bewustwordingsfase: vergaren van informatie over de wetswijziging, investeren in bewustwording en gevolgen voor de noodzakelijke cultuurverandering binnen de organisatie;
2. Vaststellen scope en normenkader: uitgangspunt is het rechtmatigheidsoordeel boekjaar 2019. Wat is de huidige scope en de mate van diepgang? Welke significante processen dienen binnen de scope van de rechtmatigheidsverantwoording te vallen? Binnen welk normenkader vinden de risicoanalyses op deze processen plaats? Wordt ook ingezet op niet-financiële rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid?

Met als uitkomst: een duidelijke scope en normenkader voor boekjaar 2021.

Rapportage:
De medewerkers (medewerker IC, medewerker P&C en controller) belast met de uitvoering van de rechtmatigheidsverantwoording 2021 hebben deelgenomen aan een training met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording 2021. Deze training bood de handvatten om aan de slag te gaan met de opzet van het (ver)nieuwe(de) verantwoordingsplan. Dit plan zal in de eerste helft van 2021 worden aangeboden ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur. Tevens leidt dit plan tot de implementatie-maatregelen om te komen tot een gedegen rechtmatigheidsverantwoording over het boekjaar 2021.

Project 8 Poortwachtersfunctie LKS

Doel:
Uitvoeren re-integratietaak bij zieke werknemers waarbij een loonkostensubsidie (LKS) wordt betaald aan een werkgever.

Beleidsveld:
Bevorderen uitstroom

Resultaat:
ISD BOL vult conform wetgeving de poortwachtersrol in bij cliënten die geplaatst zijn bij een werkgever met LKS en vervolgens ziek uit dienst gaan.

Gereed:
1 april 2020

Toelichting:
UWV heeft per 1-1-2017 de re-integratietaak voor vangnetters ziektewet. Dit betreft werknemers die ziek uit dienst gaan en waarbij er loonkostensubsidie is verstrekt aan de voormalige werkgever. In deze gevallen is de gemeente verantwoordelijk voor de poortwachtersrol.

Rapportage:
De uitvoering van de poortwachtersrol bij cliënten met LKS die ziek uit dienst gaan, is opgepakt door ISD BOL. Er is samen met UWV gekeken wie welke rol heeft op welk moment. Dit is samen met het UWV uitgewerkt. Vervolgens is binnen ISD BOL het proces zodanig ingericht dat op het juiste moment door de juiste organisatie de noodzakelijke stappen worden ondernomen. Het project is daarmee afgerond.

Project 9 Onderzoek arbeidsontheffing

Doel:
Inzicht in de oorzaak van de verschillen omtrent het percentage arbeidsontheffing ISD BOL t.o.v. het landelijk gemiddelde.

Beleidsveld:
Maatschappelijke participatie

Resultaat:
ISD BOL kan verklaren waardoor de verschillen in het percentage arbeidsontheffing t.o.v. het landelijk gemiddelde wordt veroorzaakt.

Gereed:
1 juli 2020

Toelichting:
Divosa publiceert de benchmark Werk & Inkomen. Binnen deze benchmark wordt ook inzicht geboden in het percentage bijstandsgerechtigden met een arbeidsontheffing.
Dit onderdeel van de benchmark laat een groot verschil zien tussen de realisatie binnen ISD BOL en het landelijk gemiddelde. Nader onderzoek op deze verschillen is noodzakelijk.

Rapportage:
In de benchmark Divosa is zichtbaar dat ISD BOL aanzienlijk meer ontheffingen heeft dan andere organisaties. Het aantal individuele ontheffingen als percentage van alle bijstandsgerechtigden bedroeg per september 2020 ± 45%.

Het CBS onderscheidt 3 soorten ontheffingen:

1. Ontheffing alleenstaande ouder met een jong kind (< 5jr);
2. Ontheffing dringende reden
3. Ontheffing duurzame arbeidsongeschiktheid

Deze 3 ontheffingen zijn meegenomen in de benchmark. De gegevens die betrekking hebben op de aangeleverde ontheffingen komen uit de zogenaamde bestand BUSPLUS. Probleem van deze BUSPLUS is dat alle ontheffingen worden meegenomen.
De ontheffingen dringende redenen bestaat echter uit 2 verschillende ontheffingen namelijk 1. de ontheffing arbeidsplicht en 2. de ontheffing arbeidsplicht en re-integratie.
Doordat de ontheffing arbeidsplicht ook wordt meegenomen in de BUSPLUS, neemt het aantal ontheffingen met meer dan de helft toe.
De ontheffing van arbeidsplicht is een gedeeltelijke ontheffing waarbij voorzieningen zoals de mensontwikkelbedrijven worden ingezet om de cliënt te laten re-integreren/participeren. Deze cliënten krijgen in beginsel een ontheffing arbeidsplicht die op een later moment wordt opgeheven.
Als de ontheffing van arbeidsplicht niet wordt meegenomen in de BUSPLUS, zal het percentage van cliënten met een ontheffing met de helft afnemen tot ± 22% en is daarmee vergelijkbaar met andere organisaties.

Wat heeft het gekost

projecten bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	2020 saldo*
lasten					
Pilot Landgraaf Bepaling ontwikkelbaarheidbaar	164.195	0	22.850	22.849	1
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	207.733	0	201.983	193.513	8.469
TCG Onderbanken	30.094	0	29.208	21.858	7.350
TCG Landgraaf	105.793	0	105.344	85.094	20.250
Mantelzorgcompliment Landgraaf	100.938	0	99.151	80.794	18.357
Instroomtraject Betere Buren	0	0	42.411	52.349	-9.938
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	0	120.652	32.229	88.423
Project screening Landgraaf	22.025	0	0	0	0
totaal lasten	**630.779**	**0**	**621.599**	**488.687**	**132.912**
baten					
Pilot Landgraaf Bepaling ontwikkelbaarheidbaar	164.195	0	22.850	22.849	-1
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	207.733	0	201.983	193.513	-8.469
TCG Onderbanken	30.094	0	29.208	21.858	-7.350
TCG Landgraaf	105.793	0	105.344	85.094	-20.250
Mantelzorgcompliment Landgraaf	100.938	0	99.151	80.794	-18.357
Instroomtraject Betere Buren	0	0	42.411	52.349	9.938
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	0	120.652	32.229	-88.423
Project screening Landgraaf	22.025	0	0	0	0
totaal baten	**630.779**	**0**	**621.599**	**488.687**	**-132.912**
saldo programma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

1.2 De paragrafen

De paragrafen zijn bedoeld om een goed inzicht te geven in de financiële positie en het financiële beheer. Dit proberen we door onderwerpen die versnipperd in de jaarstukken staan te bundelen in een kort overzicht. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de jaarstukken. Voor de gemeenschappelijke regeling ISD BOL zijn de volgende paragrafen opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
2. Financiering;
3. Bedrijfsvoering.

In deze jaarstukken is daar nog een nieuwe paragraaf aan toegevoegd, namelijk:

4. Covid-19

De overige paragrafen die het BBV voorschrijft zijn niet van toepassing op ISD BOL.

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft een indicatie in welke mate het vermogen van ISD BOL toereikend is om financiële risico's op te vangen. Het begrip weerstandsvermogen kent twee componenten: weerstandscapaciteit en risico's. De relatie tussen beide noemt men het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële risico's op te vangen om taken te kunnen voortzetten.
Op grond van art. 11 BBV bevat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de risico's;
- Het beleid over weerstandscapaciteit en risico's.

COVID-19 (coronavirus)
Het virus stak al de kop op eind 2019 maar sinds maart 2020 is de wereld in de ban van COVID-19, een pandemie van ongekende omvang die nog steeds in alle hevigheid door raast. De uitbraak van dit virus heeft tot nu toe al vergaande gevolgen, zowel op persoonlijk vlak voor burgers maar ook op maatschappelijk en economisch gebied.
Vanaf 15 december 2020 ging Nederland in een strenge Lock down en bij het opstellen van deze jaarstukken zijn de genomen maatregelen wel enigszins versoepeld maar bevindt Nederland zich dus nog steeds in een gedeeltelijke Lock down en zijn de vooruitzichten nog altijd onduidelijk.

Specifiek voor COVID-19 zijn er cruciale beroepsgroepen (zoals mensen in de zorg) om de samenleving draaiende te houden tijdens deze COVID-19-uitbraak. Ook ambtenaren werkzaam in noodzakelijke overheidsprocessen (Rijk, provincie en gemeente), bijvoorbeeld betalen uitkeringen en toeslagen, burgerzaken, consulaten en ambassades, justitiële inrichtingen en forensische klinieken zijn benoemd tot cruciale beroepsgroepen. Dat geldt dus ook bij ISD BOL. Het betalen van de uitkeringen moet te allen tijde doorgaan en daar zijn alle activiteiten op gericht.

In hoofdstuk 1.2.4 vindt u een uitgebreidere toelichting over de gevolgen van de Covid-19 pandemie voor ISD BOL.

Weerstandscapaciteit
Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan het geheel van middelen en mogelijkheden waar ISD BOL over beschikt om niet geraamde kosten te dekken, die onverwacht substantieel zijn, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Om onvoorziene uitgaven op te kunnen vangen werd in de primitieve begroting een post opgenomen van € 24.876. In 2020 heeft ISD BOL geen gebruik hoeven maken van dit budget.

ISD BOL bouwt in beginsel geen weerstandsvermogen op. De gemeenschappelijke regeling ISD BOL schrijft voor dat ISD BOL een eventuele tussentijdse onder- of overschrijding van de begroting bij de tussentijdse rapportages verrekent met de deelnemende gemeenten. Datzelfde geldt voor de jaarrekening, een positief of negatief resultaat wordt verrekend met de deelnemende gemeenten. Verrekening geschiedt op voorhand, voor de definitieve

vaststelling. De jaarrekening leidt nooit tot een resultaat. Dit laatste is vastgelegd in de Financiële verordening ISD BOL ex artikel 212 Gemeentewet. Hierdoor heeft ISD BOL geen eigen vermogen. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt via het weerstandsvermogen van de drie deelnemende gemeenten. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeenten om gevormde reserves en voorzieningen op peil te houden en indien nodig aan te passen.

Risico's

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste risico's voor ISD BOL.

Op hoofdlijnen kunnen deze onderverdeeld worden in:

a. Financiële risico's;
b. Risico's in interne bedrijfsvoering.

Ad a. Financiële risico's

BUIG-budget

Het budget van het inkomensdeel per gemeente (BUIG) wordt bepaald met behulp van een zogenaamde historische kosten verdeelmodel én een objectief verdeelmodel.
Het budget voor zowel de gemeenten Brunssum, Beekdaelen en Landgraaf werd voor het jaar 2020 berekend gebaseerd op beide modellen.
De ontwikkeling van het budget van het inkomensdeel voor de komende jaren is altijd onduidelijk en op voorhand niet te calculeren. De batenkant van het inkomensdeel blijft daarmee onzeker en daarmee dus risicovol. Aan de lastenkant is er sprake van een open eindregeling waarmee ook de uitgavenkant onzeker is. De huidige corona-pandemie waarvan totaal onduidelijk is welke gevolgen deze heeft op de economie en arbeidsmarkt maakt dat de uitgavenkant nog extra onzeker is.
Om dit risico zo veel mogelijk te beperken wordt door de ISD BOL sterk ingezet op het beperken van instroom. Daarnaast wordt in een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de uitstroomketen WSP – mensontwikkelbedrijven – ISD BOL sterk ingezet op bevordering van uitstroom van cliënten.
De verantwoording van de uitvoering van de Participatiewet is gebaseerd op strikte regels. Gezien de opbouw van het budget van het inkomensdeel (BUIG) bepalen zowel de financiële verantwoording aan het Rijk als de verantwoording van de aantallen aan het CBS de opbouw van het budget van dit inkomensdeel in de toekomst. Dat betekent dat een betrouwbare informatievoorziening intern en extern uitermate belangrijk is, reden waarom de ISD BOL daarin voortdurend intensief op inzet en blijft investeren.

Extra kosten coronamaatregelen

De gemeenten worden geconfronteerd met andere extra kosten als gevolg van de corona-pandemie. Zo komen de kosten van de opvang van kwetsbare kinderen in het kader van de kinderopvang of op basis van een sociaal medische Indicatie in de periode dat de scholen gesloten waren voor rekening van de gemeenten.
Ook zijn inmiddels een aantal interne maatregelen genomen om verspreiding van het virus te voorkomen.
Het virus is nog steeds niet onder controle. De extra kosten van coronamaatregelen waren in het jaar 2020 € 6.712. De onduidelijkheid of er nog verdere maatregelen moeten worden

genomen duurt voort, daarmee is het ongewis of ISD BOL geconfronteerd zal worden met nog meer extra kosten in 2021.

In hoofdstuk 1.2.4 vindt u een uitgebreidere toelichting over de gevolgen van de Covid-19 pandemie voor ISD BOL.

Beekdaelen

Met ingang van 1 januari 2019 is de gemeente Beekdaelen ontstaan, een fusie van de gemeenten Nuth, Schinnen en Onderbanken. Op 17 december 2019 heeft de raad van Beekdaelen:

- Voor zo ver het raadsbevoegdheden betreft ingestemd met het zo spoedig als mogelijk laten uittreden van het grondgebied/postcodegebied 'voormalig Onderbanken' van de gemeente Beekdaelen uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL om dit grondgebied/postcode gebied daarna zo spoedig als mogelijk te laten toe treden tot de gemeenschappelijke regeling ISD Kompas;
- Voor zo ver het collegebevoegdheden betreft, toestemming te verlenen aan het college van burgemeester & wethouders om het grondgebied/postcodegebied 'voormalig Onderbanken' van de gemeente Beekdaelen zo spoedig als mogelijk te laten uittreden uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL om dit grondgebied/ postcodegebied daarna zo spoedig als mogelijk te laten toe treden en
- De als gevolg van de uittreding van het grondgebied/postcodegebied 'voormalig Onderbanken' van de gemeente Beekdaelen uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL op grond van artikel 28 van diezelfde regeling ontstane en nog in gezamenlijkheid via een onafhankelijk bindend advies vast te stellen financiële schade (uittredingskosten) ten laste te brengen van de begroting Beekdaelen 2021.

Bij brief van 7 juli 2020 heeft Burgemeester en Wethouders van Beekdaelen aan het Dagelijks en Algemeen Bestuur van ISD BOL te kennen gegeven om het grondgebied 'voormalig Onderbanken' per 31-12-2021 te laten uittreden uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL. Tevens heeft het College het Algemeen en Dagelijks Bestuur van ISD BOL verzocht om samen het proces van uittreding en de overdracht naar de gemeenschappelijke regeling ISD Kompas te starten. Direct na het zomerreces 2020 zijn hier de eerste stappen in gezet. Hiertoe is het startdocument uittredingsproces 'voormalig Onderbanken' vastgesteld door ISD BOL en het college van B&W van de gemeente Beekdaelen en is overeenstemming bereikt over de te volgen berekeningssystematiek voor de vaststelling van de financiële schade door de uittreding van de gemeente Beekdaelen uit de ISD BOL. Naar verwachting zal in april 2021 duidelijk zijn wat het bedrag van de financiële schade is.

Nieuwe financieringssystematiek Bbz-kapitaalverstrekking

De nieuwe financieringssystematiek voor de Bbz-kapitaalverstrekking is vanaf 1 januari 2020 van kracht. In het jaar volgend op de feitelijke Bbz-kapitaalverstrekking ontvangt de gemeente 100% financiering van het Rijk. Echter, in de daaropvolgende vijf jaren vordert het Rijk 75% van die financiering terug van de gemeente. Dat gaat in vijf jaarlijkse stappen van achtereenvolgens 20%, 20%, 15%, 10% en 10%. Per saldo ontvangt de gemeente van het Rijk dus uiteindelijk 25% van het bedrag dat de gemeente heeft verstrekt als Bbz-bedrijfskapitaal. Voor de bekostiging van de overige 75% van het door de gemeente verstrekte Bbz-bedrijfskapitaal is de gemeente zelf verantwoordelijk. Daartoe mag de gemeente alle terug

ontvangsten uit die kapitaalverstrekking (rente en aflossing) zelf houden. Het debiteurenrisico inclusief de terugbetalingsverplichting van 75% ligt volledig bij de deelnemende gemeenten.

Ad b. Risico's in de interne bedrijfsvoering

Met de overdracht van verantwoordelijkheden van ISD BOL voor specifieke doelgroepen naar de mensontwikkelbedrijven verschuift een deel van de werkzaamheden naar de mensontwikkelbedrijven. Begin 2019 is in overleg met de mensontwikkelbedrijven in een plan van aanpak voor overdracht van deze verantwoordelijkheden vastgesteld wanneer deze overdracht plaatsvindt en in welke omvang. De overdracht vindt gefaseerd plaats gedurende de jaren 2019 en 2020 (en voor Landgraaf gedeeltelijk ook in 2021). Een aantal taken blijft de verantwoordelijkheid van ISD BOL. Dit zal van verdere invloed zijn op de benodigde formatie bij ISD BOL. ISD BOL houdt hier rekening mee door te werken met een flexibele schil. Indien deze flexibele schil niet voldoende blijkt te zijn, bestaat er een risico dat er in de toekomst weer bijgeraamd moet worden op het salarisbudget. In 2019 zijn de salarislasten afgeraamd met € 212.027 als gevolg van de gewijzigde re-integratieopdracht. In de 2e BERAP 2020 zijn wederom de salariskosten met € 79.120 gedaald als gevolg van deze gewijzigde re-integratieopdracht. Door het (gedeeltelijk) terugdraaien van deze aframing zal de bijdrage van de gemeenten verhoogd worden. Vooralsnog wordt hier niet vanuit gegaan.

Financiële kengetallen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat er financiële kengetallen opgenomen moeten worden in de begroting en de jaarstukken. Het opnemen van financiële kengetallen past in het streven naar meer transparantie. Op basis van deze set kengetallen is in één oogopslag een beeld van de financiële positie te zien.

Jaarverslag 2020 Kengetallen	Verloop van de kengetallen		
	Jaarverslag 2019	Begroting 2020	Jaarverslag 2020
Solvabiliteitsrisico	0%	0%	0%
Netto schuldquote	2,81%	2,91%	2,19%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	2,81%	2,91%	2,19%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Grondexploitatie	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	0%	0%	0%

Hieronder wordt per kengetal een toelichting gegeven met ten slotte een overzicht van de normering per kengetal.

1. Solvabiliteitsrisico

Ondanks dat het solvabiliteitsratio op 0% staat, kan ISD BOL aan al haar financiële verplichtingen voldoen. ISD BOL komt op een ratio van 0% doordat deze ratio via een voorgeschreven formule van het ministerie van Binnenlandse Zaken berekend dient te worden.

Een van de componenten van de formule betreft het eigen vermogen. Omdat ISD BOL geen eigen vermogen heeft komt de uitkomst altijd uit op 0.

2 en 3. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. Bij ISD BOL is dit zeer gering. ISD BOL heeft ook maar 1 lening van de gemeente Brunssum ter dekking van de investeringskosten van de verbouwing en herinrichting van de gehuurde ruimten.
Bij het kengetal 'Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen' worden tevens alle verstrekte leningen meegenomen in de berekening. Dit laatste is niet van toepassing bij ISD BOL, derhalve is dit percentage gelijk aan het eerste kengetal.

4. Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Bij ISD BOL is het percentage nul, dat betekent dat de structurele baten precies toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

5. Grondexploitatie
Dit kengetal is niet van toepassing op ISD BOL omdat ISD BOL geen grondexploitaties heeft.

6. Belastingcapaciteit
Dit kengetal is niet van toepassing op ISD BOL omdat ISD BOL geen belastingen heft.

Normering kengetallen

Het belang van financiële kengetallen is drieledig: naast inzicht in de financiële positie en vergelijkbaarheid hebben kengetallen een signaalfunctie. Het Rijk heeft aan de verplichte financiële kengetallen geen normen verbonden. De VNG adviseert de kengetallen te relateren aan bijvoorbeeld signaleringswaarden die voor stresstesten gelden. Deze testen geven ook informatie over de financiële positie. Onderstaand de signaleringswaarden per kengetal:

Signaalwaarden kengetallen	Categorie A. Minste risico	Categorie B. Gemiddeld risico	Categorie C. Meeste risico
Solvabiliteitsratio	>50%	20% - 50%	< 20%
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Structurele exploitatieruimte	Begr > 0%	Begr = 0%	Begr < 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

Op basis van deze normeringen valt ISD BOL ruim in de categorie van het minste risico.

Beleid over weerstandscapaciteit en risico's

ISD BOL heeft geen beleid vastgesteld ten aanzien van weerstandscapaciteit en risico's. Veelal wordt bij gemeenten een Nota weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld waarin gemeenteraden het beleidskader betreffende het aanhouden van weerstandsvermogen hebben benoemd. Doordat ISD BOL geen eigen vermogen heeft, is dit niet van toepassing.

1.2.2 Financiering

Er zijn drie financieringsstromen te onderkennen, te weten:

1. Financiering van de programmakosten, waaronder worden verstaan alle kosten direct voortvloeiend uit de toepassing van beleid en regelgeving.
2. Financiering van de extra kosten veroorzaakt door gemeentelijk beleid zoals uitvoering van het minimabeleid.
3. Financiering van de indirecte kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de opgedragen taken, die via een verdeelsleutel ten laste van de gemeenten komen, de zogenaamde bedrijfsvoeringkosten.

Ten aanzien van de directe programmakosten is bepaald, dat alle betalingen van het rijk aan de gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de wettelijke regelingen direct na ontvangst door de gemeenten aan ISD BOL worden overgemaakt. Kosten, voor zover niet gedekt door rijksbudgetten en andere ontvangsten worden als volgt in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten:

Participatiebudget (deel re-integratie)
Afrekening 1 x per jaar.

Kinderopvang
Afrekening 1 x per jaar op basis van werkelijke uitgaven.

Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

Bijzondere bijstand en minimaregelingen
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven;

Kosten bedrijfsvoering
Per kwartaal wordt op voorschotbasis cf. vastgestelde (bijgestelde) begroting ¼ van het begrotingsbedrag in rekening gebracht. Na vaststelling van een begrotingsbijstelling worden, indien nodig, bij het eerstvolgende voorschot de voorschotten over eerder gefactureerde termijnen gecorrigeerd.

Overige kosten
Afrekening 1 x per jaar.

Mocht er ondanks deze wijze van facturering een liquiditeitstekort ontstaan dan zal ISD BOL conform artikel 25 van de GR een met redenen omkleed verzoek aan de gemeenten doen voor extra liquiditeiten.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarmee de gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De kasgeldlimiet wordt bepaald door een ministerieel vastgesteld percentage (8,20%) van de totale omvang van de begroting (lasten). Hiermee wordt de maximale hoogte aangegeven van de kort aan te trekken middelen.

Kasgeldlimiet	**Werkelijk** Kwartaal 1 bedrag in €	**Werkelijk** Kwartaal 2 bedrag in €	**Werkelijk** Kwartaal 3 bedrag in €	**Werkelijk** Kwartaal 4 bedrag in €
Omvang begroting (lasten)	40.858.622	40.787.174	40.787.174	42.957.959
1. Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
- in bedrag	3.350.407	3.344.548	3.344.548	3.522.553
2. Omvang vlottende korte schuld	3.878.430	3.939.469	4.000.507	4.061.545
3. Vlottende middelen				
- contante in kas	30	30	30	30
- tegoeden in rekening-courant	7.521	7.661	7.802	7.942
- overige uitstaande gelden < 1 jaar	3.711.371	3.708.583	3.705.795	3.703.006
Toets kasgeldlimiet				
- totaal netto-vlottende schuld (2-3)	159.508	223.195	286.881	350.567
- Toegestane kasgeldlimiet	3.350.407	3.344.548	3.344.548	3.522.553
- ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	3.190.899	3.121.354	3.057.667	3.171.986

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal komt daarbij in de plaats van de totale vaste schuld. In de onderstaande tabel wordt de renterisiconorm weergegeven. We blijven ruimschoots binnen de norm voor het renterisico.

Renterisiconorm	**Werkelijk** Kwartaal 1 bedrag in €	**Werkelijk** Kwartaal 2 bedrag in €	**Werkelijk** Kwartaal 3 bedrag in €	**Werkelijk** Kwartaal 4 bedrag in €
1. Renteherziening op leningen o/g	0	0	0	0
2. Betaalde aflossingen	0	0	0	92.074
3. Renterisico (1+2)	0	0	0	92.074
Begrotingstotaal	40.858.622	40.787.174	40.787.174	42.957.959
Het bij Min. regeling vastgestelde %	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm	8.171.724	8.157.435	8.157.435	8.591.592
Toets renterisiconorm				
- ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	8.171.724	8.157.435	8.157.435	8.499.518

Het EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de collectieve sector (Rijk, medeoverheden en sociale fondsen). In het Verdrag van Maastricht (1992) is afgesproken dat het EMU- tekort van een land maximaal 3% BBP mag bedragen. Hierbij is gebruik gemaakt van definities en conventies van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 1995). Deze definities bepalen wat het EMU-saldo en het EMU-tekort van de gehele overheid is: Rijk, Sociale Fondsen en overige publiekrechtelijke lichamen (lokale overheid).

In de volgende tabel is de berekening gemaakt van het EMU-saldo.

EMU-saldo	**Werkelijk** bedrag in €
1. Exploitatiesaldo	0
+2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	101.221
-3 Investeringen in (im)materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0
Totaal EMU-saldo	101.221

1.2.3 Bedrijfsvoering

Algemeen

Bedrijfsvoering omvat het geheel van de zogenaamde PIOFACH-functies. Het betreft Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting. Kortom alle rand voorwaardelijke zaken die geregeld moeten zijn wil de organisatie op het gebied van de primaire processen goed kunnen functioneren.
Bedrijfsvoering betekent echter ook: sturing en beheersing van primaire en ondersteunende processen in een organisatie om zo de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. ISD BOL zal haar beleid op rechtmatige en doelmatige wijze realiseren en het Dagelijks Bestuur (DB) legt hierover verantwoording af. Het basisuitgangspunt is, dat de organisatie 'in control' is.
We blijven zoeken naar efficiëntere manieren van werken en samenwerken, intern en extern en verdere professionalisering van de organisatie.

De bedrijfsvoeringskosten

ISD BOL houdt haar uitgaven scherp in de gaten. Ook stellen wij ons voortdurend de vraag of een uitgave noodzakelijk of nuttig is. Tevens zoeken wij continu naar manieren om onze bedrijfsvoering efficiënter en daarmee goedkoper uit te kunnen voeren.
Ons streven daarbij is om onder het niveau van de (bijgestelde) begrotingen te blijven om daarmee de financiële last voor de deelnemende gemeenten zo laag mogelijk te houden.

Analyse gestuurd werken/datagedreven werken

ISD BOL is in 2016 gestart met 'analyse gestuurd werken' (of anders gezegd: datagedreven werken) met als eerste inzet: de digitale weg voor het indienen van een aanvraag voor een tegemoetkoming vanuit het minimabeleid waarbij:

- De burger op een eenvoudige, snelle manier een verzoek hiertoe kon indienen;
- bij vastgesteld recht wordt tegemoetkoming binnen 1 dag betaalbaar gesteld en
- door vereenvoudiging van het afhandelingsproces de aanvraag efficiënter kon worden afgehandeld, het kostte de medewerker minder tijd.

Daarna heeft ISD BOL deze ontwikkeling verder doorgetrokken en op dit moment kan via de digitale weg:

- een burger van de BOL-gemeenten een aanvraag voor een uitkering voor levensonderhoud indienen (is er sprake van een wettelijke afwijzingsgrond ontvangt de aanvrager per ommegaande een beschikking) en/of;
- een aanvraag indienen voor bijzondere bijstand. Bij een aantal kostensoorten vindt eveneens een automatische afhandeling plaats (en wordt de aanvraag automatisch afgehandeld, lees betaling binnen 1 werkdag);
- zijn de eerste stappen gezet om contacten met werkgevers met betrekking tot loonkostensubsidies via de digitale weg te laten plaatsvinden;
- is er een bewindvoerdersportaal ontwikkeld waarin bewindvoerders via een 'eigen' digitaal portal bepaalde voorzieningen voor hun cliënten aanvragen.

Uitvoeringsorganisatie

ISD BOL is een organisatie die zijn administratie op orde heeft. ISD BOL wordt dan ook al meerdere jaren gevraagd door haar opdrachtgevers om diverse regelingen uit te voeren:

- Sinds 2016 voert ISD BOL de regeling tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten / bijdrage eigen risico zorgverzekering uit ten behoeve van de BOL-gemeenten;
- Voor de gemeente Landgraaf voert ISD BOL sinds 2017 het mantelzorgcompliment uit;
- ISD BOL voert voor de BOL-gemeenten in voorkomende gevallen de terug- en invordering uit van ten onrechte genoten WMO-uitkeringen en voorzieningen uit de Jeugdwet;
- In 2020 heeft ISD BOL voor de gemeente Landgraaf de uitreiking van mondkapjes aan de burgers met een minimuminkomen uitgevoerd;
- ISD BOL voert sinds de oprichting van de mensontwikkelbedrijven van de BOL-gemeenten voor deze bedrijven de administratieve werkzaamheden uit.

In 2021 zal ISD BOL:

- de uitreiking van het abonnement bibliotheek ten behoeve van de inwoners van Brunssum met een minimuminkomen voor haar rekening nemen;
- invulling geven aan het administratieve proces vanuit de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening die op 1 januari 2021 is ingegaan;
- voor de mensontwikkelbedrijven ter ondersteuning van de ontwikkelcoaches de administratieve werkzaamheden blijven uitvoeren én verder uitbreiden. In 2020 werd in een pilot-periode bekeken welke administratieve werkzaamheden de backoffice ISD BOL nog meer voor haar rekening kan nemen ten dienste van de ontwikkelcoaches van de mensontwikkelbedrijven. Met de ervaringen opgedaan in deze pilot-periode worden de administratieve werkzaamheden uit te voeren door de backoffice ISD BOL in 2021 verder uitgebreid.

<u>De gewijzigde re-integratieopdracht</u>

Met de invoering van de PW stonden gemeenten voor de taak om een hogere uitstroom naar de arbeidsmarkt te realiseren (iedereen doet mee naar vermogen) en dat voor een grotere, gevarieerdere en complexere doelgroep dan voor de komst van de PW.

Door nieuwe aanpakken betekende dat niet meer uitsluitend ISD BOL verantwoordelijk is voor de participatie-opdracht. Nieuwe spelers betraden het speelveld van de PW nl. de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven. Ook was een herpositionering van het gewestelijk Werkgeversservicepunt (WSP) Parkstad noodzakelijk.

De nieuwe aanpakken kenmerken zich hoofdzakelijk door de overgang van de verantwoordelijkheid voor specifieke doelgroepen van ISD BOL naar de mensontwikkelbedrijven in Brunssum en Landgraaf. In een plan van aanpak is deze overgang verder uitgewerkt en in 2018 is hiermee een begin gemaakt door de nieuwe instroom van cliënten over te dragen. In 2019 is deze overdracht van verantwoordelijkheden voortgezet. Gefaseerd werden cliënten reeds in het bestand van ISD BOL overgedragen naar de mensontwikkelbedrijven. Het doel was dat in 2019 de overdracht zou worden afgerond.

Voortschrijdend inzicht heeft ertoe geleid dat de nadere diagnose voor de doelgroep '0-30% arbeidsfit zittend bestand' naar de ontwikkelbaarheid naar 30-80% arbeidsfit op projectbasis is opgepakt in 2019 en een overloop kent naar 2020/2021.

1.2.4 Covid-19

Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn voor het jaarverslag een aantal paragrafen verplicht voorgeschreven. Deze paragrafen gaan over onderwerpen die de gehele decentrale overheid betreffen. Deze onderwerpen raken meerdere programma's en taakvelden. Het staat de decentrale overheid vrij om naast de verplichte paragrafen zelf paragrafen aan de begroting of jaarstukken toe te voegen.
Covid-19 is ook een gebeurtenis die niet aan een programma of taakveld is toe te rekenen. Het heeft betrekking op de gehele decentrale overheid en heeft betrekking op veel programma's en taakvelden. Voor de overzichtelijkheid en op advies van het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft ISD BOL ook gekozen voor een Covid19-paragraaf. Op deze manier is in één oogopslag te zien welke gevolgen Covid-19 op de begroting heeft gehad en welke maatregelen zijn genomen.

Algemeen

Het virus stak al de kop op eind 2019 maar sinds maart 2020 is de wereld in de ban van COVID-19, een pandemie van ongekende omvang die nog steeds in alle hevigheid door raast. Het jaar 2020 eindigde dan ook totaal anders dan dat het begon. In februari 2020 werd de eerste COVID-19-besmetting in Nederland geconstateerd en vanaf maart 2020 werd en wordt het leven in Nederland maar door één ding gedomineerd: COVID-19. Het toeslaan van het COVID-19 virus en de daarop volgende pandemie heeft mondiaal gezien vele mensenlevens op de kop gezet, veroorzaakt acute economische neergang en leidt mondiaal tot massale werkloosheid en verlies van werkgelegenheid.

De uitbraak van dit virus heeft tot nu toe al vergaande gevolgen, zowel op persoonlijk vlak voor burgers maar ook op maatschappelijk en economisch gebied:

- Bijeenkomsten zijn verboden, evenementen zijn afgelast;
- Alle winkels zijn gesloten, met uitzondering van winkels waar overwegend levensmiddelen worden verkocht;
- Het is verboden om tussen 20:00 uur en 06:00 uur alcoholische dranken te verkopen of bezorgen;
- Kan iemand thuis werken, wordt verzocht dit ook te doen. Is dat niet mogelijk wordt verzocht om werktijden te spreiden;
- Thuis mag, buiten het eigen gezin, maximaal 2 personen per dag worden ontvangen, buiten de eigen woning geldt dat maximaal 2 personen in groepsverband ergens heen mogen gaan of iets mogen ondernemen;
- Nederland heeft voor vrijwel de hele wereld een oranje reisadvies afgegeven (voor een aantal landen geldt zelfs een rood reisadvies). Een oranje reisadvies betekent: reizen naar deze landen wordt vanwege de risico's afgeraden. Maak en boek geen reizen naar deze landen, tenzij strikt noodzakelijk. Een rood reisadvies: niet reizen! Door zeer ernstige veiligheidsrisico's kan voor reizigers een levensbedreigende situatie ontstaan. Daarom het advies om niet naar dit gebied te reizen.

Bij het opstellen van deze jaarstukken is er vanaf 15 december 2020 in Nederland sprake van een strenge Lock down:

- alle winkels met niet-essentiële levensbehoeften gingen dicht, alleen winkels met eerste levensbehoeften mochten openblijven;
- theaters, bioscopen, sauna's, dierentuinen en musea moesten verplicht hun deuren sluiten;
- Contactberoepen als pedicures en kappers mochten geen werk meer verrichten (met uitzondering van de medische contactberoepen, zoals fysiotherapeuten);
- Ook scholen gingen dicht.

Met ingang van 23 januari 2021 werd de avondklok ingevoerd. Wat betekent dat iedereen tussen 21.00 uur en 4.30 uur binnen moet blijven.
Met ingang van 8 februari 2021 gingen de basisscholen en kinderopvang weer open. En op 23 februari 2021 kondigde het kabinet een voorzichtige versoepeling aan van de Lock down-maatregelen. Een groot aantal maatregelen zoals de avondklok en het sluiten van horecagelegenheden, theaters, bioscopen, sauna's, dierentuinen, musea en sportscholen bleven echter gehandhaafd. Voorlopig gelden deze maatregelen tot 15 maart 2021.
Bij het opstellen van deze jaarstukken bevindt Nederland zich dus nog steeds in een gedeeltelijke Lock down en zijn de vooruitzichten nog altijd onduidelijk. Het is dan ook niet te voorspellen wat de gevolgen van deze pandemie zullen zijn voor de Nederlandse economie en werkgelegenheid.

<u>Korte termijneffecten op ISD BOL</u>
Uiteraard heeft de coronacrisis ook invloed op de ontwikkeling van de cliëntaantallen van ISD BOL. Daarbij zijn er factoren die een effect hebben op een hogere instroom maar ook op de lagere uitstroom.
We zien een verhoogde instroom doordat:

- In de beroepen die het hardst werden getroffen door de corona-maatregelen (detailhandel zoals winkelpersoneel, dienstverlenende beroepen zoals bediening (horeca) en schoonmaak) veel wordt gewerkt met flex-contracten. En het zijn vooral de flexwerkers die als eerste hun werk verliezen in crisistijden en
- Veel van de werkzaamheden in de detailhandel en dienstverlenende beroepen worden uitgevoerd door jongeren. Zij hebben bij ontslag veelal geen of nauwelijks WW-rechten opgebouwd en stromen dan (vrijwel) direct in de bijstand. Wij zien dan ook een verhoogde instroom van jongeren in de bijstand.

Wij zien een lagere uitstroom doordat:

- Re-integratietrajecten en ontwikkeltrajecten zijn stilgelegd, vooral in de periode van de eerste Lock down. Hierdoor kwam de in gang gezette ontwikkeling c.q. bemiddeling van cliënten richting arbeidsmarkt tot stilstand. In de loop van 2020 zijn deze trajecten mondjesmaat weer opgepakt, door de contact-beperkende maatregelen die corona met zich meebrengt worden deze voortgezet in afgeslankte vorm. Wat inhoudt dat er enerzijds minder cliënten kunnen deelnemen aan deze trajecten en anderzijds de trajecten langduriger lopen omdat de activiteiten over een langere periode moeten worden verspreid en
- Potentiele werkgevers vooral bij de eerste Lock down ‘hun deur op slot gooiden’ en daarna ‘de deur slechts op een kier zetten’. Onzekerheid over de toekomst maakt dat zij terughoudend zijn met het bezetten van functies.

De beoogde daling van 2% van de cliëntaantallen bleek niet haalbaar. Het jaar 2020 is afgesloten met een toename van de cliëntaantallen van 3,1%.

- Gemeente Brunssum: - 0,9%
- Gemeente Beekdaelen: + 9,3%
- Gemeente Landgraaf: + 5,6%

Verwachte lange termijneffecten op de gemeente

Bij het opstellen van deze jaarstukken bevindt Nederland zich dus nog steeds in een gedeeltelijke Lock down en zijn de vooruitzichten nog altijd onduidelijk. Gaat het langzaam de goede kant uit of is het Kabinet half maart gedwongen om de voorzichtige versoepelingen weer terug te draaien?

De coronacrisis is anders dan alle eerdere crises en het verdere verloop ervan valt nauwelijks te voorspellen. Ook zitten we op dit moment nog midden in een periode van Lock down. Nog nooit is het zo moeilijk geweest om een prognose te geven over de ontwikkeling van de cliëntaantallen.

In 2018 is voor de ontwikkeling van de aantallen bijstandspartijen, na afstemming met de gemeenten Brunssum en Landgraaf, gekozen voor een middellange termijn prognose. Het streven werd uitgesproken om over de jaren 2018 t/m 2022 een daling van het aantal bijstandspartijen te realiseren van 10%. Dat betekende per jaar een daling van 2% van de cliëntaantallen. Voor de gemeente Beekdaelen wordt de nullijn gehanteerd. Voor de jaren 2021 en 2022 blijven wij vasthouden aan deze prognose wat betekent dat wij uitgaan van een daling van de cliëntaantallen met 2% per jaar.

Totaal van de financiële effecten

Onderstaand zijn de financiële effecten per programma gegroepeerd.

Bevorderen uitstroom, Beperken instroom en Maatschappelijke participatie

Zoals hierboven genoemd heeft de coronacrisis grote invloed op de ontwikkeling van de cliëntaantallen van ISD BOL. In de 2e BERAP 2020 zijn daarom de budgetten fors naar boven bijgesteld. Uiteindelijk bleek dat deze stijging voor de gemeente Brunssum niet heeft doorgezet. Voor de gemeenten Beekdaelen en Landgraaf is deze prognose wel nagenoeg de werkelijkheid geworden.

Daarnaast worden de gemeenten geconfronteerd met andere extra kosten als gevolg van de corona-pandemie. Zo komen de kosten van de opvang van kwetsbare kinderen in het kader van de kinderopvang of op basis van een sociaal medische Indicatie in de periode dat de scholen gesloten waren voor rekening van de gemeenten.

Het kabinet doet er alles aan banen en inkomens van zoveel mogelijk mensen veilig te stellen, en de vitaliteit van onze economie te ondersteunen. Daartoe zijn er meerdere financiële noodregelingen in het leven geroepen voor werkgevers en zelfstandigen. Het gaat onder meer om:

- Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW);
- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo);
- Tegemoetkoming Vaste Lasten MKB (TVL);

- Belastingmaatregelen;
- Energiebelastingen;
- Garantie Ondernemersfinanciering (GO-C);
- Borgstelling MKB-kredieten (BMKB);
- Klein Krediet Corona;
- Regelingen landbouw-, tuinbouw- en visserijsector;
- Regelingen voor culturele en creatieve sector;
- Regelingen mediasector.

Bedrijfsvoering

In 2020 zijn een aantal interne maatregelen genomen om verspreiding van het virus te voorkomen. Alle medewerkers hebben de beschikking gekregen over een persoonlijke opberg box waarin zij hun eigen bureau-materialen bewaren. Zo wordt voorkomen dat besmetting van het virus kan plaatsvinden door contact met andermans spullen.
De gemeente Brunssum alsook de gemeente Landgraaf hebben maatregelen moeten treffen om het werken op locatie 'corona-proof' te maken. De spreekkamers en balies zijn voorzien van zgn. spatschermen en op ieder bureau waaraan wordt gewerkt staat desinfecterend materiaal. Tevens zijn de medewerkers van het Team Bijzonder Onderzoek voorzien van beschermingsmateriaal zodat zij op een veilige manier huisbezoeken kunnen afleggen. De kosten die hiermee gemoeid waren, zijn in 2020 doorberekend naar ISD BOL.
Ook heeft Parkstad-IT (PIT) een aantal maatregelen moeten treffen voor haar deelnemers noodzakelijk om de bedrijfsvoering van organisaties alsook de dienstverlening aan de burgers te kunnen continueren. Zo wordt er veel meer een oproep gedaan bij PIT op 'hulp op afstand' en hebben zij in no time 'Microsoft Teams' uitgerold bij alle medewerkers van alle deelnemers zodat er een overleg-mogelijkheid werd gecreëerd. De hiermee gepaard gaande kosten zijn eveneens in 2020 doorberekend naar ISD BOL.
Ook hebben de medewerkers een schouderklopje gekregen vanuit het MT en het DB in de vorm van een bloemetje en bemoedigend kaartje. Dit omdat ondanks de crisis de bedrijfsvoering voor onze cliënten gewoon doorloopt en dat is mede te danken aan hun flexibiliteit.
Het virus is nog steeds niet onder controle. De extra kosten van coronamaatregelen waren in het jaar 2020 € 6.712. Deze kosten zijn opgenomen in het programma bedrijfsvoering onder de budgetten Overige personeelskosten, Huisvestings- en kantoorkosten en Representatie. De onduidelijkheid of er nog verdere maatregelen moeten worden genomen duurt voort, daarmee is het ongewis of ISD BOL geconfronteerd zal worden met nog meer extra kosten in 2021.

Projecten

Binnen het programma projecten was er 1 project, het project Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf, dat vertraging heeft opgelopen door de beperkende coronamaatregelen. De vitaliteitstrajecten konden deels niet plaatsvinden waardoor er binnen dit project € 88.423 nog niet besteed is. Het project zal doorlopen in 2021. Vooralsnog gaan we ervan uit dat alle vitaliteitstrajecten doorgaan, waardoor dit bedrag volledig besteed gaat worden in 2021. Voor ISD BOL betekende dit minder lasten waar ook minder baten tegenover staan.

Totaal van de risico's

De risico's voor ISD BOL zijn zeer beperkt. Onderstaand zijn de risico's per programma gegroepeerd.

Bevorderen uitstroom, Beperken instroom en Maatschappelijke participatie

De grootste risico's zijn gelegen bij de gemeenten. Zij hebben te kampen met stijgende cliëntaantallen waardoor de BUIG-gelden onder druk kunnen komen staan. De ontwikkeling van de BUIG-gelden is altijd onduidelijk en niet op voorhand te calculeren. De batenkant van het inkomensdeel blijft om die reden dan ook onzeker en risicovol. Aan de lastenkant is er sprake van een openeindregeling. ISD BOL bouwt geen reserves op, dat betekent dat financiële tegenvallers op het inkomensdeel moeten worden opgevangen vanuit het weerstandsvermogen van de deelnemende gemeenten. In deze periode van economische onzekerheid als gevolg van Covid-19 pandemie brengt dit des te meer risico's met zich mee. Om dit risico zo veel mogelijk te beperken wordt door de ISD BOL sterk ingezet op het beperken van instroom. Daarnaast wordt in een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de uitstroomketen WSP – mensontwikkelbedrijven – ISD BOL sterk ingezet op bevordering van uitstroom van cliënten.

Bedrijfsvoering

De extra kosten van coronamaatregelen waren in het jaar 2020 € 6.712. Het blijft ongewis of ISD BOL geconfronteerd zal worden met nog meer extra kosten in 2021. De extra kosten die de organisatie in 2020 heeft gemaakt, waren makkelijk op te vangen met de bestaande budgetten. We gaan ervan uit dat dit voor volgende jaren ook zo is.

Projecten

Binnen de projecten die ISD BOL uitvoert voor de deelnemende gemeenten is er het risico dat deze (gedeeltelijk) geen doorgang kunnen vinden door beperkende Coronamaatregelen. ISD BOL factureert bij de projecten alle kosten 1-op-1 door naar de gemeente. Dat betekent dat als er geen kosten zijn, er ook geen opbrengsten zijn. Er bestaat hierdoor geen financieel risico.

Inzet van de ambtelijke organisatie

Specifiek voor COVID-19 zijn er cruciale beroepsgroepen (zoals mensen in de zorg) om de samenleving draaiende te houden tijdens deze COVID-19-uitbraak. Ook ambtenaren werkzaam in noodzakelijke overheidsprocessen (Rijk, provincie en gemeente), bijvoorbeeld betalen uitkeringen en toeslagen, burgerzaken, consulaten en ambassades, justitiële inrichtingen en forensische klinieken zijn benoemd tot cruciale beroepsgroepen. Dat geldt dus ook bij ISD BOL. Het betalen van de uitkeringen moet te allen tijde doorgaan en daar zijn alle activiteiten op gericht. Dat betekent dat:

- Het aantal medewerkers aanwezig op kantoor minimaal is. Het merendeel van de medewerkers van ISD BOL werkt thuis;
- De balie en spreekkamers zijn in principe gesloten om direct fysiek contact zoveel mogelijk te voorkomen;
- De cliënten krijgen zoveel mogelijk telefonische ondersteuning geboden;
- Een fysiek gesprek alleen plaats vindt indien dit absoluut dringend noodzakelijk is;

- Een telefoonteam cliënten en ondernemers/ZZP-ers telefonisch te woord staat op maandag tot en met donderdag van 09:00 tot 16:00 uur en op vrijdag van 09:00 tot 13:00 uur.

Verwachtingen voor 2021 en verder

De eerste landelijke Lock down en andere maatregelen, zoals het tijdelijk sluiten van de horeca, hebben bij veel bedrijven en werknemers gezorgd voor inkomstenverlies. Dit leidde in het tweede kwartaal van 2020 tot een snel oplopende werkloosheid. De Nederlandse overheid heeft met het snel inzetten van steunmaatregelen een verder oplopende werkloosheid nog (tijdelijk) kunnen voorkomen.

Deze steunpakketten zullen in versoberde vorm tot aan de zomer van 2021 worden gecontinueerd. De maatregelen fungeren als vangnet waarmee veel directe werkloosheid voorkomen wordt. Deze maatregelen zijn echter eindig. Er zullen bedrijven zijn die nu nog overeind staan, maar het uiteindelijk toch niet redden, met alle gevolgen van dien. De uiteindelijke effecten van deze coronacrisis zijn dan ook niet altijd meteen zichtbaar in statistieken.

De coronacrisis is anders dan alle eerdere crises, het verdere verloop ervan valt nauwelijks te voorspellen. Deze situatie is zo uniek, dat bestaande modellen niet voorzien in een situatie als deze. Wat wel vaststaat is dat de coronacrisis de arbeidsmarkt in ieder geval tijdelijk, maar mogelijk ook permanent verandert.

Deel 2
Jaarrekening

2.1 Overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening geeft de gerealiseerde baten en lasten in 2020 per kerntaak weer en de totstandkoming van het rekeningresultaat.
De belangrijkste financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2020 (inclusief wijzigingen) worden toegelicht.

2.1.1 Cumulatief overzicht

Onderstaand is het cumulatief overzicht van baten en lasten op programmaniveau weergegeven met een, op grond van het BBV, verplichte uitsplitsing naar een aantal onderdelen.

Cumulatief overzicht	Primitieve begroting			Primitieve begroting - geconverteerd			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
bedragen in Euro	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bevorderen uitstroom	1.978.546	1.978.546	0	1.978.546	1.978.546	0	1.900.015	1.900.015	0	1.834.417	1.834.417	0
Beperken instroom	31.136.227	31.136.227	0	31.136.227	31.136.227	0	32.721.840	32.721.840	0	31.389.648	31.389.648	0
Maatschappelijke participatie	3.318.582	3.318.582	0	3.318.582	3.318.582	0	3.253.192	3.253.192	0	3.179.085	3.179.085	0
Bedrijfsvoering	161.225	185.927	-24.702	52.161	95.258	-43.097	60.004	125.806	-65.802	60.004	123.227	-63.223
Projecten	0	0	0	0	0	0	621.599	621.599	0	488.687	488.687	0
Subtotaal programma's	**36.594.580**	**36.619.282**	**-24.702**	**36.485.516**	**36.528.613**	**-43.097**	**38.556.649**	**38.622.451**	**-65.802**	**36.951.840**	**37.015.064**	**-63.223**
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde kosten Overhea	5.190.540	5.140.962	49.578	4.373.106	4.305.133	67.973	4.401.310	4.310.632	90.678	4.073.054	4.009.831	63.223
Onvoorzien	0	24.876	-24.876	0	24.876	-24.876	0	24.876	-24.876	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**41.785.120**	**41.785.120**	**0**	**40.858.622**	**40.858.622**	**0**	**42.957.959**	**42.957.959**	**0**	**41.024.894**	**41.024.894**	**0**
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	**41.785.120**	**41.785.120**	**0**	**40.858.622**	**40.858.622**	**0**	**42.957.959**	**42.957.959**	**0**	**41.024.894**	**41.024.894**	**0**

Met dit overzicht wordt specifiek inzichtelijk gemaakt wat de algemene dekkingsmiddelen zijn, de gerealiseerde kosten overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. De overhead en onvoorzien zijn bij ISD BOL onderdeel van alle lasten bij Bedrijfsvoering. De totale lasten van overhead en onvoorzien zijn reeds toegelicht in hoofdstuk 1.1.4 Bedrijfsvoering. De overige kosten zijn niet van toepassing bij ISD BOL.

Doordat de gerealiseerde kosten overhead en de post onvoorzien in bovenstaand overzicht afzonderlijk worden weergegeven, sluit het subtotaal van het programma Bedrijfsvoering niet aan met het overzicht van baten en lasten Bedrijfsvoering in het hoofdstuk 2.1.7 Financiële verantwoording bedrijfsvoeringskosten. Hiervoor dient dit samengeteld te worden.

Dit cumulatief overzicht is in de onderstaande 3 tabellen gesplitst naar de 3 deelnemende gemeenten. Indien de cijfers van de 3 gemeenten bij elkaar opgeteld worden, zit er een verschil in bij de realisatie van € 433.841. Dit zijn exact de baten van bedrijfsvoering (exclusief de bijdrage van gemeenten). Deze baten worden dus niet betaald door de 3 gemeenten, maar elders. Bijvoorbeeld detacheringen, kosten van renovatie van de hoogbouw waar de langlopende geldlening tegenover staat en de kapitaallasten.

Cumulatief overzicht Brunssum

Brunssum bedragen in euro	Primitieve begroting geconverteerd			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bevorderen uitstroom	1.026.055	1.026.055	0	936.978	936.978	0	909.768	909.768	0
Beperken instroom	12.760.150	12.760.150	0	13.356.526	13.356.526	0	12.365.061	12.365.061	0
Maatschappelijke participatie	1.449.768	1.449.768	0	1.309.186	1.309.186	0	1.226.444	1.226.444	0
Bedrijfsvoering	1.702.530	1.702.530	0	1.651.007	1.651.007	0	1.496.510	1.496.510	0
Projecten	0	0	0	244.394	244.394	0	245.862	245.862	0
Gerealiseerde resultaat	**16.938.503**	**16.938.503**	**0**	**17.498.090**	**17.498.090**	**0**	**16.243.646**	**16.243.646**	**0**

Cumulatief overzicht Beekdaelen

Beekdaelen (Onderbanken) bedragen in euro	Primitieve begroting geconverteerd			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bevorderen uitstroom	174.596	174.596	0	183.990	183.990	0	132.319	132.319	0
Beperken instroom	2.325.629	2.325.629	0	2.178.298	2.178.298	0	2.082.967	2.082.967	0
Maatschappelijke participatie	201.400	201.400	0	196.770	196.770	0	201.869	201.869	0
Bedrijfsvoering	316.866	316.866	0	282.824	282.824	0	272.053	272.053	0
Projecten	0	0	0	29.208	29.208	0	21.858	21.858	0
Gerealiseerde resultaat	**3.018.491**	**3.018.491**	**0**	**2.871.091**	**2.871.091**	**0**	**2.711.067**	**2.711.067**	**0**

Cumulatief overzicht Landgraaf

Landgraaf bedragen in euro	Primitieve begroting geconverteerd			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bevorderen uitstroom	777.895	777.895	0	779.046	779.046	0	792.330	792.330	0
Beperken instroom	16.050.448	16.050.448	0	17.187.016	17.187.016	0	16.941.619	16.941.619	0
Maatschappelijke participatie	1.667.414	1.667.414	0	1.747.236	1.747.236	0	1.750.772	1.750.772	0
Bedrijfsvoering	2.148.838	2.148.838	0	2.122.450	2.122.450	0	1.930.654	1.930.654	0
Projecten	0	0	0	347.997	347.997	0	220.966	220.966	0
Gerealiseerde resultaat	**20.644.595**	**20.644.595**	**0**	**22.183.745**	**22.183.745**	**0**	**21.636.341**	**21.636.341**	**0**

In bijlage B ‘Gerealiseerde baten en lasten per gemeente’ zijn per gemeente de kerntaken uitgesplitst in meerdere onderdelen.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Baten en lasten, alsmede de balansposten dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma’s. In onderstaande tabel is per programma aangegeven of zich in 2020 een begrotingsoverschrijding heeft voorgedaan.

Programma bedragen in Euro	2020			Opmerking
	bijgestelde begroting	werkelijk	Verschil	
bevorderen van de uitstroom	1.900.015	1.834.417	65.598	Geen overschrijding
beperken van de instroom	32.721.840	31.389.648	1.332.192	Geen overschrijding
maatschappelijke participatie	3.253.192	3.179.085	74.107	Geen overschrijding
bedrijfsvoering	125.806	123.227	2.579	Geen overschrijding
projecten	621.599	488.687	132.912	Geen overschrijding

2.1.2 Analyse op hoofdlijnen

In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de grootste afwijkingen per gemeente over het jaar 2020. De realisatie wordt hierbij vergeleken met de begrotingscijfers uit de 2e BERAP. Een toelichting op de afwijkingen is opgenomen in de volgende hoofdstukken per kerntaak.

bedragen in Euro	ISD BOL			Per gemeente		
	bijgestelde begroting	**werkelijk**	**saldo**	**Brunssum**	**Beekdaelen**	**Landgraaf**
Lasten						
w-deel trajecten incl. inzet betere buren	708.620	651.126	57.494	36.314	35.988	-14.809
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	44.000	13.722	30.278	10.000	0	20.278
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedragend	68.000	37.000	31.000	26.000	24.000	-19.000
Bbz starters uitk. levensond. om niet	66.000	36.022	29.978	5.870	0	24.108
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	-8.000	11.126	-19.126	-3.012	2.000	-18.115
Periodieke uitkeringen PW	27.473.368	26.629.537	843.831	807.460	2.678	33.692
Periodieke uitkeringen IOAW	1.240.000	1.187.936	52.064	24.099	12.593	15.372
Periodieke uitkeringen IOAZ	180.000	155.694	24.306	-2.552	15.636	11.222
Loonkostensubsidie	745.000	724.081	20.919	-1.855	17.097	5.676
Salariskosten beperken instroom	2.765.472	2.451.032	314.440	129.006	22.095	163.338
Inrichtingskosten statushouders (c)	15.000	26.923	-11.923	-3.421	155	-8.657
Overige voorzieningen voor wonen (c)	46.000	60.544	-14.544	-4.650	-1.552	-8.343
Individuele inkomenstoeslag (k)	452.000	477.302	-25.302	-1.537	60	-23.825
Maatschappelijke participatie (j)	358.000	338.250	19.750	8.300	6.950	4.500
Bewindvoering (e)	1.555.000	1.561.435	-6.435	25.055	-1.676	-29.814
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	82.500	6.550	75.950	32.904	500	42.546
Salariskosten maatschappelijke participatie	274.942	248.236	26.706	10.957	1.877	13.872
Minderkosten bedrijfsvoering	4.056.281	3.699.217	357.064	154.497	10.771	191.796
diverse kleine afwijkingen	0	0	22.513	2.477	3.501	16.535
Saldo generaal			**1.828.961**	**1.255.913**	**152.674**	**420.374**

In totaal zijn de werkelijke lasten € 1,8 miljoen lager dan geraamd in de 2e BERAP. Deze middelen vloeien terug naar de deelnemende gemeenten.
Enkel de afwijkingen groter dan € 10.000 zijn opgenomen in deze tabel. Daardoor is er nog een regel toegevoegd ‘diverse kleine afwijkingen’ zodat het bedrag per gemeente exact aansluit bij de tabellen in de bijlage B “Gerealiseerde baten en lasten per gemeente”.

2.1.3 Toerekening salarissen naar de kerntaken

Sinds de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in 2017 zijn we verplicht om salarissen zoveel mogelijk direct toe te rekenen aan de desbetreffende beleidsvelden. In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het toegerekende bedrag per beleidsveld dat in de hierop volgende hoofdstukken steeds in de financiële tabel is weergegeven.

Systematiek van toerekening

De totale som van salarissen van ISD BOL wordt toegerekend aan alle vier de beleidsvelden. Bij de toerekening worden verschillende verdeelsleutels gebruikt. De overhead (salarissen indirecte functies) komen op het beleidsveld Bedrijfsvoering. De urenverantwoording uit het W-deel (W/P consulent, werkcoach, gedeelte diagnoseconsulent, gedeelte medewerker backoffice en gedeelte administratieve ondersteuning) gaat rechtstreeks naar het beleidsterrein bevorderen uitstroom. De resterende salarislasten worden verdeeld over de beleidsterreinen Bevorderen uitstroom (excl. w-deel), beperken instroom en maatschappelijke participatie naar verhouding van de totale uitgaven op dat beleidsterrein. Onderstaand is in tabelvorm te zien hoe de salarislasten toegerekend worden.

Kostensoort	Toelichting	Toerekening aan	Verdeelsleutel
Salarislasten uitvoerende functies	Functies inkomensconsulent, medewerker uitkeringsadministratie en sociaal rechercheur	Producten BUIG en maatschappelijke participatie	Naar rato van de hoogte directe lasten producten BUIG, IOAW en maatschappelijke participatie
Salarislasten uitvoerende functies	Functies W/P consulent, werkcoach, gedeelte diagnoseconsulent, gedeelte mdw backoffice en gedeelte administratieve ondersteuning	Product Werkdeel (re-integratie)	Urenverantwoording
Salarislasten ondersteunende functies	Functies backoffice en post & archiefmedewerker, medewerker verhaal en terugvordering, medewerker juridische zaken en controller uitkeringsadministratie	Kinderopvang, BUIG, Bbz declarabel en maatschappelij-ke participatie	Naar rato van de hoogte van de directe lasten producten Kinderopvang, BUIG, Bbz declarabel en maatschappelijke participatie
Salarislasten indirecte functies	Functies directeur, directie secretaresse, projectleider, afdelingshoofd bedrijfsvoering en juridische zaken, communicatiemdw, controller etc.	Beleidsveld Bedrijfsvoering	100%

Resultaat salariskosten

In de primitieve begroting was een totale salarissom begroot van € 5.873.552. In de 2e BERAP is de herinrichtingsnotitie 'De nieuwe koers van ISD BOL' verwerkt in de begroting. Het begrotingsbedrag van de salarissen was na alle wijzigingen € 5.872.496. Het werkelijk betaalde bedrag in 2020 is € 5.465.839. Dit is € 406.657 lager dan begroot.

De oorzaak hiervan is dat een aantal functies niet gedurende het hele jaar was ingevuld. Dat heeft twee redenen:

- De herinrichtingsnotitie 'De nieuwe koers van ISD BOL' zorgde o.a. voor een verschuiving van taken van de ene functiegroep naar een andere functiegroep. Om tot een goede invulling van alle functieplekken te komen heeft enige tijd gekost, daardoor waren gedurende een bepaalde periode een aantal vacatures niet ingevuld en
- ISD BOL heeft ervoor gekozen om de ontwikkelingen als gevolg van de corona-maatregelen af te wachten om een goede inschatting te kunnen maken waar behoefte aan zou kunnen zijn in het personeelsbestand om deze crisis zo efficiënt mogelijk het hoofd te bieden. Daardoor is later in het jaar gestart met werven.

In beide situaties betrof het met name vacatures bij de inkomensconsulenten.

Ook binnen bedrijfsvoering is een aantal functies niet gedurende het hele jaar ingevuld. De functie Informatiebeveiligingsfunctionaris hebben wij vooralsnog niet kunnen invullen, dit als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Noodzakelijke werkzaamheden behorend bij deze functie hebben wij door een externe partij laten uitvoeren. Ook heeft het tijd gekost om de vacatureruimte bij Projectondersteuning en procesoptimalisatie op te vullen.

Ten slotte zijn de werkzaamheden van de projecten die apart gefactureerd worden aan de gemeenten door het eigen personeel uitgevoerd en zijn hier geen extra medewerkers voor aangetrokken.

Toegerekend bedrag salarissen per beleidsveld

In de volgende tabel is weergegeven hoe de totale salarislasten verdeeld zijn over de vier beleidsvelden. Deze verdeling is exclusief de urenverantwoording uit het W-deel, deze gaan namelijk rechtstreeks naar het beleidsterrein Bevorderen uitstroom. Ter volledigheid zijn deze wel in de regel onder te tabel wel opgenomen.

Tevens is ter volledigheid opgenomen de salariskosten die ingezet zijn op de projecten. Deze salariskosten zijn reeds afgerekend met de gemeente waarvoor het project is uitgevoerd. Om een totaalbeeld te verkrijgen van alle salariskosten van ISD BOL zijn deze wel opgenomen bij de werkelijke kosten.

ISD BOL bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
- salariskosten bedrijfsvoering	1.690.172	1.902.574	1.855.186	1.687.156
- salariskosten bevorderen uitstroom	9.984	39.165	19.802	17.662
- salariskosten beperken instroom	2.416.233	2.353.429	2.765.472	2.451.032
- salariskosten maatschappelijke participatie	244.305	254.332	274.942	248.236
Subtotaal	**4.360.695**	**4.549.500**	**4.915.402**	**4.404.086**
- toegewezen salarisen in W-deel	1.253.503	1.324.052	957.094	957.093
- afgerekende salariskosten in de projecten				104.660
Totale salariskosten	**5.614.198**	**5.873.552**	**5.872.496**	**5.465.839**

In de onderstaande tabellen zijn de totale salariskosten verdeeld over de 3 gemeenten.

Brunssum bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
- salariskosten bedrijfsvoering	721.300	780.570	761.128	692.190
- salariskosten bevorderen uitstroom	4.261	18.273	8.124	7.246
- salariskosten beperken instroom	1.031.155	965.542	1.134.591	1.005.585
- salariskosten maatschappelijke participatie	104.260	104.345	112.801	101.844
Subtotaal	**1.860.976**	**1.868.730**	**2.016.643**	**1.806.865**
- toegewezen salarisen in W-deel	627.054	749.742	392.667	392.667
- afgerekende salariskosten in de projecten				49.780
Totale salariskosten	**2.488.030**	**2.618.472**	**2.409.310**	**2.249.312**

Beekdaelen bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
- salariskosten bedrijfsvoering	119.931	133.694	130.364	118.557
- salariskosten bevorderen uitstroom	708	3.417	1.391	1.241
- salariskosten beperken instroom	171.451	165.376	194.330	172.235
- salariskosten maatschappelijke participatie	17.335	17.872	19.320	17.444
Subtotaal	**309.426**	**320.359**	**345.407**	**309.476**
- toegewezen salarisen in W-deel	73.613	94.122	67.255	67.255
- afgerekende salariskosten in de projecten				1.758
Totale salariskosten	**383.039**	**414.481**	**412.662**	**378.489**

Landgraaf bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
- salariskosten bedrijfsvoering	848.941	988.310	963.694	876.409
- salariskosten bevorderen uitstroom	5.015	17.475	10.286	9.175
- salariskosten beperken instroom	1.213.628	1.222.511	1.436.550	1.273.212
- salariskosten maatschappelijke participatie	122.710	132.115	142.821	128.949
Subtotaal	**2.190.293**	**2.360.411**	**2.553.352**	**2.287.744**
- toegewezen salarisen in W-deel	552.836	480.188	497.171	497.171
- afgerekende salariskosten in de projecten				53.123
Totale salariskosten	**2.743.129**	**2.840.599**	**3.050.523**	**2.838.038**

2.1.4 Kerntaak: bevorderen uitstroom

Dit programma omvat alles wat samenhangt met de bevordering dat iedereen meedoet naar vermogen, bij voorkeur door betaald werk. Daar waar dat niet mogelijk is, wordt ingezet op professionele diagnose waarmee de cliënten een passend (vervolg)traject wordt aangeboden. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

bevorderen uitstroom

Jaarrekening 2020 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
Participatiewet re-integratiedeel							
Brunssum	954.933						
re-integratie		304.634	978.525	237.640	307.354	246.469	60.885
Salarissen en sociale lasten		650.299	8.857	749.742	584.500	609.071	-24.571
Beekdaelen (Onderbanken)	140.703						
re-integratie		65.985	167.162	74.557	71.844	35.856	35.988
Salarissen en sociale lasten		74.719	1.517	94.122	67.255	67.255	0
Landgraaf	767.296						
re-integratie		206.636	734.206	265.232	137.589	152.398	-14.809
Salarissen en sociale lasten		560.660	11.214	480.188	497.171	497.171	0
Kinderopvang							
Brunssum	20.438	**20.438**	**38.673**	**38.673**	**45.124**	**54.228**	**-9.104**
Kinderopvang re-integratie		1.615	400	400	10.000	5.809	4.191
Kinderopvang sociaal medische indicatie		14.562	20.000	20.000	27.000	41.174	-14.174
Salarissen en sociale lasten		4.261		18.273	8.124	7.246	878
Toerekening bedrijfsvoeringskosten			10.000				
Kosten bedrijfsvoering			8.273				
Beekdaelen (Onderbanken)	33.523	**33.523**	**5.917**	**5.917**	**44.891**	**29.208**	**15.683**
Kinderopvang re-integratie		148	500	500	500	16	484
Kinderopvang sociaal medische indicatie		32.667	2.000	2.000	43.000	27.951	15.049
Salarissen en sociale lasten		708		3.417	1.391	1.241	150
Toerekening bedrijfsvoeringskosten			2.000				
Kosten bedrijfsvoering			1.417				
Landgraaf	74.790	**74.790**	**32.475**	**32.475**	**144.286**	**142.761**	**1.525**
Kinderopvang re-integratie		4.346	8.000	8.000	4.000	1.767	2.233
Kinderopvang sociaal medische indicatie		65.429	7.000	7.000	130.000	131.820	-1.820
Salarissen en sociale lasten		5.015		17.475	10.286	9.175	1.111
Toerekening bedrijfsvoeringskosten			7.000				
Kosten bedrijfsvoering			10.475				
totaal	**1.991.685**	**1.991.685**	**1.978.546**	**1.978.546**	**1.900.015**	**1.834.417**	**65.598**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

bevorderen uitstroom

Jaarrekening 2020 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
Participatiewet re-integratiedeel							
Brunssum	954.933						
Bijdrage gemeente programmakosten		304.634	978.525	582.032	307.354	246.469	-60.885
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		650.299	8.857	405.350	584.500	609.071	24.571
Beekdaelen (Onderbanken)	140.703						
Bijdrage gemeente programmakosten		65.985	167.162	74.557	71.844	35.856	-35.988
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		74.719	1.517	94.122	67.255	67.255	0
Landgraaf	767.296						
Bijdrage gemeente programmakosten		206.636	734.206	265.232	137.589	152.398	14.809
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		560.660	11.214	480.188	497.171	497.171	0
Kinderopvang							
Brunssum	20.438						
Bijdrage gemeente programmakosten		16.177	30.400	20.400	37.000	46.982	9.982
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		4.261	8.273	18.273	8.124	7.246	-878
Beekdaelen (Onderbanken)	33.523						
Bijdrage gemeente programmakosten		32.815	4.500	2.500	43.500	27.967	-15.533
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		708	1.417	3.417	1.391	1.241	-150
Landgraaf	74.790						
Bijdrage gemeente programmakosten		69.776	22.000	15.000	134.000	133.586	-414
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		5.015	10.475	17.475	10.286	9.175	-1.111
totaal	**1.991.685**	**1.991.685**	**1.978.546**	**1.978.546**	**1.900.015**	**1.834.417**	**-65.598**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Toelichting jaarrekening 2020

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, S = structureel, I = Incidenteel).

Toelichting lasten:

W-deel	V	€ 57.494 (i)

Gemeente Brunssum

De onderuitputting bedraagt € 36.314. De overschrijding onder 'bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten' heeft betrekking op de AD-accounts, betaald door ISD BOL, voor de re-integratieconsulenten die werken voor Betere Buren.

Gemeente Beekdaelen

De onderuitputting bedraagt € 35.988.

Gemeente Landgraaf
Binnen de jaarrekening van ISD BOL is er een tekort van € 14.809. Echter heeft de gemeenteraad van Landgraaf een besluit genomen om een extra bedrag van € 47.535 ter beschikking te stellen wat ook ontvangen is door ISD BOL. Dit resulteert derhalve in een teruggave van € 32.726. Zie ook monitoring 5: De uitgaven op het Participatiebudget (W-deel).

Kinderopvang	V	€ 8.104 (i)

Het voordeel van de kosten kinderopvang is onderverdeeld in diverse posten.
Gemeente Brunssum, totaal (N) € 9.104:
- Uitgaven kinderopvang regulier (V) € 4.191 (i)
- Uitgaven SMI (N) € 14.174 (i)
- Kosten bedrijfsvoering kinderopvang (V) € 878 (i)

Gemeente Beekdaelen, totaal (V) € 15.683:
- Uitgaven kinderopvang regulier (V) € 484 (i)
- Uitgaven SMI (V) € 15.049 (i)
- Kosten bedrijfsvoering kinderopvang (V) € 150 (i)

Gemeente Landgraaf, totaal (V) € 1.525:
- Uitgaven kinderopvang regulier (V) € 2.233 (i)
- Uitgaven SMI (N) € 1.820 (i)
- Kosten bedrijfsvoering kinderopvang (V) € 1.111 (i)

In de uitgaven SMI is voor alle drie de gemeenten ook een bedrag opgenomen voor de noodopvang SMI:
Gemeente Brunssum € 586 (i)
Gemeente Beekdaelen € 274 (i)
Gemeente Landgraaf € 1.548 (i)

Toelichting baten:

Bijdrage gemeente re-ïntegratie	N	€ 57.494 (i)

Dit betreft de som van de onderuitputting die aan de drie gemeenten wordt toegekend.

Bijdrage gemeente kinderopvang	N	€ 8.104 (i)

De som van de bovenstaande bedragen kinderopvang resulteert in een lagere bijdrage van de gemeenten dan begroot.

Informatie over de (financiële) impact en risico's van het coronavirus op dit programma is opgenomen in paragraaf 1.2.4 Covid-19.

2.1.5 Kerntaak: beperken instroom

Dit programma omvat alle uitkeringen aan bijstandsgerechtigden waarbij gestreefd wordt dat zo min mogelijk mensen een beroep moeten doen op een uitkering door zoveel mensen tegen te houden aan de poort. Het strikt handhaven van wetten en regels en het intensief bestrijden van fraude is hierbij ook een belangrijk speerpunt. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

beperken van de instroom

Jaarrekening 2020 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
BUIG inkomensdeel							
Brunssum	**12.521.841**	**12.521.841**	**12.760.150**	**12.760.150**	**13.336.012**	**12.336.339**	**999.673**
Bbz declarabel	83.292		60.000				
Kosten bedrijfsvoering Bbz			38.912				
Bbz buig	24.659		47.000				
PW - I deel	11.888.202		10.883.696				
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten		19.604		20.000	18.000	8.705	9.295
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedrage		33.000		15.000	26.000	0	26.000
Bbz uitbestede apparaatskosten		24.767		38.912	24.616	22.477	2.139
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet		7.116		18.000	15.000	5.000	10.000
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos		-1.196		7.000	1.000	7.778	-6.778
Bbz starters uitk. levensond. om niet		17.162		50.000	40.000	34.130	5.870
Bbz starters uitk. levensond. renteloos		7.498		-3.000	-4.000	-988	-3.012
Periodieke uitkeringen PW		10.537.000		10.883.696	11.245.805	10.438.345	807.460
Periodieke uitkeringen IOAW	434.192	434.192	500.000	500.000	390.000	365.901	24.099
Periodieke uitkeringen IOAZ	91.496	91.496	90.000	90.000	95.000	97.552	-2.552
Loonkostensubsidie		320.047	175.000	175.000	350.000	351.855	-1.855
Salarissen en sociale lasten		1.031.155		965.542	1.134.591	1.005.585	129.006
Kosten bedrijfsvoering			965.542				
Beekdaelen (Onderbanken)	**2.142.376**	**2.142.376**	**2.325.629**	**2.325.629**	**2.174.785**	**2.081.329**	**93.456**
Bbz declarabel	5.095		35.000				
Kosten bedrijfsvoering Bbz			6.665				
Bbz buig	0		6.000				
PW - I deel	1.949.397		1.914.588				
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten		975		5.000	0	3.010	-3.010
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedrage		0		30.000	24.000	0	24.000
Bbz uitbestede apparaatskosten		4.120		6.665	4.216	3.850	366
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet		0		0	0	0	0
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos		0		0	0	0	0
Bbz starters uitk. levensond. om niet		0		8.000	0	0	0
Bbz starters uitk. levensond. renteloos		0		-2.000	2.000	0	2.000
Periodieke uitkeringen PW		1.682.172		1.914.588	1.680.238	1.677.560	2.678
Periodieke uitkeringen IOAW	128.607	128.607	155.000	155.000	100.000	87.407	12.593
Periodieke uitkeringen IOAZ	59.277	59.277	35.000	35.000	65.000	49.364	15.636
Loonkostensubsidie		95.774	8.000	8.000	105.000	87.903	17.097
Salarissen en sociale lasten		171.451		165.376	194.330	172.235	22.095
Kosten bedrijfsvoering			165.376				
Landgraaf	**16.437.132**	**16.437.132**	**16.050.448**	**16.050.448**	**17.161.043**	**16.922.570**	**238.473**
Bbz declarabel	91.489		73.000				
Kosten bedrijfsvoering Bbz			49.269				
Bbz buig	1.472		34.000				
PW - I deel	15.458.250		13.696.668				
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten		14.872		24.000	21.000	20.945	55
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedrage		12.000		30.000	18.000	37.000	-19.000
Bbz uitbestede apparaatskosten		29.143		49.269	31.168	28.459	2.709
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet		47.954		16.000	29.000	8.722	20.278
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos		-12.480		3.000	-2.000	-1.137	-863
Bbz starters uitk. levensond. om niet		0		41.000	26.000	1.892	24.108
Bbz starters uitk. levensond. renteloos		1.472		-7.000	-6.000	12.115	-18.115
Periodieke uitkeringen PW		14.006.890		13.696.668	14.547.325	14.513.633	33.692
Periodieke uitkeringen IOAW	850.989	850.989	830.000	830.000	750.000	734.628	15.372
Periodieke uitkeringen IOAZ	34.932	34.932	50.000	50.000	20.000	8.778	11.222
Loonkostensubsidie		237.732	95.000	95.000	290.000	284.324	5.676
Salarissen en sociale lasten		1.213.628		1.222.511	1.436.550	1.273.212	163.338
Kosten bedrijfsvoering			1.222.511				
Overig							
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	57.048	57.048	0	0	50.000	49.410	590
totaal	**31.158.396**	**31.158.396**	**31.136.227**	**31.136.227**	**32.721.840**	**31.389.648**	**1.332.192**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

beperken van de instroom

Jaarrekening 2020 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
BUIG inkomensdeel							
Brunssum	**12.521.842**	**12.521.841**	**12.760.150**	**12.760.150**	**13.336.012**	**12.336.339**	**-999.673**
BBZ declarabel	83.292		98.912				
PW - I deel	12.438.550						
Debiteurenontvangsten Bbz		11.354		0	0	12.829	12.829
Bijdrage gemeente rijksvergoeding uitbestede onderzoekskosten		29.105		4.334	18.000	0	-18.000
Bijdr gem rijksverg programmakst declarabel budget		0		48.000	0	0	0
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		18.065		7.666	0	-4.125	-4.125
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten		24.767		38.912	24.616	22.477	-2.139
Debiteurenontvangsten Pw		271.079		0	0	188.463	188.463
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten		11.508.760		11.792.148	11.309.842	11.731.414	421.572
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		-372.444		-96.452	848.963	-620.304	-1.469.267
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		1.031.155		965.542	1.134.591	1.005.585	-129.006
Inkomsten van het Rijk			11.792.148				
Bijdrage gemeente			-96.452				
Bijdrage gemeente bedrijfsvoering			965.542				
Beekdaelen (Onderbanken)	**2.142.375**	**2.142.376**	**2.325.629**	**2.325.629**	**2.174.785**	**2.081.329**	**-93.456**
BBZ declarabel	5.095		41.665				
PW - I deel	2.137.280						
Debiteurenontvangsten Bbz		17.493		0	0	12.808	12.808
Bijdrage gemeente rijksvergoeding uitbestede onderzoekskosten		0		1.270	0	0	0
Bijdr gem rijksverg programmakst declarabel budget		0		27.000	0	0	0
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		-16.517		6.730	0	-9.797	-9.797
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten		4.120		6.665	4.216	3.850	-366
Debiteurenontvangsten Pw		16.633		0	0	34.368	34.368
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten		2.041.869		2.108.551	2.041.869	2.093.585	51.716
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		-92.673		10.037	-65.631	-225.720	-160.089
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		171.451		165.376	194.330	172.235	-22.095
Inkomsten van het Rijk			2.108.551				
Bijdrage gemeente			10.037				
Bijdrage gemeente bedrijfsvoering			165.376				
Landgraaf	**16.437.132**	**16.437.133**	**16.050.448**	**16.050.448**	**17.161.043**	**16.922.570**	**-238.473**
BBZ declarabel	91.489		122.269				
PW - I deel	16.345.643						
Debiteurenontvangsten Bbz		30.573		0	0	37.777	37.777
Bijdrage gemeente rijksvergoeding uitbestede onderzoekskosten		41.956		4.336	21.000	0	-21.000
Bijdr gem rijksverg programmakst declarabel budget		0		58.350	0	0	0
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		-10.182		10.314	0	20.168	20.168
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten		29.143		49.269	31.168	28.459	-2.709
Debiteurenontvangsten Pw		274.781		0	0	245.613	245.613
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten		13.760.504		14.099.338	14.326.414	14.860.429	534.015
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		1.096.730		606.330	1.345.911	456.912	-888.999
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		1.213.628		1.222.511	1.436.550	1.273.212	-163.338
Inkomsten van het Rijk			14.099.338				
Bijdrage gemeente			606.330				
Bijdrage gemeente bedrijfsvoering			1.222.511				
Overig							
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	57.048	57.048	0	0	50.000	49.410	-590
totaal	**31.158.395**	**31.158.396**	**31.136.227**	**31.136.227**	**32.721.840**	**31.389.648**	**-1.332.192**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Toelichting jaarrekening 2020

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, S = structureel, I = Incidenteel).

Toelichting lasten:

"BUIG" (Bbz + PW + Lks + Ioaw + Ioaz)	V 1.017.160 (i)

De uitgaven BBZ rentedragend kapitaal, onderzoekskosten en apparaatskosten laten t.o.v. de prognose uit de 2e BERAP ISD BOL 2020 voor de gemeenten het volgende beeld zien:

- Brunssum heeft geen rentedragend bedrijfskapitaal verstrekt, € 26.000 (V). De onderzoekskosten m.b.t. levensvatbaarheid zijn veel lager uitgevallen dan begroot, € 9.295 (V). De uitvoeringskosten betaald aan Maastricht zijn € 2.139 (V) lager uitgevallen dan begroot;
- Beekdaelen heeft geen rentedragend bedrijfskapitaal verstrekt, € 24.000 (V). De onderzoekskosten m.b.t. levensvatbaarheid zijn hoger uitgevallen dan begroot, € 3.010 (N). De uitvoeringskosten betaald aan Maastricht zijn € 366 (V) lager uitgevallen dan begroot;
- Landgraaf is het verstrekte rentedragend bedrijfskapitaal hoger dan begroot, € 19.000 (N). De onderzoekskosten m.b.t. de levensvatbaarheid van een eigen bedrijf zijn conform begroot met een minimaal verschil, € 55 (V). De uitvoeringskosten betaald aan Maastricht zijn € 2.709 (V) lager uitgevallen dan begroot.

De Bbz declarabel (Bbz gevestigd) laat elk jaar een grillig verloop zien en is moeilijk te prognosticeren. Ten opzichte van de 2e BERAP ISD BOL 2020 betekent dit voor:

- De gemeente Brunssum lagere lasten tot een bedrag van (V) € 3.222 (i);
- De gemeente Beekdaelen geen wijziging;
- De gemeente Landgraaf lagere lasten tot een bedrag van (V) € 19.415 (i).

De Bbz I-deel (Bbz starters) laat elk jaar een grillig verloop zien en is moeilijk te prognosticeren. Ten opzichte van de 2e BERAP ISD BOL 2020 betekent dit voor:

- De gemeente Brunssum lagere lasten tot een bedrag van (V) € 2.858 (i);
- De gemeente Beekdaelen lagere lasten tot een bedrag van (V) € 2.000 (i);
- De gemeente Landgraaf lagere lasten tot een bedrag van (V) € 5.993 (i).

Bij het PW I-deel is sprake van een onderuitputting voor alle drie gemeenten. In de 2e BERAP ISD BOL is rekening gehouden met een stijging van de cliënten aantallen van de gemeenten Brunssum (5%), Beekdaelen (10%) en Landgraaf (10%). Deze stijging heeft voor de gemeente Brunssum niet doorgezet. Voor de gemeenten Beekdaelen en Landgraaf is deze prognose wel nagenoeg de werkelijkheid geworden.
In cijfers:

- Brunssum (V) € 807.460 (i)
- Beekdaelen (V) € 2.678 (i)
- Landgraaf (V) € 33.692 (i)

De aantallen IOAW-gerechtigden van de drie gemeenten zijn niet opvallend gefluctueerd. Ten opzichte van de 2e BERAP ISD BOL 2020 betekent dit voor:
- De gemeente Brunssum lagere lasten tot een bedrag van (V) € 24.099 (i);
- De gemeente Beekdaelen lagere lasten tot een bedrag van (V) € 12.593 (i);
- De gemeente Landgraaf lagere lasten tot een bedrag van (V) € 15.372 (i).

Bij de IOAZ zien we ten opzichte van de 2e BERAP ISD BOL 2020 voor:
- De gemeente Brunssum hogere lasten tot een bedrag van (N) € 2.552 (i);
- De gemeente Beekdaelen lagere lasten tot een bedrag van (V) € 15.636 (i);
- De gemeente Landgraaf lagere lasten tot een bedrag van (V) € 11.222 (i).

Onderdeel van het PW I-deel is de LKS. Bij de LKS is sprake van een onderuitputting voor de gemeenten Beekdaelen en Landgraaf en een overschrijding voor de gemeente Brunssum.
In cijfers:
- Brunssum (N) € 1.855 (i)
- Beekdaelen (V) € 17.097 (i)
- Landgraaf (V) € 5.676 (i)

Salarissen en sociale lasten	V	314.440 (i)

De toegerekende salariskosten naar dit beleidsterrein zijn € 314.440 lager dan begroot. Enerzijds doordat de totale lasten binnen deze kerntaak lager zijn dan begroot, anderzijds door een lagere salarissom van ISD BOL. Zie hoofdstuk 2.1.3 voor een toelichting.
Per gemeente is het voordeel als volgt:
- Brunssum (V) € 129.006 (i)
- Beekdaelen (V) € 22.095 (i)
- Landgraaf (V) € 163.338 (i)

Overig	V	€ 590 (i)

In 2020 zijn wederom door een extern bureau onderzoeken gedaan naar voorliggende voorzieningen. De kosten van de inhuur van dit extern bureau waren € 590 lager dan begroot.

Toelichting baten:

Rijksbijdrage	V € 1.007.303 (i)

Baten "BUIG" (Bbz + PW I-deel + Ioaw I-deel + Ioaz I-deel):

De macrobudgetten voor de verschillende regelingen worden afzonderlijk geraamd, vervolgens opgeteld en over de gemeenten verdeeld. De gemeenten ontvangen dus één budget.

In de 2E BERAP ISD BOL 2020 is over de BUIG-budgetten gerapporteerd dat deze gebaseerd blijven op het voorlopig vastgesteld budget 2020. Ook is toegezegd door het Rijk dat bij de vaststelling van het definitieve budget 2020 (eind september) rekening zal worden gehouden met de actuele conjuncturele situatie.
In cijfers:

- Brunssum (V) € 421.572 (i)
- Beekdaelen (V) € 51.716 (i)
- Landgraaf (V) € 534.015 (i)

PW - I deel	N € 2.024.465 (i)

Baten BBz rentedragend kapitaal, onderzoekskosten en apparaatskosten

Per 1 januari 2020 is de financieringssystematiek van de Bbz declarabel veranderd. De uitkering levensonderhoud valt nu onder de Pw. Voor onderzoekskosten krijgt iedere gemeente een vast bedrag per jaar. Heeft een gemeente minder nodig dan is het overschot vrij besteedbaar. Heeft een gemeente te kort dan moet uit eigen middelen worden aangevuld. Het rentedragend kapitaal krijgt een gemeente het jaar ná verstrekking van het Rijk terugbetaald. In de vijf jaren ná de verstrekking door het Rijk moet de gemeente dit rentedragend kapitaal voor 75% terugbetalen aan het Rijk. Wordt het verstrekte rentedragend kapitaal dus volledig terugbetaald door de zelfstandige dan mag de gemeente 25% van het verstrekte kapitaal houden.

De gemeentelijke bijdrage voor de onderzoekskosten en het rentedragende kapitaal van de Bbz declarabel is in totaal € 30.660 hoger.

- Brunssum (N) € 9.296 (i)
- Beekdaelen (V) € 3.011 (i)
- Landgraaf (V) € 36.945 (i)

De gemeentelijke bijdrage voor de apparaatskosten van de Bbz declarabel is in totaal € 5.214 lager.

- Brunssum (N) € 2.139 (i)
- Beekdaelen (N) € 366 (i)
- Landgraaf (N) € 2.709 (i)

De gemeentelijke bijdrage voor de Bbz I-deel, PW, IOAW en IOAZ kan nu in deze jaarrekening worden vastgesteld. In totaal is de bijdrage € 2.049.911 lager.

- Brunssum (N) € 1.280.804 (i)
- Beekdaelen (N) € 125.721 (i)
- Landgraaf (N) € 643.386 (i)

Bijdrage salarissen en sociale lasten	N	€ 314.439 (i)

De bijdrage toerekening salariskosten staat altijd in relatie met de uitgaven.

Overig	N	€ 590 (i)

De gemeentelijke bijdrage wordt verlaagd met € 590 voor de kosten van het extern bureau dat onderzoeken heeft gedaan naar voorliggende voorzieningen.

Informatie over de (financiële) impact en risico's van het coronavirus op dit programma is opgenomen in paragraaf 1.2.4 Covid-19.

2.1.6 Kerntaak: maatschappelijke participatie

Dit programma omvat het minimabeleid en de bijzondere bijstand dat als instrument wordt ingezet om financiële belemmeringen weg te nemen die bestaan voor participatie in de samenleving. Dit laatste wordt nagestreefd omdat dit mensen perspectief geeft en bijdraagt aan het functioneren en de kwaliteit van de stad/wijk. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

maatschappelijke participatie

Jaarrekening 2020 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
Bijzondere bijstand							
Brunssum	**1.297.306**	**1.297.306**	**1.440.845**	**1.440.845**	**1.297.801**	**1.214.055**	**83.745**
Medische keuringen		906		0	0	227	-227
Directe levensbehoeften (a)		0		117.000	50.000	47.450	2.550
Voorzieningen voor het huishouden (b)		0		1.000	2.000	615	1.385
Kosten inrichting/huisraad (c)		0		8.000	12.000	9.976	2.024
Inrichtingskosten statushouders (c)		0		11.000	3.000	6.421	-3.421
Overige voorzieningen voor wonen (c)		0		50.000	25.000	29.650	-4.650
Peuteropvang (d)		1.111		4.000	4.000	3.166	834
Overige voorzieningen voor opvang (d)		0		0	0	0	0
Vervoerskosten en overige kosten maatschappelijke zorg (e)		0		9.000	13.000	12.184	816
Rechtsbijstand (f)		0		40.000	48.000	43.190	4.810
Overige kosten financiële transacties (f)		0		13.000	0	1.726	-1.726
Medische dienstverlening (h)		0		2.000	2.000	1.089	911
Individuele inkomenstoeslag (k)		195.162	205.000	205.000	190.000	191.537	-1.537
Maatschappelijke participatie (j)		150.975	155.000	155.000	150.000	141.700	8.300
Bewindvoering (e)		599.564	650.000	650.000	595.000	569.945	25.055
Budgetbeheer (e)		1.782	1.500	1.500	1.000	0	1.000
VGZ-tientje (m)		54.240	60.000	60.000	55.000	51.240	3.760
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)		189.306	265.000	10.000	35.000	2.096	32.904
Salarissen en sociale lasten		104.260	104.345	104.345	112.801	101.844	10.957
Beekdaelen (Onderbanken)	**190.602**	**190.602**	**199.872**	**199.872**	**194.820**	**196.843**	**-2.023**
Medische keuringen		0		0	0	0	0
Directe levensbehoeften (a)		0		12.000	6.000	10.449	-4.449
Voorzieningen voor het huishouden (b)		0		500	500	0	500
Kosten inrichting/huisraad (c)		0		5.000	0	2.864	-2.864
Inrichtingskosten statushouders (c)		0		0	2.000	1.845	155
Overige voorzieningen voor wonen (c)		0		500	1.000	2.552	-1.552
Peuteropvang (d)		0		500	0	203	-203
Overige voorzieningen voor opvang (d)		0		0	0	0	0
Vervoerskosten en overige kosten maatschappelijke zorg (e)		0		0	1.000	904	96
Rechtsbijstand (f)		0		6.000	7.000	7.721	-721
Overige kosten financiële transacties (f)		0		500	0	190	-190
Medische dienstverlening (h)		0		0	500	0	500
Individuele inkomenstoeslag (k)		22.992	22.000	22.000	22.000	21.940	60
Maatschappelijke participatie (j)		24.900	30.000	30.000	25.000	18.050	6.950
Bewindvoering (e)		98.843	95.000	95.000	100.000	101.676	-1.676
Budgetbeheer (e)		0	1.000	1.000	1.000	327	673
VGZ-tientje (m)		10.680	9.000	9.000	9.000	10.680	-1.680
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)		15.852	25.000	0	500	0	500
Salarissen en sociale lasten		17.335	17.872	17.872	19.320	17.443	1.877
Landgraaf	**1.653.382**	**1.653.382**	**1.656.115**	**1.656.115**	**1.732.821**	**1.735.086**	**-2.265**
Medische keuringen		778		0	0	2.340	-2.340
Directe levensbehoeften (a)		0		91.800	70.000	67.467	2.533
Voorzieningen voor het huishouden (b)		0		2.400	2.000	2.322	-322
Kosten inrichting/huisraad (c)		0		16.000	8.000	10.125	-2.125
Inrichtingskosten statushouders (c)		0		27.000	10.000	18.657	-8.657
Overige voorzieningen voor wonen (c)		0		34.000	20.000	28.343	-8.343
Peuteropvang (d)		7.693		13.000	10.000	7.916	2.084
Overige voorzieningen voor opvang (d)		0		1.800	0	847	-847
Vervoerskosten en overige kosten maatschappelijke zorg (e)		0		10.000	5.000	5.532	-532
Rechtsbijstand (f)		0		51.000	53.000	48.698	4.302
Overige kosten financiële transacties (f)		0		3.000	8.000	5.086	2.914
Medische dienstverlening (h)		273		7.000	3.000	4.253	-1.253
Individuele inkomenstoeslag (k)		245.704	230.000	230.000	240.000	263.825	-23.825
Maatschappelijke participatie (j)		186.658	210.000	210.000	183.000	178.500	4.500
Bewindvoering (e)		805.888	750.000	750.000	860.000	889.814	-29.814
Budgetbeheer (e)		8.462	4.000	4.000	8.000	6.164	1.836
VGZ-tientje (m)		66.901	70.000	70.000	63.000	61.796	1.204
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)		208.315	260.000	3.000	47.000	4.454	42.546
Salarissen en sociale lasten		122.710	132.115	132.115	142.821	128.949	13.872
Overige kosten							
Minima-effectrapportage	0	0	21.750	21.750	27.750	33.100	-5.350
totaal	**3.141.291**	**3.141.291**	**3.318.582**	**3.318.582**	**3.253.192**	**3.179.085**	**74.107**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

maatschappelijke participatie

Jaarrekening 2020 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
Bijzondere bijstand							
Brunssum	**1.297.306**	**1.297.306**	**1.440.845**	**1.440.845**	**1.297.801**	**1.214.055**	**-83.745**
Bijdrage gemeente programmakosten		1.193.046	1.336.500	1.336.500	1.185.000	1.078.695	-106.305
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		104.260	104.345	104.345	112.801	101.844	-10.957
Debiteurenontvangsten		0		0	0	33.516	33.516
Beekdaelen (Onderbanken)	**190.603**	**190.603**	**199.872**	**199.872**	**194.820**	**196.843**	**2.023**
Bijdrage gemeente programmakosten		173.268	182.000	182.000	175.500	174.702	-798
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		17.335	17.872	17.872	19.320	17.443	-1.877
Debiteurenontvangsten		0		0	0	4.698	4.698
Landgraaf	**1.653.382**	**1.653.382**	**1.656.115**	**1.656.115**	**1.732.821**	**1.735.086**	**2.265**
Bijdrage gemeente programmakosten		1.530.672	1.524.000	1.524.000	1.590.000	1.572.813	-17.187
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		122.710	132.115	132.115	142.821	128.949	-13.872
Debiteurenontvangsten		0		0	0	33.324	33.324
Overige kosten - minima-effectrapportage	**0**	**0**	**21.750**	**21.750**	**27.750**	**33.100**	**5.350**
bijdrage van gemeente Brunssum		0	8.923	8.923	11.385	12.389	1.004
bijdrage van gemeente Beekdaelen (Onderbanken)		0	1.528	1.528	1.950	5.026	3.076
bijdrage van gemeente Landgraaf		0	11.299	11.299	14.415	15.686	1.271
totaal	**3.141.291**	**3.141.291**	**3.318.582**	**3.318.582**	**3.253.192**	**3.179.085**	**-74.107**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Toelichting jaarrekening 2020

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, S = structureel, I = Incidenteel).

Toelichting lasten:

Directe levensbehoeften, voorzieningen voor het huishouden, kosten inrichting/huisraad, inrichtingskosten statushouders, overige voorzieningen voor wonen, peuteropvang, vervoerskosten en overige kosten, maatschappelijke zorg, rechtsbijstand, overige kosten financiële dienstverlening, medische dienstverlening, individuele inkomenstoeslag, maatschappelijke participatie, bewindvoering, budgetbeheer, VGZ-tientje en overige bijzondere bijstand	V	€ 52.751 (i)

Het voordeel is opgebouwd
Gemeente Brunssum heeft € 72.788 (V) minder uitgekeerd dan begroot;
Gemeente Beekdaelen heeft € 3.900 (N) meer uitgekeerd dan begroot;
Gemeente Landgraaf heeft € 16.137 (N) meer uitgekeerd dan begroot.

Salarissen en sociale lasten	V	€ 26.706 (i)

De toegerekende salariskosten naar dit beleidsterrein zijn € 26.706 lager dan begroot.
Enerzijds doordat de totale lasten binnen deze kerntaak lager zijn dan begroot, anderzijds door een lagere salarissom van ISD BOL. Zie hoofdstuk 2.1.3 voor een toelichting.
Per gemeente is het voordeel als volgt:

- Brunssum (V) € 10.957 (i)
- Beekdaelen (V) € 1.877 (i)
- Landgraaf (V) € 13.872 (i)

Overige kosten – minima effectenrapportage	N	€ 5.350 (i)

De totale kosten van de minima effectenrapportage waren € 30.196. Daarnaast is er nog een extra inkomenseffectrapportage gemaakt voor de gemeente Beekdaelen ad € 2.904. De kosten hiervan komen volledig voor rekening van de gemeente Beekdaelen.

Toelichting baten:

Bijdrage gemeente in de programmakosten	N	€ 52.751 (i)

De som van de bovenstaande bedragen resulteert in een lagere bijdrage van de gemeenten.

Bijdrage gemeente in de salarissen en de sociale lasten	N	€ 26.706 (i)

De bijdrage toerekening salariskosten staat altijd in relatie met de uitgaven.

Overige kosten – minima effectenrapportage	V	€ 5.350 (i)

De som van de bovenstaande bedragen resulteert in een hogere bijdrage van de gemeenten.

Informatie over de (financiële) impact en risico's van het coronavirus op dit programma is opgenomen in paragraaf 1.2.4 Covid-19.

2.1.7 Financiële verantwoording bedrijfsvoeringskosten

Dit programma omvat alle lasten en baten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het zijn de bedrijfsvoeringskosten die niet direct aan een kerntaak kunnen worden toegerekend. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

bedrijfsvoering

Jaarrekening 2020 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
bedrijfsvoering							
Salariskosten	1.690.172	1.690.172	2.781.624	1.902.574	1.855.186	1.687.156	168.030
Overige personeelskosten		188.170		194.263	214.263	163.806	50.457
Inhuur en uitzendkrachten		346.792		115.283	115.283	77.711	37.572
Huisvestings- en kantoorkosten	976.103	976.103	1.009.969	1.009.969	1.009.969	1.009.507	462
Automatisering	883.990	883.990	979.402	944.202	917.555	875.227	42.328
Representatie	5.104	5.104	7.774	7.774	14.547	16.952	-2.405
Communicatie en promotiekosten	10.810	10.810	15.547	15.547	10.374	9.025	1.349
Vakliteratuur		34.847		53.120	53.120	55.039	-1.919
Accountantskosten		23.656		24.702	55.250	55.588	-338
Advieskosten		24.219		26.713	63.360	57.678	5.682
Algemene kosten		24.812		35.688	56.975	57.731	-756
Treasury		64.980		70.556	70.556	67.639	2.917
Overige baten en lasten		0		24.876	24.876	0	24.876
Opleidingsbudget	42.017		53.774				
Personele knelpunten	346.792		115.283				
Kosten arbodienst	56.759		26.386				
Uitbestede werkzaamheden - accountant	23.656		24.702				
Uitbestede werkzaamheden - adviesbureau	24.219		32.513				
Inhuur salarisadministratie	57.946		40.000				
Overige personele kosten	31.448		20.330				
Abonnementen en contributies	34.847		20.730				
Onvoorzien	0		24.876				
Overige organisatielasten	24.812		37.630				
Kapitaallasten	64.980		161.225				
totaal	**4.273.655**	**4.273.655**	**5.351.765**	**4.425.267**	**4.461.314**	**4.133.058**	**328.256**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema
** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

bedrijfsvoering

Jaarrekening 2020 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
bedrijfsvoering							
Salarisbaten	123.704	123.704	**850.777**	6.500	173.500	199.721	26.221
overige opbrengsten			6.500				
Toerekening aan kinderopvang			19.000				
Toerekening aan W-deel			825.277				
Huisvestings- en kantoorkosten	157.054	157.054	151.529	178.372	151.529	151.529	0
Algemene kosten		**13.599**		**20.000**	**20.000**	**22.586**	**2.586**
bijdrage van gemeente Brunssum		4.715		8.535	8.535	12.484	3.949
bijdrage van gemeente Beekdaelen (Onderbanken)		1.728		1.419	1.419	0	-1.419
bijdrage van gemeente Landgraaf		7.156		10.046	10.046	10.102	56
Treasury		66.077		52.161	60.004	60.004	0
Overige baten en lasten		**3.913.221**		**4.168.234**	**4.056.281**	**3.699.217**	**-357.064**
bijdrage van gemeente Brunssum		1.652.209		1.702.530	1.651.007	1.496.510	-154.497
bijdrage van gemeente Beekdaelen (Onderbanken)		273.777		316.866	282.824	272.053	-10.771
bijdrage van gemeente Landgraaf		1.987.235		2.148.838	2.122.450	1.930.654	-191.796
Overige organisatielasten	13.599		20.000				
Kapitaallasten	66.077		161.225				
Verrekening kosten bedrijfsvoering	**3.913.221**		**4.168.234**				
	1.652.209		1.702.530				
	273.777		316.866				
	1.987.235		2.148.838				
totaal	**4.273.655**	**4.273.655**	**5.351.765**	**4.425.267**	**4.461.314**	**4.133.058**	**-328.256**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

In het cumulatief overzicht van hoofdstuk 2.1.1 zijn van bovenstaande baten en lasten de overhead en onvoorzien afzonderlijk inzichtelijk gemaakt, daardoor sluiten de totalen niet aan op het subtotaal van het programma. Dit is ook in dit hoofdstuk toegelicht.

Toelichting jaarrekening 2020

Het aandeel van de gemeenten in de kosten van bedrijfsvoering valt € 328.256 lager uit dan geraamd in de bijgestelde begroting. Hieronder is de verklaring voor deze afwijking gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, I = incidenteel, S = structureel)

Toelichting lasten:

Salariskosten	V	168.031 (i)

De toegerekende salariskosten naar bedrijfsvoering bedragen € 1.690.172, zie hoofdstuk 2.1.2. Dit is € 168.031 lager dan begroot. De oorzaak hiervan is dat een aantal functies niet gedurende het hele jaar waren ingevuld. De functie Informatiebeveiligingsfunctionaris hebben wij vooralsnog niet kunnen invullen, dit als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Noodzakelijke werkzaamheden behorend bij deze functie hebben wij door een externe partij laten uitvoeren. Ook heeft het tijd gekost om de vacatureruimte bij Projectondersteuning en procesoptimalisatie op te vullen.

Overige personeelskosten	V	50.457 (i)

Van het budget Overige personeelskosten is € 50.457 niet besteed. Dit is grotendeels te danken aan minder reis- en verblijfkosten.

Inhuur en uitzendkrachten	V	37.572 (i)

De kosten voor inhuur vielen het afgelopen jaar € 37.572 lager uit. Doordat er hoofdzakelijk is thuisgewerkt door alle medewerkers, was het lastiger om ingehuurd personeel te begeleiden, waardoor hier ook minder gebruik van is gemaakt.

Automatisering	V	€ 42.328 (i)

Ondanks dat de ICT-kosten jaarlijks stijgen, is er op het budget automatisering sprake van een onderuitputting van € 42.328. Dit is te danken aan het feit dat de kosten van de AD-accounts in mindering zijn gebracht op dit budget die gebruikt worden door de deelnemende gemeenten. In totaal was dit € 74.835. Zowel de gemeente Beekdaelen (€ 3.564) als Brunssum (€ 24.945) hebben ervoor gekozen om deze kosten op het W-deel te laten drukken, aan de gemeente Landgraaf (€ 46.326) is in overleg een factuur gestuurd.

Overige baten en lasten - onvoorzien	V	€ 24.876 (i)

Dit budget wordt gebruikt voor onvoorziene uitgaven waar ISD BOL geen rekening mee heeft gehouden in de begroting. In 2020 is hier geen gebruik van gemaakt.

Extra kosten coronamaatregelen

Binnen de bedrijfsvoeringslasten heeft ISD BOL met extra uitgaven te maken gehad als gevolg van de pandemie Covid-19. Zie ook de paragraaf 1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing voor een toelichting hierop. De totale kosten van € 6.712 zijn opgenomen in de budgetten Overige personeelskosten, Huisvestings- en kantoorkosten en Representatie. Meer informatie over de (financiële) impact en risico's van het coronavirus op dit programma is opgenomen in paragraaf 1.2.4 Covid-19.

Toelichting baten:

Salariskosten	V	€ 26.221 (i)

De baten op de salarissen waren € 26.221 hoger dan geraamd. Dit is grotendeels te danken aan een aantal detacheringsvergoedingen van eigen medewerkers.

Bijdrage gemeente	N	€ 357.064 (i)

De voorgaande onderdelen betekenen dat de bijdrage van de gemeenten naar beneden wordt bijgesteld. Voor Brunssum is dit € 154.497, Beekdaelen € 10.771 en Landgraaf € 191.796.

2.1.8 Financiële verantwoording projecten

Dit programma omvat alle lasten en baten van de projecten die ISD BOL op verzoek uitvoert voor de deelnemende gemeenten. Telkens in de 2e BERAP worden de budgetten voor de projecten incidenteel geraamd. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

projecten

Jaarrekening 2020 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo*
Projecten					
pilot Landgraaf Bepaling ontwikkelbaarheidba	164.195	0	22.850	22.849	1
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brur	207.733	0	201.983	193.513	8.469
TCG Onderbanken	30.094	0	29.208	21.858	7.350
TCG Landgraaf	105.793	0	105.344	85.094	20.250
Mantelzorgcompliment Landgraaf	100.938	0	99.151	80.794	18.357
Instroomtraject Betere Buren	0	0	42.411	52.349	-9.938
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	0	120.652	32.229	88.423
Project screening Landgraaf	22.025	0	0	0	0
totaal projecten	**630.779**	**0**	**621.599**	**488.687**	**132.912**

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

projecten

Jaarrekening 2020 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	2020 saldo*
Projecten					
pilot Landgraaf Bepaling ontwikkelbaarheidbaar	164.195	0	22.850	22.849	1
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	207.733	0	201.983	193.513	8.469
TCG Onderbanken	30.094	0	29.208	21.858	7.350
TCG Landgraaf	105.793	0	105.344	85.094	20.250
Mantelzorgcompliment Landgraaf	100.938	0	99.151	80.794	18.357
Instroomtraject Betere Buren	0	0	42.411	52.349	-9.938
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	0	120.652	32.229	88.423
Project screening Landgraaf	22.025	0	0	0	0
totaal projecten	**630.779**	**0**	**621.599**	**488.687**	**132.912**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Toelichting jaarrekening 2020

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, S = structureel, I = Incidenteel).

Toelichting lasten:

project TCG Landgraaf V 20.250 (i)

De projectkosten van de Tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten (TCG) van Landgraaf zijn € 20.250 lager uitgevallen. Dit komt doordat er minder aanvragen voor de TCG zijn binnengekomen. Het geraamde bedrag was gebaseerd op de toekenningen in 2019, in 2020 echter waren er 226 minder aanvragen.

project Mantelzorgcompliment Landgraaf V 18.357 (i)

De projectkosten van het Mantelzorgcompliment van Landgraaf zijn € 18.357 lager uitgevallen. Dit komt doordat er minder aanvragen voor het compliment zijn binnengekomen. Het geraamde bedrag was gebaseerd op de toekenningen in 2019. In 2020 waren er 141 minder aanvragen.

project Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf V € 88.423 (i)

Binnen dit project is er € 88.423 nog niet besteed. Door de coronamaatregelen hebben de vitaliteitstrajecten deels niet plaatsgevonden. Het project zal doorlopen in 2021. Vooralsnog gaan we ervan uit dat alle vitaliteitstrajecten in 2021 doorgaan, waardoor dit bedrag volledig besteed gaat worden in 2021.

Toelichting baten:

Omdat ISD BOL de projecten uitvoert voor de deelnemende gemeenten, worden ook de kosten gedeclareerd bij de desbetreffende gemeente. Dit betekent dat als kosten hoger of lager zijn dan begroot, de inkomsten voor ISD BOL met hetzelfde bedrag hoger of lager zijn.

Informatie over de (financiële) impact en risico's van het coronavirus op dit programma is opgenomen in paragraaf 1.2.4 Covid-19.

2.2 Balans en toelichting

2.2.1 Balans en grondslagen

balans per 31 december

Activa bedragen in Euro	2020	2019
<u>Vaste Activa</u>		
Materiële vaste activa	**898.946**	**1.000.167**
- investeringen met een economisch nut	898.946	1.000.167
Totaal vaste activa	898.946	1.000.167
<u>Vlottende Activa</u>		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**3.703.006**	**3.714.159**
- vorderingen op openbare lichamen	674.221	103.751
- rijksschatkist met een rentetypische looptijd <1 jaar	3.028.785	3.610.408
Liquide middelen	**7.971**	**7.410**
-kassaldi	30	30
-banksaldi	7.942	7.381
Overlopende Activa	**1.962.124**	**1.581.051**
- overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.962.124	1.581.051
Totaal vlottende activa	5.673.102	5.302.620
Totaal generaal	**6.572.048**	**6.302.787**

balans per 31 december

Passiva bedragen in Euro	2020	2019
Vaste Passiva		
Eigen vermogen	**0**	**0**
- algemene reserve	0	0
- gerealiseerd resultaat	0	0
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jr of langer	**898.946**	**991.020**
- onderhandse lening van een openbaar lichaam	898.946	991.020
Totaal vaste passiva	898.946	991.020
Vlottende Passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**4.061.545**	**3.817.392**
- overige schulden	4.061.545	3.817.392
Overlopende Passiva	**1.611.557**	**1.494.375**
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.611.557	1.494.375
Totaal vlottende passiva	5.673.102	5.311.767
Totaal generaal	**6.572.048**	**6.302.787**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het Algemeen Bestuur op d.d. 25 maart 2020 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa - Algemeen
Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct te relateren salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.
De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Installaties	5 jaar
Automatisering	5 jaar
Digitalisering	5 jaar
Renovatie hoogbouw: installaties	15 jaar
Renovatie hoogbouw: gebouw	30 jaar

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.2.2 Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut weer:

Bedragen in Euro	Boekwaarde 1-1-2020	Investe-ringen	Desinveste-ringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Gebouwen							
- Installaties	202.361	0	0	50.566	0	0	151.795
- Gebouw	788.659	0	0	41.508	0	0	747.151
Apparaten							
- aanschaf scanner	2.655	0	0	2.655	0	0	0
- aanschaf website	6.492	0	0	6.492	0	0	0
Totaal	**1.000.167**	**0**	**0**	**101.221**	**0**	**0**	**898.946**

Investeringen hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn óf als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. ISD BOL heeft 4 investeringen met een economisch nut. De investeringen in de apparaten (scanner en website) zijn in 2020 volledig afgeschreven.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen in Euro	Boekwaarde 1-1-2020	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2020	Balanswaarde 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	103.751	0	674.221	103.751
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd <1 jaar	3.610.408	0	3.028.785	3.610.408
	3.714.160	**0**	**3.703.006**	**3.714.160**

De vorderingen op de openbare lichamen bestaat voor € 665.605 uit debiteuren. Dit zijn de facturen die door ISD BOL verzonden zijn, maar waarvan op 31-12-2020 het geld nog niet ontvangen was. Midden januari 2021 zijn deze grotendeels ontvangen.

Schatkistbankieren

De Wet schatkistbankieren schrijft voor dat de decentrale overheden, waaronder ook ISD BOL, al hun overtollige middelen aanhouden bij het Rijk. In 2020 is een drempelbedrag bij de bank gehanteerd van € 322.185. Er zijn geen overschrijdingen geweest in 2020.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**322,185**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**6**	**5**	**6**	**5**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	316	317	317	317
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	42.958			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	42.958			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	322,185			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	519	499	511	488
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	6	5	6	5

Door automatisch het saldo van de hoofdrekening af te romen zodra deze het bedrag van €5.000 bereikt, wordt voorkomen dat het wettelijk vastgesteld drempelbedrag wordt overschreden.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
- Saldo kas	30	30
- Saldo BNG	5.516	4.366
- Saldo BNG prepaid pin	2.426	3.015
Totaal	**7.971**	**7.410**

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.962.124	1.581.051
Totaal	**1.962.124**	**1.581.051**

Onder deze post is met name opgenomen de afrekening 2020 van de gemeenten. Onder de overlopende activa zijn de bedragen opgenomen waarbij het voorschot onvoldoende was en er dus geld door de gemeenten bijbetaald dient te worden.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Algemene reserve	0	0
Bestemmingsreserves	0	0
Gerealiseerde resultaat	0	0
Totaal	**0**	**0**

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL heeft ISD BOL geen eigen reserves. Voor de opstelling van de jaarstukken heeft, op grond van de Financiële verordening ISD BOL, de afrekening van het resultaat 2020 plaatsgevonden waardoor deze ook nul is.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2020:

Bedragen in Euro	Saldo 1-1-2020	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Onderhandse lening van een openbaar lichaam				
- Installaties	202.361	0	50.566	151.795
- Gebouw	788.659	0	41.508	747.151
Totaal	**991.020**	**0**	**92.074**	**898.946**

Genoemde onderhandse leningen zijn door de gemeente Brunssum verstrekt ter financiering van de bijdrage van ISD BOL in de renovatiekosten van de hoogbouw.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Overige schulden	4.061.545	3.817.392
Totaal	**4.061.545**	**3.817.392**

Onder vlottende schulden (verplichtingen) worden de schulden verstaan met een looptijd kleiner dan 1 jaar. De overige schulden zijn met name de crediteuren. Hierbij heeft ISD BOL de factuur ontvangen, maar is deze op 31-12-2020 nog niet betaald. Midden januari 2021 zijn deze allemaal betaald.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaren komen	1.611.557	1.494.375
Totaal	**1.611.557**	**1.494.375**

Onder deze post is met name opgenomen de afrekening 2020 van de gemeenten. Onder de overlopende passiva zijn de bedragen opgenomen waarbij het voorschot te hoog was en er dus geld door ISD BOL terugbetaald wordt.

Niet in de balans opgenomen langlopende financiële verplichtingen

In aanvulling op de balans wordt een overzicht van niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen opgemaakt. ISD BOL is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

- DVO gemeente Brunssum huur en facilitaire ondersteuning € 759.629
- DVO gemeente Landgraaf ICT € 459.702

DVO gemeente Brunssum heeft een contractduur van 1 mei 2007 tot en met 31 december 2014. Deze overeenkomst wordt stilzwijgend verlengd met de duur van één jaar tenzij een der partijen de overeenkomst uiterlijk 4 maanden vóór het einde van de periode per aangetekend schrijven heeft opgezegd. In deze overeenkomst is huisvesting, het gebruik van facilitaire middelen en ondersteuning door middel van producten en diensten ter ondersteuning van de werkprocessen vastgesteld.

DVO gemeente Landgraaf heeft een contractduur van 1 oktober 2016 tot en met 1 januari 2021. In deze overeenkomst is de afname van facilitaire diensten met betrekking tot ICT ter ondersteuning van de werkprocessen vastgesteld.

2.2.3 Informatie Wet normering topinkomens (WNT)

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) van kracht. De WNT is van toepassing op ISD BOL. Deze wet regelt onder meer dat overheidsinstellingen jaarlijks bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen dienen te publiceren. Voor topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen worden deze gegevens, ongeacht de hoogte, gepubliceerd. Voor het jaar 2020 is de generieke maximum bezoldigingsnorm vastgesteld op € 201.000. Dit is inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioen en inclusief de werkgeverslast.

Bij de definiëring van topfunctionarissen gaat het om personen die tot de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon of instelling behoren en/of hoogst leidinggevenden binnen een rechtspersoon of instelling. Hieronder vallen de leden van het algemeen en dagelijks bestuur en de functionarissen die formeel lid zijn van een (centraal) management- of directieteam.

Indien de bezoldiging van een topfunctionaris € 1.700 of minder bedraagt dan hoeft van deze topfunctionaris alleen de naam en functie te worden vermeld. Onderstaand het overzicht van topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Gegevens 2020 **Naam topfunctionaris**	**Functie**
Dhr. H.J. Janssen	AB voorzitter / DB voorzitter
Dhr. R. van der Broek	Lid AB/Lid DB
Dhr. C.P.G. Wilbach	Lid AB/Lid DB
Dhr. J.H.J. Janssen	Lid AB
Mw. M. Janssen	Lid AB
Dhr. J.Z.T. Pieper	Lid AB
Dhr. H.M.J. Reijnders	Lid AB
Mw. P. Willemsen-Nadenoen	Lid AB
Dhr. M. van Caldenberg	Lid AB
Dhr. C.R.M. Claus	Plv. Lid AB
Mw. M.G.E. Lamerichs-Dormans	Plv. Lid AB
Dhr. T. Boijmans	Plv. Lid AB
Dhr. G. Huth	Plv. Lid AB

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2020				
bedragen x € 1		**De heer Smeijsters**		**De heer Hanssen**
Functiegegevens		Algemeen directeur		Plaatsvervangend directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020		01/01 - 31/12		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1		1
Dienstbetrekking?		ja		ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	97.802,58	€	89.708,61
Beloningen betaalbaar op termijn	€	17.205,48	€	15.430,08
Subtotaal	*€*	*115.008,06*	*€*	*105.138,69*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	201.000,00	€	201.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging	€	115.008,06	€	105.138,69
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.

Gegevens 2019				
Functiegegevens		Algemeen directeur		Plaatsvervangend directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019		01/01 - 31/12		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1		1
Dienstbetrekking?		ja		ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	95.043,63	€	99.250,37
Beloningen betaalbaar op termijn	€	16.266,48	€	13.151,76
Bezoldiging	*€*	*111.310,11*	*€*	*112.402,13*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	194.000,00	€	194.000,00

2.2.4 SiSa

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021

SZW	G2B	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2020** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/01*	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet **(PW)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/02*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet **(PW)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/03*	Besteding (jaar T) **IOAW** Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers **(IOAW)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/04*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers **(IOAW)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/05*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen **(IOAZ)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/06*
			1 060899 Gemeente Brunssum	€ 10.437.844	€ 176.686	€ 366.402	€ 5.355	€ 97.552
			2 061954 Gemeente Beekdaelen	€ 1.677.457	€ 29.146	€ 87.500	€ 1.703	€ 49.364
			3 060882 Gemeente Landgraaf	€ 14.514.073	€ 236.875	€ 736.128	€ 8.713	€ 8.778
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/07*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen **(IOAZ)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/08*	Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) **(Bbz 2004)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/09*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) **(Bbz 2004)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/10*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars **(WWIK)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/11*	
			1 060899 Gemeente Brunssum	€ 3.600	€ 45.920	€ 1.817	€ 0	
			2 061954 Gemeente Beekdaelen	€ 0	€ 0	€ 2.500	€ 0	
			3 060882 Gemeente Landgraaf	€ 8	€ 21.592	€ 0	€ 0	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/12*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet **(PW)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/13*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet **(PW)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/14*			
			1 060899 Gemeente Brunssum	€ 351.855	€ 0			
			2 061954 Gemeente Beekdaelen	€ 87.903	€ 0			
			3 060882 Gemeente Landgraaf	€ 284.324	€ 0			
SZW	G3B	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3B/01*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3B/02*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3B/03*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3B/04*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3B/05*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3B/06*
			1 060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 0	€ 12.829	€ 0	€ 0
			2 061954 Gemeente Beekdaelen	€ 0	€ 0	€ 12.808	€ 0	€ 0
			3 060882 Gemeente Landgraaf	€ 37.000	€ 0	€ 37.777	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3B/07*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3B/08*				
			1 060899 Gemeente Brunssum	€ 8.705				
			2 061954 Gemeente Beekdaelen	€ 3.010				
			3 060882 Gemeente Landgraaf	€ 20.945				

2.2.5 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Op grond van het BBV wordt onderstaand een overzicht gegeven van alle gerealiseerde baten en lasten, maar nu onderverdeeld in de voorgeschreven taakvelden.

Taakveld	Primitieve begroting			Primitieve begroting - geconverteerd			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
bedragen in Euro	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	0	24.702	-24.702	0	24.702	-24.702	0	55.250	-55.250	0	55.588	-55.588
0.4 Overhead	5.190.540	5.140.962	49.578	4.373.106	4.305.133	67.973	4.401.310	4.310.632	90.678	4.073.054	4.009.831	63.223
0.5 Treasury	161.225	161.225	0	52.161	70.556	-18.395	60.004	70.556	-10.552	60.004	67.639	-7.635
0.8 Overige baten en lasten	0	24.876	-24.876	0	24.876	-24.876	0	24.876	-24.876	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	34.454.809	34.454.809	0	34.454.809	34.454.809	0	36.410.717	36.410.717	0	34.949.992	34.949.992	0
6.5 Arbeidsparticipatie	1.978.546	1.978.546	0	1.978.546	1.978.546	0	2.085.928	2.085.928	0	1.941.844	1.941.844	0
Gerealiseerde resultaat	**41.785.120**	**41.785.120**	**0**	**40.858.622**	**40.858.622**	**0**	**42.957.959**	**42.957.959**	**0**	**41.024.894**	**41.024.894**	**0**

Het verdelingsprincipe waarmee de taakvelden over de programma's zijn verdeeld is als volgt. Het taakveld 6.3 gaat naar het programma Beperken instroom en Maatschappelijke participatie. Het taakveld 6.5 gaat naar het programma Bevorderen uitstroom. Daarnaast zit van beide taakvelden nog een klein gedeelte op het programma Projecten. De taakvelden 6.3 en 6.5 zijn directe kosten. De indirecte kosten zijn de overige taakvelden en deze zitten in het programma Bedrijfsvoering. Vanuit dit programma worden wel nog salarislasten doorverdeeld naar de programma's. De systematiek hiervan is uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 2.1.3.

2.2.6 Overzicht incidentele baten en lasten

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de gerealiseerde incidentele baten en lasten. Bij ISD BOL zijn het enkel de projecten binnen het programma Projecten die onder deze categorie vallen. Deze projecten zijn in de 2e BERAP incidenteel voor 2020 geraamd nadat de opdrachtverleningen van de gemeenten voor de uitvoering hiervan waren ontvangen.

	2020		
Incidentele Baten en Lasten bedragen in Euro	primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
lasten			
Programma Projecten:			
pilot Landgraaf Bepaling ontwikkelbaarheidbaar	0	22.850	22.849
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	0	201.983	193.513
TCG Onderbanken	0	29.208	21.858
TCG Landgraaf	0	105.344	85.094
Mantelzorgcompliment Landgraaf	0	99.151	80.794
Instroomtraject Betere Buren	0	42.411	52.349
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	120.652	32.229
totaal lasten	**0**	**621.599**	**488.687**
baten			
Programma Projecten:			
pilot Landgraaf Bepaling ontwikkelbaarheidbaar	0	22.850	22.849
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	0	201.983	193.513
TCG Onderbanken	0	29.208	21.858
TCG Landgraaf	0	105.344	85.094
Mantelzorgcompliment Landgraaf	0	99.151	80.794
Instroomtraject Betere Buren	0	42.411	52.349
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	120.652	32.229
totaal baten	**0**	**621.599**	**488.687**
saldo incidentele baten en lasten	**0**	**0**	**0**

Deel 3
Bijlagen

A. Verdeling kosten

Voor de verdeling van de kosten van ISD BOL naar de 3 gemeenten worden verschillende rekenmethoden gebruikt. Ten eerste zijn er kosten die direct aan een gemeente zijn toe te wijzen. Deze worden niet verdeeld. Ten tweede zijn er indirecte kosten. Deze worden met een verdeelsleutel verdeeld. Onderstaand een toelichting hierop.

Direct toe te wijzen kosten

Conform artikel 22 lid 3 van de GR worden bij direct aan de gemeente toe te wijzen kosten niet de verdeelsleutel toegepast. De direct toe te rekenen kosten zijn:

- kosten Burgerhoes worden volledig aan de gemeente Landgraaf doorberekend;
- kapitaallasten van de renovatie hoogbouw Brunssum komen volledig ten laste van de gemeente Brunssum;
- toerekeningen aan het w-deel;
- kosten bezwaar en beroep;
- kosten van het gebruik van AD-accounts;
- kosten van diverse projecten of onderzoeken uitgevoerd in opdracht van de desbetreffende gemeente.

Indirecte kosten middels de verdeelsleutel

De indirect aan een gemeente toe te rekenen kosten betreffen die kosten, die niet rechtstreeks ten behoeve van een gemeente zijn gemaakt en die derhalve slechts via een verdeelsleutel zijn toe te rekenen aan de betreffende gemeenten. Het betreft hier beheerskosten zoals organisatielasten, huisvestingslasten, etc.. De salarislasten zijn hierbij uitgezonderd, deze worden verdeeld met een meervoudige beoordeling die toegelicht is in hoofdstuk 2.1.3.

De toegepaste verdeelsleutel is de verhouding van de cliëntaantallen per 31-12-2018 (T-2).

%-bedrijfsvoeringssleutel

	Brunssum	Beekdaelen	Landgraaf	Totaal
Cliëntaantallen	759	130	961	1.850
Percentage	41,03%	7,03%	51,94%	100,00%

cliëntaantal PW per 31-12-2018

B. Gerealiseerde baten en lasten per gemeente

totaaloverzicht baten en lasten Brunssum

bedragen in Euro

beleidsveld	primitieve begroting Brunssum		bijgestelde begroting Brunssum		realisatie Brunssum		afwijking Brunssum	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
bevorderen uitstroom								
Werkdeel PW								
lasten								
- uitgaven urenverantwoording	749.742		584.500		609.071		-24.571	
- uitgaven trajecten	237.640		307.354		246.469		60.885	
baten								
- budget Rijk		987.382		891.854		855.540		36.314
Wet kinderopvang								
lasten								
- uitgaven	20.400		37.000		46.982		-9.982	
- salarissen en sociale lasten	18.273		8.124		7.246		878	
baten								
-bijdrage gemeente		20.400		37.000		46.982		-9.982
- bijdrage salarissen en sociale lasten		18.273		8.124		7.246		878
totaal bevorderen uitstroom	**1.026.055**	**1.026.055**	**936.978**	**936.978**	**909.768**	**909.768**	**27.210**	**27.210**
beperken instroom								
Gebundelde uitkering								
lasten								
- uitkeringen Bbz	87.000		78.000		45.920		32.080	
- Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskst	20.000		18.000		8.705		9.295	
- Bbz uitbestede apparaatskosten	38.912		24.616		22.477		2.139	
- periodieke uitkeringen PW	10.883.696		11.245.805		10.438.345		807.460	
- periodieke uitkeringen IOAW	500.000		390.000		365.901		24.099	
- periodieke uitkeringen IOAZ	90.000		95.000		97.552		-2.552	
- loonkostensubsidie	175.000		350.000		351.855		-1.855	
- salarissen en sociale lasten	965.542		1.134.591		1.005.585		129.006	
baten								
- budget Rijk advieskosten BBZ		4.334		18.000		0		18.000
- bijdrage gemeente BBZ		55.666		0		-4.125		4.125
- bijdrage apparaatskosten BBZ		38.912		24.616		22.477		2.139
- budget Rijk		11.792.148		11.309.842		11.731.414		-421.572
- bijdrage gemeente		-96.452		848.963		-620.304		1.469.267
- debiteurenopbrengsten		0		0		201.292		-201.292
- bijdrage salarissen en sociale lasten		965.542		1.134.591		1.005.585		129.006
Overige								
lasten onderzoek rechtmatigheid								
- uitgaven	0		20.514		28.722		-8.209	
baten								
-bijdrage gemeente		0		20.514		28.722		-8.209
totaal beperken instroom	**12.760.150**	**12.760.150**	**13.356.526**	**13.356.526**	**12.365.061**	**12.365.061**	**991.464**	**991.464**
maatschappelijke participatie								
Overig								
lasten minima effectrapportage								
- uitgaven	8.923		11.385		12.389		-1.004	
baten								
- bijdrage gemeente		8.923		11.385		12.389		-1.004
Bijzondere bijstand								
lasten								
- uitgaven	1.336.500		1.185.000		1.112.211		72.789	
- salarissen en sociale lasten	104.345		112.801		101.844		10.957	
baten								
- bijdrage gemeente		1.336.500		1.185.000		1.078.695		106.305
- debiteurenopbrengsten		0		0		33.516		-33.516
- bijdrage salarissen en sociale lasten		104.345		112.801		101.844		10.957
totaal maatschappelijke participatie	**1.449.768**	**1.449.768**	**1.309.186**	**1.309.186**	**1.226.444**	**1.226.444**	**82.742**	**82.742**
bedrijfsvoering								
lasten								
- uitgaven (excl. kapitaallasten)	921.960		889.880		804.320		85.559	
- salarissen en sociale lasten	780.570		761.128		692.190		68.938	
baten								
- bijdrage gemeente (excl. kapitaallasten)		921.960		889.880		804.320		85.559
- bijdrage salarissen en sociale lasten		780.570		761.128		692.190		68.938
totaal bedrijfsvoering	**1.702.530**	**1.702.530**	**1.651.007**	**1.651.007**	**1.496.510**	**1.496.510**	**154.497**	**154.497**
totaal								
lasten								
- uitgaven	15.069.773		15.237.053		14.190.919		1.046.135	
- salarissen en sociale lasten	1.868.730		2.016.643		1.806.865		209.778	
baten								
- budget Rijk		12.783.864		12.219.696		12.586.954		-367.258
- bijdrage gemeente		2.285.909		3.017.357		1.369.156		1.648.201
- debiteurenopbrengsten		0		0		234.808		-234.808
- bijdrage salarissen en sociale lasten		1.868.730		2.016.643		1.806.865		209.778
totaal generaal	**16.938.503**	**16.938.503**	**17.253.697**	**17.253.697**	**15.997.783**	**15.997.783**	**1.255.913**	**1.255.913**
totaal projecten Brunssum (hfst 2.1.8)	**0**	**0**	**244.394**	**244.394**	**245.862**	**245.862**	**-1.469**	**-1.469**

*De debiteurenontvangsten worden niet bij ISD BOL verantwoord.

totaaloverzicht baten en lasten Beekdaelen

bedragen in Euro

beleidsveld	primitieve begroting Beekdaelen		bijgestelde begroting Beekdaelen		realisatie Beekdaelen		afwijking Beekdaelen	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
bevorderen uitstroom								
Werkdeel PW								
lasten								
- uitgaven urenverantwoording	94.122		67.255		67.255		0	
- uitgaven trajecten	74.557		71.844		35.856		35.988	
baten								
- budget Rijk		168.679		139.099		103.111		35.988
Wet kinderopvang								
lasten								
- uitgaven	2.500		43.500		27.967		15.533	
- salarissen en sociale lasten	3.417		1.391		1.241		150	
baten								
-bijdrage gemeente		2.500		43.500		27.967		15.533
- bijdrage salarissen en sociale lasten		3.417		1.391		1.241		150
totaal bevorderen uitstroom	**174.596**	**174.596**	**183.990**	**183.990**	**132.319**	**132.319**	**51.672**	**51.672**
beperken instroom								
Gebundelde uitkering								
lasten								
- uitkeringen Bbz	36.000		26.000		0		26.000	
- Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskst	5.000		0		3.010		-3.010	
- Bbz uitbestede apparaatskosten	6.665		4.216		3.850		366	
- periodieke uitkeringen PW	1.914.588		1.680.238		1.677.560		2.678	
- periodieke uitkeringen IOAW	155.000		100.000		87.407		12.593	
- periodieke uitkeringen IOAZ	35.000		65.000		49.364		15.636	
- loonkostensubsidie	8.000		105.000		87.903		17.097	
- salarissen en sociale lasten	165.376		194.330		172.235		22.095	
baten								
- budget Rijk advieskosten BBZ		1.270		0		0		0
- bijdrage gemeente BBZ		33.730		0		-9.797		9.797
- bijdrage apparaatskosten BBZ		6.665		4.216		3.850		366
- budget Rijk		2.108.551		2.041.869		2.093.585		-51.716
- bijdrage gemeente		10.037		-65.631		-225.720		160.089
- debiteurenopbrengsten		0		0		47.176		-47.176
- bijdrage salarissen en sociale lasten		165.376		194.330		172.235		22.095
Overige								
lasten onderzoek rechtmatigheid								
- uitgaven	0		3.514		1.639		1.875	
baten								
-bijdrage gemeente		0		3.514		1.639		1.875
totaal beperken instroom	**2.325.629**	**2.325.629**	**2.178.298**	**2.178.298**	**2.082.967**	**2.082.967**	**95.331**	**95.331**
maatschappelijke participatie								
Overig								
lasten minima effectrapportage								
- uitgaven	1.528		1.950		5.026		-3.076	
baten								
- bijdrage gemeente		1.528		1.950		5.026		-3.076
Bijzondere bijstand								
lasten								
- uitgaven	182.000		175.500		179.400		-3.900	
- salarissen en sociale lasten	17.872		19.320		17.443		1.877	
baten								
- bijdrage gemeente		182.000		175.500		174.702		798
- debiteurenopbrengsten		0		0		4.698		-4.698
- bijdrage salarissen en sociale lasten		17.872		19.320		17.443		1.877
totaal maatschappelijke participatie	**201.400**	**201.400**	**196.770**	**196.770**	**201.869**	**201.869**	**-5.099**	**-5.099**
bedrijfsvoering								
lasten								
- uitgaven (excl. kapitaallasten)	183.172		152.460		153.497		-1.037	
- salarissen en sociale lasten	133.694		130.364		118.557		11.808	
baten								
- bijdrage gemeente (excl. kapitaallasten)		183.172		152.460		153.497		-1.037
- bijdrage salarissen en sociale lasten		133.694		130.364		118.557		11.808
totaal bedrijfsvoering	**316.866**	**316.866**	**282.824**	**282.824**	**272.053**	**272.053**	**10.771**	**10.771**
totaal								
lasten								
- uitgaven	2.698.132		2.496.476		2.379.733		116.743	
- salarissen en sociale lasten	320.359		345.407		309.476		35.931	
baten								
- budget Rijk		2.278.500		2.180.968		2.196.695		-15.727
- bijdrage gemeente		419.632		315.508		131.164		184.345
- debiteurenopbrengsten		0		0		51.874		-51.874
- bijdrage salarissen en sociale lasten		320.359		345.407		309.476		35.931
totaal generaal	**3.018.491**	**3.018.491**	**2.841.883**	**2.841.883**	**2.689.209**	**2.689.209**	**152.674**	**152.674**
totaal projecten Beekdaelen (hfst 2.1.8)	**0**	**0**	**29.208**	**29.208**	**21.858**	**21.858**	**7.350**	**7.350**

*De debiteurenontvangsten worden niet bij ISD BOL verantwoord.

totaaloverzicht baten en lasten Landgraaf

bedragen in Euro

beleidsveld	primitieve begroting Landgraaf		bijgestelde begroting Landgraaf		realisatie Landgraaf		afwijking Landgraaf	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
bevorderen uitstroom								
Werkdeel PW								
lasten								
- uitgaven urenverantwoording	480.188		497.171		152.398		344.773	
- uitgaven trajecten	265.232		137.589		497.171		-359.582	
baten								
- budget Rijk		745.420		634.760		649.569		-14.809
Wet kinderopvang								
lasten								
- uitgaven	15.000		134.000		133.586		414	
- salarissen en sociale lasten	17.475		10.286		9.175		1.111	
baten								
-bijdrage gemeente		15.000		134.000		133.586		414
- bijdrage salarissen en sociale lasten		17.475		10.286		9.175		1.111
totaal bevorderen uitstroom	**777.895**	**777.895**	**779.046**	**779.046**	**792.330**	**792.330**	**-13.284**	**-13.284**
beperken instroom								
Gebundelde uitkering								
lasten								
- uitkeringen Bbz	83.000		65.000		58.592		6.408	
- Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskst	24.000		21.000		20.945		55	
- Bbz uitbestede apparaatskosten	49.269		31.168		28.459		2.709	
- periodieke uitkeringen PW	13.696.668		14.547.325		14.513.633		33.692	
- periodieke uitkeringen IOAW	830.000		750.000		734.628		15.372	
- periodieke uitkeringen IOAZ	50.000		20.000		8.778		11.222	
- loonkostensubsidie	95.000		290.000		284.324		5.676	
- salarissen en sociale lasten	1.222.511		1.436.550		1.273.212		163.338	
baten								
- budget Rijk advieskosten BBZ		4.336		21.000		0		21.000
- bijdrage gemeente BBZ		68.664		0		20.168		-20.168
- bijdrage apparaatskosten BBZ		49.269		31.168		28.459		2.709
- budget Rijk		14.099.338		14.326.414		14.860.429		-534.015
- bijdrage gemeente		606.330		1.345.911		456.912		888.999
- debiteurenopbrengsten		0		0		283.390		-283.390
- bijdrage salarissen en sociale lasten		1.222.511		1.436.550		1.273.212		163.338
Overige								
lasten onderzoek rechtmatigheid								
- uitgaven	0		25.973		19.049		6.924	
baten								
-bijdrage gemeente		0		25.973		19.049		6.924
totaal beperken instroom	**16.050.448**	**16.050.448**	**17.187.016**	**17.187.016**	**16.941.619**	**16.941.619**	**245.397**	**245.397**
maatschappelijke participatie								
Overig								
lasten minima effectrapportage								
- uitgaven	11.299		14.415		15.686		-1.271	
baten								
- bijdrage gemeente		11.299		14.415		15.686		-1.271
Bijzondere bijstand								
lasten								
- uitgaven	1.524.000		1.590.000		1.606.137		-16.137	
- salarissen en sociale lasten	132.115		142.821		128.949		13.872	
baten								
- bijdrage gemeente		1.524.000		1.590.000		1.572.813		17.187
- debiteurenopbrengsten		0		0		33.324		-33.324
- bijdrage salarissen en sociale lasten		132.115		142.821		128.949		13.872
totaal maatschappelijke participatie	**1.667.414**	**1.667.414**	**1.747.236**	**1.747.236**	**1.750.772**	**1.750.772**	**-3.536**	**-3.536**
bedrijfsvoering								
lasten								
- uitgaven (excl. kapitaallasten)	1.160.528		1.158.756		1.054.245		104.511	
- salarissen en sociale lasten	988.310		963.694		876.409		87.285	
baten								
- bijdrage gemeente (excl. kapitaallasten)		1.160.528		1.158.756		1.054.245		104.511
- bijdrage salarissen en sociale lasten		988.310		963.694		876.409		87.285
totaal bedrijfsvoering	**2.148.838**	**2.148.838**	**2.122.450**	**2.122.450**	**1.930.654**	**1.930.654**	**191.796**	**191.796**
totaal								
lasten								
- uitgaven	18.284.184		19.282.396		19.127.630		154.766	
- salarissen en sociale lasten	2.360.411		2.553.352		2.287.745		265.607	
baten								
- budget Rijk		14.849.094		14.982.174		15.509.998		-527.824
- bijdrage gemeente		3.435.090		4.300.222		3.300.918		999.304
- debiteurenopbrengsten						316.714		-316.714
- bijdrage salarissen en sociale lasten		2.360.411		2.553.352		2.287.745		265.607
totaal generaal	**20.644.595**	**20.644.595**	**21.835.748**	**21.835.748**	**21.415.375**	**21.415.375**	**420.373**	**420.373**
totaal projecten Landgraaf (hfst 2.1.8)	**0**	**0**	**347.997**	**347.997**	**220.966**	**220.966**	**127.031**	**127.031**

*De debiteurenontvangsten worden niet bij ISD BOL verantwoord.

C. Beleidsindicatoren

Het BBV schrijft voor dat een vaste set aan beleidsindicatoren in de jaarstukken moet worden opgenomen met daarbij de verplichte bronnen. ISD BOL voert de Participatiewet, IOAW en IOAZ uit. De volgende verplichte beleidsindicatoren zijn van belang:

Banen

Eenheid = aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar

	aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar
Brunssum	349,5
Landgraaf	350,8
Beekdaelen	404,2
Nederland	677,1

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreft zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.

Periode: jaar 2019 / Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA – bewerking ABC Research

Kinderen in een uitkeringsgezin

Eenheid = % kinderen tot 18 jaar

	% kinderen in armoede
Brunssum	8,0%
Landgraaf	8,0%
Beekdaelen	4,0%
Nederland	6,0%

Het gaat om minderjarige kinderen waarvan de ouder(s)/verzorger(s) een bijstandsuitkering Ontvangen en kinderen die zelf een bijstandsuitkering ontvangen.

Periode: jaar 2019 / Bron: CBS jeugd

Netto arbeidsparticipatie

Eenheid = % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking

	Netto arbeidsparticipatie
Brunssum	63,6%
Landgraaf	64,1%
Beekdaelen	66,1%
Nederland	69,0%

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiele) beroepsbevolking.

Periode: jaar 2019 / Bron CBS Arbeidsdeelname

Werkloze jongeren 2019

Eenheid = % 16 t/m 22-jarigen

	% jeugdwerkloosheid
Brunssum	3,0%
Landgraaf	3,0%
Beekdaelen	1,0%
Nederland	2,0%

Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)

Periode: jaar 2019 / Bron: CBS Jeugd

Personen met een bijstandsuitkering

Eenheid = Aantal per 1000 inwoners

	Personen met bijstandsuitkeringen(per 1000 inwoners 18 jaar en ouder)
Brunssum	44,2
Landgraaf	43,0
Beekdaelen	21,5
Nederland	46,0

Het aantal personen met een uitkering op grond van de Participatiewet. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling (de elders verzorgden), dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Periode: jaar 2020 / Bron: CBS Participatiewet

Lopende re-integratievoorzieningen

Eenheid = Aantal per 1000 inwoners van 15 - 74 jaar

	Aantal re-integratievoorzieningen (per 1000 inwoners in de leeftijd 15 tot 74 jaar)
Brunssum	20,8
Landgraaf	20,8
Beekdaelen	12,5
Nederland	26,1

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet.

Periode: t/m tweede kwartaal 2020 / Bron: CBS Participatiewet

De gegevens van een aantal beleidsindicatoren die moeten worden opgenomen in de programma's kunnen niet via een landelijke bronhouder worden ontsloten. Voor deze beleidsindicatoren in het taakveld 'bestuur en ondersteuning' beschikt ISD BOL zelf over de informatie. Het betreft de volgende beleidsindicatoren:

Formatie

Toelichting:
Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. In dit jaarverslag is dat de datum 1 januari 2020.

2020	81,00 fte

Bezetting

Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is.
Terugkijkend naar een begrotingsjaar wordt de werkelijke bezetting berekend. Conform de definitie van Vensters voor Bedrijfsvoering dient de gemiddelde bezetting in dat begrotingsjaar te worden berekend door het gemiddelde te nemen van de werkelijke bezetting op 1 januari en op 31 december. Voor het jaarverslag 2020 betekent dit de bezetting op 1 januari 2020 + bezetting op 31 december 2020 gedeeld door 2.

2020	80,39 fte

Apparaatskosten

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.
Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

2020	€ 7.500.487

Externe inhuur

Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

2020	€ 77.711

Overhead

Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

2020	€ 4.009.831

D. Overzicht compensabele BTW

De gemeenschappelijke regeling ISD BOL heeft een bijzondere plaats in het zogenaamde BTW regime. Een gemeenschappelijke regeling valt formeel niet onder het BTW compensatiefonds. De wetgever heeft echter vastgesteld, dat de inkoop BTW (voorbelasting) van de regeling doorgeschoven wordt naar de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten kunnen vervolgens deze doorgeschoven BTW ten laste van het BTW compensatiefonds brengen.
De verdeling per gemeente is in onderstaande tabel weergegeven.

Compensabele btw:

Omschrijving	Brunssum	Beekdaelen	Landgraaf	Totaal
BTW 2020	147.476	25.259	186.726	359.462

E. Specificaties per gemeente

Specificaties per gemeente				
Indicator	**B**	**Be**	**L**	**totaal**
aantal cliënten pw per 31-12-2020	736	118	993	1.847
aantal cliënten ioaw per 31-12-2020	21	6	45	72
uitstroom naar werk	77	14	87	178
uitstroom naar opleiding	3	2	11	16
verkleinen afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL	2	0	0	2
beperken instroom cliënten < 27 jaar	36	5	72	113
beperken instroom cliënten > 26 jaar	75	10	111	196
Uitgaven minimabeleid (totaal)***	1.112.283	179.401	1.606.066	2.897.750
maatschappelijke participatie	141.700	18.050	178.200	337.950
collectieve ziekekostenverzekering	51.240	10.680	61.796	123.716
studietoeslag	0	0	3.740	3.740
individuele inkomenstoeslag	173.794	18.998	226.650	419.442
budgetbeheer	0	327	6.164	6.491
bewindvoering	569.945	101.676	889.814	1.561.435
overige bijzondere bijstand	175.604	29.670	239.702	444.976
Kinderopvang				
aanvragen kinderopvang	12	1	6	19
aantal kinderen	12	1	6	19
aanvragen smi	9	3	21	33
aantal kinderen	9	3	21	33
Debiteuren* **				
opboekingen	281.184	99.868	321.572	702.624
ontvangsten	177.124	24.624	191.789	393.537
oninbaar verklaard	5.993	6.281	87.541	99.815

* excl. BBZ/IOAZ; wordt aangeleverd door de gemeente Maastricht

** excl. verrekeningen/krediethypotheek

*** afgeronde bedragen

F. Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AOW	Algemene Ouderdomswet
BBP	bruto binnenlands product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijstandsbesluit zelfstandigen
BERAP	Bestuursrapportage
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BUIG	Wet Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
CPB	Centraal Planbureau
DAO	Duurzaam arbeids- en trajectongeschiktheid
DAU	Duurzaam arbeidsongeschikt UWV
DB	Dagelijks Bestuur
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
I-deel	Inkomensdeel = het deel van het rijksbudget Participatiewet dat bedoeld is voor de uitbetaling van de uitkeringen
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IIT	Individuele InkomensToeslag
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISD BOL	Intergemeentelijke sociale dienst Brunssum, Onderbanken, Landgraaf
LKS	Loonkostensubsidie
Marap	Managementrapportage
MER	Minima Effect Rapportage
MJBP	Meerjarenbeleidsplan
MT	Management Team
NOW	Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid
Nugger	Niet uitkeringsgerechtigde
P&C	Planning en Control
PDCA-cyclus	Plan-Do-Check-Act-cyclus
PW	Participatiewet
SMI	Sociaal medische indicatie
TAO	Tijdelijk arbeids- en trajectongeschiktheid
TBO	Team Bijzonder Onderzoek
TCG	Tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
UWV	Uitvoeringsinstelling werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
W-deel	Werkdeel = het deel van het rijksbudget WWB dat bedoeld is voor de re-integratie
Wajonger	Jongere met een uitkering Wajong (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten)
WAO	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering
WBU plek	Werken met behoud van uitkering
Wia	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WSP Parkstad	Werkgeversservicepunt Parkstad
WW	Werkloosheidswet
ZZP'er	Zelfstandige Zonder Personeel

G. Vaststellingsbesluit

Het algemeen bestuur van de Intergemeentelijke Sociale dienst van de gemeenten Brunssum, Beekdaelen en Landgraaf (ISD BOL);

gezien de jaarstukken van ISD BOL voor het dienstjaar 2020;

gelet op de artikelen 197 van de gemeentewet en 34 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen;

besluit

de jaarstukken 2020 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 23 juni 2021.

Het algemeen bestuur voornoemd,

De secretaris,	De voorzitter,
Mr. H.C.A. Smeijsters	H.J. Janssen

Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025

versie 2.0
11 maart 2021

isdbol
| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

Inhoudsopgave

SAMENVATTING 5

INLEIDING EN LEESWIJZER 7

BELEIDSBEGROTING 9

1.1 PROGRAMMAPLAN 10

1.1.1 Wat willen we bereiken? 10
Algemeen 10
Omvang van het budget Participatie 10
Omvang van het budget BUIG 11
Ontwikkeling cliëntaantallen 12
Missie 16
Meerjarenbegroting 2022 – 2025 16

1.1.2 Wat gaan we daarvoor doen? 17
Algemeen 17
Het bevorderen van de uitstroom 18
Het beperken van de instroom 19
Maatschappelijke participatie 20

1.1.3 Wat mag het kosten? 21
Programma Bevorderen van de uitstroom 21
Programma Beperken van de instroom 22
Programma Maatschappelijke participatie 23
Bedrijfsvoering 24
Overzicht van de kosten van overhead 25
Vennootschapsbelasting 25
Onvoorzien 25

1.2 DE PARAGRAFEN 27

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 28

1.2.2 Financiering 33

1.2.3 Bedrijfsvoering 34

FINANCIËLE BEGROTING 37

2.1 MEERJARIG OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 38

2.1.1 Cumulatief overzicht 38

2.1.2 Toerekening salarissen naar de kerntaken 39

2.1.3 Kerntaak: bevorderen uitstroom 42

2.1.4 Kerntaak: beperken instroom 44

2.1.5 Kerntaak: maatschappelijke participatie 46

2.1.6 Bedrijfsvoeringskosten 49

2.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD 51

2.3 GEPROGNOSTICEERDE BALANS 52

BIJLAGEN 53

A. Verdeling kosten 54
B. Begrote baten en lasten per gemeente 55
C. Beleidsindicatoren 56
D. Overzicht compensabele BTW 59
E. Lijst van afkortingen 60
F. Vaststellingsbesluit 61

Samenvatting

Voor u ligt de Begroting 2022 inclusief de Meerjarenraming 2023-2025 van ISD BOL. Met het vaststellen van de Begroting worden de kaders bepaald voor de komende jaren. Vorig jaar is de indeling van de begroting flink op de schop genomen. Dit boekwerk sluit hierop aan. Met deze nieuwe indeling voldoet de begroting aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Om de leesbaarheid te vergroten is een uitgebreide inleiding en leeswijzer opgenomen en deze samenvatting.

Dit is de eerste begroting van ISD BOL zonder Beekdaelen. Het grondgebied 'voormalig Onderbanken' treedt per 31-12-2021 uit. Op dit moment van schrijven is het proces van uittreding in volle gang. Het startdocument uittredingsproces 'voormalig Onderbanken' is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van ISD BOL en het college van B&W van de gemeente Beekdaelen. Tevens is overeenstemming bereikt over de te volgen berekeningssystematiek voor de vaststelling van de financiële schade door de uittreding van de gemeente Beekdaelen uit de ISD BOL. Naar verwachting zal in april 2021 duidelijk zijn wat het bedrag van de financiële schade is. Een en ander zal verwerkt worden in de 2e BERAP 2021.

De meerjarenbegroting is opgebouwd uit 2 delen: de beleidsbegroting en de financiële begroting.

In de beleidsbegroting worden de missie, visie en doelen waar ISD BOL voor staat vertaald naar concrete activiteiten. Onveranderd is het gegeven dat activiteiten zijn gekoppeld aan indicatoren, dit om de resultaten van de acties te meten en indien nodig bij te sturen. We hebben gekozen voor een beperkt aantal indicatoren met een hoge beleidsresistentie. Alleen die indicatoren zijn opgenomen die onder praktisch alle beleidsomstandigheden een toegevoegde waarde hebben in relatie tot de huidige doelstellingen van ISD BOL.

In de financiële begroting wordt een overzicht van baten en lasten gegeven en de uiteenzetting van de financiële positie. Onderstaand is een totaaloverzicht gegeven waarbij ter volledigheid ook de cijfers van de jaarstukken 2020 en de begroting 2021 zijn opgenomen.

Totaaloverzicht bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bevorderen uitstroom	1.834.417	1.765.561	1.541.490	1.541.490	1.541.490	1.541.490
Beperken instroom	31.389.648	31.366.440	30.422.525	30.113.756	30.113.756	30.113.756
Maatschappelijke participatie	3.179.085	3.093.057	3.035.827	3.018.403	3.036.502	3.018.729
Bedrijfsvoering	4.133.058	4.404.003	4.418.606	4.412.130	4.378.453	4.378.323
Projecten	488.687	0	0	0	0	0
Totaal programma's	**41.024.894**	**40.629.061**	**39.418.447**	**39.085.779**	**39.070.200**	**39.052.298**

Enkele opvallende zaken in de tabel zijn:

- De begrotingscijfers 2021 zijn inclusief Beekdaelen, vanaf de begrotingscijfers 2022 is Beekdaelen niet meer opgenomen. De daling in 2022 van de totale baten en lasten ten opzichte van de begroting 2021 ad € 1.210.614 is hierdoor vertekend.

- De afname op de BUIG in 2022 van Brunssum en Landgraaf ten opzichte van 2021 is € 1.115.423. In 2023 ten opzichte van 2022 daalt deze met € 258.769. In de raming is rekening gehouden met een daling van de cliëntaantallen van 2% tot en met 2022. Voor de jaren vanaf 2023 is nog geen beleid vastgesteld voor de ontwikkeling van de cliëntaantallen en is derhalve de nullijn aangehouden.
- De kosten van bedrijfsvoering stijgen licht met € 14.602. Dit komt voornamelijk door de indexering die is verwerkt op de budgetten. Er is geïndexeerd met 0,8% (Centraal Planbureau, goederen en diensten excl. energie).

In februari 2020 werd de eerste COVID-19 besmetting (coronavirus) vastgesteld in Nederland. Sindsdien is Nederland, net als de rest van de wereld, in de ban van dit virus en ondervindt de hele samenleving dagelijks de gevolgen. In de risicoparagraaf zal hier aandacht aan worden besteed.

Het Dagelijks Bestuur

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u ligt de Begroting 2022 inclusief de Meerjarenraming 2023-2025 van ISD BOL.
Met ingang van het begrotingsjaar 2004 is voor gemeenten de programmabegroting van kracht geworden die toegesneden is op het dualisme. De formele voorwaarden daarvoor zijn neergelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV). De minister van BZK heeft daarnaast besloten om het BBV volledig van toepassing te verklaren op samenwerkingsverbanden tussen gemeenten, de zogenaamde Gemeenschappelijke Regelingen.

Dit is de eerste begroting van ISD BOL zonder Beekdaelen. Het grondgebied 'voormalig Onderbanken' treedt per 31-12-2021 uit. Op dit moment van schrijven is het proces van uittreding in volle gang. Het startdocument uittredingsproces 'voormalig Onderbanken' is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van ISD BOL en het college van B&W van de gemeente Beekdaelen. Tevens is overeenstemming bereikt over de te volgen berekeningssystematiek voor de vaststelling van de financiële schade door de uittreding van de gemeente Beekdaelen uit de ISD BOL. Naar verwachting zal in april 2021 duidelijk zijn wat het bedrag van de financiële schade is. Een en ander zal verwerkt worden in de 2e BERAP 2021.

Het vigerende programma, "Iedereen doet mee naar vermogen!" vertaalt de missie, visie en doelen van ISD BOL zoals benoemd in het beleidsplan 2019-2022 naar concrete activiteiten.

De drie kerntaken van het vigerende beleidsplan 'bevorderen uitstroom', 'beperken instroom' en 'maatschappelijke participatie' komen in deze begroting terug als zogenaamde beleidsvelden. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de paragrafen Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering en Bedrijfsvoering.

Verder is in de begroting gekozen voor een beperkt aantal indicatoren met een hoge beleidsresistentie. Dat wil zeggen dat de begroting beleidsarm is opgesteld.
Alleen die indicatoren zijn opgenomen die onder praktisch alle beleidsomstandigheden een toegevoegde waarde hebben in relatie tot de doelstellingen van de ISD BOL.
Bij het opstellen van de begroting 2022 zijn de cijfers gekoppeld aan de in 2018 afgesproken 5-jarige daling van de cliëntaantallen van 2% per jaar.

Leeswijzer

De structuur van de begroting is als volgt weer te geven:

1 Beleidsbegroting
    1.1 Programmaplan
    1.2 Paragrafen
2 Financiële begroting
    2.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten
    2.2 Overzicht baten en lasten per taakveld

2.3 Geprognosticeerde balans

3 Bijlagen

Verder omvat de begroting een samenvatting en deze inleiding met leeswijzer.

De onderdelen van de begroting zijn zo opgesteld dat zij afzonderlijk geraadpleegd kunnen worden. Wie vooral geïnteresseerd is in het beleidsmatige aspect van de begroting kan hiervoor de beleidsbegroting raadplegen. In het programmaplan wordt het beleidsplan "Iedereen doet mee naar vermogen!" vertaald naar de 3 W-vragen (wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat gaat dat kosten) waarbij de laatste vraag inzicht geeft in de baten en lasten per kerntaak. De financiële toelichting is uitgebreid in de programmabegroting opgenomen om nadrukkelijker de link te leggen tussen beleid en financiën.

In de paragrafen (hoofdstuk 1.2) staat over een aantal specifieke onderwerpen uitgebreidere informatie. De paragrafen zijn primair bedoeld om een goed inzicht te geven in de financiële positie en het financiële beheer van de gemeente. Doel daarbij is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting.

Wie vooral geïnteresseerd is in de financiën van de begroting kan hiervoor deel 2 van de begroting raadplegen. In dit hoofdstuk is een recapitulatie opgenomen van de financiële positie van ISD BOL. Het hoofdstuk begint met een meerjarig overzicht van baten en lasten. In de meerjarenraming is rekening gehouden met de dingen die we nu zien aankomen. Ongetwijfeld zullen er zich veranderingen voordoen, zowel op rijksniveau als op lokaal niveau, die we nu nog niet voorzien. Jaarlijks zal daarom de meerjarenraming worden bijgesteld aan de hand van de dan beschikbare kennis. Voorts is in dit hoofdstuk het overzicht van baten en lasten per taakveld opgenomen. Ten slotte is hierin nog de geprognosticeerde balans opgenomen.

Ter informatie: daar waar Beekdaelen wordt vermeld wordt het deelgebied van het voormalig postcodegebied Onderbanken bedoeld binnen de gemeente Beekdaelen.

Deel 1
Beleidsbegroting

1.1 Programmaplan

In het programmaplan wordt het beleidsplan 'Iedereen doet mee naar vermogen!' vertaalt naar de volgende drie W-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag dat kosten?

1.1.1 Wat willen we bereiken?

Algemeen

Vanaf 1 januari 2015 is de Participatiewet (PW) van kracht. De doelstelling van de Participatiewet is om zo veel mogelijk mensen, waaronder ook mensen met een arbeidsbeperking, aan het werk te helpen. Daarnaast is de PW bedoeld om de kansen op arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of een arbeidsbeperking op de lange termijn te verbeteren. Zo draagt de PW bij aan de ambitie van de regering om zoveel mogelijk mensen mee te laten doen aan de maatschappij. Kortom: "iedereen doet mee naar vermogen". Daarbij blijft onze missie: 'Deelname aan de samenleving, bij voorkeur in een vorm van betaald werk, staat voorop!' overeind. De ketenpartners ISD BOL - gemeentelijke mensontwikkelbedrijven - WSP Parkstad staan hierbij gezamenlijk voor de uitstroomopdracht.

Omvang van het budget Participatie

De gemeenten bepalen jaarlijks de omvang van het Participatiebudget dat aan ISD BOL ter beschikking wordt gesteld. Onderstaand is de omvang van het re-integratiebudget opgenomen voor ISD BOL op basis van het vastgestelde budget 2021. In de 1e BERAP zal het begrotingsbedrag voor 2021 ook aangepast worden naar het vastgestelde budget 2021.

gemeente	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*
	€	*€*	*€*	*€*	*€*	*€*	*€*
Brunssum	978.525	891.854	891.854	709.824	709.824	709.824	709.824
Beekdaelen (Onderbanken)	152.117	145.530	145.530				
Landgraaf	845.966	682.295	682.295	727.087	727.087	727.087	727.087
Totaal	1.976.608	1.719.679	1.719.679	1.436.911	1.436.911	1.436.911	1.436.911

Zoals hierboven gemeld bepalen de gemeenten jaarlijks de omvang van het budget. Er zal worden onderzocht of het wenselijk is dat ISD BOL vooraf aangeeft welk budget zij denkt nodig te hebben om de doelen te bereiken. Hierdoor kan mogelijk worden voorkomen dat er jaarlijks door de gemeenten bijgeraamd moet worden.

Omvang van het budget BUIG

Gemeenten tot 15.000 inwoners ontvangen de Buig-gelden op basis van historische uitkeringslasten. Gemeenten boven 40.000 inwoners ontvangen de Buig-gelden volledig op basis van de objectieve verdeling. Dit model berekent de objectieve kans dat een huishouden afhankelijk is van een bijstandsuitkering. Die kans is afhankelijk van kenmerken van het desbetreffende huishouden (zoals leeftijd, samenstelling, gezondheid), de buurt waar dit huishouden woont (overlast en onveiligheid) en de gemeente (arbeidsmarktkansen). Het objectieve kansmodel is geijkt op basis van het landelijk gemiddelde van de bijstandsafhankelijkheid. Voor gemeenten met 15.000 inwoners of minder is het budget vastgesteld op basis van de gemeentelijke lasten van twee jaar eerder, op - of afgeschaald met de groei of krimp in een gemeente.
De Buig-budgetten van gemeenten met 15.000 tot 40.000 inwoners worden deels historisch en deels objectief bepaald.
Voor deze begroting geldt voor de BOL-gemeenten dat het BUIG-budget deels historisch en deels objectief is bepaald.

Omvang BUIG budget voor ISD BOL voor 2021 en volgende jaren.
Onderstaand is de omvang van het budget BUIG voor ISD BOL opgenomen op basis van voorlopig budget 2021 gepubliceerd door het Ministerie SZW.

gemeente	*2019* *€*	*2020* *€*	*2021* *€*	*2022* *€*	*2023* *€*	*2024* *€*	*2025* *€*
Brunssum	11.508.760	11.731.414	12.160.678	12.160.678	12.160.678	12.160.678	12.160.678
Beekdaelen (Onderbanken)	2.041.869	2.093.585	2.132.481				
Landgraaf	13.760.504	14.860.429	15.612.121	15.612.121	15.612.121	15.612.121	15.612.121
Totaal	27.311.133	28.685.428	29.905.280	27.772.799	27.772.799	27.772.799	27.772.799

De budgetten 2021 zijn de voorlopig vastgestelde budgetten. In hoeverre het macrobudget vanaf 2021 zal worden bijgesteld is op dit moment nog niet in te schatten.
Voor de omvang van het BUIG-budget (gebundelde uitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004) geeft het ministerie aan de gemeenten geen meerjarenbeschikkingen af. Voor 2022 en de jaren daarna is de begroting daarom gebaseerd op het voorlopig vastgestelde BUIG-budget 2021.

Ontwikkeling cliëntaantallen

Het jaar 2020 eindigde totaal anders dan dat het begon. In februari 2020 werd de eerste COVID-19-besmetting in Nederland geconstateerd en vanaf maart 2020 werd het leven in Nederland maar door één ding gedomineerd: COVID-19. Het toeslaan van het COVID-19 virus en de daarop volgende pandemie heeft mondiaal gezien vele mensenlevens op de kop gezet, veroorzaakt acute economische neergang en leidt mondiaal tot massale werkloosheid en verlies van werkgelegenheid.
Ook in Nederland zijn de gevolgen van deze pandemie goed merkbaar. Op 23 maart 2020 werd de eerste 'intelligente' Lock down afgeroepen over heel Nederland. Na een aantal versoepelingen ingezet in de zomer van 2020 volgde in oktober wederom een (gedeeltelijke) Lock down, in december omgezet naar een zgn. harde Lock down waarin de maatregelen nog verder gingen dan in de 'intelligente' Lock down van maart. Daarop volgde vanaf 23 januari 2021 de avondklok. Dat betekent dat iedereen tussen 21.00 uur en 4.30 uur binnen moet blijven. Al deze maatregelen zijn in het leven geroepen om de verspreiding van het COVID-19 virus af te remmen.
Met ingang van 8 februari 2021 gingen de basisscholen en kinderopvang weer open. En op 23 februari 2021 kondigde het kabinet een voorzichtige versoepeling van de Lock down-maatregelen aan:

- middelbare scholen en het mbo gingen vanaf 1 maart deels weer open;
- en vanaf 3 maart:
    - mochten jongeren tot en met 26 jaar weer samen buiten sporten op sportaccommodaties;
    - mochten contactberoepen weer worden uitgeoefend en
    - mocht de detailhandel open voor winkelen op afspraak.

De overige maatregelen zoals de avondklok en het sluiten van horecagelegenheden, theaters, bioscopen, sauna's, dierentuinen, musea en sportscholen bleven gehandhaafd. Voorlopig golden deze maatregelen tot 15 maart 2021.
Bij het opstellen van deze begroting bevindt Nederland zich nog steeds in een gedeeltelijke Lock down en blijven de vooruitzichten nog altijd onduidelijk. Gaat het langzaam de goede kant uit of is het Kabinet half maart gedwongen om de voorzichtige versoepelingen terug te draaien?

De eerste landelijke Lock down en andere maatregelen, zoals het tijdelijk sluiten van de horeca, hebben bij veel bedrijven en werknemers gezorgd voor inkomstenverlies. Dit leidde in het tweede kwartaal van 2020 tot een snel oplopende werkloosheid. De Nederlandse overheid heeft met het snel inzetten van steunmaatregelen een verder oplopende werkloosheid nog (tijdelijk) kunnen voorkomen.
Deze steunpakketten zullen in versoberde vorm tot aan de zomer van 2021 worden gecontinueerd. De maatregelen fungeren als vangnet waarmee veel directe werkloosheid voorkomen wordt. Deze maatregelen zijn echter eindig. Er zullen bedrijven zijn die nu nog overeind staan, maar het uiteindelijk toch niet redden, met alle gevolgen van dien. De uiteindelijke effecten van deze coronacrisis zijn dan ook niet altijd meteen zichtbaar in statistieken.

Uiteraard heeft de coronacrisis ook invloed op de ontwikkeling van de cliëntaantallen van ISD BOL. Daarbij zijn er factoren die een effect hebben op een hogere instroom maar ook op de lagere uitstroom.
We zien een verhoogde instroom doordat:

- In de beroepen die het hardst werden getroffen door de corona-maatregelen (detailhandel zoals winkelpersoneel, dienstverlenende beroepen zoals bediening (horeca) en schoonmaak) veel wordt gewerkt met flex-contracten. En het zijn vooral de flexwerkers die als eerste hun werk verliezen in crisistijden en
- Veel van de werkzaamheden in de detailhandel en dienstverlenende beroepen worden uitgevoerd door jongeren. Zij hebben bij ontslag veelal geen of nauwelijks WW-rechten opgebouwd en stromen dan (vrijwel) direct in de bijstand. Wij zien dan ook een verhoogde instroom van jongeren in de bijstand.

Wij zien een lagere uitstroom doordat:

- Re-integratietrajecten en ontwikkeltrajecten zijn stilgelegd, vooral in de periode van de eerste Lock down. Hierdoor kwam de in gang gezette ontwikkeling c.q. bemiddeling van cliënten richting arbeidsmarkt tot stilstand. In de loop van 2020 zijn deze trajecten mondjesmaat weer opgepakt, door de contact-beperkende maatregelen die corona met zich meebrengt worden deze voortgezet in afgeslankte vorm. Wat inhoudt dat er enerzijds minder cliënten kunnen deelnemen aan deze trajecten en anderzijds de trajecten langduriger lopen omdat de activiteiten over een langere periode moeten worden verspreid en
- Potentiele werkgevers vooral bij de eerste Lock down 'hun deur op slot gooiden' en daarna 'de deur slechts op een kier zetten'. Onzekerheid over de toekomst maakt dat zij terughoudend zijn met het bezetten van functies.

De coronacrisis is anders dan alle eerdere crises en het verdere verloop ervan valt nauwelijks te voorspellen. Ook zitten we op dit moment nog midden in een periode van Lock down. Nog nooit is het zo moeilijk geweest om een prognose te geven over de ontwikkeling van de cliëntaantallen.

De missie van ISD BOL is en blijft dat cliënten moeten kunnen blijven "meedoen naar vermogen". Ook in deze corona-tijd blijft ISD BOL hier maximaal mogelijk op inzetten. Ook voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt geldt dat zij mee moeten kunnen meedoen.
Met de inzet van vaak langdurige en intensieve trajecten wordt getracht dit te realiseren. Ook is maatwerk steeds vaker het instrument om te komen tot duurzame inzetbaarheid van een cliënt.
Dit alles heeft geleid tot nieuwe inzichten en nieuwe uitdagingen voor ISD BOL maar ook voor de uitstroompartners, de mensontwikkelbedrijven en WSP-Parkstad. Realisatie van uitstroom van cliënten naar de arbeidsmarkt vraagt om maximale inzet van de uitstroomketen ISD BOL – gemeentelijke mensontwikkelbedrijven – WSP Parkstad.
De mensontwikkelbedrijven spelen hierin uiteraard een belangrijke en cruciale rol. Door de inzet van een ontwikkeltraject kunnen cliënten in een werksetting, waar nodig in combinatie met scholing of training, werken aan hun vaardigheden die hen geschikt maakt voor de arbeidsmarkt.

Na afstemming met de gemeenten Brunssum en Landgraaf in 2018 is de ontwikkeling van de cliëntaantallen voor de periode 2018 t/m 2022 vastgesteld op een afname van 10%, betekent per jaar een afname van 2%. Ondanks de coronatijd waar wij nu in zitten en de effecten die dit mogelijk heeft op de arbeidsmarkt blijven wij in 2022 inzetten op een afname van de cliëntaantallen met 2%.

Indien nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, zullen de prognoses op de ontwikkeling van de cliëntaantallen via de normale Planning & Control-cyclus van ISD BOL aangepast worden.

Om meer inzicht te geven in de opbouw van de totale cliëntaantallen, worden in onderstaande tabellen de geprognosticeerde ontwikkelingen van de cliëntaantallen afzonderlijk getoond van de PW (Participatiewet) en de IOAW (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers).

In onderstaande tabel worden de aantallen PW gepresenteerd.

Gemeente		**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Brunssum		-2%	-2%	0%	0%	0%
Landgraaf		-2%	-2%	0%	0%	0%
Aantallen	**Realisatie 2020**	**Ultimo 2021**	**Ultimo 2022**	**Ultimo 2023**	**Ultimo 2024**	**Ultimo 2025**
Brunssum	736	721	708	708	708	708
Landgraaf	993	973	953	953	953	953
TOTAAL	1.729	1.694	1.661	1.661	1.661	1.661

In onderstaande tabel worden de aantallen IOAW gepresenteerd.

Gemeente		2021	2022	2023	2024	2025
Brunssum		-2%	-2%	0%	0%	0%
Landgraaf		-2%	-2%	0%	0%	0%
Aantallen	**Realisatie 2020**	**Ultimo 2021**	**Ultimo 2022**	**Ultimo 2023**	**Ultimo 2024**	**Ultimo 2025**
Brunssum	21	21	21	21	21	21
Landgraaf	45	44	43	43	43	43
TOTAAL	66	65	64	64	64	64

Missie

De missie van ISD BOL is: iedereen doet mee naar vermogen, bij voorkeur door middel van betaald werk!

Deze missie blijft onverkort van kracht en ligt in de geest van de nieuwe Participatiewet.

Meerjarenbegroting 2022 – 2025

In het kader van de samenstelling van de (financiële) meerjarenbegroting gelden onderstaande uitgangspunten:

Indicator	2021	2022	2023	2024	2025
bedrag per uitkering PW	14.738	15.222	15.222	15.222	15.222
proc. stijging minimumloon	1,89%*	2,15%**	***	***	***

* stijgingsbedrag is procentuele stijging minimumloon van 2020 naar 2021, exclusief ontvangsten terugvordering en verhaal.

** stijgingsbedrag 1,96% is gemiddelde stijging van het minimumloon over de jaren 2018 t/m 2020. In tegenstelling tot voorgaande berekeningen, is het gemiddelde nu over de laatste 3 jaar berekend. Dit omdat het minimumloon de laatste 2 jaar fors is gestegen ten opzichte van de jaren daarvoor.

*** het is niet mogelijk om een uitspraak te doen over de jaren 2023 t/m 2025.

1.1.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Algemeen

In dit hoofdstuk worden de drie kerntaken, de zogenaamde beleidsvelden benoemd die bijdragen aan de gewenste twee belangrijkste effecten: bevorderen van de uitstroom en beperken van de instroom. De beleidsvelden zijn voorzien van de acties die resulteren in het gewenste doel (resultaat) per veld. De (stuur)gegevens van de verschillende activiteiten zijn opgenomen in de vorm van outputindicatoren.

Beleidsvelden

De onderstaande kerntaken zijn de hoofdactiviteiten die afgestemd zijn op het realiseren van de twee belangrijkste effecten van ISD BOL.

Kerntaken	Omschrijving
Beleidsveld	Het bevorderen van de uitstroom
Beleidsveld	Het beperken van de instroom
Beleidsveld	Maatschappelijke participatie

Het bevorderen van de uitstroom

Met het bevorderen van de uitstroom wordt het volgende doel nagestreefd:

Doel: het bevorderen van de uitstroom
De missie van ISD BOL luidt: iedereen doet mee naar vermogen, bij voorkeur door betaald werk. Daar waar het niet mogelijk is om mensen te begeleiden naar (partieel) betaald werk, is de inzet dat iedereen meedoet naar vermogen waarbij gezocht wordt naar een de individuele cliënt passend (vervolg)traject.

De participatie-opdracht voor de inwoners van de gemeenten Brunssum en Landgraaf is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ISD BOL, de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven en het WSP.

In 2018 is na overleg met de gemeenten voor de ontwikkeling van de cliëntaantallen vastgesteld dat wordt ingezet op een daling van 10% voor de periode 2018 t/m 2022, per jaar een afname van 2%.

De indicatoren zijn de (stuur)gegevens om te bepalen in hoeverre de volgende acties leiden tot het gewenste resultaat (doel).

Omschrijving activiteit
Doelgroepgericht re-integratie- en participatieactiviteiten ontwikkelen, zelf uitvoeren/inkopen en inzetten.
Samenwerking met het Werkgevers Service Punt (WSP) en de gemeentelijke mens-ontwikkelbedrijven.

Het beperken van de instroom

Met het beperken van de instroom wordt het volgende doel nagestreefd:

Doel: het beperken van de instroom
ISD BOL wil voorkomen, dat mensen een beroep moeten doen op een algemene bijstandsuitkering. Het is derhalve van belang, dat instroom van nieuwe PW-cliënten kritisch bekeken wordt. Strikt handhaven van wetten en regels en het intensief bestrijden van fraude zijn evenzeer belangrijk.

Cliënten die een beroep doen op de Participatiewet zullen door een versterkte ketensamenwerking tussen ISD BOL en WSP Parkstad aan de poort uitstromen naar werk.

Voor cliënten wordt een WBU-plek (werken met behoud van uitkering) ingezet, zodat de kans om toe te treden tot de arbeidsmarkt vergroot wordt. Met de verwachting dat cliënt sneller zal uitstromen naar regulier werk (eventueel met loonkostensubsidie).

De inzet van de preventiemedewerker aan de poort zorgt voor een versterkte aandacht voor het tegengaan van mogelijk frauduleus handelen van cliënten.

De indicatoren zijn de (stuur)gegevens om te bepalen in hoeverre de volgende acties leiden tot het gewenste resultaat (doel).

Omschrijving activiteit
Gemeente Landgraaf: Van de nieuwe instroom doelgroep 80-100% werkfit, stroomt in 2021 75% binnen 3 maanden uit naar betaalde arbeid met hierbij de mogelijkheid tot verlenging van 3 maanden. Gemeente Brunssum: Van de nieuwe instroom doelgroep 80-100% werkfit, stroomt in 2021 60% binnen 3 maanden uit naar betaalde arbeid.
Effectieve bestrijding van frauduleus handelen van cliënten.

Maatschappelijke participatie

Met de maatschappelijke participatie wordt het volgende doel nagestreefd:

Doel: maatschappelijke participatie
Het scheppen van de mogelijkheid om mee te doen is de leidende gedachte voor de uitvoering door ISD BOL. Cliënten die in staat zijn tot werk of maatschappelijke participatie, worden hiertoe uitgedaagd en begeleid. Participatie in de samenleving geeft mensen perspectief en draagt bij aan het functioneren en de kwaliteit van de stad/wijk. Daar waar er financiële belemmeringen bestaan voor participatie, investeert ISD BOL, samen met de gemeente, in het wegnemen daarvan. Het minimabeleid en de bijzondere bijstand zijn hier instrumenten voor.

De monitoring op de uitgaven voor het minimabeleid blijft ook voor 2022-2025 belangrijk. Bij deze regelingen is immers sprake van open-eind regelingen.

De volgende regelingen zijn daarom benoemd:

- Uitgaven 2 minimaregelingen (maatschappelijke participatie volwassenen en bijdrage in aanvullende collectieve ziektekostenverzekering);
- Uitgaven reguliere bijzondere bijstand;
- Uitgaven individuele inkomenstoeslag.

	2021	2022*
Minimaregelingen	347.000	324.000
Bijzondere bijstand	532.000	478.000
Budgetbeheer	8.000	7.000
Bewindvoering	1.485.000	1.460.000
Individuele inkomenstoeslag	450.000	455.000

* Deze zijn gebaseerd op de cijfers uit de jaarrekening 2020

Omschrijving activiteit
De mogelijkheid voor cliënten om op afspraak een aanvraag in het kader van bijzondere bijstandsverlening en minimabeleid in te dienen.
Afhandelen van de aanvragen in het kader van de gemeentekaarten en de IIT.
Continuering en doorontwikkeling van de geïntroduceerde werkwijze aanvraag middels DigiD

1.1.3 Wat mag het kosten?

Programma Bevorderen van de uitstroom

bevorderen van de uitstroom bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
lasten			
w-deel trajecten	434.722	479.244	531.552
w-deel urenverantwoording	957.093	1.048.602	905.359
w-deel inzet betere buren	216.404	191.833	0
kinderopvang	208.536	42.100	95.000
toerekening salariskosten kinderopvang	17.662	3.782	9.579
totaal lasten	**1.834.417**	**1.765.561**	**1.541.490**
baten			
toegekend budget aan ISD BOL	434.722	756.917	586.147
bijdrage gemeente re-integratie	1.173.497	962.762	850.764
bijdrage gemeente kinderopvang	208.536	42.100	95.000
bijdrage toerekening salariskosten	17.662	3.782	9.579
totaal baten	**1.834.417**	**1.765.561**	**1.541.490**
saldo programma	**0**	**0**	**0**

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen per gemeente treft u aan in hoofdstuk 2.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten.

Programma Beperken van de instroom

beperken van de instroom bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
lasten			
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	13.722	44.000	42.000
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos	6.641	-1.000	-4.000
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedragend	37.000	68.000	28.000
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten	32.660	39.000	32.000
Bbz uitbestede apparaatskosten	54.786	60.000	51.000
Bbz starters uitk. levensond. om niet	36.022	66.000	44.000
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	11.126	-8.000	-4.000
Periodieke uitkeringen PW	26.629.537	26.177.415	25.541.992
Periodieke uitkeringen IOAW	1.187.936	1.425.000	1.110.000
Periodieke uitkeringen IOAZ	155.694	195.000	110.000
Loonkostensubsidie	724.081	715.000	635.000
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	49.410	0	50.000
Salarissen en sociale lasten	2.451.032	2.586.025	2.786.533
totaal lasten	**31.389.648**	**31.366.440**	**30.422.525**
baten			
Debiteurenontvangsten Bbz	63.414	0	0
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten Bbz	6.247	0	60.000
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten	54.786	60.000	51.000
Debiteurenontvangsten PW	468.445	0	0
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten	28.685.428	27.678.125	27.772.799
Bijdrage gemeente rijksvergoeding advieskosten	0	107.000	0
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	-389.112	935.290	-297.807
Bijdrage gemeente overige kosten	49.410	0	50.000
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	2.451.032	2.586.025	2.786.533
totaal baten	**31.389.648**	**31.366.440**	**30.422.525**
saldo programma	**0**	**0**	**0**

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen per gemeente treft u aan in hoofdstuk 2.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten.

Programma Maatschappelijke participatie

maatschappelijke participatie bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
lasten			
Medische keuringen	2.566	0	0
Directe levensbehoeften (a)	125.367	137.500	116.000
Voorzieningen voor het huishouden (b)	2.936	1.500	3.000
Kosten inrichting/huisraad (c)	22.964	23.500	20.000
Inrichtingskosten statushouders (c)	26.923	32.000	25.000
Overige voorzieningen voor wonen (c)	60.544	7.000	58.000
Peuteropvang (d)	11.285	8.000	11.000
Overige voorzieningen voor opvang (d)	847	0	1.000
Vervoerskst en overige kosten maatschappelijke zorg (e)	18.620	20.000	18.000
Rechtsbijstand (f)	99.609	102.000	92.000
Overige kosten financiële transacties (f)	7.003	14.500	7.000
Medische dienstverlening (h)	5.342	4.500	5.000
Individuele inkomenstoeslag (k)	477.302	450.000	455.000
Maatschappelijke participatie (j)	338.250	347.000	324.000
Bewindvoering (e)	1.561.435	1.485.000	1.460.000
Budgetbeheer (e)	6.490	8.000	7.000
VGZ-tientje (m)	123.716	119.000	114.000
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	6.550	62.500	8.000
Minima-effectrapportage	33.100	0	33.762
Klanttevredenheidsonderzoek	0	16.048	0
Salarissen en sociale lasten	248.236	255.009	278.065
totaal lasten	**3.179.085**	**3.093.057**	**3.035.827**
baten			
Bijdrage gemeente programmakosten	2.826.211	2.822.000	2.724.000
Debiteurenontvangsten	71.538	0	0
Bijdrage minima-effectrapportage	33.100	0	33.762
Bijdrage klanttevredenheidsonderzoek	0	16.048	0
Bijdrage gemeente salariskosten	248.236	255.009	278.065
totaal baten	**3.179.085**	**3.093.057**	**3.035.827**
saldo programma	**0**	**0**	**0**

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen per gemeente treft u aan in hoofdstuk 2.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten.

Bedrijfsvoering

bedrijfsvoering bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
lasten			
Salariskosten	1.687.156	1.866.364	1.867.645
Overige personeelskosten	163.806	238.092	245.956
Inhuur en uitzendkrachten	77.711	119.032	116.944
Huisvestings- en kantoorkosten	1.009.507	992.190	1.002.634
Automatisering	875.227	878.831	879.478
Representatie	16.952	14.547	7.500
Communicatie en promotiekosten	9.025	10.374	10.457
Vakliteratuur	55.039	53.186	53.824
Accountantskosten	55.588	30.250	30.250
Advieskosten	57.678	63.360	64.120
Algemene kosten	57.731	48.346	55.764
Treasury	67.639	64.431	59.032
Overige baten en lasten	0	25.000	25.000
totaal lasten	**4.133.058**	**4.404.003**	**4.418.606**
baten			
Salarisbaten	199.721	79.500	10.000
Huisvestings- en kantoorkosten	151.529	146.005	140.480
Algemene kosten	22.586	20.000	20.000
Treasury	60.004	53.931	48.406
Overige baten en lasten	3.699.217	4.104.567	4.199.720
totaal baten	**4.133.058**	**4.404.003**	**4.418.606**
saldo programma	**0**	**0**	**0**

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen per gemeente treft u aan in hoofdstuk 2.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten.

Overzicht van de kosten van overhead

Conform het BBV dient inzicht gegeven te worden in de totale kosten van overhead. Van de tabel totale kosten bedrijfsvoering zijn dit alle kosten met uitzondering van de kosten van de accountant, onvoorzien, kapitaallasten en het renteresultaat.

Overzicht overhead bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
Lasten			
Salariskosten bedrijfsvoering	1.687.156	1.866.364	1.867.645
Overige personeelskosten	163.806	238.092	245.956
Inhuur en uitzendkrachten	77.711	119.032	116.944
Huisvestings- en kantoorkosten	1.009.507	992.190	1.002.634
Automatisering	875.227	878.831	879.478
Representatie	16.952	14.547	7.500
Communicatie en promotiekosten	9.025	10.374	10.457
Vakliteratuur	55.039	53.186	53.824
Advieskosten	57.678	63.360	64.120
Algemene kosten	57.731	48.346	55.764
Totale lasten	**4.009.831**	**4.284.322**	**4.304.324**
Baten			
Salariskosten bedrijfsvoering	199.721	79.500	10.000
Huisvestings- en kantoorkosten	151.529	146.005	140.480
Algemene kosten	22.586	20.000	20.000
Bijdrage gemeenten	3.699.217	4.104.567	4.199.720
Totale baten	**4.073.054**	**4.350.072**	**4.370.200**
saldo overhead	**63.223**	**65.750**	**65.876**

Vennootschapsbelasting

De activiteiten van de GR ISD BOL zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Derhalve is er geen bedrag opgenomen voor de heffing van de vennootschapsbelasting.

Vennootschapsbelasting bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
Lasten vennootschapsbelasting	0	0	0

Onvoorzien

De post ‘onvoorzien’ is bedoeld als dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting. Het bedrag hiervoor wordt voor de begroting in zijn geheel geraamd. Het is wettelijk voorgeschreven dat er een post ‘onvoorzien’ wordt opgenomen in de begroting. Er wordt echter niet verplicht gesteld wat de hoogte van deze post is.

Onvoorzien bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
Onvoorzien	0	25.000	25.000

1.2 De paragrafen

De paragrafen zijn bedoeld om een goed inzicht te geven in de financiële positie en het financiële beheer. Dit proberen we door onderwerpen die versnipperd in de begroting staan te bundelen in een kort overzicht. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting. Voor de gemeenschappelijke regeling ISD BOL zijn de volgende paragrafen opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
2. Financiering;
3. Bedrijfsvoering.

De overige paragrafen die het BBV voorschrijft zijn niet van toepassing op ISD BOL.

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risico's geeft een indicatie in welke mate het vermogen van ISD BOL toereikend is om financiële risico's op te vangen. Het begrip weerstandsvermogen kent twee componenten: weerstandscapaciteit en risico's. De relatie tussen beide noemt men het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële risico's op te vangen om taken te kunnen voortzetten. Met weerstandscapaciteit wordt bedoeld: alle elementen waarmee tegenvallers kunnen worden bekostigd.

Op grond van artikel 11 BBV bevat de paragraaf weerstandsvermogen:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit / het beleid over weerstandscapaciteit en risico's;
- Een inventarisatie van de risico's;
- Een kengetal voor de solvabiliteitsratio.

Weerstandscapaciteit / het beleid over weerstandscapaciteit en risico's

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan het geheel van middelen en mogelijkheden waar de ISD BOL over beschikt om niet geraamde kosten te dekken, die onverwacht substantieel zijn, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

ISD BOL bouwt geen weerstandsvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt via het weerstandsvermogen van de samenwerkende gemeenten. Om deze reden zijn de reserves en voorzieningen ondergebracht bij de gemeente Brunssum en Landgraaf. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om gevormde reserves en voorzieningen in stand te houden en in relatie tot de potentiële risico's aan te passen.

Risico's

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste risico's voor ISD BOL.

COVID-19 (coronavirus)

Het virus stak al de kop op eind 2019 maar sinds maart 2020 is de wereld in de ban van COVID-19, een pandemie van ongekende omvang die nog steeds in alle hevigheid door raast. De uitbraak van dit virus heeft tot nu toe al vergaande gevolgen, zowel op persoonlijk vlak voor burgers maar ook op maatschappelijk en economisch gebied:

- Bijeenkomsten zijn verboden, evenementen zijn afgelast;
- Alle winkels zijn gesloten, met uitzondering van winkels waar overwegend levensmiddelen worden verkocht;
- Het is verboden om tussen 20:00 uur en 06:00 uur alcoholische dranken te verkopen of bezorgen;
- Kan iemand thuis werken, wordt verzocht dit ook te doen. Is dat niet mogelijk wordt verzocht om werktijden te spreiden;

- Thuis mag, buiten het eigen gezin, maximaal 2 personen per dag worden ontvangen, buiten de eigen woning geldt dat maximaal 2 personen in groepsverband ergens heen mogen gaan of iets mogen ondernemen;
- Nederland heeft voor vrijwel de hele wereld een oranje reisadvies afgegeven (voor een aantal landen geldt zelfs een rood reisadvies). Een oranje reisadvies betekent: reizen naar deze landen wordt vanwege de risico's afgeraden. Maak en boek geen reizen naar deze landen, tenzij strikt noodzakelijk. Een rood reisadvies: niet reizen! Door zeer ernstige veiligheidsrisico's kan voor reizigers een levensbedreigende situatie ontstaan. Daarom het advies om niet naar dit gebied te reizen.

Vanaf 15 december 2020 is in Nederland sprake van een strenge Lock down:

- alle winkels met niet-essentiële levensbehoeften gingen dicht, alleen winkels met eerste levensbehoeften mochten openblijven;
- theaters, bioscopen, sauna's, dierentuinen en musea moesten verplicht hun deuren sluiten;
- Contactberoepen als pedicures en kappers mochten geen werk meer verrichten (met uitzondering van de medische contactberoepen, zoals fysiotherapeuten);
- Ook scholen gingen dicht.

Met ingang van 23 januari 2021 werd de avondklok ingevoerd. Wat betekent dat iedereen tussen 21.00 uur en 4.30 uur binnen moet blijven.
Met ingang van 8 februari 2021 gingen de basisscholen en kinderopvang weer open. En op 23 februari 2021 kondigde het kabinet een voorzichtige versoepeling aan van de Lock down-maatregelen. Een groot aantal maatregelen zoals de avondklok en het sluiten van horecagelegenheden, theaters, bioscopen, sauna's, dierentuinen, musea en sportscholen bleven gehandhaafd. Voorlopig gelden deze maatregelen tot 15 maart 2021.
Bij het opstellen van deze begroting bevindt Nederland zich dus nog steeds in een gedeeltelijke Lock down en zijn de vooruitzichten nog altijd onduidelijk. Het is dan ook niet te voorspellen wat de gevolgen van deze pandemie zullen zijn voor de Nederlandse economie en werkgelegenheid.

Specifiek voor COVID-19 zijn er cruciale beroepsgroepen (zoals mensen in de zorg) om de samenleving draaiende te houden tijdens deze COVID-19-uitbraak. Ook ambtenaren werkzaam in noodzakelijke overheidsprocessen (Rijk, provincie en gemeente), bijvoorbeeld betalen uitkeringen en toeslagen, burgerzaken, consulaten en ambassades, justitiële inrichtingen en forensische klinieken zijn benoemd tot cruciale beroepsgroepen. Dat geldt dus ook bij ISD BOL. Het betalen van de uitkeringen moet te allen tijde doorgaan en daar zijn alle activiteiten op gericht. Dat betekent dat:

- Het aantal medewerkers aanwezig op kantoor minimaal is. Het merendeel van de medewerkers van ISD BOL werkt thuis;
- De balie en spreekkamers zijn gesloten om direct fysiek contact zo veel mogelijk te voorkomen;
- De cliënten krijgen zoveel mogelijk telefonische ondersteuning geboden;
- Een fysiek gesprek alleen plaats vindt indien dit absoluut dringend noodzakelijk is;
- Een telefoonteam cliënten en ondernemers/ZZP-ers telefonisch te woord staat op maandag tot en met donderdag van 09:00 tot 16:00 uur en op vrijdag van 09:00 tot 13:00 uur.

Beekdaelen

Met ingang van 1 januari 2019 is de gemeente Beekdaelen ontstaan, een fusie van de gemeenten Nuth, Schinnen en Onderbanken. Op 17 december 2019 heeft de raad van Beekdaelen:

- Voor zo ver het raadsbevoegdheden betreft ingestemd met het zo spoedig als mogelijk laten uittreden van het grondgebied/postcodegebied 'voormalig Onderbanken' van de gemeente Beekdaelen uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL om dit grondgebied/postcode gebied daarna zo spoedig als mogelijk te laten toe treden tot de gemeenschappelijke regeling ISD Kompas;
- Voor zo ver het collegebevoegdheden betreft, toestemming te verlenen aan het college van burgemeester & wethouders om het grondgebied/postcodegebied 'voormalig Onderbanken' van de gemeente Beekdaelen zo spoedig als mogelijk te laten uittreden uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL om dit grondgebied/ postcodegebied daarna zo spoedig als mogelijk te laten toe treden en
- De als gevolg van de uittreding van het grondgebied/postcodegebied 'voormalig Onderbanken' van de gemeente Beekdaelen uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL op grond van artikel 28 van diezelfde regeling ontstane en nog in gezamenlijkheid via een onafhankelijk bindend advies vast te stellen financiële schade (uittredingskosten) ten laste te brengen van de begroting Beekdaelen 2021.

Bij brief van 7 juli 2020 heeft Burgemeester en Wethouders van Beekdaelen aan het Dagelijks en Algemeen Bestuur van ISD BOL te kennen gegeven om het grondgebied 'voormalig Onderbanken' per 31-12-2021 te laten uittreden uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL. Tevens heeft het College het Algemeen en Dagelijks Bestuur van ISD BOL verzocht om samen het proces van uittreding en de overdracht naar de gemeenschappelijke regeling ISD Kompas te starten. Direct na het zomerreces 2020 zijn hier de eerste stappen in gezet. Hiertoe is het startdocument uittredingsproces 'voormalig Onderbanken' vastgesteld door ISD BOL en het college van B&W van de gemeente Beekdaelen en is overeenstemming bereikt over de te volgen berekeningssystematiek voor de vaststelling van de financiële schade door de uittreding van de gemeente Beekdaelen uit de ISD BOL. Naar verwachting zal in april 2021 duidelijk zijn wat het bedrag van de financiële schade is. Een en ander zal verwerkt worden in de 2e BERAP 2021.

Wet Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (BUIG)

Voor de budgetten van het inkomensdeel per gemeente geldt dat deze zijn bepaald op deels het historisch verdeelmodel en deels het objectieve verdeelmodel.

Het objectieve verdeelmodel is in 2015 opnieuw ontwikkeld. De basis voor dit model is een statistische analyse dat uitgaat van de kans dat een huishouden bijstand ontvangt. De op basis hiervan verstrekte voorlopige BUIG-budgetten 2021 laat voor de gemeente Brunssum een verhoging zien ten opzichte van 2020. Voor de gemeente Landgraaf geldt dat voorlopige budget 2021 een flinke verlaging laat zien ten opzichte van het definitieve budgetten 2020. De (voorlopige) budgetten 2022 en verder zijn nog niet bekend.

De ontwikkeling van het budget van het inkomensdeel voor de komende jaren is onduidelijk en niet op voorhand te calculeren. De batenkant van het inkomensdeel blijft om deze reden onzeker en dus risicovol. Wat betreft de lastenkant is er sprake van een open eindregeling.

De deelnemende gemeenten van ISD BOL moeten het weerstandsvermogen om deze reden op peil houden om mogelijke financiële tegenvallers op het inkomensdeel op te vangen.

Ratio's

Naar aanleiding van nieuwe regelgeving van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt vanaf 2017 de solvabiliteitsratio getoond.

Begroting 2022	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen	Jaarverslag 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Solvabiliteitsratio	0%	0%	0%

Ondanks dat het solvabiliteitsratio op 0% staat kan ISD BOL aan al haar financiële verplichtingen voldoen. De ratio staat bij ISD BOL op 0% omdat ISD BOL geen eigen vermogen heeft en dit onderdeel is van de berekening van de solvabiliteitsratio.

Wetgeving en verantwoording

De uitvoering van de Participatiewet en aanverwante regelingen is gebaseerd op de wet. De rechtmatigheid van de verstrekte uitkeringen is van groot belang. De verantwoording van de uitvoering van de PW is gebaseerd op strikte regels. Zowel de financiële verantwoording aan het Rijk als de verantwoording van de aantallen aan het CBS bepalen, gezien de opbouw van het budget van het inkomensdeel, de basis van het te ontvangen budget van het inkomensdeel in de toekomst. Een adequate informatievoorziening is heel belangrijk, reden waarom de ISD BOL daarin blijft investeren.

AVG

Per 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing.
Deze is ook van toepassing op ISD BOL. ISD BOL heeft de regels omtrent de AVG geïmplementeerd in de organisatie. De AVG is volledig nieuwe wetgeving. Jurisprudentie omtrent deze wetgeving kan leiden tot het doorvoeren van noodzakelijke aanpassingen in de organisatie. Dit kan extra kosten met zich meebrengen.

De bedrijfsvoeringskosten

ISD BOL houdt haar uitgaven scherp in de gaten. Ook stellen wij ons voortdurend de vraag of een uitgave noodzakelijk of nuttig is. Tevens zoeken wij continu naar manieren om onze bedrijfsvoering efficiënter en daarmee goedkoper uit te kunnen voeren.
Ons streven daarbij is om onder het niveau van de (bijgestelde) begrotingen te blijven om daarmee de financiële last voor de deelnemende gemeenten zo laag mogelijk te houden.

Nieuwe financieringssystematiek Bbz-kapitaalverstrekking

De nieuwe financieringssystematiek voor de Bbz-kapitaalverstrekking is vanaf 1 januari 2020 van kracht. In het jaar volgend op de feitelijke Bbz-kapitaalverstrekking ontvangt de gemeente 100% financiering van het Rijk. Echter, in de daaropvolgende vijf jaren vordert het Rijk 75% van die financiering terug van de gemeente Dat gaat in vijf jaarlijkse stappen van achtereenvolgens 20%, 20%, 15%, 10% en 10%. Per saldo ontvangt de gemeente van het Rijk

dus uiteindelijk 25% van het bedrag dat de gemeente heeft verstrekt als Bbz-bedrijfskapitaal. Voor de bekostiging van de overige 75% van het door de gemeente verstrekte Bbz-bedrijfskapitaal is de gemeente zelf verantwoordelijk. Daartoe mag de gemeente alle terug ontvangsten uit die kapitaalverstrekking (rente en aflossing) zelf houden.

1.2.2 Financiering

Er zijn drie financieringsstromen te onderkennen, te weten:

1. financiering van de programmakosten, waaronder worden verstaan alle kosten direct voortvloeiend uit de toepassing van beleid en regelgeving.
2. financiering van de extra kosten veroorzaakt door gemeentelijk beleid zoals bijzondere bijstand.
3. financiering van de indirecte kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de opgedragen taken, die via een verdeelsleutel ten laste van de gemeenten komen, de zogenaamde bedrijfsvoeringkosten.

Ten aanzien van de directe programmakosten is bepaald, dat alle betalingen van het rijk aan de gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de wettelijke regelingen direct na ontvangst door de gemeenten aan de ISD BOL worden overgemaakt.

Kosten, voor zover niet gedekt door rijksbudgetten en andere ontvangsten worden als volgt in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten:

Participatiebudget (deel re-integratie)
Afrekening 1 x per jaar.

Kinderopvang
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

PW, IOAW, IOAZ en BBZ
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

Bijzondere bijstand en minimaregelingen
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

Kosten bedrijfsvoering
Per kwartaal wordt op voorschotbasis cf. vastgestelde (bijgestelde) begroting ¼ van het begrotingsbedrag in rekening gebracht. Na vaststelling van een begrotingsbijstelling worden, indien nodig, bij het eerstvolgende voorschot de voorschotten over eerder gefactureerde termijnen gecorrigeerd.

Overige kosten
Afrekening 1 x per jaar.

1.2.3 Bedrijfsvoering

Algemeen

Bedrijfsvoering omvat het geheel van de zogenaamde PIOFACH-functies. Het betreft Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting. Kortom alle rand voorwaardelijke zaken die geregeld moeten zijn wil de organisatie op het gebied van de primaire processen goed kunnen functioneren.
Bedrijfsvoering betekent echter ook: sturing en beheersing van primaire en ondersteunende processen in een organisatie om zo de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. ISD BOL zal haar beleid op rechtmatige en doelmatige wijze realiseren en het Dagelijks Bestuur (DB) legt hierover verantwoording af. Het basisuitgangspunt is, dat de organisatie 'in control' is.
We blijven zoeken naar efficiëntere manieren van werken en samenwerken, intern en extern en verdere professionalisering van de organisatie.

Analyse gestuurd werken/datagedreven werken

ISD BOL is in 2016 gestart met 'analyse gestuurd werken' (of anders gezegd: datagedreven werken) met als eerste inzet: de digitale weg voor het indienen van een aanvraag voor een tegemoetkoming vanuit het minimabeleid waarbij:

- De burger op een eenvoudige, snelle manier een verzoek hiertoe kon indienen;
- bij vastgesteld recht wordt tegemoetkoming binnen 1 dag betaalbaar gesteld en
- door vereenvoudiging van het afhandelingsproces de aanvraag efficiënter kon worden afgehandeld, het kostte de medewerker minder tijd.

Daarna heeft ISD BOL deze ontwikkeling verder doorgetrokken en op dit moment kan via de digitale weg:

- een burger van de BOL-gemeenten een aanvraag voor een uitkering voor levensonderhoud indienen (is er sprake van een wettelijke afwijzingsgrond ontvangt de aanvrager per ommegaande een beschikking) en/of;
- een aanvraag indienen voor bijzondere bijstand. Bij een aantal kostensoorten vindt eveneens een automatische afhandeling plaats (en wordt de aanvraag automatisch afgehandeld, lees betaling binnen 1 werkdag);
- zijn de eerste stappen gezet om contacten met werkgevers met betrekking tot loonkostensubsidies via de digitale weg te laten plaatsvinden;
- is er een bewindvoerdersportaal ontwikkeld waarin bewindvoerders via een 'eigen' digitaal portal bepaalde voorzieningen voor hun cliënten aanvragen.

Uitvoeringsorganisatie

ISD BOL is een organisatie die zijn administratie op orde heeft. ISD BOL wordt dan ook al meerdere jaren gevraagd door haar opdrachtgevers om diverse regelingen uit te voeren:

- Sinds 2016 voert ISD BOL de regeling tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten / bijdrage eigen risico zorgverzekering uit ten behoeve van de BOL-gemeenten;
- Voor de gemeente Landgraaf voert ISD BOL sinds 2017 het mantelzorgcompliment uit;

- ISD BOL voert voor de BOL-gemeenten in voorkomende gevallen de terug- en invordering uit van ten onrechte genoten WMO-uitkeringen en voorzieningen uit de Jeugdwet;
- In 2020 heeft ISD BOL voor de gemeente Landgraaf de uitreiking van mondkapjes aan de burgers met een minimuminkomen uitgevoerd;
- ISD BOL voert sinds de oprichting van de mensontwikkelbedrijven van de BOL-gemeenten voor deze bedrijven de administratieve werkzaamheden uit.

In 2021 zal ISD BOL:

- de uitreiking van het abonnement bibliotheek ten behoeve van de inwoners van Brunssum met een minimuminkomen voor haar rekening nemen;
- invulling geven aan het administratieve proces vanuit de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening die op 1 januari 2021 is ingegaan;
- voor het mensontwikkelbedrijf Betere Buren Brunssum ter ondersteuning van de ontwikkelcoaches de administratieve werkzaamheden verder uitbreiden. In 2020 is gedurende een pilot-periode bekeken welke administratieve werkzaamheden de backoffice ISD BOL nog meer voor haar rekening kan nemen ten dienste van de ontwikkelcoaches van de mensontwikkelbedrijven. Met de ervaringen opgedaan in deze pilot-periode worden de administratieve werkzaamheden die de backoffice ISD BOL kan uitvoeren ter ondersteuning van de ontwikkelcoaches van het mensontwikkelbedrijf Betere Buren Brunssum in 2021 verder uitgebreid.

<u>De gewijzigde re-integratieopdracht</u>

Met de invoering van de PW stonden gemeenten voor de taak om een hogere uitstroom naar de arbeidsmarkt te realiseren (iedereen doet mee naar vermogen) en dat voor een grotere, gevarieerdere en complexere doelgroep dan voor de komst van de PW.
Door nieuwe aanpakken betekende dat niet meer uitsluitend ISD BOL verantwoordelijk is voor de participatie-opdracht. Nieuwe spelers betraden het speelveld van de PW nl. de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven. Ook was een herpositionering van het gewestelijk Werkgeversservicepunt (WSP) Parkstad noodzakelijk.
De nieuwe aanpakken kenmerken zich hoofdzakelijk door de overgang van de verantwoordelijkheid voor specifieke doelgroepen van ISD BOL naar de mensontwikkelbedrijven in Brunssum en Landgraaf. In een plan van aanpak is deze overgang verder uitgewerkt en in 2018 is hiermee een begin gemaakt door de nieuwe instroom van cliënten over te dragen. In 2019 is deze overdracht van verantwoordelijkheden voortgezet. Gefaseerd werden cliënten reeds in het bestand van ISD BOL overgedragen naar de mensontwikkelbedrijven. Het doel was dat in 2019 de overdracht zou worden afgerond.
Voortschrijdend inzicht heeft ertoe geleid dat de nadere diagnose voor de doelgroep '0-30% arbeidsfit zittend bestand' naar de ontwikkelbaarheid naar 30-80% arbeidsfit op projectbasis is opgepakt in 2019 en een overloop kent naar 2020/2021.

<u>Salaris</u>

In de voorliggende begroting zijn de personele lasten opgenomen zoals deze bekend waren op het meetmoment 1 januari 2021. Salarisverhoging(en) in de verdere toekomst zijn niet bekend en daar is dan ook geen rekening mee gehouden.

Deel 2
Financiële begroting

2.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten

Het meerjarig overzicht van baten en lasten in de begroting geeft een overzicht van alle inkomsten (baten) en uitgaven (lasten) voor de jaren 2022 tot en met 2025.

2.1.1 Cumulatief overzicht

Onderstaand is het cumulatief overzicht weergegeven per programma. De verplichte onderdelen op grond van het BBV zijn tevens opgenomen. Het gaat hierbij om de algemene dekkingsmiddelen, gerealiseerde kosten overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Cumulatief overzicht bedragen in Euro	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bevorderen uitstroom	1.541.490	1.541.490	1.541.490	1.541.490
Beperken instroom	30.422.525	30.113.756	30.113.756	30.113.756
Maatschappelijke participatie	3.035.827	3.018.403	3.036.502	3.018.729
Bedrijfsvoering	89.282	83.843	78.405	76.000
Subtotaal programma's	**35.089.123**	**34.757.491**	**34.770.152**	**34.749.975**
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Gerealiseerde kosten Overhead	4.304.324	4.303.287	4.275.048	4.277.323
Onvoorzien	25.000	25.000	25.000	25.000
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Gerealiseerde totale lasten	**39.418.447**	**39.085.779**	**39.070.200**	**39.052.298**
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat lasten	**39.418.447**	**39.085.779**	**39.070.200**	**39.052.298**

Het programma Bedrijfsvoering is in bovenstaande tabel dus over meerdere regels uitgesplitst. Binnen het programma Bedrijfsvoering zitten enkel de kosten voor de accountant en de kosten van treasury (bankkosten en rente lang vreemd vermogen). De overige kosten van bedrijfsvoering zijn opgenomen bij ‘gerealiseerde kosten Overhead’ en ‘onvoorzien’.

In bijlage B “begrote baten en lasten per gemeente” zijn de kerntaken uitgesplitst naar de deelnemende gemeenten.

2.1.2 Toerekening salarissen naar de kerntaken

Sinds de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in 2017 zijn we verplicht om salarissen zoveel mogelijk direct toe te rekenen aan de desbetreffende beleidsvelden. In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het toegerekende bedrag per beleidsveld dat in de hierop volgende hoofdstukken steeds in de financiële tabel is weergegeven.

Systematiek van toerekening

De totale som van salarissen van ISD BOL wordt toegerekend aan alle vier de beleidsvelden. Bij de toerekening worden verschillende verdeelsleutels gebruikt. De overhead (salarissen indirecte functies) komen op het beleidsveld Bedrijfsvoering. De urenverantwoording uit het W-deel (W/P consulent, werkcoach, gedeelte diagnoseconsulent, gedeelte medewerker backoffice en gedeelte administratieve ondersteuning) gaat rechtstreeks naar het beleidsterrein bevorderen uitstroom. De resterende salarislasten worden verdeeld over de beleidsterreinen Bevorderen uitstroom (excl. w-deel), beperken instroom en maatschappelijke participatie naar verhouding van de totale uitgaven op dat beleidsterrein. Onderstaand is in tabelvorm te zien hoe de salarislasten toegerekend worden.

Kostensoort	Toelichting	Toerekening aan	Verdeelsleutel
Salarislasten uitvoerende functies	Functies inkomensconsulent, medewerker uitkeringsadministratie en sociaal rechercheur	Producten BUIG en maatschappelijke participatie	Naar rato van de hoogte directe lasten producten BUIG, IOAW en maatschappelijke participatie
Salarislasten uitvoerende functies	Functies W/P consulent, werkcoach, gedeelte diagnoseconsulent, gedeelte mdw backoffice en gedeelte administratieve ondersteuning	Product Werkdeel (re-integratie)	Urenverantwoording
Salarislasten ondersteunende functies	Functies backoffice en post & archiefmedewerker, medewerker verhaal en terugvordering, medewerker juridische zaken en controller uitkeringsadministratie	Kinderopvang, BUIG, Bbz declarabel en maatschappelij-ke participatie	Naar rato van de hoogte van de directe lasten producten Kinderopvang, BUIG, Bbz declarabel en maatschappelijke participatie
Salarislasten indirecte functies	Functies directeur, directie secretaresse, projectleider, afdelingshoofd bedrijfsvoering en juridische zaken, communicatiemdw, controller etc.	Beleidsveld Bedrijfsvoering	100%

Raming salariskosten

In de begroting 2021 is een totale salarislast van € 5.951.615 opgenomen. Op basis van de nieuwe formatiecalculatie 2020 is het geraamde salarisbedrag vanaf 2022 € 5.847.181. Dit is een verlaging van € 104.434.

Vanaf 2021 zal ISD BOL invulling geven aan het administratieve proces vanuit de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening die op 1 januari 2021 is ingegaan. Omdat bij het opstellen van deze begroting de definitieve contouren van de daaraan verbonden werkzaamheden en de daarvoor benodigde formatie nog niet bekend zijn is deze nog niet verwerkt in de formatiecalculatie. Via de reguliere Planning & Control-cyclus zal dit in een bijgestelde begroting opgenomen worden.

Toegerekend bedrag salarissen per beleidsveld

In de volgende tabel is weergegeven hoe de totale salarislasten verdeeld zijn over de vier beleidsvelden. Deze verdeling is exclusief de urenverantwoording uit het W-deel, deze gaan namelijk rechtstreeks naar het beleidsterrein Bevorderen uitstroom. Ter volledigheid zijn deze wel in de regel onder de tabel opgenomen.

ISD BOL	werkelijk 2020	raming 2021	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
salariskosten bedrijfsvoering	1.687.156	1.866.365	1.867.645	1.867.645	1.867.645	1.867.645
salariskosten bevorderen uitstroom	17.662	3.782	9.579	9.579	9.579	9.579
salariskosten beperken instroom	2.451.032	2.586.025	2.786.533	2.786.533	2.786.533	2.786.533
salariskosten maatschappelijke participatie	248.236	255.009	278.065	278.065	278.065	278.065
totaal kosten	**4.404.086**	**4.711.181**	**4.941.822**	**4.941.822**	**4.941.822**	**4.941.822**
Reeds toegewezen in W-deel	957.093	1.240.435	905.359	905.359	905.359	905.359
Afgerekende salariskosten in de projecten	104.660					
Totale salariskosten	**5.465.839**	**5.951.616**	**5.847.181**	**5.847.181**	**5.847.181**	**5.847.181**

In de onderstaande tabellen zijn de totale salariskosten verdeeld over de 3 gemeenten.

Brunssum	werkelijk 2020	raming 2021	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
salariskosten bedrijfsvoering	692.190	774.265	795.019	795.019	795.019	795.019
salariskosten bevorderen uitstroom	7.246	1.569	4.078	4.078	4.078	4.078
salariskosten beperken instroom	1.005.585	1.072.818	1.186.170	1.186.170	1.186.170	1.186.170
salariskosten maatschappelijke participatie	101.844	105.791	118.366	118.366	118.366	118.366
totaal kosten	**1.806.865**	**1.954.443**	**2.103.633**	**2.103.633**	**2.103.633**	**2.103.633**
Reeds toegewezen in W-deel	392.667	622.043	385.393	385.393	385.393	385.393
Afgerekende salariskosten in de projecten	49.780					
Totale salariskosten	**2.249.312**	**2.576.486**	**2.489.025**	**2.489.025**	**2.489.025**	**2.489.025**

Beekdaelen (voormalig Onderbanken)	werkelijk 2020	raming 2021	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
salariskosten bedrijfsvoering	118.557	112.545	0	0	0	0
salariskosten bevorderen uitstroom	1.241	228	0	0	0	0
salariskosten beperken instroom	172.235	155.941	0	0	0	0
salariskosten maatschappelijke participatie	17.444	15.377	0	0	0	0
totaal kosten	**309.476**	**284.091**	**0**	**0**	**0**	**0**
Reeds toegewezen in W-deel	67.255	73.686	0	0	0	0
Afgerekende salariskosten in de projecten	1.758					
Totale salariskosten	**378.489**	**357.777**	**0**	**0**	**0**	**0**

Landgraaf	werkelijk 2020	raming 2021	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
salariskosten bedrijfsvoering	876.409	979.555	1.072.627	1.072.627	1.072.627	1.072.627
salariskosten bevorderen uitstroom	9.175	1.985	5.501	5.501	5.501	5.501
salariskosten beperken instroom	1.273.212	1.357.266	1.600.363	1.600.363	1.600.363	1.600.363
salariskosten maatschappelijke participatie	128.949	133.841	159.698	159.698	159.698	159.698
totaal kosten	**2.287.744**	**2.472.647**	**2.838.189**	**2.838.189**	**2.838.189**	**2.838.189**
Reeds toegewezen in W-deel	497.171	544.706	519.966	519.966	519.966	519.966
Afgerekende salariskosten in de projecten	53.123					
Totale salariskosten	**2.838.038**	**3.017.353**	**3.358.155**	**3.358.155**	**3.358.155**	**3.358.155**

Zodra de financiële schade bekend is door de uittreding van de gemeente Beekdaelen uit ISD BOL en de begroting hierop aangepast kan worden, zullen bovenstaande cijfers wijzigen.

2.1.3 Kerntaak: bevorderen uitstroom

Dit programma omvat alles wat samenhangt met de bevordering dat iedereen meedoet naar vermogen, bij voorkeur door betaald werk. Daar waar dat niet mogelijk is, wordt ingezet op professionele diagnose waarmee de cliënten een passend (vervolg)traject wordt aangeboden. In onderstaande tabellen zijn de geraamd baten en lasten weergegeven.

bevorderen uitstroom

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
Participatiewet re-integratiedeel				
Brunssum				
re-integratie	324.431	324.431	324.431	324.431
kosten bedrijfsvoering	385.393	385.393	385.393	385.393
Landgraaf				
re-integratie	207.121	207.121	207.121	207.121
kosten bedrijfsvoering	519.966	519.966	519.966	519.966
Kinderopvang				
Brunssum	**34.078**	**34.078**	**34.078**	**34.078**
Kinderopvang re-integratie	5.000	5.000	5.000	5.000
Kinderopvang sociaal medische indicatie	25.000	25.000	25.000	25.000
kosten bedrijfsvoering	4.078	4.078	4.078	4.078
Landgraaf	**70.501**	**70.501**	**70.501**	**70.501**
Kinderopvang re-integratie	5.000	5.000	5.000	5.000
Kinderopvang sociaal medische indicatie	60.000	60.000	60.000	60.000
kosten bedrijfsvoering	5.501	5.501	5.501	5.501
totaal	**1.541.490**	**1.541.490**	**1.541.490**	**1.541.490**

bevorderen uitstroom

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
Participatiewet re-integratiedeel				
Brunssum				
Bijdrage gemeente programmakosten	334.234	334.234	334.234	334.234
Bijdrage gemeente salarislasten	375.590	375.590	375.590	375.590
Landgraaf				
Bijdrage gemeente programmakosten	251.913	251.913	251.913	251.913
Bijdrage gemeente salarislasten	475.174	475.174	475.174	475.174
Kinderopvang				
Brunssum				
Bijdrage gemeente programmakosten	30.000	30.000	30.000	30.000
Bijdrage gemeente salarislasten	4.078	4.078	4.078	4.078
Landgraaf				
Bijdrage gemeente programmakosten	65.000	65.000	65.000	65.000
Bijdrage gemeente salarislasten	5.501	5.501	5.501	5.501
totaal	**1.541.490**	**1.541.490**	**1.541.490**	**1.541.490**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

2.1.4 Kerntaak: beperken instroom

Dit programma omvat alle uitkeringen aan bijstandsgerechtigden waarbij gestreefd wordt dat zo min mogelijk mensen een beroep moeten doen op een uitkering door zoveel mensen tegen te houden aan de poort. Het strikt handhaven van wetten en regels en het intensief bestrijden van fraude is hierbij ook een belangrijk speerpunt. In onderstaande tabellen zijn de geraamd baten en lasten weergegeven.

beperken van de instroom

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
BUIG inkomensdeel				
Brunssum	**12.981.177**	**12.874.625**	**12.874.625**	**12.874.625**
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	14.000	14.000	14.000	14.000
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos	1.000	1.000	1.000	1.000
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedrage	11.000	11.000	11.000	11.000
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten	13.000	13.000	13.000	13.000
Bbz uitbestede apparaatskosten	22.500	22.500	22.500	22.500
Bbz starters uitk. levensond. om niet	31.000	31.000	31.000	31.000
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Periodieke uitkeringen PW	10.883.507	10.776.955	10.776.955	10.776.955
Periodieke uitkeringen IOAW	370.000	370.000	370.000	370.000
Periodieke uitkeringen IOAZ	100.000	100.000	100.000	100.000
Loonkostensubsidie	350.000	350.000	350.000	350.000
Salarissen en sociale lasten	1.186.170	1.186.170	1.186.170	1.186.170
Landgraaf	**17.391.348**	**17.239.131**	**17.239.131**	**17.239.131**
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	28.000	28.000	28.000	28.000
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedrage	17.000	17.000	17.000	17.000
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten	19.000	19.000	19.000	19.000
Bbz uitbestede apparaatskosten	28.500	28.500	28.500	28.500
Bbz starters uitk. levensond. om niet	13.000	13.000	13.000	13.000
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Periodieke uitkeringen PW	14.658.485	14.506.268	14.506.268	14.506.268
Periodieke uitkeringen IOAW	740.000	740.000	740.000	740.000
Periodieke uitkeringen IOAZ	10.000	10.000	10.000	10.000
Loonkostensubsidie	285.000	285.000	285.000	285.000
Salarissen en sociale lasten	1.600.363	1.600.363	1.600.363	1.600.363
Overig				
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	50.000	0	0	0
totaal	**30.422.525**	**30.113.756**	**30.113.756**	**30.113.756**

beperken van de instroom

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
BUIG inkomensdeel				
Brunssum	**12.981.177**	**12.874.625**	**12.874.625**	**12.874.625**
Debiteurenontvangsten	0	0	0	0
Bijdrage gemeente rijksvergoeding advieskosten	0	0	0	0
Bijdrage gemeente apparaatskosten	22.500	22.500	22.500	22.500
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	24.000	24.000	24.000	24.000
Debiteurenontvangsten	0	0	0	0
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten	12.160.678	12.160.678	12.160.678	12.160.678
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	-412.171	-518.723	-518.723	-518.723
Bijdrage gemeente salariskosten	1.186.170	1.186.170	1.186.170	1.186.170
Landgraaf	**17.391.348**	**17.239.131**	**17.239.131**	**17.239.131**
Debiteurenontvangsten	0	0	0	0
Bijdrage gemeente rijksvergoeding advieskosten	0	0	0	0
Bijdrage gemeente apparaatskosten	28.500	28.500	28.500	28.500
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	36.000	36.000	36.000	36.000
Debiteurenontvangsten	0	0	0	0
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten	15.612.121	15.612.121	15.612.121	15.612.121
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	114.364	-37.853	-37.853	-37.853
Bijdrage gemeente salariskosten	1.600.363	1.600.363	1.600.363	1.600.363
Overig				
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	50.000	0	0	0
totaal	**30.422.525**	**30.113.756**	**30.113.756**	**30.113.756**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

2.1.5 Kerntaak: maatschappelijke participatie

Dit programma omvat het minimabeleid en de bijzondere bijstand dat als instrument wordt ingezet om financiële belemmeringen weg te nemen die bestaan voor participatie in de samenleving. Dit laatste wordt nagestreefd omdat dit mensen perspectief geeft en bijdraagt aan het functioneren en de kwaliteit van de stad/wijk. In onderstaande tabellen zijn de geraamde baten en lasten weergegeven.

maatschappelijke participatie

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
Bijzondere bijstand				
Brunssum	**1.235.366**	**1.235.366**	**1.235.366**	**1.235.366**
Medische keuringen	0	0	0	0
Directe levensbehoeften (a)	48.000	48.000	48.000	48.000
Voorzieningen voor het huishouden (b)	1.000	1.000	1.000	1.000
Kosten inrichting/huisraad (c)	10.000	10.000	10.000	10.000
Inrichtingskosten statushouders (c)	6.000	6.000	6.000	6.000
Overige voorzieningen voor wonen (c)	30.000	30.000	30.000	30.000
Peuteropvang (d)	3.000	3.000	3.000	3.000
Overige voorzieningen voor opvang (d)	0	0	0	0
Vervoerskosten en overige kosten maatschappelijke zorg (e)	12.000	12.000	12.000	12.000
Rechtsbijstand (f)	43.000	43.000	43.000	43.000
Overige kosten financiële transacties (f)	2.000	2.000	2.000	2.000
Medische dienstverlening (h)	1.000	1.000	1.000	1.000
Individuele inkomenstoeslag (k)	190.000	190.000	190.000	190.000
Maatschappelijke participatie (j)	145.000	145.000	145.000	145.000
Bewindvoering (e)	570.000	570.000	570.000	570.000
Budgetbeheer (e)	1.000	1.000	1.000	1.000
VGZ-tientje (m)	52.000	52.000	52.000	52.000
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	3.000	3.000	3.000	3.000
Salarissen en sociale lasten	118.366	118.366	118.366	118.366
Landgraaf	**1.766.698**	**1.766.698**	**1.766.698**	**1.766.698**
Medische keuringen	0	0	0	0
Directe levensbehoeften (a)	68.000	68.000	68.000	68.000
Voorzieningen voor het huishouden (b)	2.000	2.000	2.000	2.000
Kosten inrichting/huisraad (c)	10.000	10.000	10.000	10.000
Inrichtingskosten statushouders (c)	19.000	19.000	19.000	19.000
Overige voorzieningen voor wonen (c)	28.000	28.000	28.000	28.000
Peuteropvang (d)	8.000	8.000	8.000	8.000
Overige voorzieningen voor opvang (d)	1.000	1.000	1.000	1.000
Vervoerskosten en overige kosten maatschappelijke zorg (e)	6.000	6.000	6.000	6.000
Rechtsbijstand (f)	49.000	49.000	49.000	49.000
Overige kosten financiële transacties (f)	5.000	5.000	5.000	5.000
Medische dienstverlening (h)	4.000	4.000	4.000	4.000
Individuele inkomenstoeslag (k)	265.000	265.000	265.000	265.000
Maatschappelijke participatie (j)	179.000	179.000	179.000	179.000
Bewindvoering (e)	890.000	890.000	890.000	890.000
Budgetbeheer (e)	6.000	6.000	6.000	6.000
VGZ-tientje (m)	62.000	62.000	62.000	62.000
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	5.000	5.000	5.000	5.000
Salarissen en sociale lasten	159.698	159.698	159.698	159.698
Overige kosten				
Minima-effectrapportage	33.762	0	34.437	0
Klanttevredenheidsonderzoek	0	16.338	0	16.665
totaal	**3.035.827**	**3.018.403**	**3.036.502**	**3.018.729**

maatschappelijke participatie

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
Bijzondere bijstand				
Brunssum	**1.235.366**	**1.235.366**	**1.235.366**	**1.235.366**
Bijdrage gemeente programmakosten	1.117.000	1.117.000	1.117.000	1.117.000
Bijdrage gemeente salariskosten	118.366	118.366	118.366	118.366
Landgraaf	**1.766.698**	**1.766.698**	**1.766.698**	**1.766.698**
Bijdrage gemeente programmakosten	1.607.000	1.607.000	1.607.000	1.607.000
Bijdrage gemeente salariskosten	159.698	159.698	159.698	159.698
Overige kosten				
Bijdrage minima-effectrapportage	33.762	0	34.437	0
Bijdrage klanttevredenheidsonderzoek	0	16.338	0	16.665
totaal	**3.035.827**	**3.018.403**	**3.036.502**	**3.018.729**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

2.1.6 Bedrijfsvoeringskosten

Dit programma omvat alle lasten en baten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het zijn de bedrijfsvoeringskosten die niet direct aan een kerntaak kunnen worden toegerekend. In onderstaande tabellen zijn de geraamde baten en lasten weergegeven.

bedrijfsvoering

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
bedrijfsvoering				
Salariskosten	1.867.645	1.867.645	1.867.645	1.867.645
Overige personeelskosten	245.956	245.949	245.950	245.959
Inhuur en uitzendkrachten	116.944	117.880	118.823	119.773
Huisvestings- en kantoorkosten	1.002.634	1.004.004	954.870	959.387
Automatisering	879.478	886.514	893.606	900.754
Representatie	7.500	7.560	7.620	7.681
Communicatie en promotiekosten	10.457	10.541	10.625	10.710
Vakliteratuur	53.824	54.255	54.689	55.126
Accountantskosten	30.250	30.250	30.250	30.250
Advieskosten	64.120	64.633	65.150	65.672
Algemene kosten	55.764	44.307	56.070	44.614
Treasury	59.032	53.593	48.155	45.750
Overige baten en lasten	25.000	25.000	25.000	25.000
totaal	**4.418.606**	**4.412.130**	**4.378.453**	**4.378.323**

bedrijfsvoering

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	**raming 2022**	**raming 2023**	**raming 2024**	**raming 2025**
bedrijfsvoering				
salariskosten	10.000	10.000	10.000	10.000
Huisvestings- en kantoorkosten	140.480	134.953	78.866	76.375
Algemene kosten	**20.000**	**20.000**	**20.000**	**20.000**
bijdrage van gemeente Brunssum	8.514	8.514	8.514	8.514
bijdrage van gemeente Landgraaf	11.486	11.486	11.486	11.486
Treasury	48.406	42.882	37.358	34.867
Overige baten en lasten	**4.199.720**	**4.204.295**	**4.232.229**	**4.237.081**
bijdrage van gemeente Brunssum	1.776.217	1.778.073	1.789.870	1.791.842
bijdrage van gemeente Landgraaf	2.423.503	2.426.223	2.442.358	2.445.238
totaal	**4.418.606**	**4.412.130**	**4.378.453**	**4.378.323**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

2.2 Overzicht van baten en lasten per taakveld

Op grond van het BBV wordt onderstaand een overzicht gegeven van alle gerealiseerde baten en lasten, maar nu onderverdeeld in de voorgeschreven taakvelden.

Taakveld bedragen in Euro	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.1 Bestuur	30.250	30.250	30.250	30.250
0.4 Overhead	4.304.324	4.303.287	4.275.048	4.277.323
0.5 Treasury	59.032	53.593	48.155	45.750
0.8 Overige baten en lasten	25.000	25.000	25.000	25.000
6.3 Inkomensregelingen	33.458.352	33.132.159	33.150.258	33.132.485
6.5 Arbeidsparticipatie	1.541.490	1.541.490	1.541.490	1.541.490
Totale lasten per taakveld	**39.418.447**	**39.085.779**	**39.070.200**	**39.052.298**

2.3 Geprognosticeerde balans

In dit hoofdstuk is de geprognosticeerde balans opgenomen. In de eerste kolom cijfers zijn de balansstanden opgenomen zoals die in de jaarrekening 2020 zijn opgenomen. Daarnaast zijn de geraamde balansstanden per einde boekjaar opgenomen.

balans per 31 december

Activa	Begroting 2022	Meerjarenr. 2023	Meerjarenr. 2024	Meerjarenr. 2025
Vaste Activa				
Materiële vaste activa	**714.698**	**622.627**	**581.119**	**539.611**
- investeringen met een economisch nut	714.698	622.627	581.119	539.611
Totaal vaste activa	714.698	622.627	581.119	539.611
Vlottende Activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**4.151.832**	**4.045.882**	**3.968.704**	**4.019.613**
- vorderingen op openbare lichamen	616.399	531.310	521.661	605.243
- rijksschatkist met een rentetypische looptijd <1 jaar	3.535.433	3.514.572	3.447.043	3.414.370
- overige vorderingen				
Liquide middelen	**5.794**	**5.528**	**6.585**	**6.420**
-kassaldi	30	30	30	30
-banksaldi	5.764	5.498	6.555	6.390
Overlopende Activa	**1.053.546**	**1.248.464**	**1.298.962**	**1.200.242**
- overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.053.546	1.248.464	1.298.962	1.200.242
Totaal vlottende activa	5.211.172	5.299.875	5.274.251	5.226.275
Totaal generaal	**5.925.870**	**5.922.501**	**5.855.370**	**5.765.886**

balans per 31 december

Passiva	Begroting 2022	Meerjarenr. 2023	Meerjarenr. 2024	Meerjarenr. 2025
Vaste Passiva				
Eigen vermogen	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaste schulden met looptijd van 1 jr of langer	**714.798**	**622.724**	**530.650**	**438.576**
- onderhandse lening van een openbaar lichaam	714.798	622.724	530.650	438.576
Totaal vaste passiva	714.798	622.724	530.650	438.576
Vlottende Passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	**3.890.526**	**3.880.488**	**3.908.899**	**3.927.201**
- overige schulden	3.890.526	3.880.488	3.908.899	3.927.201
Overlopende Passiva	**1.320.547**	**1.419.289**	**1.415.821**	**1.400.110**
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.320.547	1.419.289	1.415.821	1.400.110
Totaal vlottende passiva	5.211.073	5.299.778	5.324.720	5.327.310
Totaal generaal	**5.925.871**	**5.922.502**	**5.855.370**	**5.765.886**

Deel 3
Bijlagen

A. Verdeling kosten

Voor de verdeling van de kosten vanaf 2022 van ISD BOL over de 2 gemeenten worden verschillende rekenmethoden gebruikt. Ten eerste zijn er kosten die direct aan een gemeente zijn toe te wijzen. Deze worden niet verdeeld. Ten tweede zijn er indirecte kosten. Deze worden met een verdeelsleutel verdeeld. Onderstaand een toelichting hierop.

Direct toe te wijzen kosten

Conform artikel 22 lid 3 van de GR worden bij direct aan de gemeente toe te wijzen kosten niet de verdeelsleutel toegepast. De direct toe te rekenen kosten zijn:

- kosten Burgerhoes worden volledig aan de gemeente Landgraaf doorberekend;
- kapitaallasten van de renovatie hoogbouw Brunssum komen volledig ten laste van de gemeente Brunssum;
- toerekeningen aan het w-deel;
- kosten bezwaar en beroep.

Indirecte kosten middels de verdeelsleutel

De indirect aan een gemeente toe te rekenen kosten betreffen die kosten, die niet rechtstreeks ten behoeve van een gemeente zijn gemaakt en die derhalve slechts via een verdeelsleutel zijn toe te rekenen aan de betreffende gemeenten. Het betreft hier beheerskosten zoals organisatielasten, huisvestingslasten, etc.. De salarislasten zijn hierbij uitgezonderd, deze worden verdeeld met een meervoudige beoordeling die toegelicht is in hoofdstuk 2.1.2.

Voor de Begroting 2022 en volgende jaren is de toegepaste verdeelsleutel de verhouding van de cliëntaantallen per 31-12-2020 (T-2).

gemeente	cliënten 31-12-2020	%
B	736	42,57%
L	993	57,43%
totaal	**1.729**	**100%**

B. Begrote baten en lasten per gemeente

totaaloverzicht per gemeente

programma/kostenplaats bedragen in Euro	2022 Brunssum	2022 Landgraaf	2022 totaal	2021 totaal
bevorderen van de uitstroom				
lasten				
re-integratie	324.431	207.121	531.552	471.244
kinderopvang	30.000	65.000	95.000	42.100
kosten bedrijfsvoering	389.470	525.467	914.938	1.252.218
	743.901	797.588	1.541.490	1.765.562
baten				
rijksbijdrage	0	0	0	0
aandeel gemeente	**743.901**	**797.588**	**1.541.490**	**1.765.562**
beperken van de instroom				
lasten				
Uitkeringen Bbz	56.000	50.000	106.000	169.000
Uitbestede kosten Bbz	35.500	47.500	83.000	99.000
PW	10.883.507	14.658.485	25.541.992	26.177.415
IOAW	370.000	740.000	1.110.000	1.425.000
IOAZ	100.000	10.000	110.000	195.000
LKS	350.000	285.000	635.000	715.000
kosten bedrijfsvoering	1.186.170	1.600.363	2.786.533	2.586.025
onderzoekskosten rechtmatigheid	21.284	28.716	50.000	0
	13.002.461	17.420.064	30.422.525	31.366.440
baten				
rijksbijdrage	12.160.678	15.612.121	27.772.799	27.785.125
aandeel gemeente	**841.783**	**1.807.943**	**2.649.726**	**3.581.315**
maatschappelijke participatie				
lasten				
bijzondere bijstand	1.117.000	1.607.000	2.724.000	2.822.000
kosten bedrijfsvoering	118.366	159.698	278.065	255.009
klanttevredenheidsonderzoek	0	0	0	16.048
minima-effectrapportage	14.372	19.390	33.762	0
	1.249.738	1.786.089	3.035.827	3.093.057
baten				
rijksbijdrage	0	0	0	0
aandeel gemeente	**1.249.738**	**1.786.089**	**3.035.827**	**3.093.057**
bedrijfsvoering				
lasten				
bedrijfsvoering	1.776.217	2.423.503	4.199.720	4.104.567
algemene kosten	8.514	11.486	20.000	20.000
baten				
rijksbijdrage	0	0	0	0
aandeel gemeenten	**1.784.731**	**2.434.989**	**4.219.720**	**4.124.567**
totaal				
lasten	16.780.832	22.438.729	39.219.561	40.349.626
baten	13.945.409	18.047.110	31.992.519	31.909.692
aandeel gemeenten	**2.835.423**	**4.391.620**	**7.227.042**	**8.439.934**

C. Beleidsindicatoren

Het BBV schrijft voor dat een vaste set aan beleidsindicatoren in de begroting moet worden opgenomen met daarbij de verplichte bronnen. ISD BOL voert de Participatiewet, IOAW en IOAZ uit. De volgende verplichte beleidsindicatoren zijn van belang:

Banen

Eenheid = aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar

	aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar
Brunssum	349,5
Landgraaf	350,8
Nederland	677,1

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreft zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.

Periode: jaar 2019 / Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA – bewerking ABC Research

Kinderen in een uitkeringsgezin

Eenheid = % kinderen tot 18 jaar

	% kinderen in armoede
Brunssum	8,0%
Landgraaf	8,0%
Nederland	6,0%

Het gaat om minderjarige kinderen waarvan de ouder(s)/verzorger(s) een bijstandsuitkering Ontvangen en kinderen die zelf een bijstandsuitkering ontvangen.

Periode: jaar 2019 / Bron: CBS jeugd

Netto arbeidsparticipatie

Eenheid = % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking

	Netto arbeidsparticipatie
Brunssum	63,6%
Landgraaf	64,1%
Nederland	69,0%

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiele) beroepsbevolking.

Periode: jaar 2019 / Bron CBS Arbeidsdeelname

Werkloze jongeren 2019

Eenheid = % 16 t/m 22-jarigen

	% jeugdwerkloosheid
Brunssum	3,0%
Landgraaf	3,0%
Nederland	2,0%

Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)

Periode: jaar 2019 / Bron: CBS jeugd

Personen met een bijstandsuitkering

Eenheid = Aantal per 1000 inwoners

	Personen met bijstandsuitkeringen(per 1000 inwoners 18 jaar en ouder)
Brunssum	44,2
Landgraaf	43,0
Nederland	46,0

Het aantal personen met een uitkering op grond van de Participatiewet. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling (de elders verzorgden), dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Periode: jaar 2020 / Bron: CBS Participatiewet

Lopende re-integratievoorzieningen

Eenheid = Aantal per 1000 inwoners van 15 - 74 jaar

	Aantal re-integratievoorzieningen (per 1000 inwoners in de leeftijd 15 tot 74 jaar)
Brunssum	20,8
Landgraaf	20,8
Nederland	26,1

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet.

Periode: t/m tweede kwartaal 2020 / Bron: CBS Participatiewet

De gegevens van een aantal beleidsindicatoren die moeten worden opgenomen in de programma's kunnen niet via een landelijke bronhouder worden ontsloten. Voor deze beleidsindicatoren in het taakveld 'bestuur en ondersteuning' beschikt ISD BOL zelf over de informatie. Het betreft de volgende beleidsindicatoren:

Formatie

Toelichting:
Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. In deze begroting is dat de datum 1 januari 2020.

2020	81,00 fte

Bezetting

Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is.
Terugkijkend naar een begrotingsjaar wordt de werkelijke bezetting berekend. Conform de definitie van Vensters voor Bedrijfsvoering dient de gemiddelde bezetting in dat begrotingsjaar te worden berekend door het gemiddelde te nemen van de werkelijke bezetting op 1 januari en op 31 december. Voor de programmabegroting betekent dit de bezetting op 1 januari 2020 + bezetting op 31 december 2020 gedeeld door 2.

2020	80,39 fte

Apparaatskosten

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.
Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

2020	€ 7.500.487

Externe inhuur

Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

2020	€ 77.711

Overhead

Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

2020	€ 4.009.831

D. Overzicht compensabele BTW

De gemeenschappelijke regeling ISD BOL heeft een bijzondere plaats in het zogenaamde BTW regime. Een gemeenschappelijke regeling valt formeel niet onder het BTW compensatiefonds. De wetgever heeft echter vastgesteld, dat de inkoop BTW (voorbelasting) van de regeling doorgeschoven wordt naar de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten kunnen vervolgens deze doorgeschoven BTW ten laste van het BTW compensatiefonds brengen.
De bedragen zijn vermeld in € en gebaseerd op een BTW percentage van 21.

Compensabele btw:

Compensabele btw	2022	2023	2024	2025
Brunssum	167.898	168.197	170.223	170.543
Landgraaf	226.525	226.930	229.662	230.093

E. Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AOW	Algemene Ouderdomswet
BBP	bruto binnenlands product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijstandsbesluit zelfstandigen
BERAP	Bestuursrapportage
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BUIG	Wet Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
CPB	Centraal Planbureau
DAO	Duurzaam arbeids- en trajectongeschiktheid
DAU	Duurzaam arbeidsongeschikt UWV
DB	Dagelijks Bestuur
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
I-deel	Inkomensdeel = het deel van het rijksbudget Participatiewet dat bedoeld is voor de uitbetaling van de uitkeringen
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IIT	Individuele InkomensToeslag
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISD BOL	Intergemeentelijke sociale dienst Brunssum, Onderbanken, Landgraaf
LKS	Loonkostensubsidie
Marap	Managementrapportage
MER	Minima Effect Rapportage
MJBP	Meerjarenbeleidsplan
MT	Management Team
NOW	Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid
Nugger	Niet uitkeringsgerechtigde
P&C	Planning en Control
PDCA-cyclus	Plan-Do-Check-Act-cyclus
PW	Participatiewet
SMI	Sociaal medische indicatie
TAO	Tijdelijk arbeids- en trajectongeschiktheid
TBO	Team Bijzonder Onderzoek
TCG	Tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
UWV	Uitvoeringsinstelling werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
W-deel	Werkdeel = het deel van het rijksbudget WWB dat bedoeld is voor de re-integratie
Wajonger	Jongere met een uitkering Wajong (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten)
WAO	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering
WBU plek	Werken met behoud van uitkering
Wia	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WSP Parkstad	Werkgeversservicepunt Parkstad
WW	Werkloosheidswet
ZZP'er	Zelfstandige Zonder Personeel

F. Vaststellingsbesluit

Het algemeen bestuur van de Intergemeentelijke Sociale dienst van de gemeenten Brunssum, Beekdaelen en Landgraaf (ISD BOL);

gezien de begroting van baten en lasten van ISD BOL van het dienstjaar 2022 en de meerjarenraming 2023 t/m 2025;

gelet op de artikelen 191 van de gemeentewet en 34 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen;

b e s l u i t

de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023 t/m 2025 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 23 juni 2021.

Het algemeen bestuur voornoemd,

De secretaris,	De voorzitter,
Mr. H.C.A. Smeijsters	H.J. Janssen

T.F.M.H. Peters
Maatschappelijke ontwikkeling

ISD BOL
t.a.v. de heer/mevrouw
Postbus 114
6440 AC Brunssum

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Bestuurscentrum
Lindeplein 1
Telefoon
(045) 5278555
Fax
(045) 5259879
E-mail
Gemeente@brunssum.nl
Internet
http://www.brunssum.nl
Bank
NL68BNGH0285001523
t.n.v. Gemeente Brunssum
BIC-code: BNGHNL-2G

Datum
Uw brief van
Uw kenmerk
Ons kenmerk 1065098/1065108
Bijlage(n)
Onderwerp Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. van ISD BOL

Geacht Algemeen Bestuur van de ISD BOL,

Op 19 maart jl. heeft de gemeenteraad van Brunssum de door u aangeboden jaarstukken 2020 en Programmabegroting 2022 ontvangen.

Onze gemeenteraad heeft deze nota's in haar vergadering van 25 mei 2021 behandeld en geeft ten aanzien hiervan de volgende zienswijze af:

In reactie op uw brief van 18 maart 2021, waarin u ons de mogelijkheid geeft om bezwaar te maken tegen de voorlopig vastgestelde Jaarstukken 20209 van ISD BOL, berichten wij u dat wij daarvan afzien.
Verder zien wij er van af om een zienswijze af te geven over de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

burgemeester

secretaris

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	6 april 2021
Registratiekenmerk	:	1065098
Gemeentebladnr.	:	2021/32
Afdeling	:	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar	:	T.F.M.H. Peters
Bereikbaar onder	:	045-5278665 theo.peters@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1065098
Portefeuillehouder	:	H. Janssen
Raadsverg. d.d.	:	25 mei 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. van ISD BOL

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding
De uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetten is door de gemeenten Brunssum, Beekdaelen (Onderbanken) en Landgraaf, opgedragen aan de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Onderbanken Landgraaf (ISD BOL). Conform de Gemeenschappelijke Regeling (GR) ISD BOL heeft Gemeente Brunssum de Jaarstukken ISD BOL 2020 en de Programmabegroting ISD BOL 2022 e.v. ontvangen op 19 maart 2021.

b. Huidige situatie/probleemstelling
<u>ISD BOL Jaarstukken 2020</u>
De jaarrekening en het jaarverslag zijn conform artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL (GR) tot stand gekomen. Door de accountant is een verslag afgegeven zoals omschreven in artikel 24, lid 1 van de GR. De accountantsverklaring maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening. Conform artikel 24, lid 4 van de GR kan de gemeenteraad binnen 2 maanden, nadat de jaarrekening is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL. De definitieve vaststelling van de jaarstukken zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de AB-vergadering op 23 juni 2021.

<u>Programmabegroting ISD BOL 2022 e.v.</u>
Op grond van artikel 21, lid 1 van de Gemeenschappelijke regeling van ISD BOL dient het Dagelijks Bestuur u de opgestelde ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar vóór 1 april toe te zenden. Op grond van lid 4 van genoemd artikel kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen twee maanden na toezending van de ontwerpbegroting hun gevoelen daarover doen blijken. De zienswijzen van de deelnemende gemeenten zullen worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur van ISD BOL in haar vergadering van 23 juni 2021 ter definitieve vaststelling van de Begroting 2022 e.v..

In de jaarstukken 2020 ISD BOL wordt beleidsmatig en financieel verslag gedaan van het boekjaar 2020. De jaarstukken betreffen: het jaarverslag 2020 en de jaarrekening 2020.
In de begroting 2022 e.v. wordt met name op financieel terrein vooruit gekeken naar 2022 en verder.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?
Kennis te nemen van de ISD BOL Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. en de gemeenteraad te adviseren ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven (Version 1065108).

b. Kaders
1. eerdere besluitvorming (Bbv nr.)
Niet aan de orde.
2. traject tot dusverre
- De Jaarstukken 2020 en de Begroting 2022 zijn op 10 maart door het DB van ISD BOL besproken en doorgeleid naar het AB;
- Op 24 maart zijn de jaarrekening en begroting door het AB van ISD BOL voorlopig vastgesteld en doorgeleid naar de gemeenten voor hun zienswijze.
3. Rol/ bevoegdheden college van B en W
Het college van B en W adviseert de gemeenteraad bij het afgeven van een zienswijze of het indienen van bezwaar bij het AB van ISD BOL.
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
- Participatiewet;
- Gemeentewet;
- Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL.
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met programmabegroting en uitvoeringsagenda?
Het betreft hier geen beleid, maar (financiële) verantwoording.

c. Argumenten en overwegingen
In deze paragraaf zal voor de jaarstukken 2020 en de Begroting 2022 e.v. worden ingegaan op de algemene ontwikkelingen, klantaantallen, maatschappelijke participatie en budgetten.
De vertaling naar de financiële consequenties voor Gemeente Brunssum wordt gemaakt in onderdeel 5b.

3.c.1. ISD BOL Jaarstukken 2020
De eerste landelijke Lock down en andere maatregelen, zoals het tijdelijk sluiten van de horeca, hebben bij veel bedrijven en werknemers gezorgd voor inkomstenverlies. Dit leidde in het tweede kwartaal van 2020 tot een snel oplopende werkloosheid. De Nederlandse overheid heeft met het snel inzetten van steunmaatregelen een verder oplopende werkloosheid nog (tijdelijk) kunnen voorkomen.

Uiteraard heeft de coronacrisis ook invloed op de ontwikkeling van de cliëntaantallen van ISD BOL. Daarbij zijn er factoren die een effect hebben op een hogere instroom maar ook op de lagere uitstroom.

We zien een verhoogde instroom doordat:
- In de beroepen die het hardst werden getroffen door de corona-maatregelen (detailhandel zoals winkelpersoneel, dienstverlenende beroepen zoals bediening (horeca) en schoonmaak) veel wordt gewerkt met flex-contracten. En het zijn vooral de flexwerkers die als eerste hun werk verliezen in crisistijden en
- Veel van de werkzaamheden in de detailhandel en dienstverlenende beroepen worden uitgevoerd door jongeren. Zij hebben bij ontslag veelal geen of nauwelijks WW-rechten opgebouwd en stromen dan (vrijwel) direct in de bijstand. Wij zien dan ook een verhoogde instroom van jongeren in de bijstand.

Wij zien een lagere uitstroom doordat:
- Re-integratietrajecten en ontwikkeltrajecten zijn stilgelegd, vooral in de periode van de eerste Lock down. Hierdoor kwam de in gang gezette ontwikkeling c.q. bemiddeling van cliënten richting arbeidsmarkt tot stilstand. In de loop van 2020 zijn deze trajecten mondjesmaat weer opgepakt, door de contact-beperkende maatregelen die corona met zich meebrengt worden deze voortgezet in afgeslankte vorm. Wat inhoudt dat er enerzijds minder cliënten kunnen deelnemen aan deze trajecten en anderzijds de trajecten langduriger lopen omdat de activiteiten over een langere periode moeten worden verspreid en
- Potentiele werkgevers vooral bij de eerste Lock down 'hun deur op slot gooiden' en daarna 'de deur slechts op een kier zetten'. Onzekerheid over de toekomst maakt dat zij terughoudend zijn met het bezetten van functies.

De beoogde daling van 2% van de cliëntaantallen bleek niet haalbaar. Het jaar 2020 is voor geheel ISD BOL afgesloten met een toename van de cliëntaantallen van 3,1%.

Het resultaat voor de gemeente Brunssum was - 0,9%, hetgeen een stuk beter was dan voor Beekdaelen (+ 9,3%) en Landgraaf (+ 5,6%).

3.c.2. Programmabegroting 2022 e.v.

Omvang van het budget BUIG
De laatste jaren daalde het BUIG-budget voor de gemeente Brunssum. Door de Coronacrisis is daar in 2020 verandering in gekomen en is het BUIG-budget voor Brunssum voor 2020 én 2021 naar boven bijgesteld.
Het budget voor 2021 (e.v.) is het voorlopig vastgestelde budget. In hoeverre het macrobudget vanaf 2021 zal worden bijgesteld is op dit moment nog niet in te schatten.
Voor de omvang van het BUIG-budget (gebundelde uitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004) geeft het ministerie aan de gemeenten geen meerjarenbeschikkingen af. Voor 2022 en de jaren daarna is de begroting daarom gebaseerd op het voorlopig vastgestelde BUIGbudget 2021.

Klantaantallen
In het meerjarenbeleidsplan 2018-2022 van ISD BOL werd er van uit gegaan dat het cliëntenbestand in deze 5 jaar met 10% zou gaan afnemen, dus met zo'n 2% per jaar.
Deze doelstelling is voor de gemeente Brunssum al in het eerste jaar bereikt. De doelstelling van een afname van jaarlijks 2% blijft voor de gemeente Brunssum echter staan!
Ondanks de coronatijd waar wij nu in zitten en de effecten die dit mogelijk heeft op de arbeidsmarkt blijven wij in 2022 inzetten op een afname van de cliëntaantallen met 2%.

Indien nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, zullen de prognoses op de ontwikkeling van de cliëntaantallen via de normale Planning & Control-cyclus van ISD BOL aangepast worden.

Brunssum	Realisatie 2020	2021	2022	2023	2024	2025
PW	-0,9%	-2,00%	-2,00%	-	-	-
Absoluut	736	721	708	708	708	708

Maatschappelijke participatie
De monitoring op de uitgaven voor het minimabeleid blijft ook voor 2022-2025 belangrijk. Bij deze regelingen is immers sprake van openeindregelingen.

Bedrijfsvoering
ISD BOL blijft zoeken naar efficiëntere manieren van werken en samenwerken, intern en extern en verdere professionalisering van de organisatie. Voor de toekomstige bedrijfsvoering is men op zoek gegaan naar innovatieve werkwijzen, waaronder digitale dienstverlening en analyse gestuurd werken. Daarnaast zal de overheveling van re-integratietaken naar Betere Buren leiden tot lagere salariskosten bij ISD BOL.

d. Opties en keuze
In feite zijn er 3 opties:
1. Bezwaar maken bij het AB van ISD BOL;
2. Geen bezwaar maken en een zienswijze afgeven;
3. Geen bezwaar maken en geen zienswijze afgeven.

Het college adviseert de raad om geen bezwaar te maken en bijgaande zienswijze af te geven (optie 2).
Ambtelijk is aan ISD BOL kenbaar gemaakt dat het voor uw gemeenteraad niet mogelijk is om binnen 2 maanden na verzending van de stukken uw zienswijze te geven. Er is afgesproken dat ISD BOL uw zienswijze per omgaande na de raadsvergadering van 25 mei 2021 ontvangt, waarmee uw zienswijze alsnog wordt meegenomen bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en programmabegroting in het AB van 23 juni 2021.

4. Bijlagen
- 979817: ISD BOL Jaarverslag en Jaarrekening 2019
- 979812: ISD BOL Programmabegroting 2021 e.v.
- 1065108: Zienswijze ISD BOL Jaarstukken 2019 en Programmabegroting 2021 e.v.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/32
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 1065098

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/32;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 april 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL;

Besluit:

1. Kennis te hebben genomen van de Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. ISD BOL;
2. Bijgaande zienswijze af te geven.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 APR. 2021

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	9 maart 2021
Registratiekenmerk	**:**	1048013
Gemeentebladnr.	**:**	2021/10
Afdeling	**:**	Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Behandelend ambtenaar	**:**	E. Mees
Bereikbaar onder	**:**	045-5278405 erich.mees@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	**:**	1048013
Portefeuillehouder	**:**	P.M.J. Houben S.J.H. L'Espoir
Raadsverg. d.d.	**:**	6 april 2021
Uiterlijke datum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Accordering en vaststelling Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2021

2. WAAROM
- Aanleiding en probleemstelling
In 2009 heeft de gemeente een integraal huisvestingsplan vastgesteld. Een IHP dat per afgelopen jaar is geëindigd. In maart 2020 heeft het college besloten een nieuw IHP te laten opstellen. De opdracht hiertoe is gegund aan de RO-groep. De partij heeft de afgelopen maanden, samen met de diverse partners uit het onderwijsveld en de hieraan gelieerde partners, gewerkt aan de totstandkoming van een nieuw IHP.
Een IHP is sinds begin dit jaar een verplicht onderdeel van de wet- en regelgeving geworden. Deze regelgeving is ook verwerkt in de recent vastgestelde "Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs".
Door het vaststellen van voorliggend IHP voldoet de gemeente aan de nieuwe wettelijke eisen.

3. WAT
Gewenste situatie
A: wat willen wij bereiken
Door de vaststelling van het IHP wil de gemeente enerzijds een duidelijk beeld krijgen van de toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot de wettelijke taak aangaande de onderwijshuisvesting en de hiermee gemoeide financiële aspecten en anderzijds voldoet de gemeente hierdoor aan de wettelijke eisen.

B: Kaders
Door de wetswijziging (op basis van het besluit naar aanleiding van de brief van Minister Slob d.d. 9 juli 2020) zijn gemeenten in de toekomst verplicht om een integraal huisvestingsplan op te stellen voor het onderwijs. De reden van dit besluit is de gezamenlijke verantwoording voor de huisvesting van gemeente en schoolbesturen.
De volgende artikelen zijn van toepassing voor de beschikbaarheid van een IHP: artikel 92 Wet op het primair onderwijs, artikel 90 Wet op de Expertisecentra, artikel 76c Wet op het voortgezet onderwijs.

C: Argumenten en overwegingen
Teneinde de gewenste duidelijkheid m.b.t. de toekomstige huisvestingsvraagstukken en kosten(verdeling) te krijgen is een actueel IHP een duidelijk en gedragen middel.

D: Opties en keuze
Het voorliggende Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Brunssum is zowel ambtelijk als bestuurlijk met de bestuurlijk verantwoordelijken van de betrokken instanties besproken en geaccordeerd. Dit stuk is gedragen en kan conform worden vastgesteld. Een keuze is mogelijk m.b.t. de uiteindelijke uitgangspunten, immers zoals reeds jaren met u besproken betreft het uitgangspunt van de VNG een absoluut laagste niveau van voorzieningen. Daarnaast zijn er in het IHP expliciet een tweetal zaken opgenomen die afwijken van dit absolute minimum, zoals te noemen:

- Stichtingskosten Plus (feitelijke kostenniveau in praktijk) en BENG (bijna energie neutraal gebouw), dat vanaf januari 2021 norm is geworden, maar nog niet in de uitgangspunten van de VNG is verwerkt en
- Stichtingskosten toekomst gericht, dit is Stichtingskosten Plus, Frisse scholen klasse B en meer Energie Neutraal bouwen

4. HOE
- Tijd
Na accordering kan gestart worden met de voorgestelde businesscases.

- Geld
De financiële gevolgen van het IHP
In het IHP worden voor de komende jaren investeringen opgenomen voor een bedrag van € 12.330.000,-.
In de bijlage "Decentralisatie reserve onderwijs berekening toereikendheid begr 2021 ev jaren nav nieuw IHP 2021" zijn de kapitaallasten verwerkt die betrekking hebben op de geplande investeringen voor de komende jaren. Hieruit blijkt dat de beschikbare middelen in de reserve Decentralisatie Onderwijs ruim voldoende zijn om de kapitaallasten van deze investeringen te dekken. Het is zelfs zo dat de stand van de reserve gedurende de hele periode niet een keer onder de € 4.900.000,- uit zal komen en vanaf het jaar 2027 weer zal gaan toenemen.
Zoals in de begroting aangegeven komt er dit jaar nog een separaat voorstel over hoe we naar de toekomst toe de reserve Decentralisatie Onderwijs gaan inrichten.

- Kwaliteit
De insteek bij de studie inzake de businesscases is dat er naar oplossingen wordt gezocht die passen binnen de kaders van het IHP en voldoen aan de uitgangspunten "sober doch doelmatig".

- Informatie
De partijen die betrokken zijn bij dit IHP zijn allemaal op de hoogte van de inhoud. Na vaststelling van het IHP zal dit besluit worden gepubliceerd.

- Organisatie
Gemeente, schoolbesturen en kindpartners zullen samen de businesscases gaan uitwerken.

- Besproken met portefeuillehouder
De wethouder is consequent op de hoogte gehouden van de ontwikkeling van voorliggend IHP en hij heeft ook het bestuurlijk overleg met de verschillende partijen aangaande het IHP gevoerd. Ook is hij op de hoogte van voorliggend voorstel.

5. Bijlagen
Als bijlage zijn toegevoegd:
- Het Integraal huisvestingsplan Brunssum
- De in het IHP vermelde bijlagen, zoals vermeld in de inhoudsopgave (nummer 10), te weten:
    - Informatiefundament
    - Functionele en gebouwelijke scan
    - Intentieverklaring IKC Brunssum
    - Lokale Educatieve Agenda
    - Bronnen en begrippen
    - De financiële bijlagen:
    "Verloop decentralisatie reserve onderwijs conform meerjarenraming 2021-2024 Programmabegroting 2021" (Verseon nr. 1056093)

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/10
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 1048013

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/10;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 maart 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

gelet op het bepaalde in de artikelen 92 WPO, 90 WEC en 76c WVO en Verordening voorzieningen huisvesting gemeente Brunssum;

gezien het standpunt en advies van de commissie Burgerzaken d.d. 16 maart 2021;

Besluit:
1. Het Integraal Huisvestingsplan Brunssum 2021 vast te stellen;
2. Als uitgangspunt te nemen Toekomstgericht Bouwen;
3. Elk 6e jaar een actualisatie/vernieuwing van het IHP te laten opstellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

10
Bijlagen

Bijlage 1. Informatiefundament

Bijlage 2. Functionele en gebouwelijke scan (matrix)

Bijlage 3. Intentieverklaring IKC Brunssum

Bijlage 4. Lokale Educatieve Agenda

Bijlage 5. Bronnen en begrippen

Bijlage 1

Informatiefundament Onderwijs & Opvang Brunssum

Gemeente Brunssum

Informatiefundament

Schooljaar 2019-2020

gemeente Brunssum

RO groep
van waardevol
naar waardevast

Inhoudsopgave

Informatiefundament gemeente Brunssum

Bevolking

- bevolkingsontwikkeling, inwonersaantal, bevolkingssamenstelling, bevolkingsprognoses

Algemeen

- inkomensvergelijking, WOZ-woningwaarde, woningen

Onderwijs & opvang

- Totaaloverzicht, onderwijs, overzichtskaart onderwijs, kindfuncties, overzichtskaart kindfuncties

Postcodes

- Basisgeneratie, 6441, 6442, 6443, 6444, 6445, 6446

Omgeving

- Opheffingsnorm, basisgeneratie, instroom, uitstroom

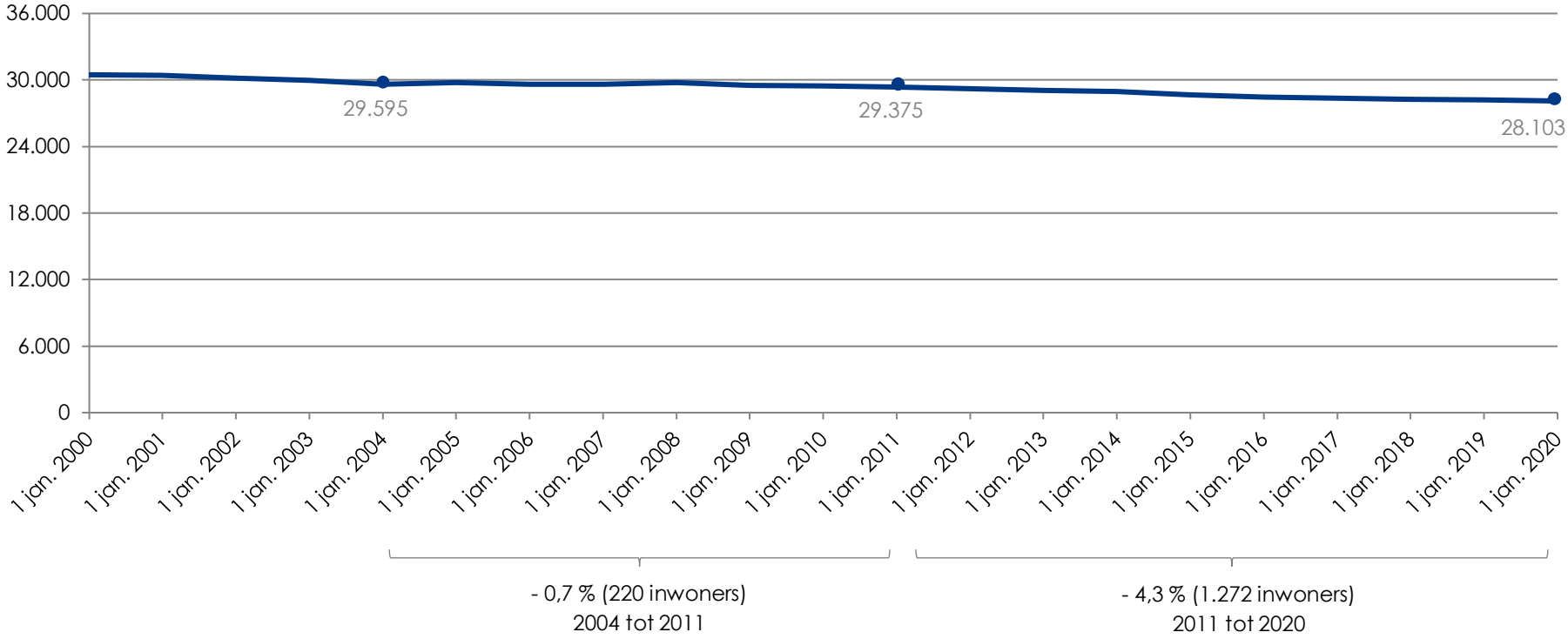
Primair Onderwijs

- Leerlingenontwikkeling, leerlingenprognoses, informatie afzonderlijke basisscholen

Bevolking

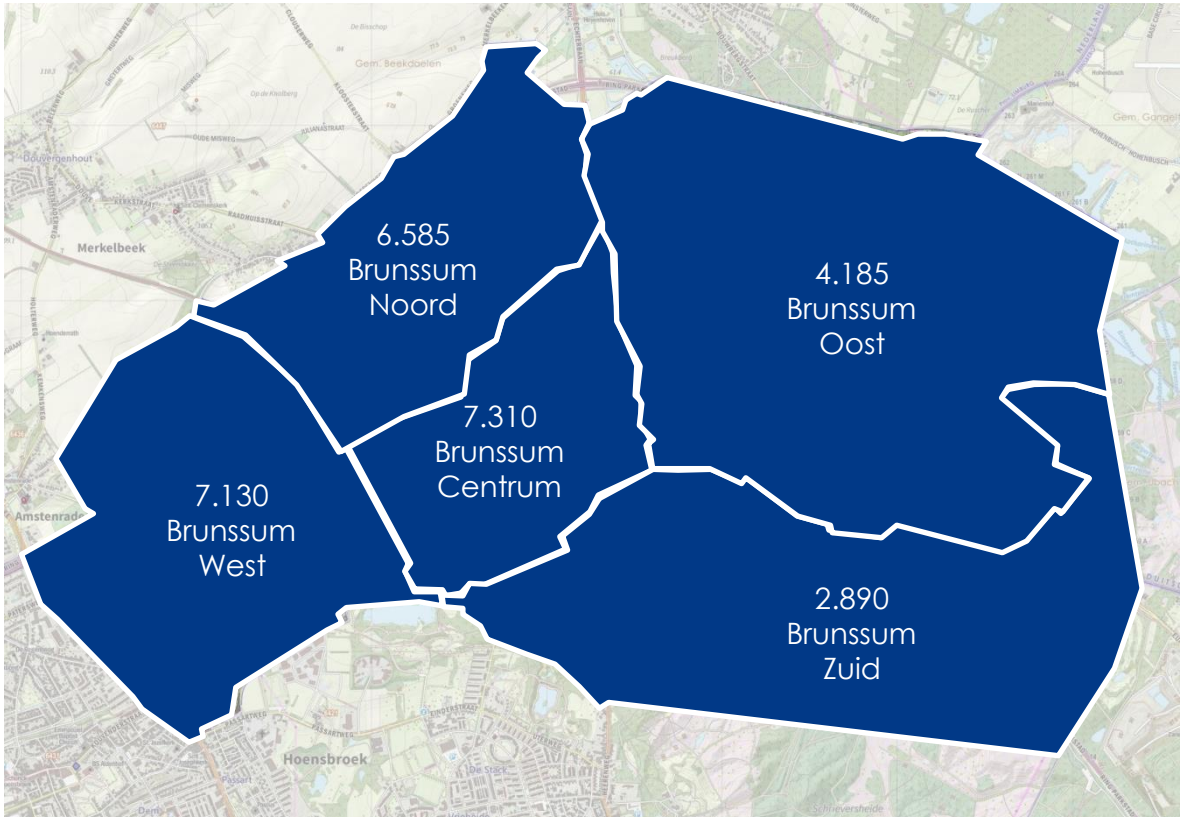
Bevolkingsontwikkeling

CBS 2000 – 2020

Inwonersaantal

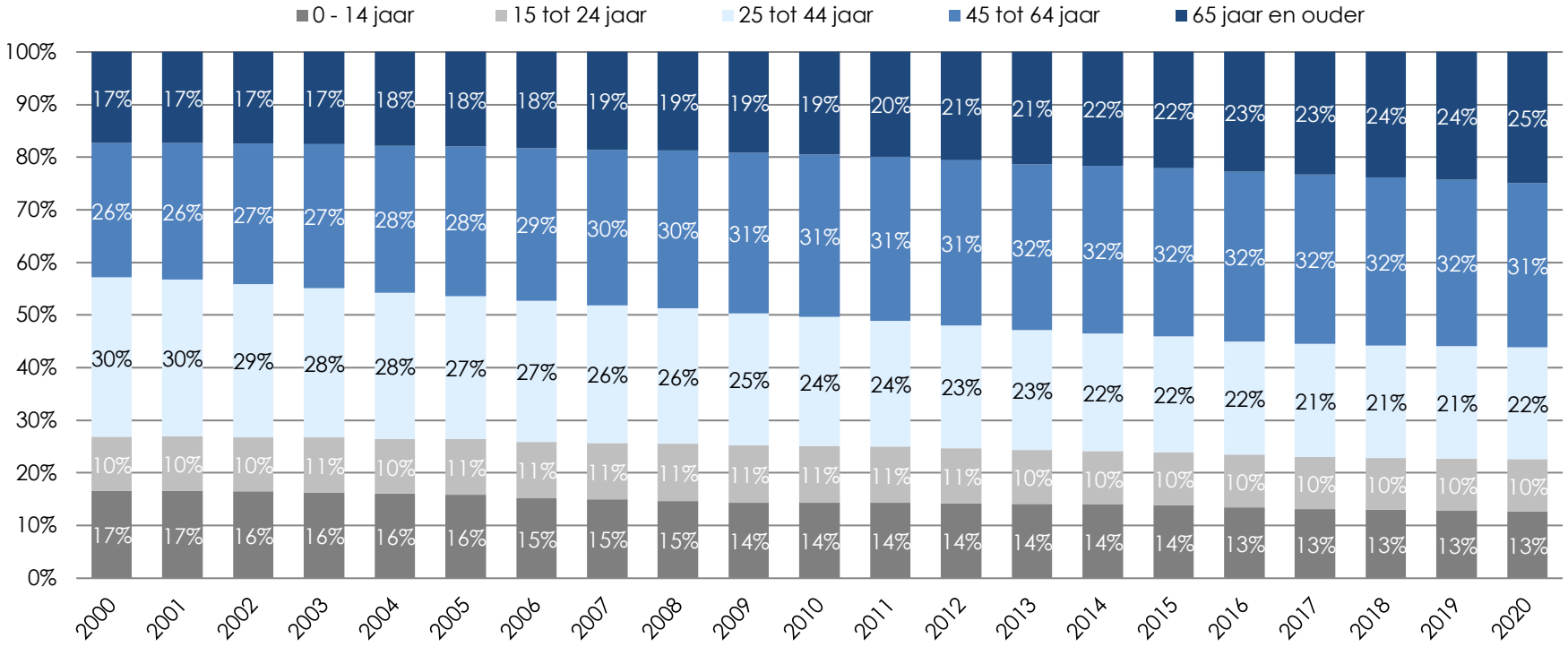
Pronexus I 1 januari 2020 I circa 28.100 inwoners

Postcode	Wijk	Inwoners
6444-6446	Brunssum-West	7.130
6441-6444	Brunssum-Noord	6.585
6442-6445	Brunssum-Oost	4.185
6443-6445	Brunssum-Zuid	2.890
6441-6444	Brunssum-Centrum	7.310

Bevolkingssamenstelling

CBS I 2000-2020

Bevolkingssamenstelling

Parkstadmonitor, 2003 tot en met 2017

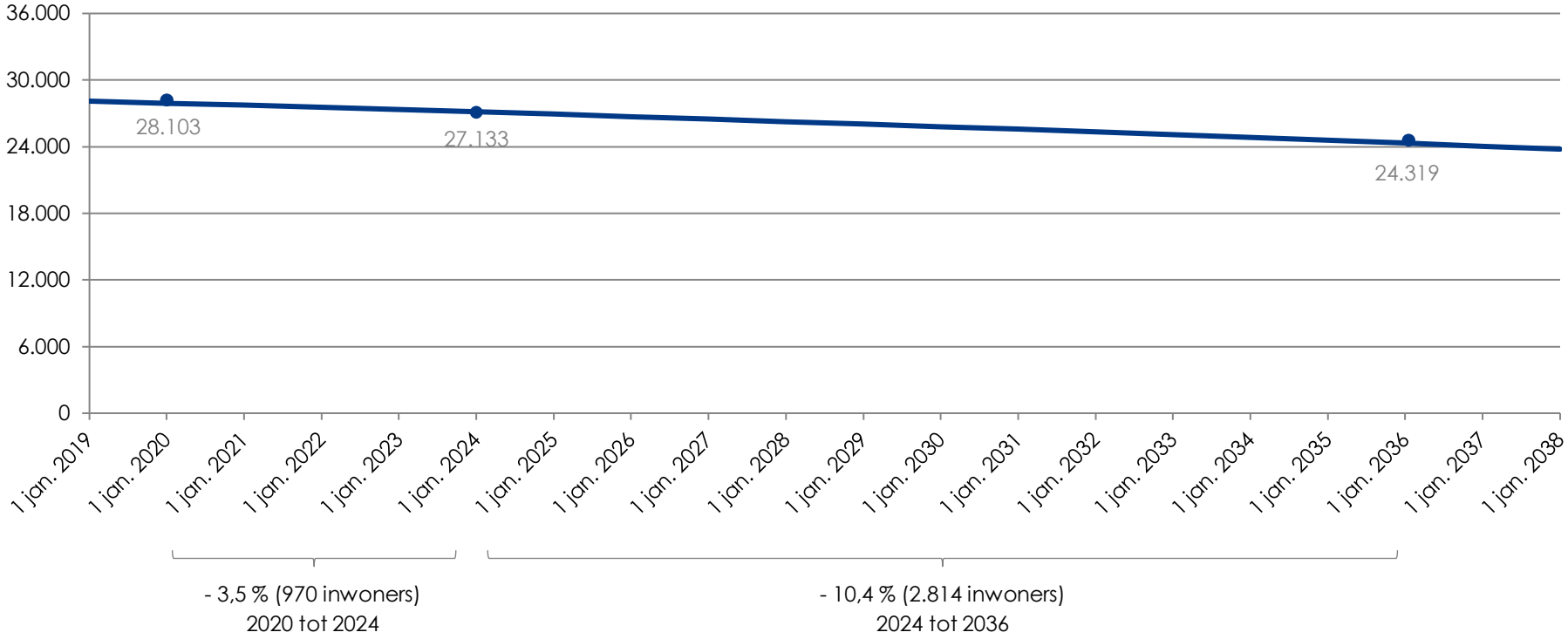
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0 jaar	271	259	274	229	251	242	232	265	247	270	233	208	220	205	191
1 jaar	297	281	274	259	229	238	247	238	268	248	266	236	212	216	214
2 jaar	322	293	282	279	270	232	245	250	240	268	243	266	239	210	215
3 jaar	337	318	296	275	283	279	227	258	246	246	272	251	263	238	211
Totaal	**1.227**	**1.151**	**1.126**	**1.042**	**1.033**	**991**	**951**	**1.011**	**1.001**	**1.032**	**1.014**	**961**	**934**	**869**	**831**

- 17,6 % (216 kinderen)
2003 tot 2010

- 17,8 % (180 kinderen)
2010 tot 2017

Bevolkingsprognoses

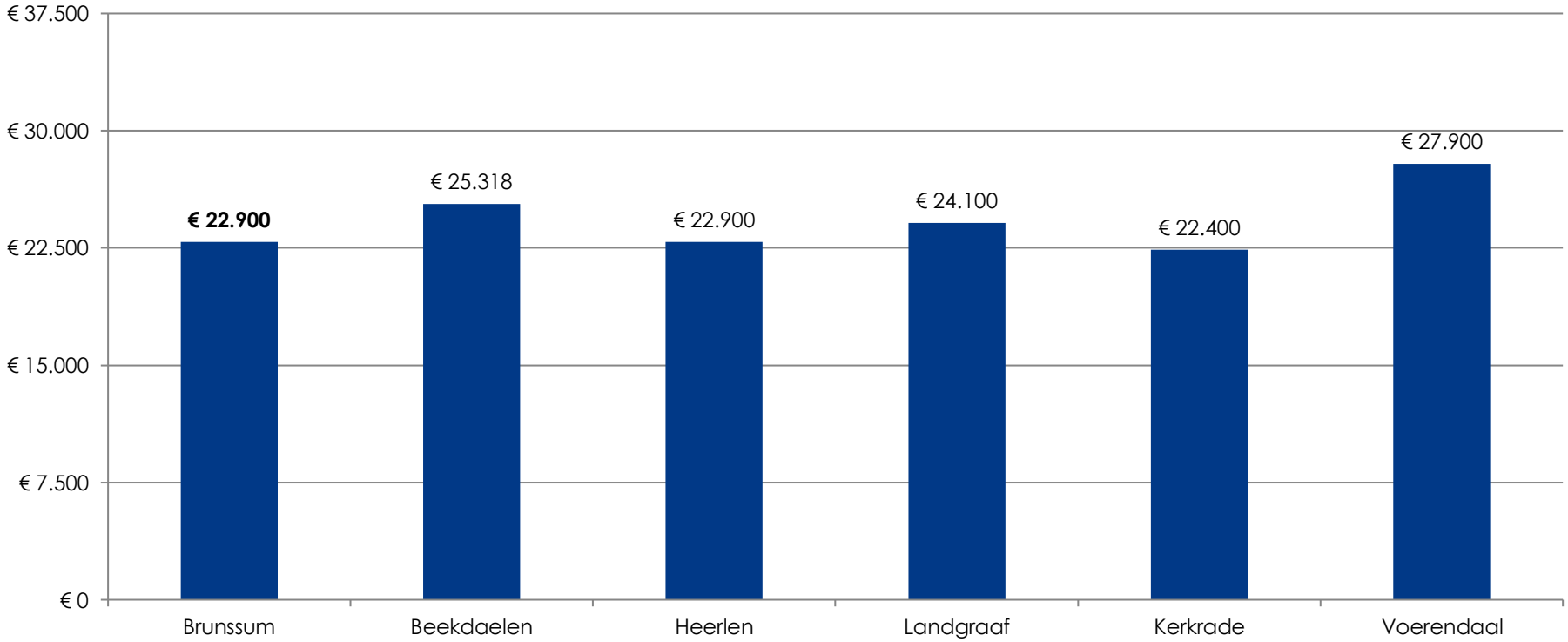
Pronexus, juli 2019

Algemeen

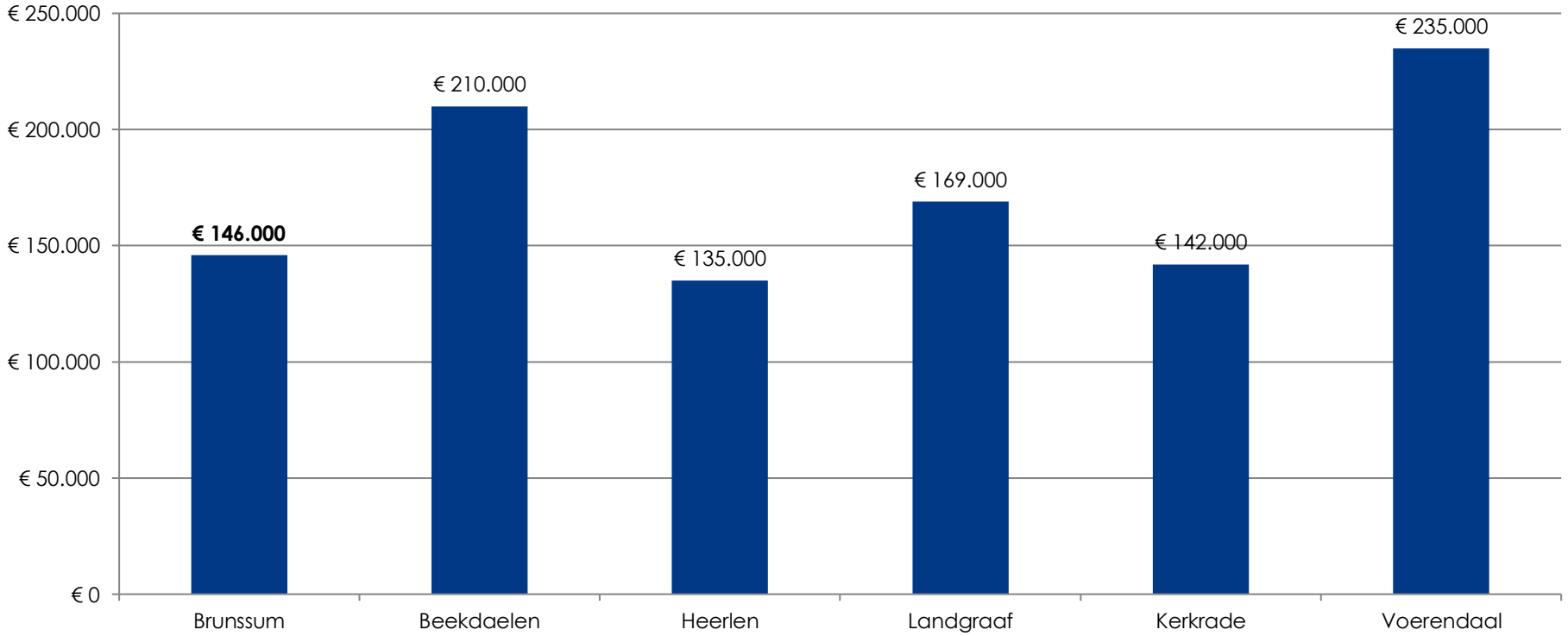
Inkomensvergelijking

CBS I 1 januari 2019 I Gemeenten Limburg

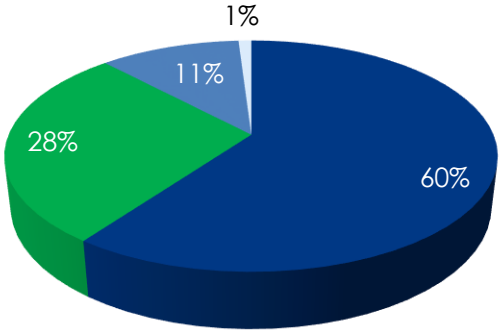
WOZ-woningwaarde

CBS I 1 januari 2019 I Gemeenten Limburg

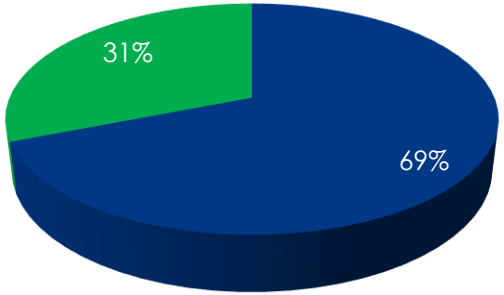
Woningen

CBS I 1 januari 2019 I 14.479 woningen

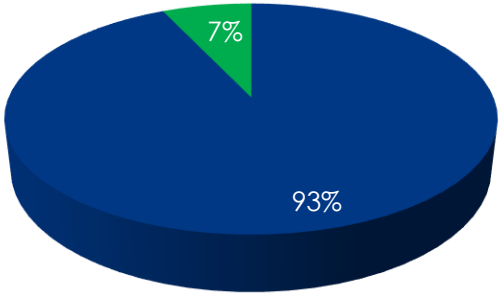
Eigendom

- Koop
- Huur corporatie
- Huur overig
- Onbekend

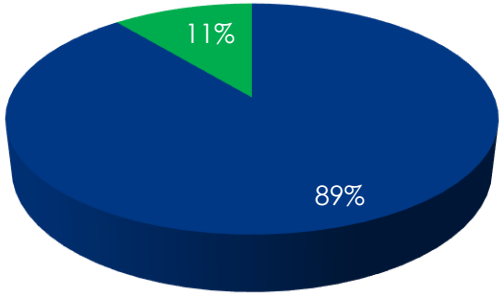
Woningtype

- Eengezins
- Meergezins

Bewoning

- Bewoond
- Onbewoond

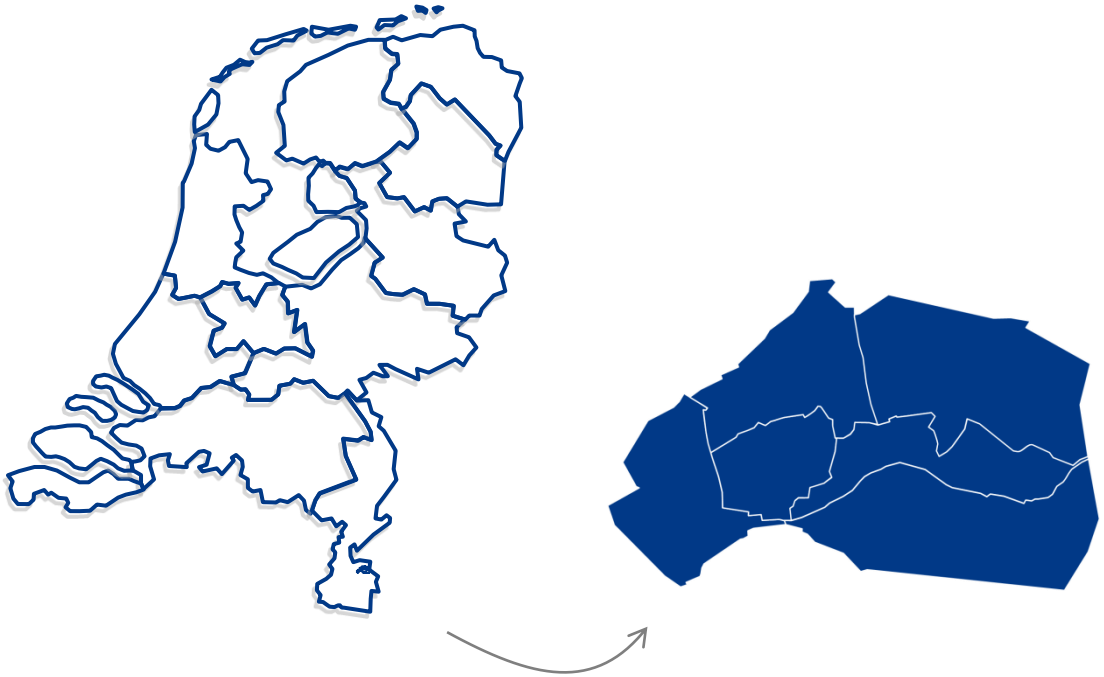
Bouwjaar

- Voor 2000
- Vanaf 2000

Onderwijs & Opvang

Totaaloverzicht

Onderwijs en kindfuncties I Teldatum 01.10.2019

Primair Onderwijs

9 scholen BO, 1 school SBO

2019-2020: 2.043 leerlingen

2023-2024: 1.954 leerlingen

2035-2036: 1.727 leerlingen

Kindfuncties

18 locaties

6 locaties POV: 160 kindplaatsen

5 locaties KDV: 104 kindplaatsen

7 locaties BSO: 240 kindplaatsen

Voortgezet Onderwijs

1 school VO

2019-2020: 101leerlingen

2023-2024: ??? leerlingen

2035-2036: ??? leerlingen

Onderwijs

Schooljaar 2019-2020

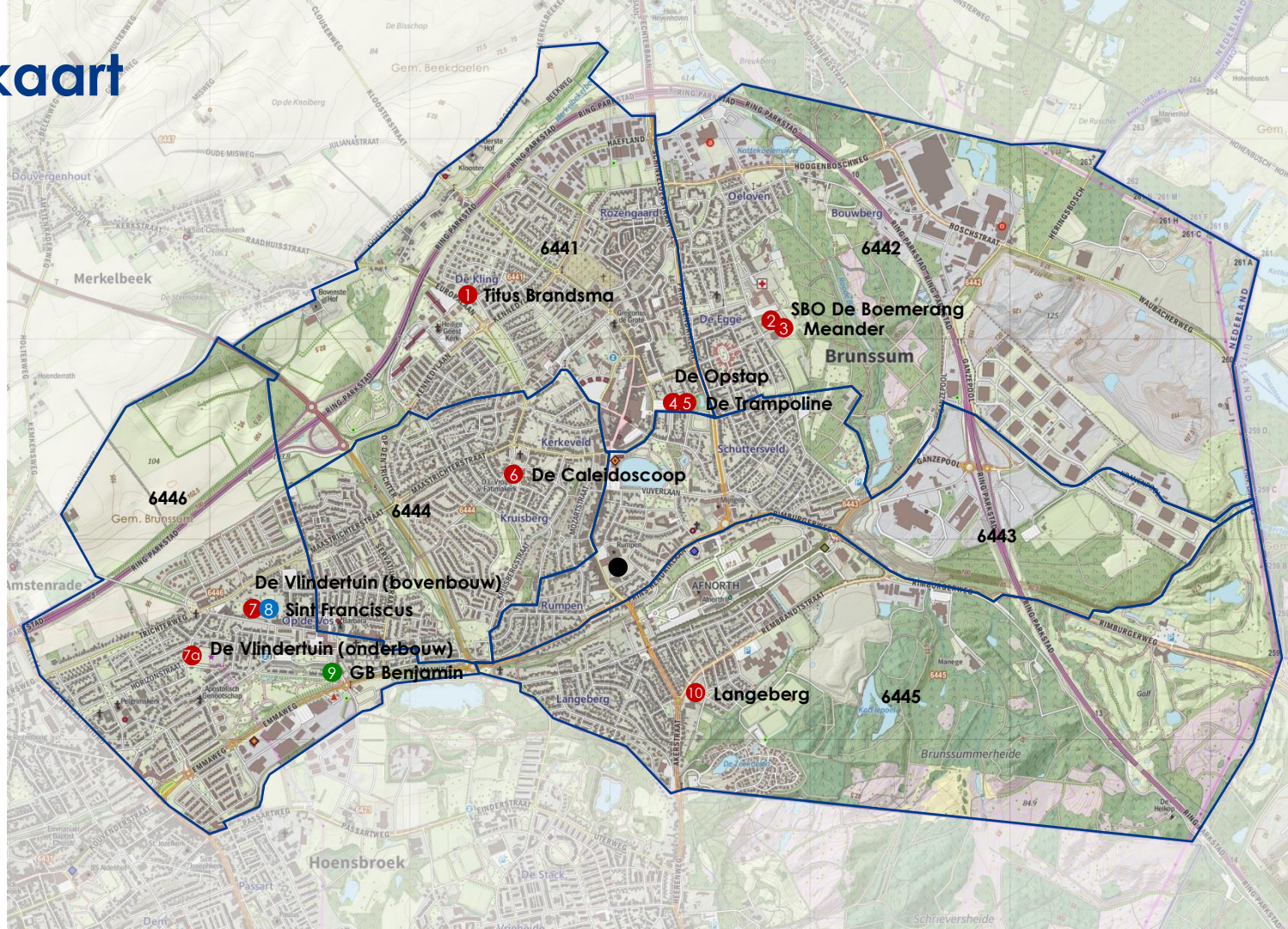
Postcode	Wijk	Brin	Basisschool	Leerlingen	Bouwjaar	Ruimtecapaciteit	Inpandig
6441	Brunssum-Noord	03JL00	Titus Brandsma	191	1968, 1970, 2014	1.824 m² bvo	Peuterspeelzaal, BSO
6442	Brunssum-Oost	20AG00	SBO De Boemerang	95	1984, 1988, 2005	2.034 m² bvo	Peuteropvang, KDV, BSO
6442	Brunssum-Oost	06CK00	Meander	232	2004	1.799 m² bvo	
6441	Brunssum-Centrum	08LJ00	De Opstap	228	2016	1.177 m² bvo	Peuteropvang, KDV, BSO
6441	Brunssum-Centrum	24JJ00	De Trampoline	168	2016	1.198 m² bvo	Peuteropvang, KDV, BSO
6444	Brunssum-Centrum	03MX00	De Caleidoscoop	246	1965, 2006	2.100 m² bvo	Peuterspeelzaal, BSO
6446	Brunssum-West	12WD00	De Vlindertuin **Bovenbouw**	320	2015	1.200 m² bvo	*Zie Sint Franciscus*
6446			De Vlindertuin **Onderbouw**		1989, 2002	1.050 m² bvo	
6446	Brunssum-West	05JL00	Sint Franciscus	171	2015	1.175 m² bvo	Peuterspeelzaal, BSO
6446	Brunssum-West	07LK00	GB Benjamin	145	1933, 1984	847 m² bvo	
6445	Brunssum-Zuid	16UV00	Langeberg	247	1952, 1992, 2005	1.762 m² bvo	Peuteropvang, KDV, BSO

Overzichtskaart

Onderwijs

Legenda

- Movare
- Innovo
- Vereniging tot Stichting en Instandhouding van scholen met de bijbel op Gereformeerde Grondslag

Kindfuncties

Landelijk Register Kinderopvang, 31 maart 2020

Postcode	Naam	Houder/Eigenaar	Kindplaatsen	VVE	Locatie
6441	PSZ Bij De Handjes	CMWW	32	Ja	Bredeschool Centrum: BS De Trampoline en BS De Opstap
6441	KDV De Springplank	Kinder Opvang Parkstad	16	Nee	Bredeschool Centrum: BS De Trampoline en BS De Opstap
6441	BSO De Springplank	Kinder Opvang Parkstad	30	n.v.t.	Bredeschool Centrum: BS De Trampoline en BS De Opstap
6441	KDV Sport Sjoepkerke	Sport-BSO de Sjoepkar	16	Nee	
6441	BSO Sport SjoepKAR outdoor	Sport-BSO de Sjoepkar	44	n.v.t.	
6441	PSZ Pukkio	CMWW	16	Ja	BS Titus Brandsma
6441	BSO Titus Brandsma	Humankind	30	n.v.t.	BS Titus Brandsma
6441	Agrarisch PimPamPoentje B.V.	Mevr. Fens	16	Nee	

Kindfuncties

Landelijk Register Kinderopvang, 31 maart 2020

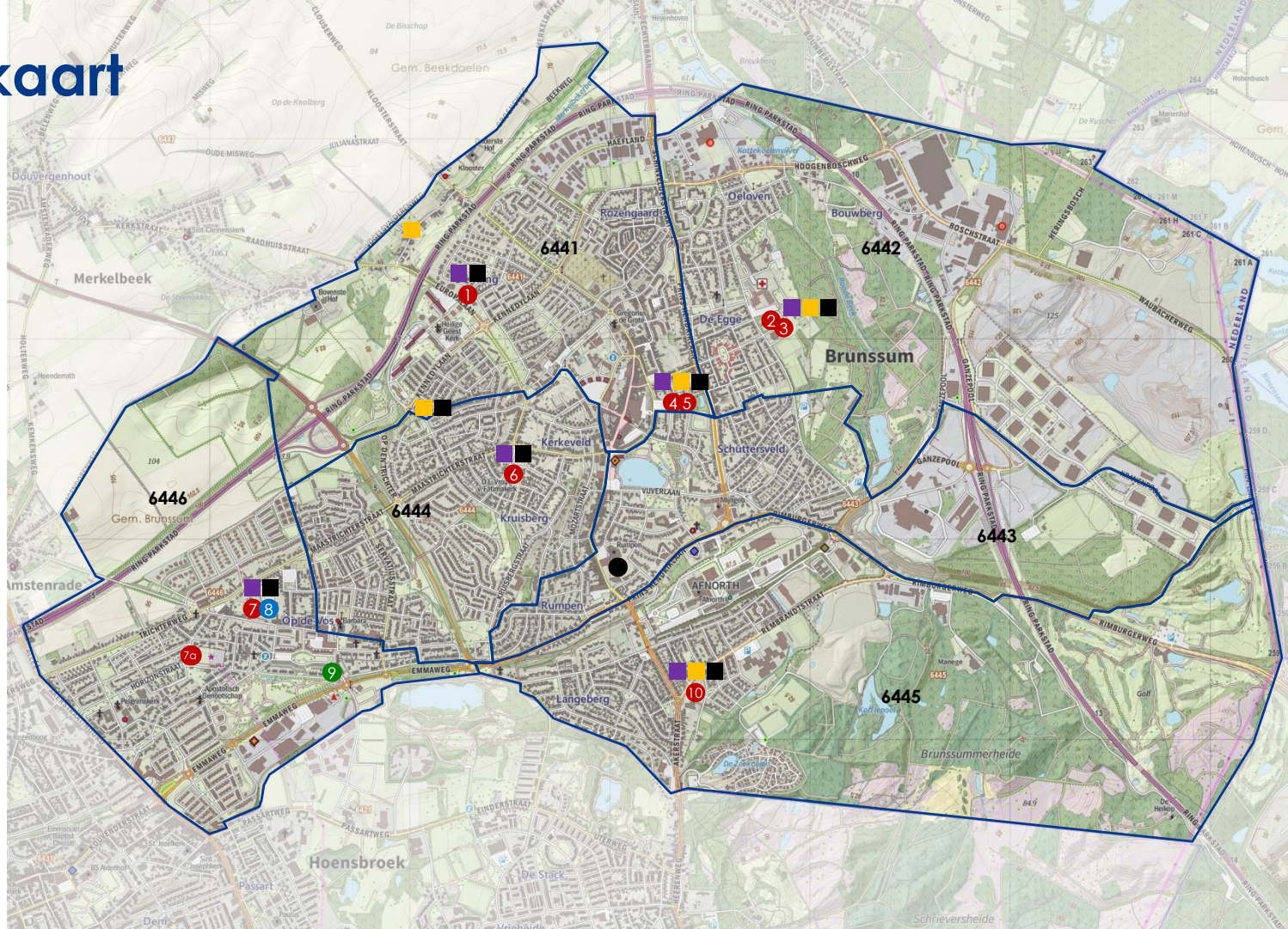
Postcode	Naam	Houder/Eigenaar	Kindplaatsen	VVE	Locatie
6442	PSZ Pimpeloentje	CMWW	16	Ja	BMV Bronsheim: BS Meander en SBO De Boemerang
6442	KDV Rollebol	Humankind	28	Nee	BMV Bronsheim: BS Meander en SBO De Boemerang
6442	BSO De Coole Kikkers	Humankind	40	n.v.t.	BMV Bronsheim: BS Meander en SBO De Boemerang
6444	PSZ Pinokkio	CMWW	32	Ja	BS De Caleidoscoop
6444	BSO De Caleidoscoop	Humankind	22	n.v.t	BS De Caleidoscoop
6445	PSZ De Paddestoel	CMWW	32	Ja	Bredeschool Langeberg: BS Langeberg
6445	KDV Blitz	Humankind	28	Nee	Bredeschool Langeberg: BS Langeberg
6445	BSO Blitzkikkers	Humankind	30	n.v.t	Bredeschool Langeberg: BS Langeberg
6446	PSZ 't Hummelhutje	CMWW	32	Ja	Bredeschool Treebeek: BS De Vlindertuin en BS Sint Franciscus
6446	BSO Treebeek	Humankind	44	n.v.t	Bredeschool Treebeek: BS De Vlindertuin en BS Sint Franciscus

Overzichtskaart

Kindfuncties

Legenda

- Movare
- Innovo
- Vereniging tot Stichting en Instandhouding van scholen met de bijbel op Gereformeerde Grondslag
- Peuterspeelzaal
- Kinderdagverblijf
- Buitenschoolse opvang

Overzichtskaart

Kindfuncties

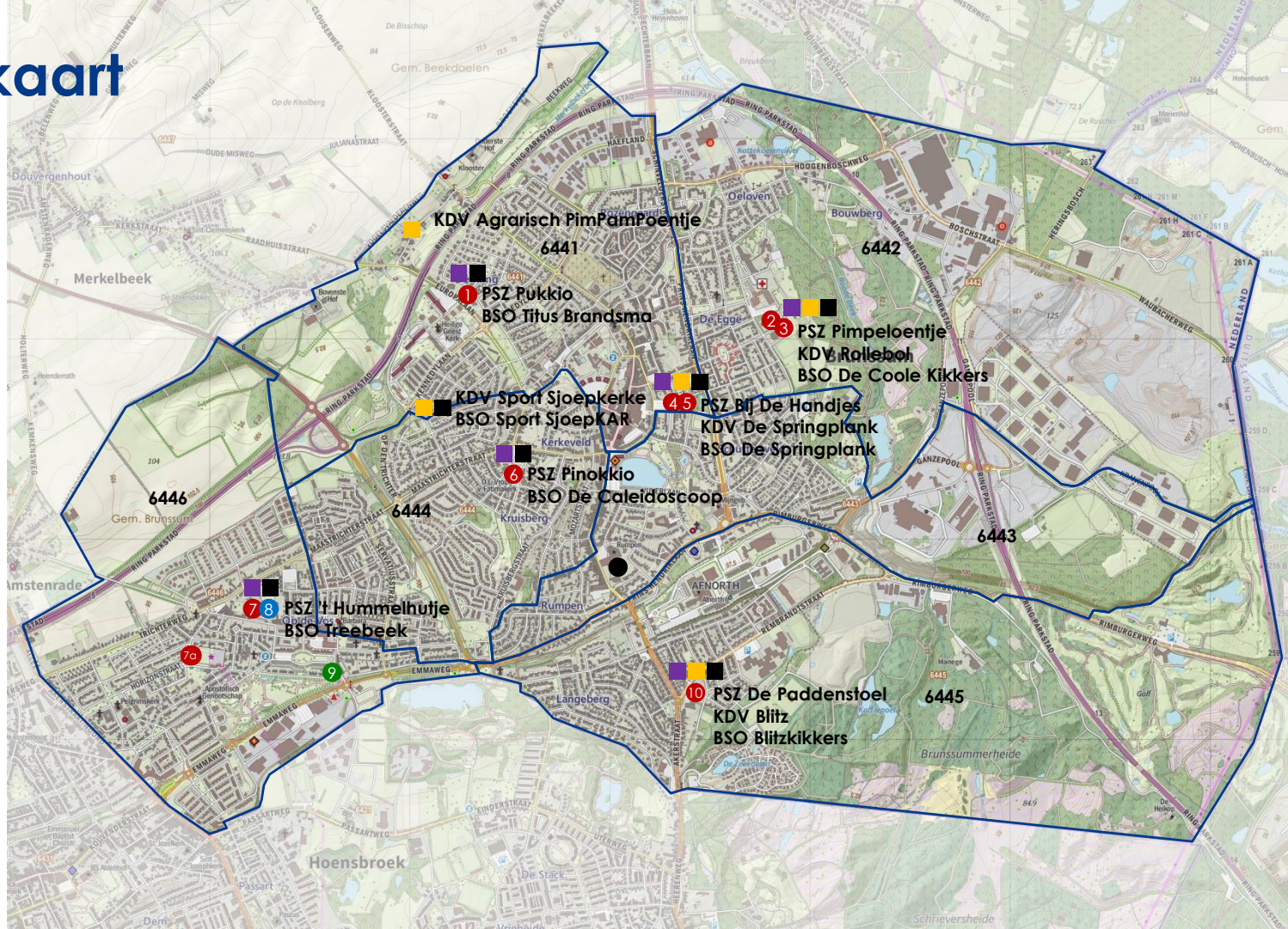
Legenda

- Movare
- Innovo
- Vereniging tot Stichting en Instandhouding van scholen met de bijbel op Gereformeerde Grondslag

Peuterspeelzaal

Kinderdagverblijf

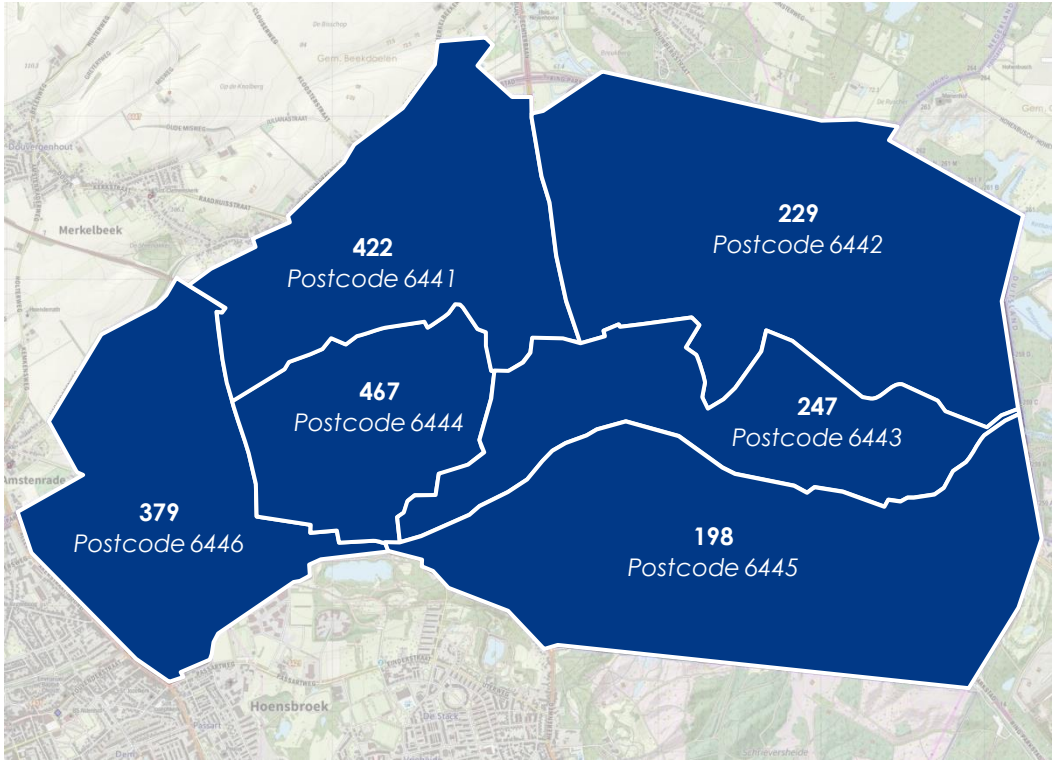
Buitenschoolse opvang

Postcodes

Basisgeneratie

Pronexus I Schooljaar 2019-2020 I Aantal 4-12 jarigen

Postcode	Kinderen
6441	422
6442	229
6443	247
6444	467
6445	198
6446	379
Totaal	**1.942**

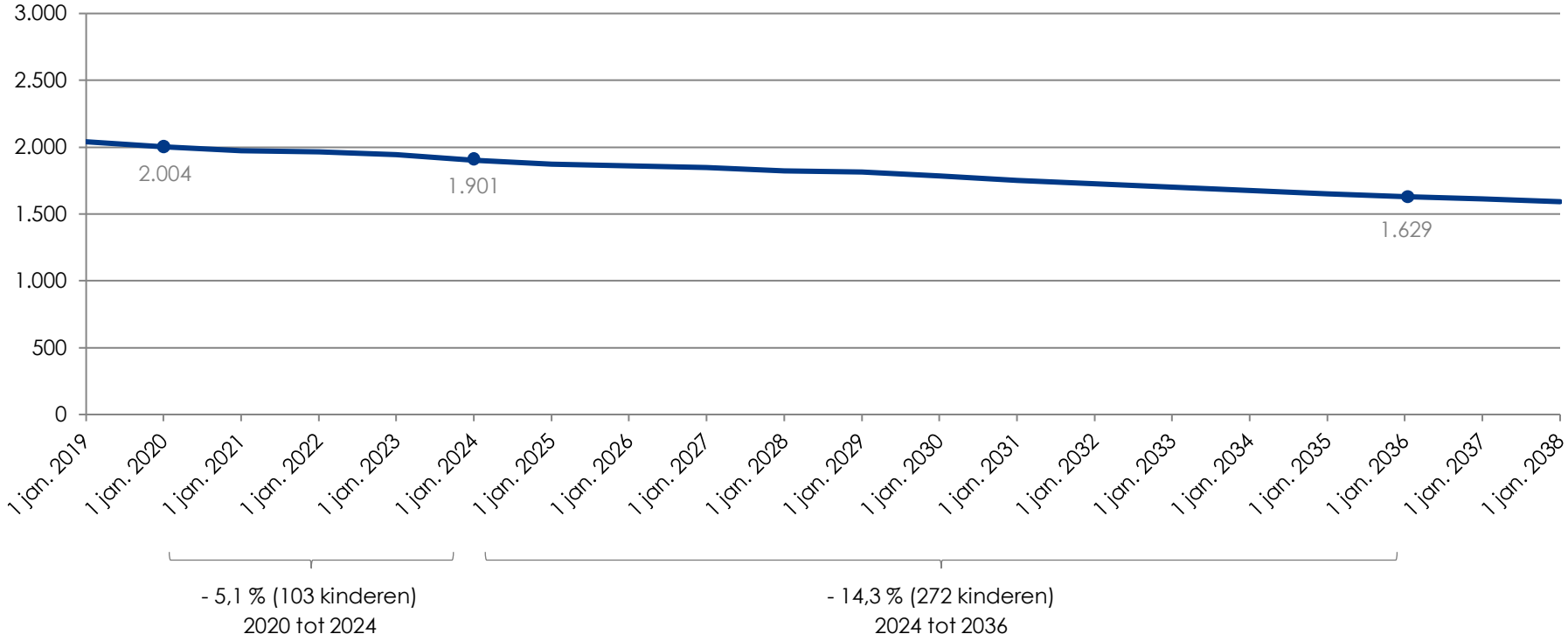
Leeswijzer

In Brunssum zijn 1.942 kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar woonachtig (ook wel basisgeneratie), verspreid over de verschillende postcodes. Niet alle 4-12 jarigen uit de gemeente Brunssum volgen basis onderwijs in de gemeente. Sommige kinderen kiezen voor een onderwijslocatie in een andere gemeente, met name voor scholen in de gemeente Beekdaelen en Heerlen.

Basisgeneratie

Pronexus, juli 2019

Schooljaar 2019-2020 betreft de basisgeneratie 1.942 kinderen

Postcode 6441

Basisgeneratie I 422 kinderen

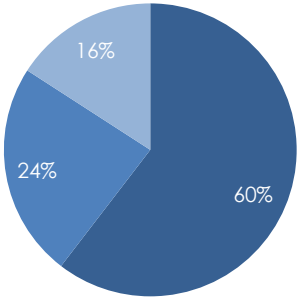

gemeente Brunssum

RO groep
van waardevol
naar waardevast

Onderwijslocatie(s)	**BS Titus Brandsma** (191 leerlingen), **BS De Opstap** (228 leerlingen), **BS De Trampoline** (168 leerlingen)
Ruimtecapaciteit	4.199 m² bvo
Kindfuncties	2 locaties PSZ (48 kindplaatsen), 3 locaties KDV (48 kindplaatsen), 3 locaties BSO (104 kindplaatsen)
	PSZ Bij De Handjes, KDV De Springplank, BSO De Springplank, KDV Sport Sjoepkerke, BSO Sport Sjoepkerke Brunssum
	PSZ Pukkio, BSO Titus Brandsma, KDV Agrarisch PimPamPoentje

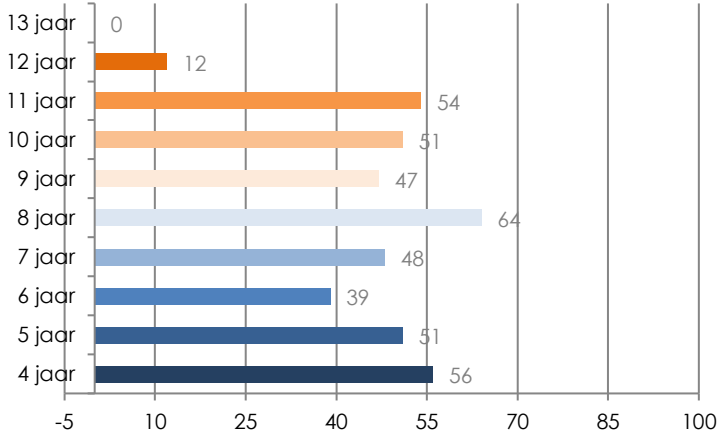
Leerlingenstromen

- Kinderen naar eigen postcode
- Kinderen naar gemeente Brunssum
- Kinderen naar overige gemeenten

waarvan 11% naar BO en 5% naar S(B)O

Leeftijdsverdeling

Leeswijzer

De drie onderwijslocaties in postcode 6441 beschikken over 587 leerlingen. De gebouwen hebben een totale ruimtecapaciteit van 4.199 m² bvo.

Tevens zijn acht kindfuncties in de postcode gesitueerd met 200 kindplaatsen.

De basisgeneratie (4-12 jarigen) van postcode 6441 stroomt voornamelijk uit naar de gemeenten Beekdaelen (24 kinderen) en Heerlen (15 kinderen).

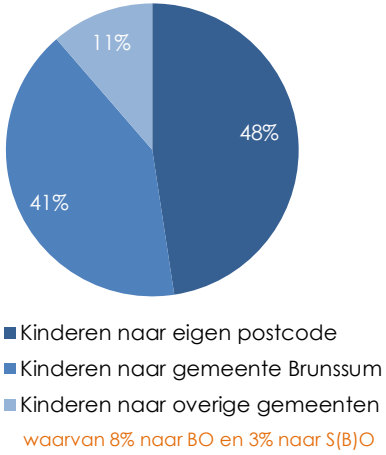
Postcode 6442

Basisgeneratie I 229 kinderen

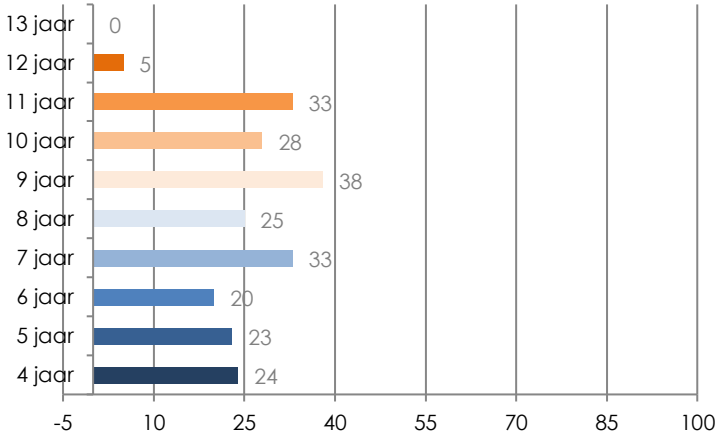

Onderwijslocatie(s)	**BS Meander** (232 leerlingen), **SBO De Boemerang** (95 leerlingen)
Ruimtecapaciteit	3.833 m² bvo
Kindfuncties	1 locatie PSZ (16 kindplaatsen), 1 locatie KDV (28 kindplaatsen), 1 locatie BSO (40 kindplaatsen)
	PSZ Pimpeloentje, KDV Rollebol, BSO De Coole Kikker

Leerlingenstromen

Leeftijdsverdeling

Leeswijzer

De twee onderwijslocaties in postcode 6442 beschikken over 327 leerlingen. De gebouwen hebben een totale ruimtecapaciteit van 3.833 m² bvo.

Tevens zijn drie kindfuncties in de postcode gesitueerd met 84 kindplaatsen.

De basisgeneratie (4-12 jarigen) van postcode 6442 stroomt voornamelijk uit naar de gemeenten Heerlen (8 kinderen) en Beekdaelen (8 kinderen).

Postcode 6443

Basisgeneratie I 247 kinderen

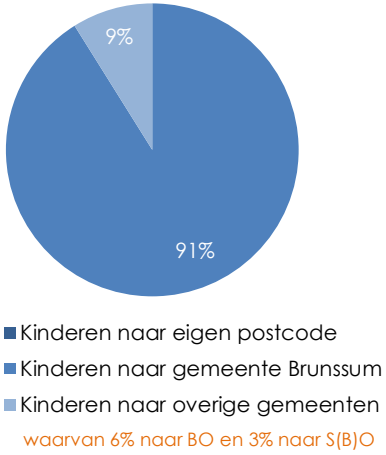

gemeente Brunssum

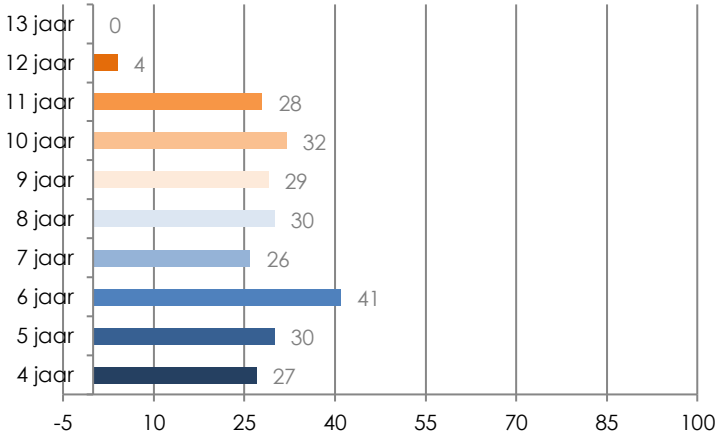
RO groep
van waardevol
naar waardevast

Onderwijslocatie(s)	Geen basisschool aanwezig
Ruimtecapaciteit	Niet van toepassing
Kindfuncties	Geen kindfuncties aanwezig

Leerlingenstromen

Leeftijdsverdeling

Leeswijzer

In postcode 6443 zijn geen onderwijslocaties en kindfuncties gesitueerd.

De basisgeneratie (4-12 jarigen) van postcode 6443 stroomt voornamelijk uit naar de gemeenten Beekdaelen (6 kinderen) en Heerlen (5 kinderen).

Postcode 6444

Basisgeneratie I 467 kinderen

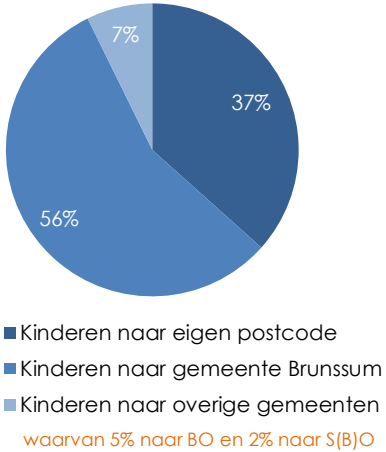

gemeente Brunssum

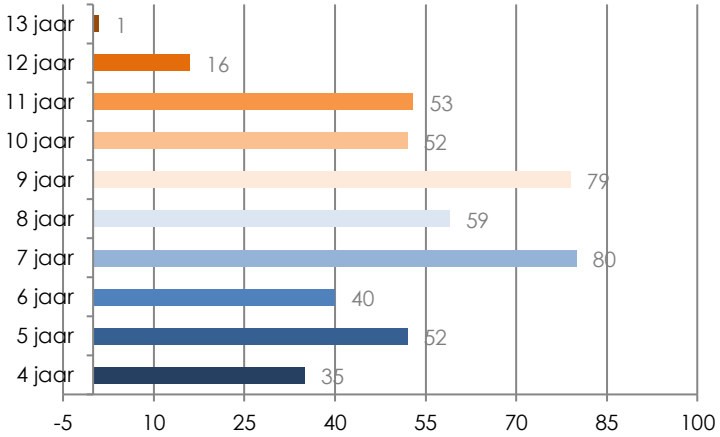
RO groep
van waardevol
naar waardevast

Onderwijslocatie(s)	**BS De Caleidoscoop** (246 leerlingen)
Ruimtecapaciteit	2.100 m² bvo
Kindfuncties	1 locatie PSZ (32 kindplaatsen), 1 locatie BSO (22 kindplaatsen)
	PSZ Pinokkio, BSO De Caleidoscoop

Leerlingenstromen

Leeftijdsverdeling

Leeswijzer

De onderwijslocatie in postcode 6444 beschikt over 246 leerlingen. Het gebouw heeft een totale ruimtecapaciteit van 2.100 m² bvo.

Tevens zijn twee kindfuncties in de postcode gesitueerd met 54 kindplaatsen.

De basisgeneratie (4-12 jarigen) van postcode 6444 stroomt voornamelijk uit naar de gemeente Heerlen (13 kinderen).

Postcode 6445

Basisgeneratie I 198 kinderen

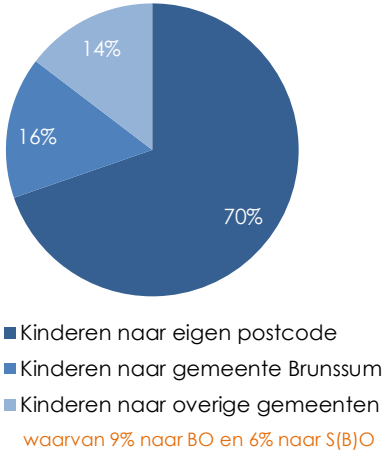

gemeente Brunssum

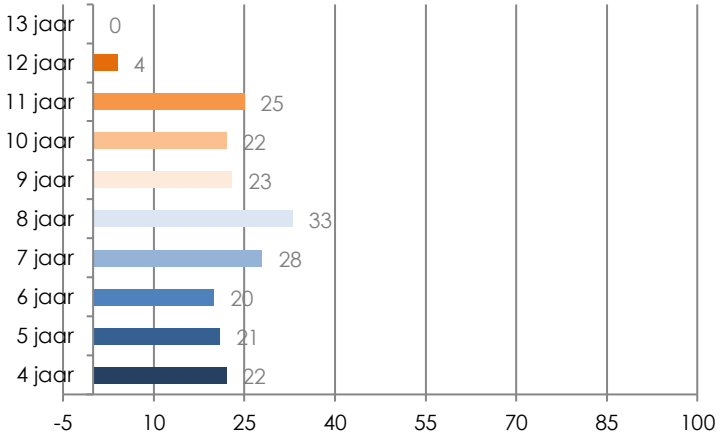
RO groep
van waardevol
naar waardevast

Onderwijslocatie(s)	**BS Langeberg** (247 leerlingen)
Ruimtecapaciteit	1.762 m² bvo
Kindfuncties	1 locatie PSZ (32 kindplaatsen), 1 locatie KDV (28 kindplaatsen), 1 locatie BSO (30 kindplaatsen)
	PSZ De Paddenstoel, KDV Blitz, BSO Blitzkikkers

Leerlingenstromen

Leeftijdsverdeling

Leeswijzer

De onderwijslocatie in postcode 6445 beschikt over 247 leerlingen. Het gebouw heeft een totale ruimtecapaciteit van 1.762 m² bvo.

Tevens zijn drie kindfuncties in de postcode gesitueerd met 90 kindplaatsen.

De basisgeneratie (4-12 jarigen) van postcode 6445 stroomt voornamelijk uit naar de gemeenten Heerlen (9 kinderen) en Beekdaelen (5 kinderen).

Postcode 6446

Basisgeneratie I 379 kinderen

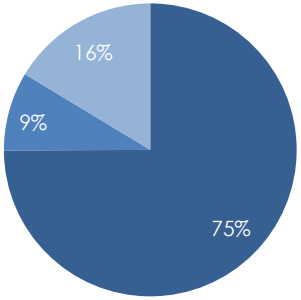

gemeente Brunssum

RO groep
van waardevol
naar waardevast

Onderwijslocatie(s)	**BS Sint Franciscus** (171leerlingen), **GB Benjamin** (145 leerlingen), **BS De Vlindertuin** (320 leerlingen)
Ruimtecapaciteit	4.272 m² bvo
Kindfuncties	1 locatie PSZ (32 kindplaatsen), 1 locatie BSO (44 kindplaatsen)
	PSZ 't Hummelhutje, BSO Treebeek

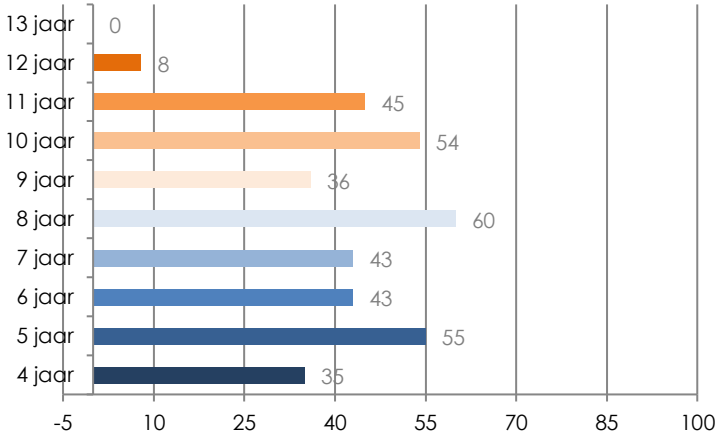
Leerlingenstromen

- Kinderen naar eigen postcode
- Kinderen naar gemeente Brunssum
- Kinderen naar overige gemeenten

waarvan 13% naar BO en 3% naar S(B)O

Leeftijdsverdeling

Leeswijzer

De drie onderwijslocaties in postcode 6446 beschikken over 636 leerlingen. De gebouwen hebben een totale ruimtecapaciteit van 4.272 m² bvo.

Tevens zijn twee kindfuncties in de postcode gesitueerd met 76 kindplaatsen.

De basisgeneratie (4-12 jarigen) van postcode 6446 stroomt voornamelijk uit naar de gemeenten Heerlen (33 kinderen) en Beekdaelen (12 kinderen).

Omgeving

Opheffingsnorm

Omliggende gemeenten

Legenda

Opheffingsnorm per omliggende gemeente

Gemeente Brunssum: 152 leerlingen

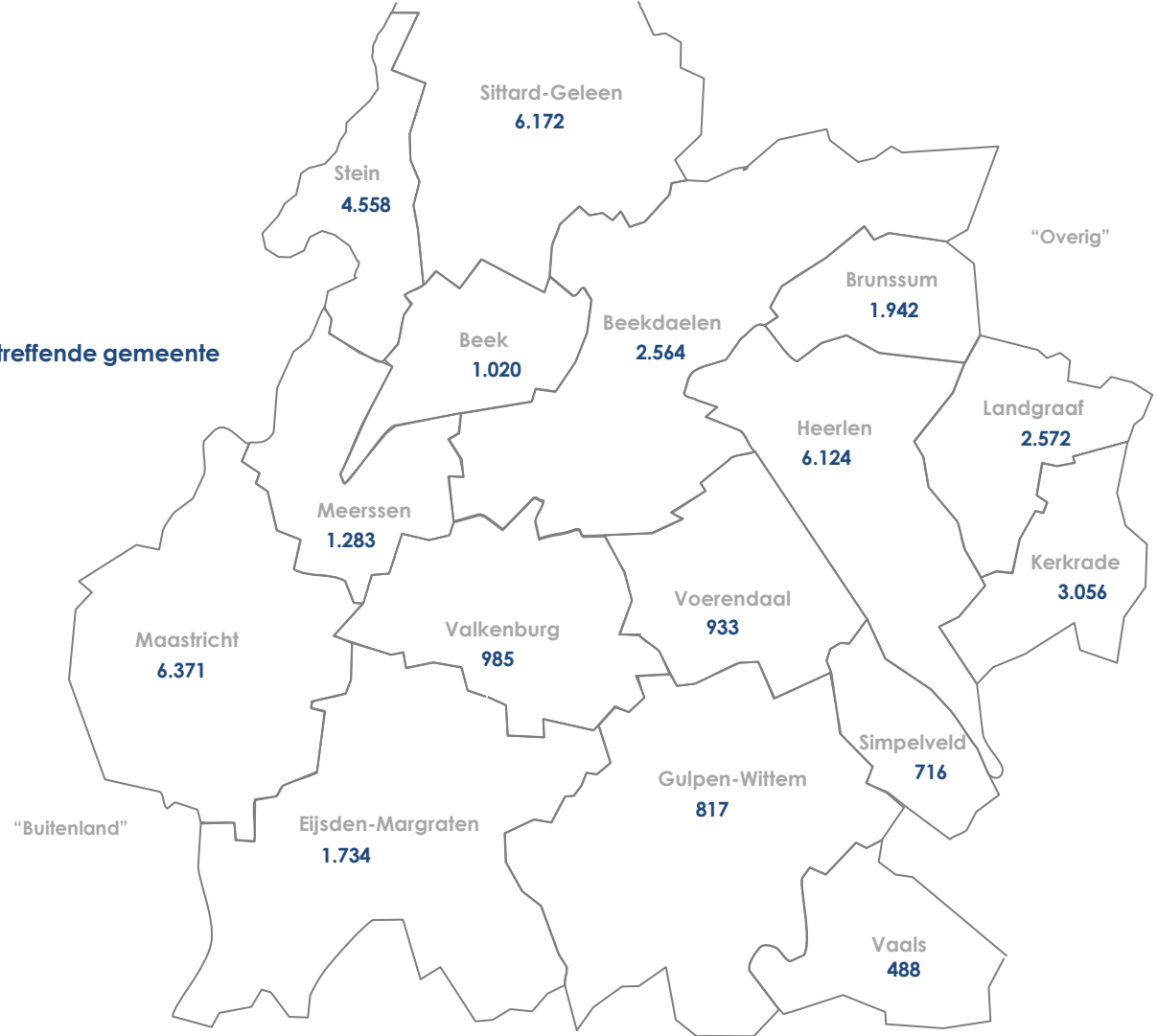
Basisgeneratie

Omliggende gemeenten

Legenda

Aantal 4-12 jarigen woonachtig in de betreffende gemeente

Gemeente Brunssum: 1.942 kinderen

Instroom

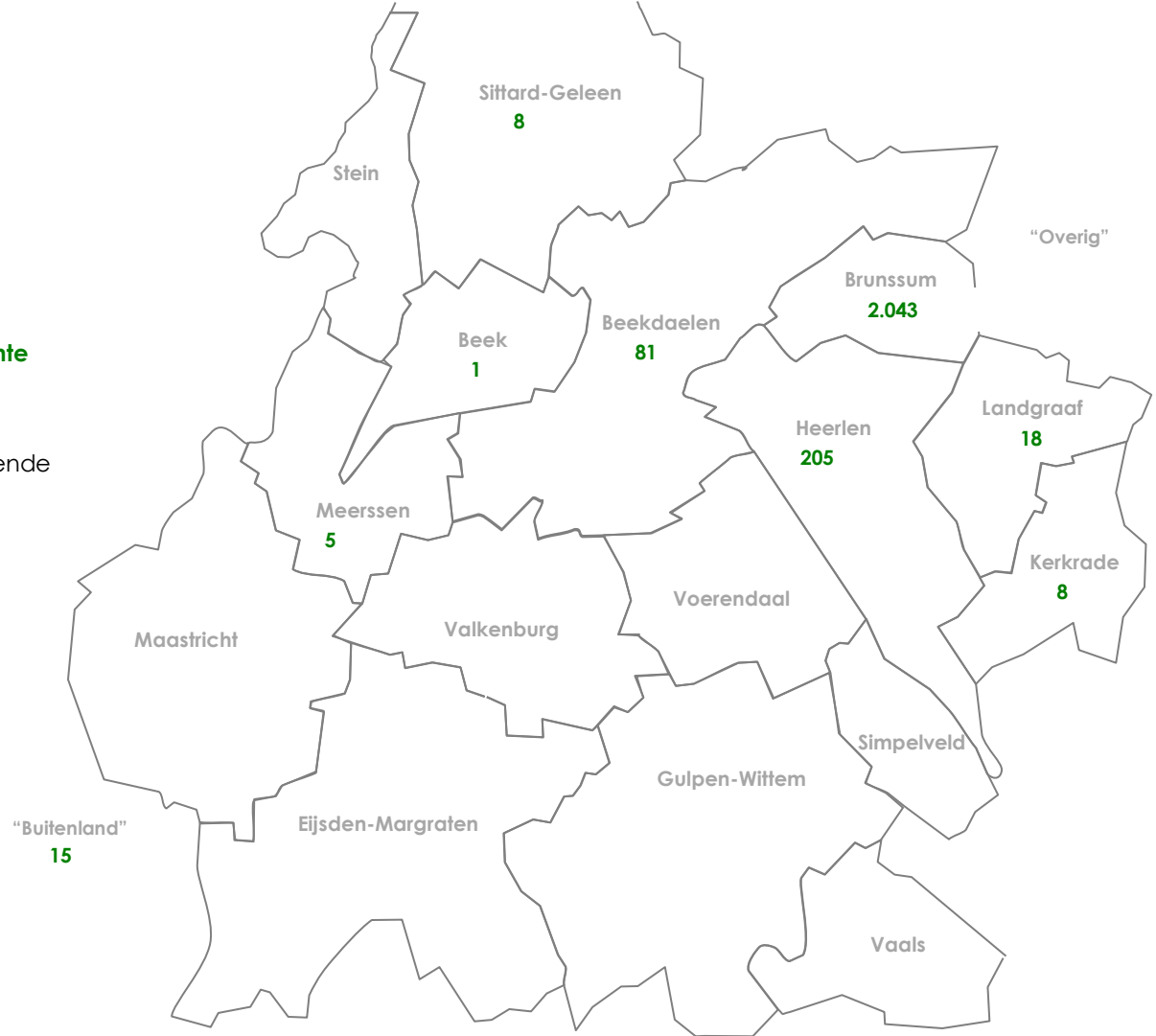
Omliggende gemeenten

Legenda

Aantal leerlingen uit betreffende gemeente

die in gemeente Brunssum (S)BO volgen

Totaal: 341 leerlingen uit andere, omliggende gemeenten volgen (S)BO in Brunssum

Uitstroom

Omliggende gemeenten

Legenda

Aantal kinderen uit gemeente Brunssum (basisgeneratie)

die in betreffende gemeente S(B)O volgen

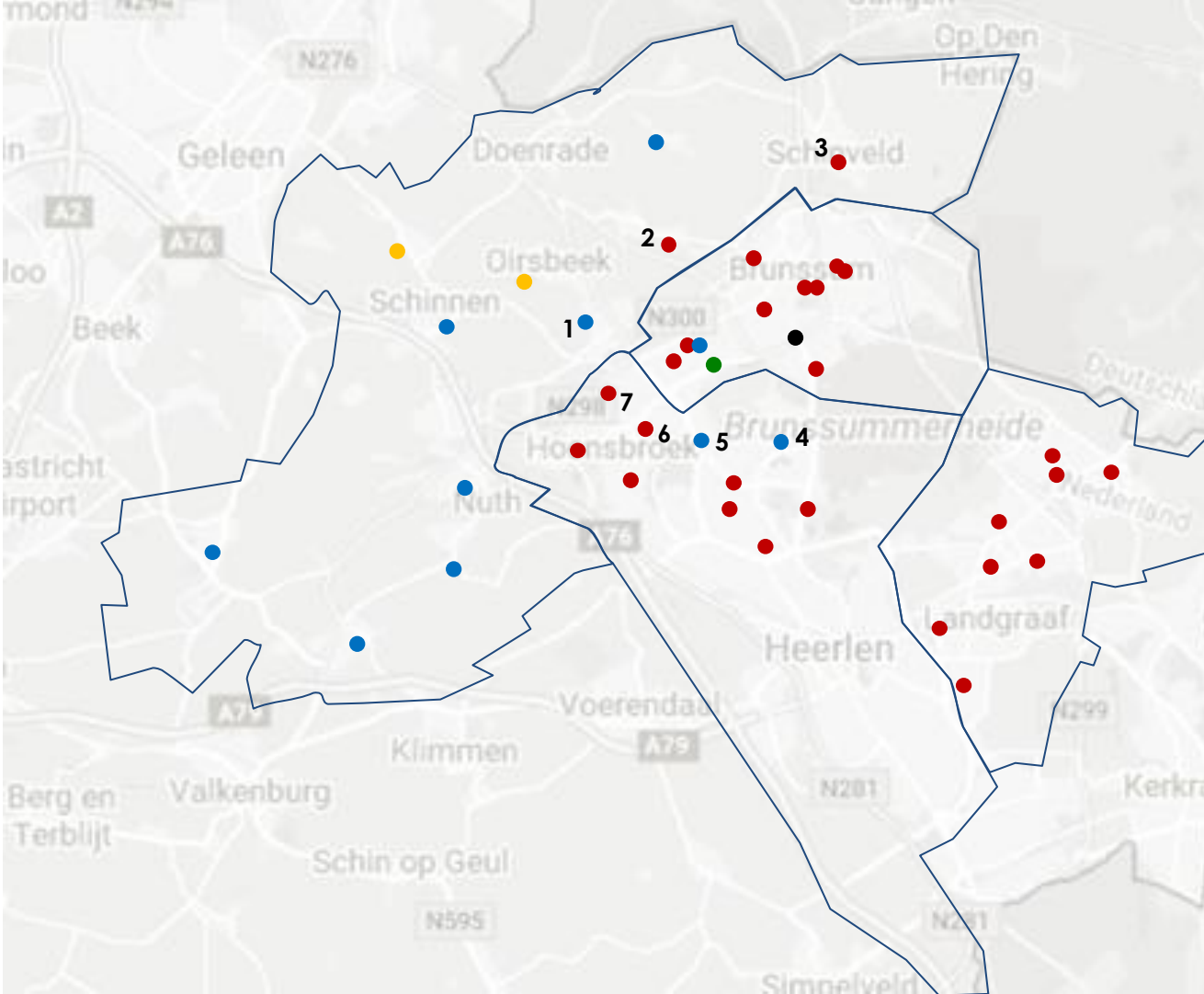
Totaal: 240 kinderen uit gemeente Brunssum

naar S(B)O in andere, omliggende gemeenten

Legenda

- Movare
- Innovo
- Gereformeerde School
- Kindante

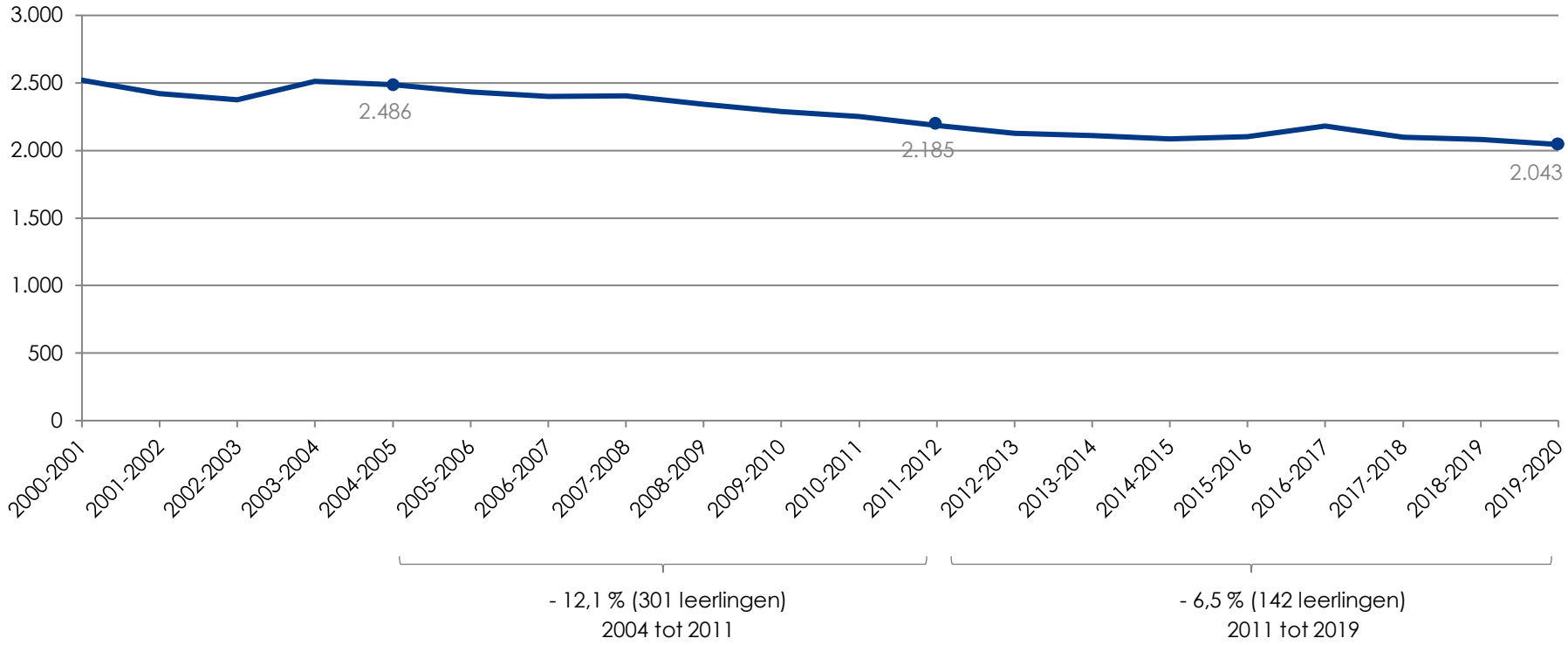
	Basisschool	Leerlingen
1.	De Verrekijker	238
2.	Sint Jozef	206
3.	BS Schinveld	304
4.	De Schakel	228
5.	St. Paulus	142
6.	De Mheyster	320
7.	De Regenboog	264

Primair Onderwijs

Leerlingenontwikkeling

DUO, 2000 – 2019

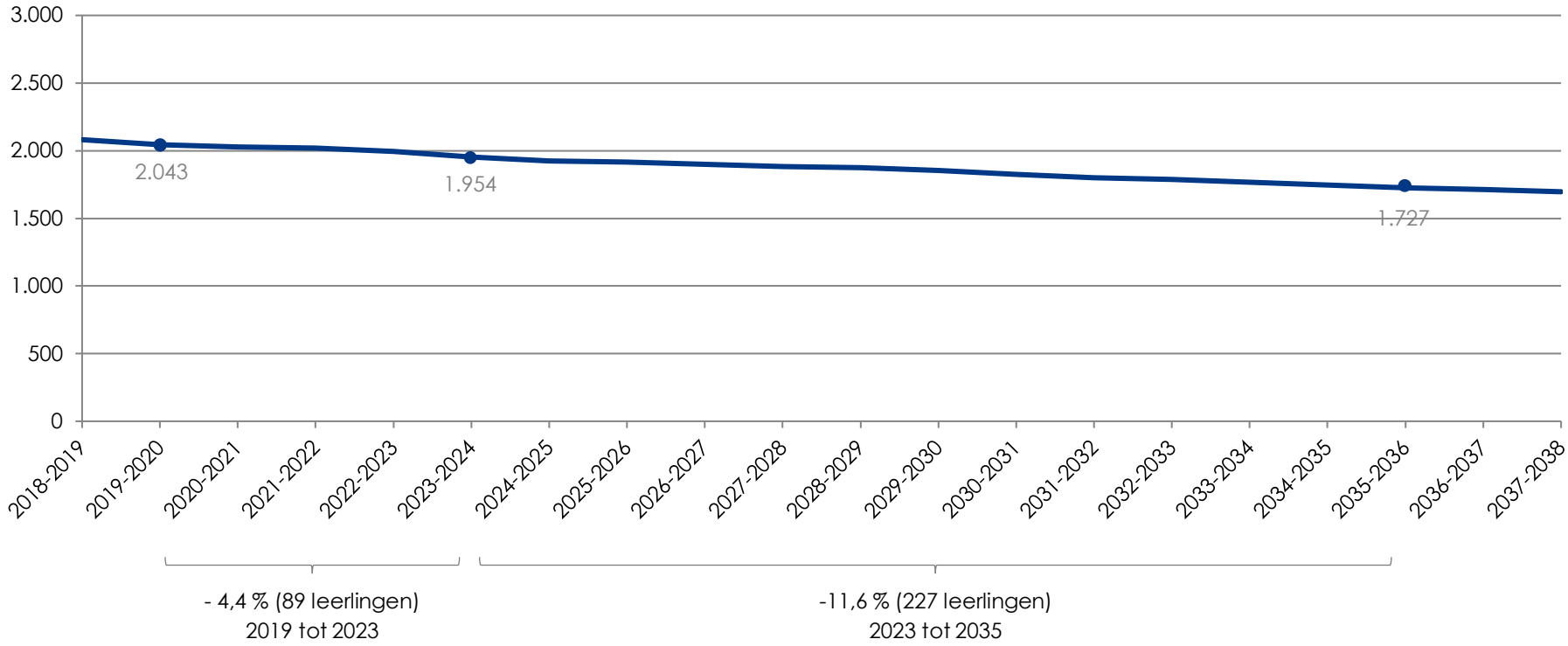
Inclusief SBO De Boemerang

Leerlingenprognoses

Pronexus, juli 2019

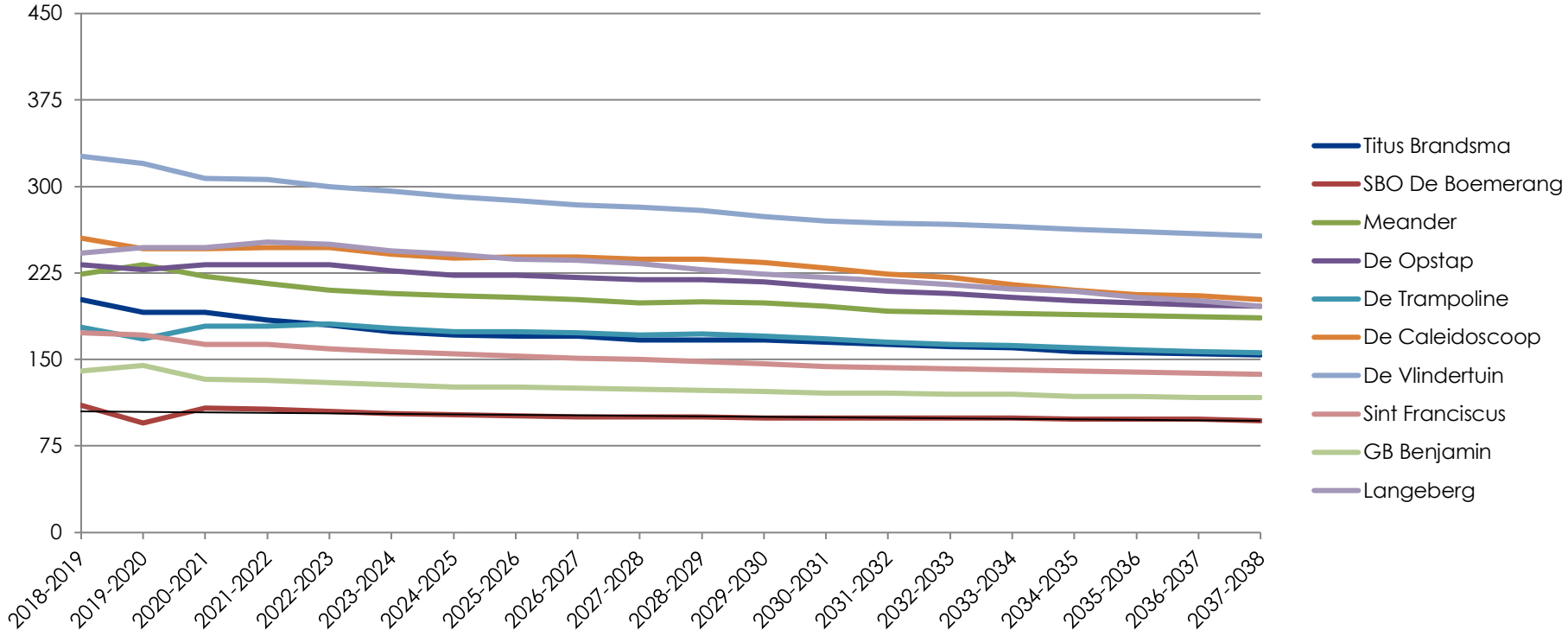
Inclusief SBO De Boemerang

Leerlingenprognoses

Pronexus, juli 2019

Per onderwijslocatie in de gemeente Brunssum

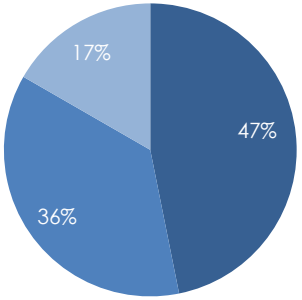
Primair Onderwijs

Gemeente Brunssum I 2.043 leerlingen I 10 onderwijslocaties

Aantal	9 locaties BO, 1 locatie SBO
Ruimtecapaciteit	16.166 m² bvo
Inpandige kindfuncties	6 locaties POV, 3 locaties KDV, 6 locaties BSO

Periode	**2019-2020**	**2023-2024**	**2035-2036**
Leerlingenaantal	2.043	1.954	1.727
Ruimtebehoefte (m² bvo)	12.620 m² bvo	12.186 m² bvo	11.027 m² bvo
Normatief overschot (m² bvo)	3.546 m² bvo	3.980 m² bvo	5.139 m² bvo

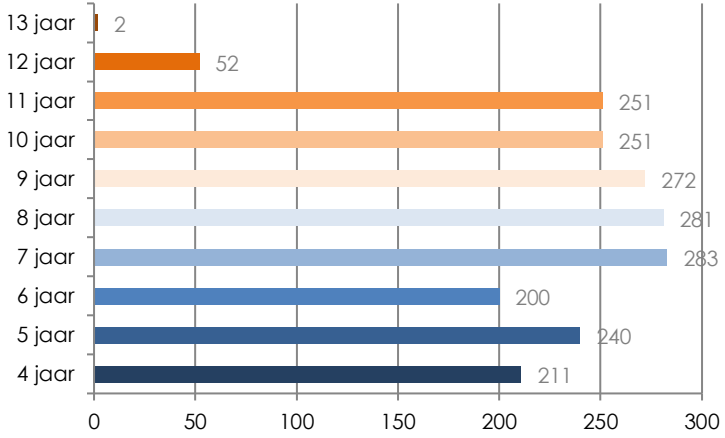
Leerlingenstromen

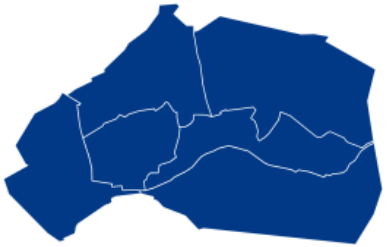

- Leerlingen uit eigen postcode
- Leerlingen uit gemeente Brunssum
- Leerlingen uit overige gemeenten

205 lln Heerlen, 81 lln Beekdaelen, 18 lln Landgraaf, 377 lln naar overige gemeenten

Leeftijdsverdeling

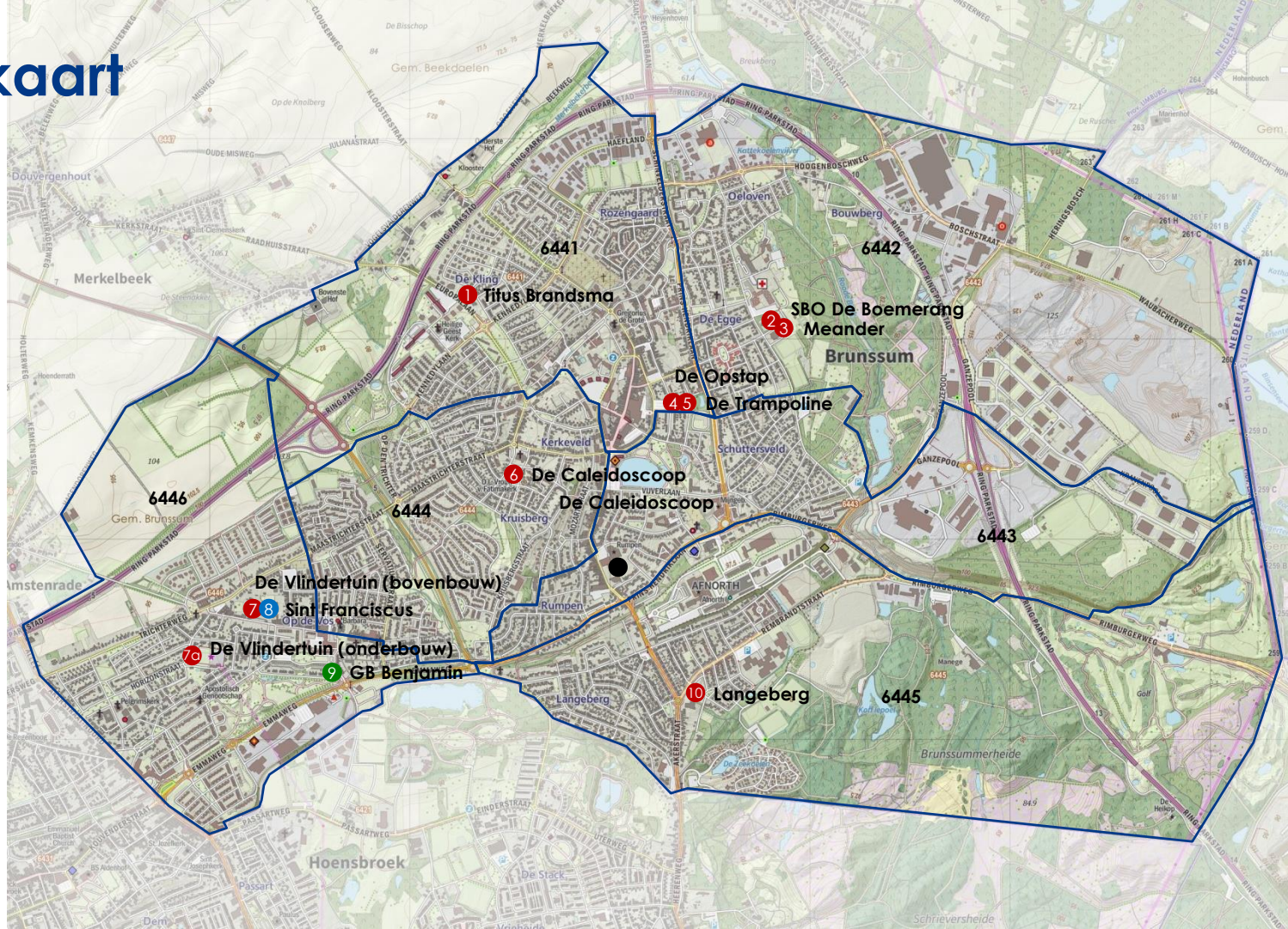

Overzichtskaart

Onderwijs

Legenda

- Movare
- Innovo
- Vereniging tot Stichting en Instandhouding van scholen met de bijbel op Gereformeerde Grondslag

Basisschool Titus Brandsma

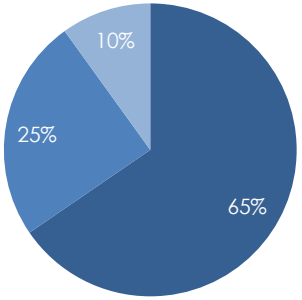
Postcode 6441 I 191 leerlingen I Rooms-Katholiek

Bouwjaar	1968, 1970, 2014 (aanpassing)
Ruimtecapaciteit	1.824 m² bvo
Inpandige kindfuncties	PSZ Pukkio, BSO Titus Brandsma
Bewegingsonderwijs	Sporthal Microhal

Periode	**2019-2020**	**2023-2024**	**2035-2036**
Leerlingenaantal	191	174	156
Ruimtebehoefte (m² bvo)	1.161 m² bvo	1.075 m² bvo	985 m² bvo
Normatief overschot (m² bvo)	663 m² bvo	749 m² bvo	839 m² bvo

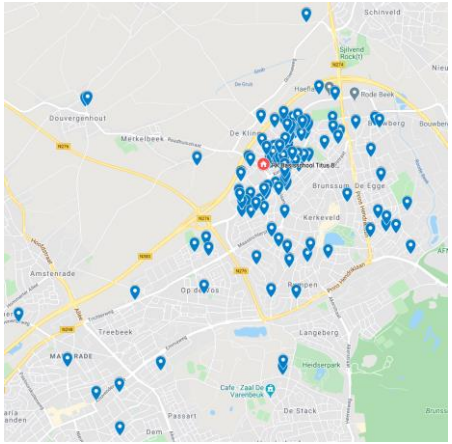
Leerlingenstromen

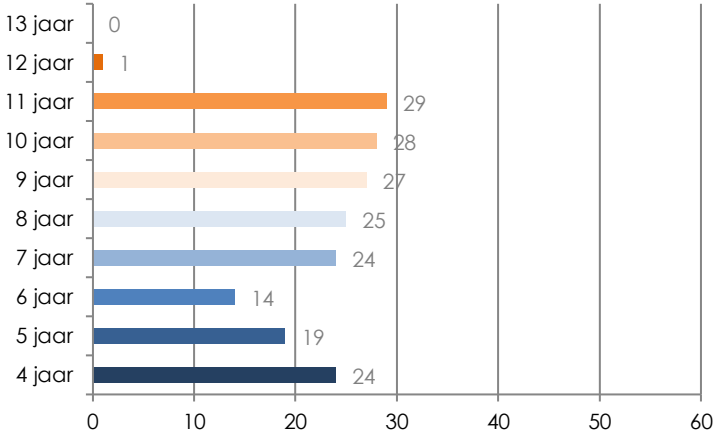
- Leerlingen uit eigen postcode
- Leerlingen uit gemeente Brunssum
- Leerlingen uit overige gemeenten

10 lln Beekdaelen, 8 lln Heerlen, 2 lln België

Voedingsgebied

Leeftijdsverdeling

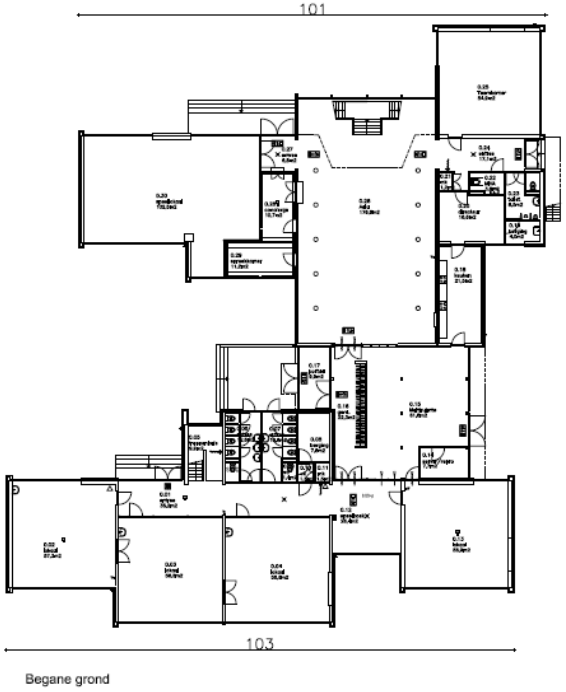
Basisschool Titus Brandsma

Postcode 6441 I 191 leerlingen

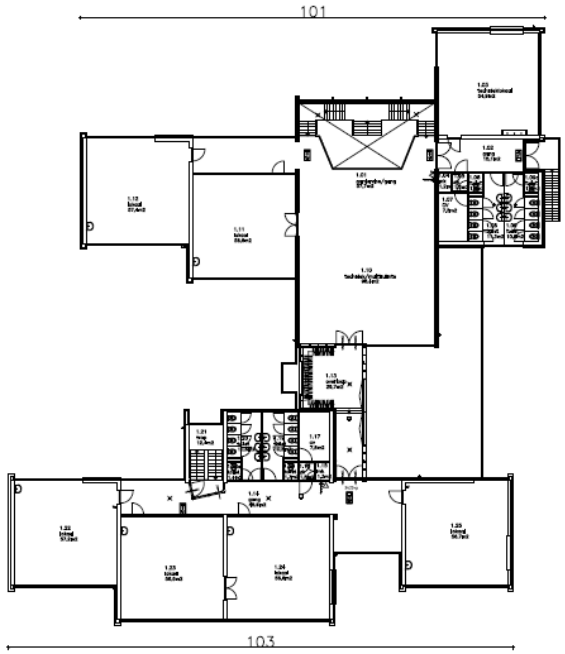

Begane grond

1e verdieping

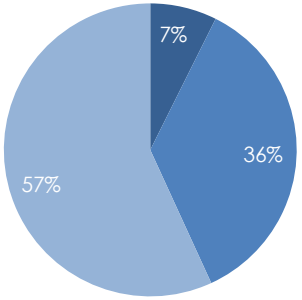
SBO De Boemerang

Postcode 6442 I 95 leerlingen I Rooms-Katholiek

Bouwjaar	1984, 1988, 2005 (3 lokalen)
Ruimtecapaciteit	2.034 m² bvo
Inpandige kindfuncties	
Bewegingsonderwijs	Gymzaal naastgelegen BMV Bronsheim

Periode	**2019-2020**	**2023-2024**	**2035-2036**
Leerlingenaantal	95	103	98
Ruimtebehoefte (m² bvo)	949 m² bvo	1.007 m² bvo	970 m² bvo
Normatief overschot (m² bvo)	1.085 m² bvo	1.027 m² bvo	1.064 m² bvo

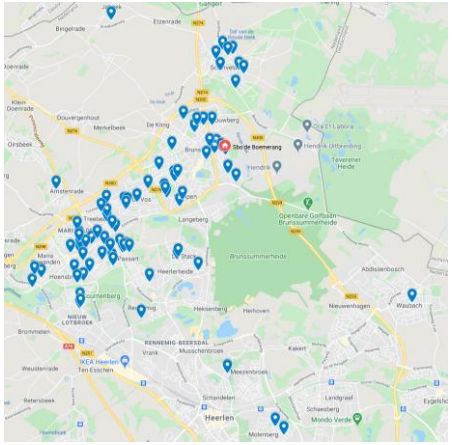
Leerlingenstromen

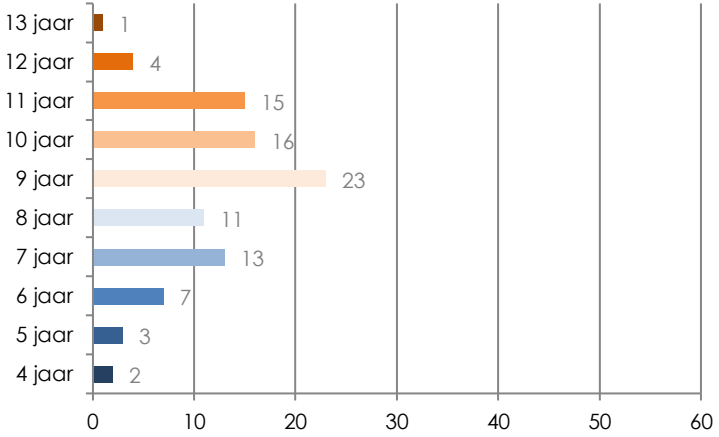
- Leerlingen uit eigen postcode
- Leerlingen uit gemeente Brunssum
- Leerlingen uit overige gemeenten

40 lln Heerlen, 12 lln Beekdaelen,
1 lln Landgraaf, 1 lln Onbekend

Voedingsgebied

Leeftijdsverdeling

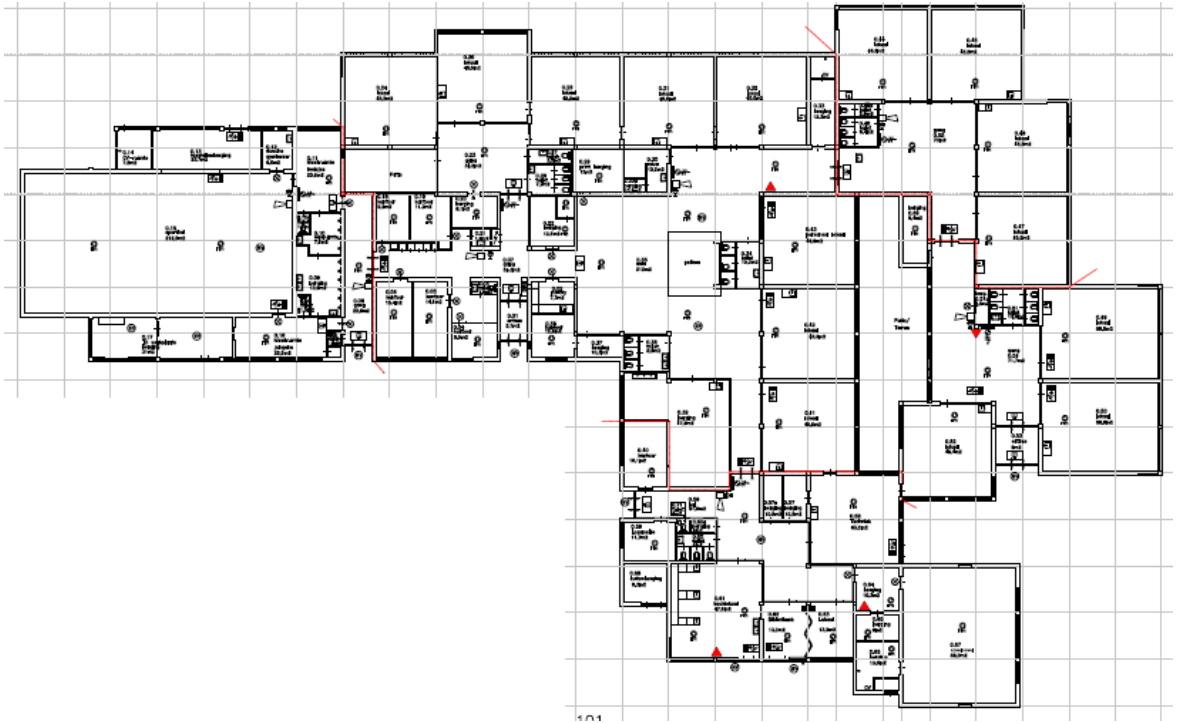
SBO De Boemerang

Postcode 6442 I 95 leerlingen

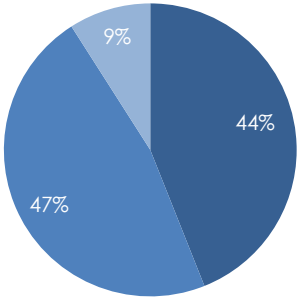
Basisschool Meander

Postcode 6442 I 232 leerlingen I Algemeen bijzonder

Bouwjaar	2004
Ruimtecapaciteit	1.799 m² bvo
Inpandige kindfuncties	**BMV Bronsheim**: PSZ Pimpeloentje, KDV Rollebol, BSO De Coole Kikkers
Bewegingsonderwijs	Inpandige gymzaal (in centrum gebouw)

Periode	**2019-2020**	**2023-2024**	**2035-2036**
Leerlingenaantal	232	207	188
Ruimtebehoefte (m² bvo)	1.409 m² bvo	1.280 m² bvo	1.181 m² bvo
Normatief overschot (m² bvo)	390 m² bvo	519 m² bvo	618 m² bvo

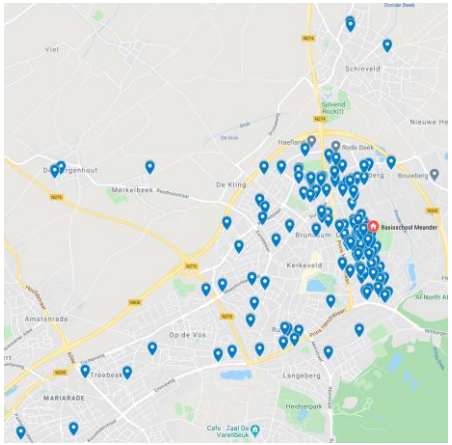
Leerlingenstromen

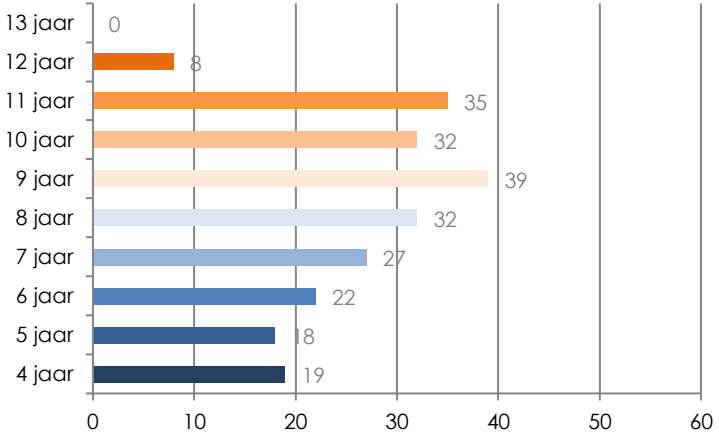
- Leerlingen uit eigen postcode
- Leerlingen uit gemeente Brunssum
- Leerlingen uit overige gemeenten

12 lln Beekdaelen, 7 lln Heerlen,
1 lln Landgraaf, 1 lln Kerkrade

Voedingsgebied

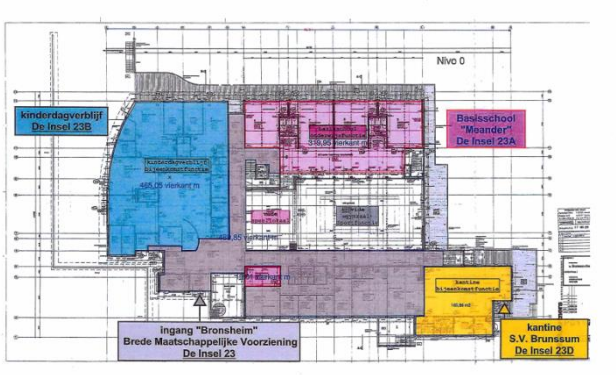

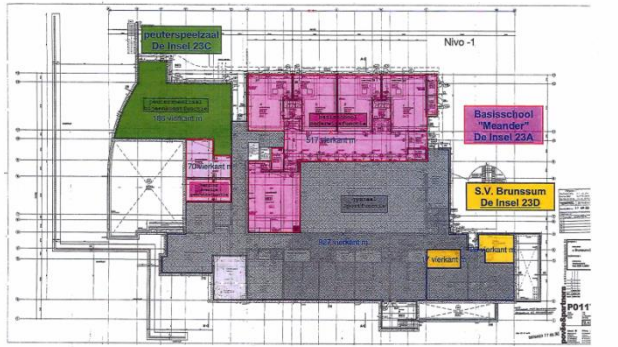
Leeftijdsverdeling

Basisschool Meander

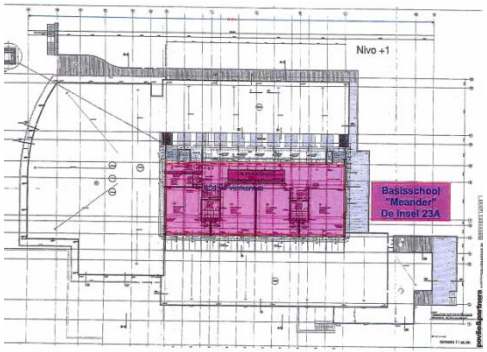
Postcode 6442 I 232 leerlingen

BMV Bronsheim

Verschillende verdiepingen

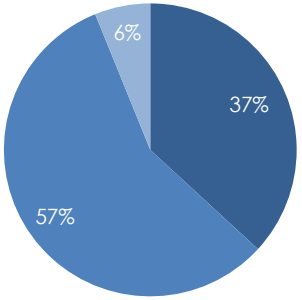
Basisschool De Opstap

Postcode 6441 I 228 leerlingen I Rooms-Katholiek

Bouwjaar	2016
Ruimtecapaciteit	1.177 m² bvo
Inpandige kindfuncties	**Bredeschool Centrum**: PSZ Bij De Handjes, KDV De Springplank en BSO De Springplank
Bewegingsonderwijs	Inpandige gymzalen (op verdieping)

Periode	**2019-2020**	**2023-2024**	**2035-2036**
Leerlingenaantal	228	227	199
Ruimtebehoefte (m² bvo)	1.351 m² bvo	1.346 m² bvo	1.205 m² bvo
Normatief overschot (m² bvo)	- 174 m² bvo	- 169 m² bvo	- 28 m² bvo

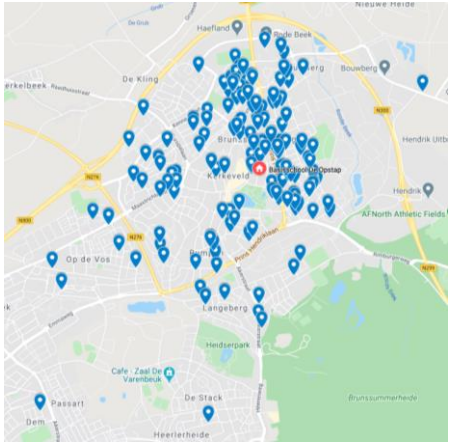
Leerlingenstromen

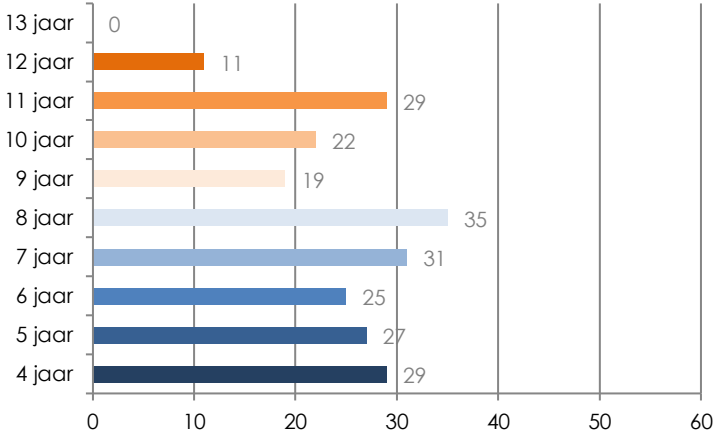
- Leerlingen uit eigen postcode
- Leerlingen uit gemeente Brunssum
- Leerlingen uit overige gemeenten

8 lln Heerlen, 5 lln Beekdaelen, 1 lln Beek

Voedingsgebied

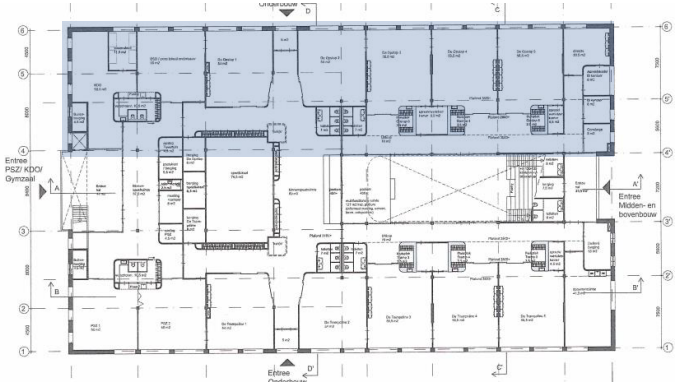
Leeftijdsverdeling

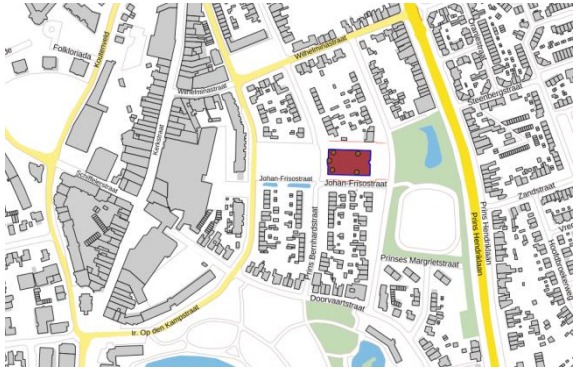
Basisschool De Opstap

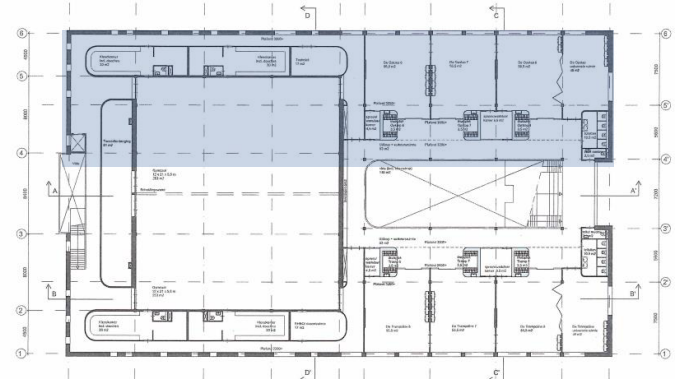
Postcode 6441 I 228 leerlingen

Bredeschool Centrum
Begane grond

Bredeschool Centrum
Eerste verdieping

Basisschool De Trampoline

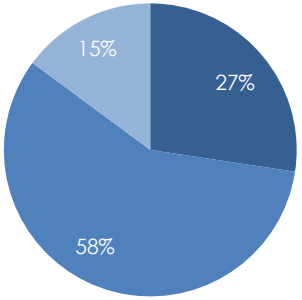
Postcode 6441 I 168 leerlingen I Openbaar

Bouwjaar	2016
Ruimtecapaciteit	1.198 m² bvo
Inpandige kindfuncties	**Bredeschool Centrum**: PSZ Bij De Handjes, KDV De Springplank en BSO De Springplank
Bewegingsonderwijs	Inpandige gymzalen (op verdieping)

Periode	**2019-2020**	**2023-2024**	**2035-2036**
Leerlingenaantal	168	177	158
Ruimtebehoefte (m² bvo)	1.051 m² bvo	1.097 m² bvo	1.001 m² bvo
Normatief overschot (m² bvo)	147 m² bvo	101 m² bvo	197 m² bvo

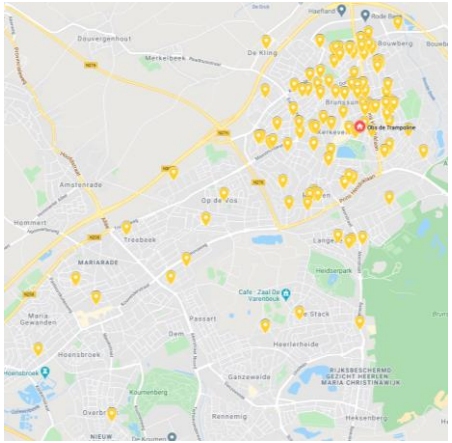
Leerlingenstromen

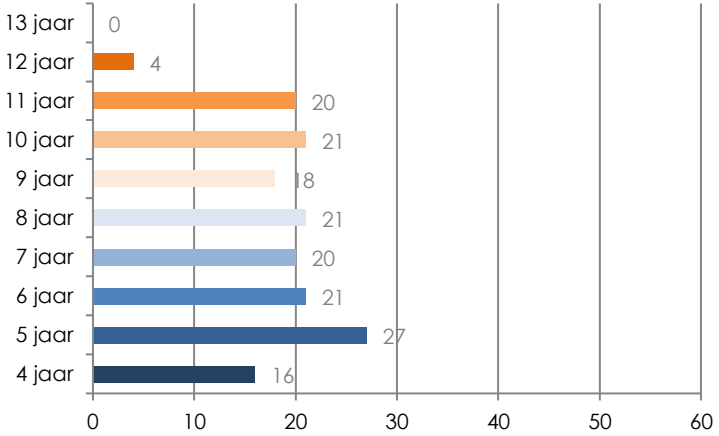
- Leerlingen uit eigen postcode
- Leerlingen uit gemeente Brunssum
- Leerlingen uit overige gemeenten

8 lln Heerlen, 8 lln Beekdaelen, 4 lln Duitsland, 2 lln Landgraaf, 2 lln Onbekend, 1 lln Sittard-Geleen

Voedingsgebied

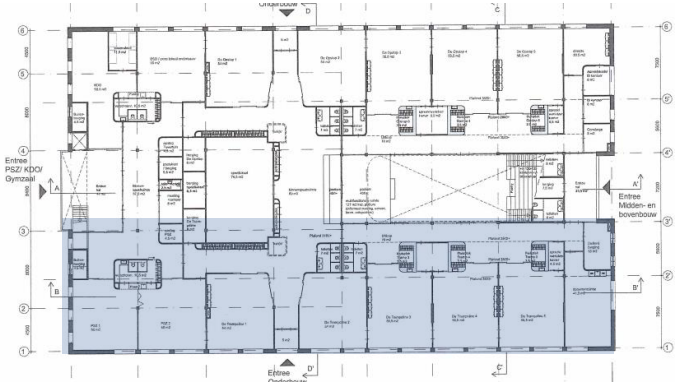
Leeftijdsverdeling

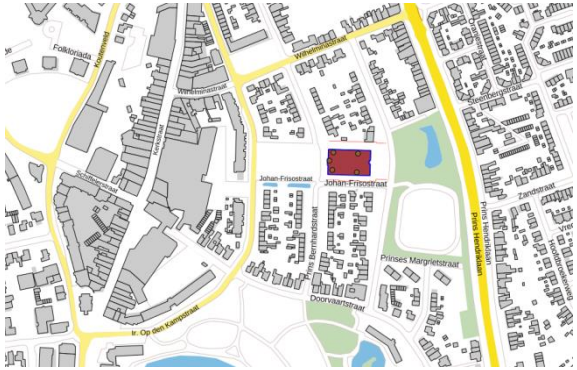
Basisschool De Trampoline

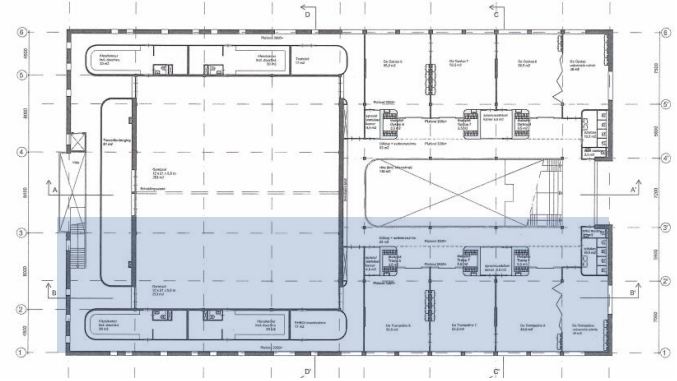
Postcode 6441 I 168 leerlingen

Bredeschool Centrum
Begane grond

Bredeschool Centrum
Eerste verdieping

Basisschool De Caleidoscoop

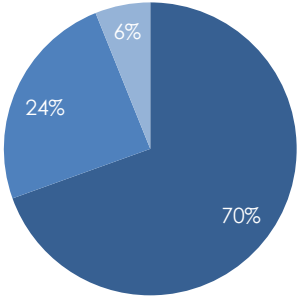
Postcode 6444 I 246 leerlingen I Rooms-Katholiek

Bouwjaar	1965, 2006
Ruimtecapaciteit	2.100 m² bvo
Inpandige kindfuncties	PSZ Pinokkio, BSO De Caleidoscoop
Bewegingsonderwijs	Gymzaal Bredeschool Centrum

Periode	**2019-2020**	**2023-2024**	**2035-2036**
Leerlingenaantal	246	241	206
Ruimtebehoefte (m² bvo)	1.437 m² bvo	1.412 m² bvo	1.236 m² bvo
Normatief overschot (m² bvo)	663 m² bvo	688 m² bvo	864 m² bvo

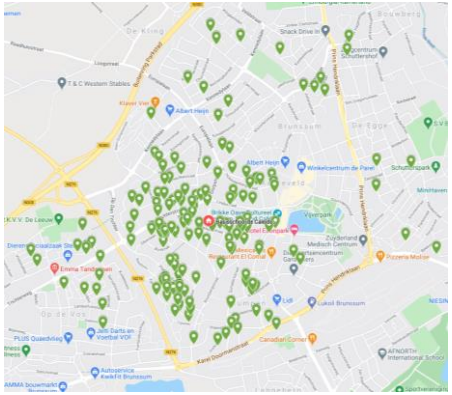
Leerlingenstromen

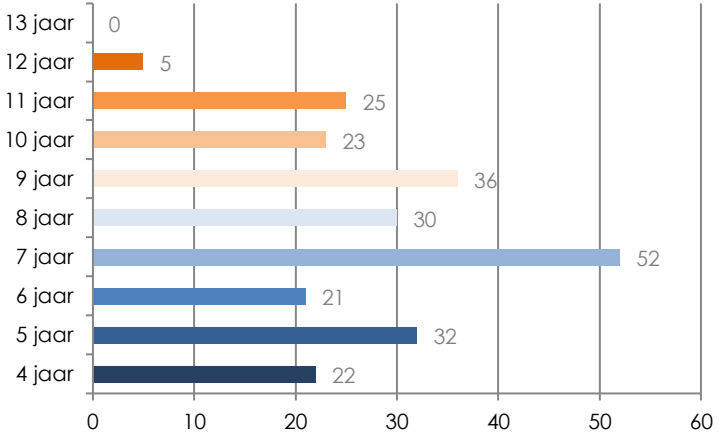
- Leerlingen uit eigen postcode
- Leerlingen uit gemeente Brunssum
- Leerlingen uit overige gemeenten

6 lln Heerlen, 3 lln Beekdaelen, 3 lln Landgraaf, 2 lln Sittard-Geleen, 1 lln Duitsland

Voedingsgebied

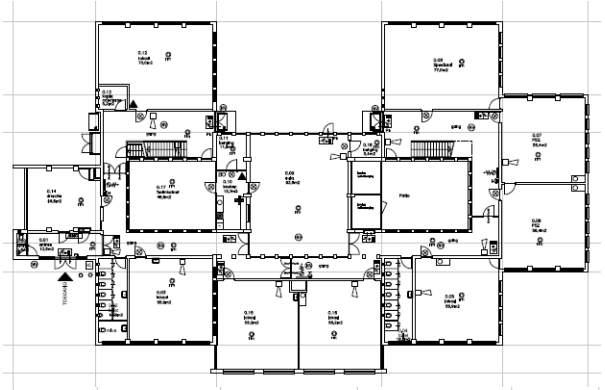
Leeftijdsverdeling

Basisschool De Caleidoscoop

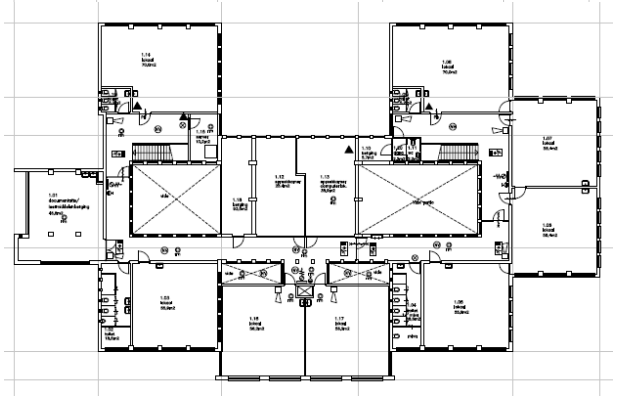
Postcode 6444 I 246 leerlingen

Begane grond

Eerste verdieping

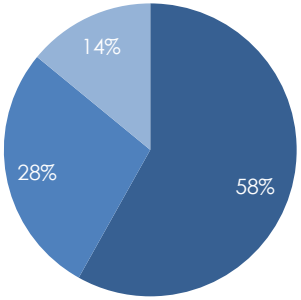
Basisschool De Vlindertuin

Postcode 6446 I 320 leerlingen I Protestants-Christelijk

	Onderbouw	Bovenbouw
Bouwjaar	1989, 2002	2015
Ruimtecapaciteit	1.050 m² bvo	1.200 m² bvo
Inpandige kindfuncties	Bovenbouw in **Bredeschool Treebeek**: PSZ 't Hummelhutje, BSO Treebeek	
Bewegingsonderwijs	Gymzaal Planeetstraat	Sporthal Treebeek

Periode	**2019-2020**	**2023-2024**	**2035-2036**
Leerlingenaantal	320	296	261
Ruimtebehoefte (m² bvo)	1.810 m² bvo	1.689 m² bvo	1.513 m² bvo
Normatief overschot (m² bvo)	440 m² bvo	561 m² bvo	737 m² bvo

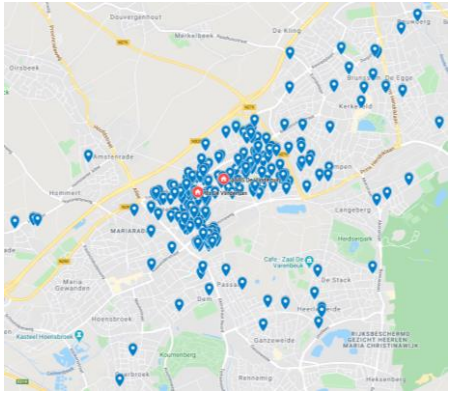
Leerlingenstromen

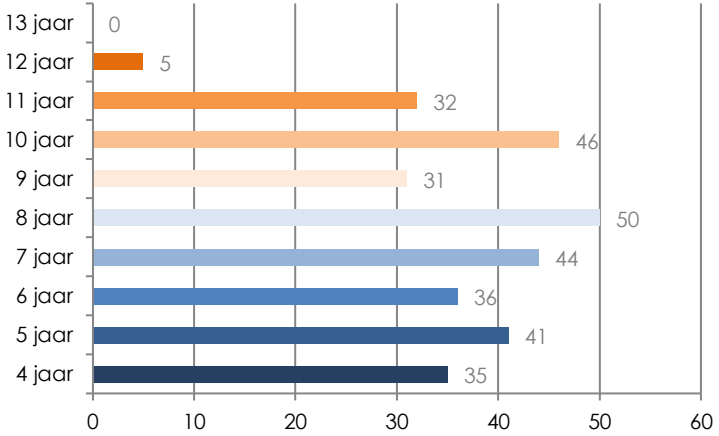
- Leerlingen uit eigen postcode
- Leerlingen uit gemeente Brunssum
- Leerlingen uit overige gemeenten

26 IIn Heerlen, 12 IIn Beekdaelen, 3 IIn Sittard-Geleen, 2 IIn Landgraaf, 1 IIn Anders land, 1 IIn Onbekend

Voedingsgebied

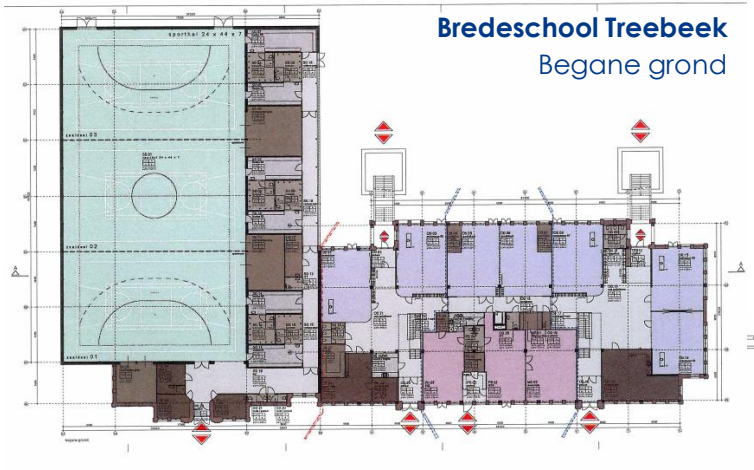
Leeftijdsverdeling

Basisschool De Vlindertuin

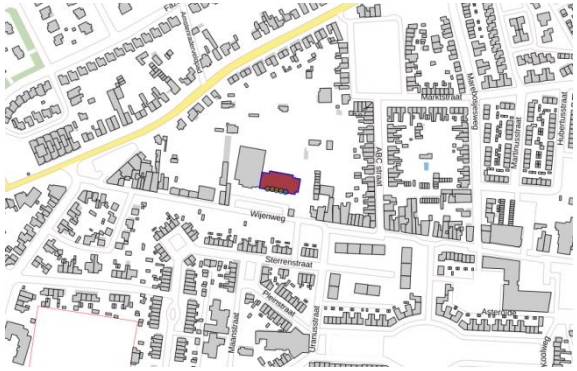
Postcode 6446 I 320 leerlingen

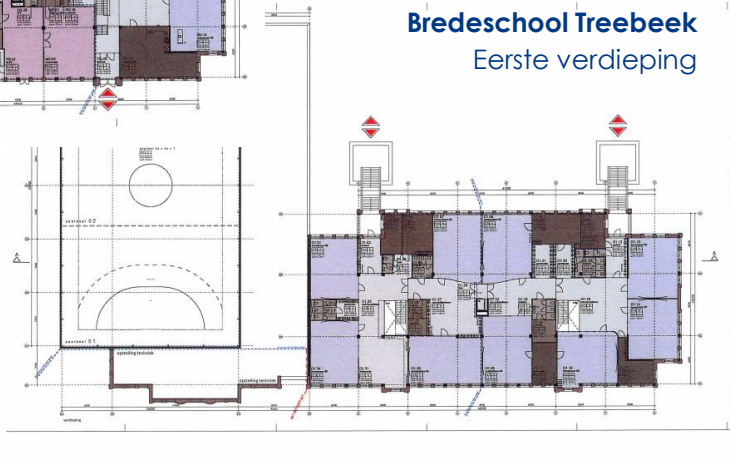

Bredeschool Treebeek
Begane grond

Bovenbouw
Wijenweg

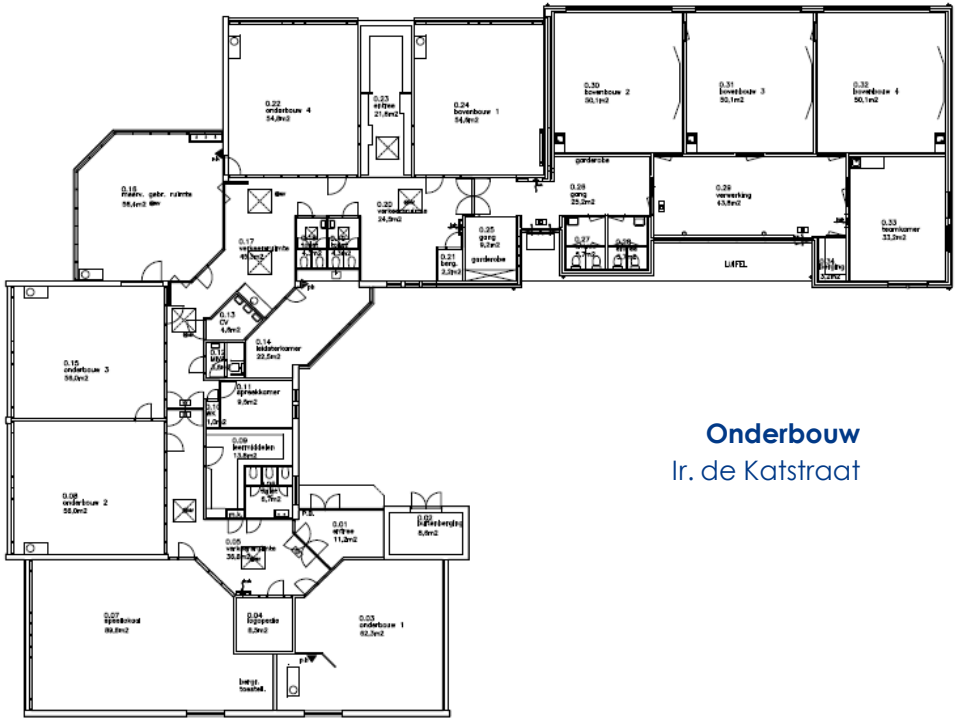
Bredeschool Treebeek
Eerste verdieping

Basisschool De Vlindertuin

Postcode 6446 I 320 leerlingen

Onderbouw

Ir. de Katstraat

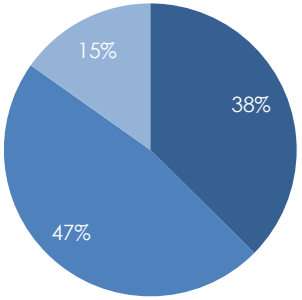
Basisschool Sint Franciscus

Postcode 6446 I 171 leerlingen I Rooms-Katholiek

Bouwjaar	2015
Ruimtecapaciteit	1.175 m² bvo
Inpandige kindfuncties	**Bredeschool Treebeek**: PSZ 't Hummelhutje, BSO Treebeek
Bewegingsonderwijs	Sporthal Treebeek

Periode	**2019-2020**	**2023-2024**	**2035-2036**
Leerlingenaantal	171	157	139
Ruimtebehoefte (m² bvo)	1.073 m² bvo	1.001 m² bvo	909 m² bvo
Normatief overschot (m² bvo)	102 m² bvo	174 m² bvo	266 m² bvo

Leerlingenstromen

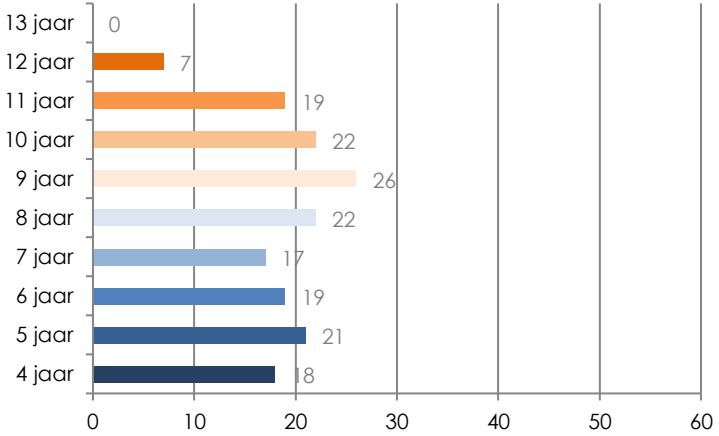
- Leerlingen uit eigen postcode
- Leerlingen uit gemeente Brunssum
- Leerlingen uit overige gemeenten

18 lln Heerlen, 5 lln Beekdaelen,
2 lln Kerkrade, 1 lln Landgraaf

Voedingsgebied

Leeftijdsverdeling

Basisschool Sint Franciscus

Postcode 6446 I 171 leerlingen

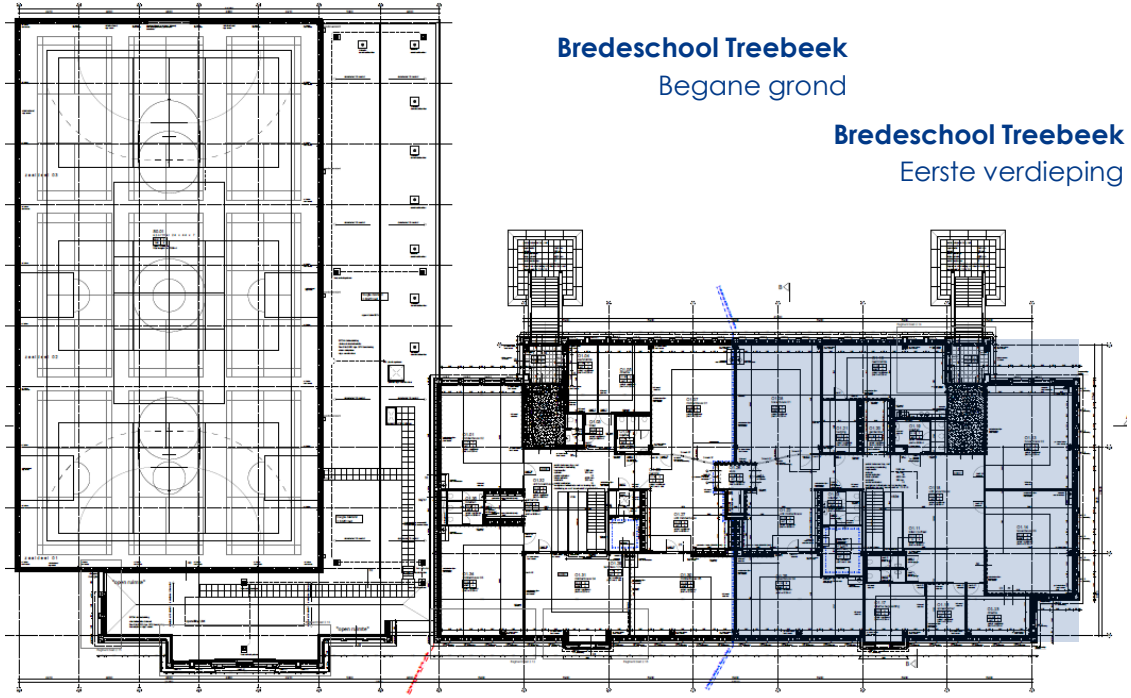

Bredeschool Treebeek
Begane grond

Bredeschool Treebeek
Eerste verdieping

Basisschool Benjamin

Postcode 6446 I 145 leerlingen I Protestants-Christelijk

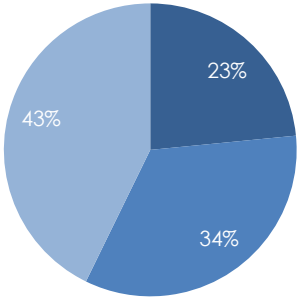
GB BENJAMIN
Gereformeerde Basisschool Benjamin Brunssum

RO groep
van waardevol
naar waardevast

Bouwjaar	1933, 1984
Ruimtecapaciteit	847 m² bvo
Inpandige kindfuncties	Nee
Bewegingsonderwijs	Sporthal Treebeek

Periode	**2019-2020**	**2023-2024**	**2035-2036**
Leerlingenaantal	145	128	118
Ruimtebehoefte (m² bvo)	929 m² bvo	844 m² bvo	794 m² bvo
Normatief overschot (m² bvo)	- 82 m² bvo	3 m² bvo	53 m² bvo

Leerlingenstromen

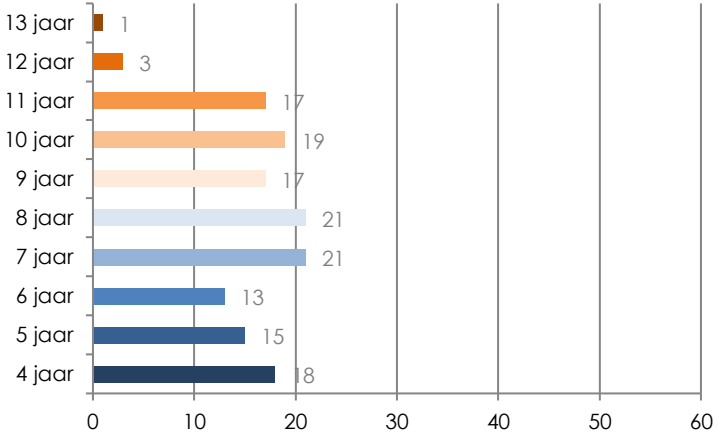
- Leerlingen uit eigen postcode
- Leerlingen uit gemeente Brunssum
- Leerlingen uit overige gemeenten

31 IIn Heerlen, 12 IIn Beekdaelen, 7 IIn Landgraaf,
5 IIn Meerssen, 5 IIn Kerkrade, 2 IIn Duitsland

Voedingsgebied

Leeftijdsverdeling

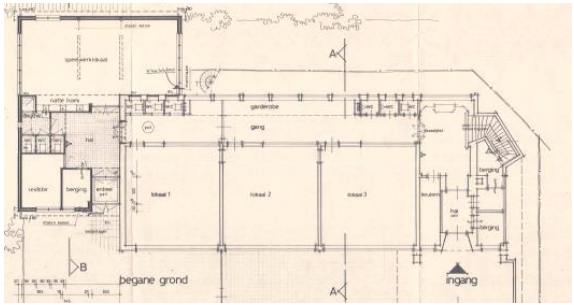
Basisschool Benjamin

Postcode 6446 I 145 leerlingen

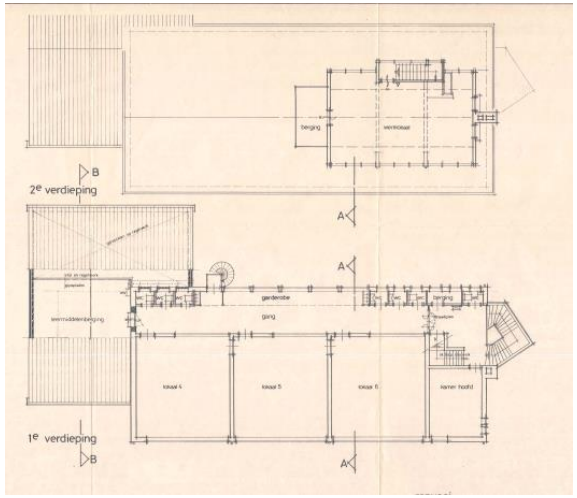

Begane grond

Tweede verdieping

Eerste verdieping

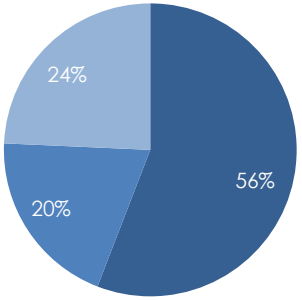
Basisschool Langeberg

Postcode 6445 I 247 leerlingen I Rooms-Katholiek

Bouwjaar	1952, 1992, 2005
Ruimtecapaciteit	1.762 m² bvo
Inpandige kindfuncties	**Bredeschool Langeberg**: PSZ De Paddenstoel, KDV Blitz, BSO Blitzkikkers
Bewegingsonderwijs	Inpandige gymzaal

Periode	**2019-2020**	**2023-2024**	**2035-2036**
Leerlingenaantal	247	244	204
Ruimtebehoefte (m² bvo)	1.450 m² bvo	1.435 m² bvo	1.233 m² bvo
Normatief overschot (m² bvo)	312 m² bvo	327 m² bvo	529 m² bvo

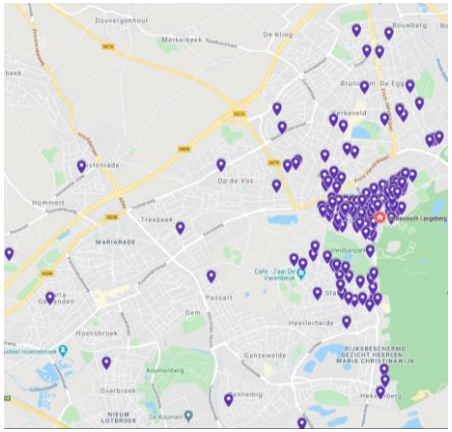
Leerlingenstromen

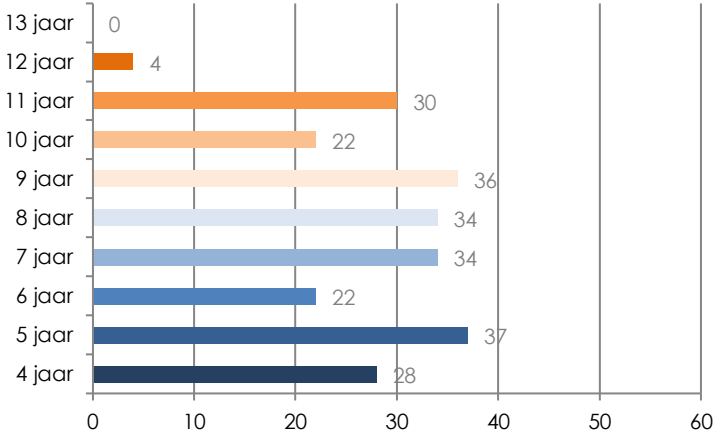
- Leerlingen uit eigen postcode
- Leerlingen uit gemeente Brunssum
- Leerlingen uit overige gemeenten

53 IIn Heerlen, 2 IIn Beekdaelen, 2 IIn Sittard-Geleen, 1 IIn Landgraaf, 1 IIn Duitsland, 1 IIn Ander land

Voedingsgebied

Leeftijdsverdeling

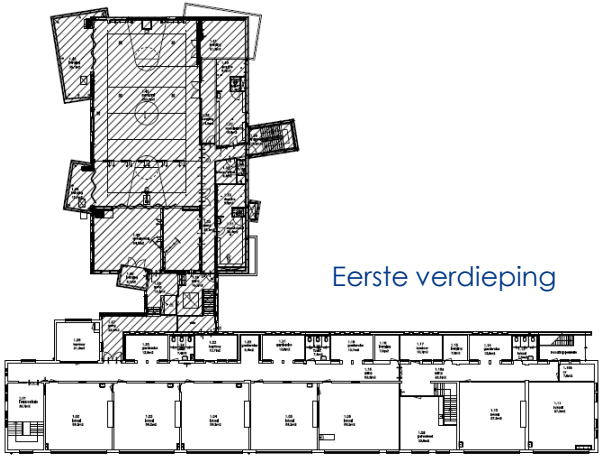

Basisschool Langeberg

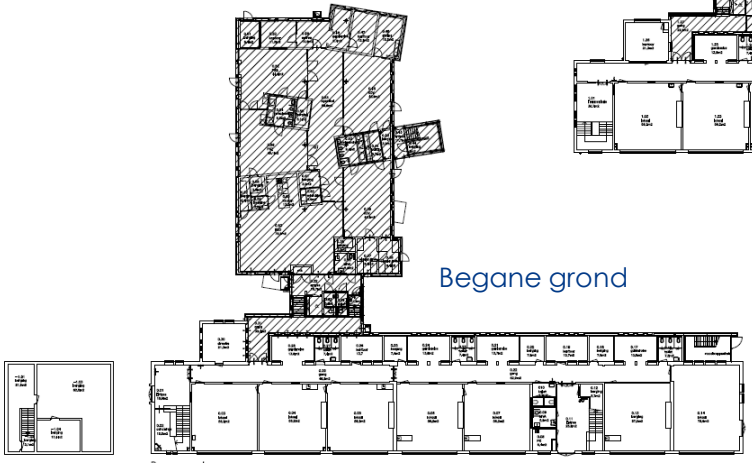
Postcode 6445 I 247 leerlingen

Eerste verdieping

Begane grond

Legenda

- Movare
- Innovo
- Gereformeerde School

1. Titus Brandsma – 1.824 m²		
2019	191 lln	1.161 m² bvo
2035	156 lln	985 m² bvo

2. SBO De Boemerang – 2.034 m²		
2019	95 lln	949 m² bvo
2035	98 lln	970 m² bvo

3. Meander – 1.799 m²		
2019	232 lln	1.409 m² bvo
2035	188 lln	1.181 m² bvo

4. De Opstap – 1.177 m²		
2019	228 lln	1.351 m² bvo
2035	199 lln	1.205 m² bvo

5. De Trampoline – 1.198 m²		
2019	168 lln	1.051 m² bvo
2035	158 lln	1.001 m² bvo

6. De Caleidoscoop – 2.100 m²		
2019	246 lln	1.437 m² bvo
2035	206 lln	1.236 m² bvo

7. De Vlindertuin– 1.200 m²		
2019	320 lln	1.810 m² bvo
2035	261 lln	1.513 m² bvo

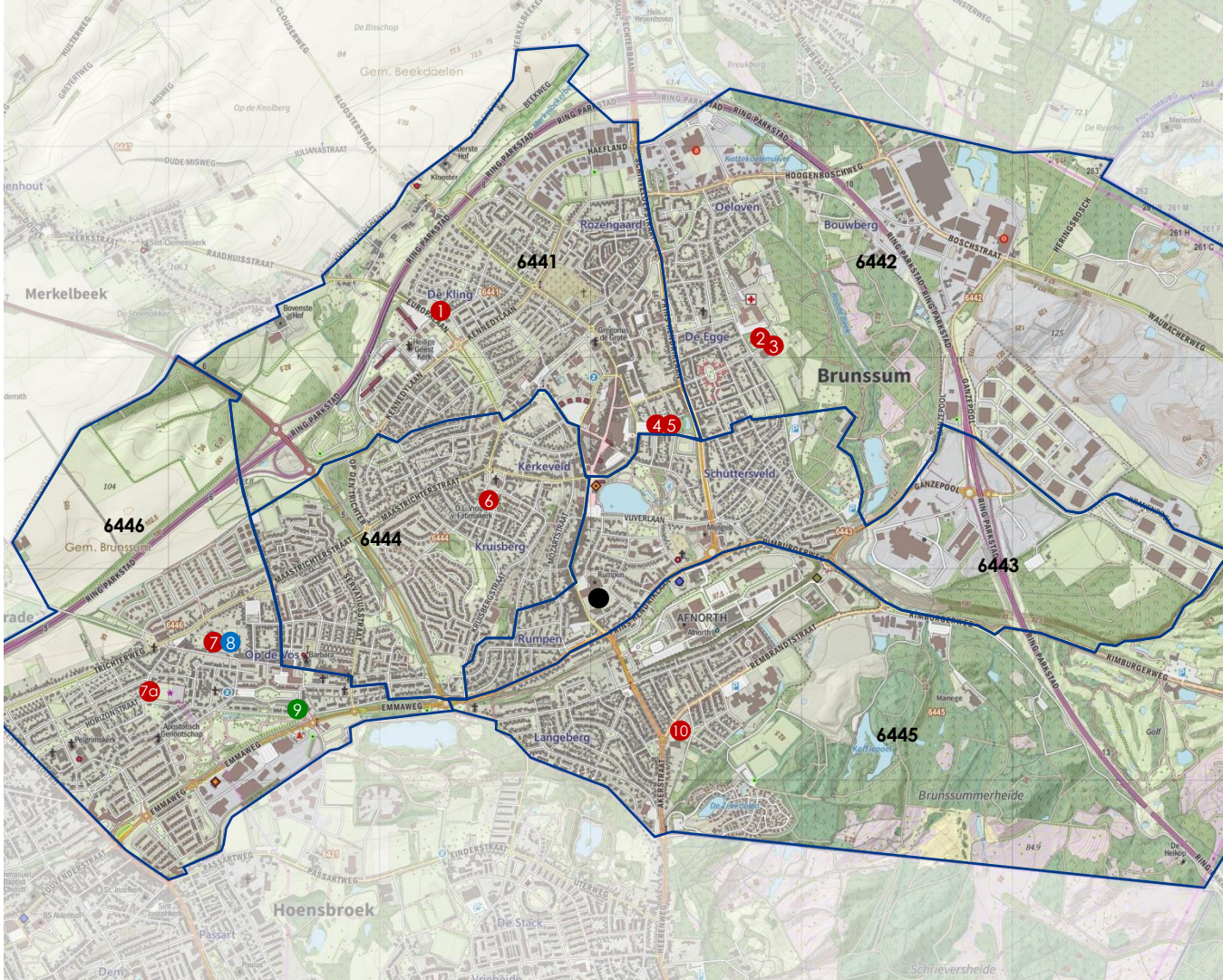
7a. De Vlindertuin – 1.050 m²	
Onderbouw De Vlindertuin	
Onderbouw De Vlindertuin	

8. Sint Franciscus – 1.175 m²		
2019	171 lln	1.073 m² bvo
2035	139 lln	909 m² bvo

9. GB Benjamin – 847 m²		
2019	145 lln	929 m² bvo
2035	118 lln	794 m² bvo

10. Langeberg – 1.762 m²		
2019	247 lln	1.450 m² bvo
2035	204 lln	1.233 m² bvo

Compass		
2019	101 lln	m² bvo
2035	lln	m² bvo

Voortgezet Onderwijs

Bijlage 2

Functionele en gebouwelijke scan (matrix)

Augustus 2020

Onderwijskundig perspectief	Beoordelingscriteria		BS Titus Brandsma	SBO De Boemerang	BS Meander	BS De Opstap	BS De Trampoline	BS De Caleidoscoop	BS De Vlindertuin (onderbouw)	BS De Vlindertuin (bovenbouw)	BS Sint Fransiscus	GB Benjamin	BS Langeberg
			3,50	3,60	5,00	4,83	4,67	3,33	4,50		4,50	2,17	4,83
									4,2	4,8			
Aanwezigheid kindfuncties (Peuteropvang / VVE)	5	Aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw én inhoudelijke samenwerking	5	4	5	5	5	5	4	5	5	1	5
	4	Niet aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw, wel inhoudelijke samenwerking											
	3	Niet aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw, traject gestart om te komen tot inhoudelijke samenwerking											
	2	Aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw, geen inhoudelijke samenwerking											
	1	Niet aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw, geen inhoudelijke samenwerking											
Aanwezigheid kindfuncties (Kinderdagverblijf)	5	Aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw én inhoudelijke samenwerking	1	4	5	5	5	1	4	5	5	1	5
	4	Niet aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw, wel inhoudelijke samenwerking											
	3	Niet aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw, traject gestart om te komen tot inhoudelijke samenwerking											
	2	Aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw, geen inhoudelijke samenwerking											
	1	Niet aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw, geen inhoudelijke samenwerking											
Aanwezigheid kindfuncties (Buitenschoolse opvang)	5	Aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw én inhoudelijke samenwerking	5	4	5	5	5	5	4	5	5	1	5
	4	Niet aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw, wel inhoudelijke samenwerking											
	3	Niet aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw, traject gestart om te komen tot inhoudelijke samenwerking											
	2	Aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw, geen inhoudelijke samenwerking											
	1	Niet aanwezig in (of nabij) het schoolgebouw, geen inhoudelijke samenwerking											
Aanwezigheid gymzaal	5	Aanwezig in (of nabij) schoolgebouw	3	4	5	5	5	2	4	5	5	3	5
	4	Op 5 minuten loopafstand van schoolgebouw											
	3	Op 10 minuten loopafstand van schoolgebouw											
	2	Op 15 minuten loopafstand van schoolgebouw											
	1	Niet aanwezig in (of nabij) schoolgebouw											
Continuiteit / doorgaande en complete leerlijn	5	Doorgaande en complete leerlijn met 8 leeftijdsgroepen (meer dan 200 leerlingen)	4	2	5	5	4	5	5		4	3	5
	4	Doorgaande en complete leerlijn met 8 leeftijdsgroepen (tussen 160 en 200 leerlingen)											
	3	Doorgaande en complete leerlijn met 8 leeftijdsgroepen (tussen 120 en 160 leerlingen)											
	2	Geen doorgaande en complete leerlijn met 8 leeftijdsgroepen (tussen 80 en 120 leerlingen)											
	1	Geen doorgaande en complete leerlijn met 8 leeftijdsgroepen. Minimaal 3 jaarcohorten per groep (minder dan 80 leerlingen)											
Uitstroomniveau leerlingen (afgelopen jaar)	5	Gemiddeld Uitstroomniveau van PO naar VO meer dan +5 punten hoger dan inspectie-ondergrens van de schoolvergelijkingsgroep (gemiddelde over 3 jaren)	3		5	4	4	2	4		3	4	4
	4	Gemiddeld Uitstroomniveau van PO naar VO tussen +1en +4 punten hoger dan inspectie-ondergrens van de schoolvergelijkingsgroep (gemiddelde over 3 jaren)											
	3	Gemiddeld Uitstroomniveau (centrale eindtoets) van PO naar VO ongeveer gelijk aan inspectie-ondergrens van de schoolvergelijkingsgroep (gemiddelde over 3 jaren)											
	2	Gemiddeld Uitstroomniveau van PO naar VO tussen -1en -4 punten lager dan inspectie-ondergrens van de schoolvergelijkingsgroep (gemiddelde over 3 jaren)											
	1	Gemiddeld Uitstroomniveau van PO naar VO meer dan -5 punten lager dan inspectie-ondergrens van de schoolvergelijkingsgroep (gemiddelde over 3 jaren)											

Augustus 2020

Ruimteperspectief	Beoordelingscriteria		BS Titus Brandsma	SBO De Boemerang	BS Meander	BS De Opstap	BS De Trampoline	BS De Caleidoscoop	BS De Vlindertuin (onderbouw)	BS De Vlindertuin (bovenbouw)	BS Sint Fransiscus	GB Benjamin	BS Langeberg
			2,00	1,75	3,25	4,75	4,50	2,25	2,75		3,50	4,25	3,25
									2,5	2,8			
Huidige ruimtecapaciteit t.o.v. ruimtevraag van het (school) gebouw Normatief tekort/overmaat	5	Afwijking kleiner of gelijk aan (-)100 m² bvo (circa één groepsruimte)	1	1	4	4	4	1	3		4	5	5
	4	Afwijking tussen (-)100 m² bvo en (-)200 m² bvo (circa één groepsruimte)											
	3	Afwijking tussen (-)200 m² bvo en (-)300 m² bvo (circa twee groepsruimtes)											
	2	Afwijking tussen (-)300 m² bvo en (-)400 m² bvo (circa drie groepsruimtes)											
	1	Afwijking groter of gelijk aan (-)400 m² bvo (circa drie groepsruimtes)											
Toekomstige ruimtevraag van het gebouw (+15jaar) (tekort/overmaat)	5	Verwachte afwijking over 15 jaar is kleiner of gelijk aan (-)100 m² bvo (circa één groepsruimte)	1	1	2	5	4	1	1		3	5	3
	4	Verwachte afwijking over 15 jaar is tussen (-)100 m² bvo en (-)200 m² bvo (circa één groepsruimte)											
	3	Verwachte afwijking over 15 jaar is tussen (-)200 m² bvo en (-)300 m² bvo (circa twee groepsruimtes)											
	2	Verwachte afwijking over 15 jaar is tussen (-)300 m² bvo en (-)400 m² bvo (circa drie groepsruimtes)											
	1	Verwachte afwijking over 15 jaar is groter of gelijk aan (-)400 m² bvo (circa drie groepsruimtes)											
Gebouw faciliteert het (huidige) onderwijsconcept	5	Gebouw faciliteert onderwijs concept goed. Of gebouw is goed aanpasbaar (nauwelijks aanpassingen nodig, zeer flexibel indeelbaar)	3	2	4	5	5	2	3	4	4	4	2
	4	Gebouw faciliteert onderwijsconcept redelijk goed. Of gebouw is redelijk goed aanpasbaar (enkele bouwkundige ingrepen nodig, tegen lage kosten)											
	3	Gebouw faciliteert onderwijsconcept matig. En gebouw is matig aanpasbaar (grote bouwkundige ingrepen nodig, goedkoper dan nieuwbouw)											
	2	Gebouw faciliteert onderwijsconcept onvoldoende. En gebouw is enigzins aanpasbaar (enkele gebouwdelen aanpasbaar, tegen hoge kosten)											
	1	Gebouw faciliteert onderwijsconcept ondermaats. Gebouw is slecht aanpasbaar (duurder dan nieuwbouw), zoals structuur met dragende muren											
School beschikt over ruimten voor crea, muziek en techniek	5	Alle gewenste ruimten aanwezig (voor crea, muziek, koken of techniek)	3	3	3	5	5	5	3		3	3	3
	4	2 á 3 gewenste ruimten aanwezig (voor crea, muziek, koken of techniek)											
	3	1van de gewenste ruimten aanwezig (voor crea, muziek, koken of techniek)											
	2	Gewenste ruimten afwezig (voor crea, muziek, koken of techniek), verbouwing mogelijk											
	1	Gewenste ruimten afwezig (voor crea, muziek, koken of techniek), niet te realiseren											

Augustus 2020

Omgevingsperspectief		Beoordelingscriteria	BS Titus Brandsma	SBO De Boemerang	BS Meander	BS De Opstap	BS De Trampoline	BS De Caleidoscoop	BS De Vlindertuin (onderbouw)	BS De Vlindertuin (bovenbouw)	BS Sint Fransiscus	GB Benjamin	BS Langeberg
			3,25	2,33	3,00	4,25	4,25	4,75	3,75		4,25	2,25	4,00
									3,0	4,5			
Spreiding (locatie gelegen binnen voedingsgebied) Getallen afhankelijk van opbouw gemeente	5	Locatie ligt centraal binnen het voedingsgebied. Gemiddelde afstand tussen woonplek en schooladres is minder dan 700 m (met uitzondering van regionale functie)	4	-	3	3	3	5	5	5	4	2	5
	4	Locatie ligt centraal binnen het voedingsgebied. Gemiddelde afstand tussen woonplek en schooladres is 700 m - 900 m (met uitzondering van regionale functie)											
	3	Locatie ligt centraal binnen het voedingsgebied. Gemiddelde afstand tussen woonplek en schooladres is ongeveer gelijk aan gemiddelde gemeente ~ 1000 m (CBS) (met uitzondering van regionale functie)											
	2	Locatie ligt centraal binnen het voedingsgebied. Gemiddelde afstand tussen woonplek en schooladres is 1100 m - 2.000 m (met uitzondering van regionale functie)											
	1	Locatie ligt niet centraal binnen het voedingsgebied. Gemiddelde afstand tussen woonplek en schooladres is meer dan 2.000 m (met uitzondering van regionale functie)											
Buitenruimte	5	Royaal, ruimtelijk speelplein (meer dan 3 m² per leerling), ingericht met speelmaterialen die uitnodigen tot sport, spel en natuurbeleving. Groene, onverharde ruimte aanwezig. Aparte speelplaats voor kleuters/peuters, bereikbaar vanuit groepsruimten. Minimale overlast voor aangrenzende onderwijsruimten en omwonenden.	4	3	5	4	4	5	3	5	5	2	3
	4	Royaal, ruimtelijk speelplein (meer dan 3 m² per leerling), ingericht met speelmaterialen die uitnodigen tot sport, spel en natuurbeleving. Geen groene, onverharde ruimte **of** geen aparte speelplaats voor kleuters/peuters, bereikbaar vanuit groepsruimte. Minimale overlast voor aangrenzende onderwijsruimten en omwonenden.											
	3	Royaal, ruimtelijk speelplein (meer dan 3 m² per leerling), ingericht met speelmaterialen die uitnodigen tot sport, spel en natuurbeleving. Geen groene, onverharde ruimte **en** geen aparte speelplaats voor kleuters/peuters, bereikbaar vanuit groepsruimte. Minimale overlast voor aangrenzende onderwijsruimten en omwonenden.											
	2	Klein speelplein (minder dan 3 m² per leerling), ingericht met speelmaterialen die beperkt uitnodigen tot sport, spel en natuurbeleving. Beperkt groene, onverharde ruimte **of** beperkt aparte speelplaats voor kleuters/peuters, bereikbaar vanuit groepsruimte.											
	1	Klein speelplein (minder dan 3 m² per leerling), ingericht met speelmaterialen die niet uitnodigen tot sport, spel en natuurbeleving. Geen groene, onverharde ruimte. Maximale overlast voor aangrenzende onderwijsruimten en omwonenden.											
Parkeren	5	Voldoende parkeerplaatsen voor auto's en fietsen aanwezig, conform gemeentelijke parkeernorm en/of CROW-richtlijnen. Ook voldoende parkeergelegenheid bij piekmomenten (halen en brengen).	2	2	2	5	5	4	2	4	4	3	3
	4	Voldoende parkeerplaatsen voor auto's en fietsen aanwezig, conform gemeentelijke parkeernorm en/of CROW-richtlijnen. Mogelijk knelpunt parkeergelegenheid bij piekmomenten (halen en brengen).											
	3	Voldoende parkeerplaatsen voor auto's en fietsen aanwezig, conform gemeentelijke parkeernorm en/of CROW-richtlijnen. Onvoldoende parkeergelegenheid bij piekmomenten (halen en brengen).											
	2	Onvoldoende parkeerplaatsen voor auto's **of** fietsen aanwezig, conform gemeentelijke parkeernorm en/of CROW-richtlijnen. Ook onvoldoende parkeergelegenheid bij piekmomenten (halen en brengen).											
	1	Onvoldoende parkeerplaatsen voor auto's en fietsen aanwezig, conform gemeentelijke parkeernorm en/of CROW-richtlijnen. Ook onvoldoende parkeergelegenheid bij piekmomenten (halen en brengen).											
Bereikbaarheid en verkeer (veiligheid omgeving)	5	Gebouw is goed bereikbaar via veilige loop- en fietsroutes. De verkeersstromen rondom het gebouw leveren geen onveilige situaties (veel ruimte voor fietsers en voetgangers). Wegontwerp betreft 30 km-weg of woonerf met snelheidsbeperkende middelen.	3	2	2	5	5	5	2	4	4	2	5
	4	Gebouw is bereikbaar via veilige loop- en fietsroutes. Door (veiligheids)maatregelen leveren verkeersstromen rondom het gebouw geen onveilige situaties (voldoende ruimte voor fietsers en voetgangers). Wegontwerp betreft 30 km-weg of woonerf met snelheidsbeperkende middelen.											
	3	Gebouw is bereikbaar via veilige loop- en fietsroutes. Door (veiligheids)maatregelen leveren verkeersstromen rondom het gebouw geen onveilige situaties. Op breng- en haalmomenten ontstaat een onveilige verkeerssituatie (weinig ruimte voor fietsers en voetgangers). Kinderen hebben ondersteuning nodig bij het verlaten van het terrein. Wegontwerp betreft een 30 km-weg of woonerf met snelheidsbeperkende middelen.											
	2	Gebouw is bereikbaar via onveilige loop- en fietsroutes. De verkeersstromen rondom het gebouw leveren regelmatig gevaarlijke situaties (weinig ruimte voor fietsers en voetgangers). Kinderen hebben ondersteuning nodig bij het verlaten van het terrein. Wegontwerp betreft een 30 km / 50 km-weg met snelheidsbeperkende middelen.											
	1	Gebouw is bereikbaar via onvoldoende veilige loop- en fietsroutes. De verkeersstromen rondom het gebouw kunnen gevaarlijke situatie opleverens.											

Augustus 2020

Bouwkundig perspectief	Beoordelingscriteria o.b.v. zichtopname (Quickscan - foto's)		BS Titus Brandsma	SBO De Boemerang	BS Meander	BS De Opstap	BS De Trampoline	BS De Caleidoscoop	BS De Vlindertuin (onderbouw)	BS De Vlindertuin (bovenbouw)	BS Sint Fransiscus	GB Benjamin	BS Langeberg
			2,00	1,40	4,00	4,80	4,80	2,20	3,60		4,80	1,60	2,40
									2,4	4,8			
Flexibiliteit	5	In het ontwerpproces van het gebouw is er rekening gehouden met het flexibel kunnen herindelen van ruimten, aanpassen installaties en muren zijn niet dragend en kunnen eenvoudig worden aangepast	3	2	3	4	4	2	2	4	4	2	1
	4	In het ontwerpproces van het gebouw is er in grote mate rekening gehouden met het flexibel kunnen herindelen van ruimten en aanpassen installaties, een groot deel van de muren zijn niet dragend maar er kunnen ook enkele belemerringen zijn.											
	3	In het ontwerpproces van het gebouw is enigszins rekening gehouden met een toekomstige flexibele herindeling van ruimten en aanpassen van installaties, ruimten zijn samen te voegen maar de kosten voor een permanente herindeling kunnen hoog zijn.											
	2	In het ontwerpproces van het gebouw is er zeer beperkt rekening gehouden met een toekomstige flexibele herindeling van ruimten en aanpassen van installaties, de meeste muren zijn dragend maar enkele kleine bouwkundige aanpassingen zijn kostenefficiënt mogelijk.											
	1	In het ontwerpproces van het gebouw is er geen rekening gehouden met een toekomstige flexibele herindeling van ruimten en installaties, muren zijn dragend en kunnen niet kostenefficiënt worden aangepast											
Installaties en v entilatie	5	Het gebouw kent voorziening voor extra spuiventilatie in de zomer. Het gebouw is voorzien van ruim voldoende te openen raamdelen (ook sanitaire ruimten). Het gebouw heeft een frisse en gezonde binnenlucht. De ventilatie wordt geregeld middels een energie-efficiënt ventilatiesysteem dat is geregeld op basis van CO2 concentratie / sensoren.	2	1	4	5	5	2	2	5	5	1	2
	4	Het gebouw is voorzien van voldoende te openen raamdelen (ook sanitaire ruimten). Het gebouw heeft een frisse en gezonde binnenlucht. op warme dagen of na activiteiten is er incidenteel sprake van onaangename geuren, maar de geuren worden al snel ververst door een adequaat ventilatiesysteem.											
	3	Het gebouw is voorzien van voldoende te openen raamdelen (ook sanitaire ruimten). Het gebouw heeft over het algemeen een frisse en gezonde binnenlucht, op warme dagen of na activiteiten is er incidenteel sprake van onaangename geuren. Het ventilatiesysteem functioneert meestal goed.											
	2	Het gebouw heeft weinig te openen raamdelen (m.u.v. leslokalen) en / of de sanitaire ruimten zijn niet voorzien van te openen ramen. Het gebouw heeft in soms / in sommige gebouwdelen onaangename / muffe binnenlucht en geuren blijven lang hangen. De capaciteit van het ventilatiesysteem is in sommige ruimten onvoldoende.											
	1	Het gebouw is onvoldoende voorzien van te openen raamdelen en / of de sanitaire ruimten zijn niet voorzien van te openen ramen. Het gebouw heeft permanent een onaangename / muffe binnenlucht en geuren blijven lang hangen. De capaciteit van het ventilatiesysteem is onvoldoende.											
Thermisch comfort (winter & zomer)	5	In de winter is er een goed thermisch comfort in het hele gebouw en kan per lokaal eenvoudig bijgeregeld worden door de gebruiker. Door middel van een passieve/actieve koelinstallatie worden de comforttemperaturen in de zomer niet of nauwelijks overschreden.	1	1	4	5	5	2	3	5	5	1	3
	4	Op extreem koude of warme dagen is er in het overgrote deel van het gebouw sprake van een goed thermisch comfort. In de verblijfsruimten is de comforttemperatuur altijd goed en mogelijk individueel bij te rijgelen. Door middel van een passieve/actieve installatie worden de comforttemperaturen nauwelijks overschreden.											
	3	In de winter is er sprake van een redelijk thermisch comfort, er is geen mogelijkheid tot een adequate bijregeling per lokaal. In de zomer is het thermisch comfort van een aanvaardbaar niveau, met incidentele oververhitting bij extreme buitentemperaturen.											
	2	Op (extreem) koude dagen in de winter is er wel eens sprake van thermisch discomfort. Op (extreem) warme zomer dagen is er wel eens sprake van oververhitting. Hetgeen de dagelijkse activiteiten negatief beïnvloedt. De thermische problemen zijn structureel van aard.											
	1	Op koude dagen in de winter is er sprake van thermisch discomfort. Op warme zomer dagen is er sprake van oververhitting. Hetgeen de dagelijkse activiteiten negatief beïnvloedt. De thermische problemen zijn structureel van aard.											
Uitstraling & Belev ingswaarde	5	Het gebouw heeft een zeer uitgesproken architectuur en sluit aan op / verrijkt de stedenbouwkundige context. Het buitenterrein en binnenruimten hebben een hoge belevingswaarde.	2	2	5	5	5	3	2	5	5	2	4
	4	Het gebouw heeft een herkenbare en typische architectuur. Het buitenterrein en binnenruimten hebben een hoge belevingswaarde.											
	3	Het gebouw heeft een enigszins herkenbare en typische architectuur en past binnen de stedenbouwkundige context maar heeft maar een beperkte toegevoegde waarde. Het buitenterrein en de binnenruimten zijn neutraal van aard en dragen noch in positieve, noch in negatieve zijn bij aan de beleving van de eindgebruiker.											
	2	Het gebouw is vrij anoniem en heeft maar een beperkte toegevoegde waarde binnen de omgeving. Het buitenterrein en de binnenruimten hebben maar een zeer beperkte belevingswaarde voor de eindgebruikers.											
	1	Het gebouw is anoniem en past niet binnen de omgeving. Het buitenterrein en de binnenruimten hebben een lage belevingswaarde en hebben een negatieve invloed op het dagelijks gebruik.											
Bouwkundige staat	5	Het gebouw is recentelijk opgeleverd en in gebruik genomen en vergt de komende jaren maar zeer beperkt onderhoud.	2	1	4	5	5	2	3	5	5	2	2
	4	Er is beperkte veroudering zichtbaar en er zijn geen grote gebreken. Groot onderhoud is op middellange termijn niet te verwachten.											
	3	Het gebouw vertoont een zekere mate van zichtbare veroudering en er manifesteren zich regelmatig gebreken. Groot onderhoud is op middellange termijn noodzakelijk.											
	2	De technische levensduur van meerdere onderdelen is bereikt. Op korte termijn is een grondige renovatie nodig om het gebouw toekomstbestendig te maken.											
	1	De technische levensduur van het gebouw is overschreden. Er is achterstallig onderhoud, en de urgentie voor het toekomstbestendig maken is zeer groot.											
TOTAALSCORE			2,69	2,27	3,81	4,66	4,55	3,13	3,65		4,26	2,57	3,62
									3,02	4,22			

Bijlage 3

Intentieverklaring IKC Brunssum

INTENTIEVERKLARING

KINDCENTRA BRUNSSUM

gemeente Brunssum

movare onderwijsstichting

CMWW Maatschappelijk Werk, Welzijnswerk en Peuteropvang

humankind KINDEROPVANG EN -ONTWIKKELING

KINDER OPVANG PARKSTAD

INLEIDING

Eind 2018 zijn de peuteropvang en kinderopvang en de gemeente Brunssum een traject gestart om nog meer met elkaar te gaan samenwerken. Uitgangspunt hierbij was dat de ontwikkeling van het kind centraal staat.
Al snel is het basisonderwijs ook aan tafel gevraagd en zijn we gezamenlijk tot de conclusie gekomen dat we onze ambities het beste kunnen realiseren door Kindcentra in te richten in de gemeente Brunssum.

De partners:

- Peuteropvang CMWW
- Kinderopvang Humankind Kinderopvang en Ontwikkeling
- Onderwijsstichting MOVARE
- Gemeente Brunssum
- Kinderopvang Parkstad (voor toekomstige locaties)

hebben een gezamenlijk toekomstbeeld opgesteld: Het beste voor het Brunssumse (jonge) kind (zie bijlage 1).

De hierboven vermelde partners beschouwen het als hun gezamenlijke opdracht dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen in een prettige en veilige omgeving. Daartoe dienen (voor)scholen midden in de maatschappij te staan en in samenwerking met hun directe omgeving een kansrijk en uitdagend klimaat te realiseren.

In Brunssum starten we niet vanaf het begin: er wordt in brede scholen al goed samengewerkt tussen kinderopvang, peuteropvang en basisonderwijs. Maar we willen een stap verder, namelijk het realiseren van kindcentra met gezamenlijke (educatieve en pedagogische) doelen in samenhangende activiteiten en voorzieningen voor kinderen en hun ouders/verzorgers.
Daarbij is niet op voorhand bepaald welke activiteiten en voorzieningen dat moeten zijn. Ruimte voor ontwikkeling en maatwerk staat voorop. Dat betekent, dat een kindcentrum er niet overal hetzelfde hoeft uit te zien. Onderwijs en kinderopvang/peuteropvang zijn wel de functies die de basis vormen. Maar verbindingen met zorg, sport, cultuur, educatie, welzijn, gezondheid en voeding zullen worden gezocht omdat daarmee een wezenlijke bijdrage kan worden geleverd aan het gunstige ontwikkelingsklimaat.

Door alle partners is vastgesteld dat op de locatie brede school Brunssum Oost en locatie brede school Brunssum Zuid een kindcentrum wordt ontwikkeld. Dit gebeurt in de vorm van een pilot, zodat kennis en ervaring wordt opgedaan die bij gebleken succes bruikbaar is voor de realisatie van kindcentra op andere locaties in de gemeente Brunssum.

INTENTIE

De partners:
Peuteropvang CMWW
Kinderopvang Humankind Kinderopvang en Ontwikkeling
Onderwijsstichting MOVARE
Gemeente Brunssum
Kinderopvang Parkstad (voor toekomstige locaties)

spreken door middel van de ondertekening van deze verklaring de intentie uit zich maximaal in te spannen voor het realiseren van een kindcentrum in Brunssum Oost en Brunssum Zuid.

DOEL

Het doel is het realiseren van een kindcentrum in de brede school Brunssum Oost en brede school Brunssum Zuid, met activiteiten en voorzieningen zodanig afgestemd op de behoeften, mogelijkheden en omstandigheden van de betrokkenen, dat samen voor de kinderen (0-12 jaar) en hun ouders/verzorgers een toekomstbestendig uitdagend en positief ontwikkelingsklimaat wordt gerealiseerd en er sprake is van een doorgaande leerlijn voor alle kinderen.

INHOUDELIJKE UITGANGSPUNTEN ZIJN:

- Het vastgestelde toekomstbeeld (zie bijlage 1);
- Intensivering van samenwerking tussen basisonderwijs en speciaal basisonderwijs;
- Ontwikkelingsperspectief van het kind gaat boven instellingsbelang;
- Starten met ontwikkeling zonder voorafgaande inhoudelijke beperkingen en/of vast omlijnde kaders;
- Uitgaan van kansen in plaats van bedreigingen;
- Vernieuwende en ondernemende aanpak;
- Toekomstbestendig;
- Er is sprake van een breed draagvlak in de samenleving;
- Samenhang en afstemming met aanverwante (beleids)ontwikkelingen (passend onderwijs, gezonde basisschool) en brede samenwerking met partners zoals Jeugdgezondheidszorg, Toegangsteam Jeugd, Buurtwelzijnsteams (Jeugd en Jongerenwerk en Maatschappelijk Werk);
- Het nieuwe Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs 2020-2030 (dat nog opgesteld wordt in opdracht van de gemeente Brunssum en in samenwerking met alle partners) sluit aan bij de ontwikkeling van Kindcentra;
- De Lokaal Educatieve Agenda Brunssum 2019-2022;
- Het Onderwijsachterstandenbeleid Brunssum/Parkstad Limburg 2019/2023.

INSPANNINGEN

Om de doelen te bereiken - met inachtneming van de inhoudelijke uitgangspunten - verplichten partijen zich in ieder geval tot de volgende inspanningen:

- De inrichting en facilitering van een noodzakelijke projectorganisatie (menskracht, kennis en middelen). Er is een projectleider; een projectgroep en een stuurgroep zijn ingericht;

- Een constructieve en doelgerichte samenwerking op basis van partnerschap en gelijkwaardigheid;
- De schoolbesturen Innovo en Benjamin, die vooralsnog niet participeren in deze projectorganisatie, worden via het Jeugd- en Onderwijsplatform geïnformeerd;
- Uitbreiding van de samenwerking met partners uit het brede sociale domein om daarmee tot een optimale invulling van het kindcentrum te komen;
- Met de beoogde partners op basis van gelijkwaardigheid een gezamenlijk gedragen visie voor het kindcentrum ontwikkelen;
- Gestreefd wordt naar inhoudelijke samenwerking van de KC's in Brunssum met ingang van het schooljaar 2021/2022;
- Vertaling van visie naar een haalbaar en betaalbaar concept, programma van eisen, ontwerp en exploitatie- en beheersmodel. Eventuele gebouwelijke aanpassingen kunnen voortvloeien uit het inhoudelijke concept.

Ondertekening

Aldus overeengekomen op 12 maart 2020 te Brunssum

Namens Gemeente Brunssum: Dhr. S.J.H. L'Espoir, ...
Wethouder Gemeente Brunssum

Namens Onderwijsstichting MOVARE: Mw. J.P.G.M. Huijnen-Becks, ...
Bestuurder Onderwijsstichting MOVARE

Namens Peuteropvang CMWW: Dhr. J. van de Venne, ...
Directeur CMWW

Namens Humankind: C.G.P.M. van der Velden-van Eijk, ...
Regiodirecteur Humankind Kinderopvang en Ontwikkeling Limburg-Zuid

Namens Kinderopvang Parkstad: Mw. J. Rikers, ...
Directeur/bestuurder Kinderopvang Parkstad

Bijlage 1 bij Intentieverklaring Kindcentra

Het beste voor het Brunssumse (jonge)kind

Toekomstbeeld van de kinderopvang in 2025

Het droombeeld is dat in 2025 kinderopvang een (gratis) basisvoorziening voor alle kinderen van 0 tot 12 jaar is. Er is dus opvang voor ieder kind, ongeacht of het een kind met specifieke zorgbehoeften, een 'regulier' kind of een kind met een verhoogde kans op onderwijsachterstand is. Met dit droombeeld willen we de gezamenlijke visie ***gelijke kansen voor alle kinderen*** realiseren.
Opvang en onderwijs zijn geen gescheiden circuits meer, maar werken samen aan één integraal aanbod voor kinderen en hun ouders. Het streven is om basisonderwijs, voorschoolse voorzieningen met èn zonder VE en buitenschoolse opvang samen te laten komen op 1 locatie. Om dit mogelijk te maken is er een integraal huisvestingsplan. Gezamenlijk is men verantwoordelijk voor één integraal aanbod. Ook zorg en welzijn zijn onderdeel van de nauwe samenwerking en in enigerlei vorm binnen de locatie vertegenwoordigd.
Het uiteindelijke doel is een Kindcentrum waar onderwijs, opvang, zorg (JGZ, team jeugd ea.), cultuur, sport, bibliotheekfunctie, taalscholing voor ouders etc. hun plaats hebben. Dit centrum vervult daarmee een belangrijke verbindende functie in de wijk. School (voorschool) is soms de enige veilige plek voor het kind en daarom wordt vanuit dit centrum indien nodig de hele omgeving van het kind meegenomen. Er zijn professionals voor onderwijs en opvang aanwezig, maar ook experts op het gebied van zorg ter ondersteuning van de professionals en/of de ouders. Er wordt gewerkt vanuit een gezamenlijke visie op leren en ontwikkelen, waarbij er verbinding wordt gezocht met de wetenschap om continu aan de expertiseontwikkeling van het Kindcentrum te kunnen werken.
Dit gedroomde Kindcentrum is 40 tot 52 weken per jaar open. De partners binnen het Kindcentrum dragen zorg voor een integraal aanbod, waarbij er gedurende de dag een blok educatie wordt verzorgd, respectievelijk basisonderwijs en de voorschoolse voorziening waar spelend leren centraal staat, voorafgegaan door een opvangmogelijkheid en met aansluitend opvang waarin cultuur, sport en andere activiteiten plaats vinden. Talentontwikkeling loopt als een rode draad langs alle onderdelen van de dag-invulling. Voor alle kinderen moet het Kindcentrum een volledig dagprogramma kunnen bieden. Men streeft naar een doorgaande lijn in opvang en onderwijs, waarbij men mogelijke zorgbehoeften vroegtijdig signaleert en hierop kan acteren. Wij zorgen ervoor dat alle kinderen kunnen meedoen. Wanneer verwijzing naar speciale voorzieningen buiten het Kindcentrum onvermijdelijk is, nemen wij hierin ook het gezin mee.
De ambitie stopt niet wanneer het geschetste droombeeld voor alle kinderen van 0 tot 12 jaar gerealiseerd is. Op een vergelijkbare manier willen we ook de verbinding met het voortgezet onderwijs maken en om uiteindelijk gelijke kansen te realiseren voor alle kinderen en jongeren in Brunssum.

Bijlage 4

Lokale Educatieve Agenda

Samen op weg
voor het Brunssumse kind

LOKAAL EDUCATIEVE AGENDA BRUNSSUM 2019 – 2022

De Lokale Educatieve Agenda Brunssum 2019-2022 is tot stand gekomen in samenspraak met:
Peuteropvang CMWW Brunssum
Kinderopvang Humankind
Kinderopvang Parkstad
Primair onderwijs MOVARE, Innovo en GB Benjamin
Voortgezet onderwijs Compass / LVO
Gemeente Brunssum
en diverse samenwerkingspartners in het onderwijs-/jeugd en sociaal domein.

Inhoudsopgave

	Pagina
Voorwoord	**3**
1. Wat is de LEA?	**5**
2. Terugblik en resultaten vorige LEA-periode	**10**
3. Gezamenlijke visie over aanpak jonge kind	**14**
4. Uitwerking van de LEA-thema's	**16**
5. Voor- en vroegschoolse educatie	**31**
6. Overlegstructuur LEA	**34**
7. Financiën, monitoring en bestuurlijke paragraaf	**36**

Bijlagen:

***Uitkomsten van de 4 bijeenkomsten over de LEA**	**37**
***Knooppunt voorscholen**	**54**
*** Knooppunt primair onderwijs**	**55**

Voorwoord

Met trots presenteren wij u onze nieuwe Lokaal Educatieve Agenda.

De titel van onze nieuwe Lokaal Educatieve Agenda (LEA) voor de periode 2019-2022 luidt: Samen op weg voor het Brunssumse kind!

In deze nieuwe LEA leggen wij onze gezamenlijke ambities voor alle kinderen en jongeren in Brunssum vast. Ambities die we gezamenlijk hebben geformuleerd en waar we samen mee aan de slag gaan. Voor een goede toekomst van kinderen zijn veel mensen/organisaties aan zet. Vanuit die gedachte presenteren wij gezamenlijk de Brunssume Educatieve Agenda: peuteropvang, kinderopvang, schoolbesturen en gemeente. Daarnaast zijn er nog diverse partners die ook betrokken zijn geweest bij het proces om te komen tot de LEA en die wij ook bij de uitvoering nadrukkelijk betrekken. De ambities die in deze LEA zijn opgenomen, hebben derhalve draagvlak in de Brunssumse samenleving en dat is een voorwaarde om de ambities te realiseren.

De LEA geeft richting en stimuleert een effectieve samenwerking als volwaardige partners, met als doel: een duurzame, optimale en brede ontwikkeling van ieder kind in Brunssum. Om dit te realiseren, willen wij als partners nog meer naar elkaar toegroeien. Met deze nieuwe LEA-periode zetten wij de volgende gezamenlijke stap.
Het is onze taak en verantwoordelijkheid om alle kinderen optimale kansen tot ontwikkeling te bieden. Daarbij gaan wij ervan uit dat ieder kind wil leren en succeservaringen wil opdoen. Wij ondersteunen hem of haar daarbij en werken als organisaties en instellingen nauw samen.
Wij zijn trots op de nieuwe LEA en wij zullen ons de komende jaren maximaal inspannen bij het realiseren van de doelen en resultaten, zoals in deze LEA beschreven. Wij geloven in samenwerken, in het leggen van verbindingen en het zorgen voor een sluitend netwerk rondom ieder kind.

Onder 'samen' verstaan wij ook dat alle kinderen in Brunssum mee moeten kunnen doen: wij willen dat alle kinderen gelukkig moeten kunnen opgroeien om volwaardig mee te kunnen doen in onze samenleving.
Deze LEA staat derhalve symbool voor: samen op weg … samen doen!

Wij, voorschoolse voorzieningen, onderwijsorganisaties, kinderopvang en de gemeente Brunssum zijn zowel opdrachtgever als eigenaar van de LEA. Wij dragen samen verantwoordelijkheid voor het bereiken van de gestelde doelen. Dit betekent dat wij willen werken vanuit draagvlak en betrokkenheid. In onze gezamenlijke ambitie, zoals hieronder verwoord, staat wat wij belangrijk vinden en waar wij voor staan.

AMBITIE
Wij spannen ons gezamenlijk in om kinderen een goede start te geven, overdracht en overgangen goed te regelen, problemen en uitval zoveel mogelijk te voorkomen. Waar nodig adequate bieden wij ondersteuning in en rond de (voor)scholen en in en rond het gezin. Dit is een ambitie waaraan wij gezamenlijk al werken. In deze LEA komt deze ambitie bij alle thema's terug.

De volgende partners zijn betrokken geweest bij het opstellen van deze Lokaal Educatieve Agenda Brunssum 2019-2022 en gezamenlijk spannen wij ons in om de ambities uit deze LEA te realiseren.

mevr. Kiki Huijnen-Becks, lid College van Bestuur Movare

dhr. Bert Nelissen, voorzitter College van Bestuur INNOVO

mevr. Gerte Offeringa, directeur BS Benjamin

dhr. Jan van de Venne, directeur CMWW

mevr. Claire van der Velden, regio-directeur Humankind

mevr. Jolanda Rikers, directeur/bestuurder KOP

mevr. I. Janssen Reinen, regio-directeur LVO

dhr. Math Houben, wethouder onderwijs gemeente Brunssum

Hoofdstuk 1: Wat is de LEA?

De Lokaal Educatieve Agenda wordt iedere vier jaar opgesteld in samenspraak met de onderwijsinstellingen en overige partners. In de Lokale Educatieve Agenda (LEA) worden de ambities en afspraken tussen gemeente, onderwijs, kinderopvang en peuteropvang binnen de gemeente Brunssum vastgelegd. De LEA geeft richting aan de thema's die in de periode 2019-2022 worden opgepakt met alle partners rondom het kind. Hierin worden onze ambities uitgesproken en hiermee gaan we gezamenlijk aan de slag. Samen, omdat kinderopvang, peuteropvang, onderwijsinstellingen en de gemeente dit niet alleen kunnen. Samen ook met alle partners die betrokken zijn bij het jonge kind.

Met de LEA vervullen wij de wettelijke verplichting van voorschoolse voorzieningen, onderwijs en gemeente om tot gezamenlijke afspraken te komen over het onderwijs- en jeugdbeleid. Wij hebben een gezamenlijk strategisch doel geformuleerd: *"Gelijke kansen voor ieder Brunssums kind"*.

1.1. Context van de LEA

De LEA staat niet op zichzelf, maar past binnen de beleidslijnen die in Brunssum al lopen, namelijk:

- Aanpak talentontwikkeling
- Gezamenlijke ambities kinderopvang, peuteropvang en basisonderwijs en vorming van Integrale Kind Centra
- Onderwijsachterstandenbeleid (waaronder VVE-beleid)
- Aanpak gezonde scholen
- Preventieve aanpak op (voor)scholen m.b.t. taalontwikkeling, zorgaanpak, etc.
- Aanpak om zoveel mogelijk kinderen op het regulier onderwijs te laten starten en te behouden.

Binnen deze lopende beleidslijnen (sommigen nog in ontwikkeling, sommigen al in uitvoering), passen de thema's en de aanpak vanuit deze LEA.

1.2. Wettelijk kader van de LEA

Met de LEA vervullen wij de wettelijke verplichting van voorschoolse voorzieningen, onderwijs en gemeente om tot gezamenlijke afspraken te komen over het onderwijs- en jeugdbeleid.

In de Wet OKE (Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie) worden gemeenten, schoolbesturen, kinderopvanginstellingen en peuterspeelzalen verplicht om minimaal een keer per jaar gezamenlijk bestuurlijk overleg te voeren. De Wet Primair Onderwijs (artikel 167 en artikel 167a) vormt hiervoor het wettelijk kader. In dit overleg maken partners afspraken over de onderwerpen die in deze wetten worden genoemd. In de praktijk wordt dit vaak vastgelegd in de vorm van een LEA.

Voor het ingestelde verplicht overleg wenst het Ministerie van OCW een 'kwaliteitsdialoog' tussen schoolbesturen en gemeenten, waarbij de agenda in gezamenlijkheid en op basis van gelijkwaardigheid wordt opgesteld.

In de wet wordt vanuit de gemeente alleen gesproken over het college van B&W. Het College is de gesprekspartner in de LEA. De LEA wordt niet vastgesteld door de gemeenteraad (het gaat ten slotte om een "agenda"). Wij informeren de gemeenteraad wel hierover.

Bij de vaststelling van het Onderwijsachterstandenbeleid door de gemeenteraad, wordt deze LEA ook betrokken, evenals de financiële gevolgen van de LEA (die in de gemeentebegroting en het Onderwijsachterstandenbeleid worden meegenomen).

1.3. Proces van de LEA

Hoe is de LEA Brunssum 2019-2022 tot stand gekomen? Wij hebben er samen met onze partners voor gekozen om de input uit 4 belangrijke bronnen te halen, waarbij de kinderen onze belangrijkste bron zijn geweest.

De eerste stap die voor deze LEA is gezet, was de Kinderraadsvergadering op 6 april 2019. Aan de hand van 7 thema's hebben kinderen uit groep 7 en/of 8 van alle Brunssumse basisscholen gepresenteerd wat zij belangrijk vinden als je opgroeit en je ontwikkelt. Alle klassen die hebben meegewerkt aan de uitwerking van de thema's van de LEA hebben hieraan op een hele eigen en creatieve wijze invulling gegeven.

Heel mooi was het gedicht dat leerlingen van een van de basisscholen tijdens de Kinderraadsvergadering voordroegen als symbool voor het thema "toekomst".

Het gedicht geeft weer hoe creatief en zinvol de kinderen hebben nagedacht over de thema's en hoe zij constructief hebben meegedacht hoe zij hun toekomst zien aan de hand van de 7 thema's en wat kinderen nodig hebben om zich te kunnen ontwikkelen.

Toekomst.

Je hebt een weg,
een levens weg.
Je hebt een toekomst.
Je toekomst kijk je naar uit,
soms denk je hoe ziet dat eruit?

Je school, je baan.
Hoe zou het verder gaan?
Trouw je met een italiaan
Of kom je terecht op de autobaan.

Je hebt een weg,
een levens weg.
Je hebt een toekomst.
Je toekomst kijk je naar uit,
Soms denk je hoe ziet dat eruit?

Af en toe denk je ik wil er even tussen uit.
Je denkt.. denkt.. en denkt..
Hoe zal het later gaan?
Stil staan op de sportbaan.
Of kom je terecht op de snelweg in Milaan?

Je hebt een weg,
een levens weg.
Je hebt een toekomst.
Je toekomst kijk je naar uit.
Soms denk je even hoe ziet dat eruit?

In 4 sessies komt de input voor de Lokaal Educatieve Agenda Brunssum tot stand aan de hand van 7 vooraf gekozen thema's.

De 7 thema's zijn:

Gezondheid (sport, bewegen, eten)

Duurzaamheid

Veiligheid onderwijsinhoudelijk

Onderwijs en

Talentontwikkeling

Toekomst

Gelijke kansen

De input door de 4 doelgroepen.

→ 1e ronde: Input door de kinderen tijdens Kinderraadsvergadering d.d. 3 april 2019

→ 2e ronde: input door alle Brunssumse basisscholen (schooldirecteuren en Intern begeleiders) d.d. 9 mei 2019

→ 3eronde: input door een afvaardiging van de ouders d.d. 27 mei 2019

→ 4e ronde: input door de professionals in het sociaal domein d.d. 13 juni 2019

Na deze bijeenkomsten heeft de gemeente de thema's nog aangevuld, zowel ambtelijk (vanuit onderwijs en jeugd) en bestuurlijk (college).

In de bijlage is een samenvatting opgenomen van de aangedragen thema's vanuit de 4 verschillende doelgroepen (bijlage 1: samenvatting input LEA 2019-2022).

1.4. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 volgt een korte terugblik op de vorige LEA: wat hebben we hiervan gerealiseerd?
Daarna volgt in hoofdstuk 3 onze centrale koers: onze gezamenlijke visie voor het jonge kind.
In hoofdstuk 4 volgt de uitwerking van de 7 thema's aan de hand van de input van alle doelgroepen.
Het 8e thema volgt in hoofdstuk 5, namelijk de voor- en vroegschoolse educatie. Een belangrijk (en daarom wettelijk verplicht) onderdeel van de LEA.
Deze 2 hoofdstukken (4 en 5) vormen het hart van deze LEA: om deze thema's draait het in deze nieuwe LEA-periode: hiermee gaan (of zijn) we aan de slag.
In hoofdstuk 6 beschrijven wij de overlegstructuur waarin wij deze LEA met onze partners gaan bespreken om de gestelde doelen te realiseren.
In hoofdstuk 7 volgt de financiële paragraaf.

Bijlagen:
1. Input vanuit de bijeenkomsten met de 4 doelgroepen
2. Knooppunt voorscholen/primair onderwijs

Hoofdstuk 2. Terugblik en resultaten vorige LEA-periode

Deze Brunssumse Educatieve Agenda 2019-2022 borduurt verder op het goede dat we al bereikt hebben. In dit hoofdstuk beschrijven wij in het kort de resultaten die we in de vorige LEA-periode hebben behaald.

In 2014 hebben wij een addendum gemaakt op de Lokaal Educatieve Agenda 2011-2014. Dit addendum gold voor de periode 2015 t/m 2018. Dit is de vorige OAB-periode geweest van het Rijk. Vanaf 2019 is een nieuwe OAB-periode van start gegaan.

2.1. Geformuleerde doelen in de LEA 2015 – 2018

Onderstaand zijn uit de LEA 2015-2018 per thema de doelen benoemd en de bereikte resultaten hiervan.

Thema	**Toeleiding en bereik van de doelgroepkinderen.**
Doel	Wij streven naar deelname van 80 % van de doelgroepkinderen aan het VVE-aanbod op de Brunssumse peuteropvang.
Resultaat	In het laatste gemeten schooljaar 2017-2018 hebben wij een bereik van 71% van de doelgroepkinderen gerealiseerd. In de voorgaande schooljaren van de LEA-periode bereikten wij rond de 75%.

Thema	**Ouderbetrokkenheid**
Doel	Ouders zoveel mogelijk betrekken bij de activiteiten in het kader van VVE, zowel door de peuteropvang als door de basisscholen.
Resultaat	Zowel de registratie van ouderbetrokkenheid als de daadwerkelijke deelname van ouders aan activiteiten is in de periode t/m 2018 toegenomen (van 25% naar 61%). Verder is het aantal ouders toegenomen dat meewerkt aan periodieke gesprekken over de ontwikkeling van hun kind.

Thema	**Resultaatafspraken VVE met het basisonderwijs**
Doel	10% minder scores op niveau V van de CITO-scores eind groep 3 dan in schooljaar 2012-2013.
Resultaat	Taal: In de laatste VVE-monitor (schooljaar 2017-2018) zien we in alle drie de leerjaren een gemiddeld tot hoog prestatieniveau op de taaltoetsen zien. Dat is eenvoudig af te lezen uit het aandeel in de hoogste niveaus (I plus II) waarbij de landelijke norm van 40% regelmatig ruim overschreden wordt, terwijl het aandeel van het laagste niveau meestal ver onder de 20% blijft. De onderdelen technisch en begrijpend lezen in groep 3 laten een beeld zien dat meer neigt naar een landelijk gemiddelde. Dat is in contrast met de andere onderzochte taalonderdelen in leerjaar 1,2 en 3 waar vaker 60% van de scores vallen in niveau I en II. Rekenen:

	De resultaten op het onderdeel rekenen stijgen in de vier monitorjaren boven de landelijke referentiegroep uit en zijn zo goed dat we ons kunnen afvragen of hier nog veel verbetering mogelijk is. Opmerkelijk zijn de signalen die erop zouden kunnen duiden dat er samenhang is met het VVE-beleid van de gemeente Brunssum. Die signalen uit 2016-2017 en 2017-2018 laten met name in leerjaar 1 zien dat voormalige peuteropvangbezoekers het beter doen dan kinderen die geen peuteropvangzaal (in Brunssum) hebben bezocht. Dat geldt zowel voor de reguliere kinderen als de doelgroepkinderen. Voor kinderen uit leerjaar 2 en 3 is dit nog niet zo duidelijk. Daar lijkt het erop alsof het VVE-beleid minder of geen invloed meer heeft op de ontwikkeling van rekenvaardigheden.

Thema	**Evaluatie en verbetering van VVE op gemeentelijk niveau**
Doel	Systematisch bijhouden van de ontwikkeling van de kinderen in de VVE-monitor en per kwartaal uitbrengen van een rapportage van deze VVE-monitor, waarbij de doelgroepkinderen apart in beeld worden gebracht.
Resultaat	Dit doel is bereikt door de periodieke rapportage van de VVE-monitor, waarin de resultaten van VVE zijn benoemd, evenals conclusies en aanbevelingen.

Thema	**Interne kwaliteitszorg van voor- en vroegscholen**
Doel	Adviezen tot verbetering die uit de VVE-monitor blijken met betrekking tot bereik en deelname, ouderbetrokkenheid, zorgcomponent en resultaatafspraken (zie ad. 3) oppakken in de interne kwaliteitszorg.
Resultaat	De resultaten uit de VVE-monitor, evenals de conclusies van de Onderwijsinspectie mbt VVE, zijn steeds opgevolgd. NB: de inspecteur van de Onderwijsinspectie heeft bij zijn laatste inspectie bij Peuteropvang Pimpeloentje in combinatie met basisschool Meander op alle onderdelen een " goed" gescoord. Zorggroep de Rupsjes vindt hij een voorbeeld voor het hele land.

Thema	**BOVO**
Doel	Goede doorstroom van de Brunssumse basisschoolkinderen naar het Voortgezet Onderwijs via het BOVO.
Resultaat	De samenwerking tussen de Brunssumse basisscholen en het Romboutscollege is verbeterd. Echter een groot deel van de Brunssumse kinderen gaat naar een VO-school buiten Brunssum. In het kader van de afstemming van het Jeugd- en onderwijsbeleid (en de knooppunten in dit kader) zijn er afspraken gemaakt over de overdracht van leerlingen en hoe te handelen bij leerlingen die (meer) zorg nodig hebben. In de bijlage .. is het overzicht van het knooppunt opgenomen.

2.2. Resultaten n.a.v. VVE-monitor in LEA-periode

In de VVE-monitor, die over de periode 2014-2018 is uitgevoerd, zijn diverse analyses uitgevoerd, die hebben geleid tot de volgende conclusies en aanbevelingen (aanvullend op de in paragraaf 2.1 opgenomen resultaten):

1. De analyses laten zien dat er sprake is van een hoog prestatieniveau bij de kinderen in de peuteropvang van het CMWW en de basisscholen in Brunssum. Het behaalde niveau is geen vanzelfsprekendheid.
2. Zeker in de peuteropvang, maar ook in de eerste drie groepen van de deelnemende basisscholen, is het VVE-succes mede te verklaren door het enthousiasme van de deelnemers. Daarmee hangen een aantal kenmerken samen van de wijze waarop aan het VVE-beleid in Brunssum gewerkt wordt:
    a. een structureel overleg tussen de koppels (peuteropvanglocatie en bijhorende basisschool) en de gezamenlijke koppels;
    b. een goede samenwerking tussen peuteropvanglocaties en basisscholen;
    c. het volgen van de ontwikkelingen door gemeente en management van de VVE-partners;
    d. afstemming met de VVE-koppels over de extra materialen die nodig zijn voor de realisatie van het VVE-beleid op de locaties en de beschikbare gemeentelijke middelen;
    e. onderzoek en terugkoppeling naar de deelnemers;
    f. positieve reactie van de onderwijsinspectie op de VVE-ontwikkelingen in Brunssum.
3. Er vindt inmiddels regelmatig overleg plaats met de Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar om de indicatiestelling en de daaraan verbonden financiële faciliteiten voor ouders effectief te doen verlopen.
4. Ouderbetrokkenheid blijkt een moeizaam te realiseren item te zijn. Zowel wat betreft het informeren over de ontwikkeling van hun kind als wat betreft ouders deel te laten zijn van het opvoedingsparadigma van de peuteropvang. Pedagogisch medewerkers (en leerkrachten eveneens) besteden verhoudingsgewijs veel energie en tijd aan ouderbetrokkenheid en slechts zelden met een bevredigend resultaat.
   Het is daarom aan te bevelen om grondig na te gaan (literatuurstudie en gesprekken met landelijke experts) wat condities zijn waarmee de ouderbetrokkenheid bevorderd kan worden. Daarbij moet het gaan om een drieslag van (1) vaardigheden en faciliteiten van pedagogisch medewerkers, (2) behoeften van ouders en (3) bestuurlijke en materiele ondersteuning door de gemeente. Met die kennis zou dan een samenhangend plan uitgewerkt en uitgevoerd moeten worden onder regie van de gemeente.
5. Op basis van met name de laatste drie monitorjaren kunnen we concluderen dat met name kinderen die eerder een peuteropvang van CMWW bezochten het als groep beter doen in het basisonderwijs dan kinderen die niet naar de peuteropvang zijn geweest.
6. Het VVE-beleid sorteert effect op de taalprestaties van kinderen in de eerste drie jaren van het basisonderwijs. De rekenresultaten lijken echter een ander patroon te vertonen. De verschillende groepen peuteropvangbezoekers scoren met name in leerjaar 2 en 3 niet wezenlijk verschillend van elkaar. Mogelijk heeft het VVE-aanbod geen invloed op de rekenvaardigheden in leerjaar 2 en 3.

2.3. Overige resultaten

Naast deze thema's uit de LEA hebben wij niet stil gezeten om de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie verder te verbeteren. Ook de afstemming met het onderwijs is verder verbeterd. In het kort willen wij noemen:

- Vroegsignalering en vroegaanpak op de voorscholen (van pilot naar structurele aanpak).
- Inzet van coaches op de voorscholen.
- Zorggroep de Rupsjes.
- Warme overdracht van voorschool naar vroegschool, waarbij aanwezig zijn: pedagogisch medewerker CMWW, leerkracht basisschool, ouders en eventueel andere betrokken partners bij het gezin.
- Taalonderwijs voor kinderen van statushouders.

De hierboven genoemde resultaten vormen de status quo van ons huidige beleid t.a.v. onderwijs, peuteropvang en kinderopvang. De bewezen aanpakken zetten we voort en we gaan samen verder op weg voor het Brunssumse kind.

Hoofdstuk 3. Gezamenlijke visie over aanpak jonge kind

De hierboven genoemde resultaten, waaruit we kunnen concluderen dat onze gezamenlijke aanpak rondom het jonge kind afgelopen jaren effect heeft gehad, smaken naar meer.
Daarom loopt er naast het proces van de LEA, een proces om te komen tot intensievere samenwerking tussen de voorscholen (kinderopvang en peuteropvang), waarbij het basisonderwijs vanuit MOVARE is aangesloten. Wij hebben een gezamenlijke ambitie hierin ontwikkeld, namelijk:

Het beste voor het Brunssumse (jonge) kind

Deze ambitie schetst het toekomstbeeld van de kinderopvang én het onderwijs in 2025.

Het droombeeld is dat in 2025 kinderopvang een basisvoorziening is voor alle kinderen van 0 tot 12 jaar. Er is dus opvang voor ieder kind, ongeacht of het een kind met specifieke zorgbehoeften, een 'regulier' kind of een kind met een verhoogde kans op onderwijsachterstand is. Met dit droombeeld willen we de gezamenlijke visie ***gelijke kansen voor alle kinderen*** realiseren.

Opvang en onderwijs zijn geen gescheiden circuits meer, maar werken samen aan één integraal aanbod voor kinderen en hun ouders. Het streven is om basisonderwijs, voorschoolse voorzieningen met èn zonder VE en buitenschoolse opvang samen te laten komen op 1 locatie. Om dit mogelijk te maken is er een integraal huisvestingsplan. Gezamenlijk is men verantwoordelijk voor één integraal aanbod. Ook zorg en welzijn zijn onderdeel van de nauwe samenwerking en in enigerlei vorm binnen de locatie vertegenwoordigd.

Het uiteindelijke doel is een Integraal Kind Centrum waar onderwijs, opvang, zorg (JGZ, team jeugd ea.), cultuur, sport, bibliotheek, taalscholing voor ouders etc. hun plaats hebben. Dit centrum vervult daarmee een belangrijke verbindende functie in de wijk. School is soms de enige veilige plek voor het kind en daarom wordt vanuit dit centrum indien nodig de hele omgeving van het kind meegenomen. Er zijn professionals voor onderwijs en opvang aanwezig, maar ook experts op het gebied van zorg ter ondersteuning van de professionals en/of de ouders. Er wordt gewerkt vanuit een gezamenlijke visie op leren en ontwikkelen, waarbij er verbinding wordt gezocht met de wetenschap om continu aan de expertiseontwikkeling van het IKC te kunnen werken.

Dit gedroomde IKC is 40 tot 52 weken per jaar open. De partners binnen het IKC dragen zorg voor een integraal aanbod, waarbij er gedurende de dag een blok educatie wordt verzorgd, respectievelijk basisonderwijs en de voorschoolse voorziening waar spelend leren centraal staat, voorafgegaan door een opvangmogelijkheid en met aansluitend opvang waarin cultuur, sport en andere activiteiten plaats vinden. Ook plezier hebben is belangrijk. Talentontwikkeling loopt als een rode draad langs alle onderdelen van de dag-invulling. Voor alle kinderen moet het IKC een volledig dagprogramma kunnen bieden. Men streeft naar een doorgaande lijn in opvang en onderwijs, waarbij men mogelijke zorgbehoeften vroegtijdig te signaleert en hierop kan acteren. Hierbij wordt voorkomen dat kinderen buiten de boot vallen en wanneer verwijzing naar speciale voorzieningen buiten het IKC onvermijdelijk is, hierin ook het gezin mee te nemen en te begeleiden.

De ambitie stopt niet wanneer het geschetste droombeeld voor alle kinderen van 0-12 jaar is gerealiseerd. Op een vergelijkbare manier willen we ook de verbinding met het voortgezet onderwijs maken om uiteindelijk gelijke kansen te realiseren voor alle kinderen en jongeren in Brunssum.

De presentatie van deze LEA is het einde van het planproces en start het uitvoeringsproces. Hiermee willen we beide processen in elkaar schuiven: de uitvoering van de LEA en het proces om te komen tot IKC's in Brunssum. Het 3e proces, namelijk om te komen tot een nieuw Onderwijs-achterstandenbeleid kunnen we ook binnenkort afronden. Ook de uitvoering hiervan zullen we dan integraal oppakken.
Hiermee verbinden we de 3 lijnen met elkaar:
-Onderwijsachterstandenbeleid (deels regionaal, deels lokaal)
-LEA
-IKC-vorming

Alle 3 vanuit de volgende uitgangspunten en ambities:

- Samen werken met de partners rondom het jonge kind
- Preventie, vroegsignalering, vroegaanpak
- Thuis nabij, zo veel mogelijk regulier
- Doorlopende leerlijn

Hoofdstuk 4: uitwerking van de 7 LEA-thema's

Zoals in hoofdstuk 1 al aangegeven, hebben wij gezamenlijk 7 thema's geformuleerd die de basis vormen van deze LEA.

Onderwijsbeleid is effectiever als het in verbinding staat met andere beleidsterreinen: het sociale, economische en ruimtelijke domein. Deze LEA vraagt bij diverse thema's en ambities om samen op te trekken in het bieden van een positief leer- en ontwikkelklimaat voor kinderen en jongeren. Dit betreft onder andere onderwijshuisvesting, cultuur- en bewegingsonderwijs.

Voor ieder thema is een vast format ingevuld, waarin is aangegeven wat we willen bereiken en hoe we dit willen realiseren, een planning voor de LEA-periode en de financiering.

4.1. Verantwoordelijkheid per thema

Per thema hebben we een verantwoordelijke school aangewezen, die ervoor verantwoordelijk is dat – samen met de partners- dit thema wordt opgepakt en uitgewerkt, samen met de aan deze scholen verbonden kinderopvang (voorzover voor het thema relevant). Verantwoordelijk zijn de scholen die dit thema hebben gepresenteerd, bij de aanvang van het proces om te komen tot de LEA. Dit zijn 2 tot 4 scholen per thema.

De betreffende scholen bereiden dit met elkaar voor (incl. kinderopvang) en de uitwerking hiervan wordt besproken in het Clusteroverleg (zie verder hoofdstuk 6). De scholen gaan derhalve een trekkersrol vervullen, maar de partners zullen actief worden meegenomen in het proces.
Uitgangspunt blijft dat het een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van alle partners om de doelen uit deze LEA te realiseren.

4.2. Financiering LEA

De financiële middelen voor de LEA zijn bij alle partners schaars. Omdat de gemeente Brunssum de uitvoering van de LEA belangrijk vindt, is er gezocht naar financiering en stelt de gemeente per jaar een budget ter beschikking. Deze financiële middelen zijn per LEA-jaar gezamenlijk voor alle thema's beschikbaar. In gezamenlijk overleg zal bezien worden hoe het budget over de thema's wordt verdeeld. Reguliere c.q. aanvullende financiering vanuit de andere partners is hierin niet meegenomen, maar wij verwachten ook van de andere partners financiële middelen kunnen worden ingezet. Vormen van co-financiering dan wel externe financiering door middel van subsidies wordt ook –waar mogelijk- aangevraagd.

De genoemde middelen per thema zijn exclusief onderwijsinhoudelijke zaken, die –waar mogelijk – vanuit het onderwijsachterstandenbeleid kunnen worden gefinancierd, zoals bijvoorbeeld de inzet van de zorgcomponent in de startklassen, logopedische screening/taalstimulering.
Zie verder hoofdstuk 7.

Thema 1: Gezondheid (sport, bewegen, eten)

Onderwijsresultaten, gezondheid en welzijn hangen met elkaar samen.

Gezonde, fitte leerlingen presteren beter. Het overslaan van ontbijt, overgewicht, of gepest worden, hangen samen met minder goede schoolprestaties en grotere schooluitval.
Voldoende frisse lucht in het klaslokaal en voldoende beweging dragen ook bij aan een betere concentratie tijdens de les. Andersom versterken goede onderwijsresultaten het zelfvertrouwen. Op langere termijn vergroten goede onderwijsresultaten de kans op maatschappelijk succes en dragen daarmee bij aan een kleinere kans op gezondheidsproblemen.

Kinderopvang, peuteropvang en scholen hebben een belangrijke rol bij het bevorderen van een gezonde leefstijl bij kinderen vanaf 2 jaar. Het onderwijs is een goede ingang om theorie en praktijk over gezonde voeding en bewegen samen te brengen.

Afgelopen periode is veel gedaan rondom gezondheid op (voor)scholen. Voorbeelden hiervan zijn de Gezonde Basisschool van de Toekomst en Jongeren op Gezond Gewicht.

Kinderen geven zelf ook bij dit thema aan dat zij moestuinen, fruitbomen, sporten en gezonde kooklessen belangrijk vinden.

Doelstelling activiteit	Een gezonde leefstijl en leefomgeving voor kinderen en het gezin waarin ze opgroeien.
Opbrengst aan einde periode LEA	Gezonde basisscholen, kinderopvang en peuteropvang (binnen de financiële mogelijkheden). Dit betreft zowel gezonde voeding (eten/drinken) als beweegonderwijs. Hieronder verstaan we ook: Een prettig binnenklimaat, inrichting van school en schoolplein, omvang en inhoud bewegingsonderwijs, gezonde eetmomenten op (voor)scholen en kinderopvang en aandacht tijdens de lessen voor gezondheid, voeding en natuur.

Hoe te realiseren (aanpak)

- Onderzoeken van de mogelijkheden van moestuintjes bij scholen, gezonde kooklessen op/door scholen. Indien mogelijk, realiseren hiervan op/bij ten minste 2 (voor)scholen/kinderopvang.
- Onderzoeken mogelijkheden informatieve lessen en excursies over gezondheid, voeding en beweging. Indien mogelijk, realiseren hiervan op/voor ten minste 2 (voor) scholen/kinderopvang.
- Onderzoeken mogelijkheden voortzetten en indien mogelijk uitbreiden van de gezonde basisschool van de toekomst. Inzet is om Gezonde Basisschool op 2 locaties te realiseren (c.q. voortzetten), bij voorkeur op de locaties waar een Integraal Kind Centrum (IKC) is voorzien.
- Een integraal bewegingsonderwijs op scholen, kinderopvang en peuteropvang realiseren/handhaven (waaronder schoolzwemmen) op alle basisscholen, kinderopvang en peuteropvang.

Planning (tijdpad)	2019/2020: Onderzoek haalbaarheid (en financiering) gezonde basisschool van de toekomst. 2020: onderzoek haalbaarheid moestuintjes, gezonde kooklessen op/door scholen en informatieve lessen en excursies over gezondheid, voeding en beweging. Afhankelijk van uitkomsten haalbaarheidsonderzoeken: in 2020/2021 opstarten hiervan.
Budget/ inzet van middelen (wie doet wat?)	De kosten van het volledige pakket van de gezonde basisschool van de toekomst bedraagt € 2,50 - € 5,00 per kind/per dag. Hiervoor zullen we op zoek moeten gaan naar externe financiering. Of we de GBT kunnen realiseren op de Brunssumse basisscholen, is hiervan afhankelijk. Moestuintjes, kooklessen, excursies, gastlessen, etc. Er is vanuit de Gemeente Brunssum voor de LEA per jaar een totaalbedrag beschikbaar dat over de 7 thema's verdeeld kan worden (zie hoofdstuk 7). Inzet van overige middelen vanuit het onderwijs c.q. overige partners wordt per thema bezien.
Wie is betrokken?/ wie moet worden betrokken?	Naast onderwijs, kinderopvang, peuteropvang en gemeente (onderwijs): - Gemeente (afd. openbare ruimte, ruimtelijke ordening en vastgoed, sport/be wegen, gezondheidszorg), - Betere Buren - Jeugdgezondheidszorg - Overige partners rondom gezondheid en bewegen.
Andere noemens-waardige zaken	Verantwoordelijk: - BS Vlindertuin - BS Trampoline - BS Langeberg incl. Kinderopvang Humankind en Kinderopvang Parkstad

Thema 2: Veiligheid

Leerlingen moeten zich fysiek en sociaal veilig voelen op school om zich optimaal te kunnen ontplooien. Een overzichtelijk en prettig ingericht schoolgebouw en –plein en duidelijke gedragsregels dragen bij aan een veilig schoolklimaat.

Maar veiligheid is breder dan alleen op school. Ook de kinderen zien het thema veiligheid heel breed: veilige speelplaatsen voor kinderen, veilige verkeersroutes en veilige verkeerssituaties rondom de scholen, maar ook roken, drugs en criminaliteit.

In deze LEA willen wij ons met name richten op een veilige school (in brede zin) en een veilige schoolomgeving (verkeerssituaties rondom scholen). Maar ook op een sociaal veilige omgeving, zoals bv. aandacht voor cyberpesten.

Doelstelling activiteit

Door het bevorderen van sociale vaardigheden op onze (voor)scholen wordt er een bijdrage geleverd aan de sociale veiligheid van leerlingen.
Er wordt op alle scholen aandacht besteed aan een veilig pedagogisch klimaat.
Scholen laten door hun schoolveiligheidsplan zien hoe zij fysieke en emotionele veiligheid van leerlingen aanpakken.
Jongeren laten inzien wat de gevolgen zijn van cyberpesten en onveilig gebruik van sociale media zijn.

Opbrengst aan einde periode LEA

Kinderen van Brunssum alsmede medewerkers van (voor)scholen en andere instellingen voelen zich in Brunssum zowel fysiek als ook emotioneel veilig.

Hoe te realiseren (aanpak)

Binnen de scholen wordt een schoolveiligheidsplan gehanteerd als onderdeel van het ARBO beleidsplan. Dat geldt ook voor een goedgekeurde RI&E (Risico-inventarisatie en –evaluatie) is een voor werkgevers verplicht middel om de gezondheid en veiligheid in het bedrijf (school) te bevorderen.

De gemeente Brunssum zet in op een veilige en schone omgeving in de stad (bij scholen en op andere drukke belangrijke punten (bv. stoplichten, zebrapaden).

Gezamenlijk zorgen we voor:

- Veilige speelplekken voor kinderen rondom scholen
- Veilige verkeerssituaties bij scholen, peuteropvang en winkelcentrum
- Voldoende agenten om de veiligheid te monitoren en garanderen
- Op scholen aandacht voor cyberpesten door gericht cursusaanbod, evenals aandacht voor roken en alcoholgebruik/drugsgebruik
- Actieve wijkagenten die daadwerkelijk in de wijk zichtbaar zijn
- Ouders en andere betrokkenen mede verantwoordelijk maken voor veiligheid (fysiek en emotioneel). Verder bezien hoe we de kinderen zelf een rol kunnen geven bij de handhaving van (verkeers)veiligheid.

Planning (tijdpad)	Planning wordt nog per LEA-jaar gemaakt.
Budget/ inzet van middelen (wie doet wat?)	In te zetten voor cursusaanbod (sociale vaardigheidstrainingen, cursus cyberpesten, cursus mediawijsheid, training 4 Kidz ed). Budgetten vrijmaken voor verkeersveilige situaties binnen de stad. Er is vanuit de Gemeente Brunssum voor de LEA per jaar een totaalbedrag beschikbaar dat over de 7 thema's verdeeld kan worden (zie hoofdstuk 7). Inzet van overige middelen vanuit het onderwijs c.q. overige partners wordt per thema bezien.
Wie is betrokken?/ wie moet worden betrokken?	Naast onderwijs, kinderopvang, peuteropvang en gemeente (onderwijs): - Gemeente (afd. openbare ruimte, ruimtelijke ordening en vastgoed, verkeer, wijkmanagers), - Betere Buren - Ouders, kinderen - Opleiders.
Andere noemens-waardige zaken	Verantwoordelijk: - BS Opstap - BS St. Franciscus - SBO Boemerang incl. Kinderopvang Humankind en Kinderopvang Parkstad

Thema 3: Talentontwikkeling

Ons uitgangspunt is dat elk kind talenten heeft. De gemeenten in Parkstad Limburg zijn gezamenlijk aan de slag met een aanpak Talentontwikkeling. Doel hiervan is dat we kinderen vanuit een stimulerende omgeving zo optimaal mogelijk helpen bij het ontdekken van hun eigenheid en (toekomstig) potentieel.

Bij dit thema talentontwikkeling passen ook brede vormen van cultuureducatie. Kunst en cultuur betekenen passie, plezier en persoonlijke ontwikkeling. Dit geeft kinderen eigenwaarde, verlegt grenzen, en is uitdagend. Door middel van kunst en cultuur kun je je uiten, meedoen en jezelf versterken. Cultuureducatie stimuleert kortom om te worden wie je bent (en waar je goed in bent) en past derhalve goed bij dit thema talentontwikkeling.

De kinderen zien talentontwikkeling vooral als het bezig zijn met talenten: sporten, muziek, kunst, talentenshow.

Doelstelling activiteit

Alle kinderen en jongeren, ongeacht hun capaciteiten, laten ontdekken waar hun interesses en talenten liggen en welke mogelijkheden deze talenten bieden voor hun eigen toekomst.

Opbrengst aan einde periode LEA

- De huidige activiteiten vanuit onderwijs, kinderopvang en peuteropvang in het brede kader van talentontwikkeling worden voortgezet.
- Kinderen zijn spelenderwijs aan de slag gegaan met activiteiten en beroepen die hun belevingswereld vergroten (kinderopvang, peuteropvang en onder bouw basisschool). Vanaf midden- en bovenbouw basisschool worden ook be zoeken gebracht aan bedrijven en instellingen, kunnen kinderen meelopen in bedrijven om beroepen te leren kennen.
- Vormen van cultuureducatie zijn vaste thema's op de scholen, zodat kinderen breed kunnen kennismaken met kunst en cultuur.

Hoe te realiseren (aanpak)

Alle gemeenten in Parkstad Limburg werken aan een "Aanpak Talentontwikkeling". Deze aanpak kan in deze LEA meegenomen worden. Dit betreft o.a.:

- Inventariseren bij onderwijs en kinderopvang/peuteropvang wat er al in het kader van Talentontwikkeling wordt uitgevoerd.
- Heisessie met partners om te inventariseren waaraan (aanvullend) behoefte is m.b.t. talentontwikkeling.
- Ontwikkelen uitvoeringsplan op hoofdlijnen en organiseren conferentie met partners vanuit onderwijs (voorscholen, primair onderwijs, voortgezet onder wijs), bedrijfsleven, etc.
- Opzetten en starten overlegstructuur inzake talentontwikkeling en ontwikkelen activiteiten.
- Aanvullend zullen ook andere onderdelen in het kader van Talentontwikkeling worden opgepakt, zoals:
- Cultuureducatie op scholen.

Planning (tijdpad)	Augustus 2019: inventarisatie reeds aanwezige activiteiten m.b.t. talentontwikkeling. Oktober 2019 : heisessie December 2019: conferentie; tevens startmoment project talentontwikkeling. 2020 -2022: opstellen en uitvoeren plan van aanpak (regionaal). Aan de slag met overige activiteiten in het kader van Talentontwikkeling.
Budget/ inzet van middelen (wie doet wat?)	Naast de lokale aanpak Talentontwikkeling in het kader van de LEA, loopt er ook het regionale plan "Talentontwikkeling". Deze regionale aanpak wordt zoveel mogelijk met gesloten beurzen gerealiseerd. Er is vanuit de Gemeente Brunssum voor de LEA per jaar een totaalbedrag beschikbaar dat over de 7 thema's verdeeld kan worden (zie hoofdstuk 7). Inzet van overige middelen vanuit het onderwijs c.q. overige partners wordt per thema bezien.
Wie is betrokken?/ wie moet worden betrokken?	Naast onderwijs, kinderopvang, peuteropvang en gemeente (onderwijs): ★ Gemeente (kunst en cultuur, sport/bewegen) ★ MKB, bedrijfsleven en overige werkgevers
Andere noemens-waardige zaken	Verantwoordelijk: ★ BS Trampoline ★ BS Opstap ★ BS Titus Brandsma incl. Kinderopvang Humankind en Kinderopvang Parkstad

Thema 4: Gelijke kansen

Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat kinderen met dezelfde talenten in het onderwijs niet altijd gelijke kansen krijgen. Hun kansen worden mede bepaald door het opleidingsniveau van de ouders of de steun die de ouders kunnen bieden. In plaats van kleiner, worden de verschillen soms groter als de kinderen naar school gaan.
Belangrijk knelpunt zijn de overgangen tussen de schoolsoorten. Een voorbeeld is dat kinderen van lager opgeleide ouders een verhoogd risico lopen op een keuze die geen recht doet aan hun kwaliteiten.
Wij willen onze inspanningen dan ook richten op het creëren van een omgeving waarin ieder kind dezelfde kansen heeft. Dit betekent dat:

- het voorzieningenniveau praktisch, overzichtelijk en goed toegankelijk is ingericht en hierdoor gelijke kansen worden bevorderd, met name voor kin deren die meer zorg of begeleiding nodig hebben;
- het aanbod breed gevarieerd is (sport, cultuur, kunst);
- het aanbod kwalitatief en integraal is;
- er vroegtijdig gesignaleerd wordt wanneer een kind of groep kinderen niet de kansen krijgt die ze nodig hebben.

Doelstelling activiteit

Alle Brunssumse kinderen krijgen ongeacht hun achtergrond de kans om het beste uit zichzelf te halen gedurende hun hele onderwijsloopbaan.

Opbrengst aan einde periode LEA

Alle leerlingen van de Brunssumse scholen worden gelijk behandeld. Elk kind heeft een uitstroomprofiel passend bij zijn of haar mogelijkheden.
Het toekomstperspectief is voor alle leerlingen van onze Brunssumse basisscholen gerelateerd aan het aanbod binnen de LEA gelijk. Er zullen verschillen zijn, zolang het uitstroomprofiel maar past bij de verwachting die we hebben van deze leerlingen.

Hoe te realiseren (aanpak)

(Voor-)Scholen en gemeente organiseren in gezamenlijkheid start- en schakelklassen waarbinnen het gelijke kansen-principe vorm krijgt.
Daar waar nodig, zijn er speciale voorzieningen waarbinnen kinderen krijgen wat ze nodig hebben voor een goede ontwikkeling.
Scholen voor primair- en voortgezet onderwijs dragen zorg voor een goede overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs.
De schakel- en starklassen en de speciale voorzieningen worden ingericht met specialisten c.q. werken samen met partners die nodig zijn.
Alle kinderen kunnen meedoen met sport, cultuur, schoolreis etc.

Inzet voorschoolse coach op de vroegscholen (conform beschreven aanpak in project Gelijke Kansen Alliantie).

Planning (tijdpad)	Startklas start in september 2019 op BS Meander. Schakelklassen zijn aanwezig op BS Meander. Continueren gedurende de komende twee jaren met evaluatie in 2021 (met de bedoeling door te ontwikkelen)
Budget/ inzet van middelen (wie doet wat?)	Budgetten worden door de onderwijsstichting en gemeente beschikbaar gesteld ten bate van het inrichten van start- en schakelklassen. Vanuit het armoedebeleid stelt de gemeente middelen beschikbaar via Stichting Leergeld (Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds), zodat alle kinderen kunnen meedoen. Culturele diversiteit is binnen de Brunssumse gemeenschap gemeengoed en wordt als zodanig ook verwerkt in het aanbod op onze scholen. Er is vanuit de Gemeente Brunssum voor de LEA per jaar een totaalbedrag beschikbaar dat over de 7 thema's verdeeld kan worden (zie hoofdstuk 7). Inzet van overige middelen vanuit het onderwijs c.q. overige partners wordt per thema bezien.
Wie is betrokken?/ wie moet worden betrokken?	Onderwijs, kinderopvang, peuteropvang en gemeente (onderwijs):
Andere noemens-waardige zaken	Verantwoordelijk: BS Meander BS St. Franciscus incl. Kinderopvang Humankind en Kinderopvang Parkstad

Thema 5: Duurzaamheid

Duurzaamheid is een breed thema.

Een goede toekomst voor onze kinderen begint met duurzaam of toekomst-bestendig onderwijs. Maar, wat verstaan we onder duurzaam onderwijs? Het is sowieso een heel breed begrip, waar veel onderwerpen onder vallen, zoals het schoolgebouw, de docent en de leerling zelf. Maar er is wel een heel duidelijke gemene deler: duurzaam onderwijs bereidt kinderen voor op hun deelname aan een duurzame en snel veranderende samenleving.
Het belangrijkste kenmerk van duurzaam onderwijs is 'voortdurende beweging'. Dat wil zeggen dat het zo flexibel is dat het gemakkelijk mee kan met demografische, sociale en technologische veranderingen.
Kenmerken van een duurzame school:

- voortdurende beweging
- originele lesvormen
- energiezuinige schoolgebouwen
- flexibele schoolgebouwen
- optimale inzet van ICT-oplossingen
- een toekomstbestendig lesprogramma
- flexibele organisaties
- veranderingsgezinde docenten
- leerlingen die klaar zijn voor hun toekomst

Bij toekomstbestendig onderwijs worden nieuwe technologieën ingezet om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Maar wel op manieren die veel verder gaan dan een digitaal schoolbord of een lesboek op een tablet. En er werken mensen die steeds opnieuw bereid zijn om veranderingen door te voeren, om zo de leerlingen

zo goed mogelijk voor te bereiden op de snel veranderende samenleving.

Een duurzaam schoolgebouw is dynamisch, heeft een divers ruimteaanbod, is energiezuinig, minimaliseert afval, is flexibel en multifunctioneel inzetbaar.

Kinderen zien duurzaamheid breed: zowel in relatie tot de onderwijsgebouwen (zonnepanelen etc), maar ook diverse milieu-thema's (zoals sorteren van afval, meer afvalbakken, fietsvriendelijke wegen).

Doelstelling activiteit	Een schoner milieu door duurzame energie- oplossingen, mensen die zich gewaardeerd voelen in hun werk en dat werk kunnen doen in een veilige omgeving in een veilige en meer duurzame samenleving.
Opbrengst aan einde periode LEA	Scholen en andere gemeentelijke gebouwen worden aan het eind van deze periode verwarmd en verlicht dmv duurzame energie. Deze gebouwen zijn frisse gebouwen met lage CO2 uitstoot. Afval wordt meer gescheiden en leerlingen worden in klimaatlessen goed voorbereid op de toekomst (zie ook thema 6). Inzet nieuwe toekomstbestendige lesmethoden in het onderwijs. Een duurzaamheidsleerlijn wordt opgestart.

Hoe te realiseren (aanpak)	♥ Investeren in meer duurzame gebouwen ♥ Onderzoeken in hoeverre gebouwen klimaatneutraal kunnen worden ♥ Klimaatlessen en lessen duurzaamheid op onze scholen ♥ Recyclen van afval; minder plastic verpakkingen ♥ Meer groen rondom gemeentelijke gebouwen en scholen ♥ Meer gebruik van duurzaam vervoer (o.a. meer op de fiets naar school)
Planning (tijdpad)	Doorlopend van januari 2020 t/m december 2023, waarbij een fasering van de aanpak van de activiteiten wordt aangebracht.
Budget/ inzet van middelen (wie doet wat?)	Financiële middelen ten bate van verhogen van duurzaamheid gebouwen: mogelijkheden externe financiering onderzoeken. Er is vanuit de Gemeente Brunssum voor de LEA per jaar een totaalbedrag beschikbaar dat over de 7 thema's verdeeld kan worden (zie hoofdstuk 7). Inzet van overige middelen vanuit het onderwijs c.q. overige partners wordt per thema bezien.
Wie is betrokken?/ wie moet worden betrokken?	Naast onderwijs, kinderopvang, peuteropvang en gemeente (onderwijs): ♥ Gemeente (afd. openbare ruimte, ruimtelijke ordening en vastgoed, verkeer, wijkmanagers), ♥ Betere Buren
Andere noemens-waardige zaken	Verantwoordelijk: ♥ BS Caleidoscoop ♥ BS Titus Brandsma incl. Kinderopvang Humankind en Kinderopvang Parkstad

Thema 6: Toekomst

De kinderen zien in het thema "toekomst" vooral zaken die zijn verbonden met het milieu: veel groen, zonnepanelen, recycling, autovrije zones. De partners zien het thema meer rondom gezondheid, bewegen en een frisse school.
Vanuit de invalshoek milieu zijn er veel raakvlakken met het thema 5: Duurzaamheid.

In deze LEA willen we het thema toekomst vooral oppakken vanuit een stabiele toekomst voor onze leerlingen. Vanuit het onderwijs kan een doorgaande leerlijn bijdragen aan deze stabiele toekomst.
Een doorgaande lijn betekent dat de leerling gedurende zijn schoolloopbaan een continuïteit ervaart in begeleiding en aanbod. Dit betreft zowel de jaren die hij/ zij doorbrengt op één bepaalde school of opleiding, als tijdens de overstap naar een andere school of opleiding, in het bijzonder de overstap van voorschool naar primair onderwijs en vervolgens van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs.

Een goede aansluiting houdt in dat er sprake is van een zogenaamde warme overdracht en van een voortzetting van onderwijs- en begeleidingsaanpassingen die blijkbaar goed werken bij de leerling.
Afhankelijk van mogelijkheden, wordt het aanbod van de diverse vakken aangepast aan het individuele niveau van de leerling. Dit geldt bij de overstap van de ene klas/ groep naar de volgende klas/ groep, en zou ook moeten gelden bij de overstap van de ene school naar een volgende school/ opleiding.
Een andere mogelijkheid is dat de leerling voorbereid wordt op de vervolgopleiding, bijvoorbeeld door deelname aan projecten op het voortgezet onderwijs terwijl de leerling nog in het primair onderwijs zit.
Deze doorgaande leerlijn kunnen we vanuit de voorscholen en basisscholen in integrale kindcentra (IKC) nog beter realiseren dan in de huidige brede scholen.

Doelstelling activiteit

Het thema toekomst verbindt vrijwel alle thema's uit de LEA: ieder thema is gerelateerd aan de toekomst.
Bij dit thema ligt de focus op: een solide basis voor een goede en veilige toekomst van het kind. De basis voor het toekomstbeeld voor het jonge kind ligt in het ontwikkelen van een Integraal Kind centrum. Een IKC is voor kinderen van 0-12 jaar dat de hele dag open is en een breed pakket van onderwijs en opvang aanbiedt. In een IKC wordt gewerkt vanuit 1 pedagogische visie en die de voorscholen en het primair onderwijs nog meer verbindt dan nu het geval is. Verder kunnen in een IKC ook andere voorzieningen als zorg, welzijn, cultuur en sport aangeboden worden, evenals vormen van zorg en ondersteuning voor leerlingen die dit nodig hebben.

Bij dit thema nemen we ook de toekomst van de huisvesting van de IKC-partners mee: hoeveel basisscholen hebben we in de toekomst nodig? Hoe ontwikkelen scholen zich in de toekomst en past de huidige huisvesting hierbij?
Kan een IKC in de huidige schoolgebouwen worden gerealiseerd?
Deze vragen nemen we mee in het op te stellen Integraal HuisvestingsPlan (IHP).
Hierbij zetten we in om –waar nodig- kinderen en gezinnen te ondersteunen binnen het onderwijs en in de thuissituatie.

Opbrengst aan einde periode LEA

- Alle kinderen gaan (zoveel mogelijk) naar regulier onderwijs. Aan de hand van een doorlopende leerlijn (van 2-18 jaar) behalen de kinderen een diploma, waarmee de uitstroom naar werk gerealiseerd kan worden.
- Een veilige omgeving, waarbij aandacht is voor preventie (o.a. weerbaarheid, cyberpesten (thema …).
- Ondersteuning vanuit CMWW, kinderopvang, peuteropvang, jeugdgezond heidszorg en gemeente waar nodig

Hoe te realiseren (aanpak)

- IKC: opstellen plan van aanpak voor 2 Brunssumse basisscholen om vanuit de huidige brede scholen door te groeien naar IKC's.
- Realiseren integraal huisvestingsplan (IHP) door de gemeente voor de periode 2020 – 2030, in samenwerking met de scholen, kinderopvang en peuterop vang, waarin de Onderwijshuisvesting ondersteunend is aan de doelen die wij met de partners willen bereiken (o.a. realiseren IKC).
- Realiseren van een doorgaande leerlijn van 2-18 jaar. Hierbij ook meenemen warme overdracht van PO naar VO en intensivering samenwerking met Compass/LVO.

Planning (tijdpad)

- Planning IKC: 2019: vaststellen plan van aanpak. Vanaf 2020: uitvoeren plan van aanpak.
- Planning IHP: voorbereiden IHP in 2019. IHP in 2020 gereed en vastgesteld door gemeente in samenwerking met de partners. Vanaf 2020 uitvoeren IHP, in samenwerking met de partners.

Budget/ inzet van middelen (wie doet wat?)

Opstellen Integraal Huisvestingsplan
Financiering: gemeente Brunssum (afd. Vastgoed).

Er is vanuit de Gemeente Brunssum voor de LEA per jaar een totaalbedrag beschikbaar dat over de 7 thema's verdeeld kan worden (zie hoofdstuk 7). Inzet van overige middelen vanuit het onderwijs c.q. overige partners wordt per thema bezien.

Wie is betrokken?/ wie moet worden betrokken?

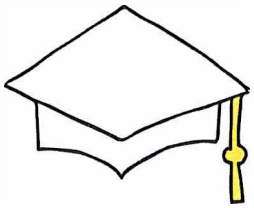
- Basisscholen
- Kinderopvang
- Peuteropvang
- Jeugdgezondheidszorg
- Gemeente Brunssum (onderdelen gezondheidszorg, ruimtelijke ordening/ vastgoed, sport/bewegen, onderwijs)
- Overige partners rondom gezondheid en bewegen en armoedebeleid.

Andere noemens-waardige zaken

Verantwoordelijk:

- BS Vlindertuin
- BS Boemerang / BS Meander
- BS Langeberg

Incl. Kinderopvang Humankind.

Thema 7: Onderwijs (inhoudelijk)

Het grootste deel van de Brunssumse kinderen en gezinnen doorloopt zonder ondersteuning de weg in het onderwijs. Toch is er ook een deel van de kinderen van 2-18 jaar dat extra ondersteuning nodig heeft. Ter info: 13% van alle Brunssumse jongeren van 0-18 jaar heeft een ambulante Jeugdhulpvoorziening.

Rondom het thema onderwijs en onderwijsinhoudelijk zijn veel gevarieerde onderwerpen benoemd.
De kinderen zien het thema onderwijs puur op de gebouwen. Moderne, schone, frisse gebouwen. Adequate en passende onderwijshuisvesting is inderdaad belangrijk om kinderen optimaal in hun ontwikkeling te stimuleren en hun talenten te ontplooien. Het Integraal Huisvestings Plan is hierin ondersteunend. Dit nemen we mee bij thema 6 (Toekomst).

De overige zaken die zijn aangedragen, passen ook bij het thema 4 "gelijke kansen": enerzijds kinderen voorbereiden op thema's die ze (wellicht) later nog op hun levensweg tegenkomen: ze een stevige basis meegeven, zodat ze stevig in hun schoenen staan voor de toekomst die voor hen ligt.

Verder zijn er diverse thema's aangedragen om kinderen die meer zorg of ondersteuning nodig hebben dit ook zo thuis-nabij-mogelijk aan te bieden

Doelstelling activiteit

We werken gezamenlijk aan de ontwikkeling van alle kinderen en jongeren, zodat ze opgroeien tot burgers die er bij horen en meedoen in de maatschappij waarin zij leven. Goed onderwijs (vanaf de voorscholen) vormt de sleutel tot ontplooiing, duurzaam werk en sociaal welzijn.

Kinderen doorlopen hun schoolloopbaan op reguliere (voor)scholen; waar nodig wordt extra ondersteuning ingezet om kinderen binnen het reguliere onderwijs te behouden (inzet coaches op de voorscholen, startklassen, schakelklassen, overige vormen van zorg en ondersteuning).

Als leerlingen extra ondersteuning nodig hebben, wordt deze goed, snel en laagdrempelig georganiseerd, zodat ze in een doorlopende leerlijn een startkwalificatie kunnen behalen en een duurzame, passende plek op de arbeidsmarkt vinden.

Onderwijs (incl. kinderopvang en peuteropvang) en vormen van zorg nog beter op elkaar aansluiten.

Opbrengst aan einde periode LEA

Onderdelen van de doorlopende leerlijn sluiten nog beter op elkaar aan; partners weten elkaar nog beter te vinden en onderwijs en zorg zijn nog beter op elkaar afgestemd, waarbij geldt:

1. Ieder kind heeft recht op passend onderwijs en passende ontwikkelmogelijkheden.
2. Het belang van het kind staat altijd voorop, systemen zijn daaraan ondergeschikt.
3. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor zorg, begeleiding en opvoeding. Onderwijs- en zorgprofessionals kunnen altijd een ondersteunende rol spelen.

Hoe te realiseren (aanpak)

- Onderzoeken aan welke weerbaarheidstrainingen behoefte is voor de leerlin gen en bezien in welke groepen deze trainingen passen.
- Preventieve logopedische screening / taalstimulering op alle voorscholen en basisscholen invoeren.
- Uitvoeren pilot "Preventieve aanpak Dyslexie" op de Brunssumse basisscholen.
- Team Jeugd dichtbij op de scholen, in ieder geval op de 2 lokaties waar we een IKC gaan opstarten.

Planning (tijdpad)

2019:

- Logopedische screening: in schooljaar 2019-2020 opstarten.
- Preventieve aanpak dyslexie: pilot in schooljaar 2019-2020 opstarten.

2020/2021:

- Bezien hoe team Jeugd dichterbij de scholen kan werken
- Organiseren weerbaarheidstrainingen voor de leerlingen van de basisscholen
- Voortzetten logopedische screening in schooljaar 2020-2021, na evaluatie met de voor- en vroegscholen.
- Voortzetten pilot preventieve aanpak dyslexie in schooljaar 2020-2021

2021/2022:

- Evaluatie pilot preventieve aanpak dyslexie.
- Weerbaarheidstrainingen voor alle leerlingen in groep 8 van de basisscholen

Budget/ inzet van middelen (wie doet wat?)

Logopedische screening: financiering vanuit gemeente (OAB-middelen)
Preventieve aanpak dyslexie: financiering vanuit gemeente (OAB-middelen)

Er is vanuit de Gemeente Brunssum voor de LEA per jaar een totaalbedrag beschikbaar dat over de 7 thema's verdeeld kan worden (zie hoofdstuk 7). Inzet van overige middelen vanuit het onderwijs c.q. overige partners wordt per thema bezien.

Wie is betrokken?/ wie moet worden betrokken?

- Basisscholen
- Kinderopvang
- Peuteropvang
- Gemeente Brunssum

Andere noemens-waardige zaken

Verantwoordelijk:

- BS Meander
- BS Caleidoscoop

Incl. Kinderopvang Humankind.

Hoofdstuk 5. Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Veel kinderen maken door een ongunstige thuissituatie minder kans op een succesvolle schoolloopbaan. Ze hebben als ze twee jaar zijn vaak al een achterstand in hun ontwikkeling. Niet alle ouders zijn in staat om hun kind goed te ondersteunen en stimuleren in hun ontwikkeling. Zonder extra steun beginnen hun kinderen dan met een achterstand aan het formele onderwijs (groep 3). Een achterstand die ze dan meestal niet meer inlopen en waar ze hun hele leven nadeel van ondervinden. Voor- en vroegschoolse educatie (vve) beoogt onderwijsachterstand van deze kinderen te voorkomen of te verminderen zodat ze meer kans hebben in het onderwijs. En met succes. Onderzoek laat zien dat kinderen die voorschoolse educatie hebben gevolgd een deel van hun (taal-)achterstand inhalen.
In Brunssum wordt Voorschoolse Educatie aangeboden op 6 locaties van de Peuteropvang van het CMWW.

Definitie VVE:

Het aanbieden van een speciaal, doelgericht ontwikkelingsstimulerend programma aan (doelgroep)peuters (2,5 tot 4 jaar) en (doelgroep)kleuters (groep 1 en 2 basisonderwijs). Doelgroepkinderen zijn kinderen die een risico lopen op (beginnende) onderwijsachterstanden op grond van minder gunstige sociale, culturele en economische thuisomstandigheden.

De bedoeling van VVE is het bieden van extra ontwikkelkansen voor doelgroepkinderen, maar ook niet-doelgroepkinderen kunnen profiteren van VVE.

In Brunssum is gekozen voor gemengde groepen (van doelgroep- en niet-doelgroepkinderen) omdat doelgroepkinderen in gemengde groepen meer profiteren van het VVE-aanbod dan in homogene groepen.

In hoofdstuk 2 heeft u ook de resultaten van het VVE-beleid van afgelopen periode kunnen lezen. Hierop bouwen we komende jaren verder.

Naam/ soort activiteit	**Thema: Voor- en Vroegschoolse educatie** Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is een onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Het doel van voor- en vroegschoolse educatie is kinderen met een risico op onderwijsachterstand (vanwege kenmerken in hun omgeving) een betere start te geven in groep 3 van de basisschool. Het brede Onderwijsachterstandenbeleid voor de periode t/m 2022 is in ontwikkeling en volgt binnenkort. Voor- en vroegschoolse educatie heeft betrekking op de volgende aspecten: - Gerichte toeleiding (vooral via consultatiebureaus) van doelgroepkinderen naar voorschoolse voorzieningen. - Extra kindplaatsen in voorschoolse voorzieningen voor kinderen die anders niet aan zo'n voorziening zouden deelnemen. - Structurele kwaliteit (ratio pedagogisch medewerkers - kind, professionalisering).

	- Proceskwaliteit, onder meer door gebruik te maken van een specifieke methode voor VVE. - Bevorderen van de ouderbetrokkenheid tussen ouders en pedagogisch medewerkers(bij voorschoolse voorziening/school en thuis).
Doelstelling activiteit	Het doel van VVE is het bieden van extra ontwikkelkansen voor doelgroepkinderen, maar ook niet-doelgroepkinderen kunnen profiteren van VVE. In Brunssum is gekozen voor gemengde groepen (van doelgroep- en niet-doelgroepkinderen) omdat doelgroepkinderen in gemengde groepen meer profiteren van het VVE-aanbod dan in homogene groepen.
Opbrengst aan einde periode LEA	Hoogwaardige voorschoolse voorzieningen, verbonden met het onderwijs, waarin alle jonge kinderen (doelgroep- en niet-doelgroepkinderen, met/zonder werkende ouders) 16 uur per week terecht kunnen. Aan het einde van de LEA periode zijn de taalprestaties van de (doelgroep) kinderen verbeterd. De integrale aanpak leidt ertoe dat de (doelgroep) kinderen individueel en in groepsverband adequate ondersteuning hebben gehad. De resultaten zijn verbeterd en elk kind wordt warm overgedragen naar het onderwijs dat aansluit bij de individuele mogelijkheden van het kind. De ouderbetrokkenheid is verbeterd en doorontwikkeld naar een vorm van partnerschap.
Hoe te realiseren (aanpak)	– Afstemmen en verbinden integrale aanpak rond het kind met ouders, alle ketenpartners en KOV/POV – Vroeg signalering en vroeg interventie voor alle kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar door het inzetten van coaches in alle groepen. – Het inzetten van een beleidsmedewerker / coach Kinderopvang conform de wettelijke eisen IKK – Ouders en (voor)school trekken als gelijkwaardige partners met elkaar op, met als gemeenschappelijk doel het optimaliseren van de ontwikkeling van het kind. Van ouderbetrokkenheid naar partnerschap. Het opstellen van een gezamenlijk plan voor elk kind. – Het verwerken van de ontwikkelresultaten en het partnerschap in de VVE monitor Nipia door KOV en POV, incl. Rupsjes. – Om elk kind de ondersteuning te bieden die nodig blijkt zullen vacatures binnen de POV ingevuld worden door HBO 'ers . – Logopedische ondersteuning en taalstimulering in de POV. – Aanbod van 16 uur VVE voor elk (doelgroep) kind vanaf 2,5 jaar. Een aanbod van 8 uur opvang voor elk kind van 2 jaar. – Vanuit het traject om in Brunssum IKC's te gaan realiseren (zie thema 6 Toekomst) zal ook worden bezien hoe het VVE-aanbod past in een IKC en hoe we dit in de toekomst willen inrichten samen met onze partners.
Planning (tijdpad)	2019: – Inzet Pedagogisch beleidsmedewerker / coach – Start NIPIA / VVE monitor – Warme overdracht voor elk kind – Inzet coaches vroeg signalering en vroeg interventie – Verbinding KOV en POV in werkwijze en begeleiding van het jonge kind; nader onderzoek/afstemming over aanbod.

	2020: - Logopedische ondersteuning - Aanbod van 16 uur VVE voor elk (doelgroep) kind vanaf 2,5 jaar gedurende 40 weken per jaar. - Aanbod van 8 uur peuteropvang voor elk kind van 2 jaar in de peuteropvang gedurende 40 weken per jaar. - Uitbreiden Nipia met andere partners die werken met doelgroepkinderen, incl. indicering door Jeugdgezondheidszorg. - Inzet HBO'ers in de voorscholen. Gehele LEA periode uitvoeren van de kwaliteitseisen IKK. Versterken van het partnerschap met ouders als regievoerders in de begeleiding van het kind. Sluitende aanpak binnen het knooppunt voorschoolse voorzieningen.
Budget/ inzet van middelen (wie brengt welke middelen/ inzet in?)	- Peuteropvang incl. 16 uur VVE via begroting CMWW, onderdeel peuteropvang (subsidie gemeente Brunssum via OAB-middelen). - Kosten coach voorscholen door gemeente Brunssum (OAB-middelen) - Kosten pedagogisch beleidsmedewerker: via begroting CMWW, onderdeel peuteropvang (subsidie gemeente Brunssum via OAB-middelen). - Logopedische screening c.q. taalstimulering (zie thema 7).
Wie is betrokken?/wie moet worden betrokken?	• KOV / POV, • ouders, onderwijs, toegangsteam Jeugd , JGZ , Xonar, RADAR • Gemeente Brunssum
Andere noemenswaardige zaken	Verantwoordelijke uitvoerder: CMWW, afdeling Peuteropvang. Vanuit het traject om te komen tot Integrale Kind Centra (zie thema 6) in Brunssum, zal bezien worden of en hoe de aanbieders van kinderopvang, gehuisvest in de brede scholen, ook vormen van VVE kunnen aanbieden.

Hoofdstuk 6. Overlegstructuur LEA

In voorgaande hoofdstukken is beschreven wat wij gezamenlijk met elkaar willen bereiken met deze LEA. Hoe gaan we dat doen?

Per thema is opgenomen wat we willen realiseren, incl. planning, wie we hierbij nodig hebben en welke financiële middelen dit vraagt.
Per thema is ook aangegeven welke scholen verantwoordelijk zijn voor welk thema (de schoolgerichte thema's).

Deze LEA is niet statisch. Dit betekent dat de acties gedurende de termijn van de LEA kunnen worden aangepast en aangevuld. Landelijke en lokale ontwikkelingen kunnen niet voorspeld worden, het is daarom van belang om de uitvoering de ruimte te geven om de agenda aan te passen daar waar nodig. Een goede samenwerking tussen alle partners op bestuurlijk en uitvoeringsniveau is een voorwaarde om dit te laten slagen. Om inzicht te krijgen in de voortgang monitoren wij jaarlijks waar we staan: wat hebben we gerealiseerd en waar gaan we mee verder?

Het monitoren van de voortgang van de LEA, willen wij zoveel mogelijk koppelen aan bestaande overlegstructuren:

- Jeugd- / Onderwijsplatform.
  Dit overleg, dat 4 keer per jaar plaats vindt, bestaat uit vertegenwoordigers vanuit basisonderwijs, voortgezet onderwijs, kinderopvang, peuteropvang, welzijn, jeugdgezondheidszorg en jeugd. Daarnaast is de gemeente vertegenwoordigd op bestuurlijk niveau (wethouders onderwijs en jeugd) en ambtelijk niveau (onderwijs en jeugd). In het JOP zijn de partners aanwezig met wie we hoofdzakelijk de LEA gaan uitvoeren. Bij het JOP kunnen ook gasten worden uitgenodigd.
  De LEA wordt een vast agendapunt van het Jeugd- en Onderwijsplatform (JOP). Het JOP bewaakt de voortgang van de LEA en dit overleg kan ingezet worden om uitgewerkte thema's met partners af te stemmen en te bespreken.

- Clusteroverleg basisscholen:
  Dit overleg is bedoeld voor de directeuren van de basisscholen Brunssum van Onderwijsstichting MOVARE. Ter bespreking van de LEA-onderwerpen, worden de 2 andere scholen van andere schoolbesturen (Benjamin en St. Franciscus (Innovo) aanvullend uitgenodigd.

- Projectgroep Jonge Kind
  In deze projectgroep zijn partners vanuit kinderopvang, peuteropvang, jeugdhulppartners (Xonar en Radar), jeugdgezondheidszorg en gemeente (onderwijs en jeugd) aanwezig om voorzieningen en afspraken rondom het jonge kind voor te bereiden.
  Indien nodig kunnen thema's in dit overleg worden uitgewerkt c.q. worden besproken.

- Integraal VVE-Koppelsoverleg
  Dit overleg bestaat uit alle VVE-koppels van alle Brunssumse basisscholen (excl. Benjamin) en alle peuteropvanglocaties. Afhankelijk van de agenda, sluiten de Jeugdgezondheidszorg en/of de coaches voorscholen ook aan.
  Thema's over de afstemming tussen voorscholen en vroegscholen kunnen in dit overleg worden besproken, evenals de uitvoering van VVE-beleid.
  Omdat de samenwerking met de kinderopvang m.b.t. de voorscholen een steeds grotere rol krijgt (zie ook hoofdstuk 3), willen wij de kinderopvang gaan betrekken bij dit koppelsoverleg.

Hoofdstuk 7. Financiën, monitoring en bestuurlijke paragraaf

7.1. Financiën

De uitvoering van de LEA vraagt om inzet van financiële middelen. Voor een belangrijk deel gaat het om inzet van reguliere middelen vanuit schoolbesturen, gemeente, rijksmiddelen en andere partners. De gemeente heeft per jaar een budget beschikbaar kunnen maken voor de LEA. Deels worden projecten ook uit de Rijksmiddelen voor het Onderwijsachterstandenbeleid gefinancierd. Deze middelen worden voor een groot deel ingezet voor ons VVE-beleid.

Het is van belang om slim samen te werken, optimale verbindingen en samenwerkingsconstructies te zoeken en op een zo efficiënt mogelijke wijze de middelen in te zetten. Ook kunnen we –waar mogelijk- externe financieringsmogelijkheden zoeken.

Er is vanuit de gemeente voor het jaar 2020 een bedrag van € 50.000,00 beschikbaar voor de LEA; te verdelen over de 7 thema's uit hoofdstuk 4. Voor de jaren 2021 en 2022 is per jaar een bedrag van € 30.000,00 beschikbaar, eveneens te verdelen over de 7 thema's. Deze middelen zijn in de gemeentebegroting 2020 opgenomen. Inzet van deze middelen verloopt via de Gemeente Brunssum. Wij verwachten dat bij de uitwerking en uitvoering van de thema's ook onze andere LEA-partners financiële middelen inzetten.

Financiering vanuit de gemeentelijke middelen Onderwijsachterstandenbeleid is benoemd voor de financiering van specifieke onderwijsprojecten. Deze middelen zijn aanvullend op de financiële middelen voor deze LEA en zijn –indien van toepassing- benoemd bij de betreffende thema's.

7.2. **Monitoring / jaarlijkse evaluatie.**

Deze LEA is bedoeld voor de periode 2019-2022. Jaarlijks zal via het Jeugd- een Onderwijsplatform worden geëvalueerd welke resultaten zijn bereikt met de thema's uit hoofdstuk 4. Indien nodig kunnen de activiteiten en/of de planning gemotiveerd worden bijgesteld.

7.3. **Bestuurlijke traject LEA**

Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven, is er geen wettelijke verplichting om de LEA door de gemeenteraad te laten vaststellen. De wet spreekt over het College van B&W als de gesprekspartner m.b.t. de LEA.

Bij de vaststelling van het Onderwijsachterstandenbeleid door de gemeenteraad, sturen wij de LEA ook aan de raad ter informatie. Zeker omdat deze documenten ook aan elkaar zijn verbonden.
De in de LEA opgenomen financiën, komen (deels) ook in het Onderwijsachterstandenbeleid terug.

De LEA wordt vanuit de gemeente door het college van B&W vastgesteld.
De concept-LEA is besproken met de werkgroep LEA, waarin de partners vanuit Onderwijs en Voorscholen zijn vertegenwoordigd. Verder is de concept-LEA besproken met alle schooldirecteuren van de Brunssumse basisscholen. Vervolgens is de LEA vastgesteld in het Jeugd- en Onderwijsplatform d.d. 23 september 2019.
De partners, genoemd in het voorwoord, hebben ingestemd met de LEA.
Daarna stelt het college van B&W de LEA vast.

Bijlage 1:

Onderstaand is de input door de 4 doelgroepen weergegeven tijdens de 4 bijeenkomsten.

→ 1e ronde: Input door de kinderen tijdens Kinderraadsvergadering d.d. 3 april 2019

→ 2e ronde: input door alle Brunssumse basisscholen (schooldirecteuren en Intern begeleiders) d.d. 9 mei 2019

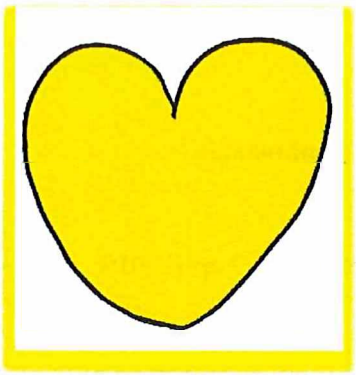
→ 3eronde: input door een afvaardiging van de ouders d.d. 27 mei 2019

→ 4e ronde: input door de professionals in het sociaal domein d.d. 13 juni 2019

Deze 4 sessies zijn aangevuld met input vanuit de gemeente (vanuit het brede sociale domein):

Gezondheid
(sport, bewegen, eten)

Kinderen

- Fruitbomen voor alle basisscholen.
- Johan Cruijff Veldje.
- Kunstgrasveldjes.
- Sportschool.
- Gezonde kooklessen op basisscholen.

Scholen

- Volkstuinen en fruitbomen voor alle basisscholen.
- Gezonde kooklessen en gezonde voeding op basisscholen.
- Faciliteren van gezonde excursies/uitstapjes (boerderij, fabrieken, supermarkten, etc).

Ouders

- Gezonde kooklessen met groente uit eigen tuin (moestuin/volkstuin)
- Faciliteren van gezonde excursies/uitstapjes (boerderij, fabrieken, supermarkten, etc.).

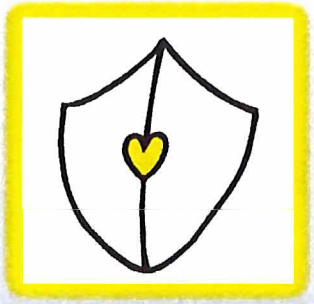
Samenwerkingspartners

- Meer van binnen naar buiten; lessen en activiteiten buiten organiseren; zowel bij kinderopvang als scholen. Vanaf 0 jaar.
- Beweegonderwijs binnen school; combinatiefunctionarissen ondersteuning leerkracht bij gezonde school.
- Combinatiefunctionarissen JOGG/Riskcare handhaven en uitbreiden.
- Gezonde basisschool van de toekomst: ivm positieve ervaringen verbreden (voorbeeld Langeberg beweegschool).
- Volkstuin/moestuin voor jeugd met ondersteuning van Betere
  Buren voor groot onderhoud.
- Vanaf 0 jaar: sport instuif voor alle kinderen in Brunssum; chillclub.
- Waterpunten.
- Voorlichting geven over positieve gezondheid in samenwerking met scholen en ouders (Jeugdgezondheidszorg).

Gemeente

- Zelf eten bereiden: een broodje gezond kun je zelf maken, een pizza ook.
- Slim verbinden gezondheid en duurzaamheid.
- Lessen over gezonde voeding.
- Gezonde basisschool van de toekomst.
- Beweegonderwijs binnen de school.

Veiligheid

Kinderen

- Meer letten op glas, roken en drugs.
- Speelplekken voor kinderen.
- Veilige verkeerssituatie bij scholen, peuterspeelzalen, winkelcentrum.
- Oefeningen in heel Brunssum van evacueren en met het luchtalarm oefenen kan ook met andere noodsituaties.
- Natuur zonder plastic: meer prullenbakken; meer bankjes, meer speeltuintjes, meer hekken, minder uitlaatgassen, de honden aan de lijn.
- Meer zebrapaden; op grote wegen meer flitspalen en meer drempels waar nodig.
- Voldoende agenten; criminaliteit moet weg.
- Voldoende fietspaden in het centrum.
- Kijken hoe politie reageert op terrorisme; meer trainingen en oefeningen; meer controleren op scholen-parkeerplaatsen.

Scholen

- Niet geprioriteerd.

Ouders

- Aandacht voor gebruik social media; cyberpesten.
- Aandacht op basisscholen voor glas, roken, drugsgebruik.
- Speelplekken.
- Veilige verkeerssituatie.
- Meer controle vanuit gemeente.

Samenwerkingspartners

- Les geven over veiligheid.
- Wijkagenten actief.
- Sociale veiligheid, o.a. pesten.
- Kinderen rol geven bij veiligheid; continu.
- Verkeersacties; fietsacties organiseren voor kinderen.
- Verantwoordelijkheid ouders bij veiligheid.
- Samenwerking met kinderopvang.

Gemeente

- Kinderen laten kennismaken met asielzoekers/inburgeraars: kennis laten maken met andere culturen en ook het fenomeen "vluchteling".
- Meer aandacht voor gevolgen social media, o.a. pesten online, sexting, contacten die onveilig kunnen zijn.

ntwikkeling

Kinderen

- Sporten in een multifunctionele sporthal.
- Aanbod van muziekscholen en muziekverenigingen; BMX-baan in het bos (Schutterspark).
- Kinderkopje in de krant; natuur-run voor kinderen; uitdagende speelplaats; er moeten meer middelbare scholen komen en meer sportverenigingen.
- Kookacademie.
- Kunstatelier.
- Talentenshow (1x per jaar, in de zomer in het openluchttheater, gratis).
- Natuurkoepel.
- Toekomst (talent gericht op je toekomst; meer sport; meer buiten; meer muziek).

Scholen

- Eigen talentontwikkeling gericht op toekomst.
- Extra aanbod voor na-school in het kader van talenten.
- Kind ontdekt: wie ben ik; zelfredzaam; zelfkennis.

Ouders

- Kunstaanbod in brede zin.
- Talentenshow.

- Talentontwikkeling gericht op toekomst.

Samenwerkingspartners

- Ontschotting onderwijs en kinderopvang.
- Snuffelstages; contact met brede werkveld.
- Rol Pedagogisch Medewerker KOV in onderwijs.

Gemeente

- Cultuureducatie als middel (theater, muziek/dans en beeldende kunst).
- Eigen talentontwikkeling.
- Kinderen wegwijs maken op de arbeidsmarkt: meer kennis van beroepen en bedrijven.

Gelijke Kansen

Kinderen

- Zwervers krijgen werk, geld, eten, drinken en opvang.
- Schakelklassen.
- Sport.
- Speciale school (voor wie school niet heeft afgemaakt of niet naar school kan).
- Veiligheid.
- Aandacht.
- Omgaan met dyslexie.
- Overgang naar het voortgezet onderwijs.
- Werklozen werk aanbieden, klusjes laten doen en dan wat klein geld geven.
- Hoe komt de gemeente aan dit geld: spullen verkopen, legale veilingen, sponsoren, belangrijke mensen.
- Wat doet de gemeente goed: voedselbanken.
- Wat doet de gemeente fout: de gemeente geeft mensen niet vaak een 2e kans.

Scholen

- Schakelklassen.
- Omgaan met dyslexie.
- Overgang naar het Voortgezet Onderwijs (o.a. Compass).
- Extra zorg en aandacht voor leerlingen.
- Specialisten in de klas (gelijke kansen alliantie).
- NT2.

Ouders

- Extra zorg en aanbod door middel van:
  - Leerkracht en klasse-assistent in de klas
  - Schakelklassen.
- Gelijke kansen voor iedereen; arm en rijk.

Samenwerkingspartners

- Gesprekken met ouders over doorgaande ontwikkeling.
- Schakelklassen en startklassen voor onderwijs in de buurt.
- Quiet community; aanpak armoede Parkstad.
- Doorgaande lijn in samenwerking met alle partners.

Gemeente

- Aandacht voor culturele diversiteit

Duurzaamheid

Kinderen

- Voer actie: spullen die nog werken, inleveren. Deze worden verkocht. Dit wordt aan een goed doel gegeven. Met het geld worden de scholen duurzamer gemaakt.
- Recyclen.
- Moestuin, leeshoek, chillplek op schoolplein, sensors, meer natuur.
- Meer afval sorteren.
- Windenergie.
- Zonne-energie vanuit zonnepanelen op het schoolgebouw.
- Zonnepanelen, dubbel glas, oude kozijnen vervangen, kleinere parkeerplaatsen, fietsvriendelijkere wegen.
- Gekleurde prullenbakken, windmolens, met alle scholen Brunssum schoonmaken.
- Anders denken (klimaat; wat zien we?).
- Minder afval op schoolplein.
- Supermarkten in Brunssum: minder plastic verpakkingen, plastic zakjes duurder maken.

Scholen

- Zonne-energie vanuit zonnepanelen op het schoolgebouw.

Ouders

- Duurzame schoolgebouwen.
- Gescheiden afvalinzameling op scholen (recycle bakken).
- Meer natuur (groen) rondom de scholen.

Samenwerkingspartners

- Frisse schoolgebouwen (let op CO2 uitstoot in klaslokalen).
- Met de fiets / te voet komen binnen 500 m.
- Voorbeeldgedrag van ouders is belangrijk.
- Meer groen op speelterrein en meer uitdaging.
- Aansluiten bij Brunssum Brandschoon.
- Voorlichting RD4 op scholen.

Gemeente

- Bewustwording afvalprobleem. Tip: combineren met gezond eten (verse bereiding = minder afval én gezonder).

Onderwijs(inhoudelijk)

Kinderen

- Oude schoolgebouwen; onderhouden; kleur.

Scholen

- Facilitering voor innovatie en een deel digitalisering, in geld of personeel.
- Klimaatbeheersing op scholen.
- Zorg en onderwijs samen, o.a. mbt gedrag.
- Meer partners in de scholen mogelijk maken (bv. logopedie, maatschappelijk werk, ergotherapie).
- Zorg voor gedrag.
- Standaard op elke school: aanbod kiezel-druppels en rots-watertrainingen (voor alle leerlingen in een groep). Analoog aan Marietje Kessels project; 10 lessen op school).
- Screening onderbouw dyslexie door logopedist.
- Kinderen met "Nederlands als 2e taal" op eigen school; geen taalschool.
- Team Jeugd gemeente Brunssum dichterbij school (standaard tijd op de school aanwezig; spreekuur).
- Aandacht voor hoogbegaafdheid (financiële middelen voor materialen en deskundige begeleiding).
- Dyslexie op de kaart zetten ism schoollogopedie.
- Schoolzwemmen handhaven in groep 4 en evt. uitbreiden (evt. na schooltijd)

Ouders

- Samenwerking scholen voor specifieke zorg (weerbaarheid en hoogbegaafdheid). Samenwerking tussen scholen onderling. En samenwerking tussen gemeente en individuele scholen.
- Schoolzwemmen, cultuur, muziek en onderwijs. Kost geld, maar is belangrijk.
- Team Jeugd dichtbij (logopedie, ergotherapie, dyslexie; maatwerk). Quick is must!

Samenwerkingspartners

- Goede gebouwen, waarin binnen- en naschoolse activiteiten plaatsvinden voor zorg, cultuur, etc.
- Startklas in samenwerking met voorschoolse voorzieningen.
- Maatwerk, kindgericht.
- Integraal Kind Centrum (IKC).
- Zorg en onderwijs samen; samenwerking met kinderopvang (denk aan KDV+ / BSO+).
- Team Jeugd gemeente Brunssum dichterbij school.

Gemeente

- Cultuureducatie als middel tot ontplooiing (muziek/dans, theater, beeldende kunst.
- Aandacht voor (laag)geletterdheid van de ouders.
- Plezier!
- Durf meer te bespreken! Laagdrempelig.
- Meer mogelijkheden benutten in regulier onderwijs; meer maatwerk.
- Team Jeugd dichterbij scholen: 1 of 2 keer per week RTO-tijd.
- Relaties: wat zijn gezonde relaties? Hoe ga je relaties aan?
- Jeugd Sportfonds; Stichting Leergeld.

Toekomst

Kinderen

- Wij willen in de toekomst in een gezonder en schoner milieu leven.
  Gezonder en schoner (meer recyclen, meer prullenbakken met klep in de natuur (Schutterspark, Vijverpark, Brunssumerheide), sigaretten alleen verkopen in tabakszaak en duurder maken; elektrische auto's goedkoper; in groep 1 kids stimuleren meer lopen/fietsen.
- Gezonde omgeving (autovrije zones, promoten elektrische auto's).
- Groene golven, minder inbraken (meer camera's plaatsen in straten), meer controle telefoongebruik op de fiets door wijkagenten.

Scholen

- Gezonder en schoner milieu (o.a. Emmapark is niet schoon).
- In de toekomst in een gezonder en schoner milieu leven; o.a. meer recyclen, meer prullenbakken met klep in de natuur (Schutterspark, Vijverpark, Brunssumerheide); in groep 1 kids stimuleren om meer te lopen/fietsen.

Ouders

- Meer bewegen, dus meer buiten.
- Meer "lief wild"(bv. schapen) in de parken in Brunssum; spreekt kinderen aan.
- Gezonder en schoner milieu en recycling.
- Meer plastic scheiden.
- Faciliteren dat bedrijven ook meer kunnen (moeten?) recyclen.

Samenwerkingspartners

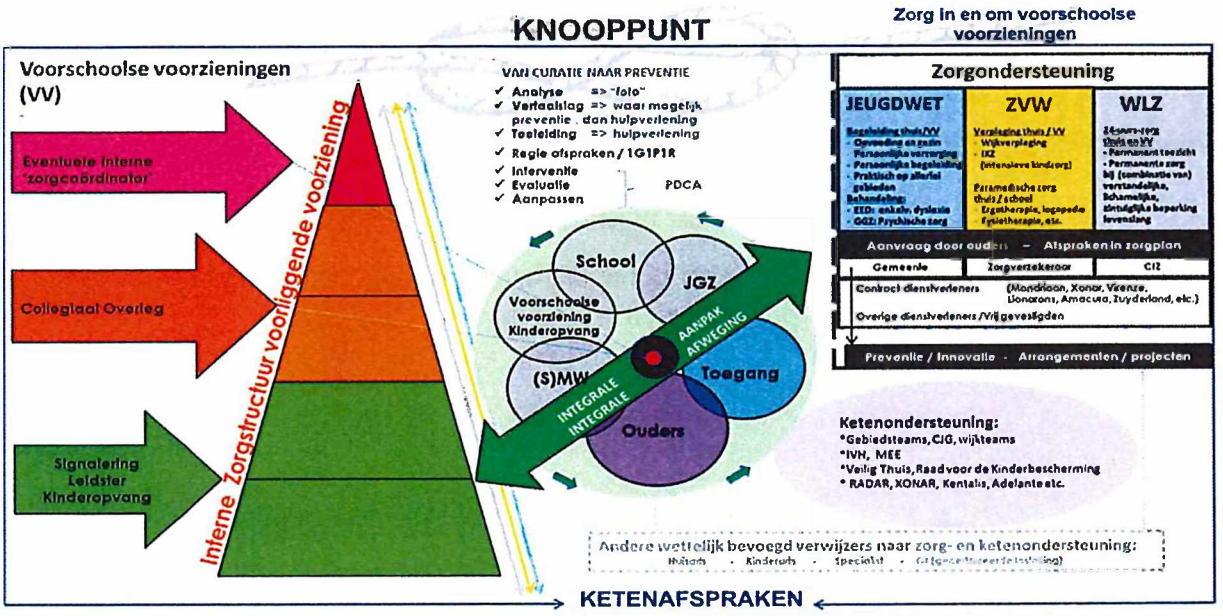
- Speeltuinkaart beschikbaar voor scholen en opvang.
- Meer bewegen én gezonde voeding.
- Frisse school.
- Integraal Kind Centrum (IKC).

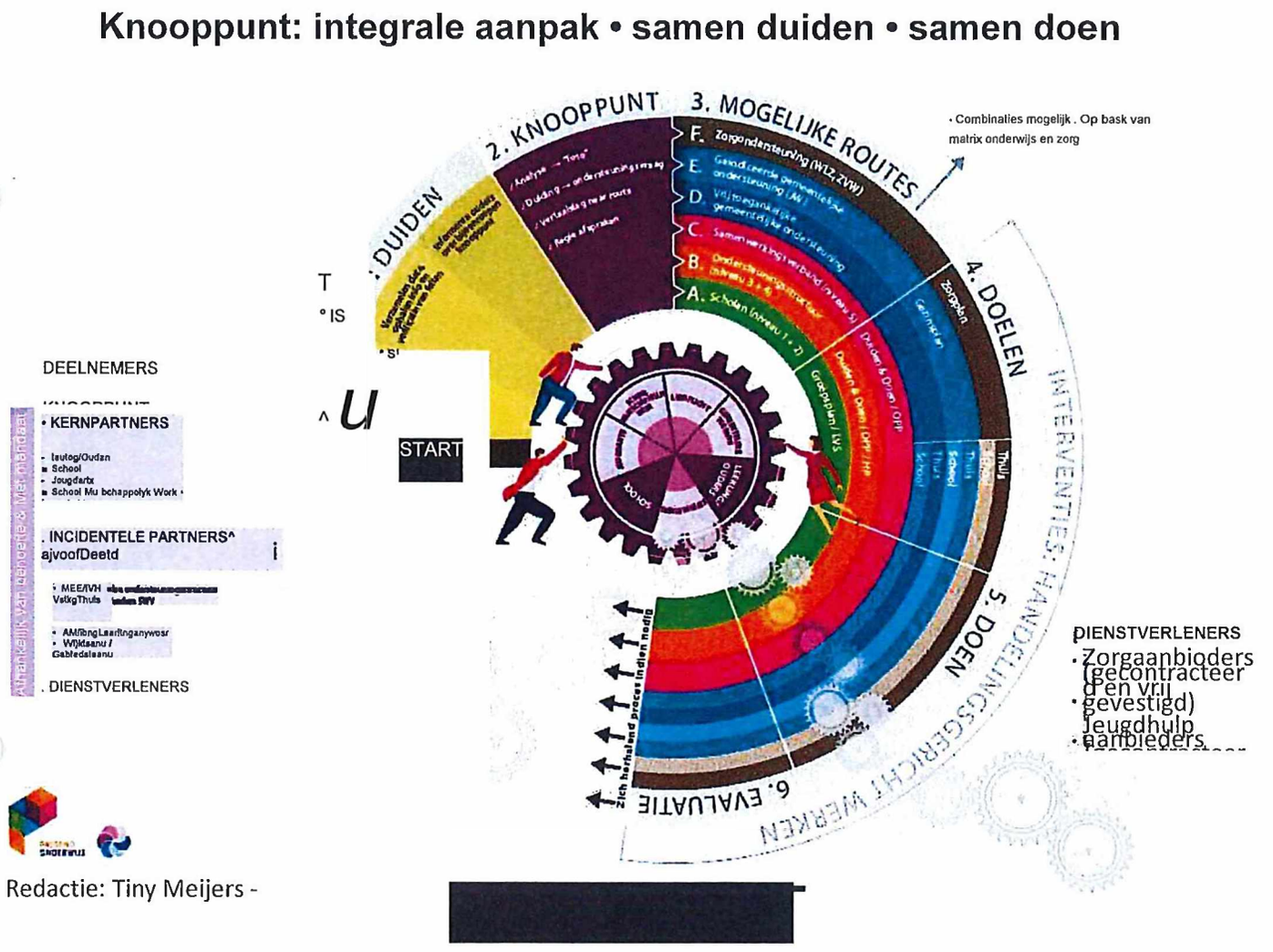
Gemeente

- Insteken op meer ouderparticipatie (activiteiten ouder én kind).
- Inzetten op preventie, denk aan Sofa-training en weerbaarheidstraining. Aanbieden aan hele klas op school.

Bijlage 2: Knooppunt voorschoolse voorzieningen (kinderopvang/peuteropvang)

Bijlage 3: Knooppunt primair onderwijs

Bijlage 5

Bronnen & begrippen

Onderstaand wordt een toelichting gegeven op gehanteerde bronnen, uitgangspunten en rekenmethodieken.

Primair Onderwijs

- basisonderwijs (bo) voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar
- speciaal basisonderwijs (sbo) voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar voor wie vaststaat dat een zodanige orthopedagogische en orthodidactische benadering aangewezen is, dat zij op een speciale school voor basisonderwijs moeten worden opgevangen
- speciaal onderwijs (so) voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar met een handicap, stoornis of ziekte die speciale zorg nodig hebben
- voortgezet speciaal onderwijs (vso) voor kinderen van 12 tot en met 20 jaar met een handicap, stoornis of ziekte die speciale zorg nodig hebben

Voortgezet Onderwijs

Het voortgezet onderwijs (vo) in Nederland komt na het Primair Onderwijs en bereidt een leerling voor op het Hoger Onderwijs of het Middelbaar Beroepsonderwijs. Het Voortgezet Onderwijs bestaat uit:

- Praktijkonderwijs (Pro), bedoeld voor leerlingen van 12 tot 20 jaar, zonder vaste opleidingsduur
- voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo), dat 4 jaar duurt
- hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo), dat 5 jaar duurt
- voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo), dat 6 jaar duurt

Leerlingenaantallen (huidig)

Aantal leerlingen op teldatum 1.10.2019 zoals geregistreerd in het Basisregister Onderwijs (BRON). Conform DUO onderwijsdata 02: “Leerlingen BO in bron 2019-2020”.

Leerlingenprognoses

In het IHP zijn de prognoses van de locaties (speciaal) basisonderwijs van de gemeente Brunssum gehanteerd die in juli 2019 door Pronexus zijn opgesteld (2019-2039). Bij de berekeningen is door Pronexus gebruik gemaakt van het softwarepakket G4PRO. Dit programma voldoet aan het “Programma voor het opstellen van leerlingenprognoses” van de VNG.

Herkomst leerlingen

Het aantal leerlingen per schoolvestiging in het primair onderwijs, naar herkomst van de leerlingen (postcode, woonplaats, gemeente) op teldatum 01.10.2019. Conform DUO onderwijsdata 03. Leerlingen po per gemeente, postcode leerling en leeftijd.

Gebouwomvang onderwijs m² bvo

De gebouwomvang onderwijs in vierkante meters bruto vloeroppervlak (bvo) is de oppervlakte exclusief de ruimten die verhuurd zijn aan kindpartners. Deze gegevens zijn in het IHP opgenomen conform gegevens schoolbesturen, peildatum april 2020. Geplande nieuwbouw en renovatie van locaties na deze datum zijn niet opgenomen in de bestaande situatie van voorliggend IHP.

RO groep Zuid
Postbus 3086, 6202 NB Maastricht
Wilhelminasingel 58, 6221 BK Maastricht
T 043 – 350 00 50, F 043 – 325 72 12
info@rogroep.nl, www.rogroep.nl

RO groep Eindhoven
Videolab, 1e verdieping
Torenallee 20, 5617 BC Eindhoven
T 040 –243 83 41

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Brunssum

RO groep
van waardevol
naar waardevast

Inhoudsopgave

1 Inleiding **4**
1.1 Aanleiding 5
1.2 Status en totstandkoming 5
1.3 Leeswijzer 6

2 Onderwijs & opvang **7**
2.1 Demografie 8
2.2 Onderwijs 9
2.3 Bewegingsonderwijs 10
2.4 Kinderopvang 11
2.5 Functionele en gebouwelijke scan 11

3 Algemeen kader **13**
3.1 Maatschappelijk 14
Naar participatiesamenleving en aanspreken vereende krachten 14
Meer initiatief bij de burger 14
Verbinden 14
Duurzaamheid breed gedragen 14
3.2 Gemeentelijk 15
Gemeente voelt zich verantwoordelijk 15
Relatie met sociaal domein 15
Samen werken aan duurzame samenleving 15
3.3 Wettelijk (wet- en regelgeving) 15
Gedeelde verantwoordelijkheid 15
Gemeentelijke verordening als vangnet 16
Maatschappelijke vraagstukken 17
Een eerlijke balans 19
Goede financiële randvoorwaarden 19

4 Strategische thema's **21**
Thema 1. Gezondheid 23
Thema 2. Veiligheid 23
Thema 3. Talentontwikkeling 24
Thema 4. Gelijke kansen 24
Thema 5. Duurzaamheid 25
Thema 6. Toekomstbestendig inhoudelijk, in maat en bedrijfsvoering 25

5 Ordeningsprincipes **27**
Principe 1: Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen 28
Principe 2: Bereikbaar verspreid over de gemeente 29
Principe 3: Toekomstvast met een scope van dertig jaar 30
Principe 4: Ruimte (laten) voor pluriformiteit 31

6 Huisvestingsscenario's **32**
Algemeen 33
Gebied A: Brunssum-West (De Vlindertuin, Sint Franciscus, GB Benjamin) 35
Gebied B: Brunssum-Noord (Titus Brandsma, De Caleidoscoop) 37
Gebied C: Brunssum-Centrum (De Opstap, De Trampoline) 40
Gebied D: Brunssum-Oost (Meander, SBO De Boemerang) 42
Gebied E: Brunssum-Zuid (Langeberg) 45

7 Uitvoeringsplan **48**
7.1 Businesscase: Gebied D. Brunssum-Oost 50
7.2 Businesscase: Gebied E. Brunssum-Zuid 51
7.3 Businesscase: Gebied B. Brunssum-Noord 53
7.4 Businesscase: Gebied A. Brunssum-West 55

8 Financiële vertaling **57**
8.1 Aan de basis – de VNG-normstelling 2018, bijstelling 2021 58
8.2 Ambitie: Realiseren Toekomst georiënteerd en relevante voorzieningen 59
8.3 Tariefstelling Brunssum 59
8.4 Renovatie als voorziening in het kader van Zorgplicht 60
8.5 Verduurzaming bestaand gebouw 61
8.6 Uitvoeringsagenda 2020-2026 en financiële consequenties 62

9 Implementatie **64**

10 Bijlagen **66**
Bijlage 1. Informatiefundament
Bijlage 2. Functionele en gebouwelijke scan (matrix)
Bijlage 3. Intentieverklaring IKC Brunssum
Bijlage 4. Lokale Educatieve Agenda
Bijlage 5. Bronnen en begrippen

1
Inleiding

1.1 Aanleiding

De schoolbesturen[1], kindpartners[2] en de gemeente Brunssum zijn zich bewust van de continu veranderende maatschappij en werken gezamenlijk aan een sterk onderwijsklimaat in de gemeente. Kinderopvang en basisonderwijs hebben, als voorzieningen waar de jeugd zich ontwikkelt, een belangrijke funderende rol in die maatschappij. Dit vraagt van schoolbesturen en hun partners dat zij actief bezig zijn met de optimale voorbereiding van de kinderen op de maatschappij van vandaag en die van morgen. De gemeente heeft, vanuit haar wettelijke plicht, een belangrijke rol in de facilitering van het onderwijs in de vorm van passende onderwijshuisvesting.

Ten behoeve van een goede onderwijskwaliteit en een gezonde en verantwoorde bedrijfsvoering is het wenselijk dat de onderwijshuisvesting qua maat, spreiding en inrichting past bij de behoeften in de verschillende gebieden en de onderwijskundige visie van de schoolbesturen en kindpartners voldoende ondersteunt. De uitdaging is te groeien naar een situatie waarin scholen in vorm en concept passen bij hun omgeving; op logische plekken gesitueerd, in goede toekomstbestendige gebouwen, met duurzaam perspectief op instandhouding en waar mogelijk en gewenst in samenwerking met flankerende partners in het educatieve netwerk en/of de buurt. Uiteraard aansluitend bij de inhoudelijke ontwikkelingen rondom het kind.

1.2 Status en totstandkoming

Van april 2020 tot en met december 2020 hebben partijen in gezamenlijkheid gewerkt aan een integraal huisvestingsplan voor de gemeente Brunssum (IHP Brunssum), geformuleerd voor de periode tot 2035. Concreet en gedetailleerd voor de komende vier jaar, met een doorkijk voor de elf daaropvolgende jaren. Het plan is tot stand gekomen onder regie van een projectgroep bestaande uit de schoolbesturen, -directeuren, kindpartners en een afvaardiging van de gemeente Brunssum, met ondersteuning van adviesbureau RO groep.

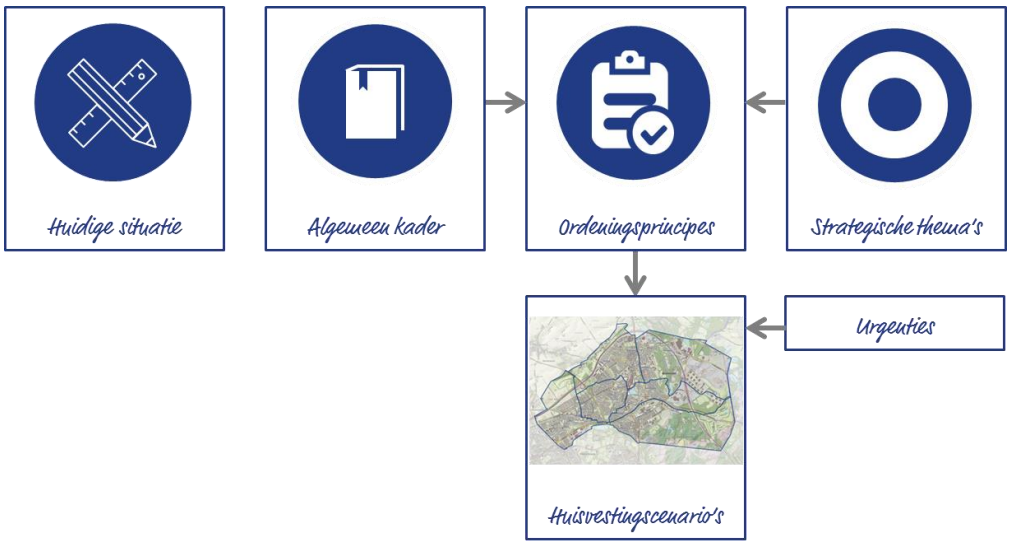
Voorliggende rapportage vormt de afsluiting van het IHP Brunssum. Het informatiefundament, onderdeel van en als bijlage toegevoegd aan de rapportage, geeft inzicht in de huidige situatie van het primair en voortgezet onderwijs in de gemeente Brunssum. Aan de basis van dit integraal huisvestingsplan ligt een gezamenlijke, door partijen gedeelde opvatting over kwaliteit en toekomst van het onderwijs en maatschappelijke dienstverlening, vertaald in strategische thema's. De thema's zijn gebaseerd op de Lokale Educatieve Agenda (LEA), voor de periode 2019-2022 vastgesteld door het College en de gemeenteraad.

[1] Onderwijsstichting MOVARE, Stichting INNOVO en Vereniging tot Stichting en Instandhouding van scholen met de bijbel op Gereformeerde Grondslag zijn betrokken bij de uitwerking van het IHP Brunssum.

[2] Humankind, Kinder Opvang Parkstad en Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk zijn betrokken bij de uitwerking van het IHP Brunssum.

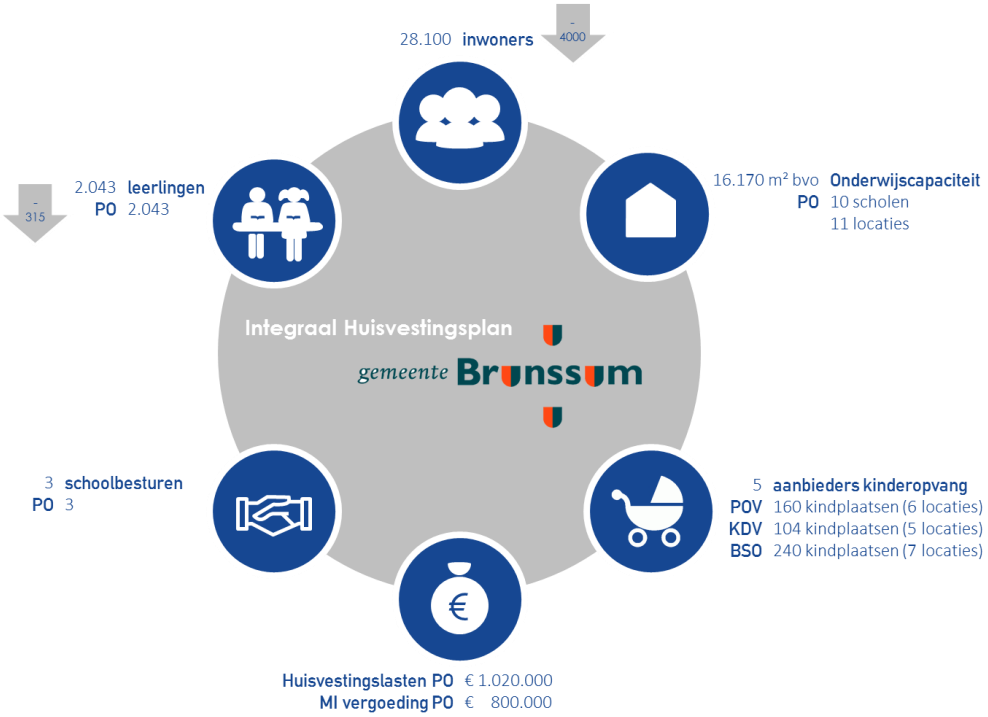
1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 is een samenvatting van de huidige situatie, gebaseerd op het informatiefundament Brunssum. In hoofdstuk 3 worden de kaders en uitgangspunten op maatschappelijk, gemeentelijk en wettelijk vlak geschetst. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de gezamenlijke visie van de schoolbesturen, kindpartners en gemeente, beschreven in strategische thema's. Deze zijn gebaseerd op eerder gemaakte afspraken in de Lokale Educatieve Agenda. In hoofdstuk 5 zijn de ordeningsprincipes voor huisvesting benoemd, gericht op het formuleren van te nemen maatregelen in de onderwijshuisvesting. Hoofdstuk 6 schetst de huisvestingscenario's van de diverse onderwijslocaties. In hoofdstuk 7 is een uitvoeringsplan geformuleerd, waarin vier verschillende businesscases zijn uitgewerkt. Hoofdstuk 8 beschrijft de financiële vertaling van het IHP Brunssum. Tot slot geeft hoofdstuk 9 aandachtspunten bij het implementeren van de voorgestelde ontwikkelingen.

2 Onderwijs & opvang in Brunssum

De bestaande situatie van onderwijs en opvang in de gemeente Brunssum is nauwkeurig in beeld gebracht. In het opgestelde informatiefundament, zie bijlage 1, zijn de demografische gegevens, ontwikkelingen en kwantitatieve gegevens voor de gemeente Brunssum gebundeld. Daarbij is aandacht voor leerlingenaantallen, verwachte groei en krimp, gebouwelijke kenmerken, en normatieve ruimtebehoefte in relatie tot beschikbare gebouwcapaciteit. Voorliggend hoofdstuk is een samenvatting van de bestaande situatie.

2.1 Demografie

Het bevolkingsaantal van de gemeente Brunssum is de afgelopen 15 jaar met ongeveer 1.675 inwoners afgenomen tot circa 28.100 inwoners op 1 januari 2020. Naast de daling van het aantal inwoners kan worden opgemerkt dat het aandeel inwoners vanaf 45 jaar geleidelijk is toegenomen en het aandeel jongeren (tot 15 jaar) is afgenomen; vergrijzing en ontgroening. Het aantal 0 tot 4 jarigen is fors gedaald. De verwachting is dat de daling van het aantal inwoners nog een tijdje doorzet, tot 27.100 inwoners in 2024 en 24.100 inwoners in 2036.

Dit leidt tot een afnemende basisgeneratie[3] van de gemeente Brunssum. Van het huidige bevolkingsaantal zijn ongeveer 1.940 kinderen in de basisschoolleeftijd, het leeftijdsdeel voortgezet onderwijs kent een omvang van circa 1.275 leerlingen. Daarmee is in Brunssum het aantal 4-12 jarigen de afgelopen jaren met 11 procent afgenomen, het aantal 12-18 jarigen is met 12 procent afgenomen *(bron: DUO, periode 2015-2020)*.

[3] Aantal schoolgaande kinderen dat woonachtig is in de gemeente Brunssum.

2.2 Onderwijs

Primair onderwijs

Verspreid over de gemeente Brunssum wordt momenteel op tien locaties primair onderwijs aangeboden, die gezamenlijk een ruimtecapaciteit van 16.170 m² bvo omvatten. Daarbij is sprake van negen scholen voor regulier basisonderwijs (met één dislocatie) en één school voor speciaal basisonderwijs. De scholen vallen onder het bevoegd gezag van schoolbesturen Movare, Innovo en Vereniging tot Stichting en Instandhouding van scholen met de bijbel op Gereformeerde Grondslag.

Gezamenlijk bieden zij op teldatum 01.10.2019 aan 2.043 leerlingen basisonderwijs (2.035 leerlingen op teldatum 01.10.2020). De afgelopen 15 jaar heeft een daling van 445 leerlingen plaatsgevonden (circa 19 procent). Conform prognoses van Pronexus ((juli 2019) daalt het leerlingenaantal de komende 15 jaren nogmaals met 16 procent.

Basisschool	Bevoegd gezag	Denominatie	01.10.2019	01.10.2020
Titus Brandsma	Movare	Rooms-Katholiek	191 leerlingen	174 leerlingen
SBO De Boemerang	Movare	Rooms-Katholiek	95 leerlingen	95 leerlingen
Meander	Movare	Algemeen bijzonder	232 leerlingen	236 leerlingen
De Opstap	Movare	Rooms-Katholiek	228 leerlingen	211 leerlingen
De Trampoline	Movare	Openbaar	168 leerlingen	164 leerlingen
De Caleidoscoop	Movare	Rooms-Katholiek	246 leerlingen	248 leerlingen
De Vlindertuin *	Movare	Algemeen Bijzonder	320 leerlingen	343 leerlingen
Sint Franciscus	Innovo	Rooms-Katholiek	171 leerlingen	159 leerlingen
Benjamin	Geref. Grondslag	Protestants-Christelijk	145 leerlingen	160 leerlingen
Langeberg	Movare	Rooms-Katholiek	247 leerlingen	245 leerlingen

** De Vlindertuin beschikt over een dislocatie voor de onderbouw*

De gemeente Brunssum kent een lichte leerlingenmigratie, zowel tussen de verschillende postcodes als met omliggende gemeenten. Van de 2.043 leerlingen op de tien onderwijslocaties is 83 procent woonachtig in de gemeente Brunssum, 17 procent woont in andere gemeenten. Met name vanuit de gemeenten Heerlen en Beekdaelen komen leerlingen naar de gemeente Brunssum. Basisschool Benjamin en SBO De Boemerang hebben een breed voedingsgebied en geven onderwijs uit leerlingen uit de gehele omgeving.

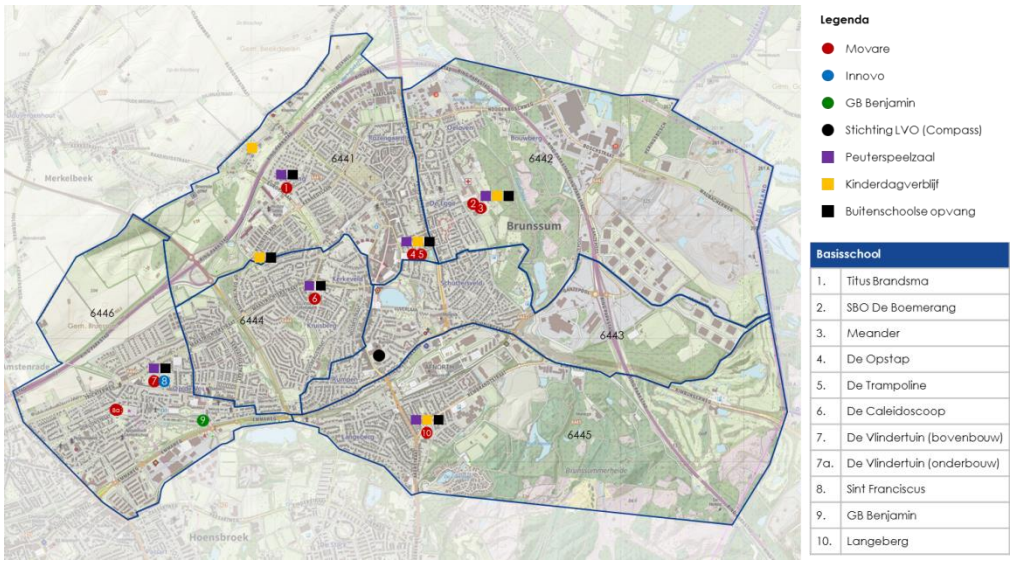
Voor het basisonderwijs in de gemeente Brunssum geldt de van Rijkswege bepaalde opheffingsnorm van 152 leerlingen. In schooljaar 2019-2020 telde alleen basisschool Benjamin minder leerlingen. Weliswaar steeg op teldatum 1 oktober 2020 het leerlingenaantal weer boven de opheffingsnorm en ruim boven de prognoses maar de komende jaren zal basisschool Benjamin waarschijnlijk onder de opheffingsnorm terugvallen. De school heeft een bijzondere status omdat ze in de regio enige school met een protestant-christelijke grondslag is. Ook basisschool Sint Franciscus zakt volgens prognoses vanaf schooljaar 2026-2027 onder de opheffingsnorm. De overige scholen bevinden zich qua aantal leerlingen (ruim) boven de opheffingsnorm.

Voortgezet onderwijs

Een aantal scholen uit Parkstad (het vroegere Romboutscollege, Broeklandcollege, Emmacollege en Sint-Janscollege) heeft de handen ineengeslagen voor de ontwikkeling van een nieuw onderwijsconcept in de regio. Compass, de enige school voor voortgezet onderwijs in de gemeente Brunssum, valt onder het bevoegd gezag van stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) en biedt sinds schooljaar 2018-2019 vmbo-tl, havo en atheneum in een nieuwe vorm aan. De school heeft op teldatum 01.10.2019 101 leerlingen (en 117 leerlingen op teldatum 01.10.2020).

Instelling	Bevoegd gezag	Denominatie	01.10.2019	01.10.2020
Compass	LVO	Rooms-Katholiek	101 leerlingen	117 leerlingen

Compass is gehuisvest in het gebouw van het voormalige Romboutscollege. De school heeft een breder voedingsgebied dan alleen de gemeente Brunssum. Vijf procent van de Brunssumse jeugd kiest voor voorgezet onderwijs op deze school en de trend is groeiend. Ongeveer 33 procent van de leerlingen is afkomstig uit buurgemeenten Beekdaelen en Heerlen. De meeste jongeren uit Brunssum kiezen nog steeds voor voortgezet onderwijs in de gemeente Heerlen.

Afbeelding. Locaties onderwijs en opvang Brunssum (schooljaar 2019-2020)

Ook is er in het gebouw van het voormalige Romboutscollege een Eerste Opvang Anderstaligen (EOA) gehuisvest. De eerst in Hoensbroek gevestigde EOA richt zich op leerlingen van 12 tot 18 jaar die weinig of geen Nederlands spreken. Met ingang van 2 november 2020 zijn alle 115 leerlingen gehuisvest in Brunssum. De EOA heeft een regionale functie. De leerlingen stromen gedurende het gehele schooljaar in.

Het voortgezet onderwijs vormt geen onderdeel van dit integraal huisvestingsplan.

2.3 Bewegingsonderwijs

Voor het bewegingsonderwijs van de basisscholen is de nabijheid van een binnensportlocatie van belang. BMV Bronsheim, Bredeschool Centrum en Bredeschool Langeberg beschikken over een inpandige gymzaal.

Daarnaast zijn diverse andere sportaccommodaties in Brunssum gesitueerd: gymzaal Planeetstraat, Sporthal Rumpen, Sporthal Treebeek en Sporthal Microhal.

BMV Bronsheim, waar basisschool Meander is gehuisvest, beschikt over een inpandige gymzaal. De gymzaal van SBO De Boemerang is afgekeurd, waardoor ook deze school gebruik maakt van de gymzaal in BMV Bronsheim. Bredeschool Centrum, waar basisscholen De Opstap en De Trampoline zijn gehuisvest, beschikt over twee inpandige gymzalen. Hier wordt ook het bewegingsonderwijs voor basisschool De Caleidoscoop georganiseerd. Het gymonderwijs van basisscholen Sint Franciscus, De Vlindertuin en Benjamin wordt verzorgd in Sporthal Treebeek. De dislocatie van basisschool De Vlindertuin geeft bewegingsonderwijs bij gymzaal Planeetstraat. Het bewegingsonderwijs van basisschool Titus Brandsma wordt in Sporthal Microhal gegeven. Bredeschool Langeberg beschikt over een inpandige gymzaal waar de basisschool gebruik van maakt.

2.4 Kinderopvang

Volgens het Landelijk Register Kinderopvang kent de gemeente Brunssum een breed aanbod aan kinderopvang, verzorgd door de aanbieders Humankind, Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk, Kinder Opvang Parkstad, Sport-BSO de Sjoepkar en Agrarisch PimPamPoentje. In totaal gaat het om zes locaties voor peuteropvang (POV), vijf locaties voor kinderdagopvang (KDV) en zeven locaties voor buitenschoolse opvang (BSO). Deze kindfuncties verschaffen 504 kindplaatsen. Daarnaast zijn verschillende gastouders actief in de gemeente. Deze cijfers kunnen in perspectief worden beschouwd van het aantal kinderen in de doelgroep. De Parkstadmonitor 2017 geeft aan dat in Brunssum 831 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar wonen. Het bereik van aanbieders is het grootste in de leeftijd van 2 tot 4 jaar.

De peuteropvang (inclusief VVE-programma), georganiseerd door Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk, heeft op zes locaties 160 kindplaatsen. De kinderdagopvang locaties, aangeboden door vier verschillende partners, hebben gezamenlijk 104 kindplaatsen. Drie partners bieden buitenschoolse opvang aan. Zij verzorgen voor-, tussen- en naschoolse opvang voor gezamenlijk 240 kindplaatsen. De voorzieningen zijn nagenoeg allemaal in of in de directe nabijheid van het basisonderwijs gesitueerd. Slechts de drie locaties van Sport-BSO de Sjoepkar en Agrarisch PimPamPoentje zijn niet in een basisschool gehuisvest. Partijen erkennen de toegevoegde waarde van deze locaties, zodat keuzevrijheid voor ouders ontstaat.

Schoolbesturen en kindpartners hebben de intentie om de samenwerking sterker te organiseren, ten behoeve van de projecten Integrale Kindcentra, de gezonde Basisscholen van de Toekomst en voor- en vroegschoolse educatie. Het is daartoe wenselijk om meer beleidsmatige en inhoudelijke aansluiting te realiseren tussen gemeente, zorg-, onderwijs- en kindpartners. De gemeente heeft vanuit haar regierol een initiërende rol.

2.5 Functionele en gebouwelijke scan

Middels een functionele en gebouwelijke scan is de huidige situatie van de onderwijshuisvesting in de gemeente Brunssum in beeld gebracht. De diverse gebouwen zijn op een aantal relevante aspecten beoordeeld aan de hand van een vijf-puntenschaal per subcriterium. De gemiddelde score (onvoldoende, matig, voldoende, ruim voldoende) bepaalt het belang van actie.

De scan toetst onderstaande thema's en subcriteria:

1. Onderwijskundig perspectief
   - Aanwezigheid van doorlopende leerlijn 0-4, 2-4 en buitenschoolse opvang. Zijn kindfuncties aanwezig en is er inhoudelijke samenwerking?
   - Het potentieel aantal leerlingen in relatie tot een complete doorgaande leerlijn. Zijn er minimaal 8 groepen, 200 leerlingen?
   - Het uitstroom niveau van de leerlingen.

2. Ruimtelijk perspectief
   - Aanwezigheid van een gymzaal.
   - De mate van normatief ruimteoverschot of –tekort op teldatum en in perspectief van 15 jaar.
   - De mate waarin het gebouw het huidige onderwijsconcept faciliteert.
   - Aanwezigheid van gewenste specifieke ruimten.

3. Omgevingsperspectief
   - Ligging t.o.v. voedingsgebied.
   - Ligging en bereikbaarheid van de locatie.
   - Kwaliteit en kwantiteit van de buitenruimte.
   - Aanwezigheid parkeerplaatsen.
   - Bereikbaarheid en veiligheid.

4. Bouwkundig perspectief
   - Mate van flexibiliteit van het gebouw.
   - Binnenklimaat en installaties.
   - Uitstraling en belevingswaarde.
   - Bouwkundige kwaliteit.

Dataverzameling heeft plaatsgevonden aan de hand van bureaustudie, visuele gebouwopname van alle panden en een interviewronde met de betrokken bestuurders en schooldirecties. Voor de scholen van Movare heeft een extra controle plaatsgevonden aan de hand van de door Movare ontwikkelde gebouwprestatiemonitor. Voor de volledige functionele en gebouwelijke scan wordt verwezen naar bijlage 2. De scan levert onderstaand overzicht op:

School	Postcode	Leerlingen	Bouwjaar	Onderwijs	Ruimte	Omgeving	Bouwkundig	gem. score
BS Titus Brandsma	6441	191	1968	3,5	2,0	3,3	2,0	**2,7**
SBO De Boemerang	6442	95	1984	3,6	1,8	2,3	1,4	**2,3**
BS Meander	6442	232	2006	5,0	3,3	3,0	4,0	**3,8**
BS De Opstap	6441	228	2016	4,8	4,8	4,3	4,8	**4,7**
BS De Trampoline	6441	168	2016	4,7	4,5	4,3	4,8	**4,6**
BS De Caleidoscoop	6444	246	1965	3,3	2,3	4,8	2,2	**3,1**
BS De Vlindertuin (onderbouw)	6446	320	1989	4,2	2,5	3,0	2,4	**3,0**
BS De Vlindertuin (bovenbouw)	6446		2015	4,8	2,8	4,5	4,8	**4,2**
BS Sint Fransiscus	6446	171	2015	4,5	3,5	4,3	4,8	**4,3**
GB Benjamin	6446	145	1930	2,2	4,3	2,3	1,6	**2,6**
BS Langeberg	6445	247	1952	4,8	3,3	4,0	2,4	**3,6**

3 Algemeen kader

Bij het vormgeven van een IHP dient rekening te worden gehouden met algemene kaders en uitgangspunten. Dit hoofdstuk beschrijft achtereenvolgens de maatschappelijke, gemeentelijke en wettelijke kaders. Ontwikkelingen binnen een bepaald kader worden tevens toegelicht. De onderwerpen en vraagstukken zijn in willekeurige volgorde beschreven en geven geen mate van belangrijkheid aan.

3.1 Maatschappelijk

Naar participatiesamenleving en aanspreken vereende krachten
De 'participatiesamenleving' zet burgers, bedrijven en instellingen centraal. Zij worden betrokken bij het vormgeven van de maatschappij. De moderne burger wil niet door de overheid worden bevoogd, maar ruimte krijgen om zijn eigen leven vorm te geven. Inwoners zoeken elkaar actief op in laagdrempelige vormen van samenwerking: in zorg en positieve gezondheid, tot energie-coöperaties en deeleconomie. Vernieuwde aandacht voor het coöperatieve past daarin.

Meer initiatief bij de burger
Burgers willen actief betrokken zijn bij de inrichting en het beheer van de publieke ruimte en voorzieningen. Ze nemen initiatief en pakken dagelijks problemen in hun leefomgeving aan. Aan de basis daarvan ligt een mengeling van persoonlijke gedrevenheid, bewustzijn van de eigen expertise of onvrede met een bestaande situatie: burgers weten het soms echt beter. Gemeenten realiseren zich dat en oefenen 'loslaten' door inwonersinitiatief actief te faciliteren.

Verbinden
Burgers raken in (nieuwe) verbanden flexibel met elkaar verbonden: een samenspel tussen mensen, verenigingen, maatschappelijke organisaties en ondernemers.
Dit draagt bij aan de bestendigheid en duurzaamheid van activiteiten door het efficiënter benutten van expertise, inzet, faciliteiten en voorzieningen.
Belangrijk element daarin is het hebben van een toegankelijke, liefst inclusieve maatschappelijke infrastructuur, die ruimte biedt aan alle mensen, ook voor anderstalige nieuwkomers of voor mensen met een beperking door bijvoorbeeld gedragsproblematiek, ziekte of handicap.

Duurzaamheid breed gedragen
Een belangrijk nieuw thema is duurzaamheid en klimaatadaptie. Overheden stellen voorwaarden in wetgeving, zoals in de Wet Milieubeleid en nieuwe wetgeving uit het Klimaatakkoord. Verduurzamen is ook een maatschappelijke trend, die niet zal keren: burgers willen hun leven duurzaam invullen, zorgvuldig naar natuur, zuinig met verbruik van materialen en kwalitatief hoogwaardig om langer gebruik mogelijk te maken. Dit levert nu en zeker in de toekomst een zeer bewuste generatie op. Streven naar intensiever, efficiënter en gedeeld vastgoedbeleid voor maatschappelijke functies en (her)gebruik van bestaand vastgoed past in deze verduurzamingsrealiteit.

3.2 Gemeentelijk

Gemeente voelt zich verantwoordelijk
De gemeente heeft wettelijke taken op het gebied van onderwijs, zoals het handhaven van de Leerplichtwet, het inzetten van leerlingenvervoer, de zorgplicht voor onderwijshuisvesting in het funderend onderwijs en het uitvoeren van onderwijsachterstandenbeleid via bijvoorbeeld Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Daarnaast moet de gemeenteraad voldoende algemeen toegankelijk openbaar onderwijs borgen. De bevoegdheden zijn beperkt, terwijl de effecten en resultaten van het onderwijs van immense invloed zijn op de manier waarop de maatschappij en lokale gemeenschap worden vormgegeven en (onderling) acteren.

Relatie met sociaal domein
De gemeente kreeg met de decentralisaties in het sociaal domein in 2015 een taakverruiming; WMO, Jeugdwet, Participatiewet. Het onderwijs valt formeel niet onder de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein. Door de Wet Passend Onderwijs worden scholen echter via de samenwerkingsverbanden verplicht hun ondersteuningsplan af te stemmen op het beleidsplan jeugdhulp, met het doel dat alle kinderen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Soms is het ook nodig dat onderwijs, jeugdhulp en gemeente afstemmen rondom individuele ondersteuning. Het onderwijs en de lokale overheid hebben elkaar als partners nodig om invulling te kunnen geven aan hun (gezamenlijke) opgaven in het belang van kinderen.

Samen werken aan duurzame samenleving
Het onderwijs heeft een belangrijke functie in het creëren van kansen voor de gebieden in de gemeente. Door talenten te herkennen en te benutten én vroegtijdig zicht te krijgen op wat stimuleert, draagt onderwijs bij aan vitale participerende burgers en daarmee aan een sterke innovatieve gemeenschap. Het onderwijs moet blijven anticiperen op de veranderende behoeften in de maatschappij, van de kinderen en jongeren, van de ouders en ontwikkelingen in de omgeving.

De komende jaren wordt van de gemeente als regisseur in het jeugddomein, en van de onderwijsinstellingen en andere partners eveneens inspanning gevraagd voor het vasthouden van een sterke, duurzame, inclusieve samenleving. Samenwerking biedt daarbij mogelijkheden om kinderen en jongeren kwalitatief hoogwaardige leer- en ontwikkellijnen te bieden in goede voorzieningen. Deze samenwerking vraagt een gezamenlijke visie op inhoud en vorm.

3.3 Wettelijk (wet- en regelgeving)

Gedeelde verantwoordelijkheid
Het wettelijk kader van onderwijshuisvesting kent een gedeelde verantwoordelijkheid tussen gemeenten en schoolbesturen. De gemeente Brunssum heeft de zorgplicht om voldoende en adequate huisvesting beschikbaar te stellen voor het PO, (V)SO en VO. De gemeente is (ook financieel) verantwoordelijk voor nieuwbouw, uitbreiding en herstel van constructiefouten. De verantwoordelijkheid van renovatie is in de huidige wetgeving nog niet vastgelegd, maar de verwachting is dat deze aan het gemeentelijke voorzieningenpakket van onderwijshuisvesting wordt toegevoegd.

Het schoolbestuur heeft de verantwoordelijkheid de huisvesting goed te beheren en te exploiteren. Zij draagt de kosten voor de exploitatie van het gebouw (energie, water, en schoonmaak), alsmede voor klein en groot onderhoud van het gebouw en de tuin gedurende de gebruikstermijn van het gebouw.

Door de gedeelde verantwoordelijkheid in onderwijshuisvesting zijn de belangen tussen schoolbesturen en gemeente Brunssum soms tegengesteld. De gemeente heeft er baat bij investeringen zo laag mogelijk te houden. De keuze om investeringen in nieuwbouw uit te stellen of te verwijzen naar leegstand is soms verleidelijk, ondanks dat onderhoudskosten of energiekosten (verantwoordelijkheid schoolbestuur) daardoor juist hoger kunnen zijn. Schoolbesturen hebben tegelijkertijd behoefte aan een gebouw dat goed te exploiteren is: passend bij de omvang van de school, modern en efficiënt, en energievriendelijk. Zij kan er baat bij hebben om onderhoud te verminderen om eerder in aanmerking te komen voor een nieuw schoolgebouw.

Het juridisch eigendom, en daarmee de juridische aansprakelijkheid, ligt in beginsel bij het schoolbestuur. Daardoor mag het schoolbestuur een gedeelte van het gebouw verhuren of in medegebruik geven, mits dit medegebruik is voor uit de openbare kas bekostigd onderwijs of voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Bij verhuur van een gebouwdeel van een onderwijslocatie dient het schoolbestuur aan het college van B&W toestemming te vragen. Omdat de gemeente het gebouw en de ondergrond bekostigt, heeft zij het economisch claimrecht als het schoolbestuur het gebouw, of een gebouwdeel niet langer gebruikt. In die situatie krijgt de gemeente ook het juridisch eigendom van het betreffende gebouw. Een gemeente of schoolbestuur kan tevens het initiatief nemen om delen van het schoolgebouw aan de onderwijsbestemming te onttrekken. In dat geval gaat voor dit gebouwdeel het eigendom over naar de gemeente.

Gemeentelijke verordening als vangnet
Gemeenten zijn op grond van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), Wet op het voortgezet Onderwijs (WVO) en Wet op Expertisecentra (WEC) verplicht om samen met schoolbesturen in Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) een Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs te ontwikkelen en vast te stellen. Daarin zijn op basis van gemeentelijk onderwijshuisvestingsbeleid kaders, uitgangspunten en inhoudelijke voorwaarden geregeld. Ook worden de procedures voor het aanvragen van voorzieningen in de huisvesting, toegespitst op specifieke gemeentelijke voorwaarden, vastgelegd.

Voorzieningen in de huisvesting zijn:

- Voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen[4];
- Herstel van constructiefouten bestaande uit schade aan een gebouw veroorzaakt door eigen gebrek of eigen bederf, evenals uit kosten gemoeid met het voorkomen van nog niet zichtbare materiële schade onmiddellijk voortvloeiend uit ontwerpfouten, uitvoeringsfouten of wanprestatie;
- Herstel en vervanging in verband met schade aan gebouw, onderwijsleerpakket, leer- en hulpmiddelen of meubilair ingeval van bijzondere omstandigheden; Huur van een sportterrein voor een school voor voortgezet onderwijs voor het onderwijs in lichamelijke oefening.

4 (Vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, (gedeeltelijk) in gebruik nemen van bestaand gebouw, verplaatsing van bestaande noodlokalen, terrein voor het realiseren van voorgaande voorzieningen. Inrichting met onderwijsleerpakket en/of meubilair (mits niet eerder bekostigd). Medegebruik ander onderwijsgebouw.

De gemeente heeft de bekostigingsverantwoordelijkheid voor realisatie, instandhouding en exploitatie van gymnastiekvoorzieningen (lokaal bewegingsonderwijs). De gemeente ontvangt hiervoor via het gemeentefonds een vergoeding. Wanneer een school gebruik maakt van een gemeentelijke sportvoorziening, dient de gemeente de accommodatie om niet in gebruik te geven voor het vastgestelde aantal klokuren. Het financieel risico van de exploitatie ligt dan bij de gemeente. Indien de gymnastiekvoorziening, na realisatie door gemeente, eigendom is van het schoolbestuur, ontvangt zij voor het vastgesteld aantal klokuren een (vastgestelde) vergoeding. De resterende kosten voor exploitatie en instandhouding dienen via medegebruik opgevangen te worden.

In het amendement dat in februari 2020 aangenomen is door de Tweede Kamer, worden scholen verplicht minimaal twee uur per week bewegingsonderwijs te geven. Er staan geen klokuren of lesuren in het amendement en daarover zijn ook geen afspraken c.q. bepalingen aangepast. De KVLO gaat er daarom vooralsnog vanuit dat de huidige afspraken c.q. bepalingen met betrekking tot de bekostiging en gemeentelijke facilitering van de accommodatie blijven gelden (artikel 117 WPO).

Investeren in huisvesting ten behoeve van kinderopvang (kinderdagopvang, peuteropvang, buitenschoolse opvang) valt niet onder de zorgplicht van de gemeente en is daarmee geen onderdeel van de verordening. Organisaties voor kinderopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang zijn semi-commercieel en zijn zelf (financieel) verantwoordelijk voor hun huisvesting. Daarbij kunnen ze zelf investeren of huren in het publieke of private domein.

Maatschappelijke vraagstukken
Onderwijshuisvesting dient bij nieuwbouw te voldoen aan de wettelijke bouweisen (bouwbesluit). Aan bestaande onderwijsgebouwen stelt de wetgever slechts beperkte wettelijke eisen. Belangrijkste voorwaarde is dat gebruik als schoolgebouw vergunbaar is en dat dus aan minimale eisen met betrekking tot gezondheid en veiligheid wordt voldaan. Dat is te begrijpen, omdat gebouwen een levens- en gebruiksduur hebben van vele jaren (minimaal 40 jaar). Inhoudelijke veranderingen in het onderwijs kunnen aanleiding zijn voor gemeente en schoolbestuur om naar deze accommodaties te kijken.

Tegelijkertijd vragen maatschappelijke ontwikkelingen als klimaat, energieneutraliteit, Frisse Scholen en duurzaamheid aandacht bij zowel nieuwbouw als bestaande bouw. Deze ontwikkelingen vinden stap voor stap ook hun plek in bouwregelgeving.
PO Raad, VO Raad, VNG en Rijk werken samen aan het verbeteren van het wettelijke kader. Momenteel ligt wetgeving voor die de schoolbesturen en gemeente meer gezamenlijke en gelijkwaardige verantwoordelijkheid geeft in de voorzieningen voor de huisvesting. Belangrijk onderdeel van dit wetsvoorstel is een wettelijk kader rondom renovatie, waarbij renovatie als levensduurverlenging van tenminste 25 jaar een volwaardig alternatief wordt voor nieuwbouw.

De uitdaging voor gemeenten is om intussen keuzes te maken, die daar soms op vooruit lopen. Een beter gebouw leidt tot een hogere kwaliteit van het onderwijs (door betere verblijfscondities) en een efficiëntere exploitatie voor het schoolgebouw (waardoor meer geld beschikbaar blijft voor onderwijs). Maar grotere huisvestelijke ambities leiden ook tot een hogere investering. Elke aanscherping van kwaliteitsafspraken voor nieuwbouw kost geld; bouwkosten worden immers hoger. Belangrijke maatschappelijk ontwikkelingen zijn:

- Energie- en CO2-neutraliteit
  De wetgever ontwikkelt beleid op weg naar energie-efficiëntie. De eerste stap naar deze verduurzaming werd gezet in het Energieakkoord uit 2013. Daarna zijn op wereldschaal in Parijs afspraken gemaakt en deze worden via klimaattafels in publiek-private samenwerking tussen overheid, instellingen, bedrijven en burgers vertaald naar concrete doelstellingen en een praktische aanpak voor Nederland: het Klimaatakkoord.
  Ook voor onderwijshuisvesting (utiliteitsbouw) komt binnenkort een vast te stellen routekaart PO en VO, die tot een aanscherping van het beleid leidt. Dit heeft consequenties voor zowel nieuwbouw in de vorm van verscherpte bouweisen als een verplichte aanpak van bestaand vastgoed met als doel het bereiken van CO_2-neutraliteit in 2050. Vooruitlopend op de routekaarten is het een verplichting om bij nieuwbouw gasloos en bijna energie neutraal (BENG) te bouwen.

- Frisse Scholen en Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting
  Kwaliteit van onderwijshuisvesting is van invloed op de prestaties van de leerlingen en het onderwijzend personeel. Het waarborgfonds & Kenniscentrum Ruimte-OK heeft in overleg met de PO-Raad en de VNG het Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting ontwikkeld, waarin gebouwen worden beoordeeld op verschillende aspecten op de thema's Beleving, Gebruik en Techniek.
  Het laat ook zien waar deze basiskwaliteit uitstijgt boven de wettelijke minimumeisen uit het Bouwbesluit.
  Het Waarborgfonds Kinderopvang heeft een soortgelijk kader opgesteld voor de kinderopvang: Kwaliteitskader Huisvesting Kinderopvang.
  De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) heeft als onderdeel van het programma Energiebesparing in de Gebouwde Omgeving van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een Programma van Eisen opgesteld met minimale eisen voor een goed binnenmilieu en een lage energierekening; PvE Frisse Scholen. Frisse Scholen is een kwaliteitskader, waarmee wetgever, gemeenten en onderwijs streven naar verbetering van de kwaliteit van zowel nieuwbouw als ook bestaande scholen, gericht op de verbetering van de verblijfsaspecten Energie, Lucht, Temperatuur, Licht en Geluid. Voor alle thema's zijn prestatie-eisen voor drie kwaliteitsniveaus omschreven; C, B A. Op de thema's energie en lucht dient bij nieuwbouw minimaal voldaan te worden aan klasse B, om te kunnen voldoen aan het Bouwbesluit. Gemeente, schoolbestuur en kindpartners zoeken samen op lokaal niveau een balans in de ambities en investeringen in gebouwkwaliteit.

- Duurzaamheid
  Onderwijshuisvesting moet de gebruiksfunctie duurzaam ondersteunen. Daarbij zijn neutraliteit in energiegebruik alsmede kwaliteit en hergebruik van materialen voor de hand liggende thema's. Maar daarnaast moet aandacht zijn voor de continuïteit van geschiktheid van een schoolgebouw. Goede, relevante schoolgebouwen kunnen onderwijs, en vooral de te verwachten veranderingen daarin, op lange termijn meemaken. Gemeenten, schoolbesturen en kindpartners moeten vanuit dat inhoudelijke perspectief samen beoordelen of investeren in onderwijsgebouwen zinvol is met een blik die verder gaat dan vandaag en morgen.

Een eerlijke balans
De taakverdeling tussen gemeente en schoolbesturen voor adequate huisvesting kan problemen opleveren. Partijen hebben immers niet altijd gelijke belangen. Gemeente heeft er baat bij als schoolbestuur een gebouw goed exploiteert en lang actief onderhoudt tot bij voorkeur zelfs na het einde van de gebruiksduur. Schoolbestuur ziet graag dat een gemeente proactief (vroeg) investeert in nieuwbouw van een efficiënt te exploiteren gebouw. De eerder geschetste maatschappelijke ontwikkelingen maken het gecompliceerder om tot afspraken te komen binnen het bestaande wettelijk kader. Daarbij zijn verschillende thema's relevant:

- De discussie over duurzaamheid heeft een nieuwe dimensie gekregen door de snel scherper wordende eisen met betrekking tot energiegebruik. Vanuit duurzaamheidseisen wordt het onderscheid tussen exploitatie/onderhoud en investering minder relevant. Om die reden wordt het voorstel gedaan om renovatie, naast nieuwbouw c.q. opwaardering tot nieuwbouwvoorwaarden van een bestaand gebouw, een onderdeel van het voorzieningenpakket te laten worden (met als uitgangspunt dat dit leidt tot een levensduurverlenging van tenminste 25 jaar).
- Het wordt relevanter dat vanuit Total Cost of Ownership een verband wordt gelegd tussen investeringen vanuit wettelijke zorgplicht en onderhoudsplannen van schoolbesturen op de middellange en lange termijn. Onderhoudsgelden kunnen dan immers samengevoegd worden met investeringsmiddelen om tot efficiënte maatregelen te komen.
- Om dit te verbinden kan het helpen als schoolbesturen ruimte krijgen om mee te investeren in huisvesting vanuit hun materiële instandhoudingsvergoeding. Tot nu is dat ingewikkeld en slechts beperkt toegestaan voor het Voortgezet Onderwijs; enkel voor co-investeren in maatregelen die in exploitatie terug verdiend kunnen worden. Voor het Primair Onderwijs en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs zijn de beperkingen stringenter en uitbreiding van de mogelijkheden behoort tot de aan het Rijk aangereikte voorstellen voor een wetsaanpassing van PO Raad, VO Raad en VNG.
- Een heldere en bindende planning op de middellange en lange termijn (tot 20 jaar) is noodzakelijk. Het is daarom waarschijnlijk dat het instrument Integrale Huisvestingsplanning (IHP) een wettelijke verankering krijgt en voor elke gemeente een verplichting wordt. Ook de procedures ten aanzien van jaarlijkse aanvragen dienen daarbij aangepast te worden aan de nieuwe werkelijkheid.

Goede financiële randvoorwaarden
Bouwprijzen zijn in de afgelopen jaren gestegen door verschillende ontwikkelingen. In de eerste plaats was er een correctie op forse prijsdalingen uit de recessie van 2008. Daarnaast ontstonden capaciteitsproblemen, met name in bouwmaterialen. En tenslotte namen de kwaliteitseisen voor duurzaamheidsvragen toe, vooruitlopend op wettelijke verankering. Bijna Energie Neutraal Bouwen (BENG) werd een verplichting in de aanloop naar ENG of zelfs klimaatneutraal.

Als reactie op de stijgende bouwprijzen heeft de VNG in 2018 verhoging van de normbedragen van nieuwbouw geadviseerd. De gemeenten hebben gezamenlijk aan het Rijk gevraagd om deze prijswijziging aan te passen in de berekeningen voor het gemeentefonds. Dat is tot op heden nog niet gebeurd, waardoor gemeenten niet worden gecompenseerd voor deze normverhoging.

De reeds verhoogde normen gaan uit van 'sober en doelmatig bouwen' en zijn gebaseerd op het oude bouwbesluit. Hiermee kan echter geen invulling gegeven worden aan BENG of andere kwaliteitsvoorwaarden. Het is aan de gemeente om, in overleg met schoolbesturen, een balans te zoeken tussen deze kwaliteitseisen en de financiële ruimte. Daarbij zijn diverse aandachtspunten relevant:

- Betaalbaarheid in relatie tot opgave: Toegekende bouwbudgetten in de uitvoeringsplanning moeten leiden tot uitvoerbare plannen. Dit vraagt van gemeente en schoolbesturen om in goed overleg een balans te zoeken tussen het toekennen van voorzieningen in het kader van zorgplicht en de soms beperkte financiële ruimte van de gemeente.
- Kwaliteitsvoorwaarden: Hogere eisen vertalen zich in een hogere bouwprijs. De kwaliteitseisen zullen de komende jaren verder toenemen vanwege kwaliteitseisen in binnenklimaat en stappen in de richting van energieneutraliteit. Extra eisen leiden vaak tot grotere prijsstijgingen en later vlakken die dan af. Er moet daarom gestreefd worden naar een balans tussen kwaliteitseisen en het beschikbaar te stellen bouwbudget.
- Eigen bijdrage van schoolbesturen: Schoolbesturen in het Voortgezet Onderwijs mogen vanuit Total Cost of Ownership (TCO) benadering mee-investeren in nieuwbouw of renovatie van een school als deze extra investeringen (in duurzaamheid) binnen een aanvaardbare tijd kunnen worden terugverdiend. De verwachting is dat deze mogelijkheden worden uitgebreid naar het Primair en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs.
- Lokale marktomstandigheden: De VNG baseert de normbedragen op een algemeen beeld van de prijsontwikkeling in de bouw. In verschillende delen van het land gelden vaak andere voorwaarden en het is aan een gemeente zelf om daar in IHP of verordening keuzes in te maken.
- Continuïteit: Bouwprijzen kunnen binnen korte termijn sterk fluctueren. Met het oog op de te verwachten veranderingen in eisen de komende tijd, lijkt het voor de hand te liggen om in het IHP en de verordening afspraken te maken over hoe met prijsstijgingen kan worden omgegaan. Dit met het oog op de langjarige realiseerbaarheid van een gedragen, vast te stellen uitvoeringsprogramma.

4 Strategische thema's

Samenwerkende partners in de gemeente Brunssum hebben een toekomstbeeld opgesteld voor onderwijs in geïntegreerde kindvoorzieningen: “Het beste voor het Brunssumse (jonge) kind.”

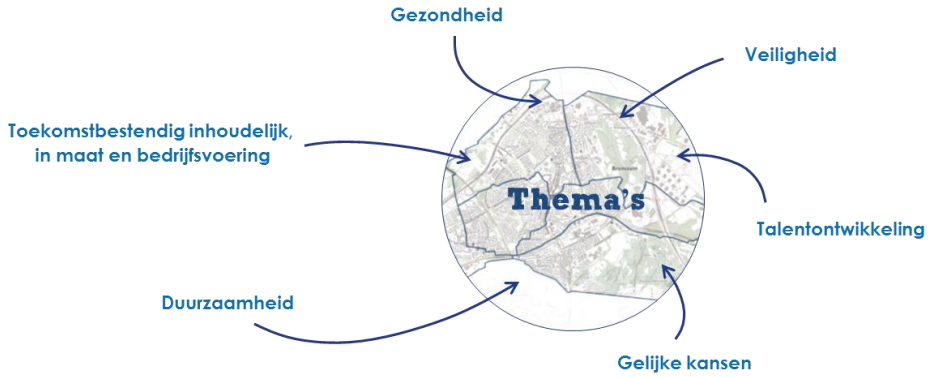
Gemeente, schoolbesturen (met name Movare) en partners in opvang en zorg beschouwen het als gezamenlijke opdracht dat kinderen in Brunssum zich optimaal ontwikkelen in een prettige en veilige omgeving. Daartoe dienen (voor)scholen midden in de maatschappij te staan en in samenwerking met hun directe omgeving een kansrijk en uitdagend klimaat te realiseren. Deze ambities zijn het beste te realiseren door gezamenlijke voorzieningen in te richten.

De partners hebben de ambitie om in Brunssum kindcentra te realiseren. Centraal staat de verbinding tussen de partners en de interactie met kinderen, ouders en de wijk. Onderdeel van een IKC is in ieder geval de basisschool, het kinderdagverblijf, de buitenschoolse opvang en peuteropvang (inclusief vroege en voorschoolse educatie). Deze zijn locatiegeoriënteerd, door middel van businesscase-onderzoeken, aan te vullen. Andere partners kunnen het aanbod versterken: zorgpartners (team Jeugd en evt. aanbieders Jeugdwet), Welzijnswerk, Jeugdgezondheidszorg, Jongerenwerk, en partners als ergotherapie, logopedie, fysiotherapie. Daarnaast kan het zinvol zijn om ruimte te bieden aan preventie, vroegsignalering en maatschappelijk werk.

Middels een intentieverklaring hebben de partners afgesproken zich maximaal in te spannen voor het realiseren van een kindcentrum in Brunssum-Oost en Brunssum-Zuid. Zie bijlage 3 voor de (getekende) intentieverklaring IKC Brunssum.

Het onderwijs, de kindpartners en de gemeente hebben voor Brunssum een Lokale Educatieve Agenda (LEA) opgesteld waarin gezamenlijke ambities voor alle kinderen en jongeren in Brunssum zijn geformuleerd. De LEA, voor de periode 2019-2022, is vastgesteld door het College en de gemeenteraad van Brunssum, zie bijlage 4. De LEA geeft richting en stimuleert een effectieve samenwerking, met als doel een duurzame, optimale en brede ontwikkeling van ieder kind in Brunssum te realiseren. Het geeft inzicht in de relevante vraagstukken voor onderwijs en opvang in de gemeente Brunssum.

Ten behoeve van het integraal huisvestingsplan Brunssum zijn de ambities uit de LEA in een zestal strategische thema’s gebundeld. Deze gedeelde visie op onderwijs geeft kaders voor de wijze waarop het primair onderwijs in de gemeente Brunssum georganiseerd kan worden, samen met andere maatschappelijke partners.

Thema 1. Gezondheid

Gemeente, onderwijs en kindpartners in Brunssum hebben een belangrijke rol bij het bevorderen van een gezonde leefstijl en leefomgeving voor kinderen en het gezin waarin ze opgroeien. Deze partijen vormen een goede ingang om theorie en praktijk over gezonde voeding en beweging samen te brengen. Ook ouders zijn hierbij een essentiële partner. Zij hebben immers een belangrijke rol met voorbeeldgedrag en het al dan niet stimuleren van gezonde voeding, leefstijl, sport en bewegen en naar buiten gaan (buiten spelen en op de fiets / te voet naar opvang of school).

Scholen en kindpartners hebben alle faciliteiten binnen handbereik om de jeugd van Brunssum een gezonde leefstijl aan te leren en maken hier in hun curriculum optimaal gebruik van; in beweegaccommodaties en aantrekkelijke buitenruimtes die uitnodigen om te bewegen. Tevens richten enkele scholen in Brunssum zich tijdens de lessen op gezondheid, voeding en natuur. Middels de "Gezonde basisschool van de toekomst" wordt gezondheid in het onderwijsprogramma gestimuleerd.

Om de ambitie duurzaam, meer structureel in het onderwijsproces uit te voeren, wordt ingezet op professionalisering van de ondersteuning. Met een gezamenlijke aanpak, bijvoorbeeld voor het centraal organiseren en inzetten van vakdocenten sport, externe professionals (consultatiebureau, GGD, Jogg, voedingscoaches, combinatiefunctionaris etc.) of het stimuleren van menskracht in de directe omgeving (ouders, vrijwilligers, verenigingen). Onderwijs en opvang zoeken aansluiting bij het gemeentelijk sportbeleid en stemmen activiteiten met elkaar af.

Thema 2. Veiligheid

Voor een optimale ontwikkeling van een kind is een sociaal en fysiek veilige schoolomgeving een randvoorwaarde. Dat vraagt om inzet op de onderwijslocaties, die thuisnabij onderwijs mogelijk maken in de eigen omgeving of langs veilige verkeersroutes van en naar huis. Om dit te borgen stelt elke school in Brunssum het (verplichte) schoolveiligheidsplan en RI&E (Risico-Inventarisatie en –evaluatie) op, waarin is beschreven op welke wijze een school zorgdraagt voor de sociale en fysieke veiligheid van leerlingen, in en rondom het schoolgebouw. Sociale veiligheid is een pedagogische behoefte van elke school in Brunssum, maar ook een wettelijke verplichting. Het inzetten op preventieve activiteiten (bijvoorbeeld social media gebruik) en een integrale aanpak helpt voorkomen dat leerlingen slachtoffer of veroorzaker worden van (cyber)pesten, geweld, strafbare feiten of ongevallen.

Een overzichtelijk en prettig ingericht gebouw (inclusief omgeving) en duidelijke gedragsregels dragen bij aan een veilige schoolomgeving. Op het gebied van mobiliteit en verkeersveiligheid is de gemeente Brunssum nadrukkelijk aan zet; het borgen van een veilige verkeersroute voor kinderen en ouders. Ook de verkeersveiligheid bij het brengen en halen verdient aandacht. Het inzetten van wijkagenten (die in de wijk zichtbaar zijn) helpt bij het monitoren van de veiligheid rondom de scholen.

Thema 3. Talentontwikkeling

Mensen die in Brunssum (komen) wonen hebben er behoefte aan dat hun kinderen zich kunnen ontplooien. Dat vraagt om een aanbod van onderwijs en diensten op het gebied van opvang en zorg dat goed aansluit bij actuele wensen en behoeften van de gebieden. Keuzemogelijkheid en diversiteit zijn daarin binnen de gemeente Brunssum belangrijk en dat is zichtbaar in de breedte van het onderwijsaanbod in grondslagen en onderwijsvormen. Aanbieders geven elkaar de ruimte om eigen keuzes te maken, die het pluriforme aanbod kunnen versterken en houden samen een kwalitatief hoogwaardig en onderscheidend aanbod in stand. De gemeente faciliteert waar mogelijk.

Onderwijs, kindpartners en andere maatschappelijke partners in Brunssum bieden ontplooiingsmogelijkheden voor kinderen en zijn georganiseerd vanuit de vraag c.q. behoefte van het kind. De school is niet langer een plaats waar enkel overdracht van kennis aan groepen kinderen plaatsvindt, maar vooral een plaats waar kinderen vaardigheden en talenten ontwikkelen. Onderwijs en opvang zien het als hun maatschappelijke taak om kinderen te leren leven en samenleven, met aandacht voor burgerschap, zorg voor de omgeving en het milieu en daarmee het doorbreken van het individualisme.

Scholen zijn vaak natuurlijke partners in de lokale ontwikkeling. Kinderen participeren immers dagelijks in hun eigen omgeving, in de gemeente en in hun wijk of buurt. Daarom werken schooldirecteuren actief aan maatschappelijke inzet in thema's als lokale zorg, gezondheid, cultuur en integratie. Het Primair Onderwijs beschouwt deze omgevingsrelaties als een pedagogische verantwoordelijkheid. Onderwijs en haar kindpartners coördineren programma's, activiteiten en personele inzet met de directe omgeving en verenigingen.

Thema 4. Gelijke kansen

Brunssum wil een goede plek zijn voor kinderen. Partners en de gemeente werken daarom samen aan een positief klimaat voor opgroeien: samen zorgdragen voor gelukkige kinderen. Het is belangrijk om problematiek bij kinderen vroegtijdig te signaleren, of zelfs te voorkomen. Peuteropvang, kinderopvang, consultatiebureau en scholen zijn belangrijke vindplaatsen. Ingezet wordt op optimale aansluiting tussen onderwijs, opvang en consultatie, team jeugd, zorg- en ondersteuningscoördinatie. Partners zien vroegsignalering ook als een opdracht om te komen tot snelle niet-bureaucratische opvolging en ondersteuning zonder wachtlijsten.

Gemeente en jeugdpartners willen een collectieve aanpak voor hulp en ondersteuning bij problematiek bij kinderen. Ieder vanuit zijn taak en opdracht op zoek naar een aanpak, waarbij expertise en menskracht(ambulant) gedeeld wordt tussen de scholen en kindpartners. Menskracht wordt inzetbaar gemaakt vanuit de specifieke kennis en expertise binnen onderwijs en andere organisaties als jeugdhulp en jeugdzorg, logopedie, gezondheidszorg, maatschappelijk werk, bibliotheekwerk, tiener-/jeugdwerk, verenigingsleven. De gemeente Brunssum legt dit vast in reguliere afsprakenkaders (o.a. VVE, Samenwerkingsverbanden, Knooppunt, Jeugdteam, Zorg op Maat, beleid schoolbesturen / gemeente). Professionele ondersteuning wordt op basis van gelijkwaardigheid en kansengelijkheid ingezet en is daarmee beschikbaar voor álle kinderen en hun ouders.

Thema 5. Duurzaamheid

Gemeente, onderwijs en kindpartners streven ernaar dat duurzaamheid een natuurlijk onderdeel wordt van het primaire proces. Programma's voor onderwijs en maatschappelijke verbinding, kennis en expertise van personeel, inzet van management moeten daartoe gericht worden op de overdracht naar leerlingen van kernwaarden op het gebied van een gezond en duurzaam leefklimaat. Scholen, kinderopvang en de gemeente Brunssum hebben immers een rol in de bewustwording van kinderen, om actief te investeren in een bewuste generatie.

De gemeentebrede duurzaamheidsambitie is verbonden met haar historische sociale en culturele waarden. Zo heeft elk gebied van de gemeente Brunssum haar eigen culturele waarden en tradities, die op een heel eigen manier duurzaamheid representeren. Maar vooral is natuurbeleving een gedragen kernwaarde voor duurzaamheid. De groene omgeving biedt kansen om kinderen van jongs af aan respect voor de natuurlijke leefomgeving bij te brengen. Niet alleen uit zorg voor behoud van de eigen leefomgeving, maar ook als investering in het behoud van de kwaliteit van de regio waarin deze jeugd opgroeit. Kinderen worden gestimuleerd tot duurzaam denken en doen, en ervaren wat zij als individu kunnen bijdragen aan een duurzame omgeving.

Om duurzaamheid geloofwaardig in het curriculum in te passen moet een school zelf zichtbaar duurzaam werken. Bijvoorbeeld door afval te scheiden en door zonne-energie te gebruiken. Waar mogelijk in een duurzaam gebouw. De gemeente Brunssum wil in 2050 energieneutraal en gasloos zijn en wil daarin samenwerken met bedrijven, instellingen en verenigingen. Dit zal vorm krijgen in gebouwtechniek (maatregelen aan installaties en gebouwschil) en in gebouwgebruik door meervoudig gebruik en intensivering van gebruik. Dit vraagt flexibiliteit in inrichting en (gemeenschappelijk) gebruik van voorzieningen.

Inspanningen in duurzaamheid zijn deels verplicht (Klimaatakkoord, Bouwbesluit), maar daarnaast voelen de gemeente Brunssum en schoolbesturen een maatschappelijke verantwoordelijkheid om daarin waar mogelijk vooruit te lopen. De huidige onderwijsgebouwen zijn verschillend in aard, omvang en (duurzaamheids-)prestatie. Gemeente en schoolbesturen delen de verantwoordelijkheid om te komen tot een adequaat en zoveel mogelijk gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de gebouwen. De ambities hieromtrent moeten gezamenlijk bepaald worden.

Thema 6. Toekomstbestendig inhoudelijk, in maat en bedrijfsvoering

De gemeente, onderwijs en kindpartners realiseren sterke doorgaande leer- en ontwikkellijnen in Brunssum, voor alle kinderen tussen 0 en 12 jaar, zoals benoemd in het door de gemeenteraad vastgestelde Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2023. Ze richten zich tevens op een krachtige verbinding met het Voortgezet Onderwijs (in het bijzonder met het Compass College) om kinderen goed voor te bereiden op de toekomst. Doorgaande leer- en ontwikkellijnen hebben als doel dat kinderen weinig ontwikkelingsenergie verliezen als zij een overgang maken tussen peuter- / kinderdagopvang en basisschool, tussen basisschool en buitenschoolse opvang, of tussen basisschool en voortgezet onderwijs. Dit vraagt een samenhang in aanpak en visie op de ontwikkeling van een kind.

Gestreefd wordt naar een complete dienstverlening zonder (een te ervaren) 'knip', waarbij professionals werken als één team in het ondersteunen van het kind in zijn of haar ontwikkeling. Daarvoor is een goede programmatische aansluiting of integratie nodig. Daarnaast (en minstens zo belangrijk) maken professionals procesafspraken om die doorgaande leerlijnen te bewaken. Deze afspraken worden tussen professionals op het niveau van het gebied c.q. de locatie gemaakt. De gemeente Brunssum bewaakt en ondersteunt deze op lokaal niveau. Om de doorgaande leerlijn zo optimaal mogelijk te realiseren en kinderen zich optimaal te laten ontwikkelen, wordt gewerkt aan het realiseren van twee Integrale Kindcentra in Brunssum.

Overgangen binnen leer- en ontwikkellijn krijgen zo organisch mogelijk vorm en worden besproken en begeleid door het team van professionals met ouders en kind. De warme overdracht wordt gerealiseerd via professionals en het ondersteuningsteam, altijd in overleg met ouders (en het kind). Het fysiek aanwezig zijn van functies en professionals op één locatie versterkt deze inhoudelijke samenwerking, omdat zo expertise laagdrempelig beschikbaar is. Informatie over het kind wordt integraal verzameld, geborgd en toegepast om maximaal te kunnen ondersteunen in de ontwikkeling van elk kind.

Gezien de veelheid aan partners dat het aanbod van voor- en buitenschoolse voorzieningen aanbiedt in de gemeente Brunssum, wordt gezocht naar een organisatievorm waarin partners meer verbinding met elkaar hebben. De gemeente Brunssum heeft daarin een belangrijke faciliterende rol.

5 Ordenings-principes

Een integraal huisvestingsplan voorziet in vragen van schoolbesturen in het kader van zorgplicht, in een breder perspectief dan procedures in de gemeentelijke verordening toelaten. In een IHP worden toekenningen niet gebaseerd op hetgeen incidenteel nodig of verplicht is. Partijen maken afspraken voor de langere termijn. Daardoor worden investeringen beter in de tijd en efficiënter gerealiseerd. Tevens zijn de investeringen vooruit te plannen, waardoor ze in de financiële ruimte van gemeente en van maatschappelijke partners passen. Een IHP geeft een nieuwe, meer toekomstvaste dimensie aan zorgplicht en creëert voor gemeente, schoolbesturen, ouders en leerlingen zekerheid en continuïteit.

Afspraken in het Integraal Huisvestingplan Brunssum hebben hun oorsprong in de lokale samenwerking, zijn gebaseerd op de visie op onderwijs en opvang (hoofdstuk 4) en maken gerichte keuzen in wettelijke en andere kaders (hoofdstuk 3). Om de brug naar de praktijk te slaan, zijn in dit hoofdstuk vier ordeningsprincipes beschreven die de huisvestingskeuzes voor onderwijs bepalen en die als meetlat dienen voor huisvestingsinvesteringen op de kortere en langere termijn.

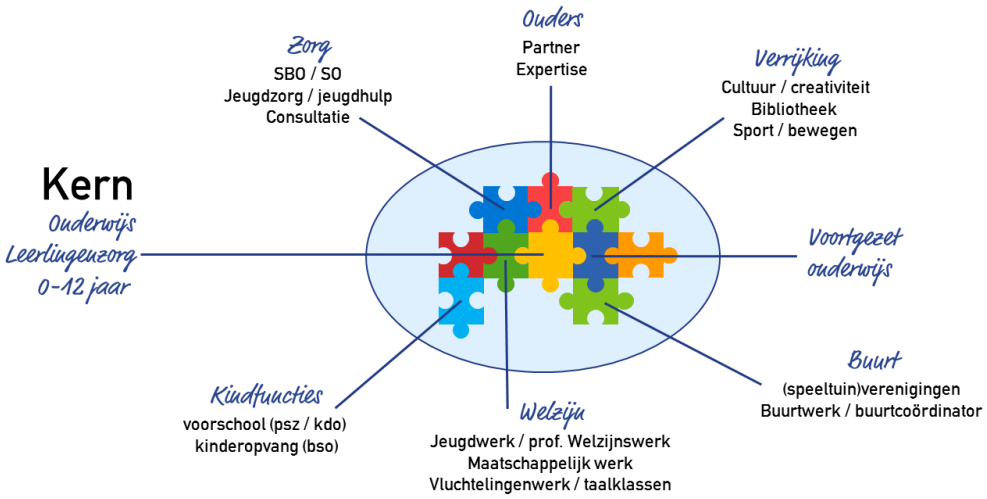
Principe 1: Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen

De gemeente Brunssum en maatschappelijke partners in (speciaal) onderwijs, kinderopvang, zorg en welzijn handelen in goede samenwerking op vragen en uitdagingen van betrokken ouders en kinderen. Dit vraagt maatgerichte producten en diensten voor kinderen van 0 tot 12 jaar, afgestemd op de behoeften in de wijk. Gekozen wordt voor een compleet en bestendig aanbod in onderwijs en aanpalende kindfuncties conform samenwerkingsconcept 'kindcentrum'.

In de gemeente Brunssum is het (integraal) kindcentrum een voorziening voor het kind (en de ouders) waarin opvang, onderwijs, welzijn en zorgpartners samenwerken. Gewerkt wordt op basis van een gezamenlijke pedagogische visie.

Samen bieden zij een integraal aanbod voor educatie en vrije tijd, voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Het kindcentrum is op één plek gevestigd, heeft ruime openingstijden (van 7.30 – 18.30 uur) en is het hele jaar geopend met uitzondering van de feestdagen.

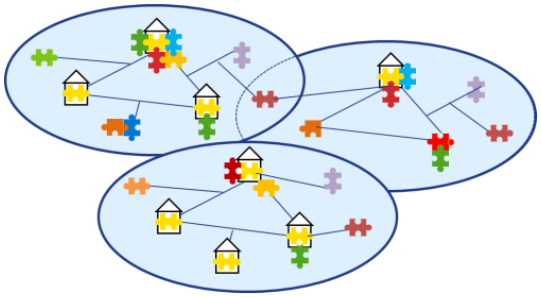
Het hebben van een geïntegreerd dienstenpakket op één locatie kan aan inhoudelijke samenwerking waarde toevoegen door het delen van ruimte, door het afstemmen van tijden en voorzieningen en door het toevoegen van ondersteunende elementen. Het uiteindelijke doel is dat het kindcentrum een belangrijke verbindende functie in de wijk vervult. Om deze functie te bereiken is het van belang dat deze integrale kindcentra ook ruimte bieden voor sport, cultuur, bibliotheek, taalscholing voor ouders e.a. Een sluitend netwerk van voorzieningen op wijkniveau:

De gemeente Brunssum en onderwijspartners investeren in huisvesting op één locatie indien inhoudelijke samenwerking tussen schoolbesturen en maatschappelijke partners de continuïteit versterkt. Waar bundeling in beeld komt, is de intentie van langjarige samenwerking een belangrijk criterium. Daarbij wordt ervoor gewaakt dat dwingende afhankelijkheden tussen individuele partners ontstaan, die een eigen afweging van partners ten aanzien van continuïteit verhinderen.

Principe 2: Bereikbaar verspreid over de gemeente

De gemeente Brunssum en maatschappelijke partners in onderwijs, kinderopvang, welzijn en zorg kiezen ervoor dat hun producten en diensten goed toegankelijk en bereikbaar zijn. Om dit te borgen moeten gebouwen modern onderwijs optimaal faciliteren en aan alle wettelijke eisen voldoen; een gemeentebrede huisvestingsportefeuille waarin vraag en aanbod van ruimte met elkaar in balans zijn. Bij nieuwbouw betekent dat zoveel mogelijk flexibiliteit; met aandacht voor gedeeld ruimtegebruik en mogelijk toekomstige verandering van gebruikers. In dit licht is ook het huisvesten van meerdere scholen in één gebouw mogelijk.

Belangrijk facet is een goede spreiding over het grondgebied van de gemeente Brunssum. Primair geldt deze toegankelijkheid voor de kinderen uit de eigen gemeente, maar waar relevant nemen partijen ook, in overleg met buurgemeenten, verantwoordelijkheid voor kinderen uit kernen van buurgemeenten. Bijzonder voorbeeld is de gereformeerde basisschool Benjamin, met haar bovenregionale functie. Scholen moeten bereikbaar zijn in of nabij de directe woonomgeving, voorzien van de gevraagde kwaliteiten in die omgeving waardoor migratie naar elders beperkt kan worden. Voor vraag naar bovenlokale profilering (PO, SO, VO) vindt ook herkomst c.q. verwijzing buiten het gebied plaats. Startpunt van het IHP is de bestaande situatie aan onderwijslocaties.

Principe 3: Toekomstvast met een scope van dertig jaar

De gemeente Brunssum en maatschappelijke partners in onderwijs, opvang, welzijn en zorg maken op lokaal niveau huisvestingskeuzes tussen maatschappelijke verwachtingen en toekomstvaste betaalbaarheid. Bijvoorbeeld op thema's als duurzaamheid en kwaliteit, die momenteel sterk in ontwikkeling zijn. Overheid, onderwijs- en kindpartners hebben een open houding en geven elkaar inzicht in de Total Cost of Ownership van een gebouw. Daardoor worden investeringen op een verstandige manier gebundeld aan inkomsten en uitgaven (exploitatie en onderhoud). Keuzes in het IHP moeten immers inzicht bieden in de vraagstukken voor de langere termijn en investerings- / uitvoeringsplannen moeten een langjarig perspectief bieden. Dit vraagt commitment van de gemeente Brunssum om vanuit zorgplicht verantwoordelijkheid te nemen voor onderwijshuisvestingsvragen via gerichte investeringen in nieuwbouw/renovatie of bijkomende exploitatie-ondersteuning. Het vraagt ook commitment van schoolbesturen om recht te doen aan investeringen door helderheid te bieden ten aanzien van toekomstperspectieven van de scholen in het gebied. Beide moeten met elkaar in balans zijn.

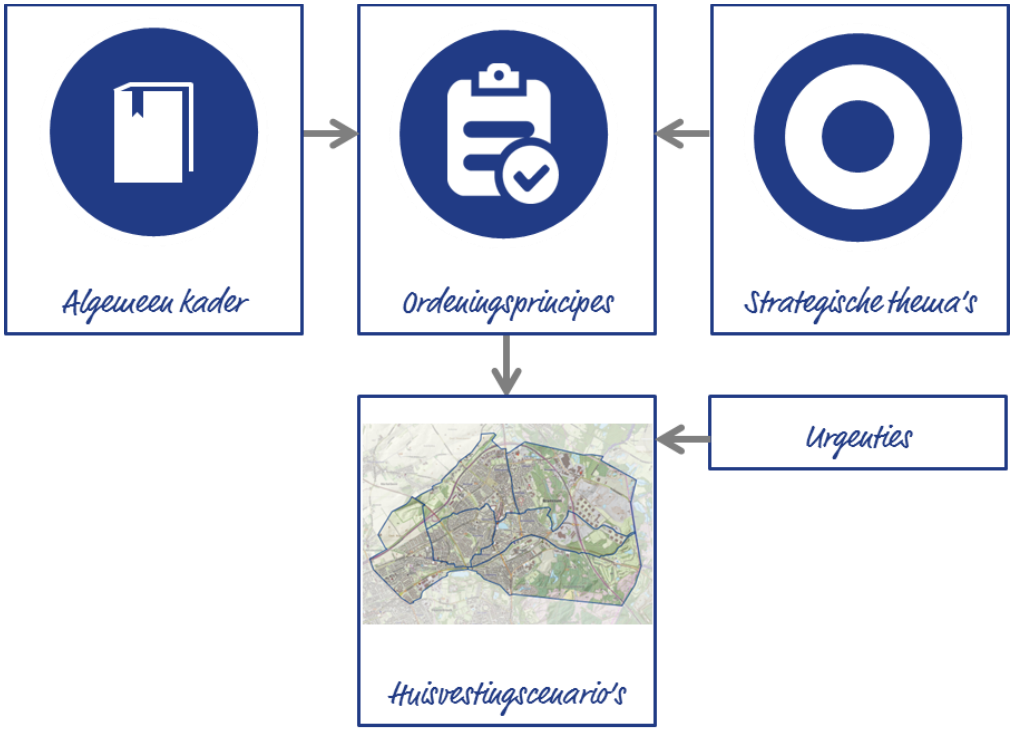
- De gemeente Brunssum neemt langjarige verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting in het primair en voortgezet onderwijs. Ontwikkelingen in de basisgeneratie binnen de gemeente zijn bepalend met als perspectief het leerlingenpotentieel in 2035.
- De gemeente Brunssum investeert in onderwijshuisvesting (nieuwbouw c.q. uitbreiding, renovatie met levensduurverlenging van 25 jaar) indien het schoolbestuur zich aan een continuïteitsambitie committeert voor tenminste de helft van de te bereiken (verlengde) afschrijvingstermijn.
- Partners kiezen voor (door-)ontwikkeling van de accommodaties tot klimaatneutrale voorzieningen in 2050 en nemen daarom als scope voor dit IHP een termijn van 30 jaar. Gemeente en schoolbesturen maken op basis van Total Cost of Ownership afspraken over de (investerings-)kosten voor het bereiken van energieneutraliteit. Schoolbesturen dragen bij door mee te investeren (installaties, energieopwekking, isolatie) aan bovenwettelijke voorzieningen als de terugverdientijd daarvan door een gunstigere exploitatie minder is dan 5 jaar. Wanneer wettelijke voorwaarden voor een dergelijke investering verruimd worden, committeren schoolbesturen zich aan deze wettelijke voorwaarden.

Principe 4: Ruimte (laten) voor pluriformiteit

De gemeente Brunssum en maatschappelijke partners faciliteren goed onderwijs. Schoolbesturen krijgen de ruimte om een bijzonder profiel te ontwikkelen waarmee kinderen en ouders in Brunssum iets te kiezen hebben: een school met een specifieke onderwijsvisie, een school die aansluit bij de capaciteiten, interesses en talenten van het kind of een school met een bijzondere grondslag. Schoolbesturen en hun partners kiezen specifiek en gericht voor de eigen omgeving en de eigen doelgroep. Daardoor kunnen voorzieningen in de verschillende wijken van de gemeente Brunssum afwijken en elkaar inhoudelijk aanvullen. Dit ordeningsprincipe kan ertoe leiden dat een voorziening ruimte krijgt om af te wijken van de overige ordeningsprincipes, met name in principe 1 (brede kindvoorzieningen) en principe 3 (toekomstvast in robuuste omvang). Schoolbesturen zijn over specifieke keuzes transparant, zodat interbestuurlijk overleg mogelijk wordt.

6 Huisvestings-maatregelen

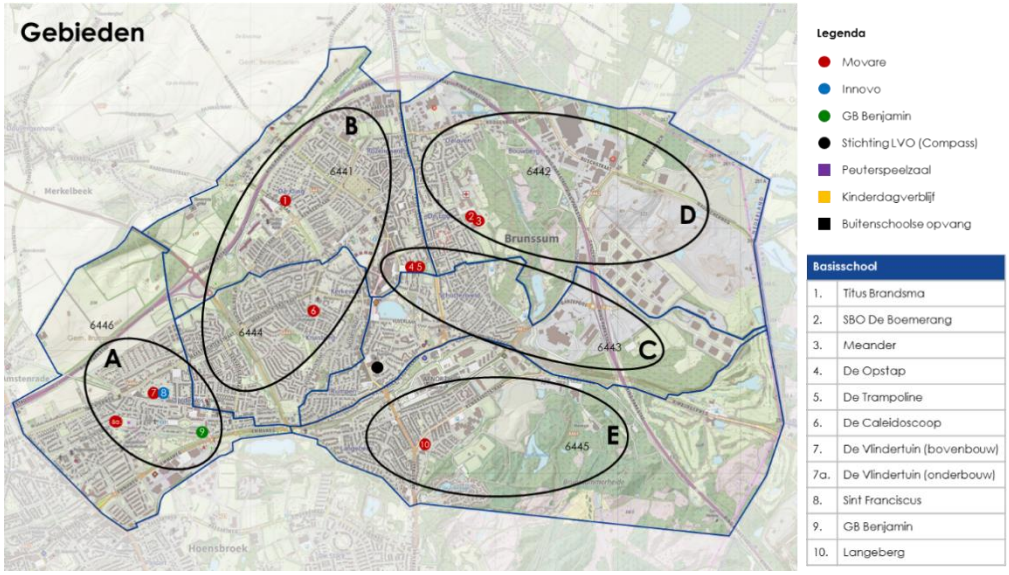
In hoofdstuk 2 is de huidige situatie van onderwijs en opvang in Brunssum beschreven. Belangrijk onderdeel zijn de uitkomsten van de functionele en gebouweliike scan. Met behulp van deze scan is de huidige onderwijshuisvesting in Brunssum op een aantal onderwerpen beoordeeld om tot prioriteiten te komen. In dit hoofdstuk wordt het bestaande aanbod afgezet tegen de ordeningsprincipes uit hoofdstuk 5. Dit biedt inzicht in de wijze waarop de locaties voor onderwijs en kinderopvang voldoen aan de ordeningsprincipes en geeft de belangrijkste huisvestelijke prioriteiten voor de komende jaren.

Algemeen

Het IHP heeft als startpunt de bestaande situatie van de schoollocaties in relatie tot het voedingsgebied c.q. herkomst van leerlingen. Het voortgezet onderwijs vormt geen onderdeel van voorliggend integraal huisvestingsplan. De gemeente Brunssum is op basis van leerlingenstromen en natuurlijke barrières in diverse voedingsgebieden verdeeld, zie onderstaande afbeelding. Belangrijk aspect is bereikbaar onderwijs in een goede spreiding over de gemeente, waarbij keuzevrijheid blijft gewaarborgd. Brunssum neemt in het primair onderwijs de verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting voor de volledige eigen basisgeneratie van de gemeente. Indien relevant nemen partners ook verantwoordelijkheid voor kinderen vanuit de regio.

Onderwijsstichting Movare heeft de intentie uitgesproken om met SBO De Boemerang een andere richting inslaan: de school gaat onderwijs geven aan een beperkt aan leerlingen (circa 40-50 leerlingen). De overige leerlingen stromen uit naar het reguliere onderwijs, waar met behulp van (onder andere) schakelklassen in specifieke behoeften wordt voorzien. Voor een ander deel van de huidige leerlingen van SBO De Boemerang is uitstroom naar speciaal onderwijs (SO) voorzien.

Gebied	Brunssum	Basisscholen	Leerlingenprognose 2035
Gebied A	West	De Vlindertuin, Sint Franciscus, GB Benjamin	520
Gebied B	Noord	Titus Brandsma, De Caleidoscoop	360
Gebied C	Centrum	De Opstap, De Trampoline	355
Gebied D	Oost	Meander	190
Gebied E	Zuid	Langeberg	205
Totaal			**1.630**
Gebied C	Centrum	SBO De Boemerang	100

** Gebaseerd op gegevens Pronexus*

Hoewel basisschool De Caleidoscoop in postcode 6444 is gelegen, en daartoe tot een ander gebied behoort, worden de basisscholen Titus Brandsma (Movare) en De Caleidoscoop (Movare) in gebied B (Brunssum-Noord) meegenomen. De basisscholen zijn op ongeveer vijf minuten rijafstand van elkaar gelegen en bedienen, conform de leerlingenstromen, met name het voedingsgebied Brunssum-Noord en Brunssum-Centrum (aan de westzijde). Daarbij hebben beide schoollocaties te maken met dalende leerlingenaantallen, een slechte bouwkundige staat van de gebouwen en onvoldoende aansluiting op de vastgestelde visie op onderwijs. Dit vraagt om een gezamenlijke, toekomstbestendige aanpak.

Uitgangspunt is dat maatregelen uit zorgplicht in permante voorzieningen worden gerealiseerd. Tijdelijke huisvestingsvraagstukken worden, waar mogelijk, met tijdelijke efficiënte maatregelen uitgevoerd.

Gebied A: Brunssum-West (De Vlindertuin, Sint Franciscus, GB Benjamin)

Brunssum-West heeft 7.130 inwoners, waarvan ongeveer 380 kinderen de basisgeneratie van het primair onderwijs vormen. Circa 75% van de 4-12 jarigen uit het gebied kiest voor de basisscholen in Brunssum-West, 16% stroomt uit naar andere gemeenten (met name naar Heerlen en Beekdaelen). GB Benjamin zorgt met haar bijzonder profiel voor regionale instroom naar het gebied.

BS De Vlindertuin (onderbouw)

Onderwijs	4,2	Ruim Voldoende
Ruimte	2,5	Matig
Omgeving	3,0	Matig
Bouwkundig	2,4	Matig
Totaalscore	**3,0**	**Voldoende**

BS De Vlindertuin (bovenbouw)

Onderwijs	4,8	Ruim Voldoende
Ruimte	2,8	Matig
Omgeving	4,5	Ruim Voldoende
Bouwkundig	4,8	Ruim Voldoende
Totaalscore	**4,2**	**Ruim Voldoende**

BS Sint Fransiscus

Onderwijs	4,5	Ruim Voldoende
Ruimte	3,5	Voldoende
Omgeving	4,3	Ruim Voldoende
Bouwkundig	4,8	Ruim Voldoende
Totaalscore	**4,3**	**Ruim Voldoende**

GB Benjamin

Onderwijs	2,2	Matig
Ruimte	4,3	Ruim Voldoende
Omgeving	2,3	Matig
Bouwkundig	1,6	Onvoldoende
Totaalscore	**2,6**	**Matig**

De Vlindertuin (Movare), Sint Franciscus (Innovo) en Benjamin (Vereniging tot Stichting en Instandhouding van scholen met de bijbel op Gereformeerde Grondslag) zijn op korte afstand van elkaar gehuisvest. De Vlindertuin is op twee locaties gevestigd. De onderbouw (groepen 1 tot en met 4) is in een apart gebouw aan de Ir. de Katstraat gehuisvest, de bovenbouw (groepen 4 tot en met 8) is samen met basisschool Sint Franciscus onderdeel van bredeschool Treebeek aan de Wijenweg.

Conform de **functionele en gebouwelijke scan** heeft GB Benjamin een score matig, de onderbouw van De Vlindertuin een score voldoende en de twee locaties in bredeschool Treebeek (bovenbouw De Vlindertuin en Sint Franciscus) een score ruim voldoende. De gebouwsituatie voor gereformeerde basisschool Benjamin behoeft aandacht. Voor de volledige beschrijving van de scan wordt verwezen naar bijlage 2.

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen

Basisscholen De Vlindertuin (bovenbouw) en Sint Franciscus zijn sinds 2015 samen met POV Hummelhutje en BSO Treebeek gehuisvest in bredeschool Treebeek, eigendom van de gemeente. Het bewegingsonderwijs is georganiseerd in de naastgelegen Sporthal Treebeek. Hier worden ook de gymlessen voor GB Benjamin verzorgd. Het leerlingenaantal van de bredeschool blijft constanter dan bij de bouw werd verwacht. Daardoor is de onderbouw van De Vlindertuin op een andere locatie gehuisvest. Zij maken voor het bewegingsonderwijs gebruik van het inpandige speellokaal. Gereformeerde basisschool Benjamin is op bijna 600 meter afstand van bredeschool Treebeek gesitueerd, zonder inpandige kindfuncties.

Naast onderwijs zijn in het gebied peuteropvang en buitenschoolse opvang gevestigd. Hiermee voorziet het gebied in een aanbod voor kinderen van 2 tot en met 12 jaar. In Brunssum-West is geen kinderdagopvang gevestigd.

Conclusie: Het aanbod is niet compleet. Kinderdagopvang is niet beschikbaar in het gebied. Partners ambiëren versterking van het aanbod en zoeken daarvoor een nauwe, inhoudelijke samenwerking.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Bredeschool Treebeek is in een jonge wijk gelegen, met veel gezinswoningen (zowel sociale huur als dure koop) en een diverse leerlingenpopulatie. De basisscholen hebben niet primair Brunssum-West als voedingsgebied, gemiddeld komt slechts 45% van het leerlingenaantal uit het gebied. Ongeveer 34% is woonachtig in de andere gebieden van Brunssum (met name in het centrum), 21% in omliggende gemeenten.

GB Benjamin dient, vanwege haar identiteit, de gehele regio. Het is de enige gereformeerde basisschool in Limburg, waardoor zij een beperkt aantal leerlingen uit de directe omgeving aantrekt. Bijna 43% van de leerlingen is woonachtig in omliggende gemeenten, met name in Heerlen en Beekdaelen.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

De huidige bezetting van de scholen in Brunssum-West is 636 leerlingen. Conform prognoses van Pronexus (juli 2019) bedraagt het leerlingenpotentieel (over 15 jaar) circa 520 leerlingen; 260 leerlingen De Vlindertuin, 140 leerlingen Sint Franciscus en 120 leerlingen GB Benjamin. Hiermee daalt het leerlingenaantal op de scholen gedurende de komende jaren, waarbij wordt opgemerkt dat de leerlingenaantallen minder sterk zijn gedaald dan voorheen werd verwacht. Het leerlingenaantal voor GB Benjamin is op teldatum 1 oktober 2020 positiever dan de leerlingenprognoses voorspelden. Eigen prognoses gaan uit van een stijging met 15 leerlingen per jaar en de school verwacht dat deze stijging hoger kan uitpakken. Dit kan consequenties hebben voor de andere scholen in het gebied.

GB Benjamin heeft een normatief ruimtetekort van ongeveer 80 m² bvo (één groepslokaal). De andere twee basisscholen in Brunssum-West ervaren wel ruimtetekort, terwijl de normatieve ruimtebehoefte volstaat met de gebouwcapaciteit. Sint Franciscus heeft vooral een tekort aan kleine ruimten. Voor De Vlindertuin wordt het ruimtetekort veroorzaakt door de wens van de school om groep 4 bij de bovenbouw te huisvesten (en niet bij de onderbouw), daar dit beter aansluit bij het inhoudelijk onderwijsprogramma.

Gezien de leeftijd en kwaliteit van bredeschool Treebeek (2015) is er op deze locatie op technische gronden geen sprake van zorgplicht binnen de voorliggende IHP-periode. De onderbouw van De Vlindertuin (1989) en GB Benjamin (1933 en 1984) zijn in oudere gebouwen gehuisvest. Daarmee voldoen de gebouwen op termijn niet aan de voorschriften die gaan gelden voor de klimaateisen van 2050. Voor de lange termijn (na de IHP periode) moet, met name voor GB Benjamin, rekening worden gehouden met aanpassing van het gebouw aan nieuwe voorwaarden met betrekking tot klimaatprestaties en binnenklimaat. Opgemerkt wordt dat op het dak van GB Benjamin zonnepanelen zijn gerealiseerd, terwijl de bouwtechnische staat van het gebouw in slechte staat verkeert.

Conclusie: Goed toekomstperspectief. **Kanttekening**: Gezien de bouwtechnische staat van het gebouw van GB Benjamin dient voor de lange termijn een andere oplossing gezocht te worden.

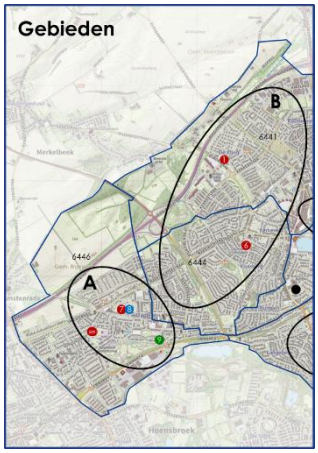
Principe 4. Ruimte (laten) voor pluriformiteit

Elke school heeft een eigen (pedagogisch-didactisch) profiel, onderscheidend ten opzichte van elkaar. GB Benjamin heeft een bijzondere grondslag en bereikt daarmee een regionaal voedingsgebied. De school voorziet in een bijzonder profiel die aansluit bij de capaciteiten, interesses en talenten van kinderen in de omgeving. Uitgangspunt is dat alle drie de scholen gehandhaafd blijven.

Conclusie: Diverse, passende onderwijsconcepten gewaarborgd.

Advies

De scholen in het voedingsgebied Brunssum-West zijn bereikbaar gesitueerd en bedienen bij het gebied passende onderwijsprofielen. Het gebied biedt voldoende perspectief voor een toekomstvaste brede kindvoorziening. De partners dienen gezamenlijk te onderzoeken in hoeverre het wenselijk is om het aanbod in het gebied aan te vullen met kinderdagopvang.

Basisschool	
1.	Titus Brandsma
2.	SBO De Boemerang
3.	Meander
4.	De Opstap
5.	De Trampoline
6.	De Caleidoscoop
7.	De Vlindertuin (bovenbouw)
7a.	De Vlindertuin (onderbouw)
8.	Sint Franciscus
9.	GB Benjamin
10.	Langeberg

Het huisvesten van basisschool De Vlindertuin op twee locaties is geen wenselijke situatie. Het leidt tot onderwijskundige en functionele verliezen voor de school. Om aan de ordeningsprincipes te voldoen, dient de bredeschool ruimte te bieden voor de onderbouw van De Vlindertuin. Dit dient in een businesscase nader te worden onderzocht. In deze businesscase wordt tevens onderzocht of de vrijkomende locatie aan de Ir. de Katstraat ter beschikking kan worden gesteld aan GB Benjamin.

Gebied B: Brunssum-Noord (Titus Brandsma, De Caleidoscoop)

Brunssum-Noord heeft 6.585 inwoners. Hiervan vormen 890 kinderen de basisgeneratie van het primair onderwijs: 425 kinderen uit postcode 6441 en 465 kinderen uit postcode 6444. Slechts 39% van deze kinderen uit Brunssum-Noord kiezen voor de twee basisscholen in het gebied, 19% kiest de basisscholen in Brunssum-Centrum, 12% stroomt uit naar overige gemeenten (met name Heerlen en Beekdaelen).

De **functionele en gebouwelijke scan** geeft voor de basisscholen een lage score in vergelijking met de andere schoolgebouwen in de gemeente Brunssum. Beide scholen hebben een significante en groeiende normatieve leegstand. De schoolgebouwen zijn meer dan vijftig jaar oud, daardoor afgeschreven en vanuit bouwkundig, functioneel en technisch perspectief aan levensduurverlengende renovatie of vervanging toe. Zie bijlage 2 voor de volledige beschrijving van de scan.

BS Titus Brandsma		
Onderwijs	3,5	Voldoende
Ruimte	2,0	Onvoldoende
Omgeving	3,3	Voldoende
Bouwkundig	2,0	Onvoldoende
Totaalscore	**2,7**	**Matig**

BS De Caleidoscoop		
Onderwijs	3,3	Voldoende
Ruimte	2,3	Matig
Omgeving	4,8	Ruim Voldoende
Bouwkundig	2,2	Matig
Totaalscore	**3,1**	**Voldoende**

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen

Basisschool Titus Brandsma en basisschool De Caleidoscoop behoren (in voorliggend IHP) tot het gebied Brunssum-Noord. Beide basisscholen voorzien in een aanbod voor kinderen van 2 tot en met 12 jaar. Naast onderwijs zijn in de gebouwen peuteropvang (Pukkio en Pinokkio) en buitenschoolse opvang (Titus Brandsma en De Caleidoscoop) gevestigd, waar een actieve inpandige samenwerking mee is gerealiseerd. Het bewegingsonderwijs van basisschool Titus Brandsma wordt in Sporthal Microhal gegeven. Voor basisschool De Caleidoscoop wordt het bewegingsonderwijs in bredeschool Centrum georganiseerd, op circa 15 minuten loopafstand.

In het gebied zijn ook drie zelfstandige kindvoorzieningen gelegen: twee voorzieningen voor kinderdagopvang (Sport Sjoepkerke en Agrarisch PimPamPoentje) en één voorziening voor buitenschoolse opvang (Sport Sjoepkerke). Hiermee beschikt het gebied over een volledig aanbod voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Er bestaat een goede samenwerking met de separaat gehuisveste kindvoorzieningen.

Conclusie: Niet compleet. Kinderdagopvang is buiten de basisscholen gehuisvest. Echter, compleet aanbod binnen het gebied beschikbaar. Het bewegingsonderwijs van De Caleidoscoop wordt weliswaar niet in de nabije omgeving aangeboden maar de aangeboden voorzieningen bevinden zich binnen de afstandsregels van de wet. **Kanttekening**: Het gebied beschikt over het benodigde aanbod om te komen tot een kindcentrum.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Basisschool Titus Brandsma is in de wijk Brunssum-Noord gelegen. Deze wijk is in de jaren '60-'70 flink gegroeid en kenmerkt zich door een brede populatie. In de nabije omgeving van de school beschikken de woningen over uiteenlopende WOZ-waardes (nabijheid van een flat tot vrijstaande woningen). De Caleidoscoop, gelegen in de wijk Fatima, is van oudsher verbonden aan de katholiek kerk. Deze samenwerking met de kerk is losgelaten; de school fungeert nu als zelfstandige school. De school bevindt zich een gevarieerde wijk, en beschikt over een andere leerlingenpopulatie als Titus Brandsma. Ouders kiezen bewust voor deze traditionele school met moderne tinten.

Hoewel de basisscholen een andere leerlingenpopulatie aantrekken, hebben ze primair Brunssum-Noord en Brunssum-Centrum (aan de westzijde) als voedingsgebied. Bijna 79% van de leerlingen is woonachtig in het gebied, ongeveer 13% is afkomstig uit andere gebieden van Brunssum en 8% van de leerlingen woont in een andere gemeente.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Op teldatum 1 oktober 2019 beschikken de scholen gezamenlijk over 437 leerlingen. Geprognosticeerd is dat de basisscholen in het gebied in 2035 een leerlingenpotentieel van 362 leerlingen hebben: 206 leerlingen De Caleidoscoop en 156 leerlingen Titus Brandsma. Hiermee is de komende jaren sprake van een flinke afname van het leerlingenaantal in het gebied, waardoor het huidige normatieve ruimteoverschot in de toekomst alsmaar blijft toenemen (tot circa 1.300 m² bvo).

Hoewel de normatieve ruimtebehoefte doet vermoeden dat beide basisscholen kampen met een flinke overmaat, blijkt in de praktijk weinig sprake van leegstand (onder andere door de inpandige kindfuncties). De basisscholen zijn in een inefficiënt gebouw gehuisvest, veroorzaakt door de aanwezigheid van niet-functionele ruimte(n). De schoolgebouwen kenmerken zich als een traditioneel gebouw; brede gangen waaraan de lokalen zijn gesitueerd. Deze gebouwstructuur belemmert de scholen in het uitdragen van hun onderwijsconcept. Daarnaast zijn – ten behoeve van Passend Onderwijs – steeds meer aanpalende functies nodig, ter ondersteuning van de onderwijsbehoefte. Daartoe zijn kleine ruimten gewenst, die momenteel onvoldoende aanwezig zijn.

Het schoolgebouw van basisschool Titus Brandsma is in 1968 gerealiseerd, dat van basisschool De Caleidoscoop in 1965. Afgelopen jaren hebben de gemeente Brunssum en schoolbestuur Movare een inspanning geleverd voor het opknappen van beide schoolgebouwen. In 2014 heeft een functionele aanpassing van het gebouw van basisschool Titus Brandsma plaatsgevonden (geen levensduurverlengde renovatie). Het gebouw van basisschool De Caleidoscoop is in 2006 aangepast en uitgebreid met vier lokalen. Echter, in de basis zijn beide schoolgebouwen oud en kampen de scholen met een groeiende normatieve leegstand. Kijkend naar het bouwkundig perspectief van de bestaande gebouwen is er onvoldoende kwaliteit om ze aan te passen aan moderne onderwijseisen en zijn gezien de leeftijd (afgeschreven) en de gebouwelijke kwaliteit aan vervanging toe.

Conclusie: Voldoet niet. Beide schoolgebouwen zijn te groot, kwalitatief en functioneel achterhaald. Gezien de slechte bouwtechnische staat van de gebouwen dient op termijn een andere oplossing gezocht te worden. **Kanttekening**: De onderwijskwaliteit van beide scholen is op orde door gerichte investeringen van het schoolbestuur en de gemeente Brunssum. Ook voor de toekomst ziet het schoolbestuur het onderwijsaanbod van beide scholen als een belangrijk onderdeel van het aanbod in de gemeente.

Principe 4. Ruimte (laten) voor pluriformiteit

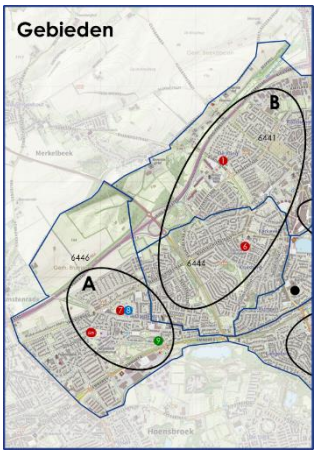
Beide scholen in het gebied hebben een katholieke denominatie, maar hanteren een ander onderwijsconcept. Titus Brandsma en De Caleidoscoop hebben de voorkeur voor het actief betrekken van de wijk bij de school, maar dat laten de huidige gebouwen niet toe.

Binnen de visie van Titus Brandsma wordt het gedachtengoed van Opeduca omarmd en ingezet op “Gezonde school van de toekomst”. Vanuit deze gedachte de nieuwgierigheid aantonen en kinderen buiten school de verbinding laten zoeken. Daartoe biedt de school een klassendoorbrekend onderwijsconcept, waarmee ze een onderscheidend en uniek aanbod bieden in de gemeente Brunssum. De kinderen krijgen een dagritme aangeboden met voldoende onderwijstijd, sport, bewegen, spelen en aandacht voor gezonde voeding. Ouders kiezen bewust voor de rust en regelmaat op basisschool De Caleidoscoop. De school hanteert een meer traditionele aanpak, gecombineerd met moderne tinten.

Conclusie: Onderscheidende en unieke onderwijsconcepten aanwezig.

Advies
Het aanbod aan onderwijs en kinddiensten in het gebied is voldoende, goed gespreid en vaak samenhangend gehuisvest en sluit daarmee in belangrijke mate aan op de ordeningsprincipes. Beide gebouwen zijn echter kwalitatief achterhaald en vragen een investering in aanpassing c.q. nieuwbouw om de normatieve leegstand terug te dringen en de gebouwprestaties op duurzaamheid, klimaat en kwaliteit te verbeteren.

Kijkend naar de (dalende) leerlingenaantallen van beide basisscholen, de (slechte) bouwkundige staat van de gebouwen en de vastgestelde visie op onderwijs, is het wenselijk om de scholen (op termijn) samen te voegen op één (nieuwe) strategisch gekozen locatie in het gebied. Hierbij de mogelijkheid open houden om op lange termijn te groeien tot één school.

Basisschool	
1.	Titus Brandsma
2.	SBO De Boemerang
3.	Meander
4.	De Opstap
5.	De Trampoline
6.	De Caleidoscoop
7.	De Vlindertuin (bovenbouw)
7a.	De Vlindertuin (onderbouw)
8.	Sint Franciscus
9.	GB Benjamin
10.	Langeberg

Schoolbestuur, schooldirecteuren en gemeente dienen in een businesscase gezamenlijk de benodigde voorbereidingen te treffen, in afstemming met kindpartners. In de tussentijd, op korte termijn, behoeft de ruimtelijke overmaat van de gebouwen aandacht. Voorgesteld wordt om samen te onderzoeken op welke manier de leegstand kan worden gereduceerd.

Gebied C: Brunssum-Centrum (De Opstap, De Trampoline)

In Brunssum-Centrum wonen ongeveer 7.310 inwoners, waarvan 425 kinderen tot de basisgeneratie behoren. Bijna 31% van deze kinderen kiest voor één van de basisscholen in het gebied. Ook kiezen kinderen voor Brunssum-Noord (36%) of omliggende gemeenten (16%), met name Heerlen of Beekdaelen.

BS De Opstap		
Onderwijs	4,8	Ruim Voldoende
Ruimte	4,8	Ruim Voldoende
Omgeving	4,3	Ruim Voldoende
Bouwkundig	4,8	Ruim Voldoende
Totaalscore	**4,7**	**Ruim Voldoende**

BS De Trampoline		
Onderwijs	4,7	Ruim Voldoende
Ruime	4,5	Ruim Voldoende
Omgeving	4,3	Ruim Voldoende
Bouwkundig	4,8	Ruim Voldoende
Totaalscore	**4,6**	**Ruim Voldoende**

De twee basisscholen in het gebied, De Opstap (Movare) en De Trampoline (Movare), behoren tot de bredeschool Centrum. De **functionele en gebouwelijke scan** geeft voor beide basisscholen een goede score (ruim voldoende) in verhouding tot de andere schoolgebouwen in de gemeente Brunssum. Het gebouw dateert uit 2016 en voorziet in de ruimtelijke, functionele en technische wensen van de onderwijsconcepten. Voor de volledige beschrijving van de scan wordt verwezen naar bijlage 2.

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen

Het gebied heeft een aanbod in het primair onderwijs van twee basisscholen en diverse aanvullende kinddiensten. Basisscholen De Opstap en De Trampoline zijn sinds 2016 samen met POV Bij de Handjes, KDV De Springplank en BSO De Springplank in bredeschool Centrum gehuisvest. Hiermee voorziet bredeschool Centrum in een aanbod voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar in doorlopende leerlijnen georganiseerd. Kinder Opvang Parkstad heeft behoefte aan meer ruimte dan het huidige aanbod. Er zijn geen uitbreidingsmogelijkheden richting de school, waardoor met CMWW gebruik wordt gemaakt van één ruimte. Het bewegingsonderwijs voor de basisscholen wordt in de inpandige gymzalen verzorgd. Het gebouw is in eigendom van Woningstichting Weller en de gemeente is vanuit wettelijke zorgplicht hoofdhuurder van het gebouw. In de nabije omgeving zijn geen andere kindvoorzieningen gevestigd.

Conclusie: Het aanbod is compleet, zowel in één gebouw als in het gebied. Er is wel behoefte aan meer ruimte voor de kinderopvang.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Bredeschool Centrum is centraal gelegen in de gemeente Brunssum. De basisscholen zijn in de gemeenschap gepositioneerd en goed bereikbaar.
Basisschool De Opstap heeft een gemengde leerlingenpopulatie. Autochtone en allochtone kinderen werken en leren met elkaar, in kleine vaste groepen.

De gebruikers van de bredeschool komen uit de hele gemeente, ruim 90% van de leerlingen is woonachtig in de gemeente Brunssum en slechts 33% is woonachtig in het centrum. Daarnaast is er een toestroom vanuit postcode 6443 (ongeveer 23%), waar geen basisschool is gesitueerd. Bijna 10% van de leerlingen komt uit een andere gemeente, met name uit Heerlen en Beekdaelen. De scholen zijn, gezien hun omvang, herkenbaar en relevant.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

De twee basisscholen in het gebied telden op 1 oktober 2019 gezamenlijk 396 leerlingen: 228 leerlingen De Opstap en 168 leerlingen De Trampoline. Volgens de prognoses van Pronexus hebben de basisscholen in 2035 een leerlingenpotentieel van 357 leerlingen en is sprake van een significante leerlingendaling. Het gebouw kent op korte termijn ruimtetekort, die – ondanks de krimp – op lange termijn blijft bestaan.

Het gebouw van bredeschool Centrum is in het verleden ontwikkeld met het oog op een krimpende leerlingenpopulatie. Op beide scholen is echter sprake geweest van leerlingengroei. Basisschool De Opstap heeft oorspronkelijk acht lokalen, terwijl de school in schooljaar 2019-2020 tien groepen heeft. Om deze reden wordt het handvaardigheidslokaal ingezet als leslokaal en maakt groep 1 gebruik van de ruimte van de buitenschoolse opvang. Hoewel het leerlingenaantal de komende jaren zal afnemen, blijft de school uit negen groepen bestaan.

Het gebouw van bredeschool Centrum dateert uit 2016 en is volgens de bouwvoorwaarden uit die tijd gerealiseerd (niet BENG). In het voorliggende huisvestingsprogramma zijn geen investeringen te verwachten. Op langere termijn moet rekening worden gehouden met de wenselijkheid om in het gebouw te investeren in klimaatprestaties en binnenklimaat.

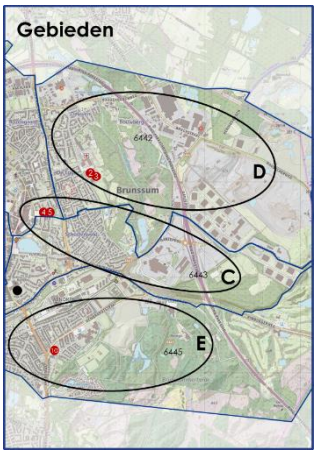
Conclusie: Het gebouw voldoet. **Kanttekening**: Het schoolbestuur en de gemeente Brunssum dienen het ruimtetekort van basisschool De Opstap te monitoren. Kinder Opvang Parkstad ervaart tevens een tekort aan beschikbare ruimte.

Principe 4. Ruimte (laten) voor pluriformiteit

In het gebied is bewust gekozen voor twee denominaties, waardoor ouders iets te kiezen hebben. Basisschool De Trampoline is de enige openbare basisschool in de gemeente Brunssum. De school werkt met cursusgroepen en een aantal onderwijsprincipes van Jenaplan. In vergelijking met het traditionele onderwijs zijn kinderen op De Trampoline niet per leeftijd in een klas samengevoegd. Een klas bestaat uit een samenvoeging van drie verschillende leeftijden. Op basisschool De Opstap wordt het leerstof-jaarklassenststeem gehanteerd, met veel aandacht voor het individuele kind (passend onderwijs). De school werkt in jaargroepen, verdeeld over een onder-, midden- en bovenbouw. Hiermee raken de basisscholen elkaar op veel punten, maar zijn de onderwijsconcepten toch afwijkend. Beide scholen zijn een Euregioschool: naast Engels wordt ook de Duitse taal geleerd.

Conclusie: Diverse, passende onderwijsconcepten aanwezig.

Advies

Basisschool	
1.	Titus Brandsma
2.	SBO De Boemerang
3.	Meander
4.	De Opstap
5.	De Trampoline
6.	De Caleidoscoop
7.	De Vlindertuin (bovenbouw)
7a.	De Vlindertuin (onderbouw)
8.	Sint Franciscus
9.	GB Benjamin
10.	Langeberg

De bredeschool is de centrale onderwijsvoorziening in Brunssum-Centrum, breed in haar voorzieningenaanbod en geworteld in het gebied. Voor haar zorgplicht is de gemeente huurder van de onderwijsruimte (in eigendom van Weller). Het gebouw is geschikt voor haar functie en vervanging c.q. grootschalige renovatie is vanuit zorgplicht op middellange termijn niet aan de orde. Richting 2050 zoeken schoolbestuur en gemeente naar een op TCO georiënteerde aanpak om tot klimaatneutraliteit te komen. Het agenderingsinitiatief ligt bij het schoolbestuur.

Het leerlingenpotentieel vanuit het huidige voedingsgebied blijft langjarig negen tot tien groepen, terwijl basisschool De Opstap slechts acht lokalen tot haar beschikking heeft. De school heeft hier reeds een oplossing voor gevonden. Monitoring van het huidige ruimtetekort blijft een aandachtspunt, ook na vaststelling van het IHP. Partners treden in gesprek over problemen ten aanzien van ruimtetekort.

Gebied D: Brunssum-Oost (Meander, SBO De Boemerang)

In Brunssum-Oost wonen 4.185 inwoners, waarvan circa 230 kinderen in de basisschoolleeftijd. Bijna 48% van deze kinderen volgt (speciaal) basisonderwijs in het gebied, ongeveer 30% kiest voor Brunssum-Centrum en ruim 11% gaat naar de omliggende gemeenten.

BS Meander			
Onderwijs	5,0	Ruim Voldoende
Ruimte	3,3	Voldoende
Omgeving	3,0	Matig
Bouwkundig	4,0	Voldoende
Totaalscore	**3,8**	**Voldoende**

SBO De Boemerang		
Onderwijs	3,6	Voldoende
Ruimte	1,8	Onvoldoende
Omgeving	2,3	Matig
Bouwkundig	1,4	Onvoldoende
Totaalscore	**2,3**	**Matig**

Conform de **functionele en gebouwelijke scan** heeft basisschool Meander een goede score (voldoende). SBO De Boemerang heeft, van alle schoolgebouwen in de gemeente Brunssum, de laagste score. Het hoofdgebouw is ruim 30 jaar oud en is in technisch opzicht in slechte staat. Daarbij kampt de school met een nu al significante en groeiende normatieve leegstand. Door deze combinatie van factoren is de urgentie voor deze school hoog. Zie bijlage 2 voor de volledige beschrijving van de scan.

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen

In het gebied Brunssum-Oost zijn twee basisscholen op korte afstand van elkaar gehuisvest: basisschool Meander (Movare) en SBO De Boemerang (Movare). In BMV Bronsheim, waar basisschool Meander is gehuisvest, is een compleet en geïntegreerd aanbod van onderwijs en kinddiensten beschikbaar. Naast onderwijs zijn hier POV Pimpeloentje, KDV Rollebol en BSO De Coole Kikkers gevestigd, waarmee de BMV voorziet in een doorlopende leerlijn voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Ook De Rupsjes en GGZ Lionarons zijn in de BMV gehuisvest. De Rupsjes is een unieke samenwerking tussen Radar, XONAR en de reguliere peuteropvang. In de groep zitten kinderen waarbij zorgen zijn over de ontwikkeling. De BMV beschikt over een inpandige gymzaal. SBO De Boemerang heeft géén eigen kindvoorzieningen maar sluit daarvoor (en ook voor gymnastiek) aan op BMV Bronsheim.

In Brunssum-Oost zijn geen andere kindvoorzieningen gevestigd. Naast basisschool Meander liggen voetbalvelden en een buurthuis met steunpunt van SGL. De voetbalkantine is in de school geïntegreerd en met SGL lopen gesprekken om mogelijke samenwerking te intensiveren.

Conclusie: Het aanbod is compleet, zowel in één gebouw als in het gebied.
Kanttekening: Partners zijn tevreden over de inhoudelijke samenwerking tussen de twee onderwijslocaties. De ruimtelijke (on)mogelijkheden beperken fysieke bundeling. Partners hebben in de toekomst behoefte aan één locatie.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Basisschool Meander richt zich primair op leerlingen uit Brunssum. Naast de leerlingen uit het directe voedingsgebied, zijn leerlingen woonachtig in Brunssum-Noord en Brunssum-Centrum. Ruim 8% van de leerlingen woont in een andere gemeente: SBO De Boemerang is een regionale voorziening en daardoor breed voor de regio beschikbaar en aantrekkelijk. Slechts 43% van het leerlingenaantal is woonachtig in de gemeente Brunssum, aangevuld door kinderen uit Heerlen en Beekdaelen.

De parkeersituatie voor beide scholen behoeft aandacht. Op dit moment zijn er onvoldoende plekken, in de directe omgeving, om de druk op piekmomenten op te vangen. Daarover zijn eerder afspraken gemaakt (onder andere met ouders) en deze worden niet voldoende gehandhaafd.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod. **Kanttekening**: Aandacht voor de parkeerproblematiek.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Op teldatum 1 oktober 2019 beschikt basisschool Meander over 232 leerlingen en SBO De Boemerang over 95 leerlingen, in totaal 327 leerlingen. Geprognosticeerd is dat de basisscholen in het gebied in 2035 een leerlingenpotentieel van 286 leerlingen hebben. Hiermee is de komende jaren sprake van een flinke afname van het onderwijsvraag, waardoor het bestaande normatieve ruimteoverschot (van 1.475 m² bvo) in de toekomst zal toenemen (tot circa 1.680 m² bvo).

Vooral SBO De Boemerang heeft een significante leegstand in het gebouw (ruim 1.000 m² bvo, de helft van het gebouw). Deze leegstand bemoeilijkt investeringsbeslissingen in het gebouw. Door de ontwikkeling rondom Passend Onderwijs is het gebouw van SBO De Boemerang veel te ruim opgezet. Momenteel maken veel minder leerlingen gebruik van het speciaal onderwijs. Zo heeft basisschool Meander een groot deel van deze leerlingen opgevangen door het realiseren van schakelklassen. Ook in de toekomst zal SBO De Boemerang slechts aan circa 40-50 leerlingen onderwijs bieden.

Het schoolgebouw van SBO De Boemerang is in 1984 gerealiseerd (en in 2005 met drie lokalen uitgebreid). Het gebouw van basisschool Meander is uit 2004. Daarmee is de basis van het gebouw van SBO De Boemerang 36 jaar oud en (nu in slechte bouwkundige staat. Het gebouw is in bouwkundig, functioneel en technisch perspectief aan vervanging of levensduur-verlengende renovatie toe. Het schoolgebouw van SBO De Boemerang is ook niet geschikt om aan te oassen aan modern onderwijs. Voor basisschool Meander moet op langere termijn rekening worden gehouden met de wenselijkheid om in het gebouw te investeren in klimaatprestaties en binnenklimaat.

Conclusie: Voldoet niet. Het schoolgebouw van SBO De Boemerang is te groot, kwalitatief en functioneel achterhaald. De scholen in het gebied werken programmatisch geïntegreerd, maar gebouwelijk wordt dit belemmerd.

Principe 4. Ruimte (laten) voor pluriformiteit

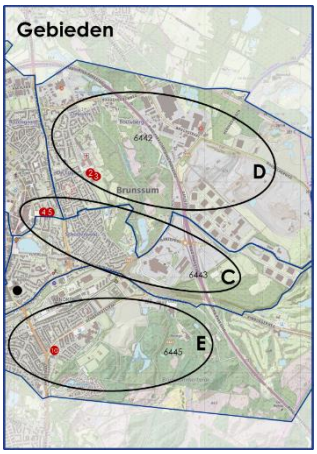
SBO De Boemerang biedt onderwijs aan leerlingen die op de reguliere basisschool geen of onvoldoende passend onderwijs kunnen krijgen en daardoor vastlopen of dreigen vast te lopen. Basisschool Meander staat voor passend onderwijs en een brede zorgreikwijdte door aanpassing aan de verschillende onderwijsbehoeften. Met behulp van (start) schakelvoorzieningen zorgt basisschool Meander ervoor dat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zich kunnen ontwikkelen, passend bij hun mogelijkheden en naar behoeften. Om dit te bereiken wordt onderwijs en zorg samengebracht binnen de school.

De scholen willen tot meer verregaande vormen van samenwerking komen, en een gespecialiseerd onderwijscentrum Brunssum realiseren.

Conclusie: Onderscheidende en unieke onderwijsconcepten aanwezig.
Kanttekening: Het realiseren van een gespecialiseerd onderwijscentrum in de gemeente Brunssum is uniek voor de regio.

Advies
Voor basisschool Meander is de huisvesting goed geregeld. Het gebouw van SBO De Boemerang voldoet echter niet aan redelijke eisen in ruimtelijk, bouwkundig, functioneel en technisch opzicht. Voor de slechte bouwtechnische staat van SBO De Boemerang dient op termijn een oplossing gezocht te worden. Daarbij bemoeilijkt de samengestelde structuur van twee gebouwen de ruimtelijke samenwerking, terwijl deze juist in het onderwijsprogramma nadrukkelijk aanwezig blijkt.

De partners hebben voor bredeschool Brunssum-Oost een intentieverklaring opgesteld dat, in vorm van een pilot, een kindcentrum wordt ontwikkeld. Doel is dat activiteiten en voorzieningen zijn afgestemd op de behoeften, mogelijkheden en omstandigheden van de betrokkenen. Voor kinderen (0-12 jaar) en hun ouders/verzorgers wordt een toekomstbestendig, uitdagend en positief ontwikkelingsklimaat gerealiseerd, waarmee voor alle kinderen een doorgaande leerlijn wordt aangeboden.

Basisschool	
1.	Titus Brandsma
2.	SBO De Boemerang
3.	Meander
4.	De Opstap
5.	De Trampoline
6.	De Caleidoscoop
7.	De Vlindertuin (bovenbouw)
7a.	De Vlindertuin (onderbouw)
8.	Sint Franciscus
9.	GB Benjamin
10.	Langeberg

In een businesscase dienen schoolbestuur, -directeuren en gemeente (in overleg met kindpartners) te onderzoeken op welke manier een toekomstbestendige oplossing kan worden gevonden, gericht op het ontwikkelen van een kindcentrum.

Gebied E: Brunssum-Zuid (Langeberg)

Brunssum-Zuid heeft 2.890 inwoners, waarvan ongeveer 200 kinderen de basisgeneratie van het primair onderwijs vormen. Circa 70% van de 4-12 jarigen uit het gebied kiest voor de basisschool in Brunssum-Zuid, 15% stroomt uit naar overige gemeenten (met name naar Heerlen). In het gebied is slechts één basisschool gelegen.

BS Langeberg

Onderwijs	4,8	Ruim Voldoende
Ruimte	3,3	Voldoende
Omgeving	4,0	Voldoende
Bouwkundig	2,4	Matig
Totaalscore	**3,6**	**Voldoende**

De **functionele en gebouwelijke scan** geeft voor basisschool Langeberg (Movare) een score voldoende. De bouwkundige kwaliteit van het gebouw behoeft aandacht, ook sluit het gebouw ruimtelijk minder goed aan bij het onderwijsprogramma. De school staat mede daarom in de prioriteitenlijst voor het IHP Brunssum, aansluitend bij de opgestelde intentieverklaring voor het realiseren van kindcentrum Brunssum-Zuid. Zie bijlage 2 voor de volledige beschrijving van de scan.

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen

De basisschool vormt samen met de naastgelegen kindvoorzieningen bredeschool Langeberg, gelegen tussen een leegstaande kerk en parochiehuis. Bredeschool Langeberg voorziet in een aanbod voor kinderen tussen de 0 en 13 jaar. POV De Paddenstoel, KDV Blitz en BSO Blitzkikkers zijn direct naast het schoolgebouw gevestigd. Hier is ook de gymzaal voor bewegingsonderwijs gesitueerd. Tussen de verschillende partners is een actieve samenwerking ontstaan. Dit betreft vooral een inhoudelijke samenwerking, er worden niet of nauwelijks ruimtes gedeeld. De partners ambiëren een volledige samenwerking.

Conclusie: Compleet aanbod in het voedingsgebied aanwezig. **Kanttekening**: Er is inhoudelijke samenwerking (op één locatie). Het samenspel voldoet aan de vraag en alle partners willen dicht bij elkaar en met elkaar blijven samenwerken. Momenteel ontbreken de ruimtelijke mogelijkheden voor verdergaande samenwerking. Partners hebben naar de toekomst toe behoefte aan gedeeld gebruik van ruimten en hebben de intentie om het dienstenaanbod IKC-georiënteerd uit te breiden met aanvullende partijen.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Bredeschool Langeberg is in een hechte wijk gelegen. De inwoners van Brunssum-Zuid hebben behoefte aan een centrumfunctie; zij zoeken actief verbinding tussen de wijk en de school. Het gebouw heeft een geschikte ligging ten opzichte van andere voorzieningen en de locatie is goed bereikbaar. De school heeft, naast de aanwezige kindvoorzieningen en jongerenwerk, geen inpandige samenwerkingspartners voor zorg of welzijn. In voorkomende gevallen zoekt de school samenwerking met de gemeenschap en met voorzieningen van het eigen schoolbestuur, de gemeente en de regio. Een ontwikkelkans is de (fysieke) verbinding met andere maatschappelijke voorzieningen, zoals de leegstaande (naastgelegen) kerk, te versterken.

Het onderwijs op de basisschool richt zich op een breder voedingsgebied dan Brunssum-Zuid. Slechts 56% van de leerlingen komt uit het gebied, 20% woont in andere wijken binnen de gemeente en 24% komt zelfs uit een andere gemeente (vooral leerlingen uit Heerlen). Hiermee is het onderwijs goed bereikbaar voor een breed voedingsgebied.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod. **Kanttekening**: De school heeft de wens om het aanbod aan te vullen met zorg- en/of welzijnspartners.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Op teldatum 1 oktober 2019 had basisschool Langeberg 247 leerlingen. Naar verwachting is het leerlingenaantal in schooljaar 2035-2036 gedaald tot 204 leerlingen. Hiermee heeft de school een normatief ruimteoverschot van circa 310 m² bvo, oplopend tot 530 m² bvo in 2035.

Het schoolgebouw is oorspronkelijk in 1952 gebouwd, in 1992 voor de eerste keer gerenoveerd en in 2005 aan één zijde uitgebreid. In 2009 is, in opdracht van de gemeente Brunssum, een multifunctionele vleugel aangebouwd. Hier zijn kinderopvang en sport ondergebracht.

Het schoolgebouw is bijna zeventig jaar in exploitatie en daarmee aan het einde van de economische levensduur. Het gebouw is in een matige bouwkundige staat en ruimtelijk-functioneel verouderd, zodat het slechts beperkt voldoet aan de eisen die hedendaags onderwijs stelt. Het gebouw is relatief 'statisch' en heeft een ouderwetse klaslokalenstructuur en beperkte verandermogelijkheden naar moderne onderwijs-methoden. Recent is één lokaal van de bovenbouw doorgebroken om als verwerkingszone te dienen. Door de dragende wandenstructuur zijn verdere aanpassingen slechts beperkt mogelijk en duur. Het gebouw kan moeilijk meebewegen met de veranderende vraag door onderwijsvernieuwing en het gebouw is ruimtelijk dan ook inefficiënt.

Conclusie: Voldoet niet. Het schoolgebouw is normatief te groot en moeilijk aan te passen aan de veranderende vraag. Gezien de bouwtechnische staat moeten investeringen in het bestaande schoolgebouw (om normatieve leegstand terug te dringen of om op de gebouwprestaties op duurzaamheid, klimaat en kwaliteit te verbeteren) worden afgewogen tegen de continuïteitsverwachtingen van het gebouw.

Principe 4. Ruimte (laten) voor pluriformiteit

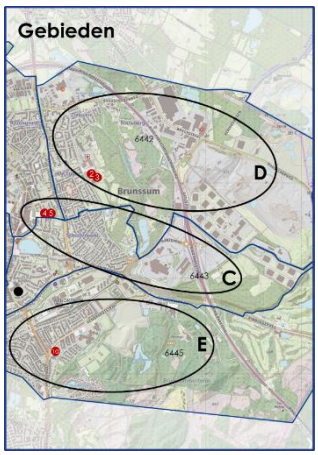
Basisschool Langeberg is een beweegschool en handelt volgens het concept van "De Gezonde Basisschool van de Toekomst". De school schenkt aandacht aan de gezondheid van de kinderen, dat zich uit in het gezonde beleid. Hiermee heeft de school een onderscheidend profiel in de gemeente Brunssum. Ouders kiezen bewust voor het onderwijsconcept, waardoor de school een leerlingenstijging ervaart. Ze maken zich voor de toekomst geen zorgen over het leerlingenpotentieel.

Conclusie: Bijzonder onderwijsconcept.

Advies

De verschillende partners hebben voor bredeschool Brunssum-Zuid een intentieverklaring opgesteld dat, in vorm van een pilot, een kindcentrum wordt ontwikkeld. Doel is dat activiteiten en voorzieningen zijn afgestemd op de behoeften, mogelijkheden en omstandigheden van de betrokkenen. Voor kinderen (0-12 jaar) en hun ouders/verzorgers wordt een toekomstbestendig, uitdagend en positief ontwikkelingsklimaat gerealiseerd, waarmee voor alle kinderen een doorgaande leerlijn wordt aangeboden.

Het aanbod aan onderwijs en kindvoorzieningen in het gebied is voldoende, goed gespreid en samenhangend gehuisvest. Bredeschool Langeberg is maatschappelijk relevant en inhoudelijk van goede kwaliteit. Het samenspel voldoet aan de vraag en alle partners zijn tevreden en willen dicht bij elkaar en met elkaar blijven samenwerken. Daarentegen heeft het hoofdgebouw de economische levensduur overschreden. De locatie voldoet niet aan redelijke eisen van deze tijd in ruimtelijk, bouwkundig, functioneel en technisch opzicht. De samengestelde structuur van een hoofd- en bijgebouw bemoeilijkt de ruimtelijke samenwerking en maakt het gebouw ongeschikt voor het realiseren van een IKC. Om het aanbod nog meer op elkaar af te stemmen en te integreren (zowel inhoudelijk als fysiek) zijn gebouwelijke wijzigingen nodig. Daarbij de kans aangrijpen om het aanbod aan te vullen met andere zorg- en welzijnspartners.

Basisschool	
1.	Titus Brandsma
2.	SBO De Boemerang
3.	Meander
4.	De Opstap
5.	De Trampoline
6.	De Caleidoscoop
7.	De Vlindertuin (bovenbouw)
7a.	De Vlindertuin (onderbouw)
8.	Sint Franciscus
9.	GB Benjamin
10.	Langeberg

In het gebied is een investeringsopgave op basis van zorgplicht aan de orde. Gezien de opgave en de vastgestelde ordeningsprincipes om te komen tot een kwalitatief hoogwaardig geïntegreerd aanbod, ligt ontwikkeling van een nieuwe voorziening voor de hand. Schoolbestuur, -directeuren en gemeente dienen (in overleg met kindpartners) in een businesscase samen te onderzoeken welke toekomstgerichte investeringen voor de hand liggen om tot een passende oplossing te komen.

7

Uitvoeringsplan

Het integraal huisvestingsplan Brunssum is gebaseerd op een gedragen visie op onderwijs en opvang (hoofdstuk 4), uitgewerkt in heldere ordeningsprincipes in hoofdstuk 5. De uiteindelijke uitvoeringsagenda moet aansluiten op deze inhoudelijke visie en de maatschappelijke ontwikkelingen. In Hoofdstuk 6 zijn de ordeningsprincipes toegepast op de verschillende gebieden in de gemeente en zijn maatregelen benoemd om tot een passende huisvesting voor onderwijs en kindfuncties te komen. In dit hoofdstuk wordt voorgesteld om voor vier gebieden in Brunssum in een businesscase maatregelen te ontwikkelen, waarbij een prioritering wordt meegegeven en een tijdsfasering van de projecten over de komende jaren. Daarbij is door partners in goed overleg een integrale afweging gemaakt op gebouwleeftijd, onderhoudsstaat, functionaliteit, urgentie in ruimtetekort en financiële aspecten, over de individuele belangen van schoolbesturen heen.

Bij het bepalen van de huisvestingsbehoefte van basisscholen in situaties van nieuwbouw, uitbreidingen in nieuwbouw of renovatie geldt de wet op het primair onderwijs en de daarop gebaseerde gemeentelijke verordening (zie hoofdstuk 4). In goed onderling overleg tussen de gemeente en schoolbesturen kan op onderwijsinhoudelijke gronden worden afgeweken van deze normatieve uitgangspunten uit de verordening door meer of minder te bouwen. Ook kan worden afgeweken vanwege te verwachten veranderingen in leerlingenaantallen. Voor kindpartners gelden andere financieringsregels: zij zijn eraan gehouden om hun eigen huisvesting te financieren, waarmee investeringen voor opvang en zorg **niet** onder de gemeentelijke zorgplicht vallen.

Gemeente, schoolbesturen en kindpartners werken samen om te komen tot integrale kindcentra in Brunssum. Daarover zijn intentieverklaringen voor verschillende locaties getekend. Voor het realiseren van een dergelijk compleet en integraal aanbod is het van belang om verbinding te kunnen leggen tussen onderwijs, kind- en zorgfuncties (uiteraard in aansluiting op de behoefte en mogelijkheden op de betreffende locaties). Dit vraagt bij de uitwerking van de verschillende projecten (in de vorm van een businesscase) een verdieping en verbreding van voorliggend plan. Partijen verkennen gezamenlijk de mogelijkheden voor samenwerking in organisatie, vormgeving en toekomstbestendige huisvesting. Daarbij worden per kindcentrum voorstellen nader ontwikkeld voor de financiering van maatregelen en ruimte, binnen de kaders van de gemeentelijke regelgeving.

De businesscases zijn te beschouwen als concrete opdracht aan de bouwheer en zijn ook zo geformuleerd. De gebruikte cijfers geven de actuele stand van zaken begin 2021. Als gevolg van (onvoorziene) ontwikkelingen en mogelijke nieuwe inzichten kunnen businesscases zich anders ontwikkelen. Dit hoofdstuk is daarom als richtinggevend document te beschouwen, het is geen blauwdruk. Bij het afwijken van het eindbeeld is altijd aandacht vereist voor een integrale benadering van de planuitvoering; investeringen op de ene locatie kunnen en zullen vaak consequenties hebben voor omliggende scholen.

Uitgangspunt bij de uitvoering is dat de benodigde investeringen telkens getoetst worden aan de inhoudelijke keuzes uit voorliggend IHP en de maatschappelijke ontwikkelingen waarop deze is gebaseerd; zo wordt een discussie primair gevoerd op inhoud in plaats van op kosten. Daartoe is het van belang dat schoolbesturen, de gemeente en andere betrokken (kind)partners gezamenlijk blijven optrekken bij de uitwerking van de businesscases.

7.1 Businesscase: Gebied D. Brunssum-Oost (Meander, SBO De Boemerang)

Basisschool	Bouwjaar	Ruimtecapaciteit	01.10.2035	
			Leerlingen	Ruimtebehoefte
Meander	2004	1.799 m² bvo	188	1.181 m² bvo
SBO De Boemerang	1984, 1988, 2005	2.034 m² bvo	98	970 m² bvo

Achtergrond
De reguliere onderwijsvoorziening Meander en speciaal basisonderwijs De Boemerang bieden in hun samenhang een aantrekkelijk aanbod voor zowel kinderen uit de gemeente Brunssum als van buiten de gemeente. In BMV Bronsheim zijn basisschool Meander, POV Pimpeloentje, De Rupsjes, KDV Rollebol, BSO De Coole Kikkers, GGZ Lionarons en een gymzaal gevestigd. Daardoor is een compleet en geïntegreerd aanbod van onderwijs en kinddiensten beschikbaar. BMV Bronsheim, eigendom van de gemeente, is relatief nieuw, geopend in 2004. Het gebouw is niet BENG gerealiseerd. Het gebouw van SBO De Boemerang, gerealiseerd in 1984 en uitgebreid in 2005, voldoet niet aan redelijke eisen in ruimtelijk, bouwkundig, functioneel en technisch opzicht (onder andere vanwege overmaat). Dit zorgt voor exploitatieproblemen voor het schoolbestuur.

De scholen zijn, door hun combinatie van lokale en regionale voorzieningen, een centrale onderwijsvoorziening in de gemeente. Ze werken programmatisch samen maar de ruimtelijke scheiding in verschillende gebouwen beperkt verdere integratie. De betrokken partners hebben behoefte aan één locatie. Met het realiseren van een gespecialiseerd onderwijscentrum krijgt de gemeente Brunssum een uniek aanbod in de regio.

De partners hebben voor Brunssum-Oost middels een intentieverklaring besloten om een kindcentrum te ontwikkelen. Doel is activiteiten en voorzieningen af te stemmen op de behoeften, mogelijkheden en omstandigheden van de zeer diverse betrokkenen. Voor kinderen (0-12 jaar) en hun ouders/verzorgers wordt een uitdagend en positief ontwikkelingsklimaat gerealiseerd, voor alle kinderen door een doorgaande leerlijn verbonden.

Opdracht
Realiseer één geïntegreerd kindcentrum door het fysiek samenvoegen van de bestaande scholen in Brunssum-Oost (Meander en SBO De Boemerang). Het kindcentrum bedient het huidige lokale en regionale voedingsgebied van de basisscholen.

Grondslag
Beide scholen hebben een eigen grondslag: basisschool Meander heeft als denominatie “Algemeen bijzonder” en SBO De Boemerang “Rooms-katholiek”. Stichting Movare is bevoegd gezag.

Locatie
Uitgangspunt is de inpassing van SBO De Boemerang in de BMV Bronsheim. Schoolbestuur en gemeente onderzoeken de beste manier om deze inpassing tot stand te brengen om de kansen voor verdere integratie te optimaliseren.

Realisatietermijn
Schoolbestuur, -directeuren, gemeente en kindpartners zijn van mening dat realisatie van één geïntegreerd kindcentrum in Brunssum-Oost de hoogste prioriteit heeft en als gemeentelijke zorgplicht wordt gezien. Opdracht is dat realisatie van het Integrale Kindcentrum in Bronsheim in de zomer van 2023 gereed is. De ontwikkeling van deze businesscase wordt, na besluitvorming van de gemeenteraad over voorliggend IHP, begin 2021 opgestart.

Uitwerking
Op teldatum 1 oktober 2019 beschikken basisschool Meander en SBO De Boemerang over 327 leerlingen, met een normatieve ruimtebehoefte van 2.358 m² bvo. Het IHP Brunssum stelt vast dat het gezamenlijke leerlingenaantal van beide basisscholen in 2035 circa 285 leerlingen bedraagt en dat daardoor een normatieve ruimtebehoefte ontstaat van 2.151 m² bvo.

Opdracht is een Integraal Kindcentrum te realiseren dat ruimte biedt aan de verwachte onderwijspopulatie in 2035 en dit in samenspraak met eigenaar en maatschappelijke partners op een effectieve en efficiënte manier in te passen in BMV Bronsheim. Intentie is dat door realisatie de inhoudelijke doelstellingen worden behaald, met een beperkte aanvulling van de ruimte (in vorm en omvang). Het bestaande gebouw van BMV Bronsheim biedt wellicht meer mogelijkheden dan momenteel worden benut. Mogelijk kan door interne (functionele en ruimtelijke) aanpassingen van het bestaande gebouw een groter aantal leerlingen worden gehuisvest. Ook is te onderzoeken of gebruik kan (blijven) worden gemaakt van een deel van het gebouw van SBO De Boemerang en dit te verbinden met BMV Bronsheim zodat de investeringen beperkt kunnen worden.

Financiële randvoorwaarden
Daar reeds 1.799 m² bvo aan onderwijsruimten in BMV Bronsheim is voorzien, ontstaat op langere termijn (in 2035) een normatief ruimtetekort van 350 m² bvo. Rekening moet worden gehouden met aanvullende inpassingskosten, zoals het hergebruik van ruimte en herindeling van het gebouw (openbare ruimten). Verder is voor de komende jaren een zorgplichtige situatie aan de orde door de bestaande ruimtetekorten. Bouwheer komt binnen de businesscase met een effectief en efficiënt financieel voorstel op grond van de financiële uitgangspunten (hoofdstuk 8). Kosten en inkomsten zijn in de businesscase nader uit te werken, voorafgaande aan definitieve kredietvotering door de gemeenteraad.

7.2 Businesscase: Gebied E. Brunssum-Zuid (Langeberg)

Basisschool	Bouwjaar	Ruimtecapaciteit	01.10.2035	
			Leerlingen	Ruimtebehoefte
Langeberg	1952, 1992, 2005	1.762 m² bvo	204	1.233 m² bvo

Achtergrond
Basisschool Langeberg vormt met de naastgelegen kindvoorzieningen een bredeschool in Brunssum-Zuid. Deze voorziening voorziet in een aanbod voor kinderen tussen de 0 en 12 jaar. De kindvoorzieningen zijn naast het schoolgebouw gevestigd, net als de gymzaal voor bewegingsonderwijs. Het samenspel voldoet aan de vraag en alle partners zijn tevreden. De samengestelde structuur van een hoofd- en bijgebouw bemoeilijkt echter de ruimtelijke samenwerking.

Partijen hebben de intentie om verder te integreren in lijn met het gemeentelijke beleid door activiteiten en voorzieningen beter af te stemmen op de behoeften, mogelijkheden en omstandigheden van de betrokkenen. Voor kinderen (0-12 jaar) en hun ouders/verzorgers wordt een toekomstbestendig, uitdagend en positief ontwikkelingsklimaat gerealiseerd. Voor alle kinderen wordt een doorgaande leer- en ontwikkellijn aangeboden.

Op onderdelen ontbreken daar echter de ruimtelijke mogelijkheden voor. Het gebouw voldoet niet aan redelijke eisen van deze tijd in ruimtelijk, bouwkundig, functioneel en technisch opzicht. De verandermogelijkheden naar moderne onderwijsmethoden zijn beperkt en tegelijkertijd is het gebouw normatief te groot. Het is wenselijk om door een bouwopgave de (fysieke) verbinding tussen de maatschappelijke voorzieningen te versterken.

Opdracht
Realiseer in Brunssum-Zuid, conform de intentieverklaring, één geïntegreerd kindcentrum waarbij het bestaande schoolgebouw van basisschool Langeberg wordt vervangen. Het integrale kindcentrum bedient het huidige voedingsgebied.

Grondslag
Katholieke denominatie, waarmee de huidige grondslag wordt behouden. Stichting Movare is bevoegd gezag.

Locatie
Vooruitlopend op de realisatie van een bredeschool heeft in 2005 een uitbreiding van de basisschool plaatsgevonden om het gebouw onderwijskundig beter te laten aansluiten aan de actuele eisen. Vervolgens is in 2009, in opdracht van de gemeente Brunssum, een multifunctionele voorziening gerealiseerd als vleugel aan het bestaande gebouw. Daarin zijn de kindvoorzieningen en sportaccommodatie van de bredeschool ondergebracht. Partijen realiseren IKC Langeberg op de bestaande situatie door vervanging en nieuwe inpassing van basisschool Langeberg. Daartoe dient in de tussentijd in tijdelijke huisvesting voor de basisschool te worden voorzien.

Realisatietermijn
Gemeente dient te voorzien in passende toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Realisatie van een nieuwe basisschool wordt door partners beschouwd als zorgplicht. In een intentieverklaring zijn afspraken gemaakt over het realiseren van een kindcentrum. Het nieuwe schoolgebouw, waardoor het IKC ontstaat, wordt in de zomervakantie van 2024 geopend.

Uitwerking
Het kindcentrum biedt onderwijs en een integraal pakket aan aanvullende diensten aan de kinderen uit het voedingsgebied. In het IHP is geprognosticeerd dat de basisschool in 2035 een leerlingenpotentieel van 204 leerlingen heeft. Hiermee bedraagt de normatieve ruimtebehoefte 1.233 m² bvo. Daar basisschool Langeberg handelt volgens het concept van “De Gezonde Basisschool van de Toekomst” dient in de businesscase rekening te worden gehouden met een extra ruimtebehoefte, zowel binnen als buiten het gebouw.

Opdracht is een Integraal Kindcentrum te realiseren dat ruimte biedt aan de verwachte onderwijspopulatie in 2035 en dit in samenspraak met maatschappelijke partners op een effectieve en efficiënte manier in te passen. Intentie is dat door realisatie de inhoudelijke doelstellingen worden gerealiseerd. Tijdens de uitwerking van de businesscase tevens de mogelijkheid van een wijkfunctie concretiseren.

Financiële randvoorwaarden
In het Integrale Huisvestingsplan worden vanwege zorgplicht voor de businesscase voldoende middelen gereserveerd en gealloceerd. De normatieve ruimtebehoefte voor basisschool Langeberg bedraagt in 2035 1.233 m² bvo, exclusief de aanvullende ruimtebehoefte voor het onderwijsconcept. Aanvullend moet rekening worden gehouden met inpassingskosten, zoals een beperkt hergebruik van ruimte en herindeling van het te handhaven gebouwdeel (openbare ruimten). Bouwheer komt binnen de businesscase met een effectief en efficiënt financieel voorstel op grond van de financiële uitgangspunten (hoofdstuk 8), waarbij rekening wordt gehouden met tijdelijke huisvesting.

7.3 Businesscase: Gebied B. Brunssum-Noord (Titus Brandsma, De Caleidoscoop)

Basisschool	Bouwjaar	Ruimtecapaciteit	01.10.2035	
			Leerlingen	Ruimtebehoefte
Titus Brandsma	1968, 1970, 2014	1.824 m² bvo	156	985 m² bvo
De Caleidoscoop	1965, 2004	2.100 m² bvo	206	1.236 m² bvo

Achtergrond
De reguliere onderwijsvoorzieningen in het gebied (Titus Brandsma en De Caleidoscoop) voorzien in een aanbod voor kinderen van 2 tot en met 12 jaar, met name voor het voedingsgebied Brunssum-Noord. Naast onderwijs zijn in de gebouwen peuteropvang en buitenschoolse opvang gevestigd. De zelfstandige en gelijksoortige kindvoorzieningen in Brunssum-Noord zorgen voor een volledig, aantrekkelijk aanbod voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Met de diverse kindpartners is een goede samenwerking gerealiseerd.

Beide schoolgebouwen dateren uit de jaren '60. Ondanks diverse inspanningen (in 2006 en 2013) van de gemeente Brunssum en schoolbestuur Movare hebben de schoolgebouwen een (slecht) bouwkundig perspectief en onvoldoende kwaliteit om ze aan te passen aan moderne onderwijseisen. Daarbij kampen beide basisscholen, volgens de leerlingenprognoses van Pronexus, op termijn met dalende leerlingenaantallen. Hierdoor zal het huidige normatieve ruimteoverschot in de toekomst blijven toenemen.

Voorliggende IHP stelt voor om op termijn beide basisscholen te integreren in een nieuw kindcentrum voor het gebied Brunssum-Noord. Daarmee ontstaat een dekkend netwerk aan onderwijs, zorg-, opvang- en eventuele wijkvoorziening voor het gebied. Omwille van diversiteit en keuzemogelijkheden wordt (vooralsnog) voorzien in een investering in nieuwbouw met twee scholen onder één dak. Daardoor blijft een divers onderwijsaanbod overeind.

Opdracht
Realiseer in Brunssum-Noord één geïntegreerd kindcentrum, als huisvesting voor basisschool Titus Brandsma en basisschool De Caleidoscoop. Daartoe het bestaande schoolgebouw van beide basisscholen vervangen. Geadviseerd wordt rondom de huidige locatie van basisschool De Caleidoscoop een nieuwe voorziening te realiseren, zodat het kindcentrum het huidige voedingsgebied kan bedienen.

Grondslag
Katholieke denominatie, waarmee de huidige grondslag wordt behouden. Stichting Movare is bevoegd gezag.

Locatie
Schoolbesturen, gemeente en mogelijke kindpartners onderzoeken gezamenlijk de beste locatie voor het integrale kindcentrum, gebaseerd op het belang van het kind en binnen de regelgeving in de verordening. De nieuwe locatie dient het huidige voedingsgebied op acceptabele afstand van een passend en gedifferentieerd onderwijsaanbod te voorzien. Tevens dient rekening te worden gehouden met een acceptabele afstand ten opzichte van de locatie voor het bewegingsonderwijs.

Realisatietermijn
Het Integrale Huisvestingsplan Brunssum stelt dat realisatie van de onderwijsvoorzieningen in het het Kindcentrum als gemeentelijke zorgplicht gelden. Kanttekening is dat (recent) forse investeringen in beide gebouwen zijn gedaan. In dit perspectief maken partijen de afspraak dat streven is dat het kindcentrum in de zomervakantie van 2026 wordt geopend. De ontwikkeling van deze businesscase wordt door schoolbestuur (in samenspraak met schooldirecteuren), kindparters en gemeente opgestart.

Uitwerking
Het kindcentrum biedt onderwijs en een integraal pakket aan aanvullende diensten aan de kinderen uit het voedingsgebied. In het IHP is geprognosticeerd dat de basisscholen in 2035 gezamenlijk een leerlingenpotentieel van 362 leerlingen hebben. Hiermee bedraagt de normatieve ruimtebehoefte voor onderwijs 2.221 m² bvo. Het kindcentrum wordt vormgegeven als twee scholen onder één dak, beiden met hetzelfde profiel (rooms-katholiek) maar met een andere onderwijskundige invulling. Opdracht is een Kindcentrum te realiseren dat ruimte biedt aan de verwachte onderwijspopulatie in 2035 en dit in samenspraak met maatschappelijke partners op een effectieve en efficiënte manier in te passen. Intentie is dat door realisatie de inhoudelijke doelstellingen worden gerealiseerd.

Financiële randvoorwaarden
Het voorbereiden van de basisscholen op het samengaan in een nieuwbouwlocatie gebeurt zorgvuldig en samenhangend met investeringen in het kindcentrum. Sanering vindt pas plaats nadat er een adequaat alternatief gereed is. Het kindcentrum heeft een toekomstbestendige omvang, waardoor ook de kwaliteit van het onderwijs voor beide scholen beter is te garanderen. De voorgestelde ingrepen leiden tot een financieel rendabele onderwijshuisvestingsstructuur in Brunssum-Noord. Realisatie vindt plaats buiten de planperiode van dit IHP.

7.4 Businesscase: Gebied A. Brunssum-West (De Vlindertuin, Sint Franciscus, GB Benjamin)

Basisschool	Bouwjaar	Ruimtecapaciteit	01.10.2035	
			Leerlingen	Ruimtebehoefte
De Vlindertuin	2015	1.200 m² bvo	261	1.513 m² bvo
Onderbouw	1989, 2002	1.050 m² bvo		
Sint Franciscus	2015	1.175 m² bvo	139	909 m² bvo
GB Benjamin	1933, 1984	847 m² bvo	118	794 m² bvo

Achtergrond
De scholen in het gebied liggen gespreid over een groot gebied: ze bedienen vanuit hun grondslag een sterk variërende vraag van hun leerlingen. Kinderen uit andere gebieden van de gemeente Brunssum kiezen vanwege dit diverse aanbod voor scholen in dit gebied, net als kinderen uit de gehele regio. Het gebied voorziet in een aanbod voor kinderen van 2 tot en met 12 jaar.

De huisvesting van de drie reguliere onderwijsvoorzieningen heeft een aantal aandachtspunten. Basisschool De Vlindertuin is op twee locaties gehuisvest, dat is geen wenselijke situatie. Het leidt tot zowel onderwijskundige, organisatorische en financiële uitdagingen. Intentie is geweest dat Movare in de komende planperiode op enig (passend) moment alle leerlingen van basisschool De Vlindertuin onder zou brengen in bredeschool Treebeek, en de dislocatie af te stoten als onderwijsvoorziening. De leerlingenprognoses op middellange termijn geven echter aan dat het totale leerlingenaantal niet op één locatie past zonder uitbreiding van het gebouw van bredeschool Treebeek en/of ingebruikname van leegstand in het gedeelte van basisschool Sint Franciscus. Tegelijkertijd kan deze nieuwbouw leiden tot leegstand in het te verlaten pand. Partners hebben in het IHP afgesproken dat ze voor deze problematiek een sobere en doelmatige oplossing nastreven.

Opdracht
Te onderzoeken is op welke wijze in bredeschool Treebeek ruimte kan worden gerealiseerd voor het huisvesten van zowel de onder- als de bovenbouw van basisschool De Vlindertuin. Daarbij onderzoeken in hoeverre de vrijkomende locatie aan de de Ir. de Katstraat ter beschikking kan worden gesteld aan GB Benjamin.

Grondslag
De verschillende onderwijsidentiteiten en -profielen in Brunssum-West blijven in stand. Beide scholen hebben een eigen grondslag: basisschool De Vlindertuin heeft als denominatie “Algemeen Bijzonder” en basisschool Sint Franciscus “Rooms-katholiek”. Ook de grondslag van de gereformeerde basisschool Benjamin blijft behouden.

Locatie
Uitgangspunt is de inpassing van de onderbouw van basisschool De Vlindertuin in de bredeschool Treebeek. Schoolbestuur en gemeente onderzoeken de beste manier om deze inpassing sober en doelmatig tot stand te brengen.

Realisatietermijn
Partners hebben behoefte aan een toekomstperspectief, een passende huisvesting door samenvoeging van de onder- en bovenbouw. Toch wordt de inpassing van basisschool De Vlindertuin door de partijen als een secundaire urgentie beschouwd, ten opzichte van de andere urgenties in het IHP. Daartoe onderzoeken schoolbesturen, gemeente en kindpartners op welke manier een verbetering van de huisvestingssituatie kan ontstaan, waarbij investeringen pas in het volgende uitvoeringsprogramma (na 2026) aan de orde komen. In een businesscase onderzoekt het verantwoordelijke schoolbestuur (Movare) samen met andere partners welke investering daarmee is gemoeid.

Uitwerking
De basisscholen in bredeschool Treebeek hebben in 2035 circa 400 leerlingen, met een normatieve ruimtebehoefte van circa 2.422 m² bvo. Potentieel biedt bredeschool Treebeek in de toekomst ruimte aan de basisscholen De Vlindertuin, Sint Franciscus, peuteropvang en buitenschoolse opvang. Opdracht is deze inpassing op bredeschool Treebeek voor de verwachte onderwijspopulatie in 2035, in samenspraak met de overige partners, op een effectieve en efficiënte manier in te passen.

In 2035 bedraagt het geprognosticeerde leerlingenpotentieel voor GB Benjamin 118 leerlingen, met een normatieve ruimtebehoefte 794 m² bvo. Dit lijkt in te passen in het gebouw aan de Ir. de Katstraat. Conform eigen prognoses wordt aangenomen dat GB Benjamin circa 15 nieuwe leerlingen per schooljaar erbij krijgt.

Gezamenlijk kunnen deze locaties binnen acceptabele afstanden een dekkend netwerk voor de populatie van Brunssum-West en de wijde omgeving vormen. Partners onderzoeken gezamenlijk de wenselijkheid om het aanbod in het gebied gericht aan te vullen met kinderdagopvang. Intentie is dat de inhoudelijke doelstellingen worden behaald met een beperkte aanvulling van de ruimte.

Financiële randvoorwaarden
De ruimtecapaciteit van bredeschool Treebeek bedraagt 2.375 m² bvo. Met circa 400 leerlingen in 2035 is het gebouw nagenoeg passend voor beide basisscholen. Aangezien peuteropvang en buitenschoolse opvang ook in het gebouw zijn gehuisvest ontstaat bij inpassing (prognoses 2035) een normatief ruimtetekort van circa 250 m² bvo. Om deze reden moet rekening worden gehouden met aanvullende inpassingskosten, zoals het hergebruik van ruimte en herindeling van het gebouw (openbare ruimten).

8 Financiële vertaling

8.1 Aan de basis – de VNG-normstelling 2018, bijstelling 2021

Gemeenten nemen normbedragen voor nieuwbouw en uitbreiding van scholen (en andere voorzieningen in de huisvesting) op in hun gemeentelijke verordening Voorziening Huisvesting Onderwijs. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) stelt jaarlijks modelnormbedragen vast als advies aan gemeenten. De meeste gemeenten nemen deze over in de eigen lokale verordening. Sommige gemeenten wijken daar om moverende redenen van af, bijvoorbeeld omdat de ambities hoger zijn. Ook in een integraal huisvestingsplan kan een gemeente met schoolbesturen aanvullende afspraken maken die afwijkend zijn.

De huidige normbedragen (2021) voor nieuwbouw van de VNG zijn in hun basis in 2018 bepaald en gaven antwoord op de grote prijsstijgingen in de jaren daarvoor. Dit leidde toen tot een directe normverhoging met 40%. Jaarlijks wordt dit basisbedrag bijgesteld. Ze gaan uit van een *sober en doelmatig gebouw* dat aan de wettelijke minimumeisen (Bouwbesluit) voldoet. Gasloos bouwen en Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) vallen onder deze wettelijke verplichtingen. Aanvullende duurzaamheids- en comfortdoelstellingen als Frisse Scholen[5] vallen niet onder de wettelijke minimum eis, en zijn niet opgenomen in de normbedragen. Andere bijkomende kosten voor kwaliteit (denk aan verhoogde transparantie, flexibele wanden, tribunetrappen, etc.) zijn evenmin opgenomen in de normbedragen.

De normbedragen voor nieuwbouw zijn opgebouwd uit een startbedrag en een bedrag per vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo). Dit impliceert dat nieuwbouw voor een kleinere school in algemene zin ingewikkelder en duurder is. Het normbedrag voor een basisschool van 200 leerlingen bedraagt voor het kalenderjaar 2021 **€ 2.610** / m² bvo, voor een school van 400 leerlingen is dit circa **€ 2.410** / m² bvo. De normbedragen voor speciaal basisonderwijs (SBO) en speciaal onderwijs (SO) bedragen circa **€ 2.600** / m² bvo. Voor het voorgezet onderwijs is het normbedrag afhankelijk van de omvang en het aanbod van onderwijs. Het normbedrag per vierkante meter bvo voor een school van circa 1.500 leerlingen met aanbod in mavo-havo-vwo bedraagt ongeveer **€ 2.060** / m² bvo. Bouwkosten kunnen variëren door locatie en regionale invloeden.

Deze stichtingskosten zijn inclusief btw, bijkomende kosten (honoraria, heffingen, aansluitkosten, verzekeringen, onvoorzien, etc.) en de kosten voor aanleg en inrichting van het schoolterrein. De gemeente draagt tevens het juridische eigendom van het benodigde bouwrijpe terrein (om niet) over aan de schoolbesturen. Aanvullende toeslagen ten laste van de gemeente zijn aan de orde voor verhuiskosten, paalfundering (bij VO), speellokaal (bij S(B)O) of liftinstallatie (bij (V)SO).

Projecten tonen in de praktijk aan dat meerwaarde mogelijk is door bouwopgaven in een bredere context te bekijken via multifunctioneel ruimtegebruik. Een compact gebouw kan dan resulteren in een keuze voor ruimere beschikbaarheid ten opzichte van de normatieve minimum-oppervlakte. Zo kan bijvoorbeeld extra buitenruimte tijdens schooluren voor onderwijs worden ingezet en daarna als speelplek voor kinderen uit te buurt. Geadviseerd wordt om per project de kansen te onderzoeken en specifieke budgetten vast te stellen.

[5] Frisse Scholen klasse B als minimale eis enkel van toepassing op thema's lucht en energie

Aandachtpunt is dat de VNG aangepaste normbedragen voor nieuwbouw adviseert aan gemeenten, maar dat het ministerie van onderwijs deze niet heeft verwerkt in een verhoging van het gemeentefonds. Consequentie is dat de rijksbijdrage in het gemeentefonds (nog) onvoldoende ruimte biedt om de VNG-normbedragen ook financieel te dekken. De verwachting is dat dit de komende tijd wordt gecorrigeerd.

8.2 Ambitie: Realiseren van Toekomst georiënteerd en relevante voorzieningen

Nieuwe gebouwen worden gerealiseerd voor een gebruiksperiode van minimaal 40 jaar. Consequentie is dat gedurende de exploitatietermijn de verwachtingen die gebruikers en de maatschappij stellen, evenals wettelijke eisen toenemen. De komende jaren zijn met name ten aanzien van klimaatprestaties en binnenklimaat ontwikkelingen te verwachten. Naar 2050 is klimaatneutraliteit een eis en de wetgever gaat eisen stellen om gebouwen relevant te maken. Ook circulair bouwen staat sinds een aantal jaren hoog op de agenda. Verder is te verwachten dat de wijze van gebruik kan en zal veranderen, zoals de praktijk tijdens de Covid-crisis heeft aangetoond. Het is verstandig om daar bij nieuwbouw oog voor te hebben.

Het is belangrijk om bij nieuwe voorzieningen (nieuwbouw of renovatie) rekening te houden met toekomstverwachtingen en in het IHP expliciet eventuele aanvullende ambities vast te leggen. Daarbij is het vooral belangrijk dat gebouwen in hun kern geschikt moeten zijn om gedurende de komende dertig jaar verder te kunnen verbeteren. RO groep adviseert om voor voorzieningen in nieuwbouw een hoger ambitieniveau vast te leggen: Frisse Scholen klasse B (integraal) evenals volledig Energie Neutraal (ENG). Onderstaande extra financiële inspanningen (inclusief bijkomende kosten en btw) zijn daarmee gemoeid:

	Primair Onderwijs	Integraal Kindcentrum	Voortgezet Onderwijs	Speciaal Onderwijs
Frisse Scholen klasse B	€ 125 / m² bvo	€ 140 / m² bvo	€ 125 / m² bvo	€ 130 / m² bvo
ENG	€ 75 / m² bvo	€ 75 / m² bvo	€ 75 / m² bvo	€ 75 / m² bvo

8.3 Tariefstelling Brunssum

De gemeente Brunssum heeft een onderwijsverordening waarin de beschikbare middelen om te investeren in onderwijshuisvesting zijn gedimensioneerd. Ook de zienswijze van de gemeenteraad ten aanzien van omgang met de normbedragen is vastgelegd. Afwijkingen dienen expliciet door de Raad te worden besproken en vastgesteld. Daarom is het van belang om in de uitvoeringsagenda expliciet de hoogte van de normbedragen zichtbaar te maken alsmede de financiële consequenties daarvan. Daarmee kan de gemeenteraad een zakelijke afweging maken. Onderstaande tabel maakt de keuzemogelijkheden zichtbaar.

	Integraal Kindcentrum
a) Normstelling VNG Basis	€ 2.550
b) Stichtingskosten toekomst georiënteerd	€ 2.765

Nb.: Prijspeil is 2021, inclusief btw. Bedragen zijn exclusief grond / sanering (door gemeente aanvullend beschikbaar te stellen).

Ad a. VNG Basis

Normtarief is basisniveau VNG. Ze gaan uit van een *sober en doelmatig gebouw* dat aan de wettelijke minimumeisen (Bouwbesluit) voldoet. Gasloos en BENG bouwen valt onder deze wettelijke verplichtingen. Kanttekening daarbij is dat deze bedragen meestal onvoldoende blijken om een kindcentrum te realiseren.

Ad b. Stichtingskosten toekomst georiënteerd.
Dit normtarief (adviestarief) gaat uit van een modern, toekomst georiënteerd Kindcentrum. Daarbij gelden de volgende kwaliteitseisen:
- Stichtingskosten Plus (b.)
- Frisse Scholen Klasse B (in zijn breedte)
- Energie Neutraal Gebouw

Te overwegen is om met schoolbesturen afspraken te maken ten aanzien van een eigen bijdrage. Een schoolbestuur mag bij nieuwbouw geen financiële bijdrage leveren aan de basiskwaliteit. Schoolbesturen in Brunssum kunnen, binnen de wet- en regelgeving, investeren in het toevoegen van aanvullende kwaliteit (zoals flexibiliteit, duurzaamheid in gebruik, binnenklimaat, etc.). Deze eigen bijdrage is altijd ten behoeve van extra's bovenop de wettelijke basis en gekoppeld aan een terugverdienmodel. Dit betekent dat investeringen binnen een aanvaardbare tijd moeten worden terugverdiend. Het bedrag is door schoolbesturen gezamenlijk vast te stellen. Bij renovatie gelden andere regels.

8.4 Renovatie als voorziening in het kader van Zorgplicht

Verwachting is (zie hoofdstuk 4) dat renovatie voor een grootschalige en integrale aanpak van een bestaand gebouw een door de gemeente te financieren voorziening in het kader van zorgplicht wordt. Dit is dan te beschouwen als een volwaardig alternatief voor nieuwbouw. Intentie is dat na renovatie een gebouw voldoet aan het vigerende bouwbesluit en dat er sprake is van een levensduurverlenging van tenminste 25 jaar. Renovatie kan een goede en efficiënte oplossing zijn. Vooruitlopend op wettelijke maatregelen is het verstandig om in het IHP de afwegingen zakelijk te definiëren.

Afspraak:
Partijen onderzoeken in een businesscase of een levensduurverlengende renovatie gepland kan worden, die de kwaliteit van het gebouw op het niveau van de wettelijke eisen brengt. Renovatie wordt in overweging genomen bij het formuleren van een IHP-uitvoeringsprogramma en is altijd gebaseerd op een uitgewerkte businesscase. Ze geldt voor gebouwen, die minimaal 30 jaar oud zijn.

Uitwerking:

- De gemeente Brunssum en de schoolbesturen spreken af te kiezen voor Renovatie waar één van twee argumenten gelden:
  1. Is het gebouw een monument of anderzijds waardevol?
  2. Is transformatie economisch of kwalitatief een goede keuze?
- Partijen spreken af dat ze een onafhankelijk bouwkundig bureau (door gemeente en schoolbesturen aan te wijzen) onderzoek laten doen naar renovatie. Uitgangspunt is dat het gebouw daarna moet voldoen aan de geldende wet- en regelgeving voor nieuwbouw met een extra levensduur bovenop de oorspronkelijke afschrijvingstermijn van 25 jaar (tenzij dit voor bepaalde onderdelen lastig te realiseren is tegen aanvaardbare kosten) en op duurzaamheidsgebied ten minste ENG. Deze verlenging van de levensduur wordt contractueel vastgelegd en de gemeente brengt deze tot uitdrukking in een feitelijke verlenging van de afschrijvingstermijn.
- Indien schoolgebouw een bepalend c.q. een monumentaal gebouw (punt 1) is dan wordt de maximale gemeentelijke bijdrage vastgesteld ter hoogte van (normatieve) nieuwbouw. Bouwrisico ligt bij schoolbesturen.
- Voor renovatie op zakelijke gronden (punt 2) wordt gekozen als onderzoek aantoont dat de kosten lager zijn dan 80% van de (normatieve) nieuwbouw van de huisvestingsopgave (leerlingencapaciteit). Als bouwbudget geldt het bedrag dat werd vastgesteld in het onderzoek. Bij het kiezen voor renovatie wordt in de businesscase gezocht naar een optimaal passende financiële bijdrage van de verschillende partners. Bouwrisico ligt bij schoolbesturen.

8.5 Verduurzaming bestaand gebouw

Verduurzaming van bestaande schoolgebouwen is in beginsel een verantwoordelijkheid van de eigenaar. Schoolbesturen worden geacht hun gebouw als goed huisvader te onderhouden en ze worden daar in hun materiële instandhoudingsvergoeding voor gecompenseerd door het ministerie. Verduurzaming is in beginsel voor rekening van schoolbesturen. Nb.: Ten aanzien van ingrijpende aanpassingen van een gebouw vindt in voorkomende gevallen meestal overleg plaats tussen gemeente en schoolbesturen.

Deze taakverdeling laat overigens onverlet dat de wetgever in het perspectief van klimaatneutraliteit de komende jaren forse maatregelen zal eisen om bestaande gebouwen te verduurzamen. Investeringen door schoolbesturen zijn soms ook in eigen voordeel als ze leiden tot besparingen, bijvoorbeeld door het afstoten van leegstand of aanpassingen door energetische maatregelen. Maar grenzen tussen regulier onderhoud enerzijds en gemeentelijke voorzieningen vanuit zorgplicht anderzijds zullen vervagen. Het wordt dan relevanter dat gemeente en schoolbesturen in goed overleg op een reële manier naar de ontwikkelingen kijken en samen kansen op samenwerking op een zakelijke, op Total Cost of Ownership georiënteerde manier bespreken.

Werkwijze:
De gemeente Brunssum en schoolbesturen onderzoeken in een businesscase of in samenwerking levensduur verlengende investeringen (no-regret) gepland kunnen worden, die de kwaliteit van het gebouw substantieel dichter bij de wettelijke eisen brengen. Upgrade komt bij voorkeur aan de orde in de integrale zakelijke overwegingen rondom een IHP-uitvoeringsprogramma. Indien sprake is van een ongeplande tussentijdse aanvraag dan is deze in ieder geval gebaseerd op een vastgesteld en bij de gemeente bekend Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP).

Uitwerking:
- Schoolbesturen en de gemeente Brunssum spreken af om verduurzaming in gebouwen vanuit Total Cost of Ownership op een open en transparante manier te bespreken. Indien schoolbesturen in een bestaand schoolgebouw dat ouder is dan 20 jaar op grond van een Meerjaren Onderhoudsplan groot onderhoud plannen aan installaties, dak, muren of isolatie, dan treden schoolbesturen een jaar voorafgaand aan de investering actief in overleg met de gemeente.
- Indien in een Integraal Huisvestingsplan blijkt dat de betreffende school en het gebouw voor de middellange termijn (30 jaar of meer) een belangrijke rol blijft spelen, dan kan het een zakelijke, bedrijfseconomische en / of kwalitatieve afweging zijn om de levensduur met een verdergaande huisvestingsmaatregel te verlengen. Indien gemeentelijke ambities als energietransitie gediend worden dan kan een gemeentelijke bijdrage aan een upgrade van het gebouw worden overeengekomen.
- In een integrale businesscase doet een onafhankelijk bouwkundig bureau (door gemeente en schoolbesturen aan te wijzen) onderzoek naar de kosten van verduurzaming. Uitgangspunt is dat de exploitatie van een school met minimaal 10 jaar wordt verlengd ten opzichte van de officiële afschrijftermijn van het hoofdgebouw. Deze verlenging van de levensduur wordt contractueel vastgelegd en de gemeente brengt deze tot uitdrukking in een verlenging van de afschrijftermijn.
- De geplande verduurzaming moet leiden tot een substantiële kwalitatieve verbetering van het schoolgebouw, meetbaar door een verbetering van het energielabel van de school met minimaal twee stappen en een verhoging van de classificering volgens “Frisse Scholen” met betrekking tot minimaal het onderdeel CO_2 van klasse C naar klasse B gaat.
- De gemeente draagt maximaal 50% van het vastgestelde normbudget uit de onder punt 3 beschreven kostenberekening. Het bouwrisico ligt bij de schoolbesturen.

8.6 Uitvoeringsagenda 2020-2026 en financiële consequenties

Het huisvestingsplan voorziet in planmatige aanpassingen. Deze uitvoeringsagenda (zie tabel) biedt zicht op de fysieke maatregelen in de periode tot 2026. De ruimtelijke en financiële consequenties zijn normatief benaderd in aansluiting op bestaande lokale afspraken. Expliciet wordt aangemerkt dat op onderwijsinhoudelijke gronden (zie ook strategische thema’s, hoofdstuk 4) kan worden afgeweken van het normatieve uitgangspunt. Nadere uitwerking van de voorstellen op locatieniveau (door schoolbesturen) is binnen de businesscases noodzakelijk. Schoolbesturen kunnen er voor kiezen om gelijktijdig aanvullende versterkende aanpassingen aan het gebouw te doen vanuit haar eigen verantwoordelijkheid.

In voorliggend IHP 2020-2035 zijn maatregelen gedefinieerd. Dit leidt tot een verplichting voor de gemeente om betreffende maatregelen te nemen en te financieren. Investeringen in onderwijs vragen een beslag op schaarse middelen. De beschikbaarheid van de noodzakelijke financiële middelen kan in voorkomende gevallen (mede) bepalend zijn voor het tempo waarmee overeengekomen investeringen gerealiseerd worden.

	Businesscase	Kostenraming A (VNG norm)	Kostenraming B (Toekomstgericht)
	Mutatie	**€ 2.550**	**€ 2.765**
2023	**Gebied D. Brunssum-Oost** 350 m² bvo ruimtebehoefte 150 m² bvo inpassingsverlies	 € 0,89 mln. € 0,39 mln. **€ 1,28 mln.**	 € 0,97 mln. € 0,41 mln. **€ 1,38 mln.**
2024	**Gebied E. Brunssum-Zuid** 1.233 m² bvo ruimtebehoefte	**€ 3,14 mln.**	**€ 3,41 mln.**
2026	**Gebied B. Brunssum-Noord** 2.221 m² bvo ruimtebehoefte	**€ 5,64 mln.**	**€ 6,14 mln.**
z.s.m.	**Gebied A. Brunssum-West** 2.375 m² bvo ruimtebehoefte	PM	PM

- Bovenbeschreven investeringen betreffen enkel de onderwijsruimten (normatief). Investeringen in aanpalende kindfuncties of gemeenschapsfuncties zijn niet meegenomen in de ramingen.
- Bij verdere planontwikkeling dienen leerlingenaantallen en -prognoses getoetst te worden aan de actualiteit. In de Businesscases zal voor elk individueel project een actuele stichtingskostenraming moeten worden opgesteld.

9 Implementatie

In voorliggend Integrale Huisvestingsplan Brunssum 2020-2035 geeft RO groep op basis van gedegen onderzoek in een op draagvlak gericht proces een schets van de gewenste ontwikkelingen in onderwijshuisvesting. Vanuit de eigen visies en wensen van partners is, langs wettelijke kaders en uitgangspunten, een beeld bepaald van de reële ontwikkelingen van de diverse locaties. Het is belangrijk om rekening te houden met de onderstaande aspecten.

Inhoud staat voorop
Aan de basis van het IHP ligt de intentie om de positie van kinderen in de gemeente Brunssum te verbeteren. Gezamenlijke huisvesting kan samenwerking faciliteren om te komen tot een goede begeleiding van kinderen van 0 tot 12 jaar: in onderwijs, maar ook in aanvullende voorzieningen van opvang en zorg. In voorliggend plan wordt daar, waar mogelijk, de ruimte voor gerealiseerd.

De strategische thema's zoals beschreven in hoofdstuk 4 gelden niet alleen voor de bouwopgaven in het IHP. De geformuleerde ambities ten aanzien van samenwerking gaan inhoudelijk veel verder en vragen op onderdelen specifiek beleid. Dat vraagt van gemeente, onderwijsbesturen en partners in opvang en zorg om het gesprek aan te blijven gaan over de wijze waarop de gezamenlijke inhoudelijke ambities voor alle kinderen in de gemeente bereikt kunnen worden. De gemeente zal daar vanuit haar regierol met partijen bindende afspraken over maken. Intussen kunnen de maatschappelijke partners op het niveau van de eigen kern de samenwerking actief verbeteren.

Leerlingenontwikkelingen
In het IHP zijn gegevens ten aanzien van de ontwikkeling van leerlingenaantallen gebruikt en verwerkt (zie hoofdstuk 6). De investeringsvoorstellen zijn gericht op het aansluiten van adequate huisvestingsruimte aan de meest waarschijnlijke ontwikkelingen. De situatie kan echter ontstaan dat een mismatch tussen vraag en aanbod ontstaat. Gemeente Brunssum en schoolbesturen spreken af dat zij op grond van de verordening in redelijkheid tot aanvullende maatregelen kunnen komen, waarbij het perspectief van de ordeningsprincipes in dit IHP overeind blijft. Om goed voorbereid te zijn adviseert RO groep de gemeente Brunssum om met regelmaat (bij voorkeur elke twee jaar) nieuwe leerlingenprognoses te laten opstellen. Op die wijze kan gemonitord worden of de prognoses in lijn blijven met het opgestelde IHP.

10
Bijlagen

Bijlage 1. Informatiefundament

Bijlage 2. Functionele en gebouwelijke scan (matrix)

Bijlage 3. Intentieverklaring IKC Brunssum

Bijlage 4. Lokale Educatieve Agenda

Bijlage 5. Bronnen en begrippen

Verloop decentralisatie reserve onderwijs conform meerjarenraming 2021-2024 Programmabegroting 2021

Omschrijving	Jaar															
	2020 Rekening	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Beginstand reserve per 1-1-2020	**5.920.496,88**	**5.854.016,52**	**5.228.276,52**	**5.242.697,52**	**5.259.293,52**	**5.277.992,52**	**5.298.936,52**	**5.322.054,52**	**5.347.346,52**	**5.374.812,52**	**5.404.452,52**	**5.443.380,52**	**5.484.411,52**	**5.527.545,52**	**5.572.782,52**	**5.620.122,52**
Structurele onttrekkingen inzake kap. Lasten:																
- Brede School Centrum	-281.067,52	-284.207,00	-282.104,00	-280.000,00	-277.897,00	-275.794,00	-273.691,00	-271.588,00	-269.485,00	-267.382,00	-265.279,00	-263.176,00	-261.073,00	-258.970,00	-256.867,00	-254.764,00
- Brede School Treebeek	-198.733,27	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00	-198.733,00
Rombouts: exploitatie resultaat	-166.888,24	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00	-80.400,00
Verhoging budget onderwijs 2e BeRap 2020 *(ivm o.a. bijdragen exploitatie Brede Scholen)*	0,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00	-62.400,00
Geraamde storting in begroting	580.208,67	0,00	638.058,00	638.129,00	638.129,00	638.271,00	638.342,00	638.413,00	638.484,00	638.555,00	645.740,00	645.740,00	645.740,00	645.740,00	645.740,00	645.740,00
Sub-totaal Stand reserve per 31-12	**5.854.016,52**	**5.228.276,52**	**5.242.697,52**	**5.259.293,52**	**5.277.992,52**	**5.298.936,52**	**5.322.054,52**	**5.347.346,52**	**5.374.812,52**	**5.404.452,52**	**5.443.380,52**	**5.484.411,52**	**5.527.545,52**	**5.572.782,52**	**5.620.122,52**	**5.669.565,52**
Geplande investeringen: (wanneer is inschatting)																
Opgave E. Mees d.d. 3 febr 2021 cnfrm nieuw IHP																
- Brs Oost ca € 1,38 mln (2023)																
jaarlijkse lasten bij 40 jaar afschrijven (liniair)				48.300,00	47.955,00	47.610,00	47.265,00	46.920,00	46.575,00	46.230,00	45.885,00	45.540,00	45.195,00	44.850,00	44.505,00	44.160,00
- Brs Zuid ca € 3,41 mln (2024)																
jaarlijkse lasten bij 40 jaar afschrijven (liniair)					119.350,00	118.498,00	117.646,00	116.794,00	115.942,00	115.090,00	114.238,00	113.386,00	112.534,00	111.682,00	110.830,00	109.978,00
- Brs Noord ca € 6,14 mln (2026)																
jaarlijkse lasten bij 40 jaar afschrijven (liniair)							214.900,00	213.365,00	211.830,00	210.295,00	208.760,00	207.225,00	205.690,00	204.155,00	202.620,00	201.085,00
- Brs West ca € 1,1 mln (aanname jaar 2028)																
jaarlijkse lasten bij 40 jaar afschrijven (liniair)									38.500,00	38.225,00	37.950,00	37.675,00	37.400,00	37.125,00	36.850,00	36.575,00
- Beatrix tbv Benjamin ca € 0,3 mln (aanname jaar 2028)																
jaarlijkse lasten bij 25 jaar afschrijven (liniair)									15.000,00	14.880,00	14.760,00	14.640,00	14.520,00	14.400,00	14.280,00	14.160,00
Stand reserve inclusief geplande investeringen tlv deze reserve	**5.854.016,52**	**5.228.276,52**	**5.242.697,52**	**5.210.993,52**	**5.110.687,52**	**5.132.828,52**	**4.942.243,52**	**4.970.267,52**	**4.976.965,52**	**5.009.492,52**	**5.051.307,52**	**5.095.225,52**	**5.141.246,52**	**5.189.370,52**	**5.239.597,52**	**5.291.927,52**

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	9 maart 2021
Registratiekenmerk	:	1048013
Gemeentebladnr.	:	2021/10
Afdeling	:	Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Behandelend ambtenaar	:	E. Mees
Bereikbaar onder	:	045-5278405 erich.mees@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1048013
Portefeuillehouder	:	P.M.J. Houben S.J.H. L'Espoir
Raadsverg. d.d.	:	6 april 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Accordering en vaststelling Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2021

2. WAAROM
- Aanleiding en probleemstelling
In 2009 heeft de gemeente een integraal huisvestingsplan vastgesteld. Een IHP dat per afgelopen jaar is geëindigd. In maart 2020 heeft het college besloten een nieuw IHP te laten opstellen. De opdracht hiertoe is gegund aan de RO-groep. De partij heeft de afgelopen maanden, samen met de diverse partners uit het onderwijsveld en de hieraan gelieerde partners, gewerkt aan de totstandkoming van een nieuw IHP.
Een IHP is sinds begin dit jaar een verplicht onderdeel van de wet- en regelgeving geworden. Deze regelgeving is ook verwerkt in de recent vastgestelde "Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs".
Door het vaststellen van voorliggend IHP voldoet de gemeente aan de nieuwe wettelijke eisen.

3. WAT
Gewenste situatie
A: wat willen wij bereiken
Door de vaststelling van het IHP wil de gemeente enerzijds een duidelijk beeld krijgen van de toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot de wettelijke taak aangaande de onderwijshuisvesting en de hiermee gemoeide financiële aspecten en anderzijds voldoet de gemeente hierdoor aan de wettelijke eisen.

B: Kaders
Door de wetswijziging (op basis van het besluit naar aanleiding van de brief van Minister Slob d.d. 9 juli 2020) zijn gemeenten in de toekomst verplicht om een integraal huisvestingsplan op te stellen voor het onderwijs. De reden van dit besluit is de gezamenlijke verantwoording voor de huisvesting van gemeente en schoolbesturen.
De volgende artikelen zijn van toepassing voor de beschikbaarheid van een IHP: artikel 92 Wet op het primair onderwijs, artikel 90 Wet op de Expertisecentra, artikel 76c Wet op het voortgezet onderwijs.

C: Argumenten en overwegingen
Teneinde de gewenste duidelijkheid m.b.t. de toekomstige huisvestingsvraagstukken en kosten(verdeling) te krijgen is een actueel IHP een duidelijk en gedragen middel.

D: Opties en keuze
Het voorliggende Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Brunssum is zowel ambtelijk als bestuurlijk met de bestuurlijk verantwoordelijken van de betrokken instanties besproken en geaccordeerd. Dit stuk is gedragen en kan conform worden vastgesteld. Een keuze is mogelijk m.b.t. de uiteindelijke uitgangspunten, immers zoals reeds jaren met u besproken betreft het uitgangspunt van de VNG een absoluut laagste niveau van voorzieningen. Daarnaast zijn er in het IHP expliciet een tweetal zaken opgenomen die afwijken van dit absolute minimum, zoals te noemen:

- Stichtingskosten Plus (feitelijke kostenniveau in praktijk) en BENG (bijna energie neutraal gebouw), dat vanaf januari 2021 norm is geworden, maar nog niet in de uitgangspunten van de VNG is verwerkt en
- Stichtingskosten toekomst gericht, dit is Stichtingskosten Plus, Frisse scholen klasse B en meer Energie Neutraal bouwen

4. HOE
- Tijd
Na accordering kan gestart worden met de voorgestelde businesscases.

- Geld
De financiële gevolgen van het IHP
In het IHP worden voor de komende jaren investeringen opgenomen voor een bedrag van € 12.330.000,-.
In de bijlage "Decentralisatie reserve onderwijs berekening toereikendheid begr 2021 ev jaren nav nieuw IHP 2021" zijn de kapitaallasten verwerkt die betrekking hebben op de geplande investeringen voor de komende jaren. Hieruit blijkt dat de beschikbare middelen in de reserve Decentralisatie Onderwijs ruim voldoende zijn om de kapitaallasten van deze investeringen te dekken. Het is zelfs zo dat de stand van de reserve gedurende de hele periode niet een keer onder de € 4.900.000,- uit zal komen en vanaf het jaar 2027 weer zal gaan toenemen.
Zoals in de begroting aangegeven komt er dit jaar nog een separaat voorstel over hoe we naar de toekomst toe de reserve Decentralisatie Onderwijs gaan inrichten.

- Kwaliteit
De insteek bij de studie inzake de businesscases is dat er naar oplossingen wordt gezocht die passen binnen de kaders van het IHP en voldoen aan de uitgangspunten "sober doch doelmatig".

- Informatie
De partijen die betrokken zijn bij dit IHP zijn allemaal op de hoogte van de inhoud. Na vaststelling van het IHP zal dit besluit worden gepubliceerd.

- Organisatie
Gemeente, schoolbesturen en kindpartners zullen samen de businesscases gaan uitwerken.

- Besproken met portefeuillehouder
De wethouder is consequent op de hoogte gehouden van de ontwikkeling van voorliggend IHP en hij heeft ook het bestuurlijk overleg met de verschillende partijen aangaande het IHP gevoerd. Ook is hij op de hoogte van voorliggend voorstel.

5. Bijlagen
Als bijlage zijn toegevoegd:
- Het Integraal huisvestingsplan Brunssum
- De in het IHP vermelde bijlagen, zoals vermeld in de inhoudsopgave (nummer 10), te weten:
    - o Informatiefundament
    - o Functionele en gebouwelijke scan
    - o Intentieverklaring IKC Brunssum
    - o Lokale Educatieve Agenda
    - o Bronnen en begrippen
    - De financiële bijlagen:
    "Verloop decentralisatie reserve onderwijs conform meerjarenraming 2021-2024 Programmabegroting 2021" (Verseon nr. 1056093)

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/10
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 1048013

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/10;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 maart 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

gelet op het bepaalde in de artikelen 92 WPO, 90 WEC en 76c WVO en Verordening voorzieningen huisvesting gemeente Brunssum;

gezien het standpunt en advies van de commissie Burgerzaken d.d. 16 maart 2021;

Besluit:
1. Het Integraal Huisvestingsplan Brunssum 2021 vast te stellen;
2. Als uitgangspunt te nemen Toekomstgericht Bouwen;
3. Elk 6e jaar een actualisatie/vernieuwing van het IHP te laten opstellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 APR. 2021

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

Motie Vergroenen schoolpleinen

De gemeenteraad van Brunssum bijeen op 20 april 2021, gelezen het raadsvoorstel Integraal Huisvestingsplan (IHP); Gemeenteblad 2021/10.

Constaterende dat:

- Veel schoolpleinen in Brunssum weinig tot geen groen bieden;
- Uit onderzoek is gebleken een groene omgeving zorgt dat kinderen beter kunnen omgaan met stress, de aandacht verbetert, het concentratievermogen verhoogt en zelfs het immuunsysteem een boost geeft;
- Een groene omgeving op het schoolplein helpt om het buiten zijn op warme dagen aangenamer te maken (o.a. door schaduw en verdampingskoelte);
- Gemeenten verantwoordelijk zijn voor de huisvesting van scholen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs;
- Er op dit moment meer dan voldoende in de onderwijshuisvestingreserve zit.

Overwegende dat:

- Het schoolplein een plek kan zijn om te ontdekken en te verwonderen. Juist in deze tijd is het belangrijk dat kinderen niet alleen kennis maken met de virtuele wereld, maar vooral ook met de echte wereld;
- De gemeente Brunssum een positieve bijdrage kan leveren aan de leeromgeving van kinderen op school door het stimuleren van de aanleg van groene schoolpleinen.

Roept het college op om:

- In overleg te treden met de schoolbesturen in Brunssum, waarbij scholen uiteraard zelf de vrijheid krijgen om wel of niet mee te doen;
- Met de uitkomsten van dit overleg in de hand, een plan van aanpak te maken, waarin elk schoolplein in Brunssum de mogelijkheid krijgt om de komende 5 jaar vergroend te worden;
- Dit plan, inclusief raming, uiterlijk in het laatste kwartaal van 2021 aan de raad voor te leggen ter besluitvorming;
- Cofinanciering te zoeken voor dit project/fonds bij de Provincie Limburg of andere financieringsbronnen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Motie openstellen schoolpleinen

De gemeenteraad van Brunssum, in vergadering bijeen op 20 april 2021

Constaterende dat:

- We allemaal meer binnen zitten door corona;
- Kinderen hiervan nog het meeste de dupe zijn omdat zij in hun ontwikkeling beperkt c.q. afgeremd worden;
- Er vóór corona ook al een toenemende trend was van overgewicht onder (jonge) kinderen
- Dat het evident is dat we die moeten omkeren voor de toekomstige volksgezondheid en buitenspelen en sporten daarvoor geijkte middelen zijn;
- Er voor kinderen op schoolpleinen genoeg ruimte is om veilig te spelen en sporten;

Overwegende dat:

- Buiten spelen en sporten de aanmaak van vitamine D bevordert, wat goed is voor de weerstand en de ontwikkeling van sterke tanden en botten;
- De motoriek ontwikkeld wordt door buitenspelen en sporten;
- Dat buiten spelen en sporten de sociale vaardigheden van kinderen helpt ontwikkelen, zelfvertrouwen stimuleert en besef van de natuur vergroot;
- Een gezonde start in het leven vaak leidt tot gezond leven op latere leeftijd;

Verzoekt het college:

- Te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is schoolpleinen open te stellen voor buitenspelen en sporten voor kinderen onder buurttoezicht;
- Indien van toepassing contact te leggen met schoolbesturen om dit te organiseren;
- De resultaten van het onderzoek terug te koppelen aan de raad voor het einde van het tweede kwartaal;

En gaat over tot de orde van de dag.

De SP fractie

Katinka Coenen
Tom Lurken

Motie: Gekoelde klaslokalen bij extreme temperaturen

De raad van de gemeente Brunssum in vergadering bijeen op 20 april 2021.

Gelezen het gemeenteblad nr. 2021/10,
inzake Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2021

Overwegende dat:

- Het nieuwe IHP de kaders schetst voor de toekomstige huisvestingsplannen en opgave voor onderwijsvoorzieningen in Brunssum
- In deze plannen ook de luchthuishouding en klimatologische omstandigheden aan de orde komen:
- Het IHP spreekt over: Frisse Scholen; een kwaliteitskader, waarmee gestreefd wordt naar verbetering van de kwaliteit van zowel nieuwbouw als ook bestaande scholen, gericht op de verbetering van de verblijfsaspecten zoals lucht en temperatuur.
- Het IHP, inzake Frisse scholen, spreekt over investeringen in de luchthuishouding, echter niet in de luchtkoeling.
- De klimaatveranderingen ertoe leiden dat in en rond de zomer extreme temperaturen structureel jaarlijks voorkomen, waardoor op die momenten lesgeven niet of nauwelijks meer mogelijk is vanwege de veel te hoge temperaturen in sommige klaslokalen.
- Deze problematiek al in 2017 aan de orde is gekomen tijdens hiervoor bestemd overleg tussen de scholen en de gemeente, waarbij destijds al aan de orde was om op onorthodoxe manieren in oplossingen te denken om specifieke klaslokalen te koelen bij extreme temperaturen.

Verzoekt het college om :

- Samen met de schoolbesturen van Brunssum na te gaan op welke manier, tijdens perioden met extreme temperaturen, voorzien kan worden in koeling van die klaslokalen waar de temperatuur tot onwerkbare hoogte is gestegen
- Eventuele investeringen hiervoor onder te brengen in het meerjarig investeringsplan van het IHP
- de raad nog voor het zomerreces van 2021 te informeren over de voortgang en de eventueel reeds geboekte resultaten in het vermijden van extreme temperaturen in de klaslokalen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondersteund door:	Raadslid: Raadslid:	Raadslid: Raadslid:
Besluit:	Aantal stemmen: voor: tegen:	Motie is: Aangenomen / verworpen
Wijze afhandeling van de motie:		

Motie vreemd aan de orde van de dag

Vrijstelling van giften tot €1200,- per jaar voor mensen in de bijstand

De gemeenteraad van Brunssum, in vergadering bijeen op 20 april 2021

Constaterende dat:

• de Tweede Kamer een motie van Jasper van Dijk c.s. heeft aangenomen die de regering verzoekt voor mensen in de bijstand een landelijke vrijstelling van giften te realiseren van €1200,- per jaar

Overwegende dat:

• mensen in de bijstand niet direct op hun uitkering gekort dienen te worden voor het ontvangen van giften voor levensonderhoud zoals boodschappen.

• gemeenten beleidsvrijheid hebben en daarom niet de landelijke realisatie af hoeven te wachten.

Verzoekt het college:

• bijstandsgerechtigden zo spoedig mogelijk een vrijstelling van giften te geven tot €1200,- per jaar

En gaat over tot de orde van de dag.

Tom Lurken

Katinka Coenen

G R I F F I E GEMEENTE * BRUNSSUM
Overzicht verzoeken ex art 43 RvO 2019
raadsvergadering d.d. 20-4-2021

Nr.= jr/art 43/nr.	Datum brief	Datum verseon	Verseon	Fractie	Afzender	Onderwerp/vragen	Ontvangst griffie	Verstuurd naar vakafd. B&S	Antwoord in college	Datum publicatie	Raadsagenda
21/art 43/01	04-01-21	05-01-21	1044149	VVD	Van Dijk	Verenigingen en kwijtschelding van huurpenningen	05-01-21	05-01-21	Tussen-bericht	23-03-21	20-04-21
21/art 43/05	13-03-21	15-03-21	1061741	VVD	De Haas-Joosten - Van Dijk	kwijtschelding OZB en afvalstoffen en rioolheffing voor ondernemers	14-03-21	16-03-21	Tussen-bericht		
21/art 43/06	22-03-21	23-03-21	1063230	VVD	Van Dijk	Ophogen maximaal te lenen bedrag Starterslening	22-03-21	23-03-21	30-03-21	30-03-21	20-04-21
21/art 43/07	30-03-21	30-03-21	1065444	PvdA	Offermans-Van Leusden Bruning	Overlast en criminaliteit Brunssum (-Centrum)	30-03-21	30-03-21			